

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Collegial=Lidende

for

D a n m a r k.

Med kongelig allernaadigst Privilegium.

Redigeret, forlagt og udgivet

af

P. S. Monrad,

Ridder af Dannebrogen,
Conferentsraad og
Deputeret i det danske
Cancellie.

Dr. N. S. Ørsted,

Ridder af Dannebrogen
og Dannebrogsmænd, Stats-
raad, Generalprocurcur og De-
puteret i det danske Cancellie.

Osse og Tyvende Aargang

Kjøbenhavn, 1825.

Trykt i det kongelige Baisenhuses Bogtrykkerie,
af C. F. Schubart.

R e g i s t e r.

N.

	Side
Nalborg, Bestemmelser om Politimesterens Functioner der	254
Narhuus, Sogneskaldet til Frue Kirke der angaaende	811
Afdragsretten ophævet imellem Danmark og de hertugelige Natsauske Lænde	229
— — ophævet imellem Danmark og England	696
— — ophævet imellem Danmark og Neder-landene	495. 663
Afgift af Hunde, hvorvidt i forskjellige Tilfælde at svares	14
— til Fattigvæsenet, hvorvidt at svares af Tiende. Hartkorn, der eies af den, der ikke er Beboer af Sognet	711
Afgifter paa Rum og Suffer for St. Croix angaaende	451
Afgrøden af den i en Fæstegaards Jorder nedlagte Sæd, hvorvidt at tilhøre den afdøde Fæsters Bøe	700
Afsald for Umyndiges Midler, i ethvert Tilfælde at Frivæls paa stemplet Papiir	294
Agerdyrknings-Nedskaber, Udvidelse af Fr. 22de Oct. 1794 paa samme	743

IV

	Side
Agger Sogn, Collect til samme i Anledning af Over- svømmelsen	827
Andsager Sognekald angaaende	726
Apotheker-Bevilling, nogen meddeelt	779
Apotheker-Subjects Provelse, Beretning til Physicus derfor	679
Åsferg og Gaarup Sognekald angaaende	254
Auction over Kornvarer, som besindes i et Birk, men forauctioneres i en Kjøbsked, af hvem at afholdes	563
Auctionsgebyr, for forgjæres Opraab, hvorvidt Pl. 27 Julii 1824 derpaa er at anvende, naar en fast Eiendom ved flere Auctioner efter hinanden forgjæves er forsøgt solgt	61
Auctionsgebyr for forgjæves Opraab, hvorvidt Pl. 27 Julii 1824 derpaa er at anvende, hvor flere samme Eier tilhørende Eiendomme, der hidtil ere behandiede som en Eenhed, opraaes under een og samme Auction	596
Auctionsstjæde, et, at Fulde indeholde særlig Be- mærkning om at Pl. 22 April 1817 er iagttaget	739
Aviser at udgive, tilladt nogen	239

B.

Baade, der bortsalges ved Auction, Reglerne for Bekjendtgørelserne om faste Eiendommers Salg, ikke paa dem anvendelige	118
Baden, (G. L.) Birkedommer, fortabt sit Embede	219
Balling og Bolling Sognekald angaaende	564
Banken, dens Hæfter i Bygninger at skulle beta- les, enten disse nedbrydes eller bortflyttes	755

	Side
Barmstedt, en Extrapoststation der oprettet	815
Befordringsvæsenet angaaende	270, 274
Beneficia paupertatis og procesfus gratuiti, Foran-	
bring i Formularen ved sammes Udfærdigelse	400
Beskaffing, casleret	62, 404, 576
Bidrag til de ved Oversømmelserne i Sjælland, Sles-	
vig og Holsten Stadelidte, Beljendtgjørelse derom	189
Bjergeløn for det Digeinteressenterne i Slesvig og	
Holsten tilhørende Læs angaaende	227
Bjerggaard, Provst, et af ham ubearbejdet Skrift	
indsfert i Etolerne	675
Bornholm, Amtmanden og Provsten der, at have	
Oplysning med Fattigvæsenet i Kjøbstæderne	240
— — Forandring i Strandings-Reglementet	
der af 27 Marts 1785	395
— — Forbud mod løse Hunde, der	736
Brandecommissionen i Kjøbenhavn, Bestemmelser om	
samme	724
Brandecorpsen i Kjøbenhavn, sammes Officerer for-	
undte Rang med Kjøbenhavns Borgervæbning	256
Broepenge for Passagen over Dahls Mølle i Svend-	
borg Amt angaaende	10
— — Afgift deraf	809

G.

Cancelliet, Undercancellisterne der forundte Prædicat	
af Cancellister	22
Candidater, juridiske, Bestemmelser om deres Befordring	525
Capitaler, under Kjøbenhavns Overformynderie, Be-	
stemmelse om deres Omsætning fra Sedler til	
Sølv	154

VI

	Side
Capitater, af offentlige Stiftelser, Communer eller Umyndiges Midler, deres Opfigelse angaaende	159
Capitelstøtten for 1824	73
Collect til de Etabelte ved Oversømmelserne i Sjælland og Hertugdømmene angaaende	97, 379 635, 827
Confirmation, meddeelt paa en Plan til en, Bjerre- bye Soan tilhørende Bogsamlings Opbevaring og Afbenyttelse	51
Consul, nogen at være	102
Contract angaaende Kjøbenhavns Belysning med Gas	527
Criminelle Raader. Fortegnelse fra Dørighederne om dem at bortfalde	166

D.

Deichman, Secretair, meddeelt Bevilling til at ud- give det af Statsraad Schou hidtil udgivne Res- gister over Forordningerne	456
Delinqventsagers Indstævning, de betom i Fr. af 31 Maj 1805 indeholdte Bestemmelser ubvidebe til de vestrindte Her	795
Digeklassen, den almindelige, for Høsten, Bidrag til samme angaaende	68
Districtschirurg, deres Diætpenge angaaende	701
Districtschirurgicater, afslidige, Forandring i samme	334
Døvstumme-Institutet i Kjøbenhavn angaaende	105
— — — i Slesvig angaaende	291

E.

Ekeltoft, en Amtstue der oprettet	86
-----------------------------------	----

	Side
Embedsmænd, ei at, modtage Bederlag for Besor- ding in natura	735
Extradition af et Bøe, der er under Skiftebehand- ling, ei at betilges Stervboe, Enken, Kjøndt eneftte Arving med Børge har samtykket	602
Extraditionsgebyr i et Bøe, Bestemmelse desan- gaaende	212

F.

Fabrikantere, deres Udsalgstret angaaende	559
Færgerne, Fortligelsesbøesenet der angaaende for 1823	455
Fæstegaarde, angaaende Successionsordrer ved Til- trædelse af samme, i Slesvig	797
Fattigbøesenet, Afgift dertil, hvoribit at svares af Tiende, Høst Korn, der eies af den, der ikke er, Beboer af Sognet	711
Faldlev Sognekald angaaende	565
Fattighedsdrag, Eigning af samme paa et Amts samt- lige Landdistricter angaaende	576
Fattigskatten for Kjøbenhavn i 1823	250
Fattigbøesenet i Kjøbstæderne paa Bornholm, Bestem- melle om Doerophnet dermed	240
Fjellerup og Glesberg Sognekald angaaende	63
Fortligelses-Commissioner, nogle Spørgsmaal om Sa- gers Behandling der, besvarede	84
— — Bøesenet i Danmark, Efterretning der- om for 1824	402
— — — i Island, Bestindien og Færgerne for 1823	455
Forsørgelse, vægte Børns, Spørgsmaal desangaaende	21

VIII

	Side
Forsørgelse, til en separeret Kone og Barn, hvortil des at udredes	82, 672
— — Tjenestefolks angaaende	560
Frederikshavn, Bestemmelse om Markeds Afholdelse der	423
Fundats for et i Nørre-Risum Menighed oprettet Enkelsæde	98
Fyens Stifts offentlige Midler angaaende	219
— — geistlige Enkekasse, Confirmation paa Tillægs-Artikler til sammes Fundats	290
Fyenske Enke-Societet, Anvendelse af sammes Fonds angaaende	33

G.

Gæsbetygning i Kjøbenhavn angaaende	527
Gebyr i Gjelbsager, Spørgsmaal desangaaende	101
— for Sognefogder i Udpantnings-Vilfælde	115
— i en Gjelbsag, hvor Vidnesføring finder Sted ved en anden Jurisdiction end den, hvor Hovedsagen er anlagt	586
— i Skovsager angaaende	610
— for Transports Udskabelse, ei at erlægges til vedkommende Auctionsdirecteur, førend Gjelbs- brevets Rjæber forlanger Transport udstedt	714
Geistlige Embeder, derom Efterretning	62, 79, 87, 103
	254, 276, 405, 456, 491, 507, 557, 564
	597, 636, 660, 693, 726, 779, 811
General Tabel over Egtevierte, Fødte og Døde i Dan- mark i 1824	321
— — over Laugens Personale i Kjøbenhavn	322
Giesfigverie at blive, nogen bevilget	86, 611, 798
Gjøl Sognefald angaaende	508

Grevinge Sogneskald angaaende	276
Gyrstinge og Klintstrup Sogneskald angaaende	661

H.

Hagested og Bislinge Sogneskald angaaende	87
Handskemagerlauget i Randers, Bestemmelser om samme	554
Helsingør, Kobberne der ikke at burde udrede Beskat	37
— — Opstilling af Ankertouge m. v. paa Rehdender der	591
Hirschholms Districts Engehuus, Reglement for samme	568
Høiberg og Gisborg Sogneskald angaaende	255
Høiestret, Sag foretaget der ved sammes Nabning	109
— paadømte Sager der i Retsaaet 1824	117
— Undercancellisterne i Justits-Contoiret, forundte Prædicat af Cancellister	167
Hvam og Hvilsom Sogneskald angaaende	752

I.

Jernved Vicepastorat angaaende	781
Jesland, Beretning om Forligelsesvæsenet der i 1823	455
— Bestemmelse om Anvendelse af Fr. af 2 April 1817 der	746
Jurisdictionsförändring i Børglum og Terslev Herreder	653
Justitslag mod Moses Elias og Wolff Faibusiewicz for Mord	1
— — mod P. Mikkelson for Mord	25
— — Marten Christensdatter for attenteret Mord	169
— — mod A. Schatteberg og N. A. Schram for Mord	241

Justitslag mod H. J. Jensen og Karen Jacobsdatter for Mord.	427
--	-----

R.

Riel, de Studerendes Udgang til det Academiske Con- vict der	669
Kjøbenhavns Brandcorpses Officerer, sekunde Rang lige med Borgervæbningen	256
Kjøbenhavn, Bestemmelse af Daglønnen for Muur- og Lammersvendene der	228, 674
— — Bestemmelser med Hensyn til Brand- Commissionen der	724
— — Forandring i Væinhandlernes Laugsar- tiller sammentids	41
— — Fattiggælden der angaaende for 1823	250
— — Gasbetjening der at indføres	527
— — Licitation over Gadernes Renovations Bortforsel	643
— — Municipal-Afgifterne der i 1825	121
— — Port- og Postagepengene angaaende	612
— — Taxter der angaaende	696
— — Taxten for Mølleplacet der, hævet	759
— — den Gaards og Huuseiere ved Resolution af 12te Jan. 1816 paahudne Afgift af deres Eiendomme at bortfalde	763
— — Tillæg til Reglementet for Borgervæbning- gen der m. v.	783, 823
— — Fattigvæsen, Beretning derom	137
— — Overformynderie, Bestemmelse om de deri indsatte Capitalers Omsetning fra Sedler til Cølv	154

	Side
Klim, Thorup og Buust Sognekald angaaende	557
Koefoed, (H. P.) og Fustrue, deres Legat til trængende Søefolk angaaende	163
Krummerup og Fuglebjerg Sognekald angaaende	405
Kyøpolitiet, nogen derunder beskiftet	252, 279

L.

Laan af offentlige Midler til Geistlige angaaende	599
Lagdsfordeling, Bestemmelse desangaaende	277, 635
Læger, practiserende, deres Functioner ved Curer efter offentlig Foranstaltning	603
— Diætpenge og Salarium for dem i offentlige Forretninger	587, 679
Landsoldaters Værneting, Bestemmelser desangaaende for Slesvig og Holsten	799
Lasson, Equipagemester, hans Legat til Døvstumme-Institutet	525
Lauenborg, Ophøvelse af Fr. 22de Aug. 1769 der	20
— — Processangens Forkortelse der angaaende	411
Laugbøvesenet, de derom i Holsten gjeldende Bestemmelser udbredede	17
Legat, (H. P. Koefoeds og Fustrues) til trængende Søefolk	163
— til Fordeel for Rønningssøegaards fattige	231
— Stibscaptain Waus Enkes	275
Ligbærer Lauget i Liseb, deres Betaling angaaende	118
Lods-Signal Flag, bestemt for Caffardeskibe	23
Lodserne i Helsingør, ikke at burde bidrage til Beistat	37
Lund, Translator, Bevilling til i sit Blad "den nord-cimbriiske Mercur" at indrykke Bekjendtgørelser	692
Lys, Udsalg deraf i Rjøbskeberne angaaende	238

L o v g i v n i n g *)

Academier og andre offentlige Stiftelser.

Pl. 6 Sept. ang. Studerendes Udgang til det academiſke Convict i Kiel	669
---	-----

Urv og Skifte.

Pl. 7 April, ang. Ophævelse af Afdragretten imellem Danmark og de Hertugelig-Nassauſke Lande	229
Pl. 23 Junii, ang. Afdragrettens Ophævelse mellem Danmark og Nederlandene	495
Pl. 27 Aug. ang. det ſamme for Slesvig og Holſten	663
Pl. 15 Octbr. ang. Afdragrettens Ophævelse imellem Danmark og England	696

Brandvæſenet.

Pl. 26 Novbr. at den ved Pl. af 20 Junii 1816 Gaards og Huusciernes i Kjøbenhavn til Dækning af et til Brandvæſenets Forbedring gjort Laan paalagt Afgift ophører	763
---	-----

Fabrikker, Manufacturer og deſlige Anlæg.

Fr. 3 Junii, indeholdende Beſtemmelse om Mølleværker til Kornvarers Formaling paa Landet	459
Pl. 5 Julii, ang. Fabrikanternes Udfalgret	559

Fæe og andre Creaturer.

* Reſer. 2 Nov. ang. Forbud mod løſe Hunde paa Bornholm	736
Pl. 22 Nov. ang. Præmiemøde for Hingſter	752

*) Denne Deel af Registeret er i det væſentlige affattet efter den i Etatsraad Schous Register fulgte, almindelig bekendte Inddeling.

**) Alle Anordninger m. v., ved hvilke intet Aarstal findes, ere af 1825; ved de med * betegnede er en kort Fremſtilling af Motiverne meddeelt.

Lovgivning.

Side

Sattige og Hospitaller.

- Confirmation af 13 April, paa Reglement for Fat-
tigvæsenet paa de vestindiske Der 810
- * Pl. 21 Decbr. ang. en i Dorale indrettet Trangs-
Arbejdsanstalts Anvendelse for Thyens Stift, til
deri at indsatte Betlere og Almisdølemmer, som
gjøre sig Skyldige i usædeligt og gjenstridigt
Forhold 819

Forbrydelser og Straffe.

- * Fr. ang. Straffen for de forskjellige Deeltagere i
Eeersoverie, samt Behandlingen af de Sager
besangaaende, som foresalde paa de vestindiske
Der 459
- Pl. 18 Octbr. ang. Forbud for Embedsmænd at
modtage Røderlag for Besordring in natura 735

Geistligheden.

- * Pl. 14 Junii, ang. Tienderrettigheden af Hedestræk-
ninger, som opbyrkes i Forbindelse med anden
allerede opbyrket Jord 453
- Pl. 14 Junii, ang. Besættelsen af SkolelærersEmbe-
der i de Skoler i Danmark, hvor den indbyrdes
Underviisnings-Methode er indført 420
- * Pl. 25 Aug. ang. Udbidelse af Pl. 10 Sept. 1824 til
at gjælde om ethvert Aaen til Geistlige af et
Stifts offentlige Midler 599

Gjelds- og Pengevæsenet.

- Pl. 20 Jan. ang. Forandring i den allerhøieste Res-
olution af 29 Julii 1818 om Reglerne, hvor-
ester Kvartalscoursen sættes 47

XIV

	Lovgivning.	Side
* Pl. 7 April, ang. at Brevter imellem de Vestindiske Her og de danske europæiske Lande, maae træf-	tes med 6 Maaneders Gigt	225
* Fr. 18 Maii, ang. trasserede Brevter		339
Pl. 25 Aug. (see Geistlighed.)		
* Pl. 21 Sept. indeholdende Bestemmelser om Brev-	ter, der træffes paa udenrigske Steder	647

Zandel.

Pl. 29 Decbr. 1824. for Lauenborg, ang. Ophævelse af den, den 22 Aug. 1769 udfomne Anordning mod Udførsel og Opkjøb af Faar- og Lamme-	fodder og Klude	20
Resc. 12 Jan. ang. Afgangen til at vinde Borger-	skab paa visse Hæningsveie i Kjøbenhavn	49
* Pl. 7 April, Fr. 18 Maii og Pl. 21 Sept. (see Gjelds- og Pengevæsenet.)		
Pl. 8 April, ang. Hærs Indladning i danske Skibe i Vestindien		249
Privilegium for det østersøiske Compagnie i Kjøbens-	havn	419
Pl. 5 Julii, (see Fabriker.)		

Tittegoods.

Pl. 25 Aug. (betræffende Opstilling af Ankertønge m. v.		591
--	--	-----

Island.

Pl. 14 April, ang. Besættelse paa Naubarhavn i Island		290
--	--	-----

Lovgivning.	Side
* Resc. 9 Novbr. ang. Anvendelse af Fr. af 2 April 1817 for Island	746

Kjøbenhavn.

* Resc. 19 Jan. ang. Forsandring i Vintehandlernes Laugsartikler	41
Resc. 12 Jan. (see Handl.)	
Pl. 31 Martii ang. Daglønnen for Muus og Tømsersvendene	228
Pl. 29 Sept. ang. det samme	674
* Resc. 22 Novbr. ang. Møllertørtens Ophævelse	759
Lillæg, dat. 25 Novbr. til Reglementet for Kjøbenhavns Borgervæbning	783
Pl. 26 Novbr. (see Brandvæsenet.)	

Landvæsenet.

Fr. 3 Junii. (see Fabriker, Manufacturer og deslige Antag.)	
Pl. 14 Junii, ang. Tienderrettigheden af Hedestrækninger, der opdyrkes i Forbindelse med anden allerede opdyrket Jord	453
* Pl. 17 Novbr. ang. Udvidelse af Fr. 22 Decbr. 1794 til alle Agerdyrkings-Kredskaber	743
Fr. 25 Dec. for Slesvig, ang. Successionsordenen ved Fæstegaarbes Tiltrædelse	797

Landmilitair-Statens.

Pl. 23 Decbr. 1824 for Slesvig og Holsten ang. Qvarteer m. v. for Esquadrons-Sabelmagere	19
Pl. 29 Martii ang. Qvarteeransviisning i Besorbringspæsset for Militaire	228
* Pl. 21 Maii, ang. de Regler, der blive at iagttage til yderligere Betryggelse for at Vacciner-Anord-	

	Lovgivning.	Side
	ningerne efterleves med Hensyn til det Mand- skab, der udskrives ved Sessjonerne	323
Pl. 30 Aug.	for Slesvig og Holsten ang. Landmil- litaire-Reservers Vaccination	665
Pl. 10 Sept.	for Slesvig og Holsten om Paslers Meddelelse til Militairpligtige	671
* Pl. 6 Decbr.	for Slesvig og Holsten ang. Land- soldaters Værneting	799
Pl. 6 Decbr.	for Lauenborg, ang. Paslers Udstælfelse til Militairpligtige	803

Lauge og Saandværker.

Pl. 11 Decbr. 1824	for Holsten, ang. en Udvidelse af Anordningerne om Laugevæsenet, til de Ste- der, hvor de ikke have været gjeldende	17
Pl. 31 Martii og 29 Sept.	(see Kjøbenhavn.)	
* Resc. 30 April,	at Sandstøemagerne i Randers maae benytte ethvert Slags Medhjelp	554
Pl. 17 Novbr.	(see Landvæsenet.)	
Resc. 22 Novbr.	ang. Ophævelse af Taxten for Mø- terlaugets Interessenter (see Kjøbenhavn.)	

Medicinalvæsenet.

Pl. 21 Decbr. 1824	for Slesvig og Holsten, ang. Taxten, for Læger og Chirurger	18
Pl. 8 Jan.	for Slesvig og Holsten, ang. Vaccinateu- rens Ansættelse	46
* Pl. 11 Martii,	ang. Vaccinations-Væsenets Hen- læggelse under Sundheds-Collegiet	153
Pl. 21 Maii og 30 Aug.	(see Landmilitair-Væsenet.)	
Circ. af 24 Maii,	ang. Indfjærpelse af Vaccines Anordningerne	330

Lovgivning.	Side
* Pl. 4 Decbr. ang. Taxt for Vægers Forretninger for det Offentlige, samt en Betaling til Physicus for et Apotheker Subjects Prøvelse	679

Politiet.

Resc. 2 Novbr. (see Fæe og andre Creaturer.)	
Pl. 21 Decbr. (see Fattige.)	

Postvæsenet.

Pl. 15 Jan. ang. Reisendes Expedition ved Grændsetoldstederne	65
Pl. 26 Martii, ang. Bognmandstaxten	189
Pl. 24 Sept. ang. Bognmandstaxten	671
Pl. 13 Decbr. ang. en Extrapost-Stationens Oprettelse i Barmstedt	815
Pl. 24 Decbr. ang. Bognmandstaxten	819

Retten.

* Fr. 22 Martii for Lauenborg, ang. Forkortelse i Processgangen	411
* Fr. 20 April, ang. Sæerøveri (see Forbrydelser og Straffe.)	
* Pl. 20 April, ang. Processens Omkostninger i beneficerede Sager	281
* Pl. 28 Maii, ang. Behandling af Sager, som angaae Opfostringshjælp til vægte Børn	382
* Resc. 2 Novbr. ang. Barsel ved Indkaldelse til Forligelses-Commissionen i Vestindien	738
* Resc. 30 Novbr. ang. Delinquent-sagers Indstævning i Vestindien	793
Pl. 6 Decbr. for Slesvig og Holsten (see Landmilitair-Væsenet.)	
Pl. 21 Decbr. (see Fattige.)	

	Lovgivning.	Side
Skatter og offentlige Afgifter.		
Pl. 25 Jan. ang. Bidrag til den almindelige Dige-		
kasse for Hertugdømmene	.	68
Pl. 20 April, ang. Eftergivelse i Skatter af Besid-		
delse, Nytte og Brug	.	331
Pl. 13 Maa, ang. Repartition af Omkostningerne		
ved Veivæsenet i 1824	.	389
Pl. 4 Julii, om Udsættelse med Betaling af resten-		
dende Skatter af Landeiendomme	.	519
* Fr. 31 Aug. ang. Lettelse i Udredelsen af Skatter		
af Landeiendomme i Danmark	.	615
Fr. 31 Aug. ang. Eftergivelse i Landskattens Besøb		
af Jorber og Tlender	.	623
Pl. 2 Sept. om Eftergivelse i Skatter for Besid-		
dere af Landeiendomme i Slesvig og Holsten	.	639
Pl. 7 Sept. for Slesvig og Holsten, ang. Udskriv-		
ning af Magazin-Korn, Høe og Halm	.	641
Pl. 26 Novbr. (see Brandvæsenet.)		

Søfarende.

Pl. 15 Martii, for Slesvig og Holsten, ang. Bierge-		
lønnen for det Digeinteressenterne paa Vestky-		
sten tilhørende Træ	.	227
Pl. 8 April, ang. Ophævelse af Brugen af Essepasse		
for Farten udenfor Europa	.	249
Pl. 14 April, ang. Besæiling paa Raudarhavn i		
Island	.	290
* Res. 1 Junii om Forandring i Stranding-Regle-		
mentet for Bornholm af 27 Maa 1785	.	395
Pl. 25 Aug. betræffende Opstilling af Antertouge,		
m. v. (see Hittregods.)		

	Lovgivning.	Side
* Nr. 2 Decbr. ang. Strandings-Commissionairens Salarium		767

Stemplet Papiir.

Nr. 4 Marts, ang. Brugen af stemplet Papiir i visse Tilfælde i Vestindien		332
--	--	-----

Toldvæsenet.

Nr. 12 Jan. ang. Tolden af Salt	48
Nr. 26 Jan. ang. Tolden af Papiir, m. v.	69
Nr. 30 Martii, for Slesvig og Holsten, ang. Tolden af Salt	269
Nr. 6 April, ang. Tolden af Rapsol	270
Nr. 27 Marts, ang. Afgiften paa Rom og Sukker fra St. Croix	451
Nr. 23 Junii, ang. Læsningsattesters Untagelse paa Toldstederne	311
Nr. 28 Junii, ang. Forandring i Told-Afgifterne	512
Nr. 21 Sept. for Slesvig og Holsten, ang. Udvidelse af Bestemmelsen i §. 203 i Toldforordningen af 8 Julii 1803	695
Nr. 1 Novbr. for Slesvig og Holsten, ang. Forkla- ring af Toldforordningens 125de §.	751

Tractater.

(See Arv og Skifte.)

Veie.

Nr. 13 Marts, ang. Repartition af Omkostninger ved Veivæsenet i 1824	389
---	-----

Vestindien.

Resc. ang. de i Marts 1822 givne almindelige An- ordningers Uvendelighed sammesteds	54
--	----

XX

	Lovgivning.	Side
Nr. 8 April, ang. Barers Indledning i danske Skibe i Bestindien		249
Confirmeret Regl. 13 April, (see Fattige.)		
Nr. 20 April, (See Forbrudelser og Straffe.)		
Nr. 4 Maii, (see stemplet Papiir.)		
Nr. 27 Maii, (see Lodbøsenet.)		
Nr. 2 Novbr. (see Retten.)		
Nr. 30 Novbr. (ligeledes)		

M.

Maglebye Sognetald angaaende	103
Marked at holdes	192, 423
Medaillen for ædel Daad tilbeest nogen	520
— for Stindødes Redning tilbeest nogen	699
Militaire, Bestemmelse om Quarteer-Kuvisning i Befordringspæser for dem	228
Militairpligtige, Passers Meddelelse til dem i Steg- vig og Høsten angaaende	671, 803
Missionsvæsenet paa Tranquibit angaaende	497
Nøkkeltaaget, Taxten for samme havet	759
Nøkkerværter til Kornvarers Formaling paa Landet, Bestemmelser derim	459
Norske, Bestemmelse om Tingenes Holdelse der	279
Municipal-Udgifter i Kjøbenhavn for 1824	121
Muur- og Tømmersvendenes Dagløn betræffende	228, 674
Mynter, Bestemmelse angaaende Omkostningerne ved Admynkning af Sølv	334

N.

Nationalbanken, sammes Regnskab fra 1 Aug. 1823 til 31 Julii 1824	193
--	-----

	Side
Nimtofte og Løstrup Sognekald angaaende	597
Nørhaae Sogn, at annecteres med Snebsted Sogn	424
Nyborg Sognekald angaaende	636

D

Obligationer, private, hvori Uvtinger gives Udlæg, ei at behøve at transporteres paa stemplet Paapir	611
— — der ere udstøbte for flere Umyndiges Midler, blot at paategnes, hvor nye Laan substitueres for de ældre	701
Odense, en Eva.-gs- Arbejdsanstalt der indrettet	819
Offentlige Midlers Opsigelse uden Cancelliets Samtykke	154
Opbudshøer i Vestindien, deres Behandling angaaende	114
Opsforingshjælp til vægte Børn, Behandling af Sager desangaaende	382
Drum, Borzih, og Gammelstrup Sognekald nedlagt	719
Osterrandskehers Landfogderie, Bestemmelse derom	524
Osterrøisfke Compagnie, Privilegium for samme	419
Overformynder, en, der tillige er Dommer, hvorbidt at vige sit Dommersæde, hvor han paataaler en Sag paa Umyndiges Begne	563
Overformynderie, Capitaler i Kjøbenhavn angaaende deres Omsætning fra Sedler til Guld	154
Overformynderie, Capitalers Opsigelse uden Cancelliets Resolution angaaende	159
Overformynderie, Capitaler, der indestaaende i længstlevende af Forældres eller Bedsteforældres Børn, Spørgsmaal derom	562

	Side
P.	
Paarup Sogneskald angaaende	492
Papir, Tolden deraf angaaende	69
Plessiske Fideicommis, Modification i bets Forpligtelser til Skolerne paa Saltoebye og Hærsted Gødser	774
Port- og Passagepengene ved Kjøbenhavns Porte angaaende	642
Premiemøde for Hingster, Bestemmelse derangaaende	752
Præstegaard, en, Eierboet er pligtig at istandsætte tilfældige Etager der tilstøde samme	721
Process-Dmkøstninger i beneficerede Sager, Bestemmelse deraf	281
Q.	
Quarantaine-Directionens Besjæftigjærelse om smittede Steder	135
Quartalscoursen angaaende 47, 167, 454, 644,	810
Quarteer for Esquadrons-Sabelmagerne i Holsten angaaende	19
R.	
Randers, Bestemmelse for Pantsemagerlauget der	554
Rang, nogen forundt	692, 732
Rapsøb, Tolden af samme	270
Raqvetcorpset, Udskrivning af Rådse til samme angaaende	119
Raudarhavn i Island, at besøges i 2 Aar, uden at authoriseres som Udliggersted	290
Recrutter, deres Dressering angaaende	214
Regimentschirurger, Bestemmelse om deres Sagering	133
Regimenter og Corps, deres Exerceertid angaaende	215

	Side
Skjæde, Annullation paa paategning i Skjædet fra en foregaaende Eier angaaende	608
Stive, Tort for ~~Præstegen af de udsfor~~ samme værende 3 Brosser	76
Skolelærere, den dem ved Anordningen af 29de Julii 1814 tillagte Jourage til deres Creaturer, af hvem at præsteres	81
Skolelærere-Embeders Besættelse i Skoler, hvor den indbyrdes Undervisning er indført, angaaende	420
— Seminarium paa Børnholm, Vært Hjørths Fortjenester derved	516
— Seminarierne, Afgang til Examen derved	691
Skomagere paa Landet, hvorvidt berettigede til at sive andet end Bønderstøv	236
Skriver, en, hvorvidt at tilkomme Betaling for Uletter over faste Gensomme, der sælges ved Auction, naar de ikke forlanges	80
Slesvig, Efterretning om Anstalten for Gale her	298
Søepasser, Brugten deraf ophævet for Farten uden for Europa	249
Sønderhøe og Hørsted Sogneskald angaaende	779
Sønderomme By, Markeder der at holdes	119
Spillekort, ustemplede, Forbudet med Brugten deraf indstærket	213
Stabye og Madum Sogneskald angaaende	491
Støvebidnet, Betalingen til dem angaaende	723
Stemplet Papiir, Bestemmelse om Brugten deraf i Vestindien	332
Stillinge Sogneskald angaaende	660
Storvorde og Seilflod Sogneskald, Forandring ved samme	112

	Stue
Straatage, ~~_____~~ Laffelse i _____ ne angaaende	804
Strandings- ~~_____~~ ~~_____~~ ~~_____~~ Callarium an- gaende	763
Summa appellabilia, Bestemmelse af samme fra hvad Tit at regnes	101

D.

Laxationsforretninger, hvorvidt at beediges i Boer, hvor der ere umyndige eller fraværende Ar- vinger	574
Laxten for Læget og Chirurget i Solsten angaaende	18
Laxter i Kjøbenhavn angaaende	696, 778
Lhorning og Lysgaard Sognekald angaaende	693
Lhisted, Betaling for Liighæret, Lauget der for Liigs Bortførsel	118
Liende, af Huusmænd, hvis ei Lydsatte Torder er indbefattet under det Partkorn, hvorfor Lien- devederlag er betinget	807
Lienderesufion, som før hvilede paa en Kirke, hvor- vidt samme, naar Kirken sælges til Sognets Beboere, bør svares af disse in solidum eller af hver for sig	805
Lienderesufionens Inddrivelse m. v. Spørgsmaal des- angaaende	576
Lienderrettighed af Hedeafkræninger, der opdyrkes, Bestemmelse derom	453
Liende-Partkorn, hvorvidt Afgift dertil at svares til Fattigvæsenet af Een, der ikke er Beboer af Sognet	711
Lingsted Sognekald angaaende	456
Litel, nogen meddeelt	526

	Side
Lørring og Helsum Sogneskole angaaende	509
Toldforordningen, Forandring i samme	751
Toldafgiften, Forandring deri	512
Toldstederne, Bosningsattester, hvorvidt der at antages	511
Tranquebar, Missionsvæsenet der angaaende	497
Traduttore-Brevilling, nogen forundt	423, 424

U.

Udlæg ved Skiftebeslutning inellem Forældre og Børn, at ansees som Sikkerhed for den Arv, der, naar et Barn døer, tilfalder dets Søster	252
Udpantning for Skatter, hvorvidt at foretages hos en Fæstebonde	57
Udførelse af Magasin-Korn, Høe og Halm i Slesvig og Holsten angaaende	641
Ummyndiges Capitaler, der paa Grund af Pantenes Ujæfstrækkelighed, gaae tabte, hvorvidt at udgaae af Overformyndere-Regnskaberne	583
— — Midler, Obligation derfor at paategnes af Overøvrigheden	585
(See isvrigt Overformyndere.)	
Undervisning, den indbyrdes, sammes Indførelse i adskillige Skoler, og Bestemmelser derom	12, 22, 38, 78, 423, 604, 694, 703, 716, 727, 740, 756, 776

V.

Vaccinateurernes Ansættelse i Holsten angaaende	46
Vaccinationen, Indførelse og Bestemmelser herangaaende	323, 333
— — Beretning om samme for 1824	593

XXVIII

	Side
Vaccinationen, Bestemmelse derom med Hensyn til Land- militair Reservecorps	665
Vaccinations-Væsenet, henlagt under Sundheds-Col- legiet	163
Vatnepligt, Bestemmelser om fritagelse deraf m. v. 686, 715,	777
Værnepligtige, hvorvidt at forsyne sig med Skuds- maal efter Fr. 24 Julii 1822	163
Wall, Skibscapitain, hans Sønns Legat angaaende	275
Wærst, Bekke og Worbasse Sognskald angaaende	406
Weggerstøle Sognskald angaaende	63
Weiarbeide, Spørgsmaal derangaaende	715
Weiæsenet, Repartition af Omkostningerne i 1824	389
Vestindien, Behandling af Opbudsober der	114
— — Bestemmelse med Hensyn til Bayers Ind- ladning der i danske Skibe	249
— — Bestemmelse med Hensyn til Søerove- rie der	257
— — Bestemmelse om Brug af stemplet Papiir i visse Tilfælde der	332
— — Bestemmelse om Børslet ved Indkaldelse til Forligelses Commissionen	738
— — Bestemmelser om Deiligventfagers Ind- stavning der	793
Vestindiske Her, almindelige Anordninger for Dan- mark, der gjorte anvendelige	54
Vestindien, Beretning om Forligelsesvæsenets Tilstand der i 1823	455
Vejter imellem de vestindiske Her og de danske euro- pæiske Lande, at trækkes med 6 Maaneders Siget	225
— — transferede, Forordning derangaaende	339
— — Bestemmelser om samme	567, 647
Wiinhandterne i Kjøbenhavn, Forandring i deres Laukartikler	41
Wilhelmsborgs Virscting, at holdes i Karhuus	192
Wognmandscaften angaaende	189, 671, 819

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. I. Den 8de Januarii 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenb. Bogtrykkerie af C. F. Schibart.

Undertegnede ere Redacturer, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Justitsfag.

J December 1821 blev Bekjender af den mosaiske
Tro, Chaim Schencker fra Cracau, paa Veien fra
Bergeborn til Hamborg, imellem Bergeborn og Wo-
berg, hvor Veien gaar over ude Sandbanke, paa
en voldsom Waade berøvet Livet. Veien imellem
begge Steder kan, langsomt kjørt, tilbagelægges i 42
Minuter, og $\frac{1}{2}$ Deel af denne Vej fra Woberg blev
Liget fundet den 24de Dec. 1821 i en 2 Fod bred,
og i en Dybde af 1 Fod med Vand fyldt Grav, fuld-
kommen paaklædt, og tildækket med opløst Jord,
hvoraf den ene Haand tagede frem. Han var klædt
som en polsk Jøde af den simpleste Klasse; hans
Eskorte var meget pjaltet og foruden nogle Smaa-
ting og et Drev til hans Kone, skrevet i det hebraiske

Sprog, fandtes intet hos ham. Stedet var kun circa 70 Skridt fra Biveien, men flere Agere fra Hovedlandes veien, og ved samme fandtes i Sandet en itusprungen Stok og senere 12 preussiske Groschen, som skulde have været røde af Blod. Obductionsforretningen indeholdt, at den Afdøde, der skjønnedes at have været i en Alder af 50 til 60 Aar, havde 11 Saar, og forskjellige Skrammer i Hovedet og i Ansigtet, flere Contusioner, Sugillationer og Extravasat under Huden, en stærk Samling af Blod i Hjernens, og over Hjernens Besklædning et stærkt Blodextravasat; men paa Hjerneskallen fandtes ingen Fractur eller Fissur. Lægerne vare af deelte Mening om angaaende om Saarene vare bibragte ved Hug eller Stik, eller af et stumpt Instrument; men deri vare de enige, at Saarene ikke havde været den umiddelbare Dødsarsag, men at den Saarede, i hvis Lunger og venstre Hjertekammer der viste sig en stærk Sammenstrømmen af Blod, omsider er død ved at blive kvalt. Det blev oplyst, at den Dræbte den 21de Dec. havde i Bergedorf været i Selskab med 2 polske Jøder, Moses Elias og Wolf Faibusovik, som uden ham vare komne til Boberg, og Dagen efter, uagtet det var Sabbath, havde begivet sig til Hamborg, hvorfra de den 24de Dec. begave sig bort, og bleve, den 28de, efter de desangaaende trufne Foranstaltninger, anholdte i Rothenburg i det Hannoverste, og udleverede til Amtet i Kleinbeck. Under den derpaa anstillede Undersøgelse der, efter Overcriminalrettens Vidnesbyrd, er udført

med særdeles Ombue og Eftertænkksomhed, men ved Inqvisiternes Vognagtighed og den nødvendige Correspondence med fremmede Auctoriteter, trukket meget i Langdrag, tilstode de vel ikke at have begaaet Mordet, men der fremkom dog ved samme betydelige Indicier imod dem. Sagen er, efter behørig Behandling ved Amtsretten, overgivet til den holskenske Overcriminalsret, hvis Beretning over Sagen indeholdt følgende:

Det er oplyst, at begge Inqvisiterne i Septbr. 1821 have forladt deres Hjem, og paa deres Rejse til Hamborg, hvorpaa de ofte paa Kryds og Qvar afvege fra den lige Vej, men, ifølge Paspaategningerne, uafbrudt have reist med hinanden, i Voitzenburg traf paa den gamle Chaim Echenker, og derpaa fortsatte Reisen med ham. Wolf Faibusowiz var forsynet med et i Warichau udstødt paa hans Navn lydende Pas, hvori han angaves som Felbereder. Moses Elias førte derimod et falsk Pas, som Wolf havde stjaalet og leveret ham, der var nærværende, da det saaledes blev stjaalet. Først efter et halvt Aars Arrest tilstod han Urigtigheden af det Navn, han først gav sig. Efterretningerne om deres tidligere Levnet ere saa og usikre. Moses Elias er født i Schedlitz i Aaret 1794, og da hans Fader i 1811 døde, skal han, efter hans Udsigende, selv have søgt at erhverve sit Udkomme, have giftet sig i sit 18de Aar, og ernæret sig i Schedlitz som Skolelærer. Efter Stedets Dyrigheds Attest var han fattig, uagtet han selv paastod der at eie et

Huus af Værdie 2000 Rdlr., hvorpaa han yttrede at Dyrigheden vilde lægge Dolgsmaal. Iøvrigt har han, efter de Vidnesbyrd, som indeholdes i adskillige Forbøns Skrifter fra Menighedens Ældste i Schedlik, der viist et godt Forhold, og det er ikke ved Correspondence med de polske Dyrigheder opdaget, at han har gjort sig skyldig i nogen Forbrydelse. Medinquisiten, Wolf Saibusowik, er født i 1795 i Sablowitz. I Henseende til hans Familieforhold og øvrige Levnet fandt hyppige Modsigelser Sted, saavelsom ogsaa om Narraagen til hans Reise. Hans Forklaringer vare i det hele fulde af Praeris og eventyrlige Opdtætelser. De fra Polen indhentede Efterretninger indeholdt dog intet usordeeligt om hans Forhold. Iøvrigt have begge, foruden indbyrdes at forklare til hverandres Skade, hvad det Mord angaaer, hvorfor de sigtes, ogsaa gjensidigen tillagt hinanden de skammeligste Misgjerninger, som skulle være begaaede i Polen; men efter de derfra indhentede Efterretninger ere disse gjensidige Beskyldninger aldeles ugrundede. Ogsaa besyldte de hinanden gjensidig for at have fremhjulpet dem paa Reisen med Stjælen og Betlen, men hvilket størstedels ei er beviist. Imidlertid er det dog vist, at de paa deres Reise til Hamborg have gjort sig skyldige i Tyverie, og forsaadant i Perleburg ere straffede med Pidsk; de ere og besyldte for i Eggen af Oranienburg at have forført en 12 aarig Jødebørg til Tyverie, m. v. I. Boitzenburg traf

de paa den gamle Chaim, og have, efter hvad der er oplyst, og de omsider, uagtet deres tidligere Nægtelse, maatte tilstaae, siden fulgt med ham. Gjensidigen have de beskylt hinanden for, at de saavel i Westhacht, hvor de overnattede, som paa Veien derfra til Bergedorf have holdt sig meget til den Gamle, og derved vrist en mistænkelig Adfærd. I Bergedorf og Sande søgte alle tre hos deres Svøesforvandre om Understøttelse for den forestaaende Sabbath, men da de ikke erholdt samme, besluttede de at gaac til Doberg. Flere Personer have seet 3 Jøder paa Veien, omtrent Kl. 3½, men uagtet Veien, de havde at gjøre, kunde, langsomt fjært, tilbagelægges i 32 Minuter, ankam de først til Doberg efter Kl. 5, uden at have den Gamle med, og toge Dagen efter Veien til Hamborg, hvorhen de dog, uagtet Veien kun er 1½ Meil, først kom om Aftenen, da Sabbathen var til Ende. Næste Dag lode de strax deres Passer visere til Amsterdam, og tiltraadte efterat dette var berigtiget, den atter paa følgende Dag Reisen, men bleve, som ovenansført, anholdte i Rothenburg, hvor ingen Penge sandtes hos dem, men vel adskillige Effecter. I Arresten yttrede Moses en lille, Wolf derimod en stivende Afstindighed, som Løgen derimod erklærede for fingeret. Efter deres egne Forklaringer have de allerede under Transvorten aftalt deres Depositioner, og det har ikke været at forebygge, at der i Arresten have fundet Communicationer Sted imellem dem, tildeels kristelige, i et uforstaaeligt Sprog

af Hebraisk, Pølsk og Tydsk. I de første Forhøret nægtede de aldeles at have begaaet eller havt nogen Deel i Mordet, og vare overeensstemmende i deres Udsagn; hvilke vare korte og undvigende. Men siden, da flere graverende Omstændigheder vare fremkomne, forandrede de deres Udsagn, og søgte at skyde Skylden paa hinanden, hvorved de indviklede dem hver for sig i en Mængde af Løgne og Modsigelser. De tilstode, at de ved høitideligt Løfte havde forpligtet sig til ikke at sige Sandhed; og Wolff yttrede ligefrem, at han vidste, at man ikke kunde dømmes uden egen Tilstaaelse, og begge bekjendte de sig uden Undseelse til religiøse Principer, som skulde kunne retfærdiggjøre Løgnen. Først udsagde de, at have gaaet Veien sammen fra Bergedorf til Bøberg; men, efterat de havde maatte indrømme, at de endnu fulgtes med den gamle Chaim i Sande, foregave de, at de havde skilt dem ad paa Veien og vare komne til Bøberg paa forskjellig Tid, hvorhos hver for sig paastode, at være kommen før den anden. Den Gamle paastode de at være gaaet tilbage til Bergedorf, og at være seet i Nærheden deraf, og dog er hans Liig fundet nærmere Bøberg end Bergedorf, og han havde, efter Lægernes Dom, endnu havt Liv, da han blev kastet i Grøften. Moses søgte derhos at gjøre Wolf mistænke'ig, ved blandt andet at udsige, at han, da de skiltes ad, paa flere Maader havde viist Tegn til at han var i Begreb med at begaae en Ugjerning, og at han siden i Bøberg havde paa mange Maader lagt en ond

Samvittighed for Dagen. Han paastod og, at Wolff havde havt en saadan Stok, som den, der blev fundet ved Liget og som han ikke længere havde da han kom til Boberg; dette nægtede Wolff, der igjen udiagde om Moses, at han havde været Eier af Stokken; at denne i Boberg havde vasket Blodplætter af et Tørklæde, at han havde bortbyttet et Par Støvler med en Svend, for at Synden kunde gaae over paa denne; at han havde solgt en Kniv der, og at hans Klæder havde været meget vaade og fulde af Sand m. v. Den eene paastod hos den anden at have bemærket Ting, som havde tilhørt Chaim, og flere Penge end der kunde passe til deres tidligere Fattigdom. Begge tilstode at have gjort Udgifter i Hamborg, hvortil de, efter tidligere Udsagn, manglede Midler. Med Hensyn til de hos begge Inkvisiterne foresundne Ting har Moses, der i det Hele gaaer videre i at inculpere Wolff end denne i at inculpere ham, næsten om enhver Ting, som Wolff først udgav for sin Eiendom, udsagt, at han var i uretmæssig Besiddelse deraf, og deriblandt af 13 Stykker, som skulde have tilhørt Chaim; dette har Moses benægtet, men iøvrigt har han i sine tidligere Forklaringer tildeels fragaet at have været i Besiddelse af Ting, som han forhen havde vedkjendt sig. Moses paastod derimod om Wolff, at han paa Transporten til Reinbeck har søgt at skaffe flere Ting til Elde. Ved flere Tings Foreviisning i Retten, som formeentes at have tilhørt Chaim, blev Moses be-

tænkfom, og tildeels bevæget, men erklærede, at det kom deraf, at han derved fik Visshed om at Wolff var Morderen, og formodede, at denne vilde bringe ham i Ulykke. Omfider paastod han, at Wolff haade paa Transporten og i Fængselet havde tilstaaet ham Mordet, og at en ham ubekjendt Person deri skulde have Deel. Da Inquisiterne bleve førte til Stedet, hvor Liget var fundet, blev Moses bleg, i det han forsikrede, at han aldrig havde været der, hvorimod Wolff, under samme Forsikkring, blev aldeles uforskyrret. Efter Fangevogterens Udsagn skulde Moses have tilstaaet for ham, at Chaim var dræbt af ham og Wolff; ligesom den sidste ogsaa, efter eedeligt Udsagn af Fangevogteren og 2 Vægtene, er overbevist om, at han for dem havde tilstaaet, at Jøden var dræbt af ham, ved hvilken Leilighed han havde yttret, at han ikke længere vilde sidde, men begjærede at fillas for Retten. Fangevogteressen har tillige udsagt, at Wolff en anden Gang, men som for Spøg, havde udsagt, at han havde slaaet Jøden, og vel endog nogle hundrede andre ihjel.

Overcriminalretten antog, at samtlige de foransførte Omstændigheder, hvis Værd baade med Hensyn til Sagens Natur og Forfkristerne i Keiser Carl den Stes prinselige Gerichtsordnung udførligen er prøvet, i deres indbyrdes Forbindelse, og med særdeles Hensyn til Inquisiternes løgnagtige Forklaringer og øvrige Udsærd under Sagens Behandling, frembringe et fuldstændigt

digst kunstigt Beviis om, at de begge have Deel for det paa Chaim begaaede Mord. Men, da den 22de Artikel i Keiser Carl den Stes peinliche Gerichtsordnung saaledes, som den stedse har været forstaaet og anvendt i Overcriminalretten, *) ikke tilstøder at anvende den fulde Straf paa et nok saa fuldstændigt kunstigt Beviis, og det derhos ikke lod sig bestemme, paa hvilken Maade og i hvilken Grad hver af Inquisiterne for sig havde deeltaget i Mordet, saa bleve begge Inquisiterne dømt til en extraordinair Straf af Tugthuusarbejde paa Livstid. Det Kongelige Slesvig; Holsten; Lauenborgske Cancellie fandt ikke Anledning til at bringe en Nedsættelse i denne Straf i allerunderdanigst Forslag, men indstillede denne til Stadfæstelse; og, da den af Cancelliet saaledes gjorde Indstilling vandt allerhøieste Bisald, saa er derpaa den fornødne Ordre expederet til Overcriminalretten om Straffens Execution.

*) Det ovennævnte vigtige Lovstykke har mellem de tydske Retslærde været meget ulige Meninger underkastet. Den meest antagne Fortolkning og uden Tvivl tillige den bedst grundede er den, som Overcriminalretterne i Hertugdømmene have fulgt, at det saakaldte kunstige middelbar, eller, som Engländerne kalde det, circumstantielle Beviis, efter bemeldte Artikel, aldrig kan anses som fuldstændigt i criminelle Sager, saa mange, stærke, og nære sammenhængede end de Omstændigheder maatte være, der paabib; den Anklagede som Gjerningsmand. Andre holde derimod for, at Carl 5te

Blandede Efterretninger.

Under 24de December f. A. er igjennem Cancelliet udfærdiget følgende Rescript til Amtmanden over Svendborg Amt:

blot har villet, at ingen maatte dommes skuldig paa Grund af blot Mistanke, (hvilken derimod skulde hjemle Tortur), men at han ingentunde har villet gjøre nogen Forandring i det i den romerske Ret, hvortil Carolina slutter sig, hjemlede Princip, at ogsaa "indicia ad probationem indubitata et luce clariora" kunne udgjøre fuldt Beviis. Men, foruden den Uenighed, der saaledes er om Artiflens Fortolkning, har det og været Gjenstand for meget deelte Meninger, hvorvidt Torturens senere Ophævelse og den Omstændighed, at Domstolene nu ere besatte med rets.ærde Mænd, bør have Indflydelse paa Artiflens vedvarende Gyldighed. Nogle mene, at ingen af disse Omstændigheder gjør Forandring; andre holde for, at hele Bestemmelsen nu maa bortfaide og den romerske Rets Princip træde i Kraft, og atter andre, at en overordentlig Straf eller dog Sikkerheds Midler imod den saa stærkt graverede nu maa anvendes i Stedet for den forhen bestemte Tortur. For Hertugdømmene Slesvig og Holsten har overordentlig Strafs Anvendelse i al Fald i uomtvistelig Hjemmet i Berdn. 11te December 1758, 24de October 1775 og 26de Juli 1796 §. 11. Om Indiciers Beviiskraft efter almindelige Grundsætninger, saavelsom efter de danske Loves Aand, saa og om den Bærd, der er tillagt samme i den engelske og franske Ret, samt i nogle nyere tydske Straffelovbøger, findes adskillige

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark ic. ic. V. G. Vi give Dig hermed tilkjende, at Vi, efter derom allerunderdanigst gjort Ansøgning og Begjering, samt i Betragtning af de Os af Vort danske Cancellie derhos foredragne Omstændigheder allernaadigst ville tillade, at nærværende og tilkommende Eiere af Dahls Mølle under det Dig betroede Amt, maae for Paaskagen over de ved Møllen værende tvende Broer, imod for Fremtiden forsvarligen at vedligeholde disse, oppebære sælgende Broepenge:

af en med 6 Heste forsvendt Vogn 6 fl. Sølv.

— — 4 — — — 4 — —

— — 2 — — — 2 — —

af en Hest, Hoppe, Tyr, Koe eller Stud 1 fl.

for Stykket af Kalve, Føl, Sviin og Faar $\frac{1}{2}$ fl.

Hvilken Betaling nuværende Fæster af Møllen oppebærer for sin Besiddelses Tid; hvorimod Gaaende, samt de der passere Broerne i Konge- eller andre Fri-Reiser, og i Embeds-Forretninger, samt Wan-

Bemærkninger i juridisk Arkiv, No. 13, S. 180 til Enden, i nyt juridisk Arkiv 10 Bind, S. 76-83, juridisk Tidsskrift, 1 B. S. 306-313, o. m. fl. Steder Senere har Criminal-Gelehzgebung für den Canton Basel 1821, §§ 229 og 231, erkjendt, at et fuldt Beviis kan tilveiebringes ved Indicier, men, efter den Østerrigste og Bayerste Lovs Exempel, gjort undtagelse med henlynt til Dødsstraf; hvilket, i Folge § 232 og 233, og gjelder for det sammensatte Beviis.

tinge Sogns Hovningsbønder paa Hverie-Reiser til Hovedgaarden Sjeldsfov, bør være frietagne for Broepenges Erlæggelse; ligesom ei heller Rejsende, hverken Dag eller Nat ved Bommens Nabning eller Broepengenes Erlæggelse maae forarsages Ophold; og skal uden for Bomhuset ophænges en sort Tavle, hvorpaa ovennævnte Tært med hvidtmalede Bogstaver ansøres.

Derefter etc.

Fortsettelse af Efterretningerne om den indbyrdes Underviisnings Indførelse i Danmark.

(See Collegial-Tidenden No. 60, for f. N.)

Rødning og Pederstrup Skoler, efter Anbefaling af Amtmanden over Viborg Amt og Amtsprovst Stockholm.

Stige Skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Odense Amt og Amtsprovst Lütken.

Nørlem, Sønderlem og Veiby Skoler efter Anbefaling fra Amtmanden over Viborg Amt og Amtsprovst Bregendahl.

Vindinge, Chaarup og Rind Skoler, efter Indstilling af samme Amtmand og Amtsprovst Stockholm.

Kinwig Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Præstø Amt og Amtsprovst Krogh.

Hersom, Vjerregrov og Kleitrup Skoler, efter Indstilling fra Amtmanden over Viborg Amt og Amtsprovst Stockholm.

Gundslev Skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Maribo Amt og Biskop Boisen.

Larslev Skole, efter anbefaling af Amtmanden over Holbeks Amt og Amtsprovst Barthoe.

Maribo Borgerskole, efter anbefaling af Amtmanden over Maribo Amt og Biskop Boisen.

Eskebjerg Skole, efter anbefaling af Amtmanden over Holbeks Amt og Provst Discher.

Veitinge, Mosebye gamle og den Classenske nye Skole ved Nastrup, efter anbefaling af Skoledirectionen for Falster.

Bjerrebys Sogns 3 Skoler, efter Indstilling af Amtmanden over Svendborg Amt og Amtsprovst Wedel.

Gyllinge Skoler, efter anbefaling af Amtmanden over Nørhuns Amt og Amtsprovst Schmidt.

Skaarp Skole, efter Indstilling af Amtmanden over Svendborg Amt og Amtsprovst Wedel.

Nrekjøbing Borgerskole, efter Indstilling af Skoledirectionen for Falster.

Tvingstrup, Taaning, Østbirk Skoler, Skanderborg Borgerskole, Them, Binding og Velding Skoler, Oddens Sogns 2 Skoler, Søndervisning og Dørrup Skoler, samt Brønding og Vinthen Skoler, efter anbefaling af Amtmanden over Skanderborg Amt og Amtsprovst Schmidt.

Hylke, Sveistrup, Hjerregaarde, Tansteen og Halling Skoler, samt i Bisfoden i Gosmet, efter Indstilling af samme Amtmand og vedkommende Amtsprovst.

Græskjøbing og Marstal Skoler, efter Indstilling fra Directionen for Skolevæsenet paa Græse.

Karlebye og Hørbye Skoler paa Falster, efter Indstilling fra Amtmanden over Maribo Amt og Bisshop Bøisen.

Kostræde og Sallerup Skoler, efter anbefaling fra Amtmanden over Præstø Amt og Amtsprovst Krogh.

Kragelund og Funder Sognek, Thornings, Frederiks og Thise Sognek, Drum, Gammelstrup og Borris Sognek, samt Kobberup og Feldingberg Sognek Skoler, efter anbefaling af Amtmanden over Viborg Amt og Amtsprovst Bregendahl.

Galthen Skole, Aarhus Fattig- og Friskole, Lissberg, Strandberg, Vibye, Ask, Veiby, Skeibye og Hasle, Brabandt og Trøe, Gjedding, Marslev, Tilst, Staunstrup og Koldt, Hvilsted, Peder Skoler, Malling 2 Skoler, Holme, Thise og Jøgerslev, Hørslevbole, Skivholme, Laasbye, Størring, Skjær og Høver, Ladding, Skjoldeslev og Sabroe, Haldum og Haadsteen, Lyngaae, Bentzen og Soelbye, Grundstøe, Egenstrup, Farre, Røgen, Linaa, Foustrup og Gjær Skoler, efter Indstilling fra Amtmanden over Aarhus Amt og Amtsprovst Winther. (Fortætted.)

Det er forespurgt fra forskjellige Øvrigheder: 1) om den i Placaten af 29de Octobr. 1824, ang. Forholdsregler med Hensyn til Hunde i Kjøbstæderne, befalede Afgift skal svares af Hunde, som holdes

i Lænke eller bestandigt indelukkede; 2) om Placatens Forskrifter ogsaa ere anvendelige paa dem, der boe paa Kjøbstædernes Grund, men ei i selve Byen, og 3) om Placaten med Hensyn til den fastsatte Mulct er anvendelig paa Rejsende, der komme til Byen med Hunde, der ei ere forsynede med Politietegn.

I denne Anledning har Cancelliet under 8de Januarii svaret Vedkommende: a) at Placaten kun har Hensyn til løse Hunde, og altsaa ikke kan blive anvendelig paa Hunde, der bestandig holdes bundne, eller indelukket; b) at Placatens Forskrifter ogsaa ere anvendelige med Hensyn til dem, der boe paa Kjøbstædernes Grund, skjøndt uden for Byen, og c) at, da Placatens Bestemmelser gjælde med Hensyn til omløbende Hunde i Almindelighed, saa maae de være anvendelige paa alle saadanne, uden Forskjel, i hvem de tilhøre.

Ved Hofmarschal og Kammerherre v. Raas's Befordring paa anden Maade er ved Hans Høihed Prinds Christian Frederiks Hof skeet følgende Udnævnelse: Kammerjunker Grev v. Rankau udnævnt til Marschal og Grev Jullus v. Holck til Cavaleer hos Hendes Høihed Prindsesse Caroline Amalie.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Birkedommer og Skriver Embedet paa Kjøbenhavns Amts Nysterdistriicts søndre Birk. Af Embedet svares til Justitsfondet 400 Rbdlr. Sølvs aarlig. — Ordineret Catechet- og

første Lærer-Embedet ved Borger-skolen i Stege. Løn: 10 Edr. Rug og 20 Edr. Byg in natura, samt 30 Edr. Byg, betalte efter hvert foregaaende Aars Capitelstart og 25 Rbdlr. Sølvs, foruden fri Bolig, 6 Favne Brænde og Offer. — Hagested og Gislinge Sognekald i Sjælland, 390 Rbdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det Slesvig, Holsten-Lauenborgske Cancellie. Den 10de Dec. ere Rector ved den lærde Skole i Ploen, Dr. philosophiæ N. G. Bremer, samt Rector ved Domskolen i Slesvig, G. F. Schumacher, allernaadigst udnævnte til Professorer. Den 14de, Doctor philosophiæ P. E. Frandsen beskikket til 4de Lærer ved Gymnasiet i Altona. Den 22de, Provst og Præst J. C. Diercksen i Tating til Præst i Jarpen i Amtet Reinfeld, og Diaconus H. Jacobsen i Leck til Præst i Neukirchen i Provstiet Løndern.

Under Rentekammeret: Den 14de December 1824 ere Landinspecteur S. Jørgensen, som Landvæsens-Commissair i forrige Koeskilde Amt, og Forvalter paa Raadvadamsgaard, Tiendercommissair J. Heegaard, som Landvæsens-Commissair i Skanderborg Amt, forundte Kammertraads Rang efter Rangforordningens 7de Klasse No. 2. Den 18de, Secondlieutenant ved svenske Regiment lette Dragoner H. Sehested udnævnt til Kammerjunket.

Collegial=Lidende.

Med kongeligt allerhaadigt Privilegium.

No. 2. Den 15de Januarii 1825.

Trykt i det Kongl. Bøstue- og Bogenhandl. af C. F. Schubarth.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Lovgivning.

Under 11te Dec. f. A. er fra det Kongelige Slesvig-Holsten; Lauenborgske Cancellie udsærdiget følgende Placat:

I Betragtning af de Uleiligheder, som anledes derved, at i Hertugdømmet Holsten nogle Anordninger, angaaende Laugsvæsenet, ere almindelig gjeldende, andre derimod ikkun for en Deel have Gyltighed, har det behaget Hans Majestæt Kongen, for at tilveiebringe en større Lænsformlighed i denne Deel af Lovgivningen, under 26de forrige Maaaned allerhaadigt at resolve, at samtlige i den stedse Kongelige Andeel af Hertugdømmet gjeldende almindelige Anordninger, angaaende Laugsvæsenet, skulle herefter være udelte til de Districter og Steder i bemeldte Hertugdom, hvor de ikke hidtil have været gjeldende.

Ovenstaaende allerhøieste Resolution bekendtgjøres herved for alle Vedkommende til Efterretning og vedbørlig Efterlevelse.

Den 21de Dec. s. A. er fra det Kongelige Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie udsærdiget følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten:

Der har behaget Hans Majestæt Kongen den 26de forrige Maaned allernaadigst at resolvere følgende Udvidelse og næiere Bestemmelse i Henseende til nogle af de Forskrifter, som forekomme i den ved Patentet af 1ste Decbr. 1820 bekendtgjorte Taxt for de Betalinger, som tilkomme Læger og Chirurger:

1.

Den i den omtalte Taxt under 1ste Afdeling No. 13 indeholdte Forskrift, ifølge hvilken Lægen, naar den Syges Forpleining paaligger Communerne, Fattiggæstene, Baisenshusene og deslige, ikkun erholder det Halve af den ham ellers almindeligviis tilkommende Betaling, udvides derhen, at den herefter ogsaa skal komme til Anvendelse saavel i Henseende til de, ikke af Rette rekvirerede, som til de af Rette rekvirerede Læger og Chirurger, i Tilfælde at Omkostningerne for Lægens Umage med Behandlingen af syge Arrestanter skulle ligejorn de øvrige Arrest- og Underholdningsomkostninger udredes af den vedkommende Amts-, Landskabs-, Bye- og anden Commune, eller af Kongens Casse; dog skal det have sit For-

blivende ved den i Patentet af 11te Juni 1822, S. 2, indeholdte Bestemmelse i Henseende til Taxten af 1ste Decbr. 1820 dens 2den Afdeling No. 27.

2.

Den i den ommeldte Taxt, 1ste Afdeling No. 1, indeholdte Forskrift, bliver for Fremtiden nærmere bestemt derhen, at der for Besøg hos Syge, i Tilfælde at Omkostningerne for deres Forpleining hverken betales af dem selv eller af andre Privat-Personer, skal, naar flere saadanne Syge i Fattighusene, Vaisenhusene og Fængslerne blive paa en og samme Tid behandlede af en Læge eller Chirurg, ikkuns betales Halvdelen af det Gebyr, der ellers i slige Tilfælde tilkommer Lægen for hans Umage, og altsaa ikkun en Fjerdedeel af det sædvanlige Gebyr.

Ovenstaaende allerhøieste Bestemmelser blive herved bekjendrygte til alle Vedkommendes Efterretning og vedbørlige Efterlevelse.

Følgende Placat er under 23de Dec. f. A. fra det Kongelige Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie udgaaet for Hertugdømmene Slesvig og Holsten:

Det har behaget Hans Majestæt Kongen aller-naadigst at fastsætte, at der for Fremtiden skal gives Esquadronsfadelmagerne i Hertugdømmene Slesvig og Holsten lige Qvarkeer med Kuur- og Bøssesmedene;

og Kvarteerpengene for dem beregnet ligesom for disse med 18 Rhdlr. 24 ſ. aarligen, Værkstedet med iberegnet.

Ovenſtaaende allerhøieſte Beſtemmelse bliver herved bekjendtgjort til alle Bedkommendes Eſterretning og vedbærlige Eſterlevelſe.

Under 29de Dec. ſ. A. er fra det Kongelige Slesvig-Holſten Lauenborgſke Cancellie udfærdiget følgende de Placat for Hertugdømmet Lauenborg:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark &c. &c. Gjøre vitterligt; at Vi finde Os foranledigede til, for Hertugdømmet Lauenborg, at ophæve den under 22de Aug. 1769 for ſamtlige daværende hannoverſke Lande udfomne Anordning mod Udførsel og Opkjøb af Faare- og Lammefødder og Klude, hvilken desuden med Henſyn til det forudsatte Forhold til de ſamtlige hannoverſke Lande, tildeels ikke mere paſſer ſig til Hertugdømmet Lauenborgs nuværende Forhold, ſaaledes at for Fremtiden der hverken Udførsel af Faare- eller Lammefødder og Klude eller Handel med Klude ſkal være forbudt, ligesom ei heller Ret til Kludeſamling ſkal være indſtrænket til de indeniſke Papiirmøllere og deres Commiſſionairer.

Hvorefter alle Bedkommende ſig allerunderdanigſt have at rette.

Givet &c.

Blandede Efterretninger.

Vedkommende Oversvrighed har andraget for Cancelliet, at en Person af Dannemare paa Lolland havde anholdt om Understøttelse af Fattigvæsenet til et af hans Datter i Aaret 1823 fødte uægte Børn, og da det senest i denne Anledning over bemeldte Fruentimmer optagne Forhør oplyste, at hun uafbrudt i 4 Aar havde opholdt sig i Dannemare Sogn, indtil hun den 1ste Nov. f. A. fik Tjeneste i Nakflov; saa indhentes Dannemare Fattig Commissions Erklæring, om hvorvidt den, med Hensyn hertil ansaae sig pligtig at forsørge det fornævnte uægte Børn. Commissionen har imidlertid ikke villet indrømme, at der paa hvider Danskemare Sogn nogen saadan Forpligtelse, men har derimod formeent, at Gloslunde Sogn, hvor neerbemeldte Fruentimmer havde tilbragt 4 Aar før end hun kom til Dannemare, og som de 2 sidste Aar af hendes Ophold i dette Sogn har ydet hende Understøttelse til 2 i 1820 fødte uægte Børn, paa Grund heraf og da hun, saalænge hun maatte betragtes som Fattiglem af et andet District ikke ved noget som helst Ophold i Dannemare kunde erhverve Forsørgelsesret der, ogsaa maatte være pligtig at forsørge det oftnævnte i 1823 fødte uægte Børn.

I denne Anledning har Cancelliet under 8de Jan. svaret, at Gloslunde Sogns Fattigvæsen maa anses pligtig at yde bemeldte Fruentimmer Understøt-

teise til det af hende i Aaret 1823 fødte vægte Barn*)

Med allerhøieste Resolution af 1ste Dec. f. A. har Hans Majestæt allernaadigst behaget at forunde samtlige i Cancelliets Expeditions-Contoircer og Archiv-contoiret ansatte Undercancellister Prædicat af Cancellister, hvilket Prædicat for Fremtiden skal være fælleds for alle subalterne Embedsmænd i fornævnte Contoircer.

Fortsættelse af Efterretningerne om den indbyrdes Underviisnings Indførelse i Danmark.

(See Collegial-Ridenden No. 1, for d. A.)

Mandø Skole, efter Ubefaling fra Amtmanden over Ribe Amt og Amtsprovst Høxbroe.

Horkeløv og Dreininge Skoler paa Falster, efter Indstilling fra Maribo. Amts Skoledirection.

*) Den Understøttelse, der blev givet til hendes i 1820 fødte Barn, var nemlig at betragte fra samme Synspunkt, som om der var givet hende Understøttelse til sin personlige Underholdning. Det var hende, som Barnets Underholdning paalaae, og altsaa var det og hende, som fik Understøttelsen, skøndt den Omstændighed, at hun havde et vægte Barn, dertil var Anledningen.

Beirum og Hanberg Skoler, efter Indstilling fra Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Provst Krarup.

Fraugde Skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Odense Amt og Amtsprovst Lütken

Vandberg og Ferring Skoler, efter Indstilling fra Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Amtsprovst Frost.

Querndrup Skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Svendborg Amt og Amtsprovst Wedel.

Junge og Thorum samt Selde og Nasted Skoler, efter Indstilling af Amtmanden over Viborg Amt og Amtsprovst Bregendahl.

(Fortsættes.)

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie. Anden Lærers Embedet ved det Kongelige Skolelærer ; Seminarium i Lyngbye under Aarhus Stift, aarlig Løn 300 Rbdlr. Solv. — Herredsfoged og Skriver: Embedet i Hamincrum Herred under Ringkjøbing Amt.

Befordringer og Ufgang.

Under det danske Cancellie. Den 5te Jan. er personel Capellan for Steubye og Hornum Menigheder i Aarhus Stift, D. P. Momme, beskikket til Sognepræst for bemeldte Menigheder ; Examinatus juris N. E. Groos til Procurator ved Underretterne i Ribe Stift.

Under Admiralitetet. Den 5te December 1824 er Viceadmiral, Storkors af Dannebrogen og Dannebrogsmænd D. Lütken, Commandeur; Capitain og Ridder J. P. Stiholt og Capitain-Lieutenant P. E. Kink, udnævnte til Medlemmer af Constructions-Commissionen. Den 19de, Cadet; Underofficererne J. P. F. Wulf og S. E. G. Muroll udnævnte til Second-Lieutenanter. Den 4de Januarii 1825 er Vice-Admiral D. Lütken, Storkors af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, udnævnt til Admiral, samt Contre-Admiralerne J. D. Fischer, Commandeur af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, A. T. Herbst, Commandeur af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, og S. A. Ville, Storkors af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, udnævnte til Vice-Admiraler; ligejæmt og under samme Dato, Vice-Admiral S. A. Ville er udnævnt til 1ste militær Deputeret. Den 7de Jan. er Commandeur P. E. W. Brown udnævnt til Chef for 1ste Division; Capitain-Lieutenant J. J. Paludan til Capitain og Chef for 2den Divisions 4de Compagnie, hvilket Kammerherre Capitain og Ridder J. E. A. Stelke efter Tour fratræder; Premier-Lieutenant C. L. L. Harboe til Capitain; Lieutenant, og Second-Lieutenant M. Meyer til Premier-Lieutenant. Kammerherre, Commandeur, Baron H. Holsten, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, udnævnt til 2den militær Deputeret.

Collegial=Lidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 3. Den 22de Januarii 1825.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af E. F. Schubar

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Lidende:

Peter Johan Mourad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

J u s t i s s a g.

Ved Høiesterets Dom af 13de Decbr. f. A., der stadfæster den af den Kongelige Lands:Overret samt Hof- og Stadsret den 23de Octbr. næstforhen affagte Dom, er Arrestanten Peder Mikkelson af Steensbys, under Præstøe Amt, for Mord tilfunden at miste sin Hals og hans Hoved at sættes paa en Stage.

Efter den af Secretairerne ved Protocollerne i Høiesteret afgivne Beretning, ere Sagens Omstændigheder in facta følgende:

J. Anledning af en fra Domsældte til vedkommende Dommer under 19de Martii f. A. indgiven Anmeldelse om at hans Svigersøn, Udslytter Gaardmand Engelbrecht Andersen, hos hvem han tilligemed hans Hustru var tilhuse som Aftægtssoff, afvigte Nat

var funden død i sin Gaard udenfor Baaningshuset ved Kjøkkendøren, indfandt Dommeren sig samme Dag i dette Huus for at anstille den fornødne Undersøgelse.

Under det der optagne Forhør opstod allerede Mistanke mod Domsældte, om at have forøvet det begaaede Mord, hvilken Mistanke bestrkedes derved, at der i et Huusrum, ved Siden af Kjøkkenet, fandtes en Domsældte tilhørende Øre med Blod paa Skafstet; men sidstnævnte benægtede saavel at have brugt samme mod sin myrbede Svigersøn, som at kunne give nogen Oplysning om, hvorledes denne var kommen af Dage.

Den følgende Dag forklarede han dog, at han efter at have fundet sin Svigersøn død paa det ommeldte Sted, saae ud af Portlaagen, og at det da forekom ham, som om der løb en ham ubekjendt Person fra Gaarden over Marken.

Under et nogle Dage derefter optaget Forhør, foregav derimod Domsældte, at han troede Mordet at være udført af Indsidder Erik Knudsen og Huusmand Christen Nielsen, og yttrede, at de havde begaaet dette for at føre ham i Ulykke, efterdi Christen Nielsen, der havde tækket hos Domsældte, havde lovet, at han nok skulde træffe sidstnævnte engang, fordi denne ikke vilde give ham saa stor Tækkelse, som han fordrede.

Efterat derpaa Erik Knudsens og Christen Nielsens Forklaringer, der gik ud paa, at de vare aldeles uskyldige i det omhandlede Mord, vare Arrestanten foreholdte, og han alvorligt formanet til at fremkomme med Sandheden, forandrede han under samme Forhør sin Forklaring derhen, at han havde gjort Af-tale med Erik Knudsen om at denne skulde dræbe Engelbrecht Andersen, mod derfor at erholde 1 Eder. Rug og 1 Eder. Byg, med Tilføiende, at Erik Knudsen selv havde tilbudt sig at begaae Forbrydelsen, da han var vred paa Engelbrecht Andersen, fordi denne havde ladet ham høre, at han havde stjaalet en Qvie. Derhos forklarede Domsældte endvidere, at det, da han saae Liget, fortrød ham, at han havde indladt sig med det slette Menneske Erik Knudsen, samt at han ikke vidste, om Christen Nielsen havde været hiin behjælpelig til Misgjæringens Fuldbgyrdelse. Domsældte vedblev imidlertid endnu stedse at benægte, at han selv havde forsvet Mordet, skjøndt han vel under et senere Forhør tilstod, at han havde baaret Hånd til sin Svigerføn, deels fordi de vare komne i Trætte om nogle Plankers Deling, deels fordi sidstnævnte skulde have sagt til sin Hustru: "Kan jeg først blive af med de Gamle, skal jeg nok blive af med dig"; i hvilken Anledning Domsældte, efter sin Forklaring, bad den Dræbtes Broder Nasmus Andersen, at advare ham om ei at sige saadant, da det ellers vilde skee en Ulykke.

Men efterat Domsældtes Hustrue Kirsten Christensdatter ved et Forhør d. 11te Maii f. A. havde afgivet en fra hans Forklaring under samme Forhør afvigende Deposition, hvorved der var fremkommet betydelige Data imod ham, og denne Uovereensstemmelse var ham foreholdt, gjorde han strax en Tilstaaelse om selv at have udført Gjerningen, men denne var vaklende og ubestemt, samt forbunden med adskillige Ytringer, der maatte svække Tilstaaelsens Paalidelighed.

Næste Dag anmeldte Arrestforvareren, at Domsældte havde forlangt atter at kaldes for Retten, for at afgive sandfærdig Bekjendelse, hvorpaa denne blev paa nye stillet for Forhør, og afgav følgende detaillerede Forklaring:

Længe før Mordet blev begaaet havde han været misfornøiet og utilfreds med sin Ewigersøn Engelbrecht Andersen, da han ved flere Leiligheder havde havt Trætte med ham om Gaardens Haandtering. Han havde endog paa forskjellige Steder undsagt ham og ved sig selv besluttet hans Død, hvilken Beslutning han den ommeldte Nat udførte, uden at han i Mordet havde havt nogen Medhjælper eller Medvider. Han vedblev imidlertid sin Forklaring om at have gjort Aftale med Erik Knudsen, om at denne skulde dræbe Engelbrecht Andersen, mod at erholde det forhen omforklarede Korn, men tilsvæiede, at han, da Erik Knudsen rovede ham for længe, og han selv saae saa god en Leilighed, som der tilbød sig den Nat, Mordet blev begaaet, fattede

det Forsæt selv at myrde sin Svigersøn. Denne stod nemlig den ommeldte Nat op af sin Bænk for at see til sine Haar, og gik ud af Stuen, hvori endnu hans Hustru samt Domsældte og dennes Kone laae, men kom tilbage igjen, da hans Lys var gaaet ud, og ansmodede sin Svigermoder om at staae op for at tænde Lyset. Hun vægrede sig herved; men da Domsældte sagde, at hun skulde staae op, efterkom hun hans Befaling og gik med Engelbrecht Andersen ud i det ved Siden af bemeldte Stue værende Kjøkken til Skorstenen for at tænde Lyset. Medens de vare beffjærtigede hermed stod Domsældte op, gik med bare Fødder og i bart Linned ud igjennem Kjøkkenet i Gaarden, uden at hans Hustru eller Svigersøn kunde høre eller see ham passere forbi Skorstenen. Efter at være kommen ud i Gaarden gik han ind i et tætt ved Kjøkkenet paa venstre Side værende Tørrehuus, hvor han tog sin Vulvæ, med hvilken han stillede sig i Krogen mellem Tørrehuusdøren og Kjøkkendøren. Denne falder ud i Gaarden og imod den Side hvor Tørrehuset er. Domsældte kunde saaledes ikke sees af Engelbrecht Andersen, i det han kom ud af Døren, efterdi denne ved at blive oplukket skjulte det Sted, hvor Domsældte stod. Strax efter at han havde stillet sig her, kom Engelbrecht Andersen med en Lygte, hvori der var et tændt Lys. I det sidstnævnte vendte sig om for at lukke Kjøkkendøren, faldt Lygten af Haanden paa ham, og da han bukkede sig for at tage den

op, huggede Domsældte ham i Hovedet med Ørens Eg, saa at han strax styrtede mod Jorden. Domsældte satte derpaa sin Fod paa Skulderen af Engelbrecht Andersen, for at holde ham nede, og da han saaledes laae med Ansigtet mod Jorden, gav dette en underlig Lyd. Siden tilføjede Domsældte ham adskillige Slag med Øren, men kan ikke erindre om det var med dens Eg eller Bag, eller hvor han rammede ham. Efter saaledes at have tilføjet Engelbrecht Andersen en Deel Slag, løstede han ham op for at see om han var død. Da han fandt ham uden Liv, kastede han Øren fra sig ind i et Hjørne af Tørvehuset og gik derpaa ind i Kjøkkenet for at gaae videre til Stuen. Herfra raabte hans Kone til ham, at hun vilde gaae til Christen Bryggers, for at hente ham ned til dem, og at Domsældte kunde gaae til Anders Geertsen, for saaledes at hente Folk, der kunde see Mordet, da hun nok tvivlede paa at det ikke var rigtigt, eftersom det buldrede saa stærkt. Domsældtes Hustru var, saavidt han formoder, i Stuen dengang Mordet blev begaaet, efterdi det var derfra, at hun, som meldt, tilraabte ham. Hvor lang Tid det varede fra han gav Engelbrecht Andersen det første Hug indtil han løstede denne død op, kan han ei saa nøie bestemme, men det var kun et Diebligs Sag, og gik, som han udtrykker sig, een, to, tre. Hans Datter Karen Kirstine Pedersdatter, Engelbrecht Andersens Hustru, laae i Sengen da han gik ud for at myrde

hendes Mand, men han veed ikke om hun var vaagen eller sov. Hans Hustru var vel uvidende om at han havde i Sinde at dræbe sin Svigersøn; men da Dørrigheden den 19de Martil var kommen til hans Gaard, fandt han Leilighed til at tale nogle Ord ene med hende, og berette hende, at han havde myrdet Engelbrecht Andersen, hvortil hun svarede: "det skulde du ikke have gjort, vi kunde have stillet bedre fra ham ved Dørrighedens Hjelp, om vi ei kunde forliges." Slutteligen tilsvøiede Arrestanten, at han om Morgens inden han afgav den ovenstaaende Forklaring, havde været i en saa fortvivlet Sindstemning, at han havde gjort Forsøg paa at ombringe sig selv i Arresten ved Hjelp af et Stykke optævlet Tælle-garn, som han havde brugt til at binde sin Hat ind med, men det havde ikke været stærkt nok. Dog yttrede han derhos, at han ellers nok ønskede at leve, ifald han kunde erholde Benaadning.

Tiltaltes Forklaringer ere, forsaavidt han derved har graveret sig selv, bestyrkede ved de øvrige afhørte Personers Forklaringer; hvorimod intet er oplyst mod Erik Knudsen, det, ved Lands Over-Rettens Dom, som Justitien ei har fundet Anledning til at paaanke, er aldeles frifunden, ligesom han ved Hjemtinget var frifunden for videre Tiltale.

Den foretagne Syns- og Obductionsforretning afgiver det Resultat, at der paa Hovedet fandtes flere Saar, som vare absolut dødsdige, og som maatte være

den Dræbte tilføiede paa en voldsom Maade, hvortil ogsaa Sundhedscollegiet i sin Betænkning over Sagen har henholdt sig.

Hvad Domsældtes Generalia angaaer, da er han født i Aaret 1768. Hans Sjælesørger har i en udsædt Attest yttret, at han efter Nygtet skal være istand til at foretage enhver ond Handling, og at hans Opsørsel imod hans Hustru formodes ikke at have været god, da hun nogle Gange har klaget derover og forlangt at skilles fra ham. Det er imidlertid ikke oplyst, at han forhen har været tiltalt eller straffet. I øvrigt har Domsældte forklaret, at hans Hoved for 14 Aar siden blev slået ved et Træs Fælding, samt at han, som Følge heraf, endnu stundom er noget forrumlet, men vedkommende Læger, der have undersøgt hans Hoved, have bevidnet, at han aldeles ikke har haft nogen betydelig Skade i Hovedet, da hveckken Nr eller Inegaliteter derpaa ere at finde; samt at det er langt mindre troeligt, at den Beskadigelse, han i sin Tid kan have faaet, skulde have efterladt sig Skade paa Hjernen. Hertil kommer, at Regimentechirurg Heide, der efter Domsældtes Udsigende har havt ham i Cuur og Pleie, har erklæret dette Udsagn for aldeles usandt.

Da Domsældte ifølge sin Forklaring, i Forbindelse med de iøvrigt oplyste Omstændigheder maatte antages at have ombragt Engelbrecht Andersen med Overlæg, har Præsteret, i Overensstemmelse med Lovens 6—9—1,

fundet ham skyldig til den forommeldte Straf, at miste sin Hals og Hovedet at sættes paa en Stage.

Ligesom ingen af de Tilforordnede i Hæstetret, der have voteret i Sagen, have fundet Anledning til allerunderdanigst at indstille Domsældte til Estergivelse i den idømte Livsstraf, saaledes troede Cancelliet ei heller efter de ovenmeldte Sagens Omstændigheder at burde allerunderdanigst andrage paa nogen Benaadning for ham, men indstillede allerunderdanigst:

”at Hæstetrets Dom, hvorved Domsældte for Mord var tilfunden at miste sin Hals og hans Hoved at sættes paa en Stage, maatte vorde exequeret.”

Hvilken Indstilling ogsaa Hs. Majestæt approberede, og den fornødne Ordre om Straffens Execution er under 12te Jan. afgaaet til Amtmanden over Præstøe Amt.

Blandede Efterretninger.

I Aaret 1748 blev stiftet en privat Enkekasse under Navn af det syenske Enke-Societet, hvis Fundats under 29de Julii s. A. allernaadigst blev confirmeret. Hensigten med dette Selskab var at yde Understøttelse, deels til Enker efter afdøde Interessenter og deels til Interessenterne selv, naar disse bleve gamle og svagelige. Da samtlige Medlemmer vare uddøde, indsendte Selskabets Bogholder Beholdningen til Stiftamtmanden over Fyens Stift. Denne Beholdning bestod da i 8000 Rbdlr. Sølv, deels Kongelige

deels private Obligationer, og i en contant Sum af omtrent 600 Rbdlr. Proclama blev derefter udsædt, men uden at nogen Anmeldelse indkom, der kunde komme i Betragtning, og Spørgsmaal er derfor opstaaet om denne Fonds fremtidige Anvendelse. Efter at Cancelliet havde allerunderdanigst foredraget Hs. Majestæt denne Sag, med de fra Gouverneuren over Fyens Stift, Hs. Høihed Prinds Christian Frederik og Stiftamtmanden over Fyens Stift indkomne Forslag, og disse derefter i det Væsentlige af Hs. Majestæt allernaadigst vare approberede, er der under 7de Jan. gennem Cancelliet udsærdiget følgende allerhøieste Rescript til Gouverneuren over Fyens Stift, Hs. Høihed Prinds Christian Frederik:

Vor venlige Hilsen og hvad Vi ellers formødelst Slægtfæb mere kjær og godt formaaer, Høibaaerne Kyriste! Os Elskelige Hr. Fætter! Paa Grund af det af Eders Kjærlighed gjorte Forslag angaaende Anvendelsen af Nogle, det forhenværende under 17de Febr. 1748 oprettede Fyenske Enke-Societet tilhørende Capitaler, villø Vi, efter de af Vort Danske Cancellie derhos allerunderdanigst oplyste Omstændigheder, allernaadigst have fastsat: 1) At der af de Capitaler, som tilhøre det forhenværende Fyenske Enke-Societet, og som bestaae af Obligationer 8000 Rbdlr. Sølv, og contant Beholdning 1413 Rbdlr. 48 s. Sølv, tilsammen 9413 Rbdlr. 48 s. Sølv, skal Rjæntes 1000 Rbdlr. Sedler til Odense Rjæbstæds Commune, hvoraf 700 Rbdlr.

blive at anvende til Anskaffelsen af en nye Slange ved bemeldte Vor Kjøbsteds store Sprøite, m. m., og de øvrige 300 Riddr. tilfalde Borgervæbningen sammesteds. 2) Den øvrige Deel af Societetets Capitaler bliver at anvende som Laanefond, for ved Understøttelse og Ublaan at fremme nyttige Foranstaltninger i Vort Stift Fyen. 3) Denne Fond skal bestyres af Amtmændene og Bisoppen i bemeldte Stift, dog særskilt fra Stiftets øvrige offentlige Midler, og som en speciel Fond, under Navn af Fyens Stifts Commune-Fond. 4) Capitalen gjøres frugtbringende forsaavidt den ikke allerede er det, og ligeledes gjøres frugtbringende den ene pCt. af Renterne terminvils ligesom de indkomne. 5) De øvrige 3 pCt. Renter anvendes i Overeenstemmelse med den i §. 2 angivne Hensigt, som er Understøttelse til nyttige Foranstaltninger i Stiftet, der maatte overstige en Communes Borne; dog er det ingen Selvfølge, at de aarligen skulle anvendes, men hvis der for sammes Anvendelse ikke tilhyder sig strax nogen passende Gjenstand, optægges de 3 pCt. ligeledes, og gjøres frugtbringende indtil de sammensparede fra Termin till Termin eler i flere Aar finde Anvendelse. 6) Hvis der af nogen Kjøbsteds Commune til nogen for samme erøndt nyttig Foranstaltning attraaes en Understøttelse, kan oversfiger det til den Tid forhaanden værende Deel af de oplagte 3 pCt. Renter, da er Administrationen, hvis Gjenstandens Vigtighed tilraader, og Tidss

bedsforhold overgangne Høiesteretsdom, er ifølge altes høieste Resolution af Ede Jan. det ham i sin Tid meddeelte Kors., som Ridder af Dannebrog, ham frataget og hans Navn udsløret af Ridderlisten, ligesom ved Resolution af Ede Jan. den ham forundte Titel som Major er frataget ham.

Fortættelse af Efterretningerne om den indbyrdes Underviisnings Indførelse i Danmark.

(See Collocal: Tidenden No 2, for d. A.)

Wolsted, Børlaf, Hvornum, Nørre-Kougerslef, Mou, Wive, Romdrup, Lilevorde og Neusling Skoler, efter Indstilling fra Amtmanden over Halsborg Amt og Amtsprovst Tetens

Stibe Skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Provst Lind.

Her'utmagle Skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Præstø Amt og Amtsprovst Vogh.

Stor: Englede Skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Holbeks Amt og Amtsprovst Warthoe.

Callundborg Kjøbsteds Borger-skole, efter Indstilling fra Amtmanden over Holbeks Amt og Amtsprovst Warthoe.

Lillebrænde Skole paa Falster, efter Indstilling fra Amtmanden over Maribo Amt, Biskop Boisen og Provst Steenstrup.

Brede og Raadvaddom Skoler, efter Anbefaling af Amtmanden over Kjøbenhavns Amt og Amtsprovst Schack.

Blidstrup Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Frederiksberg Amt og Provst Bedel.

St. Nicolai og Frue Menighedens 2de Skoler i Svendborg Kjøbsted, efter Indstilling fra Amtmanden over Svendborg Amt og Amtsprovst Bedel.

Ommel Skole i Marstal Sogn paa Erø, efter Indstilling fra Biskoppen over Als og Erø og Landsfogden paa Erø, Justitsraad Carstens.

Schjelbye, Starrebye og Gjeddebye Skoler paa Falster, efter Indstilling fra Amtmanden over Maribo Amt, Biskop Vøisen og Provst Steenstrup.

(Fortsattes.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie. Den 7de Jan er Exam. juris P. H. Herbst beskikket til Procurator ved Retterne i Sjellands Stift, dog Høiesteret, Overadmiralitetetsretten, den Kongelige Lands-Overret samt Hof- og Stadsret og øvrige Retter i Kjøbenhavn derunder ikke indbefattede. Den 12te, Sognepræst for Høi- og Elsborg Menigheder i Aarhus Stift, S. W. Rasted, til Sognepræst for Styum og Hordum Menigheder i Aalborg Stift; Sognepræst for Thorsted og Høver Menigheder i Vib. Stift, M. P. D.

Rønsholdt, til Sognepræst for Sjørding, Bemb og Vuur Menigheder i samme Stift; Adjunct ved den lærde Skole i Hilleød, Cand. Theol. P. E. S. Gad, til residerende Capellan til Frue Kirke i Aalborg, samt Præst for Søndertranders Menighed i Aalborg Stift; personel Capellan for Sandby og Brangstrup Menigheder i Sjælland, C. E. S. Andraesen, til ordineret Catechet og første Lærer ved Borger-skolen i Skjelskjør; hidtilværende Missionair for Colonien Julianeshaab i Grønland, P. G. Wanning, til Sognepræst for Vron-dum og Vesternebet Menigheder i Ribe Stift; Cand. Theol. og første Lærer ved Borger-skolen i Skive, N. Rasmussen, til Sognepræst for Haasum og Ransing Menigheder i Viborg Stift; Cand. Theol. L. P. Larsen til Sognepræst for Louns og Allstrup Menigheder i Viborg Stift; Cand. Theol. E. Lemvig til residerende Capellan for Skovlænge, Søllested og Surrebye Menigheder i Lolland; Cand. Theol. J. L. Bøggild til ordineret Catechet og første Lærer ved Borger-skolen i Ringkjøbing; Underretsprocurator i Aarhus Stift og Forstander ved Hospitalet i Aarhus, E. Rasmussen, til Birkedommer og Skriver ved Baroniet Gillehelmsborgs Birk.

Collegial-Tidende.

Med Kongeligst allernaadigt Velvillegium.

No. 4. Den 29de Januarii 1825.

Trykt i det Kongl. Bølsenh. Bogenkæderie af C. F. Schubarck.

Undertegnede ere Redaktører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

Naa Grund af de hyppige Indgreb, der gjøres i
Vinhandlernes Rettigheder, og som blive særdeles sø-
lellige for disse ved deres i de senere Aar aftagne Næ-
ring, havde Oldermændene for Vinhandlerlauget her
i Staden anholdt om, at det for Indgreb i Laugets
Rettigheder maatte, foruden Væernes Confiskation til
Fordeel for Lauget i Overeensstemmelse med Placat
22de Decbr. 1808, S. 2 og 3, fastsættes en Mulct,
som i hvert Gjentagelsestilfælde skulde fordobles.

Vinhandlernes Laugsartikler af 22de Decbr. 1694
indeholde følgende Straffe-Bestemmelse for Indgreb
i Laugets Rettigheder: i Art. 1) at ingen maa nære
sig af Viintapperhandel, sørend han har taget Vor-
gerskab og er indskreven i Lauget, under Straf af at

både 1ste Gang 10 Rdlr., 2den Gang dobbelt og 3die Gang at miste alle de Varer, som han har med at handle; i Art. 6, at naar nogen omløber med Wiinhandler-Varer for at sælge dem, confiskeres Varerne og den, som holder Omløbere, mulcteres paa 10 Rdlr.; i Art. 7, at ingen Fremmed maa nogen Slags Wiin her i Staden udtappe og ei heller herfra til andre Steder i Danmark bortføre til at udsælge, undtagen visse Vine og Brændevine i store Quantiteter under 100 Rdlrs Straf hver Gang; i Art. 8, at ikke andre end de, som ere indskrevne i Lauget, maae udtappe nogen Slags Wiin, Brændeviin eller Wiineddike i Pøle eller Pottetal, eller udsælge samme i mindre Foustager, end hele Orehoveder, under 10 Rdlrs Straf hver Gang; og i Art. 9, at ingen Herbergerer maa sælge Wiin eller fransk Brændeviin uden i deres Huse og Kieldere til deres egne Gjester under 10 Rdlrs Straf hver Gang. Endnu fastsætter Art. 2, paa Grund af den da gjeldende Distinction mellem Wiinhandlere, der udsolgte Rhinss- og dem, der udsolgte Franskwiin, en Mulct af 50 Rdlr. for det Tilfælde, at det ene Slags Wiinhandlere gjorde det andet Indgreb i dets Næring, men da bemeldte Forskjel nu, ifølge Placat af 2den Novbr. 1733, er ophævet, vil denne Artikel nu ikke kunne komme til Anvendelse.

Hvad nu de i Art. 1 fastsatte Mulcter angaaer,

da har hverken Magistraten eller Politieretten fundet Anledning til at tilraade sammes Forhøielse, og Cancelliet formeente og, at det bør forblive ved de bestemte Mulcter, hvilke svare til hvad der for lige Tilfælde er anordnet i Urtekræmmernes Laugs - Artikler. Derimod troede Cancelliet efter bemeldte Auctoriteters eenstemmige Forslag allerunderdanigst at burde tilraade, at forandre den for 3die Gang begaaede Overtrædelse fastsatte Confiskationsstraf til en Pengebøt. Foruden nemlig, at hiin Straf, skjøndt fastsat for den oftere gjentagne Forseelse, undertiden kunde, imod Lovgiverens Hensigt, blive ringere, end den for første og anden Overtrædelse bestemte, kan derimod de for uberegtiget Handel bestemte Straffe, som bestaae i Værrernes Confiskation, i Almindelighed erindres, at disses Størrelse ikke saa meget beroer paa det Omfang, hvori den ulovlige Handel er drevet, som paa hvor stort det tilbageværende usolgte Forraad af Varer er, i hvilken Henseende og saa mange Slags Kunster kunne benyttes, for at faae dette anseet mindre, end det virkelig er. Med Hensyn hertil holdt Cancelliet for, at Straffen for 3die Gang begaaet Overtrædelse, i Liighed med Bestemmelsen for Urtekræmmer-Lauget i allerhøieste Resolution af 18de Juli 1821, passende kunde bestemmes til en Bøt af 40 til 80 Rbdtr. Sølv, til Deling mellem Politie: Kassen og Laugets Kasse. Da derhos Gjentagelse af en Over-

trædelse viser en Eiggylbighed imod Anordningernes Bydende, der fortjener en betydelig skjærpet Straf, formeente Man, at denne Mulct, ligesom i Henseende til flere Handelslaage allerede er fastsat, i hvert senere Gjentagelses-Tilfælde bør fordobles. *)

Der opstod dernæst Spørgsmaal om, hvorvidt den i Laugs-Artiklernes 1ste §. fastsatte Straf, med den foreslaaede Modification i Henseende til den 3de Gange og oftere gjentagne Overtrædelse, burde gøres almindelig ogsaa for de i Art. 6, 8 og 9 omhandlede Tilfælde. Der skjønnes ikke at være tilstrækkelig Anledning til for de i de nævnte Artikler omhandlede Indgreb i Laugets Rettigheder at fastsætte særegne, fra den almindelige i 1ste Artikel bestemte, afvigende Straffe; i hvilken Henseende maa bemærkes, at det vel viser en større Driftighed at overtræde Lovene, naar nogen uden Berettigelse etablerer et formeligt Viinudsalg, men deslige Indgreb i Laugets Rettigheder ville dog paa den anden Side være langt lettere at opdage og saaledes at forebygge for Fremtiden, end de der forøves i Smug. Artikel 8 frembyder og særdeles Vanskeligheder med Hensyn til Fortolkningen og Anvendelsen. Naar Forskjellen mellem samme og §. 1 søges deri, at denne forudsætter, at Handelen med Viin er drevet som Næringsvei, hiin derimod det modsatte, hvilket, som Fortolkning, har

*) See Coll. Tid. for 1821, Side 549 og 550, og for 1823, Side 169. 173.

mest for sig, saa bliver Bedømmelsen deraf i det enkelte Tilfælde dog meget vanskelig og vilkaarlig. Da derhos de i Art. 6, 8 og 9 indeholdte Straffebestemmelser endnu have det imod sig, at de ikke medføre nogen Skjærpelse for den gjentagne Overtrædelse, saa ansaae Cancelliet det for rettest, at den i Art. 1 fastsatte Straf gjordes anvendelig ogsaa paa de i bemeldte 3de Artikler omhandlede Tilfælde.

Hvad endelig den 7de Artikel angaaer, hvori det fastsættes en Mulct af 100 Rdlr. for Fremmede, der uberettiget handle med Vine, da holdt Cancelliet for, at samme burde vedblive uforandret, da Straffen i dette Tilfælde, hvor Talen er om Overtrædelser, som begaaes af Personer, der ikke have stadigt Ophold her, og hvor tillige Gjenstanden for Handels Entreprisen i Almindelighed kan antages at være af Betydning, synes at burde være høiere, end den sædvanlige, men dog paa den anden Side en Mulct af den nævnte Størrelse skjønnes at være tilstrækkelig, selv naar den Paagjældende gjentager den lovstridige Handling, hvilket dog, da han som Fremmed supponeres kun i kort Tid at opholde sig her, sjelden vil finde Sted. Iøvrigt blive saadanne Fremmede, ifølge Placat af 22de Decbr. 1808, §. 3, og Anordning 23de April 1817, §. 3, at ansee med Straf af Varenes Confiskation.

I Henhold til det foransførte indstillede Cancelliet allerunderdanigst:

”at de i Vilnhandler-Laugets Artiller af 22de Decbr. 1694 anordnede Straffe for Indgreb i Laugets Rettigheder, maatte i de i Artillerne 1, 6, 8 og 9 omhandlede Tilfælde bestemmes til en Mulct af 10 Rbdlr. Sølv 1ste Gang, 20 Rbdlr. 2den Gang, 40 til 80 Rbdlr. 3die Gang, hvilken sidste Mulct i ethvert senere Gjentagelses-Tilfælde maatte fordobbles, og tilfalde Halvdelen Politiekassen og den anden Halvdeel Laugets Kasse, men at derimod den i Laugartiklerne tillige fastsatte Confiskations-Etraf maatte bortfalde, undtagen forsaavidt samme ifølge Placat af 22 Decbr. 1808, §. 3, og Anordning 23 April 1817, §. 3, er paabuden for den Forsælse, som orzhandles i Artikel 7, hvis Bestemmelse i det hele maatte blive uforandret.”

Cancelliets Indstilling vandt i det Hele Hs. Majestæts Bifald, og der er under 19de Jan. desaan gaaende udfærdiget Rescript til Politiedirecteuren i Kjøbenhavn.

Fra det Slesvig-holsten-lauenborgske Cancellie er under 8de Jan. udfærdiget følgende Placat for Hertsugdømmene Slesvig og Holsten:

Det har behaget Hs. Majestæt Kongen, paa Cancelliets allerunderdanigste Forestilling, under 24de f. M. allernaadigst at fastsætte: at Ansættelsen af Vaccinateurer i de Districter, som hidtil ikke have været

noget Physicat underlagte, skal skee af det Kæbvig: hofsteenske Sanitætscollegium, og at samme har at underrette Vorighederne om den skeete Udnævnelse.

Ovenstaaende allerhøieste Resolution bliver her: ved bekjendtgjort til alle Bedkommendes Esterretning og vedbørlige Esterlevelse.

Fra det Kongelige Danske Cancellie er under 20de d. M. udfærdiget følgende Placat:

Hs. Majestæt Kongen har under 8de d. M. aller: naadigst behaget at resolve saaledes:

”Med Hensyn til at Coursens Forandringer ere saa meget føleligere, jo mere den nærmer sig pari, og for under saadan dens Stilling at forebygge alt for betydelige Afvigelser imellem den for Sølvbetalin: ger lovbestemte og den virkelige Cours, ville Vi allernaadigst have den i 3die S. af Vqr allerhøieste Resolution af 29de Julli 1818, bekjendtgjort af Vort Danske Cancellie under 30te næstefter, inde: holdte Bestemmelse: at Qvartals-Coursen skal sæt: tes til saadanne Summer, som gaae op med $12\frac{1}{2}$, forandret derhen, at Qvartals-Coursen herefter, naar og saalænge den efter de hidtil gjeldende Regler bliver at notere under 250 Rbdlr. Sedler mod 100 Species eller 200 Rbdlr. Sølv, skal sættes til saa: danne Summer, som gaae op med den mindre De: visor $6\frac{1}{4}$, uden at nogen videre Rabat, end den,

som deraf er en Følge, skal finde Sted; hvoriind det iøvrigt forbliver ved de nugjeldende Forrifter for Kvartals-Coursens Bestemmelse.”

Hvilken allerhøieste Befaling herved kundgjøres til alle Vedkommendes Efterretning,

Under 12te Jan. er fra det Kongelige General-
Toldkammer og Commerce-Collegium udsærdiget følgende Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt; Da Vi have fundet Os foranledigede til at bestemme en Forandring i Salttollden, og, i Forbindelse dermed, at tilstaae en Godtgjørelse for visse saltede Varer ved Udsørsel til fremmed Sted, saa er det herved Vi allernaadigst byde og befale;

§. 1.

Indførselstolden af Søe Salt skal erlægges med 1 Rbdlr. pr Tde, af kogt Salt 2 Rbdlr. pr. Tde, af Steen-Salt 20 Rbd. pr. 1000 Pd.

§. 2.

For 8 Tdr. saltet Kjød eller Fless, eller for 64 Suder, som under een Toldclarering udføres til Udlandet, tilstaaes en Godtgjørelse af 2 Rbdlr., og for større Quantiteter i Forhold hertil; men for ringere Quantiteter, end som anført, gives ingen Godtgjørelse.

For hver 25 Edr. Smør, som ligeledes under een Toldclearing udføres til Udlandet, tillades det Vedkommende, toldfrit hertil at indføre 1 Ede Lyneborgss, men ikke andet Slags, Salt.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette og forholde,

Givet, &c.

Blandede Efterretninger.

Ved allerhøieste Rescript af 26de April 1816 til Kjøbenhavns Magistrat blev det bestemt i §. 1, at det ved Meddelelse af Tilladelse til at drive Næring i Kjøbenhavn som Marschandiser, Jernhandler, Vertshuusholder, Stapper, Kaffe og Thestjænker, Billardholder, Marktenter og Høker for Fremtiden skulde iagttages, at ingen stedeses til at drive nogen saadan Næringsvei, undtagen under Betingelse, at den Paagjeldende var 45 Aar gammel eller derover, eller ved Sygdom eller andet Uheld sat ud af Stand til at ernære sig med sin lærte Profession eller anden gavnlig Haandtering, samt ikke Politiet bekjendt fra nogen ufordeelagtig Side. *)

Det befandtes imidlertid, at disse Indskrænkninger, uagtet i Udgangen til at drive de foransførte Næringsveie, flige Næringsbrugeres Antal formeredes

*) See Coll. Tid. for 1816, No. 22, Side 294-302, hvor Bevæggrundene til disse Indskrænkninger udvikles.

i et med Hensyn til det Offentliges Vel ffadeligt Forhold, og det blev desaarfag, paa Cancelliets derom allerunderdanigst nedlagte Forestilling, grundet paa Magistratens Andragende, ved allerhøieste Rescript til Kjøbenhavns Magistrat af 22de Octbr. 1819 *) bestemt, at Afgangen til de i Rescriptet af 26de April 1816, §. 1, nævnte Næringsveie i de første 5 Aar yderligere skulde indskrænkes derhen, at endog de, som maatte være i de sammesteds, anførte Tilfælde, ikke skulde kunne erholde Borgerfkap paa deslige Næringsveie, medmindre Magistraten efter samtlige øvrige Omstændigheder, der overlodes til dens egen Bedømmelse, maatte finde den Paagjeldende qualificeret til saadan Begunstigelse; derhos blev Episeværtfkap underkastet samme Indskrænkninger, som ommeldte Næringsveie.

Da de i Rescript af 22de Octbr. 1819 bestemte 5 Aar nu ere udløbne, men de samme Grunde, som foranledigede Rescriptets Bestemmelse, endnu finde Sted, har Kjøbenhavns Magistrat indstillet, at den omhandlede Bemyndigelse fremdeles indtil videre maatte indrømmes Magistraten.

Dette har og Politiedirecteuren anseet gavnligt, saavel fordi samme Grunde nu som i Aaret 1819 tale for en saadan Bemyndigelse, som i Særdeleshed, fordi det for Politiet er af Vigtighed, at der ved Meddelelsen af Tilladelse til at drive de otmeldte

*) See Coll. Tid. for 1819, No. 52, Side 739.

Næringsveie tages behørigt Hensyn til de Ansøgendes foregaacnde Vandel.

Da Cancelliet og maatte ansee det gavnligt, at de yderligere Indskrænkninger i Udgangen til at drive oftmeldte Næringsveie, som Bestemmelsen i Rescript af 22de Octbr. 1819 medfører, fremdeles vedblive, for at ikke slige Næringsbrugeres Tal endmere skal formeres, sda indstilledes allerunderdanigst:

”at de i allerhøieste Rescript af 22de Octbr. 1819 fastsatte yderligere Indskrænkninger med Hensyn til Meddelelsen af Borgeisfab paa de i allerhøieste Rescript af 26de April 1816, §. 1, nævnte Næringsveie, saavel som Episeværtsskab, indtil videre maatte følges som Regel.”

Hvilket Hs. Majestæt allernaadigst approberede, og blev under 12te Jan. herom udfærdiget et allerhøieste Rescript til Kjøbenhavns Magistrat,

Sognepræsten for Bjerrebys Menighed paa Thorsøeng under Syens Stift, Hr. Johan Georg Møller, Ridder af Dannebrogen, har andraget, at han, som Stifter af en i en vedlagt Fortegnelse ansørt Bogsamling, der er bestemt til at udbrede nyttig Kundskab blandt Almuen, især i bemeldte Bjerrebys Sogn, ønsker dens Opbevarelse og Brug i den kommende Tid sikket, og har derfor ansøgt om allernaadigst Con-

firmation paa en ligeledes indsendt Plan til Bogsamlingens Opbevaring og Afbenyttelse, der lyder saaledes:

1.

Bogsamlingen tilhører Bjerrebye Sogn og bliver at opbevare, ordne og befordre afbenyttet af Sognets Præster, som antegne ethvert Ublaas af Bøger i en dertil indrettet Protocol.

2.

Enhver der modtager Bøger til Laans fra Bogsamlingen, antegner sig eller lader sig antegne som Laaner i Ublaanings-Protocollen, hvori tillige antegnes, naar Bogen modtages og hvorlænge den ønskes beholdt. Leveres den udlaante Bog enten ikke til bestemt Tid tilbage, eller befindes den ved Afleveringen fordærvet, betaler Laaneren dens Værdie, mod at beholde det beskaffede Exemplar, saasnart et nyt til Bogsamlingen er anskaffet.

3.

Skulde nogen i Naboefognene ønske Bøger af Samlingen til Laans, maa Begjæringen derom skee af Stedets Præst, der indestaer, som ovenmeldt, for Bøgenes Værdie og desaarfag giver for Modtagelsen et skriftligt Deviis, der tilbagegives ved Bøgenes Aflevering.

4.

At den geistlige Vurighed paa Bistatserne vil eftersee Samlingen og Ublaanings-Protocollen, samt især ved indtrædende Vacancer i Præstestillet gjøre

alle Vedkommende ansvarlige for dens Integritet, haabes og ønskes.

Paa dette Document er under 7de Jan. meddeelt allerhøieste Confirmation, dog med den Bestemmelse, at intet nyt Skrift maa optages i den ommeldte Bogs samling, uden Approbation af vedkommende Amtsfoledirection. Confirmationen er meddeelt aldeles gratis.

En Skifteret havde andraget, at efterat sammesteds en formuende Mand's Kone ved Døden var afgaaet, havde Enkemanden tilligemed hans Hustrues trende umyndige Døtre af første Ægteskab og myndige Søn ønsket at stifte imellem sig uden Skifterettens Mellemkomst, og derfor indgivet Ansøgning om Bevilling for Døtrene at være myndige under Curator, samt at Retten derpaa, imod Vedkommendes Erklæring om at de vilde holde samme fri for alt Ansvar, har undladt at tage Noet under Behandling. I denne Anledning har Retten forespurgt, om den er berettiget til at affordre Arvingerne Recognition, og i saa Fald efter hvilken Maalestof.

Foranlediget heraf, har Cancelliet under 25de Jan. svaret, at man sandt, at der efter Omstændighederne tilkommer Skifteretten Recognition efter den 92de §. i Sportel-Reglementet 22de Martii 1814. Ligesom det er utvivlsomt, at forømmeldte §. vilde været anvendelig, saafremt Skifteretten strax og indtil de

fornødne Myndigheds-Bevillinger vare erhvervede, havde taget Voet under Behandling, saaledes indsees det ikke, at den Omstændighed, at Skifteretten, efter de Vedkommendes eget Ønske, har undladet dette, og hvorfor den, saafremt nogen derved havde lidt Skade, kunde været kaldet til Ansvar, kan betage Skifteretten den samme tilkommende Recognition, hvilken, efter Grundsætningerne i Forordningen af 5te April 1754 og Reglementets §. 96, ikke ubetinget forudsætter et virkeligt af Skifteretten udført Arbejde.

Fra den Kongelige vestindiske Regjering har Cancelliet modtaget Betænkning angaaende, hvorvidt de for Danmark i Aaret 1822 udfomne almindelige Anordninger kunde anses passende for de vestindiske Colonier eller i visse Henseender maatte behøve nærmere Modificationer, førend de sammesteds gjæres gjeldende. Da det under 6te Juni 1821 *) allernaadigst blev befalet Cancelliet i sidste Tilfælde at foredrage H. M. Majestæt Sagen, men det derhos syntes meest hensigtsmæssigt, at ogsaa de Anordninger, som uden Modification ansaaes passende for bemeldte Colonier, sammesteds gjordes gjeldende ved det samme Descript, hvorved det fastsattes, med hvilke Modificationer de øvrige Anordninger der blive at anvende, saa har Cancelliet nedlagt allerunderdanigst Forestilling angaaende de i 1822 udfomne Anordninger, der kunde gjøres anvendelige paa bemeldte Der, og det er derefter

*) See Coll. Tid. for 1821, No. 41, Side 574—76.

ved Rescript til den vestindiske Regjering allernaadigst befalet, at følgende Anordninger skulle der kundgjøres til Efterlevelse:

1) Placat af 13de Febr. 1822 ang. naar Execution maa gjøres efter Udskrift af Domme, saaledes at den i samme bestemte Sum af 100 Rbdlr. Sølv fastsættes til 400 Rbdlr. Sølv.

2) Placaten af 3 Julii s. A., betræffende en Forandring i Forordningen 2den Novbr. 1798, forsaavidt angaaer §§. 2 og 3. *)

3) Forordningen af 5te s. M. angaaende de offentlige Indkaldelser, der i visse Tilfælde skulle udstædes til Arvinger, med den Forandring i Henseende til sammes §. 2, at ingen offentlig Indkaldelse til Arvinger bør finde Sted, naar Summen, der skal deles, kun er 200 Rdlr. B. C. eller derunder, at derimod Indkaldelse bør skee saavel i St. Croix som St. Thomas Aviser, naar Summen udgjør mere end 200 Rdlr., og at Kundgjørelsen tillige bør indrykkes i den danske Statstidende og Altonaer Mercur, naar Summen overstiger 2000 Rdlr. B. C., samt med den Modificæion ved §. 3, at Gebyret beregnes efter hvad der hidtil har paa bemeldte Der været erlagt for Proclamas Udstædelse.

*) Da Forordningen 2den Novbr. 1798 ikke havde været gjort gjældende paa Colonien, kunde heller ikke Placaten 3die Juli 1822, §. 1, der finde Anvendelse, men ved de øvrige Bestemmelser, Placaten indeholder, in specie dens §. 2, hvilke ere byggede paa Grundsatninger, som der ikke mindre end andre Steder bør overholdes.

4) Pl. 4de Juni 1822 ang. Afdragstøttens fuldkomne Ophævelse mellem Danmark og Preussen.

5) Placat af 19de s. M. om Affkøffelsen af de ved Auction over faste Eiendomme brugelige Omvurderinger.

6) Placaten af 2den Julii s. A., ang. at de ordinære Rættens Betjente, i de Tilfælde, hvor de maae vige deres Sæde, ikke ere berettigede til at fordrø Gebyrter for de Rets-handlinger, som de constituerede Embedsmænd i deres Sted udføre, og

7) Placaten af 19de Octbr. s. A. om utillæblig Collectering m. v.

Fremdeles havde Regeringen, i Anledning af Cancelliets Circulære af 12te Jan. 1822*), andraget paa, at §. 5 i Placaten 3die Junii 1818, hvorefter Indcasatorer kun bør beregne sig halvt Salarium, naar Betaling ved Auctioner erlægges contant, maatte udvides til Colonien, uagtet Placatens øvrige Indhold, paa Grund af Rescriptet 19de August 1791, ei der kan finde Anvendelse. Dette blev ogsaa allernaadigst billiget.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Byes og Raabs stueskriver samt Raadmands-Embedet i Aarhus. — Skjelbye og Gundersløv Sognekald i Sjælland, 400 Rbdlr. — Væggerløse Sognekald paa Falster, 300 Rbdlr. — St. Cathrine Sognekald i Ribe Kjøbsted, 466 Rbdlr. — Fjellerup og Glesborg Sognekald i Aarhus Stift, 190 Rbdlr.

*) Coll. Tib. S. 67—68.

Collegial-Tidende.

Med Kongeligt allernaadigt Privilegium.

No 5. Den 5te Febr. 1825.

Trykt i det Kongl. Høi- og Løvs- og Bogtrykkerie af C. F. Schuub a r t.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Mohr,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Det var til Cancelliet indberettet, at en Herredssfoged, som Auctionsdirecteur, havde nægtet at realisere nogle hos en Fæstebonde, efter Godseierens Begjæring, for resterende Skatter udpantede Creaturer og Effecter m. m., og det blev henstillet, om hans Vægring ved at foretage dette Salg kunde anses lovgrundet eller ikke.

Under den med det Kongelige Rentekammer førte Correspondence, er følgende bemærket:

Ved Forordningen af 30te Jan. 1793, §. 12, er det bestemt, at med de Udpantnings-Forretninger, som Jordegodseiere ere berettigede til at lade foretage for de paa Bøndergods resterende Kongelige Skatter, skal forholdes efter den i samme Forordnings

foregaaende §. 8 indeholdte Forfkrift, hvilken, blandt andet, gaaer ud paa, at ved Udpantning for Kongelige Skatter hos Bønder, der have Selveiendom, bør dersees undtages, hvad til Gaardens Brug og Drift, samt Deboernes Nærings Fortsættelse uomgængeligen behøves. da isørrigt, forsaavidt fuld Betaling ikke maatte erholdes ved Auction over andet hos dem udpantet undværligt Løsøre, og heller ikke Pant haverne, efter Anmeldelse, ville betale Restancen, Selveierstederne selv blive at sequestrere, m. v., i Overeensstemmelse med Forordningen af 9de Junii 1683 og 10 Febr. 1731. Endskjøndt det i og for sig selv, og tillige formedelsø Analogien, ikke alene af §. 6 i Forordningen af 30te Jan. 1793, men fornemmeligt af §. 10 i samme Forordning, kan være Tvivl underkastet, hvorvidt ovennævnte Bestemmelse i §. 8 skal antages, at indeholde et ubetinget Forbud mod Udpantning af det i samme Slutning omhandlede Løsøre, eller om ikke Forbudet nærmest blot sigter til det Tilfælde, at andet tilstrækkeligt Løsøre haves, hvort Udpantning kan skee, saa er dog hiin Bestemmelse ved foresaldende Leilighed bleven anvendt paa den Maade, at forsaavidt resterende Skatter ikke have kunnet erholdes inddrevne ved Udpantning i Løsøre udenfor de aldeles nødvendige Nødværdigheder, og hvad der kan anses for lovlig Besætning, er det bleven Vedkommende paalagt, strax at foretage Execution i Selveier/Gaardene eller Stederne selv, samt i

Forbindelse dermed i de fornødne Avlsredskaber og den dertil hørende Besætning. Dog er herfra skeet Undtagelse med Hensyn til det Tilfælde, at vedkommende Skatteyder, der staaer til Restance, under Udpantningens Forretningen selv, maatte paavise, hvad han attraaer udpantet af sin Besætning og af ellers uundværlige Avlsredskaber, førend der skrides til Execution i selve Gaarden eller Steder.

Naar det derhos endog antages, at der ved den i Forordningen af 30te Jan. 1793, §. 12, forekommende Henvisning til den foregaaende 8de §. er, blandt andet, i Særbeleshed sigtet til sidstnævnte §§ Sunnings Bestemmelse, saa synes det dog at ligge i Sagens egen Natur, at denne Bestemmelse, der nærmest ikkun angaaer Selveiere af Bondestanden, maa ved at anvendes paa Fæstebønder, lempes efter Beskaffenheden af det særegne Forhold, der finder Sted mellem en Jordegodsseier og dennes Fæstebønder. Om Udpantning i den Besætning og det Inventarium, der tillige med Stedet er i sin Tid bleven Bonden overleveret, og som ved Fæstets Ophør igjen skal tilsvares, kan der formeentligen ikke opstaae Spørgsmaal, da dette, som henhørende til Stedet, maa anses at tilhøre Godseieren selv. Men udenfor nysnævnte Besætning og Inventarium kan Bonden ele baade Creaturer og andre Ting, der muligen i samme Grad, som hiint, ere nødvendige til hans Nærings Fortsættelse.

Naar Bondens Udeblivelse med de Skatter, for hvilke Jordegods-eieren staaer til Ansvar, berettiger ham til den i tidnævnte Forordning af 30te Jan. 1793, S. 12, ommeldte Udpantning, synes han ogsaa at maatte have Adgang til at erholde Udpantning i de ovennævnte Creaturer m. m., forsaavidt ikke andet, mere undværligt og til Skatterestancens Betaling tilstrækkeligt, Løsøre forefindes, da ellers denne Ret til prompte Betaling ved Udpantning i de allerflestes Tilfælde vilde kunne tilintetgjøres ved Indsigelser fra Bondens Side, der, naar hensees til, at Fæstestoder ikke kunne af Jorddrotten sequestreras, maatte, som oftest, gjøre det nødvendigt at anlægge formeligt Søgmaal til Restancens Betaling, i hvilket sidste Tilfælde Godseieren efter erhvervet Namsdom, dog maatte, som enhver anden Creditor, have Ret til at holde sig til Debtors samtlige Eiendele i Overeensstemmelse med Loven. Under alle Omstændigheder ansæes det utvivlsomt, at, naar en Fæstehonde, under en hos ham, i Overeensstemmelse med Forordningen af 30te Jan. 1793, S. 8, affholdt Udpantnings-Forretning, selv har givet Paavistning paa Løsøre, for at Udpantning deri maatte vorde foretaget, da heller ikke nogen sildigere Indsigelse, grundet paa, at bemeldte Løsøre skulde være nødvendigt til Eierens Nærings Fortsættelse, bør kunne blive til Hinder for Løsørets paafølgende Afhændelse ved Auction.

I Overeensstemmelse med disse Bemærkninger, svarede Cancelliet under 1ste Febr., at man ikke skjønnede rettere, end at den Auction, der efter passeret Udpantning var berammet til Realisation af de Bonden tilhørende Creaturer og Effecter, burde have været tillagt Fremme, uden Hensyn til den af ham ved Auctionen fremsatte Indsigelse, at disse Creaturer, hvilke han under Udpantnings-Forretningen selv skal have paaviist, vare fornødne til hans Nærings Fortsættelse.

En Amtmand havde til Cancelliet indsendt en Forespørgsel fra en Underøvrighed, om hvorvidt den i Placaten af 27de Julii s. A. befalede Nedsættelse i det i Spøttel-Reglementet af 22de Martii 1814, for forgjæves Opraab, fastsatte Auctionsgebyr, maatte, i Tilfælde hvor en fast Eiendom, ved flere Auctioner efter hinanden forgjæves er forsøgt bortsolgt, være anvendelig for de sidste Auctioner, eller om ikke i disse Tilfælde fuldt Gebyr bør erlægges, forsaavidt som Eiendommen ikke ved de sidste Auctioner er opraabt bortsolgt i forskjellige Dele.

I Anledning heraf har Cancelliet under 29de Jan. svaret, at Placaten kun er anvendelig i de Tilfælde, hvor flere forgjæves Opraab skee under samme Auction, paa Grund af at Eiendommen forsøges bortsolgt

enten separat eller samlet, men ikke paa de forgjæves Opraab, som ere en Følge af, at der maa afholdes flere Auctioner, søvend Salg kan finde Sted.

I Anledning af, at forhenværende Talloterie/Collecteur Knud Weybye, har deeltaget i adskillige ved Talloteriet forøvede Bedragerier, er den ham i sin Tid meddeelte Bestalling som Krigsraad, ved allerhøieste Resolution af 26de Decbr. f. A. bleven casseret.

Fortættelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.

(See Coll. Tid. for f. A. No. 57, Side 728.)

288) St. Cathrinæ Sognekald i Ribe Kjøbsted. Efter ældre Ansættelse var Kaldet anslaaet til 466 Rdlr.; dets Indtægter ere nu opgivne saaledes: Jandrup Sogns Præstetiende og Tienden af Ribe Kjøbsted, efter confirmeret Forening, 74½ Tdr. Rug; af Landboerne under St. Cathrinæ Sogn, efter frivillig Accord, 29 Tdr. Rug, 12 Tdr. Byg, Høitidsoffer og Accidentser omtrent 330 Rdbdr. Sølv, af Byens Kasse 15 Rdbdr. 3 Mk. Sølv, af Ribe Hospital 60 Rdbdr. Sølv. Desuden har Præsten fri

Boelig, som vedligeholdes af Kirken, samt Græsning til 2 Køer.

289) Fjellerup og Glesborg Sogneskald i Aarhus Stift. Den ældre Angivelse var 190 Rdr. Indkomsterne ere nu opgivne saaledes: Tienden ialt 97 Edr. Rug, 10 Edr. Byg, 14 Edr. Havre og 32 Rbdlr. Sedler, Offer og Accidentsfer 80 Rbdlr. Sedler, Paaske og St. Hans; Rente 46 Sneise Vg og 15 Lpd. Ost; Refusion af en Annexgaard 2 Edr. Rug og 2 Edr. Byg, af 2 jordløse Mensalhuuse 8 Rbdlr.; Præstegaardens Hartkorn er 4 Edr. 2 Skpr. 3 Fdkr. 2 Alb. med et Areal af 33 Edr. Land; af Høeavl havees aarlig 20 Læs, ligeledes havees fornødent Brændsel af Løv og smaae Træer samt Hiik.

290) Beggerløse Sogneskald paa Falsker. Den gamle Angivelse er 300 Rdr., Kaldets Indkomster opgives nu saaledes: af 359 Edr. Hartkorn ydes Tienden i Kjærnen; af 68½ Edr. Hartkorn svares 7 Edr. 2 Skpr. 2 Fdkr. Hvede, 11 Edr. 3 Skpr. 3 Fdkr. Rug, 18 Edr. 2 Skpr. 2 Fdkr. Byg og 4 Edr. 2 Skpr. Havre, samt 11 Edr. 2 Skpr. 3 Fdkr. Urter; af de øvrige 48½ Edr. Hartkorn svares 10 Læs Høe, 16 Lam og Græsningeret til 15 Heste; Qvægtiende og Smaaavedsel anslaaes til 70 Rbdlr. Sedler, og Offer og Accidentsfer til 225 Rbdlr. af en Mensalgaard svares 5 Rbdlr. Søl. Præsteg

gaardens Avling, af Hartkorn 10 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdkr. 1 Alb., har et Areal af omtrent 70 Tdr. Land.

(Fortsættes.)

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Ørslevkloster Sognnekald i Viborg Stift, 150 Rbdlr.; Kalbet er iblandt dem, som allernaadigst ere forundte særdeles Lettelse i Skatter. — Maglebye Sognnekald paa Møen, 400 Rbdlr.

Under Generaltoldkammer og Commerce-Collegium: Chirurgicatet paa Kysten af Guinea.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 14de Jan. er Lærer ved Søe-Cadet-Academiet, Cand. Theol. G. Odsen, forundt Titel af Consistorial-Assessor, med Rang efter Rangforordningen af 14de Octbr. 1746 dens 9de Klasse No. 1. Den 19de, Exam. juris J. Bierg meddeelt Confirmation paa Bestalling at være virkelig Forstander for Helsingørs Hospital.

Under Rentekammeret: Den 28de Decbr. 1824 er Correspondent ved den Kongelige grønlandske og særøiske Handel, S. Lemming, udnævnt til Kammerraad. Den 8de Jan. 1825, Baron O. C. F. E. Guldencrone, til Baroniet Wilhelmsborg, til Hofjægermester.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 6. Den 12te Febr. 1825.

Trykt i det Kongl. Høiſenh. Bogtrykkerie af C. F. Schibler.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g.

Under 15de Januarii er fra det Kongelige General-
Toldkammer og Commerce-Collegium udsædiget efter
følgende Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade
Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: Til Vets-
telse for Reisendes Expedition ved Grændse-Toldstedet-
ne, ville Vi herved allernaadigt have bestemt følgende:

§. 1.

Saa vel de med Extrapost Rejsende, som de, der
ikke betjene sig af Postanstalterne, men bruge egen
eller en Andens Befordring, skulle, naar de anmelder
at de ikke medføre andet end deres brugte Sager og
Reisefornødenheder, derom, i Overensstemmelse med
Toldforordningens §§. 130 og 139, udsæde skriftlige

Angivelser. Disse Angivelser affattes efter den, denne Placat vedsvæiede, Formular, og hertil skalle ved Grændsetoidstederne altid være trykte tydske, danske, franske og engelske Blanketter i Forraad.

§. 2.

Forinden det forlanges, at den Rejsende udstæder Angivelsen, skal der spørges ham, om han er tilstrækkelig underrettet om Mængden og Beskaffenheden af Sagerne, der ere at angive, og i benægtende Fald skalle Pakkerne, overeensstemmende med Toldforordningens §. 10, forinden Angivelsen, og i Toldbetjentenes Overværelse, aabnes og Sagerne eftersees.

§. 3.

Forlanger ikke den Rejsende denne Aabning af Pakkerne og Estersyn af Sagerne, saa have Toldbetjentene, forinden Blanketten forelægges den Rejsende til Underskrift, at gjøre ham, i Overeensstemmelse med Toldforordningens §. 240, bekendt med de ham vedkommende Forskrifter, hvilke Sager ere at ansee som toldbare, og desaaarsag specielt at angive; samt derhos, forinden Underskriften, at forelæse ham Angivelsen, og ikke at lade samme underskrive førend han har erklæret, at den rigtig indeholder alt, hvad han har at angive.

§. 4.

Forefindes dernæst, ved Toldvæsenets Estersyn, enkelte nye Stykker, som ere angivne at henhøre til

det personlige Brug eller Rejsesformødenheder, eller ere forglemte at anmeldes, da skulle de ikke anholdes, men, mod Indførselsstodens Erlæggelse, passere.

§. 5.

Tillige bevilge Vi allernaadigst herved, at naar en Rejsende forsømmer at angive Smaating, der ikke bestaae i Handelsgjenstande, og hvoraf Indførselsstoden ikkun beløber 2 Rbdlr., da skulle samme ei heller anholdes, men mod Indførselsstodens Erlæggelse strax udeliveres.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Formularen er saaledes lydende:

Efterat jeg af Toldstedet i N. er bleven bekjendt med Forskrifterne i Toldforordningen, forsaavidt de angaae de Rejsende, og det er bleven mig tilbudt, at lade mine Sager forinden Angivelsen undersøge, samt jeg tillige er und. . . et om, hvilke Sager ere at ansee som toldba . . . og formelig at angive; erklærer jeg herved: at jeg ikkun fører saadanne Sager og Rejsesformødenheder med mig, som eien- dommelig tilhøre mig, og alene skulle anvendes til mit personlige Brug, og ikke til Handel.

Nota. Til Efterretning bemærkes, at ikkun brugte Sager, Klædningsstykker og Instrumenter, naar den Rejsende allerede i Udlandet har betjent sig af disse Sager, kunne frit indgaae, men at alle

andre Varer og Sager skulle, som toldbare, formelig angives ved Toldstedet.

Fra det Kongelige Rentekammer er under 25de Jan. emaneret følgende Placat:

Da Hs. Kongelige Majestæt ved allerhøieste Resolution af 12te d. M. har befalet, at, i Anledning af de i Overeensstemmelse med allerhøieste Placat af 29de Jan. 1800, til den almindelige Digekasse af samtlige Marsslande i Hertugdømmene Slesvig og Holsten ydende Bidrag, endvidere skal foretages en Udskrivning af 2 Rbß. à Demath, eller 5 Rbß. à Morgen Land i Sølv-Mynt, saa bekendtgjøres saadant herved af Rentekammeret estec allerhøieste Befaling.

Ehi have Forstanderne for enhver Marss-Commüne og Inspecteurerne over de octroierede Koegge inden 4 Uger at indfr. af Interessenterne disse Bidrag af resp. 2 Rbß. à Demath eller 5 Rbß. à Morgen Land i Sølv-Mynt og dernæst, ligesom Eierne af adelige Marssgodser, uopholdeligen, og under Executionstvæng, at indsende samme til den Kongelige Høvedkasse i Kjøbenhavn.

Lillige bekendtgjøres, ifølge den 8de §. i den allerhøieste Placat af 29de Jan. 1800, at, efter de af Hovedkassen indsendte Extracter, de siden den sidste Udskrivning af 14de Octbr. 1823 for den almindelige Digekasse oppebaarne Penge, efter Fradrag af

de af Hovedkassen forstrakte 3012 Rbdlr. 38 ø., have udgjort 4135 Rbdlr. 34 ø. Deraf er blevet udbetalt: 1) Digebetjentenes Lønninger for Aaret 1823, 4880 Rbdlr.; 2) til Diæter og Reiseomkostninger i almindelige Digeanliggender 44 Rbdlr. 58 ø., tilsammen 4924 Rbdlr. 58 ø. Hovedkassen i Nensborg staaer altsaa i Forskud med 789 Rbdlr. 24 ø., hvilke blive at refundere samme af hvad der indkommer ved denue Udskrivning.

Følgende Placat er under 26de Jan. udsærbiget for Danmark, fra det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium:

Vi Friderik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: Til den indenlandske Papiirs-Fabrikations Fremme have Vi fundet Os foranledigede til herved allernaadigst at ansordne:

§. 1.

Klude, saavel uldne som linnede, maae indtil videre ikke udføres til fremmed Sted, heller ikke til Bore Hertugdømme, saalænge Udførselen derfra forbliver tilladt.

§. 2.

Indførselstolden af Trykpapiir og Prespapiir, samt af det blaae, saakaldte Sukker-Papiir, bliver

herefter at erlægge med 32 $\text{fl. r. S. pr. Lpd.}$; af
braunt og graat Papiir, samt af Carduus; og Pap-
papiir med 24 $\text{fl. r. S. pr. Lpd.}$

§. 3.

Denne Anordning træder i Kraft fra den Tid,
den ved Toldstederne modtages.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst
have at rette og forholde.

Blandede Efterretninger.

Det var for Cancelliet uddraget, at der gives
forskjellige Meninger om, hvorledes det ved Rescrip-
tet af 4de Octbr. 1793, §. 3 og Placaterne af 5te Juni
1801, 5te Septbr. 1814 og 10de Septbr. f. N. be-
sleede Sequester paa Præsters Tiender eller andre faste
Indtægter, skal foranstalles, om det nemlig skal
foretages af Provsten med 2de Præster uden Tilkal-
delse af vedkommende Rættens Betjent, og at Frem-
gangsmaaden derfor ikke er den samme overalt; i
hvilken Anledning var yttret, at det synes naturligt,
at Fogden, paa Provstens Opfordring, foranstaltede
det Fornødne, da han ene kan vide, om der findes an-
dre prioriterede Hæftelser paa Præstens Tiender, der,
om de endog ikke kunne nyde Præference for de i for-
nævnte Placater omtalte Tilfælde, dog maaskee kun-
de have saadan, naar der var Spørgsmaal om Anven-
delsen af Rescriptet af 4de Octbr. 1793, §. 3; samt
at selve Udtrykkene i dette Rescript: "alt paa den

Skuldbiges Beføstning" ogsaa synes at tale for; at Fogden skal foranstalte Sequester, da det ikke kan præsumeres, at Provsten skulde nyde Betaling for en saadan Forretning hos en Embedsbroder, for hvilken Mening Cancellie-Skrivelse af 16de Marts 1799 til Biskoppen over Sicilians Stift ligeledes synes at stemme. Da derimod Ordene i Placaten af 5te Junii 1801, hvortil de 2de andre Placater slutte sig, bestemt tale for den Mening, at Fogden intet har at gjøre med Sagen, eftersom det deri hedder, at Provsten med 2de udmeldte Præster skal anvise saa meget af Tienden, eller andre Indtægter, som behøves til at dække Gjelden, blev der forlangt en nærmere Fortolkning af ovenangførte Lovsteder, samt tillige, da der kunde være Tvivl om, hvorvidt den geistlige Enkeltkasse fuldkommen sikres, naar Rescriptet af 4de Octbr. 1793, §. 3, bliver anvendt, uden at Forretningen tinglæses, forespurgt, om saadan Tinglæsning paa Debtors Beføstning bør foretages.

I denne Anledning er under 1ste Febr. svaret: at, da Placaten af 5te Junii 1801, hvortil Placaterne af 5te Septbr. 1814 og 10de Septbr. 1824 slutte sig, vil, at det omhandlede Sequester skal iværksættes af Provsten med 2de Præster, er Fogdens Mellemkomst altsaa ikke nødvendig. Det samme synes og at maatte gjælde i det i Rescriptet af 4de Octbr. 1793, §. 3, omhandlede Tilfælde; thi baade sammes egne

Ord og Analogien in specie med den sidstnævnte Placat, der endog kan betragtes som en Udvidelse af Rescriptets specielle Bud, taler herfor.

Hvad det i Rescriptet brugte Udtryk; "paa den Skyldiges Beføstning" angaaer, da beviser dette ikke noget for Nødvendigheden af Fogdens Indblanding; thi der er vel ei tillagt Provsten med de 2 Præster noget Sallair, men de kunne dog være besøiede til at kræve frie Befordring eller Godtgjørelse for Befordringen, endstjøndt det ikke ere at formode, at saadan Fordring de facto vil fremkomme. Den ansførte Cancellie; Skrivelse af 16de Marts 1799 angaaer et andet Tilfælde.

Forsaaavidt det var forespurgt, om ikke det i Overensstemmelse med Rescript af 4de Octbr. 1793, S. 3, ffete Sequestor bør tinglæses til Betryggelse for den geistlige Enkekasse, blev bemærket, at en saadan Tinglæsning ikke er nødvendig; thi ingen senere Pantsætning kan præjudicere den enten legale eller ved Forskrivning hjemlede Panterettighed, som, i Medhold af de omhandlede Anordninger, skal gjøres gjeldende, og for Sognets Beboere kan dog Tinglæsningen, efter de gjeldende Anordninger, ei ansees som Randgjørelse af Sequesteret, der, naar samme skulde være forbindende for dem, burde forkyndes hver især.

Efter de berom til Cancelliet indkomne Beretninger ere Capitelstærterne for Afgrøden af Aaret 1823 fastsatte for de forskjellige Stifter i Danmark saaledes:

For Sjellands Stift.

	Sedler og Tegn.	i Sølv efter nærværende Kvartalssc.
Rug pr. Lønde	2 Rbdlr. 21 $\frac{1}{2}$ s.	1 Rbdlr. 93 $\frac{1}{2}$ s.
Byg . . .	1 — 82 :	1 — 62 $\frac{1}{2}$:
Havre . . .	1 — 40 :	1 — 25 :

For Syens Stift.

Rug pr. Lønde . . .	1 Rbdlr. 80 s.
Byg	1 — 65 :
Havre	1 — 15 :

For Lollands og Falsters Stift.

for forrige Nalholms og Maribo Amt.

Hvede pr. Lønde	2 Rbdlr. 67 s.	2 Rbdlr. 38 $\frac{2}{3}$ s.
Rug . . .	1 — 77 :	1 — 57 $\frac{1}{2}$:
Byg . . .	1 — 68 :	1 — 49 $\frac{1}{2}$:
Havre . . .	1 — 9 :	— 93 $\frac{1}{3}$:
Hvide Erter . . .	1 — 69 :	1 — 50 $\frac{2}{3}$:
Graae Erter . . .	1 — 61 :	1 — 43 $\frac{1}{2}$:

for forrige Hølsted Amt.

Hvede pr. Lønde	2 Rbdlr. 70 s.	2 Rbdlr. 40 $\frac{1}{2}$ s.
Rug . . .	1 — 89 :	1 — 68 $\frac{1}{2}$:

	Sedler og Tegne.	I Ølv efter nærværende Aarstænk.
Byg pr. Tønde	1 Rddlr. 89 $\frac{1}{2}$.	1 Rddlr. 68 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$.
Havre . . .	1 — 16 :	1 — 3 $\frac{5}{8}$:
Hvide Erter .	1 — 81 :	1 — 61 $\frac{1}{2}$:
Graae Erter .	1 — 72 :	1 — 53 $\frac{1}{2}$:

for forrige Nykjøbing Amt.

Hvede pr. Tønde	2 Rddlr. 80 $\frac{1}{2}$.	2 Rddlr. 49 $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{2}$.
Rug . . .	1 — 84 :	1 — 64 :
Byg . . .	1 — 76 :	1 — 56 $\frac{3}{4}$:
Havre . . .	1 — 15 :	1 — 2 $\frac{2}{3}$:
Hvide Erter .	1 — 70 :	1 — 51 $\frac{5}{8}$:
Graae Erter .	1 — 67 :	4 — 48 $\frac{3}{4}$:

For Valborg Stift.

for Bønsyssel og Haa Herreder.

Rug pr. Tønde	2 Rddlr. 28 $\frac{1}{2}$.
Byg	1 — 47 :
Havre	1 — 91 :

for Thye og Morsøe Herreder.

Rug pr. Tønde	2 Rddlr. 39 $\frac{1}{2}$.
Byg	1 — 44 :
Havre	1 — 92 :

For Viborg Stift.

Rug pr. Tønde	2 Rddlr. 20 $\frac{1}{2}$.
Byg	1 — 32 :
Havre	1 — . :

I Solv efter nærs
Sedler og Tegn. værende Kvartalssk.

Sor Aarhus Stift.

Rug pr. Tønde	2 Rddlr. 12 ß.
Vyg	1 — 52 ;
Havre	1 — 24 ;
Boghvedegryn	4 — 4 .
Smør	86 — 16 ;

Sor Ribe Stift.

for Ribe Amt.

Rug pr. Tønde	1 Rddlr. 84 ß.	1 Rddlr. 64 ß.
Vyg	1 — 46 ;	1 — 36 ;
Havre	1 — 3 ;	; — 88 ;
Boghvede	1 — 29 ;	1 — 15 ;
tør Glesf pr. Lpd.	1 — 40 ;	1 — 25 ;
Smør pr. Lpd.	2 — 31 ;	2 — 6 ;
Hønning pr. Pot.	; — 24 ;	; — 21 ;

for Vejle Amt.

Rug pr. Tønde	1 Rddlr. 94 ß.	1 Rddlr. 73 ß.
Vyg	1 — 51 ;	1 — 35 ;
Havre	1 — 15 ;	1 — 3 ;
Boghvede	1 — 65 ;	1 — 47 ;
tør Glesf pr. Lpd.	1 — 58 ;	1 — 41 ;
Smør pr. Lpd.	2 — 68 ;	2 — 39 ;
Hønning pr. Pot	; — 24 .	; — 21 ;

	3 Sølv efter nærværende Kvartalsc.	
	for Ringkjøbing Amt.	
Dug pr. Tønde	2 Rbdlr. 18 s.	1 Rbdlr. 91 s.
Byg . . .	1 — 46 s.	1 — 30 s.
Havre . . .	1 — s.	s — 85 s.
Boghvede . . .	1 — 87 s.	1 — 67 s.
tør Sælf pr. Lpd.	1 — 29 s.	1 — 15 s.
Svær pr. Lpd.	2 — 2 s.	1 — 76 s.
Hønning pr. Pot	s — 19 s.	s — 17 s.

Til Vedligeholdelse af 3de udenfor Skive Kjøbsted værende Broer have Eierne af Samme fra gammel Tid oppebaaret 1 Skp. Byg af hver Mand i Salling Herred, som holder Heste og Vogn. — Den nuværende Eier har i en til Cancelliet indkommen Ansøgning allerunderdanigst anholdt om Tilladelse til for Passagen ove der nævnte Broer tillige at hævve Broerpenge af dem, der ikke høre hjemme i bemeldte Kjøbsted eller Salling Herred, og som Grund herfor ansætt, at Afgiften i Korn, der efter de nuværende lave Priser i det høieste kun kan ansættes til 130 Rbdlr. aarlig, ikke kan affholde de Omkostninget, der medgaae til Broernes og de derved værende Vassers Vedligeholdelse, samt til Skatterne af 7 Tdr. 6 Skpr. 3 Sdkr. 2 Alb. Hartkorn, hvortil Broerne ere ansætte; at de 2de mindre af disse, som han forrige Aar af nye lod opføre af tilhugne Kampestenene med Jern:

rækværk ved Siderne, kostede ham over 1000 Rbdlr. og at den Største, der paa Grund af dens Længde 44 Alen, maa opføres af svært Egetømmer, ikke kan opbygges eller sættes i forsvarlig Stand under 2000 Rbdlr. Han har i øvrigt forpligtet sig til, naar det ansøgte bevilges, ikke alene at vedligeholde Dæmnin- gerne og Baserne imellem Broerne, men ogsaa Østen uden for Samme, i saa lang en Strækning, som Naen til nogen Aarstid udbreder sig, hvilket sidste egentligen paaligger Skive Kjøbsted. Vedkommende Dyrigheder have i deres Erklæringer over denne Sag i det Hele bevidnet Rigtigheden af hvad Supplican- ten har anført, og paa det af ham tilbudte Vilkaar allerunderdanigst anbefalet ham til allernaadigst at forundes Bevilling til at hæve Broepenge, dog at der for Embedsreiser, Frieljørsfejer og Transporter, det Offentlige vedkommende, intet erlægges.

Det Kongelige Rentekammer har for sit Ved- kommende erklæret ikke at have noget imod det An- søgte at erindte, naar den af Supplicanten foreslaa- de Tært af 4 β . Sølv for en Vogn med enkelt eller dobbelt Spand, af 2 β . Sølv for en Ridende, en løs Hest, Stud, Koe eller Qvie nedfattes til det Halve.

Da Cancelliet fandt denne Betaling passende, og Supplicanten i en ham senere affordret Erklæring har yttret, naar samme allernaadigst tilstaaes, at ville vedblive de af ham tidligere gjorte Tilbud, saa ind- stilledes allerunderdanigst:

” at det allernaadigst maatte tillades Eierne af de 3de uden for Skive værende Broer, for Passagen over bemeldte Broer, hver Gang de passeres af Rogen, som ikke hører hjemme i Skive Kjøbsted eller Salting Herred, at oppebære for en Vogn med enkelt eller dobbelt Spand 2 p . Sølv, og for en Riddende, løs Hest, Stud, Koe eller Qvie 1 p . Sølv, dog under følgende Betingelser: at han af nye og forsværlig opfører den nærmest ved Skive beliggende Broe, samt siden forsværligen vedligeholder saavel Broerne som Dæmningerne og Vasen imellem Broerne og Dsten uden for Samme i saa lang en Strækning som Naen til nogen Aarstid udbreder sig, og, at for Embedelser, Frickjørseler og Transporter, det Offentlige vedkommende, Intet erlægges.

I Overeensstemmelse med denne Indstilling, som Hs. Majestæt, allernaadigst approberede, er under 21de Januarii d. A. udsærdiget Rescript til Stiftamtmanden over Viborg Stift.

Fortsettelse af Efterretningerne om den indbyrdes Underviisnings Indførelse i Danmark.

(See Collegial-Lidenden No. 4, for d. A.)

Ravnshæns Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Frederiksborg Amt og Provst Brøndsted.

Estvad Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Provst Krarup.

Brogårnge Skole, efter Indstilling fra Biskoppen over
Als og Ærøe, og Landfogden paa Ærøe, Justits-
raad Carstens.

Zaars og Calløe Skoler, efter Anbefaling fra Amt-
manden over Maribo Amt og Biskop Boisen.

Sevel Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over
Ningsjøbing Amt og Provst Krarup.

Wiggerølev, Wøstinge, Haureheed og Stillebek Sko-
ler, efter Indstilling fra Amtmanden over Odense
Amt og Amtsprovst Lütken.

Overbye, Endelave samt Venge Sogns Skoler, efter
Anbefaling af Amtmanden over Standerborg Amt
og Amtsprovst Schmidt.

Gammerød Skole, efter Indstilling fra Amtmanden
over Kjøbenhavns Amt og Provst Møllerup.

Nordlunde og Tved, Birket, Lillelystøfte, Branders-
lev og Vesterborg Skoler, efter Indstilling fra
Amtmanden over Maribo Amt og Biskop Boisen.

(Fortsættes.)

Fortsættelse af Efterretningerne om ledige geistlige
Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende
Byrder.

(See Coll. Tid. for d. A. No. 5, Side 64.)

291) Skjelbye og Gunderslev Sognes
fald i Sjælland. Den ældre Ansættelse er 400
Rdlr., og Kaldets Indkomster ere nu opgivne saale-
des: Tienden ialt 310 Tdr. Byg; af en Mensalgaard

aarlig 20 Rbdlr.; Qvæg; og Smaaredsels-Tienden omtrent 40 Rbdlr.; Offer; og Accidentjer circa 240 Rbdlr; i Refusion af Gundersløvholm 2 Tdr. Rug, 32 Tdr. Byg, circa 82 Rbdlr. Sølv og 15 Skovlæs Brænde. Præstegaardens Avling er 12 Tdr. 4 Skpr. 1 Fdk. 1 Alb. Hartforn, med et Areal af omtrent 91 Tdr. Land ret god Jord.

(Fortsættes.)

Cancelliets Bestemmelse er forlangt for, hvorvidt en Skriver kan tilkomme nogen Betaling for Attester, han af Skjøde og Panteprotocollen meddeleer ved Auctioner over faste Eiendomme, naar de ikke af Vedkommende ere forlangte.

I Anledning heraf er under 1ste Febr. svaret: at da Conditionerne for Auctioner over faste Eiendomme, ifølge den ved Cancellie-Skrivelse af 19de Aug. 1814 kundgjorde allerhøieste Resolution, skulle indeholde Oplysning om Panteforhæftelserne, har vedkommende Skriver ikke at meddele Attester af den omspurgte Bestaanden, uden paa Requisition af dem, som det paaligger at udstæde Auctionsconditionerne eller paasee disse tilbørlige Indhold.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Mandø Sogne: fald under Ribe Stift, 90 Rbdlr.

Collegial=Lidende.

Med Kongeligt allertnådigst Privilegium.

No. 7. Den 19de Febr. 1825.

Trykt i det Kongl. Raisenb. Bouterkferie af E. F. Schubart.

Undertegnede ere Redacturer, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Mourad, Anders Sandse Bsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Under 8de Febr. er fra det Kongelige danske Cancellie afgaaet følgende Circulair, Skrivelse til samtlige Skoledirectioner paa Landet i Danmark:

Cancelliet har ved flere Leiligheder bemærket, at der hidtil ikke i alle Amter er brugt den samme Fremgangsmåade i Henseende til Udredelsen af den, Skolelærerne ved Anordningen af 29de Julii 1814 for Almueskolevæsenet paa Landet i Danmark, §. 55 Litr. c. tillagte, Fourage til deres Creaturer, eftersom nogle Steder alene Brugerne af contribuabelt Hattkorn ere anseete pligtige at yde denne Præstation, andre Steder derimod ogsaa Brugerne af frit Hattkorn.

Efterat dette Collegium i denne Anledning har

brevveflet med det Kongelige Rentekammer, skulde Man, for at anordningsmæssig Eenhed herefter i ommeldte Henseende kan finde Sted, herved tjenstligst tilmelde (Tit.) til behagelig Efterretning, at Brugerne af frit Hartkorn ikke ere pligtige at levere Fourage til Skolelærernes Creaturer ifølge den nævnte Anordning, der ikkun har bestemt Quantiteten af Foderet, uden i Henseende til Ydelsen at gjøre nogen Forandring i de ældre Anordninger, efter hvilke den omhandlede Præstation alene paalaae Bønderne; hvortil kommer, at Anordningen paa det citerede Sted udtrykkelig viser, at Yderne af Fouragen ere de samme som de, der skulle tilføre Skolelærerne den, hvilke sidste, efter Forbindelsen med den foregaaende Litr. b, og efter Lovgivningens øvrige Grundsatninger, maae antages at være Bønderne alene; ligesom der af Anordningens §. 56 saa meget mindre kan udledes en afgivende Grund for den modsatte Mening, som det, ved at sammenholde §. 55 Litr. a med de følgende Literis, sees, at det Udtryk "Skolelæreres Lønning" her blot indbefatter de Korn- og Penge-Ydelser, som benævnes i Litr. a, men ei de øvrige i Litr. b, c og d omhandlede Emolumenter, hvorom særegne Bestemmelser ere givne.

Cancelliets Resolution er bleven forlangt i Anledning af en imellem 2de Sognes Fattigcommissio-

ner opstaaet Tvifsigbed, angaaende hvem af dem er pligtig at yde et i Henseende til Word og Seng fra sin Mand separeret Fruentimmer, der opholder sig i det ene af Sognene, den Understøttelse, hvortil hun og hendes Barn er trængende, i det Commiissionen for dette Sogn formeente, at det Sogn, hvor Fruentimmerets Mand opholdt sig, paa Grund heraf maatte være pligtig at forsørge hende og hendes Barn, hvorimod Commiissionen for sidskmeldte Sogn paastod, at Forsørgelsespligten maatte paaligge det Sogn, hvor hun personlig, og uden Hensyn til sit Ægteffab, har erhvervet Forsørgelsesret.

I denne Anledning har Cancelliet under 1ste Febr. svaret: at, efter Collegiets Formening, maa det ifølge Grundsætningerne i Forordningen af 16de Novbr. 1813, §. 11, fornemmelig paaligge Manden selv at forsørge sin fraseparerede Kone og hendes Barn, ifald han dertil har Evne, men dersom dette ikke skulde være Tilfældet, maa Forsørgelsespligten paahvile det Sogn, hvor Manden er Forsørgelsesberettiget.

Den 26de Jan. er fra det Kongelige General-Toldkammer: og Commerce-Collegium udfærdiget følgende Bekjendtgjørelse:

Til større Vetryggelse for Skibsfarten i de Tilfælde, hvor Lods kaldes ombord paa Skibe, har Hs. Majestæt allernaadigst bifaldet et eget Lods-Signal:

Flag, bestaaende af det almindelige danske Coffardieflag med en hvid Kant omkring, af en femte Deel af Flagets Bredde, hvilket Flag heises enten paa Fokkemast-Toppen, eller paa den Top, hvorfra det bedst kan sees.

Ligesom det derfor, naar Vedkommende i mødende Tilfælde ville undgaae uuelig Misforstaaelse, Ophold eller Fare, vil være nødvendigt, i den indenlandske Skibsfart at benytte dette Signal-Flag paa den fornaevnte Maade, saaledes vil saadant ogsaa i den udenlandske Fart være fornødent, da lignende Foranstaltning er truffet paa flere Steder i Udlandet.

Hvilke ifølge Hs. Majestæts allerhøieste Befaling herved bringes, med Hensyn til den danske Coffardie-Fart, til offentlig Kundskab.

Det er fra en Forligelses-Commission forespurgt:

1) Om der kan være noget imod, at Commissionen antager Sager uden for dens egentlige District, naar begge Parter møde og begjære Mægling eller deres Forening tilført Forligelses-Protocollen. 2) Om det er fornødent, at en anden Skriver constitueres, naar Sager forekomme, hvori Byeskriveren, der fører Forligelses-Protocollen, som Part maa fratræde Commissionen, og om ikke Commissionen i saadanne Tilfælde er bemyndiget til enten at vælge en anden Skriver eller selv at føre Protocollen. 3) Om Com-

missionen, naar det er at formode, at Forlig derved snarere vil opnaaes, ikke er berettiget til at handle særskilt med Parterne, og om det ikke saaledes kunde paalægges disse, efter Commissionens Forlangende, at fratræde og igjen at fremstille sig.

I Anledning heraf er svaret de Vedkommende under 15de d. M.: ad 1) at der i det opgivne Tilfælde ikke kan være noget imod en Sags Antagelse ved Forligelses-Commissionen; ad 2) at Skriveren i de Sager, hvori han selv er Part og en Anden attraaes constitueret i hans Sted, bør igjennem Amtet bevirke saadant, men at der dog ikke kan være noget imod, at Protocollen i slige Tilfælde føres af Commissionens Medlemmer selv; ad 3) at Commissionen hertil maa ansees berettiget.

I det Kongelige medicinske Selskab forelæstes den 28de October af Professor Viborg en Afhandling: om den i den senere Tid yttrede Formodning, at Pestens Snive skulde være en Smitsot for Mennesket, kan antages for at være fuldkommen bevist. Den 11te November af Professor Wendt: de calculo urinario in vagina uteri ejusdam virginis orto; samt nogle korte Notizer om Analysen af radix triumfætae semitrilobæ, om Maaden at tilberede Pulver af mucilago sem. cydon. ved at indtørre samme. Den 25de November af Secretairen, nogle fra Stiftsphysi-

flens Lind indsendte medicinske Fagttagelser, samt en Observation af Bataljonschirurg Nicolaysen om Mytten af merc. viv. i Ileus. Den 9de Decbr. af Professor Wende, enkelte til Lægevidenskaben hørende Miscellanea. Den 23de Decbr. af Professor Klingberg, nogle Fagttagelser om heldig Anvendelse af Sildeemelk mod Brystsyge.

Ved allerhøieste Resolution af 11te Jan. d. N. er ordineret Catechet ved HelliggeistesKirke i Kjøbenhavn, C. Commerfeldt, beskikket til tillige at være Prædicant ved det Harboiske Enkesrue Kloster imod at nyde den med dette Embede forbundne Løn.

Den 4de Febr. er P. Eindhoven af Holstebro forundt Bevilling til sammesteds at anlægge og drive Gjestgiverie.

Ifølge allerhøieste Resolution af 21de Decembris 1824 er fra 1ste Januarii 1825 en egen Amtstue oprettet i Ebeltoft, og under denne Amtstue henlagt Østerliisberg, Nørre-, Sønder- og Mols Herreder i Randers Amt, og indtil videre Sønderhald Herred i bemeldte Amt, dog med Undtagelse af Sognene Christrup, Esfenbek, Blierring, Aarslev, Hør-

ning og Fausling samt Estrup Gaard og Gods, og den Deel af Clausholms Gods, der er beliggende i bemeldte Herred, hvilke Sogne og Godser ere, ligeledes indtil videre, henlagte under Manders Amtstue District.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.

(See Coll. Tid. for d. N. No. 6, Side 79.)

292) Hagested og Gislinge Sognekald i Sjælland. Den gamle Angivelse er 390 Rdr. Indtægterne ere nu opgivne saaledes: Tienden indbringer omtrent 350 Edr. Byg; af en Annergaard have 12 Edr. Byg i Tiende og 12 Edr. Byg, samt 2 Edr. Havre i Landgilde. Om Avæg; og Smaaeredfels-Tienden have ické noagtig Underretning. Offer og Accidenter kunne ikke anslaaes til noget Vist. Præstegaardens Avling er 6 Edr. 2 Skpr. 2 Skdr. Hartkorn med 36 Edr. Land, i det Hele god Jord.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie. Den 11te Febr. er Cand. juris N. Vest beskikket til Bye- og Raadstue skriver i Naaskou samt Herredsskriver i Agre Herred paa Lolland.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie. Den 7de Decbr. f. A. er Pastor C. Hans

gel til Rectorum paa Sylt udnævnt til Consistorialraad. Den 5te Jan. d. A., Syndicus N. F. W. Dreyer i Kiel efter Ansøgning i Raade entlediget fra hans Embede som Justitiarius paa de adelige Godser Emkendorf og Verdöhl. Den 8de, Underrets-Advocaterne L. T. Haase i Tønningen, E. H. M. Koopmann og L. P. W. v. Prangen i Glückstadt meddeelte Concesssion til at besørge Notarial-Forretninger. Den 12te, Conferentsraad, Overretsraad og Landcantsler J. E. Løvsen, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, befuldmægtiget til Vicecantsler i Hertugdømmet Holsten; surnumerair Secretair ved den Holst. Lauenborgske Overret, Cancelliesecretair C. E. Volckers, befuldmægtiget til 4de Secretair og Archivarius; Landdrostie-Secretair i Pinneberg, J. Dickels, til Cancelliesecretair, og surnumerair Secretair samt Cand. juris N. C. Mohrhagen til Cancelliesecretair og anden surnumerair Secretair ved bemeldte Overret; Kammerraad og Landcommissair Dr. Philos. P. Jochnis, Kammerraad og Landcommissair C. A. M. Feldmann i Slesvig, Krigsraad og Amtsforvalter H. Thor Eraten i Ahrensboek, og Amtsinspecteur C. F. Christensen i Cronshagen udnævnte til virkelige Justitsraader; Cand. juris B. H. v. Løvenskjold i Kjøbenhavn udnævnt til Cancellieraad. Den 18de, Etatsraad P. Matthiesen, Ridder af Dannebrogen, Amtmand i Tøndern; udnævnt til Conferentsraad; Landsoged N. C. F. Griesbel, Ridder af Dannebrogen, i Heide, udnævnt til

virkelig Statsraad; Justitsraad og Borgemeester i Neus
 stadt, P. C. H. Romundt, til Statsraad; Raadmand
 og Stadsecretair J. Jensen i Flensburg, Landrets
 Notarius og Secretair ved den Slesvigske Overret,
 J. J. C. Lüders, samt Krigsraad og Branddirecteur
 C. Fries i Hadersleben, udnævnte til virkelige Jus-
 titsraader; Kammeraad og Herredsfoged S. H. C.
 Hennings i Slesvig, Stadsecretair J. C. Benicken
 og Raadmand og Politicimester E. C. F. Jessen ud-
 nævnte til Justitsraader; Landrets Notarius, Can-
 celliesecretair C. Fabritius i Glückstadt, samt Inspec-
 teur ved Tugthuset sammesteds J. G. Clausen, Dan-
 nebrogsmænd, udnævnte til virkelige Cancellieraader;
 Forvalter F. Schvøder i Kiel beskikket til Justitiarius
 paa det adelige Gods Perdohl; Cancellieraad Borge-
 meester i Kiel T. F. Biese til Justitiarius paa det
 adelige Gods Einkendorf. Den 8de Febr., Districts-
 chirurg paa Romøe, Krigsraad L. J. G. Schæel, ef-
 ter Ansøgning i Naade entlediget fra sit Embede.

Under Rentekammeret. Den 15de Jan.
 er Fuldmægtig under Rentekammeret, P. A. C. Krebs,
 constitueret i Amtsforvalter-Embedet for Ringstedts
 Amtstue-District. Den 22de, hidtilværende Fuld-
 mægtig ved Amtstuen i Veile, H. C. F. Nagaard,
 fra 1ste Jan. udnævnt til Amtsforvalter for Ebeltoft
 Amtstue-District. Den 25de, Musculant i Rentek-
 ammeret, C. L. Tillisch, udnævnt til Kammerjunker.
 Den 5te Febr., Fuldmægtig under Rentekammeret,

J. M. Sonne, udnævnt til Amtsforvalter for Cal-
lundborg Amtstue-District.

Under Generaltoldkammer og Commerce-
Collegium. Den 16de Octbr. f. A. er Sold: og
Consumtions: Underbetjent N. Hasnussen udnævnt
til supernumerair Sold: og Consumtions: Overbetjent
i Odense. Den 30te, forhenværende Premier-Lieutenant
D. F. Worch til Patronillebetjent ved Toldskellet mel-
lem Slesvig og Nørre-Jylland. Den 6te Novbr. for-
henværende Second-Lieutenant D. E. F. Hoffmann
til Sold: og Consumtions: Underbetjent i Kjøbenhavn.
Den 30te, Fuldmægtig under Collegiet, F. W. M.
Kirchhoff, constitueret indtil videre fra 1ste Januar
d. A., at være Toldkasserer i Flensborg. Den 4de
Decbr, E. F. Luyd beskikket til Consumtionsforvalter
i Hølstebro. Den 11te, Major C. T. Vengen til
Consumtions: Forvalter i Viborg. Den 14de, Kammer-
herre og Hofmarschall C. F. C. Raas til Toldforval-
ter i Løngensfelde. Den 5de Jan. d. A., Premierlieu-
tenant M. Treskou til Sold: og Consumtions: Casse-
rer i Hjørring. Den 12te, Fuldmægtig E. F. Chus-
huus constitueret til, indtil videre, at forestaae Sold:
og Consumtions: Casserer Embedet i Randers. Den
19de, Coloniebestyrer i Grønland, D. A. Binding, be-
skikket til Sold: og Consumtions: Casserer i Nyekjø-
bing paa Falster. Den 26de, forhenværende Premier-
Lieutenant C. Vederfinch til Sold: og Consumtions-
Underbetjent i Kjøbenhavn.

Under Generalpostdirectionen. Den 5te Februarii er hidtilværende Postførere paa Routen mellem Vordingborg og Nakskov, M. Pedersen, forflyttet til Postfører paa Routen mellem Kjøbenhavn og Vordingborg; Postfører, Kapitain H. Sandbek, overgaaet fra Routen mellem Hamborg og Kolding til Postfører paa Routen mellem Vordingborg og Nakskov. Den paa Routen mellem Kolding og Aalborg ansatte Postfører, Krigsassesor P. E. Bræck, forflyttet til Postfører paa Routen mellem Kjøbenhavn og Kolding, samt Postfører paa Postrouten mellem Hamborg og Kolding, Krigsassesor E. B. Knauel, igjen i Tidsmævntes Sted ansat til Postfører paa Routen mellem Kolding og Aalborg, hvilke samtlige Ansættelser anregnes fra 1ste April næstkommende.

Under Landmilitair - Etaten. Den 28de Decbr. 1824: ved det 3die Jydske Infanterie Regiment er den charactererede Premierlieutenant L. V. v. Satterup udnævnt til virkelig Premierlieutenant; Secondlieutenant paa yngst Gage B. E. v. Rodenburg tillagt den høiere Secondlieutenants Gage; Secondlieutenant A. E. A. F. v. Møller, af det Fyenske Infanterie Regiment, forsat efter Ansøgning til Prinds Christian Frederiks Regiment som Secondlieutenant a la suite, dog uden Gage, indtil han ved forefaldende Vacance kan indtræde i Nummer; Secondlieutenant J. H. F. v. Brodersen, af det Oldenborgske Infanterie Regiment, forflyttet fra Grenadeercompag;

niet til et Musketeercompagnie, hvorimod den characteriserede Premierlieutenant F. A. L. v. Donnikov er ansat ved Regimentets Grenadeercompagnie; Secondlieutenant J. C. F. v. Krabbe, af Dronningens Livregiment, og Secondlieutenant E. L. v. Hansen, af det Holsteenske Infanterie-Regiment, forsatte vexelvís, saaledes at den Forstnævnte indtræder i Nummer ved det Holsteenske Infanterie-Regiment, og den Sidstnævnte ligeledes i Dronningens Livregiment; den ved Altona's borgerlige Cavalleriecorps staaende Secondlieutenant J. Hansen udnævnt til Ritmester og Commandeur for bemeldte Corps. Den 1ste Jan. 1825: Major B. v. Wille, af Artilleriecorpsjet, meddeelt Oberstlieutenants Character med den ham forbeholdte Anciennitet, men skal, saaledes som hidtil stedse har været Tilfældet i Corpsjet, vedblive at forrette Tjeneste som tjenstgjørende Major. Den 2den, den ved Livgarden til Fod's staaende characteriserede Premierlieutenant J. C. E. Greve af Holck udtraadt af Nummer og Gage og sat a la suite ved bemeldte Carde. Ligeledes fratræder han Commandoet over Gardens Jægere, hvilket overgives til Premierlieutenant H. A. v. Krogh, og er Secondlieutenant G. E. v. Buchwaldt ansat som anden Officer ved Jægerne. Den 3die, ved Livgarden til Fod's Secondlieutenant B. L. v. Bornemann pryffet i den høiere Secondlieutenants Gage, og Secondlieutenant a la suite G. E. v. Buchwaldt indtraadt i Nummer paa yngst Secondlieute-

nants Gage. Den 10de, Landcadet N. B. J. v. Fries affødiget i Raade fra Landcadetcorpset, Cadet uden Gage C. G. F. v. Rütphen ansat som virkelig Cadet, og Eleve C. F. C. v. Dorscheus som Cadet uden Gage. Den 11te, Secondlieutenant ved det Jydske Regiment lette Dragoner H. N. v. Stabel affødiget i Raade af Krigstjenesten og meddeelt Tilladelse at indtræde, i Kongel. Morst Krigstjeneste. Den 12te, den ved Landcadetcorpset varende Eleve C. F. Michælsen indsat i det ved Corpset om nogen Tid vacant vordende Cadetnummer uden Gage. Den 15de, i Anledning af Major og Bataillonscommandeur v. Schulz's dødelige Afgang er skeet følgende Forfremmelse i Prinds Christian Frederiks Regiment: Major J. H. v. Hanson udnævnt til Commandeur for Regimentets 2den Bataillon, Major ved 2den Bataillon P. E. v. Hansen forsat i lige Egenkab til 1ste Bataillon, Capitain J. E. v. Hagemann udnævnt til Major ved 2den Bataillon, Stabscapitain J. L. v. Boss til Compagniechef, Premierlieutenant G. E. v. Coldevin til Stabscapitain med den ham reserverede Anciennitet, og Secondlieutenant L. N. v. Wilster til Premierlieutenant; i det 3die Jydske Infanterie-Regiment, Stabscapitain D. v. Boss, udnævnt til Chef for det vacante 3die Muffeteercompagnie; Premierlieutenant D. L. v. Munthe af Morgenstjerne til Stabscapitain med den ham forbeholdte Anciennitet; characteriseret Premierlieutenant F. F. v. Henckel til

virkelig Premierlieutenant; Secondlieutenant N. B. v. Romeling oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage, og Secondlieutenant F. v. Biering ansat ved Regimentets Grenadeercompagnie; Major W. A. G. v. Wichmann meddeelt, efter Ansøgning og formedelft Svagelighed, Afsted i Raade fra hans havende Exercer-Inspecteur Embede ved Altona's borgerlige Infanteriecorp's. Den 16de, Capitainerne G. E. v. Krogh af H. Majestæts Eget Regiment og A. v. Ahlesfeldt, Ridder, af Dronningens Livregiment, forbeholdte Majors Anciennitet fra den 15de af at regne; den a la suite i Armeen staaende Major uden Anciennitet H. E. Baron v. Rosenorn Lehn, samt Divisionsadjutanterne F. L. v. Hagemann og J. N. B. v. Abrahamson, Ridder og Dannebrogsmænd, som ligeledes ere Majorer uden Anciennitet, tillagte samtlige Majors Anciennitet fra 15de Jan. d. A.; Divisionsquartiermester A. E. v. Bilster og Divisionsadjutant H. E. v. Romeling, Ridder og Dannebrogsmænd, meddeelte Majors Caracteer med Anciennitet af 15de Jan. d. A.; Divisionsadjutant C. v. Ewald, Ridder, meddeelt Majors Caracteer, dog uden Anciennitet, indtil hans Formænd ere avancerede til Majorer eller have erholdt Majors Anciennitet. Den 17de, i Prinds Christian Frederiks Regiment, Secondlieutenant C. F. v. Lovensøn oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage, og Secondlieutenant a la suite A. E. H. F. v. Møller indtraadt i Second-

lieutenant Nummer paa yngst Gage; Premierlieutenant J. T. v. Koef asgaaet fra Grenadeercompagniet til et af Regimentets Musfeteercompagnier, og Premierlieutenant C. L. v. Valter ansat derimod ved Grenadeercompagniet. Den 18de, i Dronningens Livregiment, Secondlieutenant C. J. D. v. Knobbe udnævnt til Premierlieutenant; Secondlieutenant D. W. v. Abercron oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage, og Secondlieutenant C. H. T. v. Eyben ansat ved Grenadeercompagniet. Den 19de, Capitain for Christianssteds frivillige Artilleriecorps J. L. Heitmann udnævnt til Capitain af Infanteriet, dog uden Rettighed til nogensinde at indtræde i Armeens Detaille og uden Følge for hans Stilling eller Tjeneste ved den vestindiske Milice. Den 22de, den ved det Svenske Infanterie Regiment ansatte Regimentschirurg N. Nielsen tillagt Regimentschirurges Anciennitet fra 4de April 1821 af at regne. Den 23de, Lærec ved Garnisons Skolevæsenet her i Staden J. Pehrson udnævnt til virkelig Krigscancelliesecretair; den som Bataillonchirurg ved Hs. Majestæts Livregimentscorps staaende Regimentschirurg B. O. Winckler, som paa anden Maade er ansat, asgaaet fra bemeldte Corps. Den 25de, Cand. juris E. Hammerich udnævnt til Auditeur ved det Slesvigskke Infanterie-Regiment, dog tiltræder han ikke dette Embede, forindey han ved afslagt Prøve har godtgjort, at han besidder vedbørlig Kundskab i militair Ret. Den 26de, Cadet H. F.

v. Schmitter afskediget i Raade fra Landcadetcorpsset, og Indskreven P. U. v. Scharffenberg udnævnt til virkelig Cadet ved bemeldte Corps; Tøihuusforvalteren ved Rendsborg Arsenal, Premierlieutenant H. L. v. Gullann, udnævnt til Overkrigscommissair, med Tilladelse at bære samme Uniform som den Tøihuusforvalteren ved Kjøbenhavns Arsenal bærer. Den 29de, i det Tydske Regiment lette Dragoner, Secondlieutenant a la suite L. E. v. Wasse indtraadt i det vacante Secondlieutenants Nummer paa yngst Gage, hvorved den ham tillagte Extragage ophører. Den 1ste Febr. Majorerne uden Anciennitet C. H. v. Benson, af Hs. Majestæt Livjægercorps, og P. D. de Sene af Landcadetcorpsset tillagte Majors Anciennitet; Capitain J. H. B. v. Klem af det 1ste Tydske Infanterie-Regiment, samt Capitainerne B. B. E. v. Trosnier og C. F. v. Carlsen, begge af Hs. Majestæts Livjægercorps, forbeholdte Majors Anciennitet fra Resolutionens Datum; i Betragtning af den særdeles Duellighed, Capitain C. B. Hellefen udviser som Erceer-Inspecteur ved Kjøbenhavns borgerlige Infanterie, og den Midklæthed, han stedse har vist for Borgervæbningens militaire Tjeneste, er han udnævnt herved til Capitain af Armeen, dog uden at indtræde i dens Detaille eller erholde Anciennitet i samme. Den 2den, den fra det Oldenborgske Infanterie-Regiment afskedigede Capitain N. F. v. Krabbe bevilget en nye Afsked af Krigstjenesten som Major.

Collegial = Tidende.

Med kongeligt allernadigt Privilegium.

No. 8. Den 26de Febr. 1825.

Trykt i det Kongl. Bøihs. Bogtrykkerie af C. F. Schubarth.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af
denné Tidende:

Peter Johan Mourad; Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Hs Majestæt Kongen har under 10de Febr. rescriberet det danske Cancellie, at det er Allerhøihsfammes Villie, at det paa Grund af at de seneste Storme og Vandflod, ved at forårsage Digebrud og Oversvømmelse; have anrettet betydelig Skade paa flere Steder paa Vestsøstien af Landet skal, saavel i Danmark som i Hertsugdømmene, udgaae en almindelig Collect, for at samle Bidrag til de Skadelidte.

Hvilket under 12te Febr. er fra det danske Cancellie communiceret samtlige vedkomnende Auctoriteter, hvorhos Biskopperne ere tilskrevne om, at tilkjendegivne Præsterne; at de, naar Indsamlingen af Collecten sættes i Gang, bør fra Prædikestolen søge at opmuntre Menigheden til, ved denne Leilighed at vise Gævmildhed mod deres trængende Brødre.

Et lignende Rescript er under s. D. udfærdiget til det Kongelige Slesvig-holsten-lauenborgske Cancellie, angaaende en saadan Collect for Hertugdømmene, hvorefter og det Fornødne fra samme er expederet.

Endvidere har Hs. Majestæt, ved allerhøieste Befaling af 18de Febr., paalagt det danske Cancellie, at udstæde en almindelig Bekjendtgjørelse, for at Enhver endydermere derved kan opmuntres til, ved Collectens Indsamling, at komme sine trængende skadelidte Medborgere til Hjælp efter mueligste Evne, og Cancelliet har ved en Bekjendtgjørelse af 19de s. M. essterkommet denne allerhøieste Befaling.

Ligeledes er efter Hs. Majestæts Befaling under 19de Febr. fra det Kongelige Slesvig-holsten-lauenborgske Cancellie udfærdiget en almindelig Bekjendtgjørelse for Hertugdømmene med Opfordring til, ved milde Gaver at lindre hine Medborgeres Nød.

Under 4de Febr. er fra det Kongelige Danske Cancellie udfærdiget følgende Rescript til Biskoppen over Ribe Stift:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. V. G.! Os er af Vort Danske Cancellie allerunderdanigst bleven foredraget en af Dig dertil indsendt Ansøgning, hvori Sognepræsten for Nørre Nissum Menighed under

Ringkjøbing Amt, Ribe Stift, ubi Bort Land Nørre Jylland, Hr. Ancher Storm, med de øvrige Medlemmer af Sognets Skole- og Fattig-Commission, allerunderdanigst anholde om, at det, af forhenværende Sognepræst for bemeldte Menighed, Thomas Berg, ved en af ham under 23de Julii 1735 oprettet og under 2den Decbr. s. A. allernaadigst confirmeret Fundats, til Enkesæde ved Kaldet Sjønkede Sted, Borhede kaldet, med Bygninger og tilliggende Jorder af Hartkorn 4 Skpr. 1 Fdkr., maatte, tilligemed Renterne af de af ham til Enkesædets Vedligeholdelse legerede 100 Rbdlr. Sølv, og af den senere afgangne Mette Pedersdatter Ugergaard, ved et under 16de April 1790 allernaadigst confirmeret Gavebrev, til Fordeel for Præsteenkene paa Nørre Nisum Sognekald udsatte Capital, stor 200 Rbdlr. Sølv, for Fremtiden, under visse Betingelser, hvorved Enkerne holdes skadesløse, overlades Sognets Almueskolevæsen, som efter Givernes Bestemmelse skulde have Nyttens deraf, saa ofte ingen Enke gaves paa Kaldet.

Efterat Vi allernaadigst have overveiet denne Sag med samtlige dens Omstændigheder, og de af Dig samt af Os Elskelige, Bør Amtmand over Ringkjøbing Amt, og vedkommende Amtsprovst desangaaende afgivne Erklæringer, hvilket alt af Bort Danstse Cancellie allerunderdanigst er Os foredraget, give Vi Dig herved tilkjende, at Vi herved allernaadigst

vilde have bifaldet og anordnet, at det Enkesæde, som af forhenværende Sognepræst for bemeldte Nørre Nissum Menighed, Thomas Berg, er oprettet for de paa Kaldet vordende Enker, saaledes at det, naar ingen Enke gives paa Kaldet, skal afbenyttes til Skole og Hellig for Skolelærerne, maa, tilligemed dets Jorder og Renterne af de til dets Vedligeholdelse legerede 100 Rbdlr. Sølv, for Fremtiden tilfalde Sognets Almueskolevæsen, under følgende Betingelser:

1) At der af meerbemeldte Sognes Almueskolevæsen udbetales til enhver eventuel Enke paa Sognekaldet, foruden det aarlige Rentebeløb af den ovennævnte, af Mette Pederedatter Ugergaard til Præsteenkene paa Kaldet, eller, hvis ingen af disse ere, til Fordeel for Skolelærerne skjænkede, Capital paa 200 Rbdlr. Sølv, tillige i Leiengift af Enkesædet 10 Rbdlr. Sølv aarlig; hvilke Penge blive at erlægge til hvert Aars Mikkeledag, men at Skolevæsenet dertilmod fritages for saadan Udbetaling, naar ingen Præsteenke er paa Kaldet, og i dette Tilfælde beholder Renterne af nysmeldte Capital.

2) At Enken, saafremt disse Udbetalinger ikke finde Sted til den bestemte Tid, da træder tilbage i de Rettigheder, som ved ovennævnte Fundats og Gavebrev ere hende tillagte.

Derefter, ic.

Det er forespurgt: 1) om ikke i Henseende til Bestemmelsen af *summa appellabilis*. eller *litis alene* den Tid, paa hvilken Klagen er indgiven eller Strævningen udtagen, kommer i Betragtning; 2) om det kan have nogen Indflydelse paa Gebyhret, in specie for de mindre Gjeldsager af Værdie indtil respective 20 og 100 Rbdlr. Sølv, at et paatalt Seddelbeløb formedelst Cours-Forandringer, der foregaae under Sagens Behandling, faaer en Værdie i Sølv af over 20 eller 100 Rbdlr., eller paa den anden Side gaar under disse Summer; og 3) om Gebyhret, i de ovennævnte før Forordningen af 6te Aug. f. A. paastærkede Sager, bør beregnes anderledes, end før den omtalte Forordning emanerede.

Efter herover at have modtaget den Kongelige Lands-Over- samt Hof- og Stadsrets Betænkning, har Cancelliet under 19de Febr. svaret:

ad 1mum & 2dum) at det, saavidt vides, stedse har været fulgt som Regel, at det er den ved Strævningens Udtagelse gjeldende Lovgivning og de da eksisterende Forhold, som bestemme, hvorvidt en Sag er appellabel, eller hvorvidt den i de Tilfælde, hvor Sager efter deres forskjellige Værdie ere forskjelligt Bærning eller forskjellig Behandling undergivne, maa henføres til den ene eller den anden Klasse, hvilken Regel man og fandt at være den naturlige og rigtige, ligesom den og har hjemmel i Forordningen af 5te Jan. 1813 S. 43; hvorhos man og med Retten maatte axtage,

at bemeldte Regel maa anvendes, hvor der er Spørgsmaal om en Sags Classification med Hensyn til den forskjellige Maalestof for Sportlerne.

ad Brium) At de Anordninger, som gjøre Forandringer med Hensyn til Retsgebyrterne, ere, hvad enten disse derved forhøies eller nedsættes, anvendelige, naar den Actus, hvorved et Gebyr erhverves, foregaaer efter Anordningens Kundgjørelse, uden Hensyn til, at denne Actus staaer i Forbindelse med en anden tidligere foregaaet Retshandling, og at altsaa den ved Sjeldscommissionen, i Anledning af Forordningen af 6te Aug. f. A. brugte Fremgangsmaade, at beregne Gebyret efter denne Anordning, endog i de Sager der ere paastævnte før sammes Emanation, er velgrundet. *)

Da Hs. Majestæt Kongen af Nederlandene har udnævnt P. N. v. Aller af Helsingør til sammes Vice Consul sammesteds, og han af Hs. Majestæt Kongen i denne Anledning er anerkjendt, saa er den fornødne Ordre desangaaende under 18de Febr. afgaaet til Amtmanden over Frederiksborg Amt. En lige Ordre er under f. D. afgaaet til Amtmanden over Frederiksborg angaaende Anerkjendelse af L. Lindberg som Svensk og Norsk Consul i Helsingør.

*) Se. Haandbog over den danske og norske Lovkyndighed, 1ste Bog, Side 203, 204, 236, 238.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.

(See Coll. Tid. for d. A. No. 7, Side 87.)

293) Maglebye Sognekald paa Røen, er efter gammel Ansætning anslaaet til 450 Rdlr., og er nu opgivet at have følgende Indtægter: 1) Tiende, som beløber til 370 Edr. af alt Slags Gød; 2) Smaaredsel og Qvægtiende omtrent 70 Rdblr. Sedler; 3) Refusion for en nedlagt Gaard aarlig 7 Rdblr.; 4) Offer og Accidenter kunne ansættes til 100 à 150 Rdblr. Sedler; 5) Præstegaardens Avling er 9 Edr. 1 Skp. 2 Fdkr. og har et Areal af 89 Edr. Land af temmelig god Voultet.

(Fortsettes.)

Pedige Embeder.

Under det danske Lancellie: Kønne og St. Knuds Sognekald paa Bornholm, 250 Rdblr. — Høiberg og Elsborg Sognekald i Aarhus Stift, 123 Rdblr. Kaldet er iblandt dem, som allernaadigst ere forundte særdeles Lettelse i Skatter.

Beförderinger og Afgang.

Under det danske Lancellie. Den 9de Febr. er anden Lærer ved Borgerstolen i Grenaa, Chorbegn Student Bloch, befuldmægtiget til første Lærer ved bemeldte Borgerstole. Den 18de, Cand. Theol. J. E. Carstens til Capellan pro persona for Rundsbye Menighed i Sjællands Stift.

Under Rentekammeret: Den 11te Jan. er Propst A. E. Obel, efter hans Ønske, entlediget fra at være Medlem af Tjende-Commissionen for Nordsjællands Land, og Bye og Herredsfoged samt Skriver, Cancelli-Assessor Kummelhoff, udnævnt til Medlem af bemeldte Commission; Oldermænden for Hattemagerlauget i Kjøbenhavn, D. Marx, forundt Prædicant af Hof-Hattemager. Den 29de, Justitsraad og Revisor i det Kongelige Admiralitets- og Commissariats Collegium, J. H. Gedde, i afgangne Justitsraad og Ridder Esfildsens Sted, beskikket til at indtræde i den administrerende Directorat for den grønlandske og færøiske Handel. Den 15de Febr., Lieutenant og Landinspæcteur J. E. G. Schröder udnævnt til Medlem af Tjendescommissionen for Børdingborg og Tryggevelde Districter.

Under Generalpostdirectionen. Den 5te Decbr. 1824 er Gjæstgiver Lül ding udnævnt til Postexpediteur i Ahrensburg. Den 1ste Jan. d. A. er Postsecretair og hidtil værende Fuldmægtig i Generalpostdirectionens flæsvig; holsten; lauenborgske Secretariat, J. H. Aschenfeldt, udnævnt til Postmester i Segeberg. Den 19de Febr., Copiist i Generalpostdirectionens flæsvig; holsten; lauenborgske Secretariat, J. Tonningesen, udnævnt til Fuldmægtig, og Volontair L. A. Thaysen til Copiist i forbemeldte Secretariat.

Med dette No. følger Registeret for Aaret 1824, 1te Ark, som meddeles uden Betaling.

Collegial=Lidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 9. Den 5te Martii 1825.

Trykt i det Kongl. Bøsttrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Mr. Johan Mourad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Directionen for Døvsomme-Institutet her i Staden har indsendt til Cancelliet, for at forelægges Hs. Majestæt, Resultaterne af dens Bestræbelser for Institutet i Løbet af Aaret 1824. Det Væsentligste af sammes Tydhold er følgende:

Med Hensyn til Localet maa bemærkes: at i Løbet af Aaret ere et Skædder- og et Bøværværksted indrettede i den, Døvsomme-Institutet af Hs. Majestæt allernaadigt skjænkede Bygning i Stormgade, saa at nu disse 2de og desforuden et Skomagerværksted sammesteds dagligen ere i Gang.

Med Hensyn til Orden i Huset, Reenlighed m. v., har Directionen truffen de fornødne og hensigtsmæssige Foranstaltninger. Af Directionen er udkastet et

Bespiisnings Reglement, der er anseet for hensigts-
svarende, ligesom og et af samme udarbejdet Beklæd-
ningsreglement forventes snart sat i Kraft for alle
Børnene i Institutet.

Af 57 Børn, som have lidt af forskellige Syg-
domme, er nu ingen Syg mere tilbage. Institutet har
derfor ikke længere noget Locale udenfor Gaarden til
Leie. God Føde, god Luft, Reenlighed, Bevægelse
og varme Klæder ere de Præservationer der anvendes.

Den indbyrdes Undervisning følges fremdeles
med bedste Held i yngste Klasse, tildeels i Mellem-
klassen, og overalt ved den mindste intellectuella Deel
af Undervisningen. Eleverne gjøre meget god Frem-
gang, og til Mai eller senest til Juni Maaned d.
N. venter Directionen, at 9 eller 10 Elever kunne
confirmeres og ditmitteres. En døvsium Pige fra
Evensborg Amt, ved Navn Ane Marie Marcusdatter,
hvem der er bevilget Ophold paa Institutet i 2 Aar,
gjør meget god Fremgang, og giver Haab om at
blive en dygtig Underlærerinde, da hun allerede be-
gynder at gjøre god Nytt: som saadan. Klasse-Ind-
delingen af Eleverne for Dieblicket er følgende:

ældste Klasse	6 Dreng, og 3 Piger,	talt	9
mellemste dito	13	5	18
yngste dito	24	14	38

---

er 65 Elev.

dertil Ane Marie Marcusdatter er

66 Elev.

foruden 5, der blot nyde Underviisning paa Institutet.

For iøvrigt er i Aarets Løb Haandarbejds-skolen bragt videre i Orden, navnlig med Henlyk til Spindem. Inventariet er forøget med Rokke, Kardef, Harper, Garnvinder m. m. Strædderværkstedet er oprettet og kommet i fuld Gang, saa at dagligen 4 af Eleverne arbejde der 4½ Time. Væve: Værkstedet er i Orden med 2 Væve, og i Underviisningen her tage 3 Elever Deel. I Skomager: Værkstedet, som er i fuld Drift, nyde 10 Elever Underviisning, 4½ Time dagligen. Ligesom de 2 sidstnavnte Værksteder have Døvsomme til Lærere, saaledes er ogsaa en døvsom Piae i Lærerindens Tjeneste. Vel ere endeel Udgifter forbundne med Værnens Underviisning paa bemeldte Værksteder, men det Maal, som derved opnaaes, at Værnene lære et Haandværk, er saa meget mere at fremme, som Directionen kan afholde Alt af dens Indtægter og Intet behøver at begjære dertil extraordineret anvist. I. Fritimerne have Værnene faaet Underviisning i Pap: Arbejde, hvori de gjøre gode Fremmskridt, saa at flere af dem efterhaanden kunne blive ret brugelige i et Bogbinder Værksted. Ogsaa i Gymnastiken gjøres Drengene gode Fremmskridt, og som de drive Underviisningen heri med Lyst, saa have de og kjendeligen Gavn af samme.

Det Institutet tilhørende Inventarium, er ei alene holdt i tilbørlig Stand, men og betydeligen

forøget, dels ved adskillige Ting's Anskaffelse af nyt, dels ved andres Forbedring.

Ved Indgivelsen af Directionens forrige Beretning var Elevernes Antal: 40 Dreng og 24 Piger, ialt 64 Elever. Afgangen har i Aarets Løb været 3 Dreng og 2 Piger, hvortil Tilgangen i samme Tid har været 6 Dreng og 1 Pige, saa at Elevernes Antal nu er 66, nemlig 43 Dreng og 23 Piger. Dette Antal vil imidlertid snart forøges, da Institutet er bestemt at udvides til at kunne modtage 90 døvsomme Børn som Elever.

De ved Institutet ansatte Lærere og øvrige Betjente ere anbefalede af Directionen, in specie har den yttret sig særdeles tilfreds med Hensyn til Institutets første Lærer, Cand. Theol. Schov. Hans Naade at arbejde sig ind i den ham fremmede Læremaade, saavel som hans Naade at styre Underviisningen, vidner lige meget om hans Iver, Flid og Anlæg til denne Bestemmelse.

Uf det af Directionen indsendte Regnskab er oplyst, at Indtægten har i Aaret 1824 været 8493 Rbdlr. 24 s. og L., og Udgiften i samme Tid 8489 Rbdlr. 40 s. og L., saa at Directionen ved det nye Aars Begyndelse har en Overbalance af 3 Rbdlr. 80 s. og L., i Stedet for at samme den 1ste Januarii 1824 havde en Underballance af 445 Rbdlr. 77 s. og L. Ved fremdeles at vedblive det nærværende strænge Deconomie: System næ:

rer Directionen Haab om til 1ste Januarii 1827 at bringe det saavidt, at den kan begynde det nye Aar med en opsparat Sum af 5 a 600 Rbdlr., thi hidtil har Kammerjunker og Divisions. Adjutant, Major v. Abrahamson, næsten hvert Kvartal maattet staae i 3 a 400 Rbdlr.; ja eengang i 700 Rbdlr. Forskud.

Efterat Cancelliet allerunderdanigst har forelagt Hs. Majestæt denne Beretning, har Allersøistamme befaleet, at Directionen for Døvsomme Institutet skal tilkjendes Allersøistammes Tilfredshed med dens Bestræbelser for at fremme Institutets Held.

Med Høiefesterets høitidelige Nabning den 3die d. M. blev ifølge Hs. Majestæts allerhøieste Resolution af 16de Febr. følgende Sag foretaget: Gaardmand Hans Andersen af Lundager under Brahesborg Gods, Gamtofte Sogn, contra: Administrations- og Realisations Commissionen i Adolph Greve af Kantzaus Boe, hvor da Justitsraad Schack mødte for Citanten og Justitsraad Treschow for Indstævnte. Sagens Omstændigheder vare følgende: Citanten, Gaardmand Hans Andersen, har i Efteraaret 1823 uden foregaaende Anmeldelse og uden at have ydet den formeentlig pligtige Tiende, hjemført sin Sæd fra Marken. Paa Grund heraf indgav Curator i Grev Kantzaus Boe, Examinatus juris Wulff, Klage til Vaag Herreds Politieret, og fremlagde der Afsens Amtstue; At:

test af 24de Septbr. s. A., der oplyser, at Citantens Gaard i Landmaalingens nye Matricul er anført som contribuabelt Harkorn, samt at Brahesborg Herreskab, som Eier af Samtoste Sogns Konge- og Kirketiende, svarer de Kongelige Skatter og Paabudde af bemeldte Gaard, som tiendepligtig. Efter at Forlig forgjæves var prøvet, paastod Voets Curator Gaardmand Hans Andersen i Overveensstemmelse med Forordningen af 8de Jan. 1810 dømt til at lade sit Korn kaste og at betale de bestemte Bøder.

Derimod paastod Sidstnævnte, uden at modsigge den fremlagte Amtstue-Attest, Friejndelse for at erlægge den omhandlede Tiende, deels paa Grund af en af hans Fader med Godsets forrige Eier, afdøde Grev Kantzau, indgaaet mundtlig Accord, hvorefter Gaarden skulde være tiendefrie, imod at der forrettedes Hovdarbejde for en Halvgaard, i Stedet for at der af samme, som Selveiergaard, ikkun maatte svares $\frac{1}{3}$ Gaards Hovning; og deels paa Grund af Hævd, i det der ikke fra Aaret 1797 indtil 1822 har været erlagt Tiende af Gaarden. Han erindrede derhos, at Aarsagen til at han i Aaret 1822 har svaret Tiende, alene var, at han frygtede for at overtræde Lovens 1—1—3.

Til Styrke for Exceptionen har Citanten ført 3de Vidner, der have bevundet, at Tiende ikke har været svaret i de ommeldte Aar, og at Accord har fundet Sted. Men da de ikke selv have overværet

den omhandlede Foreenings Indgaaelse, og ikke erfarret saadant paa anden Maade, end ved at have hørt det fortælle, dog ikke af Godseieren eller hans Forvalter, saa have de foregaaende Domstole ikke antaget en slig Accords Tilværelse at være bevist. Hvad dernæst den paabergabte Hævd angaaer, da have Domstolene antaget, at den her ikke kunde finde Anvendelse, efterdi den stedfundne Fritagelse for at svare Tiende efter Citantens egen Paastand skal grunde sig paa en Contract, og altsaa, om Contracten kunde anses bevist, maatte betragtes som Forpagtning eller Forlehnning, der ikke kunde begrunde Hævd.

Ved Baag Herreds Politierets Dom af 14de Novbr. 1823 er kjendt for Ret, at Gaardmand H. Andersen burde til Grev Rankhaus Boe erlægge Konge og Kirke-Tiende af den Korn-Ufgrøde, som hans Gaards underliggende Jorder i Aaret 1823 har frembragt, og Boet kjendt berettiget til, for at erholde Tiendens Størrelse bestemt, paa bemeldte H. Andersens Beføstning at lade dennes Korn kaste. Derhos blev denne tilpligtet til Assens og Hindsgauls Amters Gattigkasse at bøde saa meget, som Tienden ved en lovlig Taxations Forretning ansattes til i Penge, samt at betale sin Vederpart Sagens Omkostninger med 4 Rbdlr. Sglv.

Denne Dom er ved Odense Amts Overpolitierets Resolution kjendt ved Magt, dog saaledes, at den bestemte Kastning af H. Andersens Korn skulde bort-

falde, og Erstatningen for Tienden bestemmes af uvillige Mænd. Processens Omkostninger ved Overpolitieretten hævedes.

Efter erhvervet Opreiſning har Citanten ved Stævning af 27de Septbr. 1824 paakædet denne Resolution til enten at værde kjendt uesterrættelig og Sagen afviist, eller til at værde underkjendt, tilfædesat og forandret.

Ved Højesterets Dom blev saaledes kjendt for Diet:

”Citanten bør til de Indstævnte betale Erstatning for den omhandlede Tiende efter uvillige dertil af Retten udnævnte Mænds Skjon. Processens Omkostninger afhæves. Til Justitskassen betaler Citanten, som Tabende, 1 Rbdlr. Søl.”

Fra Cancelliets Nr. under 18de Febr. udfærdiget følgende Rescript til Biskoppen over Viborg Stift:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic, ic. V. G.! Os er af Vort danske Cancellie allerunderdanigst bleven foredraget et, af Dig Os Elskelige Hr. Jens Bloch, Dr. Theol. og Philos., Vort Biskop over Viborg Stift i Vort Land Nørre Jylland, Commandeur af Dannebrog, dertil indsendt Forslag om, at det ved Sognepræst Johannes Hieronymus Hoff's Død ledigt blevene Stovvorde og Seilflod Sognekalde maatte, formødelst dets Ringehed, nedlægges og Sognene fordeles mellem Naboer,

kald under samme Stift saaledes: at Storrørde Sogn annecteres til Nømdrup og Klarup Pastorat, hvis Sognepræst Hr. Ole Christian Fogh dermed er tilfreds, og Seilflod Sogn annecteres til Gudom og Lilleørde Pastorat, hvortil den derværende Sognepræst, Hr. Nicolai Tjingberg Fangel, har givet sit Samtykke.

Efterat Vi allernaadigst have overveiet denne Sag, med samtlige dens Omstændigheder, med hvad videre Os af bemeldte Vort Cancellie i denne Anledning allerunderdanigst er foredraget, give Vi Dig herved tilkjende, at Vi hermed i ommeldte Henseende allernaadigst ville have bifaldet og anordnet:

1) at Storrørde og Seilflod Sogne herefter ikke mere skulle udgjøre et eget Pastorat, men Storrørde Sogn annecteres med Nømdrup og Klarup Sogneskald og Seilflod Sogn med Gudom og Lilleørde Sogneskald, imod at i disse Sogneskalds Menigheder indføres Messeskalde.

2) at Storrørde Præstegaard bortselges, paa Vort danske Cancellies nærmere Approbation, til Fordeel for begge Pastoraters Almueskolevæsen, efter Straadrag af den afdøde Sognepræst Hoff's Enke tilkommende Indløsningssum.

3) At Sognepræsterne for de Menigheder, hvormed Storrørde og Seilflod Sogne annecteres, hver have at udrede en forholdsmaessig Deel af den, fornaevnte Præsteenke Hr. A. tilkommende Pension af det nedlagte Storrørde og Seilflod Sogneskald; hvilken Forpligtelse

og allernaadigst er dem paalagt i de for dem under Dags Dato udfærdigede Kaldsbreve, som Sognepræster tillige for de herved til deres Sognekald annecterede Sogne.

Under 16de Febr. er fra Cancelliet afgaaet et Rescript til den Kongelige Vestindiske Regjering saa lydende:

Vi Frederik den Sjette af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. V. s. V.: Vi give Eder hermed tilkjende, at Vi efter den af Vort danske Cancellie derom allerunderdanigst gjorte Forskilling allernaadigst ville have fastsat: at Opbudsboer paa vore vestindiske Eilande herester skulle behandles af de sammesteds anordnede ordinære Skifteretter *), dog at de Boer, der for Tiden behandles af dertil paa den hidtil brugelige Naade af Overretten udnævnte Opbudscommissarier, blive af disse at tilendebringe; og ville Vi derhos allernaadigst have Eder

*) Dette, som stemmer med Forordningen om Hof- og Stads-Retten 15de Junii 1771, §. 15, var ligeledes allerede bestemt for den forrige almindelige Skifteret paa St. Croix ved Anordning 10 Novbr. 1779, §. 1, og man kunde ikke uden Grund have antaget, at de ved Forordningen af 6te Decbr. 1799 substituerede nye Skifteretter eo ipso (se. dens §. 3) maatte have samme Forretningskreds som den. Miblertid ansaas dette i Praxis ikke for afgjort; og for de øvrige Der var der

bemyndigede til at beskikke Skiftecommissarier i de sær-
egne Tilfælde, hvor Skifte Commissarier lovmedholdelig
kunne beskikkes, samt ordentligviis ikkun hvor det er
bevist, at alle Boets Hovedcreditorer deri ere enige.

En Overøvrighed har andraget, at adskillige Sog-
nefogder have beklaget sig over, at de, efterat det er
hieven Sognebeboerne kundgjort, at Restancelister over
uindkomne Skatter og Afgifter ere udfærdigede, ikke
erholde Underretning om, hvilke Skatteyderne der
lægge deres Restancer, og at Skatteyderne, uagtet
det paalægges dem, naar Betaling er skeet, at fore-
vise Qvittering, dog forsømme dette. Det indstilledes
derfor, om ikke Sognefogder, naar senere Indbetaling
af krævede Skatterestancer ikke for dem ankiendes, og
de desaaarsag med Bidner indfinde sig for at gjøre
Udpantning, ogsaa i det Tilfælde, at Udpantningen
ikke virkelig effectueres, bør nyde det dem tillagte Ud-
pantnings Gebyr.

Efterat have desangaaende brevvevlet med det
Kongl. Rentekammer, har Cancelliet under 8de Febr.
svaret: at Sognefogderne i det opgivne Tilfælde, naar
endnu mere Grund til at antage, at Dybdud skulde be-
handles paa Lovens Maade. Forordningen af 25de
Mai 1804, §. 14, havde dog ikke ubetydelig nævnt Dy-
buds Commissariers Udnævnelse blandt Landsovers-
rettens Functioner, saaledes som Forordningen af
11te Aug. 1797, §. 19, og Forordningen af 25de
Jan. 1805, §. 20.

Udpantningen, i Overensstemmelse med den 8 §. i Fordn. 30te Januarii 1793, har været forkyndt paa Kirkestævne, hvor tilstaaes Gebyhr. Ligesom denne Mening har Hjemmel i Fordn. af 30te Januarii 1793, §. 7 og 14, hvorefter det paaligger dem, hos hvem Execution eller Udpantning er bleven anknyndiget, at forrevisse Executanterne Qvittering for de fra Executionens eller Udpantningens Forkyndelse til dens Udførelse erlagte Skatter, og Fogden tillægges Gebyhr indtil den Dag, da Skatteqvitteringerne forevises, saaledes findes den ogsaa bestyrket ved Analogien af Svortel; Reglementet af 22de Martii 1814, §. 58, der viser, at Requisition om Execution giver Fogden Ret til Gebyhrer, der, om Forretningen end ikke paafølger, dog ikke kunne fordres tilbage.

Til Cancelliet var indsendt en Ansøgning om at meddeles beneficium paupertatis til for Overretten at paaanke Skiftebehandlingen i et Bøe, fordi der paa Grund af, at Supplicanten ikke havde meldt sig inden Proclamas Udløb i dette Bøe, ikke var tillagt ham nogen Arv, uagtet han skal være et Sødsfendebarn af den Aføde.

Efter herom at have brevvexlet med Landsover; samt Hof- og Stads-Retten har Cancelliet under 15de Febr. svaret; at det in casu er ufornuødent at paaanke den ffere Skiftebehandling, da en Arving, som efter Skif-

tets Slutning, men dog inden 15 Mar fra den Tid Arven faldt, melder sig og beviser sit Arveret, maa, skøndt Skiftebehandling er usvækket, kunne søge de Arvinger, som have faaet Udlæg paa Skiftet, ved deres Værneting, til hver for sig, at udlevere det, som han har faaet mere end der vilde være ham tilslagt, i Fald Sagsøgerens Arveret under Skiftebehandling havde været godtgjort. *)

Justitiarius i Højesteret har til Cancelliet indsendt en tabellarisk Forklaring over de i Aaret 1824 i Højesteret paadømte Sager, hvilken er bleven Hs. Majestæt allerunderdanigst forelagt.

Af denne erfares, at der af Ordenens 134 Sager er paadømt i Martii Sæssion 39, i Octbr. Sæssion 55, og i Januarii Sæssion 14, i Alt 108. De tilbagestaaende 26 Ordenssager ere, med Undtagelse af dem, der med allerhøjeste Bevilling ere udsatte, alle efter skriftlig Behandling optagne til Circulation blandt de Tilforordnede. Af Justitssager har været foretaget i Martii Sæssion 91, i Extra Sæssionerne 45, i Octbr. Sæssion 69, og i Januarii Sæssion 34, i Alt 239 Sager. Endelig er der af anticiperede Sager paadømt i Martii Sæssion 2 og i Octbr. Sæssion 3, tilsammen 5. Der er saaledes i Højesteret

*) cfr. Collegial-Tidenden for 1822, Side 414—415. Man kan og see juridisk Tidsskrift, 3 B. I H. S. 215—216.

steret Aaret 1824 i Alt afgjort 352 Sager, eller 22 flere end i Aaret 1823, da Totalsummen af de paa-
dømte Sager var 330.

Ved Bevilling af Rde Febr. er det allernaadigst
tilladt, at Liigbærer Lauget i Thisted for Fremtiden
maa tillægges følgende Betaling for Liig, som bort-
bæres i Hænderne, nemlig:

1) af Kanaaspersoner,	14 Rbdlr. Sedler
2) af Embedsmænd, Kjøbmænd og disSES Familier	11 Rbdlr. Sedler
3) af andre Borgere og Haand- værksfolk	6 Rbdlr. Sedler
4) Daglønnere	2 Rbdlr. Sedler

Og bør Liigbærer Lauget fremdeles som hidtil
være pligtigt til uden Betaling at bortbære de Fattis-
ge, som nyde offentlig Understøttelse af Byens Fat-
tig Kasse.

Det er hos Cancelliet forespurgt, om de i Hens-
seende til Bekjendtgjørelserne af faste Eiendommens
Salg foreskrevne Regler ogsaa skulle være anvendeli-
ge, forinden Waade ved Auction bortselges ved Auc-
tion bortselges.

Foranlediget heraf er under Ste Martii svaret:
at Cancelliet ikke anseer Bestemmelserne om Bekjend-

gjørelsen af faste Eiendommens Salg ved Auction anvendelige i det omspurgte Tilfælde.

Med Hensyn til Udskrivningen af Kudske til Raquetkorpslet har Hans Majestæt under 13de f. M. resolveret, at der aarligen af det 1ste Sjællandske Distriktsbatterie Kudske-Classe skal udskrives een Kudsk, som skal gjøre Tjeneste ved Raquet Corpslet i 2 Aar, samt at denne saaledes udskrevne Kudsk skal møde hvert Aars 1ste April ved den danske Artillerie Brigade, for tilligemed dennes Recrut Kudske at blive dresseret.

Ved Rescript af 23de Febr. d. N. til Amtmanden over Veile Amt er det tilladt, at der i Sønderomme Bye i bemeldte Amt, aarligen maa holdes 2de Markeder, nemlig den 29de April og den 29de Octbr., med Heste, Kvæg og Bondevahrer.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Lancellie: Den 18de Febr. er Sognepræst for Romdrup og Klarup Menigheder i Viborg Stift, D. E. Fogh, beskikket til tillige at være Sognepræst for Storvorde Sogn; Sognepræst for Gudum og Lillevorde Menigheder i samme Stift, N. T. Fangel, til tillige at være Sognepræst for Seilflod Sogn. Den 25de, Exam. juris C. B. Sted til Copiist i Auctionscontoiret under den Kongelige Lands-Overs samt Hof- og Stadsret.

Under det Slesvig, Holsten og Lauenborgske Cancellie. Den 15de Febr. er hidtilværende Diacenus ved Mariekirken i Flensborg, G. W. Valentiner, beskikket til 1ste Præst ved bemeldte Kirke, ligesom og Candidat i Theologien E. N. Nissen til Diacenus i Oldenswort i Landskabet Elderstedt. Den 22de, Rådmand og deputeret Borger J. Møller i Flensborg beskikket til Hospitalsforstander samme steds; Candidaterne i Lovsynigheden A. F. W. Preussler af Garding, E. N. D. Hansen af Meldorf, J. Dahlmann af Wilsrup Sogn i Hadersleb Amt, G. F. G. Wolfhagen af Tønningen, J. C. Neuter af Havetsøst i Gottorp Amt, J. H. N. Helmcke af Lunzen i Landskabet Nordre-Ditmarsken, A. W. v. Harbou af Apenrade, A. J. Witt af Landkirchen paa Helmsørn, H. G. Bloch af Kleinbenedek i Gottorp Amt, A. E. M. Knudt af Helde, J. Jørgensen af Apenrade, E. N. Termoh af Altona, Lieutenant P. J. Koch af Segeberg, ligesom Doctor juris J. G. T. Gütlich af Flensborg, beskikkede til Underretsadvocater i Hertugdømmene Slesvig og Holsten.

Under RenteKammeret. Den 4de Decbr. 1824 er Secondlieutenant a la suite ved Livregimentet Cuiraaserer, F. Guldensfjerne Sehestedt, udnævnt til Kammerjunker. Den 1ste Jan. 1825, Landraad og Medlem af den Holsteenske Landret, J. N. Bülow, udnævnt til Amtmand for Amtene Bordesholm, Kiel og Cronshagen.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 10. Den 12te Martii 1825.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart:

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Følge allerhøieste Befaling i Rescript af 31te Marts 1814, have de vedkommende Auctoriteter confereret med Kjøbenhavns Magistrat og Stadens 32 Mænd angaaende de Municipal-Udgifter, *) Gattigskatten undtagen, som Stadens Indvaanere maatte have at udrede for Aaret 1825, og Cancelliet har, efterat Beretningerne om Conferencernes Udfald fra Magistraten vare indkomne, og efter foregaaende Correspondence med de Deputerede for Finantserne, nedlagt allerunderdanigst Forestilling om denne Sag. Resultatet af disse Forhandlinger har været:

1) At Borgervæbnings-Skatten er

*) See om Municipal-Udgifterne for 1824, Coll. Tid. for samme Aar, Side 60.

foreflaaet opkrævet med 12,380 Rbdlr. 90 ſ. Sølv, ligesom for Aaret 1824. I dette Beløb, der er bestemt til at afholde Borgerværningens reglementerede Lønninger, samt hvad der er tillagt Regnskabsføreren og Rodmesternes Procenter, fandtes ikke, at nogen Medsættelse var at foreflaae; hvad derimod mueligen mere maatte behøves, paa Grund af, at de Lønninger, som udredes af denne Fond, skulde, naar rede Sølv ikke høves, efter allerhøieste Resolution af 19de Jan. 1820, udbetales efter den ved Kvartalets Udløb gjældende Voreours; derover har Magistraten formeent at det Fornødne nærmere kan komme under Overveielse.

2) At Indquarterings: Skatten er foreflaaet til 36,387 Rbdlr. 70 ſ. Sølv, hvilket stemmer med det for sidstafvigte Aar approberede Skattebeløb.

3) Hvad Renovations: Skatten betræffer, da behøves der, efter Regnskabsførers Calcul, til Dagrenovationens Vortførsel, Feining og Renovering af de offentlige Pladser og Aquaducter, Løsepladsens Planering, samt til Lønninger og Pensioner 33,600 Rbdlr. Sølv. Naar herfra drages for Port og Passagepenge det samme Beløb som i Aaret 1824, nemlig 17000 Rbdlr. Sølv, og Godtgjørelsen fra Vægstekassen for Opsigtsbetjentenes forvægede Lønninger 1:00 Rbdlr., vilde der, efter Regnskabsførers Overflag, som Skattens egentlige Beløb, blive tilbage 15,500 Rbdlr. Sølv, hvilken Sum er 4500 Rbdlr. ringere,

end den, hvormed Skatten i forrige Aar er opkrævet. Dette hidrører deels fra at den contraherede Betaling for Renovationens Vortførsel er 3000 Rbdlr. Sølv ringere, end i Aaret til ultimo Septbr. sidstleden, deels fra at adskillige andre Udgifter, saasom til Glasger, der bruges paa Løsepladsene, formenes at kunne nedsættes.

4) Vægterskatten. Da denne Skat, ifølge allerhøieste Rescript af 24de April sidstleden, skal fremdeles og indtil videre beregnes og opkræves efter den Løn, som Gadevægterne til samme Datum havde, naaget deres Løn nu er nedsat, saa vll samme udgjøre 48,129 Rbdlr. 46 ø. Sølv for indeværende, ligesom i forrige Aar. Under denne Sum er indbefattet 10,160 Rbdlr. Sølv, som i Overeensstemmelse med Rescripterne af 5te Decbr. 1800, § 11 og 1ste Juli 1814 skal bidrages til Politie Etatsens Udgifter til Løttelse for Næringsskatten, hvoraf bemeldte Etats ordinære Udgifter afholdes, og ligeledes 1100 Rbdlr. Sølv, som efter forrøvnede Rescript skulle udredes til Opsigtsberjentenes Lønninger, forsaavidt Dagrenovationer angaaer, saaledes som ovenfor ved Renovationskatten er bemærket.

5) Lyateskatten har Magistraten formeent at kunne ansættes til samme Beløb, som i forrige Aar, nemlig 10,000 Rbdlr. Sølv, naaget den efter Overflaget vilde blive noget højere. Skulde denne Sum imidlertid ikke blive tilstrækkelig, vil det maa-

ligen Manglende kunne tages af Skattens Beholdning fra foregaaende Aaringer.

I Henseende til foransførte 5 Skatter, har hverken Cancelliet eller de Deputerede for Finantserne, med hvilke Man angaaende denne Sag har brevet; let, fundet noget at erindre mod, at de opkræves efter Magistratens Forslag. De ville derefter samtlige udgjøre 122,898 Rbdlr. 14 β . Sølv, hvilket Beløb ifølge Forordningen af 21de April 1812, §. 11, bliver at ligne paa Grundtaxten.

6) Sprøjteskatten er af den Kjøbkelige Brandcommissjon foreslaaet opkrævet med 20,000 Rbd. Sølv, hvortil den i sidstafvigte og nogle af de foregaaende Aar har været ansat.

I Henseende til denne Skat har Kjøbenhavns Magistrat og de 32 Mænd gjentaget en tidligere Indstilling, om at sammes Beløb maatte udgaae af de aarlige Skatteligninger, og overtages af de 2 her i Staden værende Brandforsikringer for Huse og Gaarde, samt for Meubler og Effecter. Dette er grundet paa, at det synes naturligt, ligesom det skal have andre store Steders Exempel for sig, at de Indretninger, hvis Interesse det væsentligen maa være, at Ildbrand saavidt mueligt forebygges, ogsaa tilpligtes at bekoste de Foranstaltninger, ved hvis Hjælp, naar Ildsvaade skulde finde Sted, samme paa det hurtigste og sikreste kan dæmpes, for ved sige Foranstaltningers Godhed og Hensigtsmæssighed at formindste Ri-

sicoen saavibt mueligt. Endvidere er det anført, at begge de herværende Brandassurance-Compagniers Tilstand formeentlig er saadan, at Udgifterne til Brandvæsenet kunne affholdes af samme, uden at derfor Assurancepræmien behøvede at forhøies.

Imidlertid maa det med Hensyn til Assurance-Compagniet for Membler og Effecter i Kjøbenhavn bemærkes, hvad ogsaa Directionen for samme i Anledning af ovenmeldte Forslag har erindret, at dets Organisation er heel forskjellig fra Kjøbenhavns Brandforsikring for Hus og Gaarde. Disse Assurance er nemlig nødvendig og almindelig; enhver Ildbrand medfører følgelig et uundgaeligt Tab for huii Kasse, og det er altsaa ikke unaturligt, at sammes Interessentere, soubt saadanne, maae overtage Bekostninger paa en Indretning, hvorved slige Tab forebygges eller formindskes. Dette er og i Grunden allerede Tilfældet, da Sprøiteskatten lignes i Forhold til Bygningernes Assurancesum, saa at Virkningen af en saadan Forandring allene vilde være, at Bygningernes Eiere fik en indirecte Nedsættelse i Assurancepræmien og derved Assurance-Anstaltens Indtægter bleve formindskede. Løvere Assurance er derimod aldeles frivillig og kun en ubetydelig Deel af Byens Indvaanere, neppe flere end 1200, have asureret, saa at Assurance-Compagniet ved de allerfærreste Ildbrande er udsat for Tab. Dette er ikke engang en nødvendig Følge af at et Hus, hvori der befindes asurerede Membler

eller Brand, ganske eller tildeels afbrænder, efterdi Compagniet har sit eget Rednings-Mandskab, der i paakommentede Tilfælde, under Administrationens Tilsyn, saavdt mueligt, besørger Bortflytningen af det asfurerede Gods. Uagtet derfor Interessenterne i Compagniet, som Indvaanere i Staden, maae erkjende et velorganiseret Brandvæsens Vigtighed i Almindelighed, og det Kjøbenhavnske Brandvæsens Fortrinlighed i Særdeleshed, kan samme dog for Compagniet som Compagnie betragtet, ikke siges at medføre nogen væsentlig Nytte, saa meget mindre, som Mængden nu i en grundet Tillid til Brandanstalterne, finde den Betryggelse imod Følgerne af Ildsvaade, der ellers fornemmelig vilde søges ved Assurance.

Cancelliet maatte saaledes erkjende, at det vilde være unaturligt at paalægge Compagniet at deeltage i Udredelsen af Omkostningerne paa Brandvæsenet, uden at de med en almindelig og nødvendig Assurance forbundne Fordele ere sikrede samme. Men det vilde derhos være en Uretfærdighed deels imod Eierne af Compagniets Actier, deels mod dem, som tegne Assurance. Dersom nemlig hine Omkostninger skulde udredes af det Udbytte, som efter Compagniets Statut tillægges Actie-Eierne, saa vilde det være det samme, som at paalægge disse, hvis Antal imod samtlige Kjøbenhavns Indvaaneres naturligviis er saare ringe, af deres private Formues ved en Kongelig Detroy hjemlede Frugter, at garantere alle deres Medborgere

en Sikkerhed, til hvis Erholdelse enhver, der nyder godt af samme, ogsaa billigen bør bidrage. Et saadant Paalæg vilde og være stridende mod den Compagniet allernaadigst forunte Octroy, der ikke hjemler nogen sig Byrde, men tvertimod giver Compagniet Haab om yderligere Benaadninger. Naac derimod Compagniets Interessentere fik Tilladelse til at søge Skadesløsholdelse ved at forhøje Præmien, saa var det at lade de saa Indvaanere her i Staden, der for deres egen Sikkerheds Skyld attraae at forsikre deres Effecter, betale for at samtlige Indvaanere kunde beskyttes ved Brand-Anstalterne, hvilken Betryggelse for dem endog er mindre vigtig, end for de øvrige. Compagniet vilde heller ikke i Virkeligheden herved blive skadesløst, da Præmiens Forhøielse vilde have en betydelig Indflydelse paa at formindske deres Tal, som søge Assurance.

Directionen for Kjøbenhavns Brandforsikkring for Huse og Gaarde har ligeledes erklæret sig mod, at hiin Afgifts Beløb skulde overtages af bemeldte Brandforsikkring. Den har især paaberaabt sig, at Kjøbenhavns Brandforsikkring er ved Anordningen af 17de Julii 1795 hjemlet fritagelse for at contribuere til Brandvæsenets Vedligeholdelse. Cancelliet maa herved imidlertid bemærke, at dette kun er en Lovbesluttelse, given til at opretholde Compagniet, som ved Kjøbenhavns Ildbrand var kommet i en saa mislig Forfatning, men ingenlunde kan betragtes som et Pris

vilegtum Compagniets Interessentere, der netop ere samtlige de Assurerede selv, vilde heller ikke ved at samme overtog sig de Udgifter, som for Tiden bestrides ved Hjælp af Spræiteskatten, lide noget Tab, siden de og maage i Forhold til deres Assurancesummer udrede Skatten, og følgelig vilde vinde en Løttelse ved, at dennes Beløb afholdtes af det, de alligevel maage udrede, som Assurance-Præmie, i Stedet for at de nu maage bringe det tilveie ved en særskilt Afgift. Den eneste Betænkelighed er altjaa, at Brandforsikringens Kræfter til at erstatte de Brandskader, som ved ulykkelige Tilfælde kunne indtræffe, svækkes ved en saadan Formindskelse i dens aarlige Indtægter. Det maa herved bemærkes, at der ved Forordningens 13de §. litr. J. er givet en allerhøieste Garanti af en Fond indtil 500,000 Rdr., og at der, naar denne Fond var tilveiebragt og dermed den Kongelige Garantie ophørte, skulde gjøres Forestilling om den $\frac{1}{10}$ Deel pCt., hvorpaa Fonden er grundet, endnu skulde vedblive, eller om Fonden alene skulde vore ved dens Renter og nye Assurance-Summer. Det er derhos fastsat, at hvis Staden skulde være ulykkelig nok til at lide Gldsvaade, der ødelagde mere, end der ved Fonden eller den Kongelige Garantie, saalænge denne vedvarer, kan erstattes, skal det øvrige udredes ved Repartition paa Interessenternes efter Bygningernes Forsikrings-Summer.

En saadan Capital, naar den blot skal ansættes

i Rigsbankpenge Sølv, Daler for Daler, maa det nu antages, at Brand: Assuranceens nye Fond eier, da det efter den Hans Majestæt forelagte General: Extract af dens Regnskab fra 1ste Octbr. 1822 til 30te Sept. 1823, havde en Overtballance i Sølv af 888,819 Rbdlr. $79\frac{1}{2}$ β ., men dog igjen en Underballance i rede Sølv af 190,641 Rbdlr. $66\frac{1}{8}$ β . og i S. og L. af 17,269 Rbdlr. $73\frac{1}{2}$ β ., og Formuen siden fornævnte 30te Sept. 1823 maa have faaet en betydelig Tilvæxt ved Renterne af den Capital, samme da efter Afdrag af sin Gjæld eiede, samt ved $\frac{1}{10}$ Deel pCt. af Assurance-Summen, der udgjør henimod 48,000,000 Rbdlr. Sølv, og altsaa giver henimod 48,000 Rbdlr. Sølv's Indtægt til fornævnte Fond, uden at der i den Tid har været betydelige Skader at erstatte. Imidlertid kunde der være Grund til at antage, at Normalsummen, med Hensyn til at Assurancesummerne gik over fra Dansk Courant til Rigsbankpenge Sølv med $1\frac{3}{4}$ for 1, nu burde være 800,000 Rbdlr. Sølv i Stedet for 500,000 Rbdlr. Men, om dette endog antages, saa er der ikke Spørgsmaal om, saaledes som Forordningen omtaler, at ophæve $\frac{1}{10}$ Deel pCt. Afgiften, men kun om deraf at afgive en Sum, der er under det halve af dens Beløb, saa at der dog bliver en betydelig Indtægt tilbage, hvorved Assurance Anstaltens Beløb, naar Staden ei hjemlyges af svære Ildbrande, aarlig kan forsøge sin Capital. Efter de saaledes forklarede Omstændigheder skjønnede

Cancelliet ikke rettere, end at Stadens Huuseiere kunde nyde den Lettelse, hvorpaa Magistraten og Byens Repræsentantere gjentagne Gange have andraget, og de Herrer Deputerede for Finantserne anbefalet, uden at Assurance Anstalten derved taber den fornødne Soliditet; hvorfor man ikke sandt Betænkelse ved at tiltræde disse Auctoriteters eenstemmige Mening og Ansæ.

7) Broelægnings-Skatten. De tilfærdværende Borger-Repræsentantere yttrede, at denne Skat, som i forrige Aar er opkrævet med 27 p. $\square$ Fav, og for Stadens Indvaanere udgjorde omtrent 30,000 Rbdlr. Sølv, burde med Hensyn til den trængende Forfatning, hvori en stor Deel af Huus- og Gaardeierne befinde sig, i det Leien falder, medens de paa faste Eiendomme hvilende Afgifter blive omtrent de samme, og i Betragtning af den overhaandtagende Næringsløshed, der mere end nogenstunde før, gjør det nødvendigt at benytte hver Leilighed til at formindske Udgifterne til det Offentlige, nedsætte i indeværende Aar og Arbeidet ved Stadens Broelægning, indtil Conjunctionerne forbedre sig, nærmest indskrænkes til Reparationer. I Henhold hertil have de andraget paa, at Broelægnings-Skatten for 1825 ikkun maatte opkræves med i det højeste 24 p. $\square$ Fav, hvilket for Stadens Indvaanere vilde i Alt udgjøre en Sum af circa 26,000 Rbdlr. Sølv.

Derimod har Magistraten anset Reparationer

ved Broelægningen i Stedet for nye Omlægning, hvor samme findes hensigtsmæssig, for snarere at være pengespildende, end til egentlig Gavn, da herved medgaae Reparations-Omkostninger tilligemed Udgifter paa egentlig Omlægning, naar denne dog siden erkjendes at være uundgaaelig. En forsvarlig Gade-Broelægning maa og ansees ligesaa nødvendig som flere andre Foranstaltninger, til hvis Udførelse Commune-Afgifter paalignes, og har derhos en væsentlig Indflydelse paa Renovationsvæsenet, i det samme bidrager til at formindske Udgifterne, som herpaa anvendes. Det Krav, enhver Gades Beboere have til Broens Omlægning for den af dem i flere Aar betalte Skat, vilde ei heller blive opfyldt, naar man blot skulde indskrænke sig til partiel Reparation; hvortil kommer, at Broelægnings-Kassen har en betydelig Underbalance, og at man desaaarsag bør være betænkt paa at see samme dækket, saafremt noget af Skatten i et enkelt Aar kunde opspares. Paa Grund heraf har Magistraten fundet det utilraadeligt, for Tiden at nedsætte Broelægnings-Skatten yderligere, end allerede skeet er siden 1822, da der af samme afgik omtrent 5000 Rbdlr. Sølv, og derfor indstillet, at denne Skat maatte opkræves for indeværende Aar med samme Besløb som i forrige Aar.

Cancelliet maatte være enigt med Magistraten i for Tiden at fraraade en yderligere Nedsættelse af dette Paalæg, da en stor Deel af Stadens Gader, paa

Grund af at der i Krigens Tid intet Broelægnings- Arbejde af Betydning foretoges, findes trængende til Omlægning.

8) Vandskatten har den Kongelige Vands Commission foreslaaet paalignet efter samme Maales stof, som i forrige Aar, nemlig med $\frac{1}{2}$ fl. Sølv pr. $\square$ Alen af alle Stadens skattepligtige Forhuusbygninger og $\frac{1}{3}$ fl. pr. $\square$ Alen af alle Side- og Tverbygninger for dem, som have Pompevand, og ellers overeensstemmende med Vandanordningens Bydende. Herefter vil Skatten, saavidt den formedelt Af- og Tilgang forud lader sig anslaae, beløbe circa 22,400 Rbdlr. Sølv. Commissionen har derhos bemærket, at da denne Sum neppe vil være tilstrækkelig til Vandværkets Værkers nødvendige Vedligeholdelse, og mindre kunne afgive noget til en eller anden Forbedring eller til Udgifter ved uforudseete Uheld, saa maa Vandskattens i Hovedkassen indestaaende Beholdning, saavidt behøves, tilskyde det manglende. Herved er ikke fundet noget at erindre.

9) Næringskatten, der paalignes Stadens næringsdrivende Indvaanere, og er bestemt til at supplere hvad Stadens Kasse behøver til dens Udgifter, har i forrige Aar været 43,240 Rbdlr. Sølv, er funden for Aaret 1825 at kunne ansættes til 41,000 Rbdlr. Sølv.

I Henhold til det Ovenanførte, indstillede Cancelliet:

At Kjøbenhavns Commune: Afgifter for indevæ-

rende Aar, med Undtagelse af Fattigskatten (som hvis aarlige Beløb Calculerne først indgives, naar Regnskaberne for hvert foregaaende Aar inden ultimo Martii i det paafølgende Aar er afsluttet) maatte opkræves saaledes:

1) Borgerværningskatten med 12,380 Rbdlr. 90 β ., 2) Indquarterings-Skatten med 36,387 Rbdlr. 70 β ., 3) Renovations-Skatten med 16,000 Rbdlr., 4) Bøgterskatten med 48,129 Rbdlr. 46 β ., 5) Lygte-Skatten med 10,000 Rbdlr., 6) Vrolægnings-Skatten, for Stadens Indvaaneres Andeel, med 30,000 Rbdlr., 7) Vand-Skatten med 22,400 Rbdlr., 8) Nærings-Skatten med 41,000 Rbdlr., i alt 216,298 Rbdlr. 14 β . Sølv. Endvidere indfilledees allerunderdanigst:

”at de 20,000 Rbdlr. Sølv, der ere beregnede for indeværende Aar at behøves til Brandvæsenets Udgifter, saavel som de Udgifter, denne Indretning for Fremtiden maatte udfordre, maatte overtages af Brandforsikringen for Huse og Gaarde her i Staden.”

Stadens Commune-Udgifter ville saaledes for indeværende Aar beløbe 26,240 Rbdlr. Sølv mindre end i forrige Aar, da de vare 242,538 Rbdlr. 14 β ., og siden 1817, da de udgjorde 323,690 Rbdlr. Sølv, vare nedsatte 107,391 Rbdlr. 82 β . Sølv. Det maa dog herved bemærkes, at de 20,000 Rbdlr. Sølv, der behøves til Brandvæsenets Udgifter, ikke bespares, men kun paa anden Maade udredes, saaledes, at de ei falde Byens Indvaanere til Byrde, men

kun bevirke, at Assurance-Compagniets Tilvært i Capitalformue gaaer desto langsommere frem.

Med allerhøieste Resolution af 1ste Junii 1812 er det bestemt, at samtlige virkelige Regimentschirurger ved den danske Armee skulle ved deres første Ansættelse tillægges 400 Rbdlr. aarlig Gage, og efter 3 Aars Tjeneste nyde et Tillæg af 200 Rbdlr. aarlig, samt efter 18 Aars Tjeneste erholde i alt 900 Rbdlr. aarlig Gage. Og ved allerhøieste Resolution af 19de Decbr. 1813 er det endvidere fassat, at de ved det chirurgiske Academie ansatte Reservechirurger skulle tillægges Anciennitet som Regimentschirurger fra den Dag af, da de bleve virkelige Reservechirurger.

I Henseende til disse Bestemmelser har det allernaadigst behaget Hs. Majestæt Kongen at gjøre følgende Forandringer:

- 1) at de af virkelige Regimentschirurger ved Armeen, hvis Antal, med Indbegreb af Lægen ved Christians Pleichuus i Eskersørde og den lægekundige Revisor ved Landmilitair-Etaten, hvilke begge skulle anses lige med Regimentschirurgerne i Armeen, i alt udgjør 30, skal de 10 Ældste i Tjenesten reglementeres med 900 Rbdlr., de 10 næstældste med 600 Rbdlr. og de 10 yngste med 400 Rbdlr. aarlig; saaledes, at ingen Regimentschirurg kan opvække til høiere Gage, som han efter sin Tjenestetid i Medhold af allerhøieste Resolution af 1ste Junii 1812 ellers vilde være berettiget til, sårend

en saadan høiere Gage bliver vacant. Dog skal denne forandrede Bestemmelse ikke have nogen tilbagevirkende Kraft med Hensyn til de Regimentschirurger, som allerede vare udnævnte den 31te Decbr. 1824, men disse skulle i Overeensstemmelse med det dem givne Tillsagn oprykke efter 3 Aars Tjeneste i denne Egenkab til 600 Rddlr., og efter 18 Aars Tjeneste i samme Egenkab til 900 Rddlr. aarlig Gage.

- 2) at den Anciennitet, som ved allerhøieste Resolution af 19de Septbr. 1813 er tillagt Reservechirurgerne ved det chirurgiske Academie, skal, naar de herefter udnævnes til Regimentschirurger, ikkuns give dem Adgang til Capitains-Rang, men ikke til strax at erholde, eller i Tiden at oprykke til høiere Gage fremfor de allerede udnævnte Regimentschirurger.

Fra den Kongelige Quarantaine-Direction er under 4de Martii udfærdiget følgende Befjendtgjørelse:

De Lande, Stæder og Øer, som, efter de sidste til Directionen indkomne officielle Beretninger, indtil videre anses for smittede, ere:

- a) Constantinopel.
- b) Algier.
- c) Tunis.
- d) Marocco.
- e) Smyrna, i Provindsen Natolien.
- f) Alexandria i Egypten.
- g) Den Landia.

h) Havannah paa Den Cuba.

For mistænkte Lande og Stæder ansæes indtil videre:

- a) Alle tyrkiske Havne, med Undtagelse af de som smittede foranførte.
- b) Det afrikanske Barbaries øvrige Havne og Stæder.
- c) De vestindiske Der. Dog skulle de fra de danske vestindiske Der ankommende Skibe kunne bestries for at lægges under Quarantaine, saafremt de medbringe behørig, af Vedkommende under Embodsauthoritet udstædte, Sundhedsattester.
- d) America. Dog fritages de fra disse Havne ankommende Skibe fra Quarantaine, saafremt de ere forsynede med behørig Sundhedsattester, fra de derværende Kongelige danske Consulter, eller disses Vice-Consulter.

Alle andre Lande, Stæder og Der, i og udenfor Europa blive at ansæe som aldeles umistænkte.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Sognekalder ved Frelsers Kirke paa Christianshavn, 700 Rbdlr. — Grevinge Sognekald i Sjælland, 450 Rbdlr. — Thorsted og Høver Sognekald i Ribe Stift, 100 Rbdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 2den Martii er Sognepræst for Grevinge Menighed i Holbøks Amt, J. M. E. Veb, allernaadigst entlediget fra bemeldte hans Embede; Cand. Theol. D. J. N. Krarup beskikket til Sognepræst for Maur og Siir Menigheder i Ribe Stift.

Collegial = Tidende.

Med Kongelig allernaadigst Privilegium.

No. 11—13. Den 19de Martii 1825.

Trykt i det Kongl. Kjøbenh. Bøgertrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Østved,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Den almindelige Direction for Kjøbenhavns Fattigvæsen har tilstillet Cancelliet 2de Beretninger: 1) fra den administrerende Direction for Kjøbenhavns Fattigvæsen om det væsentligste, som er foresaldet under dens Beskyrelse i Aaret 1823; 2) fra Commissionen for Bygningens Arbejde paa Vidstrupgaard, angaaende hvad der under dens Beskyrelse er foretaget i bemeldte Aar. *)

I den førstnævnte Beretning anføres:

I. Om Forsørgelsen.

A) Ved Almisse og Arbejde udenfor Hospitaalene. Det som faste Almisselemmer indskrevne Ber-

*) Sige Beretninger for 1822 findes i Coll. Tid. for 1823, No. 49 = 51.

sonale udenfor Hospitalerne er i Aaret 1823 forøget omtrent i samme Antal, som det i foregaaende Aar var aftaget. Det udgjorde ved Aarets Ende 3063 Personer, eller 197 flere, end ved Aarets Begyndelse. Denne Forøgelse hidrørte fra forarmede Familier, som deels ved et stort Antal Børn, deels ved Sygdomme, ligesom ogsaa ikke sjeldent ved Fædrenes Alts Opførelse, vare saaledes bragte i Armod, at de tyede til Fattigvæsenet og dette maatte antage sig dem. Ved Udgangen af Aaret 1823 vare saaledes de indskrevne Familier 60 flere, med en Tilvæxt af 235 Personer, end ved Aarets Begyndelse. Ligeledes var Pleiebor- uernes Antal forøget med 11, men derimod de enkelte Almsøselemmers formindsket med 49.

Interimistisk Understøttelse er i Aarets Løb givet til 1102 Personer, deels formedelst Sygdomme, deels formedelst andre tilfældige Uheld eller indtil de fornødne Bevistiligheder tilvebragtes for at indskrives som faste Almsøselemmer.

Den udenfor Hospitalerne i Aaret 1823 givne Understøttelse har bestaaet i 475,307 Pd. Rugbrød, 12,922 Sækr. Hvede, eller Saurbrød til 4 $\frac{1}{2}$, 310,663 Portioner Søsmad og 25,389 Rbdlr. 27 $\frac{1}{2}$ Sedler og Tegne til Pleiepenge og Hunsleiehjælp.

I denne Understøttelse have ogsaa de Hunsvilde deeltaget, hvilke for største Delen afleveres fra Politiet, fordi de ikke kunne godtgjøre at have lovlig Næringsvei, men især for det meste ere arbejdssære Mennesker. Disse indlægges interimistisk i et Ar-

bedshuus, hvor de beskæftiges paa forskjellige Maas-
der. Deres Antal har i Arbejdshuset været fra 113
til 185 af begge Kjøen. Af disse Huusvilde udtages
til Arbejde paa Fabrikken paa Ladegaarden udenfor
Nørreport, hvor Personalet ved Aarets Udgang bestod
af 159 Mandfolk og 76 Fruentimmer, tilsammen 235.

B) Skolegang og Tilsyn med den con-
firmerede Ungdom. I Fattigvæsenets 9 Sko-
ler var Børnenes Antal ved Aarets Udgang 533
Drenge og 592 Piger, tilsammen 1125 skolegørende
Børn.

Ved Confirmation vare udgaarnde og derefter ans-
satte i Lære eller Tjeneste 33 Drenge og 66 Piger,
i Alt 99 Børn.

I Opfostringshuset befandtes ved Aarets Begyn-
delse 113 Drenge. Deraf confirmeredes 14, men 20
andre optoges i Stiftelsen, saa at Antallet ved Aa-
rets Ende var 119, eller 6 flere, end ved dets Begyn-
delse.

Ifølge §. 76 i Planen for Fattigvæsenet staae
de fra Fattigvæsenets Skoler confirmerede Børn un-
der Directionens Opsyn indtil de have fyldt deres
18de Aar. Antallet af saadanne, var den 31te Decbr.
1828, 149 Læredrenge og 269 Tjendstepiger.

De uconfirmerede Børn, som af Private ere
modtagne til Forsørgelse under Tilsyn af Fattigvæse-
net, udgjorde ved Aarets Udgang et Antal af 54
Drenge og 59 Piger.

C) Medicinal- og Sygepleie i de Fattiges Bøliger. 4905 Personer (altsaa 995 flere end i Aaret 1822) have i Aarets Løb nydt Lægetilsyn i deres Bøliger, samt frie Medicin fra Fattigvæsenets Dispensations-Anstalt. Ved Aarets Udgang vare 235 Personer under Cuur.

Dispensations-Anstalten, hvorfra saavel Hospitalet lerne, som de Syge i Byen forsynes med Medicin, har sparet Fattigvæsenet en Sum af 7147 Rbdlr. 35 $\frac{1}{2}$ Sedler og Tegn.

D) Cuur og Pleie samt Forsørgelse i Fattigvæsenets Hospitalet.

I. Almindelige Hospital.

a) Syge-Afdelingen. Af begge Kjønn have 2343 Personer nydt Cuur og Pleie, af hvilke 1841 have forladt Hospitalet helbredede. Saavel Sygeligheden som ogsaa Dødeligheden har været meget mindre end det foregaaende Aar.

b) Lemme-Afdelingen. Dødeligheden iblandt Hospitalets Lemmer, ligesom blandt Almissememmerne i Byen og de Syge har ogsaa været meget mindre end i 1822. Hospitalet har derfor i Lemme-Afdelingen ikke kunnet modtage saa mange som Aaret tilföör; imidlertid var dog Lemmernes Antal ved Aarets Udgang 632 af begge Kjønn.

Forsaaendts disse ikke ere bestandig sengeliggende eller aldeles uduelige til Arbeide, ere de, ligesom i de foregaaende Aaringer, blevne sysselsatte med forskjellige Slags Arbeider.

II. St. Hans Hospital paa Vidstrupgaard.

a) Syge-Afdelingen. Som Sindsvage og Affindige have 119 Personer af begge Kjønn været under Cuur i Aaret 1823. Af disse ere 27 udgaende som helbredede for deres Sindssygdom; 3 udfrevne fordi de ikke befandtes sindsvage; 8 udtagne ikke helbredede, men tildeels i en bedre Sindstilstand; 13 udfrevne som incurable og 7 Døde. Blandt de ved Aarets Udgang tilbageværende 61 Personer vare desuden 3, som heller ikke befandtes affindige, men dog endnu vare i Hospitalet til Sagttagelse.

De i Sygehospitalet ved Aarets Udgang til Besvogning værende incurable Affindige vare 74 Personer af begge Kjønn.

b) Lemme-Afdelingen. Antallet af de her til Forpleining værende uavvittige, og med andre Tilfælde behæftede Personer udgjorde ved Aarets Ende 201 af begge Kjønn. Lemmerne, saavelsom Patienterne besjæftiges, som hidtil, med forskjellige Slags Arbejder.

Følg det foranførte, samt de vedfølgende Tabeller, har Antallet af de Personer, som ved Udgangen af 1823 vare underlagte Fattigvæsenets Forsorg, udgjort: Almindeligheder i Byen og Arbejdshusene 3063; Lemmerne i Abel-Cathrines Hospital 23; Lemmerne i Bartou Hospital 411; Lemmerne i Christians Pleichuus 28; Lemmerne i Almindelig Hospital 632; Lemmerne i St. Hans Hospital 201; Børn i Opfo-

Stringshuset 119; under fast Forsørgelse 4477; hertil kommer: de som havde Interimshjelp 159; Huusvilde i Høiesteres Arbeidshuus 185; Arbeiderne ved Hæbrikkerne paa Ladegaarden 235; de friliggende Syge i Almindelig Hospital 186; de friliggende Syge i St. Hans Hospital 92; de Syge, som nyde frie Gaar i Byen 225; i Alt 5569.

II. Pengesæsenet.

A) Capitalvæsenet har i Aaret 1823 undergaaet følgende Forandringer: 1) St. Hans Hospital. Ved at indbetale Afdrag paa en Pante-Obligation, for hvilket Seddelbeløb igjen er indkjøbt Kongel. Obligationer, hvorved Capital-Summen er forøget med 80 Rbd. Søl. 2) Claudi Rosettes Stiftelse, forenet med St. Hans Hospital. Efter Fundatsen oplagt af Nenterne 130 Rbd. Sedler. 3) Perlestitker Wøllers Legat; ligeledes ved oplagte Nenter efter Fundatsens Forskrift 250 Rbd. Sedler. 4) Bartou Hospital. Ved Aiv efter et afdød Hospitalslem er der tilfaldet Stiftelsen 215 Rbd. Søl. For et Lems Indtagelse er betalt 200 Rbd. Søl, og ved Omsetning i Kongel. Obligationer af et Seddelbeløb af et indbetalt Capital-Afdrag er indvundet 173 Rbd. Søl, tilfammen en Capital-Forsøgelse af 588 Rbd. Søl. 5) Lars Bilders Legat til Almindelig Hospital har faaet en Tilvært af 30,000 Rbd. Søl, som have staaet i Overformynderiet, og hvoraf Nenterne ere tilfaldne en dertil udnævnt Slægtning, ved

hvis Dødsfald Capitalen er afgiven til Fattigvæsenet.

6) Lars Wilbers Legat til St. Hans Hospital. Ved at indkjøbe Kongel. Obligationer for indkomne Afdrag paa en Panteobligation er Capitalen forøget med 857 Rddlr. 65 $\frac{1}{2}$ Sølvs.

7) Ladiges Legat til Almærdelig Hospital er paa samme Maade, som det foregaaende Legat, forøget med 348 Rdd. 69 $\frac{1}{2}$ Sølvs.

8) Ladiges Legat til St. Hans Hospital ligeledes en Tilvært af 67 Rdd. 13 $\frac{1}{2}$ Sølvs.

9) Afg. Stiftsdame, Fruen Karen v. Høvid i Gotb., har ved Testament af 16de Mars 1817 skjenket Kjøbenhavns Fattigvæsen den halve Deel af hendes efterladte Formue. Som Følge heraf er i Aaret 1823 remitteret til Fattigvæsenet 4299 Bmrk. 8 f., der ere solgte for 3539 Rdd. 88 $\frac{1}{2}$ S. og T. Af disse er der for 3127 Rddlr. 93 $\frac{1}{2}$ indkjøbt Kongel. Obligationer til Beløb 3842 Rdd. 95 $\frac{1}{2}$ Sølvs., saa at Legatet eier 3842 Rdd. 95 $\frac{1}{2}$ Sølvs. og 411 Rdd. 91 $\frac{1}{2}$ S. og T.

10) Cancellieraad Høven Tillemann Hempel har ved Testament af 6te Septbr. 1820 skjenket Kjøbenhavns Fattigvæsen den halve Deel af sin efterladte Formue, imod at Renterne udbetales til en bestemt til udnævnt Person, saalænge denne lever. Dette Legat er i Aaret 1823 indbetalt med 884 Rdd. S. og T. og en Kongel. Obligation paa 800 Rdd. 90 $\frac{1}{2}$ Sølvs. For Seddelbeløbet er indkjøbt Kongel. Obligationer til Beløb 1092 Rdd. 48 $\frac{1}{2}$ Sølvs. Legatet udgjør altsaa 1892 Rdd. 48 $\frac{1}{2}$ Sølvs.

B) Kassevæsenet. Ifølge den vedfættede tabellariske Oversigt No. 1. have Fattigvæsenets samtlige Indtægter i Aaret 1823 beløbet sig til 233,582 Rbd, 41 $\frac{1}{2}$ S. og T. Udgifterne derimod til 344,904 Rbd, 94 $\frac{1}{2}$ S. og T., hvorved fremkommer en Forskjel af 111,322 Rbd, 53 $\frac{1}{2}$ S. Da imidlertid Opfostringshuset selv beholder sit Overskud 1296 Rbd. 82 S. og T., hvorimod Bartons Underballance 210 Rbd. 20 S. afgaaer, da Hovedkassen beholder samme tilgode til det følgende Aar, saa bliver den Sum, som kommer til Overveieelse til Ligning som Fattigstat ialt 112,409 Rbd. 19 $\frac{1}{2}$ S. og T., hvilken er 1178 Rbd, 7 S. og T. større, end Underballancen for Aaret 1822, der udgjorde 111,231 Rbd. 12 $\frac{1}{2}$ S. og T.

Fremdeles har den administrerende Direction for Kjøbenhavns Fattigvæsen, i Overeensstemmelse med allerhøjeste Resolution af 29de October 1823, indsendt en tabellarisk Opjærelse Litr. B. over Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter, hvori ikkun er anført de Indtægter, Fattigvæsenet virkelig har havt til Benyttelse for Fattigforsørgelsen, i Stedet for at Tabellen Litr. A. paa Indtægtsiden indeholder samtlige Brutto:Indtægter, og paa Udgiftsiden anfører samtlige Udgifter, naagt disse tildeels umiddelbar ere forbundne med Indtægterne, og blive at afforte i disse, inden man faaer det Overskud, der har været til Disposition for Fattigvæsenets Djemed, hvilket alt findes omstændigere forklaret i Collegial-Tidenden for 1823, S. 656:658.

I Beretningen fra Commissionen for Bygnings- Arbejdet paa Vidstrupgaard er bemærket, at Commissionen i Aaret 1823 ligesaa lidet som i 1822 har kunnet fuldende de den som Bygnings-Commission allernaadigst paalagte Forretninger, da Fattigvæsenets Kasse ikke kunde gjøre Udvei til at udrede den fornødne Sum til Udgivernes Bestridelse. Derimod er i afvigte Aar 1824 Materialier blevne indkjøbte og den anden Sidesløvi af Hospitalet for Afstindige opført og bragt under Tag, og saaledes seer Commissionen nu den Tid imøde, da den tør haabe at see sine Forretninger tilendebragte. Commissionen yttres derhos, at den i sin Beretning for Aaret 1824 vil være i Stand til derom at give en mere detailleret Oversigt, naar ogsaa de indvendige Indretninger i bemeldte Sidesløvi ere færdige.

Bilag No. I,

som viser Forsørgelsesvæsenets Tilstand i Kjøbenhavn udenfor Hospitalet i Aaret 1823.

Almisselemmernes Antal var den 1ste Januarii 1823, 959 enkelte Fattige, 456 Familier med 1520 Personer, 387 Pleiebørn, tilsammen 1842 Almisse- nummer, bestaaende af 2366 Personer. I Aarets Løb er indskrevet 86 enkelte Fattige, 157 Familier med 531 Personer, 80 Pleiebørn, tilsammen 323 Almisse-nummere. Derimod udslættet af Almisse 135 enkelte Fattige, 97 Familier med 296 Personer, 69 Pleiebørn, tilsammen 201 Almisse-nummere, og ved

Karet's Udgang var indskrevet 910 enkelte Fattige, 556 Familier med 1755 Personer, 398 Pleiebørn, tilsammen 1864 Almisenummere, bestaaende af 3063 Personer.

Endvidere er i samme Aar indstillet til Almisse, som dog ikke er bevilget de Ansøgende, eller som de ikke ere komne til at nyde, af følgende Aarsager: 1) fordi de ikke fandtes trængende eller qualificerede 6 enkelte Fattige, 83 Personer af Familier, 5 Pleiebørn; 2) fordi de ved Møde i Directionen nægtede at modtage Understøttelse og erklærede ikke at være trængende dertil, uagtet de have forlangt den, 85 Personer af Familier; 3) fordi de affloge Forsørgelse i en Stiftelse 44 enkelte Fattige, 4 Personer af Familier; 4) fordi de ikke vilde underkaste sig Fattigvæsenets Regler, modtage Arbejde, lade deres Børn søge Fattigvæsenets Skoler, lade sig selv indskrive i Mandtalsbøgerne eller nægtede at møde ved Indstillingen for Directionen 8 enkelte Fattige, 57 Personer af Familier, 1 Pleiebarn; 5) fordi de bleve modtagne til egen Forsørgelse af Private forinden Almisien blev bevilget, 3 enkelte Fattige, 4 Pleiebørn; 6) fordi de forsvandt inden Sagen blev foredraget eller afgjort i Directionen, 16 enkelte Fattige, 19 Personer af Familier, 5 Pleiebørn; 7) fordi de ikke vare forsørgelsesberettigede i Kjøbenhavn, m. m. 10 enkelte Fattige, 21 Personer af Familier; 8) udsatte indtil nærmere Oplysninger blive tilveiebragte 3 enkelte Fattige, 7 Personer af Familier, 1 Pleiebarn; tilsammen

90 enkelte Fattige, 273 Personer af Familier, 16 Pleiebørn, ialt 382.

Udsættelsernes Aarsager vare følgende: 1) Dødsfald 59 enkelte Fattige, 48 Personer af Familier, 3 Pleiebørn; 2) Giostermaal 1 enkelt Fattig, 14 Personer af Familier; 3) Børns Confirmation 53 Personer af Familier, 48 Pleiebørn; 4) paa eget Forlangende og som ikke længere trængende 25 enkelte Fattige, 111 Personer af Familier, 0 Pleiebørn; 5) for at undgaae at indlægges i en Stiftelse, at ansættes til Arbejde, eller lade Børnene søge Fattigvæsenets Skoler 4 enkelte Fattige, 20 Personer af Familier; 6) antagne til egen Forsørgelse af Private 1 enkelt Fattig, 2 Personer af Familier, 2 Pleiebørn; 7) indlagt i milde Stiftelser, ic. 44 enkelte Fattige, 37 Personer af Familier, 2 Pleiebørn; 8) fordi Børnene bleve indlaate i Opfostringshuset, eller udsatte som Pleiebørn 4 Personer af Familier, 3 Pleiebørn; 9) Deserteret eller inddømte i Straffeanstalten 1 enkelt Fattig, 7 Personer af Familier, 1 Pleiebørn; tilsammen 135 enkelte Fattige, 295 Personer af Familier, 69 Pleiebørn, ialt 500.

Foruden de faste Almisselemmer have 1102 Personer, deels indskrevne, deels uindskrevne, i Aarets Løb i længere eller kortere Tid paa 5-8 Nummere, erholdt interim's Understøttelse, af Sygemad, Brød og Pleiepenge, og af disse nødde endnu ved Aarets Udgang 159 Personer paa 77 Nummere Interim's Hjælp.

Til disse saavel faste som Interims-Almisselemmer samt de Huusvilde, hvis Antal ved Udgangen af Aaret 1823 udgjorde 185, er i Aarets Løb givet følgende Understøttelse: 1) Rugbrød, a) til faste Almisselemmer 372,737½ Pd., b) til Uindskrevne 18,432 Pd., c) til Børns Bespisning paa Skolen 37,186½ Pd., d) til Huusvilde 46,951 Pd., tilsammen 47,5307 Pd.; 2) Suurbrød og Hvedebrød a 4 ß. til spæde Børn og Syge 12,922 Pd.; 3) Madportioner, a) til Skolebørn 71,250 Portioner, b) til Syge og Uindskrevne 13,262 Portioner, c) til Lemmer i Arbeidshusene 18,2846 Portioner, d) til Huusvilde 43,305 Portioner, tilsammen 31,0663 Portioner; 4) udbetalt i Penge: a) ugentlig Almisse 13,483 Riddr. 7 ß., b) Huusleiehjelp 11,906 Riddr. 20 ß., tilsammen 25,389 Riddr. 27 ß.

Den ved Aarets Udgang for de indskrevne fattige bestemte Almisse var: 1) ugentlig 1372 Madportioner til Skolebørn, 3570 Madportioner til Lemmer i Arbeidshuse, 8406 Pd. Brød, 265 Ridd. 64 ß. Repræsentativer i Penge; 2) halvaarlig Huusleiehjelp 5934 Riddr. 80 ß. Repræsentativer.

Bilag No 2,

over den under Fattigvæsenets Tilsyn staaende Ungdom.

A) Over de confirmerede Børn, som af Directionen ere besørgede anbragte i Lære eller Tjeneste: Børnenes Antal var den 1ste Januar 1823, 162 Læredrenge, 287 Tjeneste:

piger. I Aaret 1823 er tilkommet 33 Læredrenge, 66 Tjenestepiger. Udgaet af Tilsyn formedelt 18 Aars Alder, eller udstaaet Lære 46 Drenge, 83 Piger, død 1 Pige; altsaa under Tilsyn den 31te December 1823, 149 Læredrenge, 269 Tjenestepiger.

B) Over det til egen Forsørgelse af Private imod Revers modtagne Børn: Den 1ste Jan. 1823 var under Tilsyn 60 Drenge, 61 Piger. Tilkommet i Løbet af Aaret 1823, 1 Dreng, 3 Piger. Udgaet af Tilsyn formedelt Confirmation 7 Drenge, 5 Piger, altsaa ved Udgangen af Aaret 1823 under Tilsyn 54 Drenge, 59 Piger.

Bilag No. 3,

over Sygepleien i Byen.

Ved Begyndelsen af Aaret 1823 var de Syges Antal i Byen og de syge Huusvilde 67 Mænd, 111 Qvinder, 84 Børn. I Aarets Løb er tilkommet 999 Mænd, 1803 Qvinder, 1841 Børn, ialt behandlet 1066 Mænd, 1914 Qvinder, 1925 Børn. Derimod er udgaet af Cuur: helbredeede i deres Boes pæle 632 Mænd, 1387 Qvinder, 1581 Børn, indlagte til videre Cuur i Hospitalerne 231 Mænd, 233 Qvinder, 135 Børn, døde 45 Mænd, 43 Qvinder, 47 Børn, udeblevne eller bortflyttede 64 Mænd, 93 Qvinder, 74 Børn, udgaede af Cuur som ulæggelige 27 Mænd, 64 Qvinder, 14 Børn; de Syges An-

tal var den 31te December 1823 saaledes 67 Mænd, 94 Qvinder, 74 Børn, ialt 235.

Bilag No. 4,

over Af- og Tilgang i Almindelig Hospital.

A) Paa Sygestuerner. Patienternes Antal var den 1ste Januar 1823, 157 Mænd, 144 Qvinder, indkommen i Aarets Løb 1238 Mænd, 804 Qvinder, ialt behandlet 1395 Mænd, 948 Qvinder. Afgaaet i samme Tid: a) helbrejede 1120 Mænd, 721 Qvinder, b) overlagte som ulægelige i Lemme-Hospitalet 10 Mænd, 6 Qvinder; c) forflyttede til St. Hans Hospital paa Vidstrupgaard 18 Mænd, 11 Qvinder, d) døde 94 Mænd, 69 Qvinder, e) forflyttede til Arbeidshuse, udenbys Communer ic. 11 Mænd, 13 Qvinder, tilsammen 1253 Mænd, 820 Qvinder; altsaa tilbage den 31te December 1823, 142 Mænd, 128 Qvinder, hvoraf de 186 ere frieliggende; Middeltallet af de Syges Antal har været 284. Af de 2343 Patienter, som i Aarets Løb ere blevne behandlede, vare 1736 frieliggende og 607 betalende, iblandt hvilke sidste 185, som ikke vare forsørgelsesberettigede i Kjøbenhavn, og for hvilke man har affordret de vedkommende Communer Betaling.

B) Paa Lemmestuerne: Lemmernes Antal var den 1ste Januarii 1823, 183 Mænd, 147 Qvinder, indkommen i Aarets Løb 65 Mænd, 99 Qvinder. Afgaaet i samme Tid: a) døde 43 Mænd, 69 Qvinder, b) udstøttede efter eget Forlangende 2 Mænd,

7 Qvinder, c) forflyttet til St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard 2 Mænd, 2 Qvinder, d) forflyttede til andre Pleieanstalter eller Pleiehuse m. m. 3 Mænd, 3 Qvinder, e) deserteret og ikke siden indfundet sig 1 Mand. Lemmernes Antal var saaledes den 31te December 1823, 197 Mænd, 435 Qvinder.

Bilag No. 5,

over Af- og Tilgang i St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard.

A) I Sygehospitalet. Deraf ere tvende Klasser, de curable og de incurable Afkændige: 1) De curable udgjorde ved Aarets Begyndelse 1823, 32 Mænd, 33 Qvinder. I Aarets Løb tilkom: a) Directe fra deres Voepæle og fra Almindelig Hospital, hvor de foreløbigen vare indlagte, indtil St. Hans Hospitals Bogn kom ind for at afhente dem, 30 Mænd, 21 Qvinder, b) fra St. Hans Hospitals Lemmehospital 1 Mand, 1 Qvinde, c) af Sygehospitalets Gangkoner 1 Qvinde, ialt behandlet 63 Mænd, 56 Qvinder. Af disse afgaaede i Aarets Løb: a) helbrede og udskrevne 11 Mænd, 14 Qvinder, b) helbrede, men overlagte for anden Svaghed i Lemmehospitalet 1 Mand, 1 Qvinde, c) udtagne ikke helbrede 5 Mænd, 3 Qvinder, d) døde 3 Mænd, 4 Qvinder, e) udgaaede som ikke afkændige 2 Mænd, 1 Qvinde, f) afgaaede som incurable 7 Mænd, 6 Qvinder, tilbage under Eur ved Udgangen af Aaret 1823, 34 Mænd, 27 Qvinder; 2) De incurable

bles Antal var ved Begyndelsen af Maret 1823, 39 Mænd, 25 Qvinder. Til denne Klasse er kommen fra dinnmeldte 7 Mænd, 6 Qvinder; af disse ere i Maret's Løb: a) afgaaede til Lemmehospitalet i bedre Sundtstilstand 1 Mand, b) døde 1 Mand, 1 Qvinde, tilbage ved Udgangen af Maret 1823, 44 Mænd, 30 Qvinder. Af det hele Antal af begge Kjønnene vare 92 frieliggende. Af de betalende vare 23 fra Kjøbenhavn (af hvilke der dog ikkun erholdes fuld Betaling for de 14) 18 udenbyes betalende, og 2 som sledføres for en tilforn indbetalt Capital.

B) I Lemmehospitalet. Lemmernes Antal var den 1ste Januar 1823, 101 Mænd, 100 Qvinder, tilkommen i Maret's Løb: a) fra Kjøbenhavn 10 Mænd, 3 Qvinder, b) i Sygehospitalet 2 Mænd, 1 Qvinde, ialt 113 Mænd, 104 Qvinder. Derimod afgaet: a) døde 3 Mænd, 2 Qvinder, b) udfkrevene 7 Mænd, 1 Qvinde, c) indlagte i Sygehospitalet 1 Mand, 1 Qvinde, d) undvigte 1 Mand. Lemmernes Antal var altsaa den 31te December 1823, 101 Mand, 100 Qvinder. Af disse Lemmer vare 196 frieliggende, 3 udenbyes betalende og 2 betalende fra Kjøbenhavn.

Befordringer og Afgang.

Under det Slesvig-Solsten-Lauenborgske Cancellie. Den 1ste Martii er Hospitaletsforstander G. Børens i Flensborg efter Ansøgning i Maade entlediget fra sit Embede.

Brændfels-Udgifter	652.42	3,255.34	1,558.44½	67.95	56.76½	6.	97.02½	81.17	3.48	24	13.7	5.47	1.47				
Belysnings-Udgifter	99.84	656.58½	405.71	33.56	410.6	10.24	6.4½	23.52	68.5	24	54.68	88.30	48.56				
Bak og Udgifter ved samme	14.	136.44	62.48	36.	19.4	17.84	22.75	14.23			20.74	41.8					
Sforrens Renovation		69.32		175.53	87.16	18.80	1.32	131.24	55.80		22.52	108.21					
Concours-Udgifter, Drevporto, ic.	1,425.62	215.66	45.39	40.64	11.72	2.	49.24	64.88									
Communion, Drød og Bitt		20.6		40.													
Skole-Udgifter: a) Exerision		294.68	50.		1,937.81		875.36	654.84		40.39	2,188.72	1,326.34	1316.50				
b) Skolefaget		2.	4.72		171.29		30.8	39.16		52.80	149.74	20.72	136.24				
Assurancepræmie		648.34	385.69	323.2	290.70½	73.24	93.63	62.30		64.54	156.32						
Blandede Udgifter	430.38	1,376.70	2,360.92½	64.92	210.8	60.64	8.67	15.16	20.8	9.54	39.70	5.72	3.56				
Industrie-Udgifter		35.62	617.21½					21.16	35.8	15.2	28.44	12	12.66				
Skatter og Afgifter af Eiender og Bygninger, ic.		15.	447.87	292.43	42.48	6.24		2.48		1.24	1.84	2.48					
Tele-Udgifter	375.		52.48									187.48	437.48				
Fattigvæsenets Pensioner	1,709.32												250.				
Sand, Kofte, Hum, Høgelte, ic.		464.11	86.73		77.16	13.4	3.	12.80	54.65	56.32	34.28	445.40	8.32				
Gjæstefte Kirke					870.36½							25.12	42.80				
Fordryb					45								19.42				
Afgift til Barton efter Rescript af 1784	5,500.																
Widstrupgaard's Avling				9,337.25½													
Udgifter ved Auction over Fattiges Efterladenskab					23.												
Renter af Capitaler i Stiftelsernes Bygninger og optagne Laan	81,245.36	8,801.95	11,255.16	4,288.26	3,849.94	970.	7.	1,240.	1170.	552.	1,311.48	2,075.	960.				
Legat-Renter	1,309.40½		499.42														
Summa	121,303.18½	86,485.41	53,062.42	9,337.25½	26,363.89½	15,098.50	2,836.40	1,568.33½	3,697.26	3,457.13	552.	3,805.17	8,643.77½	457.31	3,149.27½	3,281.32	1,806.10½

Balance for Aaret 1823:

	Indtægt.	Udgifter.
	Rbdlr. s.	Rbdlr. s.
For det almindelige Fattigvæsen eller Sygeforsørgelsen	84,164.28½	121,303.18½
— Alm. ndelig Hospital	42,314.11	86,485.41
— St. Hans Hospital paa Widstrupgaard	48,529.28	53,062.42
— Widstrupgaard's Avling	3,380.9½	9,337.25½
— Barton Hospital	26,153.69½	26,363.89½
— Opfostringshuset	46,395.36	15,098.50
— Abel Cathrines Hospital	18,94.87	2836.40
— det militære Depot	1,964.24½	1,568.33½
— vor Frue Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	1,904.21	3,697.26
— Nicolai Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	2,462.72	3,457.13
— Helliggeistes Sogns Arbeids-Anstalt	552.	552.
— Trinitatis Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	1,184.33	3,805.17
— vor Frelseres Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	1,336.18	8,643.77½
— Holmens Sogns Arbeids-Anstalt	130.9	457.31
— Garnisons Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	386.66	3,149.27½
— Dredgaden's Drengeskole		3,281.32
— Dredgaden's Pige-skole	830.8	1,806.10½
	233,582.41	344,904.94½
Underbalance for Aaret 1823	111,322.53½	

Notis. Til Underballekens Sum

tilgaar: a) Opfostringshusets Overskud som tilflyder Stiftelsen til udte Aars Udgifter . 1,296 Rbdlr. 82 s.
afgaar: b) Barton Hospitals Underbalance, som Fattigkassen beholder til gode hos Stiftelsen 210 — 20 s.
Igen . 1,086 Rbdlr. 62 s.
Underbalance for Aaret 1823 udgjør herefter i Representativet 112,409 Rbdlr. 19½ s.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 14. Den 26de Martii 1825.

Trykt i det Kongl. Bølsenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g .

Med Hensyn til, at Vaccinations-Væsenet her i Riget maatte ansees fuldkommen ordnet, er det bleven tagt under Overveelse, om det ikke, for at forebygge Collisioner, som kunde opstaae derved, at Vaccinationsvæsenet henhører under een Auctoritet, men hvad der vedkommer Koppesygdomme under en anden, kunde være hensigtsmæssigt, at Tilsynet med Vaccinations-Væsenet, i Stedet for at sortere under en egen Commission, blev underlagt det Kongelige Sundheds-Collegium, som en under det almindelige Medicinalvæsen og Sundhedspolitie henhørende Sag.

Paa Cancelliets i denne Anledning, efter foregaaende Correspondence saavel med det Kongelige Sundheds-Collegium, som med den Kongelige Vaccinations-Commission, nedlagte allerunderdanigste Fores

stilling, har det derpaa behaget Hs. Majestæt, under 7de Martii, allernaadigst at resolve:

”At den angaaende Vaccinationen allernaadigst anordnede Commission skal være ophævet, samt at Tilsynet med Vaccinations: Væsenet for Fremtiden skal henlægges under det Kongelige Sundheds: Collegium.

Som en Følge af denne Forandring blive Vaccinations: Listerne, forfattede efter de gjeldende Anordninger, for Fremtiden at vedføle Medicinalbestretningerne, som skulle tilstilles Physicus og fra ham, tilligemed hans egen, paa sædvanlig Maade indsendes til Sundheds: Collegiet.”

Sworom under 1ste Martii er udfærdiget en Cancellie: Placat.

Det har derhos behaget Hs. Majestæt igjennem Cancelliet at lade Commissionen tilkjendegive Allers: høifsammes Tilfredshed med den Nidkjerhed og Virksomhed, hvormed den har fremmet den vigtige Sag, der hidtil har været samme betroet.

Blandede Efterretninger.

Allerede i 1823 blev det ved allerhøieste Resolution af 3die Decbr. bestemt, at alle siden Kunds gjærlsen af Plac. af 22de Novbr. 1820 i Kjøbens havns Overformynderie indkomne Seddel: Capitaler, skulde converteres til Sølv, efter den i bemeldte Tidssum stedfændne uforandrede Quartals: Cours 250 pCt.

tagtet det ellers ved allerhøieste Resolution af 11te April 1821, bekendtgjort ved Cancellie-Circularre af 17de s. M., §. 5, *) er fastsat som almindelig Regel, at offentlige Midler skulle udlaanes i Sedler, naar de indkomme i denne Valuta. Angaaende de Betingelser, hvorunder Seddel-Capitaler, som indkom i Kjøbenhavns Overformynderte, efter hin Resolution af 1823, kunde gaae over til Sølv, blev det befaleet Cancelliet at nedlægge nærmere allerunderdånigst Forestilling. Grunden til at der er gjort Undtagelse fra fornævnte allerhøieste Resolution af 11te April 1821 med Hensyn til Kjøbenhavns Overformynderte, er, at man derved sættes i Stand til at undgaae Opsigelse til Overformyndertets Debitorer, hvergang en eller anden af dets Interessenters Capitaler skal udgaae derfra, i det de succesive indkommende Capitaler, paa Grund af den ved Overformyndertiet indførte Massesforvaltning, kunne anvendes til at klarere de succesive udgaaede Interessenters, imod at i disses Sted de nye Capitaler forsikkes i Fælledsmassens Pantar. Saaferm derimod Seddel-Capitalerne skulde anbringes uforandret i samme Valuta, vilde det, til Skade baade for Overformyndertiet og Eiendomsbesidderne, været nødvendigt ved ideltge Opsigelser at tilveiebringe de fornødne Midler til de udgaaende Interessenters Betaling, efterdi de i Overformyndertiet indkommende Midler ikke længer hertil kunde anvendes

*) See Coll. Tid. for 1821, No. 21 og 22.

des, naar de skulde udsættes i en anden Valuta, end den, hvori de udgaaende vare anbragte, og hvorpaa Overformynderiets Activer, der skulle tjene til Sikkerhed for de nye Capitaler, paa saa Undtagelser nær ere lydende. Vel kunde Overformynderiebestyrelsen, under hiin Forudsætning, have ladet vedkommende Debitorer beholde de dem laante Sølv-Capitaler, imod Omskrivning til Sedler. Men dette vilde dog kun hjulpet til at conservere de Debitorer ved deres Eiendomme, som vare istand til enten at give fuld betryggende Sikkerhed for det større nominelle Beløb, hvortil deres Gjeld derved gif over (hvilket ofte formedelsk Meilemkomst af senere Panthavere, der naturligvis ei vare pligtige at indrømme den eventuelle Forøgelse i Gjeldssummen, der, ved sliq Omskrivning, kunde opstaae, den Forret, som tilkom Gjelden i sin oprindelig Skikkelse) eller og at afbetale Differencen. Da nu en Mængde Eiendomsbesiddere ikke vilde havt Midler til at opfylde nogen af disse Betingelser, og det vilde været illusorisk, og for Overformynderiets Soliditet fordærveligt, at omskrive Capitalerne fra Sølv til Sedler, uden at erholde betryggende Sikkerhed for den muelige Capitalforhøielse, deraf kunde flyde, saa er det klart, at den almindelige Regel her ei lod sig anvende, uden, tværtimod Resolutionens Diemed, at anledige en Mængde for adskillige Eiendomsbesiddere ødelæggende, og selv for Overformynderiet skadelige Opsigelser. Den ovennævnte Kongelige Resolution af

1821 havde og udtrykkelig tilkjendegivet, at Undtagelse fra den almindelige Regel kunde ventes bevilget, hvor en eller anden Indretnings særegne Natur maatte fordre det.

Til en saadan Bestemmelse om Seddel:Capitalernes Convertering til Sølv, som, ifølge foransførte, er fundet hensigtsmæssig, maatte det imidlertid ansees fornødent, at sive en Bestemmelse om, efter hvilken Kvartalscours Omsætningen skal skee. Som Morin i denne Henseende kunde det ikke bestemmes, at Converteringen skulde skee efter Kvartalscoursen, som gjelder paa den Dag, Pengene indbetales i Overformynderiet; thi det er ikke altid mueligt for Overformynderiet strax at anbringe de indkommende Midler, og i Særdeleshed vilde det være vanskeligt for Overformynderiet at disponere over en paa Grændsen af en lavere og højere Kvartals Cours, maaskee endog Dagen før Coursforandringen, indkommende Seddel:Capital, efter den samme Kvartals:Cours, hvorunder den blev modtagen, ligesom saavel de, der skulle gjøre Indbetalinger til Overformynderiet, som de, der skulle modtage Pengene til Laans, kunde ved at accelerere eller trainere, gjøre sig Fordele paa Overformynderiets Bekostning. Derimod fandtes det, at Overformynderiet kunde tilpligtes at tilsvare Seddel:Capitalerne efter Kvartals:Coursen, som gjelder paa den Dag, hvorfra Overformynderiet, ifølge det allerhøieste Rescript af 12te Novbr. 1817, §.

9*), skal svare Renter af Capitalen, hvilken er fra den 11te Maaned, hvori Capitalen i det mindste 8 Dage forud er indkommen, og af de sildigere i Maanedens indkommende Capitaler fra den 11te i den næstfølgende Maaned. Ved en saadan Bestemmelse, der saa ganske har hin Rescripts Analogie for sig, vil nemlig Overformynderiet altid i det mindste beholde 27 Dage fra den Tid, efter hvis Kvartals-Cours den har at tilsvare Capitalen, og indtil en nye Kvartals-Cours træder i Kraft, til at kunne sørge for Capitalens Ansbringelse paa den Maade, samme maatte finde tjenligst. Vel kunde det synes, at Overformynderiet, som blot Bestyrelse af Umyndiges Midler, vilde have at tilsvare enhver Seddel Capital med det Beløb i Sølvs eller rede Sølv, som de facto var blevet ubdragt. Men denne Synspunkts ubetingede Antagelse vilde, under den forviklede Masseforvaltning, have ledet til saa mange practiske Vanskeligheder, at en fast Regel for Overformynderiets Tilsvær af Capitalen maatte foretrækkes, hvilket og var den eneste Betingelse, hvorunder enhver Interessent i Overformynderiet eller dens Børge kunde vide, hvad der tilkom ham eller hans Myndling. Det ovennævnte Rescript af 1817 har og allerede antaget den Synspunkt, at Overformynderiet, som et Heelt, fra en vis Tidspunct af, bliver Debitor til den enkelte Interessent, som overalt ikke har med Andre at bestille end med Overfor-

*) See Coll. Tid. for 1817, S. 906—907.

mynderebestyrelsen. Tab kan, i det Hele heller ikke bestrygtes, ligesom det i al Fald, som foranlediget ved den til Interessentskabets Bedste gjorte Undtagelse fra Resolutionen 11te April 1821, maatte lignedes paa Interessentskabet, i Overensstemmelse med Rescriptet 3die Jan. 1794, og udkommer der nogen Fordeel, tjener det til at forsøge Overformynderiets Midler til at afhjælpe det Tab, der kunde lides paa et eller andet Pant.

Hs. Majestæt, hvem Sagen blev allerunderdanigst foredraget, har derpaa under 9de Martii sidstleden allernaadigst behaget at resolve:

”At den Regel for de i Kjøbenhavns Overformynderie indkomne eller for Fremtiden indkommende Capitalers Omsætning fra Sedler til Sølv, hvilken det ved allerhøieste Resolution af 3die Decbr. 1823 blev forbeholdet nærmere at bestemme, skal være, at Omsætningen skeer efter den Kvartals Cours, der gjelder paa den Dag, hvorfra fornævnte Overformynderie, ifølge Bestemmelsen i det allerhøieste Rescript af 12te Novbr. 1817 har at svare Renter af Capitalen.”

Hvilken allerhøieste Resolution ved Skrivelse af 19de s. M. er communiceret Kjøbenhavns Magistrat.

— — —
 Ved den ovennævnte Kongelige Resolution af 11te April 1821 var det, for at afværge alle unødvendige, saavel for Eiendomsbesiddere, som for selve de

offentlige Midler skadelige Opsigelse af de i faste Eien-
domme udlaaente under offentlig Vestyrelse eller Til-
 syn værende Capitaler, blandt andet bestemt, at flige
 Capitaler ordentligviis maae opsiges, uden vedkommens-
 de Collegii eller Departements foregaaende Samtykke,
 og at i de enkelte Tilfælde, som derfra undrages,
 Indberetning dog bør gjøres til vedkommende Colle-
 gium eller Departement, som har at afgjøre, om
 den kan tilbagekaldes eller ikke. Det fandtes imid-
 lertid, at den Correspondence, som herved foranled-
 ges og som medfører en Deel Vidtløftighed og stund-
 dom Ophold, uden Skade kunde undgaaes, naar det
 isvrigt blev indskærpet, at den ved Resolutionen
 paabudne Skaansel mod Vedkommende iagttages.
 Da der under de nærværende Forhold ikke er den
 Bæmselighed ved at faae Pengelaan som den Tid,
 hlin Resolution blev given, var Forandring saa
 meget mere ubetænkkelig. Dog fandtes det, at Over-
 formyndere udenfor Kjøbenhavn burde henvende sig
 til Amtmanden, i de Tilfælde hvor de hidtil have
 havt at henvende sig til Cancelliet. I adskillige Am-
 ter vilde dette endog være en umiddelbar Følge af
 den der trufne Indretning, at Amtmanden har for-
 synet Overformynderie-Obligationerne med Paateg-
 ning, hvorefter de ikke uden hans Samtykke derover
 kunne disponere, men denne Indretning er dog ikke
 ganske almindelig, ligesom den ikke er lovbesalet,
 Skjønt det Amtmanden paaliggende Tilsyn og Ansvar

giver ham Hjemmel til saadan Sikkerheds Foranstaltning. Hvad egentlige offentlige Stiftelsers Midler angaaer, saa følger det og af de for disse foreskrevne Regler, og er in specie bestemt i et Cancellie-Circulaire af 6te Julii 1816, som indeholder Bestemmelser angaaende Forholdet mellem Directeurer, Inspecteurer og Forstandere for flige Stiftelser §. 2. Litr. c. *) , at Directionens Samtykke til Capitalens Opsigelse behøves. Derimod fandtes ingen Anledning til at andrage paa videre Forandring i Resolutionen af 11te April 1821, i Særdeleshed, dens §§. 3 og 4. Bestemmelsen i den førstnævnte §., at det ikke skal ansees som Grund til at opsigte en mod lovlig Sikkerhed udlaaent Capital, at Pantets Værd i Kjøb og Salg ved de senere Conjuncturer er nedsat saaledes, at det ei nu kan taxeres til den Sum, der behøves for at afgive anordningsmæssig Sikkerhed, dog at Pantet forsvarlig vedligeholdes og dets indvortets Værdie bliver usforringet, er som Generalprincip uden Tvivl meget hensigtsmæssig; thi, skulde enhver Capital, skjønt fra først af lovlig udlaaent, opsiges, fordi den, efter Eiendommens nuværende Værdie, ei længer var 50 pCt. mere værd end den derpaa hæftende Capital, saa vilde herved afftedkommes en Mængde Opsigelser, der ei alene vilde ødelægge mange Debitorer, som ellers muelig kunde holde sig og betale deres Rent, men endog

*) See Collegial-Tidenden for 1816, S. 453-454.

ved den forberøvelige Indskydelse saa mange Panters Realisation vilde faae paa Eiendommens Værdie, virke skadeligt paa Creditorer og Debitorer i Almindelighed. Det er løvligt ved hiin §. ikke forbudt, at Capitalen ganske eller tildeels kan opsiges, hvor særdeles Omstændigheder tale derved, og i Særdeleshed naar større Sikkerhed eller og Afbetalinger virkelig derved ere at erholde. Resolutionens 4de §. viser fremdeles, at Samtykke til at lade en prioriteret Capital gaae over paa en nye Kjøber, kan nægtes, naar Omstændighederne tale for en saadan Nægtelse, in specie naar noget derved tabes i Sikkerheden.

I Henhold til det saaledes Anførte, er under 19de Martii sidstleden udgaaet følgende Circulaire-Skrivelse til samtlige vedkommende Auctoriteter:

Paa Cancelliets allerunderdanigste Forestilling har det behaget Hs. Majestæt under 9de d. M. allernaadigst at resolvere;

"At den Forespørgsel eller Indberetning til Cancelliet, som ifølge §§. 1 og 2 af den ved Cancellie-Circulaire af 17de April 1821 kundgjorte ailerhøieste Resolution af 11te s. M. skal finde Sted med Hensyn til Opsigelse af offentlige Stiftelser, Commüners eller Umyndiges Midler for Fremtiden kan bortfalde, hvorimod Bestyrerne af Overformynderierne udenfor Kjøbenhavn, i de Tilfælde, hvor de efter ovenmeldte Forrifter hidtil have indgivet Forespørgsel eller Begjæring til Cancelliet, have at henvende sig dermed til

vedkommende Amtmand. I øvrigt have vedkommende Bestyrere af de omhandlede Midler nægtet at følge Grundsætningerne i den allerhøistbemeldte Resolution, saa at al den Skaanskl vistes Debitorerne, som kan bestaae med de offentlige Stiftelser, Commüners og Overformynderiers Lærv.”

Hvilket Cancelliet herved tjenstligst skalde tilmelde (Lit.) til behagelig Efterretning og videre fornyden Bekjendtgjørelse for Vedkommende,

---

Cancelliet har modtaget en Forespørgsel, om de til den active Tjeneste udskreyne Værnepligtige have i Overensstemmelse ved Forordningen af 24de Julli 1822, S. 7, at forsyne sig med Skudsmaal, naar de reise ind til Regimenterne, samt atter ved deres Hjemkomst at præcucere dette for Præsten i det Sogn, hvortil de drage, for at forsynes med Forevilningsattest.

I denne Anledning er under Ste Martii spæret, at forbemeldte Værnepligtige i det nævnte Tilfælde have at forholde sig, som omspurgt, og at, hvis de oversidde denne Pligt, Forseelsen bliver at anmelde for Stedets Politimester.

Fra Committeeen for afgangne Hans Peter Koes foeds og Hustrues Legat til trængende Svæfolk er til Cancelliet indsendt General-Regnskab for det halve Aar fra 11te Decbr. 1823 til 11te Juni 1824,

1824		Renter
Junii	I n d t æ g t.	ne.
11. 6 Stkr. Creditcasse Obligationer, til Ve-		
løb	3,500 Rb. = β.	70
1 Qvittering til Zahlkassen	65,900 — = ;	1318
1 dito dito	1,200 — = ;	24
1 dito dito	2500 — = ;	50
1 dito dito	200 — = ;	4
1 dito dito	27,895 — 90 ;	557 87
1 dito dito	1000 — = ;	20
1 Obligation paa Rigsb.	1600 — = ;	32
Summa af de Indkomne Renter		2075 87
Hertil Beholdningen fra forrige Regnskab		
for 11te Decbr. Termin 1823 143 Rbdlr.		
4 Rk. 14 β. Repræsentativer a 237½		
pEt.	Eolv	121 10
Summa Indtægt		2197 1

1824

Junii		U d g i f t.
11. Udbetalt 56 Portioner à 25		
Rbdlr. mod Leve Attest og Veds		
kommendes Qvittering	1400 Rbd.	
NB. den 57de Portion efter Pos-		
slicen No. 23, Ellen Wagre:		
the Holm, er ei bleven affor-		
dret:		
10 Portioner	à 30 Rbdlr.	300 —
4 dito	, 35 —	140 —
2 dito	, 40 —	80 —
1½ dito	, 50 —	75 —
Justitiarii Salarium		50 —
Secretairens dito		20 —
Summa Udgift		2065 1
Altsaa i Behold for Junii Termin		132 1

Ligeledes er fra bemeldte Committee Indsendt Ge-
neral-Regnskab for det halve Aar fra 11te Junii til
11te Decbr. 1824.

1824

Decbr.	Indtægt.	Renter. ne.	
11. 6	Stkr. Creditcasſe Obligationer for Huuseiere	Rbdlr.	ƒ.
		3,500 Rb. : ƒ.	
12	Kongelige Obligationer	28895 — 90 :	
14	Depositocafſe dito	65900 — : :	
23	Priis dito	3800 — : :	
1	Rigsbank dito	1600 — : :	
1	Magiſtrats dito	100 — : :	
	à 2 pCt. rede Sølv	2075	87
Hertil Beholdningen fra forrige 11te Juni Termin		132	1
Og for Portionen No. 23 Ellen Magrethe Holm, ſom i afdøde Captain Wallſs Regiſſkab for 1823 til Udgiſt er beregnet, men paa Grund af at Enken var bleven gift, ei udbetalt, bliver her til Indtægt beregnet med 62 Rbdlr. 3 Mk. 6 S.			
Summa Indtægt		2207	88

1824

Decbr.	Udgiſt.		
For 11te Decbr. Termin udbetalt 58 Port. à 25 Rbdlr. Sølv.			
		1450 Rb. : ƒ.	
$\frac{1}{2}$	Portion for Portionen No. 8 da Enken i Auguſtmaaned er gift	12 — 48 :	
9	Portioner à 30 Rbdlr.	270 — : :	
1	dito No. 52 Ellen Koefoed er ikke afhentet		
4	Portioner à 35 Rbdlr.	140 — : :	
2	dito à 40 —	80 — : :	
1	dito	50 — : :	
	Juſtitiarſti Salarium	50 — : :	
	Secretairens dito	20 — : :	
	for et Advertiſement i Uviſerne	— 57 :	
Summa Udgiſt		2073	9
Altsaa i Behold for den 11de Decbr. Termin		134	79

Følgende Circulaire er den 12te Febr. expederet til samtlige Amtmænd, Grever og Baroner i Danmark:

For at Cancelliet stedse nøie kunde være underrettet om, hvorvidt Rættens Betjente opfylde de dem i Henseende til Delinquentsagers hastige Førelse paaliggende Pligter, blev det ved Circulaire-Skrivelse af 4de Octb. 1788 tilkjendegivet samtlige Overvorigheder, at der kvartaliter (for Island ved Skrivelse af 9de Novbr. 1793, aarligen) til Collegiet maatte indsendes Fortegnelse over alle under Forsøgning værende Criminal Fanger, deres Navn og begangne Forbrydelser, samt den Tid, udi hvilket de have været under Inquisition eller Titale, og til hvilke Fortegnelser Schemata bleve fremsendte.

Da de næstaaende Regler i Henseende til criminelle Sagers Behandling, som indeholdes i den senere Lovgivning, og i Særdeleshed den Opsigt, som Forordningen af 3die Junii 1796 har overdraget de overordnede Domstole at føre med de underordnede Domstoles Behandling af slige Sager, i Forbindelse med det Overvorighederne paaliggende Tilsyn, har, som Erfaring i den siden forløbne Række af Aar tilstrækkelig har bekræftet, gjort Tilsynet fra Cancelliets Side uforudsigt, saa har Collegiet fundet, at Bestemmelsen i fornævnte Circulaire-Skrivelse af 4 Octbr. 1788 uden Betænkelighed kan hæves.

Det tilkjendegives derfor (Tit.) til fornævnte Ef:

terretning, at Indsendelsen af de meerbemeldte Forsøgnelser for Fremtiden kan bortfalde.

Under 19de f. M. har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at resolvere, at de ved Høiesterets Justitscontoir ansatte Undercancellister skulle forundes Prædicat af Cancellister, hvilket Prædicat ogsaa maa tillægges dem, som for Fremtiden ansættes ved bemeldte Contoir.

Uf den i Overensstemmelse med det Kongelige aabne Brev af 6te April 1818 til Qvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee, er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i April, Mait og Junii Maaneder 1825 skulle modtages i alle de Sølvbetalinger, der, efter allerhøistbemeldte aabne Brev, kunne afgjøres med Rigsbanksedler, bestemt til 212½ imød 100 Species eller 200 Rbdlr. Sølv, saa at 1 Rbdlr. Sølv i alle foransførte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. 6 β. i Rigsbanksedler og Segn.

Herom er under 19de d. M. udfærdiget en Cancellie-Placet.

I Anledning af at Høiesteretsassessor og Politiedirecteur Kjerulff, Ridder af Dannebrog og Dan-

nebrogsmænd, der i den senere Tid i Kammerherre Løvenskiolds Fraværelse har fungeret som Deputeret i Cancelliet og Chef for sammes Idie Departement, foretager en Reise i Udlandet, er Høiesteretsassessor W. Lange tillagt Ordre til i hans Sted imidlertidigen at fungere som Deputeret i Collegiet og som Chef for bemeldte Departement.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Afsærg og Faarsrup Sognekald i Aarhus Stift, 250 Rbdlr. — Wehrn Sognekald i Sjælland, 230 Rbdlr. — Herredsfoged og Skriver; Embedet i Veire Herred under Rjåbens havns Amt.

Under Generaltoldkammer og Commerce Collegium: Toldforvalter Embedet i Hetersen. For Oppebørselerne stilles Sikkerhed, til Beløb 2500 Rbdlr. Sølvmynt.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 9de Febr. er Districtschirurg J. N. B. Niemann i Holbek beskikket til Districtschirurg i Hillerød.

Under Directionen for Universitetet og de lærde Skoler: Den 1ste Martii er Adjunct ved Odense Cathedralsskole, M. W. Brohm, beskikket til Overlærer, og Student J. Krag til Adjunct, begge ved bemeldte Skole.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 15 og 16. Den 2den April 1825.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkeri af C. F. Schubarth.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

J u s t i t s s a g.

Ved Hviesterets-Dom af 14de Febr. sidstleden, der forsaavidt stadfæster den Kongelige Lands-Over- samt Hof- og Stadsrets-Dom af 14de Decbr. s. A., og derved i det væsentlige den inden Vester Flakkeberg Herreds Extraret den 1ste Sept. næstforhen ergangne Dom, er Arrestantinden Maren Christiansdatter for attenteret Mord paa hendes Fader, Sognesoged Christian Knudsen, tilfundet, i Overensstemmelse med Lovens 6—6—22, at have sit Liv forbrudt, og Arrestanterne Hugger Peder Eliasen og Tjenestekarl Niels Pedersen, for fuldbragt Mord paa bemeldte Christian Knudsen, dømt til, ifølge Lovens 6—9—12, sammenholdt med 6—16—1, at have forbrudt deres Liv og derefter at lægges paa Steile og Hjul.

Efter den fra Protocolsecretarerne i Høiesteret indkomne Relation af Sagen, ere dens Omstændigheder in facta følgende:

Søndagen den 9de Maii k. A. om Morgenen, begav Sognesoged Christian Knudsen sig fra sit Hjem i Frøelunde til Slagelse i Lægdsforretninger. Da han derpaa den følgende Nat udeblev og heller ikke kom tilstede flere Dage derefter, opstod Formodning om, at han paa voldsom Maade var kommet af Dage, hvilken Formodning bestrkedes derved, at et ham tilhørende Commeuhr blev fundet paa hans Jordlod og at der paa hans Ager i Nærheden af den Bei, der fører fra hans Gaardslod til Slagelse, blev opdaget en Deel Blod, ligesom der og fra det Sted, hvor dette laae, befandtes Spor af, at noget var slæbt henimod en nedenfor Poul Knudsens Lod værende Løvvegrav, hvor da og Christian Knudsens Llig blev fundet. Under 15de Maii blev derpaa af vedkommende Districtschirurgger afholdt en Obductionsforretning over bemeldte Llig, ifølge hvilken der paa dette befandtes 11 af et stumt Instrument tilfsteede Saar, nemlig 9

Hovedet og Ansigtet, et paa Brystet og et paa den venstre Albue. "Af de forefundne læsiones capitis, hedder det i Obductionsforretningen, kan sees at en meget betydelig Vold har virket paa den Udsædes Hoved; denne Vold har frembragt en commotio cerebri maximi gradus og en øieblikkelig Død. Læsiones kunne altsaa uden Modsigelse erklæres for absolute lethales."

Ved den i Anledning af foranfærtede anstillede Undersøgelse, vakte Mistanke mod Arrestanten Huger Peder Eliassen, der sagdes at have mod den Afdødes Willie hemmeligen havt sin Gång der i Huset, og denne Mistanke blev i Særdeleshed bestyrket derved, at der under en hos ham afholdt Randsagnings-Forretning forefandtes adskillige i hans Sengehalm skjulte, og mere eller mindre med Blod besudlede Klædningsstykker. Efter adskillige urigtige Forklaringer og Benægtelser, vedgik Peder Eliassen at have deeltaget i at myrde Christian Knudsen: samt angav som Medskyldige de Domsældte Niels Pedersen og den Afdødes Datter Maren Christiansdatter, hvilke begge ogsaa, efterat være foreholdt Peder Eliasens Tilstaaelse, gik til Bekjendelse. Resultatet af disse Forklaringer, i Forbindelse med de isvrigt tilvelebragte Oplysninger, er følgende:

Maren Christiansdatter, der efter hendes Faders Ønske var forlovet med Møllersvend Rasmus Jensen, havde, medens denne Forbindelse fandt Sted, indladt sig i en anden Kærlighedsforstaaelse med Domsældte Niels Pedersen, af hvem hun blev besvængret. Imidlertid havde hun ikke noget Haab om at kunne komme til at ægte ham saalænge hendes Fader levede, da denne med Bestemthed havde erklæret, at det, om hun end var frugtsommelig ved Niels Pedersen (hvilket hun dog ei havde tilkjendegivet Faderen at være) aldrig skulde skee; og det var hendes bekjendt at hans

Beslutninger vare uroffkelige. Da hun derhos frygtede at Faderen, naar han kom til Kundskab om hendes Svangerskab, vilde behandle hende strængt, uden dog at give hende Tilladelse til at ægte Niels Pedersen, ansporede dette hende til at søge ham bragt af Dage paa hvilken som helst Maade.

En Aften noget før sidstafvigte Paaske sendte Maren Christiansdatter Bud efter Niels Pedersen, med Anmodning om, at han vilde komme op til hans Møder, hvor hun da vilde være. Da hun kom derhen, bebreidede hun ham, at han holdt sig til andre Fruentimmer, og bad ham om at lade dette være, da han kunde vente at faae hende til Ægte, hvorom han tidligere havde tvivlet, efterdi han troede, at saadant var hendes Fader imod. Imidlertid blev det ved denne Leilighed aldeles ikke berørt, om eller hvorledes hun for at opnaae sit Dulle attraaede hendes Fader bragt af Dage; men den følgerde Aften gif Niels Pedersen hen til hende paa en Tid, da han vidste at hendes Fader var til Sengs, og foreslog hun da, medens de samtalede i Cencum og om Muligheden af at komme i Ægteskab med hinanden, ham, eller bad ham om at kjøbe noget Rottetrukt, hvormed hun da nok skulde skaffe sin Fader af Dage. De vare løvrigt; efter Niels Pedersens Udtryk, lige hidtige paa at ville forgive Christian Knudsen, og har han derhos forklaret, at han senere har anmodet Maren Christiansdatter herom endog efterat hun havde gjort de første Forsøg imod

sin Fader. I Corsøer forskaffede han sig Rottkrud, tet og leverede dette ved sin Tilbagekomst til Maren Christiansdatter, men forinden hun afbenyttede dette imod sin Fader, havde Arrestanten, da det interesserede saavel ham, som Maren Christiansdatter at forvisse sig om Gistens Egthed, efter Aftale med sidstnævnte, nogle Dage iforveien anstillet en Prøve i saa Henseende ved at indgive en Kat en liden Portion deraf, som Arrestantinden leverede ham og hvoraf Katten ogsaa døde. Derefter forblev Gisten i hendes Bevaring endnu nogle Dage forinden hun gjorde Forsøg paa at indgive sin Fader samme, hvilket hun opsatte, deels fordi hun syntes det dog var Synd, deels fordi der ikke gaves Leilighed hertil, naar hendes Moder Ane Nielsdatter var hjemme. Men omsider, Skjærtorsdag f. A., da Moderen var gaaet ud og Arrestantinden skulde skjænke Kaffe til sin Fader, tog hun, i den Hensigt at bringe ham af Dage, saameget Rottkrud, som hun kunde holde imellem sine 2 Fingre, gjød derpaa lidt kogt Vand, og da hun troede, dette havde trukket nok til sig af Rottkrudet, blandede hun det saaledes forgiftede Vand i Kaffen, i det hun opsjænkede samme. Af denne nød hendes Fader imidlertid intet, thi han tog vel en Mundfuld, men spyttede den strax ud, da den smagte ilde, og paa hans Spørgsmaal, hvad Grunden hertil kunde være, svarede Arrestantinden, at den flette Smag ikke havde sin Oprindelse fra Kaffeen men fra Sukkeret, hvoraf en

Deel havde ligget ved noget Vitriol, hvilket Faderen da og troede. Hun gav ham derpaa en anden Kop Kaffe, hvori hun ingen Gift kom. Efterat dette Attentat paa hendes Faders Liv var mislykket, gjorde hun senere samme Dag et nyt Forsøg i saa Henseende, i det hun, da der den omhandlede Dag blev spist *Wbleffiver* i Christian Knudsens Huus, og denne anmodede hende om ogsaa at give ham nogle, tillavede fire, af hvilke hun i den ene kom en ligesaa stor Portion *Rottekrud*, som den hun blandede i Kaffe. Denne *Wbleffive*, som hun tilligemed de 3 andre, der ikke vare forgiftede, bød sin Fader, eller som denne, efter hvad hun ogsaa har forklaret, selv hentede, nød han og gif derpaa ud i Marken, men kom nogle Timer efter hjem, og, skjøndt han endnu dengang lod vel tilfreds, klagede han dog over Kulde og Rystelse i Kroppen. Imidlertid gif han desuagtet ind til sin Naboe, men kom strax tilbage, og da han befandt sig slettere, gif han til Sengs. Han vomerede derpaa, men skjøndt Datteren vidste, at Melk kunde forhindre Giftens Virkning, gav hun ham dog ikke denne Drik, hvormed han særst erholdt samme, da hans Hustru Ane Nielsdatter kom hjem og af ham havde erfaret at han antog, at hans Gledbefindende havde sin Oprindelse fra, at han til sin Kaffe havde taget et Stykke Sukker, der havde ligget ved Vitriol.

I Anledning af det her anførte er bemærket, at Pigen Kirsten Hansdatter, der den ommeldte *Wbleffiv*

sorsdag var i Besøg hos Christian Knudsen, har forklaret, at denne, efterat han havde drukket Kaffe, vilde gaae ud i Marken, men at Maren Christiansdatter bad ham blive og først spise nogle Æbleffiver, som hun var isærd med at bage. Af den første Portion, som løvrigt alle de andre i Huset nød af, maatte imidlertid Christian Knudsen ingen faae, da Datteren sagde, at de ikke vare gode nok, hvisaarsag hun, efter først at have anmodet Kirsten Hansdatter om at forlade Kjøkkenet, bagte nogle andre Æbleffiver, som hun bød Faderen og hvorefter han om Aftenen blev syg. Endvidere har Kirsten Hansdatter udsagt, at Datteren, da hendes Moder hentede Melk til Faderen, yttrede, "at hun (Moderen) aldrig havde andet at curere Folk med end sød Melk," hvilket hun sagde paa en Maade, som viste, at hun var utilfreds med at Faderen skulde have Melken. At dette forholder sig saaledes, har ogsaa Arrestantindens Moder forklaret.

Efterat Christian Knudsen havde nydt Melken, kom han til hæftig at vomere, hvilket lindrede ham betydelig, skjøndt han alligevel maatte vedblive at holde Sengen og — efter Datterens egen Forklaring — var meget syg 4 a 5 Dage derefter; i Særdeleshed var hans Tunge øm, hvid og hoven, og hans Læber samt Hage belagte med Udflæt. Medens han saaledes leed af den Gift, han havde faaet, gjorde Arrestantinden et tredie Forsøg af samme Slags som de foregaaende, ved at byde ham en med Rottekrub forgiftet Spøgl:

skaal Theevand; men da Faderen strax fandt, at dette havde Affmag, og han intet deraf, og troede Datterens Foregivende om, at Affmagen havde sin Grund deri, at der muligens var faldet Sod ned i Theevandet fra Skorstenen, hvor hun havde skjænket dette. Derimod var Mistanke mod hende opstaaet hos Moderen allerede ved de første Forsøg mod Faderen, og denne Mistanke steg, efterat han havde faaet det ommeldte Theevand, i den Grad, at Arrestantindens Moder skjændte samt slog hende endog, for at hun skulde sige hvad der blev gjort ved det, hun saaledes tillavede sin Fader; men hun vedblev stadigen at benægte at have bibragt ham Gift eller andet, hvoraf han kunde faae Skade. Iøvrigt vedgte hun ofte at have sagt til sin Moder, at hun ønskede hendes Fader maatte døe, fordi han var saa streng ved hende, hvilket Døds hun, kort før hun indgav sin Fader Rottete frud, gjentog for Moderen med Tilføiende, at hun ellers var ulykkelig, fordi hun var frugtsommelig og ikke kunde komme til at ægte Niels Pedersen.

For saavidt mueligt at komme til Kundskab om det Quantum Gift, Arrestantinden til forskjellige Tider har bibragt sin Fader, var saa betydeligt, at det, naar han ikke havde faaet Melk at drikke, kunde have forarsaget hans Død, har vedkommende Dommer laadet Arrestantinden i tvende Lægers Overværelse af det tilovers blevene Rottete frud, der var fundet hos Niels Pedersen i et Paptir, vedkjendt af Arrestantinden,

mellem 2 Fingre udtage saameget, som hun angav at have bibragt sin Fader i Øbleffiven. Den saaledes udtagne Portion, der befandtes at veie knap 8 Gran, kunde efter Lægernes Erklæring vel ikke anses absolut dødelig, om end den Afvøde ikke havde erholdt Mælk at drikke; men den havde dog mueligt, naar dette ikke var skeet, kunnet forårsage Inflammation i Maven, der vilde have bevirket en tidligere end den naturlige Død. Om iøvrigt Christian Knudsen, der havde nydt Mælk esrer at have modtaget Giften, desuagtet vilde have kunnet føle Meen af denne sidste, dristede Lægerne sig ikke at bestemme.

Da ovennævnte gjentagne Forsøg vare mislykkede, opstod Frygt hos Arrestantinden for at blive opdaget. Hun talde desaarfsag til Niels Pedersen om, at de dog maatte see til, hvorledes de kunde paa anden Maade faae hendes Fader af Dage, og bleve de da enige om at dette maatte skee. Senere, omtrent 8 Dage forinden Christian Knudsen blev myrdet, havde hun ogsaa talt med Peter Eliasen paa Frøelunde Gade, hvor han da, efter Arrestantindens Forklaring, var den, der først udlob sig til hende med, om hun ønskede hendes Fader bragt af Dage, da han i saa Fald for hendes og Niels Pedersens Skyld, vilde gjøre det; men heri samtykkede hun ikke dengang, endstjændt hun nok vilde have det. Hvad denne Punkt angaaer, er imidlertid Peder Eliasens Udsigende ikke overeensstemmende med Arrestantindens, eftersom han i saa

Henseende har forklaret, at det var hende, der først anmodede ham om — som hun udlob sig — at opfylde hende et Duffe, nemlig at bringe hendes Fader af Dage, hvilket maatte ske snart, da hun var svanger ved Niels Pedersen, og, saalænge hendes Fader levede, ikke kunde vente at faae ham til Ægte, samt at hun, naar dette ikke skete, var ulykkelig. Han lovede hende da at ville fuldbringe Gjerningen for hendes Skyld, men forsikrede, at han uden hendes Anmodning (der efter Niels Pedersens Udsigende skete, fordi hun vidste, at Peder Eliasen og hendes Fader vare Uoenner, hvorfors hun troede, at hiin vilde være tilbøielig til at fuldføre Forslaget) ingenfinde havde ubsøvet den Forbrydelse, for hvilken han er blevet tiltalt.

Noget Tid efter at disse Samtaler imellem de Domsfælte havde fundet Sted, nemlig Søndagen den 9de Mati s. A. om Eftermiddagen, havde Niels Pedersen begivet sig hen til Christian Knudsens Boepæl, hvor han traf Arrestantinden ene hjemme, og anmodede hun ham da om nu at fuldføre den omtalte Gjerning paa hendes Fader, som hun ventede vilde komme sildig hjem fra Slagelse, hvorhen han, som meldt, var gaaet i Lægdsforretninger. Niels Pedersen vægrede sig vel herved, men Datteren vedblev sin Anmodning, og bad ham og i bemeldte Hensigt at gaae til Peder Eliasen, hvem han vidste hun forhen havde talt til om det samme. Niels Pedersen gif da hen til denne, for at tale med ham derom, men da

han ikke traf ham hjemme, vendte han tilbage til Arrestantinden, der atter bad ham om at begive sig til Peder Eliassen, for at formaae denne til Deeltagelse i at myrde Christian Knudsen, og skulde en paa Hauggjærdet henlagt Steen tjene dem til et Tegn paa, at hendes Fader ikke var kommet hjem, i hvilket Tilfælde det var hendes Villie, at de skulde gaae ham imøde og slaae ham ihjel. Niels Pedersen forsaiede sig nu atter hen til Peder Eliasens Boepæl, hvorefter han ventede omtrent et Kvarteer inden sidstnævnte kom hjem. Da han tilkjendegav ham sin Plan, yttrede Eliassen, til hvem Niels Pedersen flere Gange havde talt om at bringe Christian Knudsen af Dage, men som stedse havde sagt, at det var en stor Synd, — at det vel var en slem Gjerning at udsøre, men for Digens Skyld vilde han det dog. Efterat de derpaa havde forsynet sig hver med en saakaldet Slagel, begave de sig ud paa Veien mellem Frøelunde Bye og Tjærebye, hvor de ventede henved en Time forinden Christian Knudsen kom. De traf ham da paa hans egen Lod omtrent Kl. 11 $\frac{1}{2}$, og i det han, der kjendte Niels Pedersen, spurgte om det var ham, samt hvo det var, der stod ved hans Side, slog Peder Eliassen, forinden Niels Pedersen fik sparet, Christian Knudsen i Hovedet med sin Slagel, saaledes at han strax faldt til Jorden, hvorpaa begge Arrestanterne bibragte ham, der endnu var i Live, flere Slag i Hovedet. Af hans Lomme udtog de derefter en Tegs

nebog og delede de deri værende 8 Rbblr. og nogle
 Smaapenge saaledes, at Niels Pedersen erholdt 4
 Rbbdr. og Peder Eliassen det øvrige, hvorpaa de, ef-
 terat have lagt Tegnebogen tilbage i Christian Knud-
 sens Lomme, bare eller tildeels stæbte hans, efter des-
 res Forklaring, da døde Legeme over Poul Knudsens
 Lod, og henfastede det i en nedenfor samme værende
 Løvgrav, efter hvad der er oplyst, i Mill fra Gjer-
 ningsstedet. Hans Hat nedsænkede de i et andet Vand-
 sted. Efterat denne Gjerning, hvis Udførelse i det
 hele medtog rundelig en Time, var tilendebragt, be-
 gave de sig begge til den Myrdedes Datter, der ef-
 terat have paa Moderens Opfordring lagt Faderens
 Maitst tilrette, som hun pleiede, naar han var ude
 om Aftenen, var gaaet til Sengs, men paa Niels Pe-
 dersens Anmodning strax kom ud til Arresterne,
 som da fortalte hende hvad de havde forøvet mod
 hendes Fader, hvortil hun, efter Niels Pedersens For-
 klaring, skal have ytret, at det var godt, da de hav-
 de handlet efter hendes Begjæring, hvorimod hun
 selv har udsagt, at da Arresterne bragte hende den
 nysmeldte Efterretning, og Peder Eliassen spurgte hen-
 de, om hun nu var fornøiet, svarede hun Nei, at hun
 ikke var det, men at hun dog havde faaet sin Begjæring
 opfyldt; ligesom og Peder Eliassens Forklaring i denne
 Henseende gaaer ud paa, at Arresterinden ved den om-
 handlede Leilighed blev ligesom afnøgtig. Hun forsøiede
 sig derefter atter til Sengs, og Arresterne gif hver til sit.

Hvad de Tilstaales, in specie Niels Pedersens og Maren Christiansdatters, isvrigt efter de omhandlede Forbrydelsers Udførelse udviste Forhold betæffer, da har førstnævnte forklaret, at han flere Gange havde yttret til Maren Christiansdatter, at han tvivlede om at han kunde bære en saadan Byrde paa sin Samvittighed, som den af ham begaaede Gjerning medførte; men hun trøstede ham stedse og sagde, at nu kunde de nok komme til at ægte hinanden, hvorhos han, efter Maren Christiansdatters Udsigende, da denne fortalte ham, at hendes Moder efter Faderens Død ikke vilde give sit Samtykke til deres ægtefæbelige Forening, skal have udladt sig med, at saa var det bedst, de ombragte sig selv; til hvilken Ende han da forlangte det Nottes frud, som Maren Christiansdatter havde i sin Bevaring. Denne Udladelse kunde dog Niels Pedersen ikke erindre at have brugt. Derimod er det om Arrestantinden i den her omhandlede Henseende oplyst, at hun, dog efter hendes Moders og Bedsteforældres Anmodning, under 16de Maii s. A. tilhfrø Møllersvend Rasmus Jensen et Brev, hvori hun tilmeldte ham at hendes Fader var bragt af Dage, og at hun takkede Gud fordi den formeentlige Gjerningsmand var paagrebet. Da Rasmus Jensen kort derpaa kom til Frøelunde, foresandt han hende, som hun har forklaret, meget bedrøvet over hendes Faders Død; hvorhos hun for ham gjentog sin Yttring, om at takke Gud, fordi

Veder-Ellasen var arresteret som Morder. Ligeledes holdt hun, efter Rasmus Jensens Udfigende, god Con-
 tenance, da hun erfarede at Niels Vedersen var bleven
 hæftet, og var da kun meget stille; men da hun selv
 blev arresteret, gav hun sig til at græde, uden dog i
 øvrigt at ytre noget. Ved denne Leilighed maa og
 bemærkes Kirsten Hansdatters Deposition, forsaavidt
 denne blandt andet indeholder, at hun, der Matten
 efter Skjortorsdag (den Dag Arrestantinden 2 Gange
 havde søgt at forgive sin Fader) laae i Sengen med
 Maren Christiansdatter, derved havde havt Anledning
 til at erfare, at denne sov trygt. Om Forholdet mellem
 den Myrbede og hans Datter er det vel ved flere Vid-
 ners Udfigende godtgjort, at han i hendes unge Al-
 der har været meget streng imod hende; men ligesom
 hun selv har yttret, at han i de sidste 1½ Aar af hans
 Levetid behandlede hende blidere, skøndt han dog og-
 saa i dette Tidrum havde lagt Haand paa hende,
 saaledes have ogsaa Domfældte Niels Vedersen og De-
 ponentinden Kirsten Hansdatter, hvilke sidste har tjent
 den Afdøde i 1819 og 1820, udsagt, at han holdt
 meget af sin Datter, hvortil Kirsten Hansdatter har
 føjet, at hun aldrig har hørt ham skjende paa Dat-
 teren, hvorimod han altid behandlede hende med Om-
 heds og Godhed. Det er iøvrigt af flere Deponen-
 tere bevundet, at Christian Knudsen var almindelig ag-
 tet og elsket i Sognet. Imellem ham og hans Kone
 var det imidlertid ikke altid god Forstaaelse. Hun

klagede ogsaa over, at han var haard imod hende, og har i Datterens Overværelse yttret det Ønske, at han maatte døe.

Hvad Motivet til de begangne Forbrydelser angaaer, har Hsiessteret antaget, at Maren Christiansdatter og Niels Pedersen, saaledes som deres Forklaringer indeholde, ere blevene ledede til at forøve hine deryed, at hendes Fader ikke vilde tillade dem at komme i Ægteskab sammen. At Peder Eliassen, som han har foregivet, alene ved Datterens Umodning skulde have ladet sig bevæge til Deeltagelse i Mordet, er vel, i og for sig betragtet, fundet lidet sandsynligt; imidlertid give dog Acterne ikke Anledning til med Sikkerhed at statuere, at han tillige har fundet en Bevæggrund hertil, enten i det hemmelige Haab, efter Christian Knudsens Død at komme til at ægte dennes Enke, med hvem han efter sin Forklaring har staaet i ulovligt Forbindelse, og som skal have lovet ham Ægteskab, naar hendes Mand døde, eller i Hævnløst, fordi Christian Knudsen for adskillige Aar siden, da han engang mod sit Forbud traf Arrestanten i sit Hjem, skal have pryglet ham. Iøvrigt er det i den omhandlede Anledning bemærket, at Niels Pedersen under et den 25de Novbr. f. A., ifølge en ved Overretten assagt Kjendelse optaget Forhør, har som den egentlige Marsag til at han begik Mordet paa Christian Knudsen angivet den Omstændighed, at Sidstnævnte skulde have udladt sig til sin Datter med, at han vilde staae Niels Pedersen

ihjel hvor han traf ham, fordi han vilde have hans Datter; ligesom han og discursiv havde sagt til denne Arrestant, at han (Christian Knudsen) meget godt var i Stand til at slaa et Menneske ihjel uden at det skulde røre ham. Imidlertid maa det antages, at Niels Pedersen under samme Forhør har modificeret denne sin Forklaring; thi, efterat være foreholdt Datterens Deposition i saa Henseende, der gaaer ud paa, at hun havde sagt til Niels Pedersen, da hun formaade ham til at ombringe hendes Fader, at denne baade vilde dræbe hende og førstnævnte i det Tilfælde de vilde ægte hinanden (hvilken hun siger ikke tidligere for Retten at have udsagt, fordi hun fandt at hun havde ført Unke nok imod sin Fader, uden ogsaa at bekjende dette), har han yttret, at Maren Christiansdatter tillige for ham havde udsagt, at hendes Fader ogsaa vilde slaa hende ihjel, naar hun vilde ægte Arrestanten. Paa samme Maade har Peder Eliasen forklaret, at Niels Pedersen havde underrettet ham om den af Christian Knudsen brugte Trudsæl, hvorhos begge Arrestanterne i Forbindelse med foransførte have udsagt, at deres Aftale, da de gik ud om Aftenen for at træffe Christian Knudsen, var den, at tilspørge ham først, om Niels Pedersen maatte erholde hans Datter, og dernæst, saafremt han nægtede sit Samtykke hertil, om det virkelig var hans Mening at slaa Niels Pedersen ihjel; men at de traf ham bevæbnet med en Tærefælde og derfor, uden at gjøre

ham disse Spørgsmaal, floge til ham. Det er ogsaa antageligt, at Christian Knudsen, den Aften han blev myrdet, har ført en Lørekølle med sig, da en saadan blev funden ikke langt fra Gjerningsstedet, blodbestænkt, hvilket sidste, efter Arrestanterne Niels Pedersens og Peder Eliasens Udsigende, maatte være bevirket derved, at den faldt af hans Hænder paa det Sted, hvor de floge ham ihjel; ligesom det og er rimeligt, at Christian Knudsen har fundet sig foranlediget til at væbne sig med bemeldte Kølle, fordi hans Hustru havde advaret ham om at vogte sig for Efterstræbere; i det hun nemlig har forklaret, at hun, for hvem Peder Eliassen — saaledes som af ham ogsaa er udsagt — havde aabenbaret, at han var anmodet om at deeltage i at dræbe hendes Mand, derefter bad denne tage sig iagt og ikke gaae sildig ud om Aftenen, da han havde Uvenner, hvilken Advarsel hun havde troet at burde give ham, uagtet hun formeente, at den omhandlede Gjerning ikke vilde blive udført, efterdi Peder Eliassen paa hendes Opfordring maatte love hende og sværge paa, at saadant ikke skulde skee. Iøvrigt er det angaaende hele den foransførte af Niels Pedersen og Peder Eliassen under Reasumtionsforhøret afgivne Forklaring bemærket, deels at Arrestanterne ikke tidligere under Sagen have anført noget om et Motiv, som det sidst ommeldte, har ledet dem til Gjerningen, deels at bemeldte Forklaring er afgivet, efterat de en Tid lang havde siddet sammen

i een Arrest. Forsaavidt endelig Niels Pedersen har udsagt, at han for omtrent 1 $\frac{1}{2}$ Aar siden var af Christian Knudsen tilligemed 2de andre blevet overfaldet, og at hiin ved denne Leilighed skal have revet hans Uhrkjede fra Uhret, brækket hans Pibe i Stykker, samt slaaet ham paa Næsen, da er aldeles intet til Bestyrkelse for Rigtigheden heraf fremkommet.

Qvod generalia er bemærket: Arrestantinden Maren Christiansdatter er fød i Aaret 1805 af Forældrene den myrdede Christian Knudsen og Moderen Ane Nielsdatter, hos hvilke hun bestandig har opholdt sig. Omtrent et Aar efter hendes Confirmation blev hun med sine Forældres Samtykke forlovet med en Person, ved Navn Anders Pedersen; denne Forbindelse betragtede hun imidlertid som siltrende hævet fra hendes Side, da hun i nogen Tid derpaa efter hendes Forældres, in specie hendes Faders Ønske, forlovede sig med Møllersvend Rasmus Jensen, hvilket Skridt hun dog, efter hendes Udsigende, ikke havde gjort, naar han ikke tidligere havde givet hende betydelige Foræringer. Medens dette Forhold mellem hende og Rasmus Jensen endnu fandt Sted, indlod hun sig desuagtet, som ommeldt, i Kjærlighedsforstaaelse med Domsældte Niels Pedersen. Vedkommende Præst har bevidnet, at hun altid i det mindste udvortes har vidst at bevare en vis Belanstandighed, og at alle de, til hvilke han har henvendt sig desangaaende, have skildret hende som en alvorlig og sødelig Pige. Ved at

yttre sin Mening om, hvorfra hendes Forbrydelse muligens kunde hidledes, har han derhos blandt andet nævnt, at hendes Fader ikke ganske skal have været fri for visse slappe Religionsbegreber, som han vel og stundom i hendes Nærværelse har yttret.

Domfældte Niels Pedersen er døbt i Aaret 1798; i sit 17de Aar kom han ud at tjene og har fra sine Humsbonders medbragt gode Vidnesbyrd. Efter den ham meddeelte Præstestest synes — som det hedder — en naturlig Letsindighed og daarlig Egen efter at lege Kjæreste med Pigerne i Flæng, at have været Grundtrækkene i hans Charakter, hvorimod troværdige Sognemænd intet have vidst at dadle paa hans Opførsel.

Om Domfældte Peder Eliasen er det oplyst, at han er døbt i Aaret 1792; fra sit 8de Aar af har han, med Undtagelse af 3 Aar, da han var udecommanderet ved Kanonbaadene, for det meste ernæret sig ved at tage Tjeneste hos forskjellige Personer, blandt andre hos den myrdede Christian Knudsen i 2½ Aar, og har han erhvervet sig gode Vidnesbyrd om sit Forhold i sin Tjenestetid. Vedkommende Præst har attesteret, at Peder Eliasen, efter troværdige Sognemænds Udsagn, er en dygtig Arbejder, og i ædrue Tilstand god at komme tilrette med, men beruset derimod tilbøielig til Klammerie, og at han, der af Naturen er vild og hæftig, da ingen Grændse kjenner for sin Brede og Hævn. Iøvrigt tilføier Præsten, at han i

sin korte Embedstid ikke har erfaret nogen Klage over denne Arrestants Wandel.

Ingen af de Domsældte har, efter hvad der er oplyst, forhen været tiltalt eller straffet.

Da Arrestantinden Maren Christiansdatter, foruden hendes ovenfor berørte Deelagtighed i den Udaad, der bevirkede hendes Faders Død, efter de tilveiebragte Oplysninger maatte ansees tilstrækkelig overbevist, at have villet ombringe ham med Gift, og Arrestanterne Niels Pedersen og Peder Eliasen at have gjort sig skyldige i Stiemord forbundet med Døverie, fjøndt dette sidste vel egentlig ikke har været tilsigtet, saa fandt Høiesteret, at de ved den påankede Lands-Over- samt Hof- og Stadsretsdom retteligen vare anseete, den første efter Lovens 6—6—22 og de tvende sidste efter 6—9—12, sammenholdt med 6—16—1, confereret med Forordningen af 24de Sept. 1824, samt derhos tilpligtede at udrede de dem vedkommende Actions-Omkostninger, hvis Uarsag bemeldte Rets Dom blev stadfæstet.

Ingen af de Tilforordnede i Høiesteret, der i nærværende Sag have afgivet Vota, have fundet tilstrækkelig Anledning til at indstille nogen af disse Domsældte til Formildelse i den dem idømte Straf.

Cancelliet fandt ei heller Anledning til at indstille nogen af de Domsældte til Venaadning, men holdt for, at det burde have sit Forblivende ved Høiesteretsdom, hvilkens Indstilling Hs. Majestæt ogsaa

allernaadigt bifaldt, og der afgik under 23de Martii Ordre til Amtmanden over Sorø Amt om Dommens Fuldbyrkelse.

L o v g i v n i n g .

Den 26de Martii er fra den Kongelige General-Postdirectionen udsærdiget følgende Placat:

Hs. Majestæt Kongen har paa General-Postdirectionens allerunderdanigste Forestilling ved allerhøieste Resolution af 25de s. M. behaget allernaadigt at bifalde:

”At Bognmandstaxten for Danmark, for de næstfølgende 3 Maaneder April, Maii og Junii 1825 maae forblive uforandret, nemlig for Extrareisende med et Par Forspandsheste eller stemplet Bogn med 2 Heste 5 Mk. Sølv pr. Mil, og for en mindre Bogn med 2 Heste, samt for enkelt Hest til Kongelige og private Estafetter samt til Forspand 4 Mk. 4 Sk. Sølv pr. Mil.”

Hvilken allerhøieste Resolution herved kundgjøres til Efterretning og allerunderdanigst Efterlevelse for enhver Vedkommende.

Blandede Efterretninger.

Udgiverne af dette Blad have erfaret, at mange Læsere for længst havde ventet da at erholde Underretning om Størrelsen af de Skader, som, ved de foregaaende Oversvømmelser, ere forarsagede paa Vestkysten af

Jylland, Slesvig og Holsteen. Vel ere de for Dierblikket, ligesaa lidet som før, i Stand til at meddele saa omstændelige og nøiagtige Efterretninger derom, som de havde ønsket. Imidlertid have de fundet det passende, foreløbig at meddele Publicum, hvad der er foregaaet, for at tilvejebringe de fornødne Efterretninger. Naar disse ere indkomne, skal der om Resultaterne beres, saavel som og i sin Tid om Anvendelsen af de Summer, som ved Medborgeres Goddædighed indsamles til Nødens Afhjelpning, blive meddeelt Publicum nøiagtig Underretning. Man havde først foresat sig at oppebie den Tid, da sig endelig Underretning kunde gives, og gif derved ud fra den Forudsætning, at Bladets Læsere dog ikke vilde falde i Tvivl, at saadan Efterretning vilde blive meddeelt, saasnart som de fornødne Materialier dertil havde. Da dette imidlertid endnu kan vare nogen Tid, og det neppe vil være uden Interesse for Læserne, at erholde den forommeldte foreløbige Meddelelse, saa har man forandret sin forrige Beslutning.

§ Henhold hertil skalde Bladets Udgivere meddele:

”at det ved allerhøieste Rescript af 18de Februarii er paalagt det danske, saavel som det Slesvig-holsteens-lauenburgske Cancellie, at tage under Overveieelse, og derefter nedlægge allerunderdanigst Forslag angaaende den meest hensigtsfvaerende Uddeling

af de Bidragssummer, som indkomme til Hjælp for de Skadelidte.”

I Forbindelse hermed har det behaget Hs. Majestæt under 28 Febr. allernaadigst at meddele Cancellierne adskillige Forholdsregler, som derved skulde lægges til Grund, hvoriblandt er:

At der, efter iværksat Uddeling, skal offentliggøres Regnskab over hvad der i Alt er indkommet og over Anvendelsen deraf.

Da det, for at kunne gjøre Forslag om de indkommende Bidrags Fordeling, var aldeles nødvendigt, at der tilveiebringes den mueligst nøiagtige Underretning om Skadens Størrelse saavel i Jylland, som i Hertugdømmene, saa er der udsærdiget Skrivelse fra det danske Cancellie til Stiftamtmanden over Ribe Stift, samt Amtmændene over Hjørring, Thisted og Ringkjøbing Amter, og fra det Slesvig; holsten; lauensburgske Cancellie til den Slesvigske og til den Holsteenske Overret, om at søge Oplysning angaaende Størrelsen af den paa ethvert Sted indtrufne Skade, hvilket skal vurderes af sagkyndige upartiske Mænd, som skulle tilholdes i deres Taxation at rette sig efter de gangbare Middelpriiser og derved vogte sig for al Overdrivelse; hvorhos bemeldte Auctoriteter ere anmodede om at affatte Beretninger efter et Schema, som tillige blev sendt. Efter bemeldte Schema skal der meddeles Oplysning, om de Skadelidtes Navn og Haandtering, samt deres Børns Antal, Skade

paa Døpæle og andre Bygninger, Skade paa Creature, samt Angivelse af deres Art og Antal, Skade ved temporair Fordærvelse af Grunden, Skade paa Korn og Straae, samt paa Vintersæd, Skade paa Ager og Haandværksredskaber, fremdeles enhver Skade, der ikke kan henregnes til fornævnte Arter, samt endelig det hele Taxationsbeløb for Enhver især, saa og Angivelse af de Familier og Personer, som ved Oversømmelsen have mistet deres Forsørgere.

Ved Ordre af 11te Martii til Stiftamtmanden over Aarhus Stift, er det allernaadigst bevilget, at Friherstabet Wilhelmsborgs Virkering, imod en passende Godtgjørelse for Afbenyttelse af Locallet m. v., derefter maa holdes paa Raadhuset i Aarhus Kjøbsted.

Under 18de Martii er det ved Ordre til Amtmanden over Hjørring Amt tilladt, at et Marked med Nvæg aarligen maa holdes ved Hjallerup Kroe i Dronninglund Sogn i bemeldte Amt.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Virkedommer- og Skriver-Embedet i Hirschholms District.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 23de Martii er Cand. juris E. H. Haxthausen meddeelt Ordre til at have Sæde i Høiesteret som Ruscultant.

Collegial=Lidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 17 og 18. Den 9de April 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

R e g n s k a b

over

Nationalbankens Indtægter og Udgifter

for

Bankaaret fra 1ste August 1823 til 31te Julii 1824,

tilligemed vedføiet Forklaring,

som viser Bankens Status til bemeldte 31te Julii.

(1)

Bankens Indtægt.

	Sølv.		Sedler.	
	Rbdlr.	ß.	Rbdlr.	ß.
Indkomne Renter af Bankens Ublaar i Sølv og Sedler fra den 1ste August 1823 til den 31ste Juli 1824	66,329	37	138,889	75
Disconto af Omsætninger med Banco, samt Renter af Ublaar og af ubestaaende Summer i Banco, fra 1ste August 1823 til den 31ste Juli 1824, Bcomf. 29,211. 11., hvoraf:				
Bcomf. 26,475. 2., ere betalte med Banco regnede al pari Sølv Rbd. 17,650. 8.				
Bcomf. 492. 11. ere betalte med Sølv 328. 44.	17,978	52		
Bcomf. 2243. 14. ere betalte med Sedler til forskjellig Cours	.....	..	1851	47
i alt Bcomf. 29,211. 11.				
Indkomne Renter af de Bankens tillagte Hæstelses Capitaler, nemlig:				
§ Danmark for Bankaarene 1818 til 1821, eller fra 1ste Octbr. 1817 til 1ste Octbr. 1821	11,977	16	37,420	74
§ Hertugdømmene for samme Tidrum	113,393	82	6746	78
§ Danmark for Terminerne fra 1ste Octbr. 1821 til 1ste October 1822 . . .	30,791	51	157,502	75

	Bankens Udgifter:		Sedler.	
	Sølv.			
	Rb	ß.	Rbb.	ß.
Renter og Afdrag af Finants sernes Reservesfond, bestemte ved Foundationens 8 §. til Sølv Rbdtr. 210,000 hvert Termin, hvoraf 5 pCt. af den resterende Kapital er Rente, det Dvrtige Af- drag, ere i dette Aar udbet- talte saaledes: Den 11te Decbr. 1823 i Rente Sølv Rbd. 151,214.61 ß. à 250 pCt. Sedl. Rbb. 189,08. 28 ß. Afdrag Sølv Rbd. 58,785. 35 ß. à 250 pCt. Sedl. Rbd. 73,481. 68 ß.			262,500	
i alt Sølv Rbd. 210,000. Den 11te Juni 1824: Rente Sølv Rbdtr. 149,745. Afdrag Sølv Rbd. 60,255.	210,000			
Udbetalte Renter af Bankens Obligationer, udstædte til Indløsning af Slesvig-hol- steenste Skatkammerbevi- ser, Speciesbanksedler og Assignationer efter Paten- tet af 19de Decbr. 1810.			803,519	92
Udbetalte Renter af Obliga- tioner, udstædte for Ind- laan i Bankens Kasse i Sølv og Sedler	43,449	31	110,030	93
Udtrukne og til Betaling i 11te Decbr. Termin 1828 forældne 100 Hovednumr.				

Bankens Indtægt.

	Sølv.		Sedler.	
	Rbdlr.	ß.	Rbdlr.	ß.
J Hertugdømmene for samme Tidsrum af de Behæstede, som ere Bank Interessens- tere	9637	62	5168	45
J Danmark for Terminerne fra 1ste Octbr. 1822 til 1ste Octbr. 1823	143,478	19	777,674	20
J Hertugdømmene for sam- me Tidsrum	4337	90	6478	50
J Danmark for Terminen fra 1ste Octbr. 1823 til 1ste April 1824	58,286	42	103,289	36
J Hertugdømmene for sam- me Tidsrum	391	42	10	;
Indkommet fra Bank Insti- tutet i Altona a Conto paa, hvad samme aarlig har at bidrage til Afgjørelse af den paa Banken, ifølge Detroyens 12 §. hvilende Gjæld	.....	.	752,788	85
Renter af Obligationer Ban- ken tilhørende	160	=	1576	;

A n m æ r k n i n g.

Restance i Danmark for 1818	Sølv Rbd.	8,420. 30.
Dito . . . . ; 1819		6,425. 41.
Dito . . . . ; 1820		27,666. 19.
Dito . . . . ; 1821		38,597. 30.
Dito . . . . ; 1822		76,702. 69.
Dito . . . . ; 1823		210,781. 37.
Restance i Hertugd. for 1818		143,756. 44.
Dito . . . . ; 1819 & 20		42,690. 67.
Dito . . . . ; 1821 à 1823		44,075. 70.

	Bankens Udgift.		Sedler.	
	Solv.		Sedler.	
	Rbdlr.	ß.	Rbdlr.	ß.
mere af Obligationerne for Laanet af 4de Febr. 1820	100,000			
Efter den fra Bankens Side bekjendtgjorte Oplyselse af Obligationerne for dette Laan, er forud indskriet i Følge derom gjort Begje- ring	104,200			
Udbetalte Renter af Ob- ligationerne for samme Laan i 11te Decbr. Ter- min 1823 og 11te Juni Termin 1824	287,845			
Provision, Courtage med vi- dere af Banco-Omsætnin- ger i Hamborg Bancomf. 1427. 10. 6. al pari	951	74		
Omkostninger ved Seddel-Fa- brikationen, bestaaende af Papirets Indkjøb, Tryk- ning, Stempling og Løn- ninger til Nummeranter og Uderskivere	20,002	56	1,995	
Godtgjørelse for falske Sedler Omkostninger til Bankens Ad- ministration, nemlig Løn- ninger til Directionen, Em- bedsmænd og Betjente, samt Bartpenge til Rigs- bankens Direction og Ad- ministration, Solv Rbdlr. 49,00; Betalinger for Extrasforretningaer, Godt- gjørelser samt Honorair til Personer, som ved for-				

Bankens Indtægt.

	Sølv.		Sedler.	
	Rbbdr.	ß.	Rbbdr.	ß.
Det i Bankaarets Løb til forskjellig Cours mere ind: kjøbte end solgte Sølv og Banco tilføres Bankens Indtægt med	700,112	60		
og Bcomf. 417,970. 3. 6. .	278,646	78		
Hvorimod Bankens Udgifter belastz med Beløbet derz af i Sedler, nemlig . .	. . .	.	. . . .	.
For dette Bankaar er altsaa Overskud	. . .	.	. . . .	.

	Bankens Udgiwt.		Sedler.	
	Sølv.			
	Rbdlr.	§	Rbdlr.	§
Kjællige Leiligheder have iagttaget Ban- kens Løb, Sølv Rbd. 2075. 1. Sed- ler Rbd. 3940. ; Porto Sedl. Rbd. 5949. 90; Courtage for Omsæring med Sølv og Banco, Kes- parattoner, Inven- tariets Forbedring og Skatter, Bogbin- der; og Bogtrykker- Arbejde, Bogtleie, Brændsel, Lys, Pa- pier og Skrivemate- rialier, samt andre daglig forefaldende Udgifter, Rbd. Sølv 517.30. Sedl. 7917. 8., tilsammen .	51,692	31	17,807	2
	818,141		695,852	91
. . . . .			865,841	70
. . . . . og .			338,150	73
. . . . .	617,380	55	69,551	63
Rbdlr.	1,435,521	55	1,989,297	9

Nationalbankens Status til den 31te Julii 1824,
saavel med Hensyn til dens Grundfond og de paa
samme efter Octroten hvilende Byrder, som til
Bankens øvrige Activa og Passiva.

I. A. Efter det for forrige Bankaar aflagte Regnskab

udgjorde Bankhæstelsens Beløb for Danmark den 31te Julii 1823 den Sum 17,013,321 Rbd. 41 f. herpaa er i det sidste Bankaar indtil 31te Juli 1824 afbetalt i rede Sølv 167,596 Rbdlr. 75 f., og ved de fra vedkommende Auctoriteter Directionen tilfillede Berigtigelser i Hæstelsesregisterne er bevirket en Afgang i dens ne Hæstelsescapital til Beløb 19,151 Rbdlr. 11 f., tilfammen . . .

186,748 — 86

Hvorefter Bankhæstelsens Beløb den 31te Julii 1824 bliver for Danmark .

16,826,572 Rbd. 51 f.

Ulmærkn. De paa Hæstelserne indbetalte 167,596 Rbdlr 75 f. ere tilskrevne Bankens Capital Conto i Sølv.

B. Bankhæstelsens Beløb for Hertugdømmene Slesvig og Holsten udgjorde den 31te Julii 1823 .

12,259,447 Rbd. 93 f.

herpaa er i det sidste Bankaar indtil den 31te Julii 1824 afbetalt i rede Sølv 78,411 Rbdlr. 7 f., og ved de fra

Transport	12,259,447 Rbd. 92 §.
vedkommende Autoriteter Directionen tilfillede Berig- tigelser i Hæstelsesregisterne er bevirket en Usgang i den- ne Hæstelsescapital til Be- løb 3,016 Rbdlr. 80 §., til- sammen . . .	81,427 — 87 §.

hvorefter Bankhæstelsens re-
sterende Beløb til 31te Juli
1824 bliver for Hertugdoms-
mene . . . 12,178,020 Rbd. 6 §.

Anmærkn. De paa Hæstelserne indbetalte
78,411 Rbdlr. 7 §. ere tilskrevne Bankens
Capital-Conto i Sølv.

II. Bankens Seddelgjeld udgjorde efter Regnskabet for det forrige Bankaar til den 31te Juli 1823 . . .	21,859,919 Rbd. 69 §.
Denne Bankens Seddelgjeld er i indeværende Bankaar formindsket: ved Inddragelse og Opbrændelse af Bankens Overskud for forrige Bank- aar, til Beløb . . .	534,200 — 20 §.

Den nuværende paa Banken
hvilende Seddelgjeld udgjør
altsaa . . . 21,325,719 Rbd. 49 §.

Anmærken. De $\frac{2}{3}$ Dele af Bankens oprindelige Hæftelses-Capital, for saavidt samme hviler paa Jorder og Tjender i Danmark, udgjorde den 31te Jullii 1824, 12,633,077 Rbdlr. 74 $\frac{1}{2}$ s., hvoraf Renten a 6 $\frac{1}{2}$ pCt. aarlig udgjør 821,150 Rbd. 6 $\frac{1}{2}$ s. Sølv.

Herfra bliver, ifølge Kongeligt aabent Brev af 4de Febr. 1820, at drage de Udgifter, som Banken, i Anledning af det for at bespore de Seddel = Inddragelsen aabnede Laan, har affholdt. I udbetalte Renter d. 11te Decbr. 1823, 149,760 Rbd. 80 $\frac{1}{2}$ s., i ditto ditto til 11te Junii 1824, 138,084 Rbd. 16 $\frac{1}{2}$ s., i Capitalafdrag til 11te Decbr. 1823, 100,000 Rbd., senere indløst 104,200 Rbd., i alt

492,045 — : : —

Resten 329,195 Rbd. 6 $\frac{1}{2}$ s. Sølv. hvilken Rest er henlagt til videre Indløsning af ovennævnte Laan i næste Decbr. Termin.

Bankens Overskud for dette Bankaar, som beløber 617,380 Rbdlr. 55 $\frac{1}{2}$ s. Sølv og 89,551 Rbdlr. 63 $\frac{1}{2}$ s. Sedler, vil efter Fradrag af ovennævnte til

Indløsning af Laanet 4de Febr. 1820 henlagte 329,105 Rbdlr. 6 $\frac{1}{2}$ Sølvs, blive i næste Bankaar at tillægge Capital-Conto med 288,275 Rbdlr. 49 $\frac{1}{2}$ Sølvs og 89,551 Rbdlr. 63 $\frac{1}{2}$ Sedler.

Den Forffjet af 694 Rbdlr. 6 $\frac{1}{2}$ Sølvs, som findes mellem det Beløb, hvortil de $\frac{1}{2}$ af Bankens Hæftelsescapital i Jorder og Tiender i Danmark ere angivne i nærværende, og det, hvortil samme angives i sidstaflagte Regnskab, hidrører fra de i Hæftelsesnes Beløb bevirkede Forandringer.

III. Bankens ved Octroyen paalagte Obligations-Gjeld angaaende:

- 1) Beløbet af de, for indløste slesvig-holstenste Skatte-kammerbeviser paa 20 Rdlr. slesvig-holstenst Cou-rant udstedte, Obligationer a 4 pCt. Rente, var efter forrige Regnskab indtil 31te Julii 1823:

4,363,580 Rbd. Sølvs.

Denne Summa er i indesværende Bankaar formindsket med: a) et Beløb af 720 Rbdlr., som af Banken er erhvervet i Anledning af Hertugdømmenes Udløsning fra Banken, efter Patent 4de Juli 1818, og b) som er indsendt fra Bank-Institutet i Altona til Afdrag paa den samme tilfaldende Andeel af

Transport	4,863,580 Rbd. Sølv.
dette Slags Obligationers Gjeld 16,740 Rbdlr., til-	
sammen	17,460 Rbd. Sølv.

17,460 Rbd. Sølv.

Igjen 4,316,120 Rbd. Sølv.

- 2) Beløbet af de for Afstignationer efter Patentet af 19de Decbr. 1810, indtil 31te Julii 1823 udgivne Obligationer lydende paa 5 pCt. Rente var 1,399,520 Rbd. Denne Sum er i indeværende Bankaar formindsket med: a) et Beløb af 1200 Rbd., som af Banken er erhvervet i Anledning af Hertugdømmenes Udløsning fra Banken efter Patent 4de Julii 1818, og b) som er indsendt fra Bank-Institutet i Altona til Afdrag paa den samme tilfaldende Andeel af dette Slags Obligationsgjeld 4900 Rbd., er 6100 Rbd., i alt
	1,393,420 Rbd. Sølv.

og udgjør altsaa denne Deel

af Bankens Gjæld den 31te Julii 1824	5,739,540 Rbd. Sølv.
3) Finantsernes Reservefond i uopsigelige Obligationer udgjorde den 31te Juli 1823	6,048,585 Rbd. 40 ß.
derpaa er i dette Bankaar	119,040 — 35 =
og paa samme refterer søl- gelig nu	5,929,545 Rbd. 5 ß.
IV. I Henseende til Nationalbankens øvrige Activa og Passiva, da er sammes Status den 31te Julii 1824 følgende:	
A. I Sølv.	
eier Banken, eller har tilgode.	
Bankens Bygning af Værdie	47,779 Rbd. 32 ß.
Dens udestaaende almindelige Laan til Veløb	2,276,164 — 19 =
De af samme disconterede Bexler	39,182 — 6 =
Dens Udlaan i Banco, Bcomf. 288,281	192,187 — 32
Dens Tilgodehavende i Banco, deels i Bexler, deels hos Cor- respondentere, Bancomf. 2,878,671. 10.	1,919,114 — 40 =
Uvisse Fordringer	357 — 35 =
Hos Finantserne har Banken tilgode for det paa de 5 før- ste Bankaars Overskud avan- cerede Forskud	1,419 — 3 =

§ Activa, som Banken i Ud- ledning af dens Udlaan er kommen i Besiddelse af	2,040 —	;
Før Udgifter, hvoraf Banks- Instituttet i Altona i sin Tid vil godtgjøre Banken sin for- holdsmaessige Andeel	2,384 —	61 ;
Casse-Beholdningen	799,371 —	43 ;
	<hr/>	
Summa	5,279,999 Rbd.	79 §.

fylder Banken:

For Udlaan	957,128 Rbd.	79 §.
Indskud til Actier	36,100 —	
iaaffordrede Renter	6,979 —	7 ;
iaaffordrede Obligationer i rede Eolv	3,600 —	
Hæstelses-Renter, hvis For- faldstid et er opgiven	1,512 —	35 ;
uberligtaegede Indbetalinger paa Hæstelser i Danmark	567 —	82 ;
† Deo Bkm. 1,459,495. 12. 6.	972,997 —	18 ;
	<hr/>	
	1,978,885 Rbd.	29 §.
Saldo	3,301,114 —	50 ;

Summa 5,279,999 Rbd 79 §.

Men fra den anførte Saldo	3,301,114 Rbd.	50 §.
bliver at drage Bankens Over- flød i Eolv for dette Aar	617,380 —	55 ;
	<hr/>	

følgelig er Bankens Capital:

Conto i Sølv	2,683,733 Rbd. 91 f.
Saldoen bestaaer i Bcomf:	
1,707,456 13. 6. =	1,138,304 Rbd. 54 f. Sølv.
og i Sølv	2,162,809 — 92 =
	<hr/>
	3,301,114 Rbd. 50 f.

B. J Obligationer
 eier Banken:

Af de fra Rigsbanken overleverede extraordinaire Activa nu for Tiden . . . . 4,000 Rbd. Sølv.
 den skylder:

For det af Hs. Majestæt Kongen til Banken overdragne Guldstaffel	150,500 Rbd. Sølv.
For de efter Bekjendtgjørelsen af 21de Juni 1818 udstædte uopsigelige Obligationer	130,600 — —
For Obligationer udstædte for Laanet efter Indbydelsen af 4de Februar 1820	5,622,500 — —

Tilsammen 5,903,600 Rbd. Sølv.

C. J Sedler eier Banken:

Dens udestaaende almindelige Laan til Veløb
 3,163,077 Rbd. 80 f.

Imod Bepæl. Obligationer udestaaende . . . . . 147,430 — 26 ;
 For uopgjorte Fordringer hos Forskjellige, reisende sig

Transport	3,310,508 Rbd. 10 s.
fra Indløsningen af Courant- sedlerne samt Rigs- banksedlerne, har Banken tilgode	1,003,651 — 17 s
Hos Finantserne har Banken tilgode for det paa de første 5 Bankaars Overskud avancerede Forssud	6,580 — 22 s
Paa Banco:Conto for frem- med Regning har Banken tilgode	596,895 — 62 s
I Activa, som Banken i An- ledning af dens Udlaan er kommen i Besiddelse af	39,652 — 72 s
I Casjen	311,905 — 45 s

Summa 5,269,193 Rbd. 86 s.

den skylder:

For Udlaan	1,990,188 Rbd. 84 s.
I Anledning af Courant- Sedlernes Indløsning er der endnu paa Banken en uopgjort Forbring til Be- løb	907,621 — 38 s
For uaffordrede Renter	10 —
For Hæstelses-Renter, hvis Forfaldetid ei er opgiven	1,600 —

For fra Bank-Instituttet i Altona til Dækning af dens Andeel af de opsagte 6½ pCt. Slesvig-holsteenske Obligationer modtaget . . .	148,180 —
For uaffordrede Obligationer til Beløb	2,165 —
For uberigtigede Indbetalinger paa Hæstelser i Dagsmark	834 — 25
	<hr/>
	3,050,099 Rbd. 51 p.
Saldo 2,219,093 — 81	
	<hr/>
Summa	5,269,193 Rbd. 36 p.
Men fra den anførte Saldo bliver at drage Bankens Overskud i Sedler for dette Aar	89,551 — 63
	<hr/>
Følgelig et Bankens Capital:	
Conto i Sedler	2,129,542 Rbd. 18 p.
Sammenligning imellem Bankens Capital-Conto den 31te Julii 1823 og den 31te Julii 1824.	
1823 eiede Banken i Sølv	2,437,710 Rbd. 9 p.
1824 eiede Banken i Sølv	2,683,733 — 91
	<hr/>
Forsøget i Sølv	246,023 Rbd. 82 p.

1823 eiede Banken i Sedler . 2,001,615 Rbd. 71 β .

1824 eier Banken i Sedler . 2,129,542 — 18 =

Forsøget i Sedler 127,926 Rbd. 43 β .

Denne Forandring i Bankens Capital-Conto har følgende Aarsager:

a) I Henseende til Sølvet:

Capital-Conto udgjorde efter forrige Aars Regnskab . . . . . 2,437,710 Rbd. 9 β .

Paa Hæftelsesfonden er i indværende Aar afbetalt for Danmark 167,596 Rbd. 75

β ., og for Hertugdømmene 78,411 Rbd. 7 β . . . . . 246,007 — 82 =

Indbetalt som Tilskud til Actier . . . . . 16 —

Tilsammen Bankens nuværende Capital i Sølv . . . . . 2,683,733 Rbd. 91 β .

---

b) I Henseende til Seddel:

Capitalen: Bankens Capital-Conto i Sedler udgjorde efter forrige Aars Regnskab . . . . . 2,001,615 Rbd. 71 β .

Hertil lægges det i bemeldte Regnskab omforklarede Overskud . . . . . 127,926 — 43 =

Tilsammen Bankens nuværende Capital i Sedler . . . . . 2,129,542 Rbd. 18 β .

---

c) I Henseende til Bankens Obligations-Conto:
 De Banken tilhørende Obligas
 tioner udgjorde den 31te Jul
 ii 1823 . . . . . 5,920 Rbd.

Hersfra afgaaer:

Beløbet af de anførte 2 Sum
 mer (respective 720 Rbdtr.
 og 1200 Rbd.) af sledvlg-hol-
 stenske Obligationer, der vare
 Banken tilhørende, og som saa-
 danne ere blevne tilintetgjorte,
 tilsammen med . . . . . 1,920 —

Igjen Bankens nuværende Ca-
 tal i Obligationer . . . . . 4,000 Rbd.

Directionen for Nationalbanken den 31te Jult
 18^o4.

J. Thomsen. D. Koefoed. Chr. Thomsen.
 Agesen. P. Møller.

Directionen for Nationalbanken bliver herved quit-
 teret for aflagt Regnskab for Bankaaret fra 1ste August
 1823 til 31te Juli 18^o4.

Nationalbankens Repræsentantskab den 28de Februar
 1825.

H. W. Moltke. L. Erichsen. Sr. Tutein.
 J. S. Finn. Koefoed. J. Th. Suhr.
 Rothe. C. Lerche. Knuth. N. J. Schmidt
 Stampe. Raben-Suitfeldt-Levegau.
 H. C. Kierulff. Bentley.

Blandede Efterregninger.

Under 7de Febr. er fra det danske Cancellie afgaaet et Circulaire til samtlige Stiftamtmand og Amtmænd i Danmarck, af følgende Indhold:

Cancelliet er blevet opmærksomt paa, at det i flere Jurisdictioner er Tilfældet, at Skifteforvaltere stundom beregne sig i Boer et Extraditionsgebyr efter Sportel-Reglementet af 22de Marts 1814 § 92, uagtet det forment til at overstige det Gebyr, der efter bemeldte Reglements §. 86 skulde have været erlagt, dersom Skifterne vare blevne sluttede. Det er imidlertid en Selvsølge, at Bestemmelsen i den nævnte § i Sportel-Reglementet ikke kan have til Niemod at tilstaae et høiere Gebyr for en Deel af en Skiftebehandling, end § 85 hjemler for dens Tilendebringelse, hvorimod disse §§ sammenholdte med hinanden, saavel som med Sportel-Reglementet for Norge af 11te Jun. 1788, 1 Afd. §. 25 lede til det Princip, at Extraditionsgebyret, forsaavidt et Boes Status kjendes, ikkun bør være omtrent halvt med Skiftesalarriet, dog i intet Tilfælde mindre end 2 Rbdlr. Sølv til Skifteforvalteren, og 4 Rk. Sølv til Skrивeren.

I det Cancelliet tjenstlig anmoder (Tit.) herpaa at gjøre samtlige Skifteforvaltere i det dem angbetroede Amt opmærksomme, udbeder man sig tillige, at De vil betyde dem, at naat et Boe er bragt saavidt, at det sees, at intet er at arve, men det paa Begjæring kan ekstraheres til den Længstlevende, og

benne ved at betale Extraditionsgebyr, efter §. 92, vilde komme til at erlægge mere end den vilde have at udrede i Skiftesallair efter §. 86, bør Voet sluttes og Gebyr beregnes efter sidstnævnte §.

Fra det danske Cancellie er under 12de Martii expederet et Circulaire til samtlige Amtmænd, samt Lands og Søe-Krigscommissairer i Danmark, saa lydende:

I Anledning af den 2den Post i Reskriptet af 4de Febr. 1818, angaaende det jagtvante Mandskabs Udskrivning til Regiments-Jægercompagnierne uden Lodtrækning, har Hs. Majestæt Kongen under 23de f. M. allernaadigst befalet, at da de omtalte jagtvante Reservers Antal er saa lidet, skulde de for Fremtiden udskrives paa samme Maade som de øvrige Reserver, og altsaa, ligesom ved disse, Lodtrækning finde Sted, hvortilmod Allerhøistamme ved Parolen vil lade befale, at Regimenterne have af deres Recrutter at udsøge de Mandskaber, som maatte være jagtvante, og ansætte disse ved Jæger-Compagnierne.

Hvilket til fornøden Efterretning herved tjenstligst meldes.

Fra det danske Cancellie er den 22de Martii udfærdiget efterstaaende Circulaire til samtlige Amtmænd,

Grever og Baroner, samt Kjøbenhavns Politidirec-
teur:

Det Kongelige Rentekammer har andraget for Cancelliet, at samme, ved flere Leiligheder, har erfaret, at Anordningerne inod Brugen af ustemplede Spillekort jævnlig overtrædes, og derfor anmodet dette Collegium om at ville foranstalte, at Placaten af 29de Aug. 1818, angaaende Straffen for Handel med, eller Brug af Spillekort, der ikke med behørigt Stempel ere forsynede, bliver ved offentlig Bekjendtgjørelse ind-
ffærpet.

Foranlediget heraf skulde man tjenstligst have (Tit.) anmodet om behageligen at ville drage Omsorg for at ovennævnte Placat bringes til offentlig Kundskab, samt at paasee, at samme nøiagtigen overholdes.

Hs. Majestæt Kongen har ved Parolen under 28de f. M. allernaadigst befalet:

”Da det 1ste Livregiments 3die Bataillon for Fremtiden vil blive rekrutteret fra Weile Am: og det Sielandske Jægercorpses 2den Bataillon af det 1ste og 2det Sjællandske nationale District, skulde Rekrutterne til fornævnte Forstærknings-Batailloner herefter møde til Dreksfering, de af 1ste Livregiments 3die Bataillon i Fredericia og de af Sjællandske Jægercorpses 2den Bataillon i Kjøbenhavns Garnisons Exerceersfole.”

Hvilket den 15de Martii fra det danske Cancelli

lie er communiceret samtlige Amtmænd samt Land og Søe-Krigscommisſairer i Danmark.

Under 29de Martii er fra det danske Cancellie afgaaet følgende Circulaire til samtlige Amtmænd, samt Land- og Søe-Krigscommisſairer i Danmark:

Hs. Majestæt Kongen har ved Parolen under 14de d. M. beſtalet følgende:

1. Cavallerie-Regimenterne indkalde til Exerceertiden i Nar ikke flere nationale Heste end ethvert Regiment ſær kan gjøre beredne med Mandſkab, men derimod lagttages paa den anden Side, at alt Mandſkab, ſom under Vaaben er tilſtæde ved diſſe Regimenter, ſkal gjøres beredent.

2. I dette Nar ſulle Regimenterne og Corpserne indkalde deres Frieſolk og Districtsheſte til Exerceertiden ſaaledes:

a) Samtlige Regimenter og Corps, ſom have Standquarteer paa Sjælland (Ragvetcorpset undtagen), ſulle iſtædetfor til den 20de Maii indkalde deres Frieſolk og Districtsheſte til at møde ved de reſpective Standquarterer den 20de Septbr. næſtkommende, og iſtedet for 28 Dage, ſkal dette Nars Exerceertid kun vare i 23 Dage.

Ragvetcorpset indkalder derimod detſ Frieſolk til den 20de Maii og exercerer i 23 Dage.

b) Det ſjællandske Landseneer Regiment, Huſar Regimentets 1ſte, 2die og 4de Escadron, ſamt af Kroſ

nens Regiment, Grenadeer-Compagniet, 4 Muffeteer-Compagnier og Jæger-Compagniet, skulle møde i et Cantonnement i Omegnen af Kjøbenhavn, fornævnte Cavallerie i 12 og Kronens Regiments fornævnte 6 Compagnier i 10 Dage.

c) Det sjællandske Landfeneer-Regiment optager dets Heste fra Græs, saasnart de reglementerede 107 Græsningsdage ere udløbne, afmarscherer den 26de Septbr. fra Escadronernes forskjellige Garnisoner, indtræffer i et Cantonnement ved Kjøbenhavn den 28de, holder Rastdag den 29de, exercerer og manøvrerer fra den 30te Septbr. indtil den 11te Octbr. i 12 Dage, opbryder fra Cantonnementet den 12te, indtræffer i de forskjellige Standquarterer den 14de, afleverer Mundering, Armatur, Løbertoi, Heste, Equipagesorter den 15de Octbr., og paa samme Dag permitteres Frisolkene og hjemsendes Districtshestene.

d) Husar-Regimentet optager dets Heste fra Græs, naar de reglementerede 107 Græsningsdage ere udløbne, og den 22de Septbr. afmarscherer den 1ste, 3die og 4de Escadron fra deres respective Standquarterer, til et Cantonnement ved Kjøbenhavn, exercerer og manøvrerer fra den 30te Septbr. til den 11te Octbr. i 12 Dage, opbryder den 12te Octbr. fra Cantonnementet til Standquartererne, og den 13de Octbr. afleverer Frisolkene af Regimentets samtlige 4 Escadroner deres Munderingsager og hjemmitteres.

e) Kronens Regiments Grenadeer-, 4 Muffeteer-

samt Læger Compagnie afmarschere fra Helsingør til Forstæderne ved Kjøbenhavn den 30te Septbr., holder Kasidag den 1ste Octbr., exercerer og manøvrerer fra den 2den til den 11te Octbr. i 10 Dage, opbryder fra Cantonnementet den 12te Octbr. til Helsingør, og den 13de Octbr. skulle Frisfolkene, efterat have afleveret deres Mundering, Lædertsøi og Armatur, hjempermitteres.

f) Kjøbenhavns og Citadellens Garnisoner hjempermittere deres Frisfolk, og hjemsende Artillerie: Districtshestene den 12te Octbr.

g) Samtlige Regimentter og Corps under den Syenske og Nørre-Lydsk General Commando, indkalde deres Frisfolk og Districtsheste til at møde i Standsquartererne til sædvanlig Tid, nemlig respective den 20de, 24de og 26de Maii, og skulle disse Regimentter og Corps i 23 Dage exercere som sædvanlig ved Standsquartererne, og efter endt Exercice hjempermittere Frisfolkene, hjemsende Districtshestene og slaae Stamhestene paa Græs, alt saaledes som Planerne bestemme, paa det nær at det skeer 5 Dage tidligere.

Prinds Frederik Ferdinands Regiment lette Dragoner trækker Escadronen i Skanderborg til Aarhus og Omegn saaledes, at den, Marschdagen fraregnet, er 7 Dage ved Regimentet.

Det Slesvigske Cuirassers Regiment trækker Escadronen i Veile til Horsens om Omegn saaledes, at den ligeledes kan være 7 Dage samlet ved Regimentet.

v. Dan indtrædt i virkeligt Nummer paa yngst Sec-
 ondlieutenants Gage, hvorved hans nuhavende Extra-
 gage ophører, og Secondlieutenant G. W. v. Døcker
 ansat ved Regimentets Jægercompagnie. Den 13de,
 den ved Hs. Majestæts eget Regiment staaende Pre-
 mierlieutenant L. J. v. Rodtwitt afskediget, formedelst
 Svagelighed, i Naade af Krigstjenesten som Capitain
 og med Pension; i Hs. Majestæts eget Regiment er
 skeet følgende Avancement: Stabskapitain D. N. v.
 Giedde udnævnt til Compagniechef; Premierlieutenant
 C. U. v. Lønder til Stabscapitain; Secondlieutenant-
 terne C. C. v. Schwarz og F. W. v. Nitzels til Pre-
 mierlieutenant; Secondlieutenanterne C. W. v. Dail
 og G. W. v. Døcker oprykket i den høiere Second-
 lieutenant's Gage, og ansat den Førstnævnte ved Gre-
 nabeercompagniet, og Secondlieutenant a la suite F.
 J. E. v. Eastonier indtrædt i virkeligt Nummer paa
 yngst Secondlieutenants Gage, imod at hans nuha-
 vende Extragage ophører. Den 16de, den ved Kjø-
 benhavns borgerlige Artillerie staaende chirurgiske Ræ-
 skent H. F. Osth meddeelt Bataljonschirurgs Carac-
 teer. Den 22de, Landcadet A. de Torne udnævnt til
 Secondlieutenant a la suite ved det vestindiske Infan-
 terie med Anciennetet fra Datum. Den 24de, den
 ved det sjællandske Jægerkorps staaende characteriserede
 Bataljonschirurg, J. G. E. Møse, meddeelt estet
 Ansgning i Naade Afsked fra bemeldte Corp.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 19. Den 16de April 1825.

Trykt i det Kongl. Høi- og Lovtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

I Følge Forordningen af 26de Noobr. 1731 er det ikke tilladt at trække Bøxer med længere Eigt end 3 Maanedes. Denne Regel, hvorfor ingen Undtagelse er gjort for de vestindiske Colonier, har, som den Kongelige vestindiske Regjering har andraget, den Folge, at de Producter, hvormed de Bøxer dækkes, som udstædes paa bemeldte Colonier, in specie for Laan af den Kongelige Kasse, maae sælges saaledes, at Betalingen derfor kan indkomme inden 3 Maanedes, og at altsaa ikke saa fordeelagtige Priser derfor kunne holdes, som naar Vedkommende kunde oppebie bedre Conjunctioner eller sælge paa lang Credit. Den har derfor anseet det tjenligst, for Coloniens Fary, om Tilladelse kunde udvirkes til at trække Bøxer derfra paa

de danske europæiske Stater med 6 a 9 Maaneders Sigt; i hvilken Henseende den og har paaberaabt sig Analogien af Forordningen angaaende den islandiske Handel af 13de Junii 1787, Cap. 2, §. 20, og Anordningen om Kjøbstæderne i Finmarken 17de Julii 1789, §. 25. Det Kongelige General-Toldkammer- og Commerce-Collegium har anbefalet dette Andragende.

Med Hensyn til den Interesse, Sagen kan have for den Kongelige Kasse, har man indhentet Betænkning fra den Kongelige Direction for Statsgjelden og den synkende Fond. Denne har, uagtet Forlængelse af Bxlens Sigt forlænger Risicoen for Bxlens Ithænderhavere, der ere nødsagede til strax ved Accepten at overlevere Acceptanten de til Bxlens Dækning medfulgte Varer, bemærket, at den, naar det kunde være til væsentlig Lettelse for Planterne, at den ovennævnte Tilladelse udvirkes, ei, for sit Vedkommende, vilde have noget derimod at erindre, dog at 6 Maaneder bliver den længste Sigt, som maatte gives de vestindiske Bxler.

Cancelliet skjønnede heller ikke rettere, end at en saadan Bestemmelse, der naturligviis kun vilde være tilladende, og ikke være til Hinder i at Bxler med kortere Sigt kunne udstædes, hvor Vedkommende finde det gavnligere for sig, maatte stemme med Coloniernes Tarv, da derved Acceptanten, uden at være hindrede i strax at forhandle de til Bxlernes Dækning indsendte Varer, naar Conjunctionene dertil indbyde, tillige saae

Veilighed til at udsætte Salget, hvor Omskændighedernes lade formode en Stigen i Varepriserne.

Cancelliet indstillede derfor allerunderdanigst:

”at det, for Fremtiden, maatte være tilladt at trække Bøxler mellem de vestindiske Her og de danske europæiske Lande med 6 Maaneders Sigt.”

Efterat Hs. Majestæt allernaadigst havde bifaldet denne Indstilling, er der i Henhold hertil under 7de April udfærdiget en Cancellie-Placat.

Den 15de Martii er fra det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie expederet en Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten, saa lydende:

Det har allernaadigst behaget Hs. Majestæt Kongen at resolve, at Godtgjørelsen for Djergeringen af det, Digeinteressenterne paa Vestkysten af Hertugdømmene Slesvig og Holsten tilhørende Træ, hvad entent samme maatte være løsrevet fra Digerne selv eller henslagt som bestemt til Digers Opførelse og Istandsættelse, for Fremtiden ei skal ansættes efter de almindelige for Djergelønnens Bestemmelse gjeldende Regler; hvorimod Djergelønnen i hvert enkelt Tilfælde bliver af Dyrigheden at bestemme til en efter Villighed passende Erstatning for den anvendte Møje og muligvis havde Fare.

Ovenstaaende allerhøieste Forskrift bliver herved

bekjendtgjort til alle Vedkommendes Efterretning og vedbørlig Efterlevelse.

Igjennem det Kongelige Slesvig = Holsten = lauenborgske Cancellie er under 29de Martii udsærdiget følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsteen:

Det har behaget Hs. Majestæt Kongen allernaadigst at resolve: at det, naar Generalcommissariats Collegiet udstæder Befordringspasser til enkelte Officerer, Underofficerer og Gemene eller andre til Landmilitair Etaten hørende Personer, som fra det Sted, hvor de ligge i Garnison, commanderes til et andet Sted, for enten der at forblive i Garnison eller strax igjen at afreise, maa være bemeldte Collegium tilladt, i disse Befordringspasser at anmærke, at frit Quarteer skal tilstådes dem paa Reisen; men at det iøvrigt, naar Quarteeranviisninger ere nødvendige, skal uforandret forblive ved den i Indquarterings-Forordningen af 5te Octbr. 1819, §. 29, bekjendtgjorte Forskrift, hvorefter Generalquarteermeisteren er udelukkende besøiet til at udstæde særskilte Quarteeranviisninger.

Ovenstaaende bliver herved bekjendtgjort til alle Vedkommendes Efterretning og vedbørlige Efterlevelse.

Fra Kjøbenhavns Magistrat har Cancelliet modtaget et Forslag om Bestemmelse af Daglønnen for

Muur- og Tømmerføvendene i Kjøbenhavn i Sommermaanederne d. A. Efterat man desangaaende havde corresponderet med Overbygnings- Directeuren, og derefter allerunderdanigst foredraget Hs. Majestæt Sagen, har det behaget Allerhøiſtsamme under 30te f. M. aller-naadigst at resolve:

”at Daglønnen for Muur- og Tømmerføvendene i Kjøbenhavn for April og September Maaneder indværende Nar Aar fastsættes til 4 Mk. 8 ß. Sølv daglig, og i Maii, Junii, Julii og August Maaneder til 5 Mk. Sølv daglig, samt at det, med Hensyn til Arbeidstidens Bestemmelse, skal have sit Forblivende ved hvad der senest er fastsat ved Placat af 31te Martii f. A., saaledes at Arbeidstiden i April og September Maaneder bliver fra Kl. 6 til 12 Formiddag, og fra Kl. 1 til 7 Eftermiddag; og i de øvrige Sommermaaneder fra Kl. 5 til 11 Formiddag, og fra Kl. 1 til 8 Eftermiddag.”

Hvorom under 31te Martii er udfærdiget en Cancellie: Placat.

Den 7de April er fra Cancelliet udfærdiget følgende Placat:

Under 13de Jan. 1823 er udstædt en Declaration om gjensidig Ophævelse af Afdragsretten imellem Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig paa den

ene, og samtlige Hertugelig Nassauiske Lande paa den anden Side, hvis Bestemmelser herved bekjendtgjøres til Efterretning og behørig Jagttagelse.

Efterat Hs. Majestæt Kongen af Danmark og Hs. Durchlaughtighed Hertugen af Nassau, i Betragtning af de Byrder, som ere forbundne med de af omflyttende og bortdragende Undersaatter, saavel som i Arvskald og andre Tilfælde hidtil fordrede Afdrag og Udførsels- Afgifter, ere komne overeens, om ganske at ophæve denne Afdrags- Ret imellem det egentlige Kongerige Danmark og Hertugdømmet Slesvig, paa den ene Side, (ligesom dette allerede er skeet i Følge den 18de Artikel af den tydske Forbundsact, af 18de Junii 1815 og den tydske Forbundsforsamlings Beslutning, af 23de Junii 1817, med Hensyn til Hertugdømmene Holsten og Lauenborg) og samtlige Hertugelig Nassauiske Lande paa den anden Side, skal der af de Kongelige danske Undersaatter, som i Fremtiden bortflytte med deres Formue fra Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig til Hertugdømmet Nassau, eller af de Hertugelig Nassauiske Undersaatter, som i Fremtiden maatte have Arv at hæve i Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig, og ville indføre denne i Hertugdømmet Nassau, ikke kunne fordres eller oppebæres under nogen Benævnelse noget Afdrag, Afgangspenge, Tiendepenge eller Bortflytnings- Afgift, de almindelige Afgifter undtagne, som de Kongelige

Danske eller Hertugelig Nassaulske Undersaatter i saas danne Tilfælde have at svare til deres egen Landsheer re. Løvrigt skal denne gjensidige Ophævelse af forber meldte Afdrag, Afgangsenge, Tiendepeng og Bort: flytnings: Afgift ikke allene udtrykkelig strække sig til Udvandrings: og Nye: Tilfælde, men og til alle andre, hvori efter Sædvane eller per modum retorsionis Erlæggelsen af sig Afgift under hvilkensomhelst Benævnelse hidtil har været brugelig.

Løvrigt er det i en ved de gjensidige Erklæringers Udoverling optaget Protocol bestemt, at den ovenmeldte Afdragsfrihed skal antages at være traadt i fuld Virk: somhed med den 17de Martii 1823.

Blandede Efterretninger.

Under 11te Martii er meddeelt gratis Confirmation paa en af Arvingerne efter afgangne Justitsraads inde Nasch til Rønningesøegaard i Odense Amt under 10de Decbr. 1787 oprettet Foundation for et af hende til Fordeel for 6 Fattige af Rønningesøegaards Gods paatænkt og af dem fuldbyrdet Legat, med den Bestem: melse, at der ikke paa Grund af den aarlige Gave til bemeldte Fattige maa affortes disse noget i hvad der af Fattigvæsenet aarligen tilkommer dem, tillige med Sognets andre Fattige.

Bemeldte Fundats indeholder følgende:

1.

En Capital af 600 Rdlr., skrives Ser Hundrede

Rigsdaler, ffjænkes, gives, samt overdrages fra Funderatorerne og Arvinger, som en evindelig Gave og Eiendom til Bedste for Fattige af Rønningesøegaards Gods, af hvis aarlige Renter, hvilke til Sex Fattige, 4 pCt. beregnede, udgjør Fire og Tyve Rigsdaler, til hvert Aars Nytaars Dag paa Rønningesøegaard skal uddeles til Sex fattige Personer saaledes, at enhver af dem faaer Fire Rigsdaler i Penge. En til denne Gaves Administration og Uddeling gjennemdragen og forseglet Bog skulde formelig indrettes, og derudi de Personers Navne antegnes, som nyde ovennævnte aarlige Gave, samt udførlig gjøres Rede for den aarlige Indtægt og Udgift, og derhos forklares hvad Omstændigheder i ethvert forløben Aar denne Donation betræffende maatte være forefaldne og indtrufne.

2.

At da Rønningesøegaard havde Bøndergods i Rønninge, Schiellerup, Ellinge og Kullerup Sogne, burde de Fattige af Godset i alle 4 Sogne nyde godt af denne legerede aarlige Gave, er derfor bestemt egentlig som en Regel, tyende Portioner til Rønninge, tyende Portioner til Schiellerup og Ellinge sammentagne, og een Portion til Kullerup. Skulde derimod i et eller andet Sogn ingen trængende Fattige findes, saa kan Sogaets Portion af Gaven henlægges til et af de andre Sogne, saalænge indtil der i samme virkelig blive Fattige. Skulde ellers nogen Forandring indtræffe, hvorved Rønningesøegaards Bøndergods blev

mere samlet i 1 a 2 Sogne, da taer ingen anden Deel i dette Legatum end de Sogne, i hvilke Hovedgaarden virkelig er Bøndergods; men dersom alt Bøndergodset nogentid blev separeret fra Hovedgaarden, dersom endydermere Rønninge Kirke derfra skulle blive afhændet, da skulde i første Tilfælde Gaven's aarlige Uddeling skee paa Rønningesøegaard, men i sidste Tilfælde skal det skee i Rønninge Præstegaard, dog i Kirkens Eiers Overværelse, og i begge Tilfælde skal de Fattige i Rønninge Sogn allene tage Deel i Gaven.

3.

De første syv Personer, som paa Nytaarsdag 1789 for første Gang skulde nyde de for enhver af dem bestemte fire Rigsdaler, have Arvingerne dengang funden for godt selv dertil at udnævne. For Eftertiden, og naar nogen ved Dødsfald eller paa anden Maade afgaer, skal vedkommende Sognepræst bringe tvende Personer i Forslag til det vacante No., og Rønningesøegaards eller Rønninge Kirkes Eiere udnævne den af de Foreslagne, som skal træde i den afgangne Person's Sted, for stedse paa mueligste Maade at kunne træffe de meest Trængende og Værdige af begge Køn og Alder; dog skulle fattige Værn, som udnævnes til at nyde denne aarlige Gave, ei beholde den længere end til de have fyldt det sextende Aar, med mindre at Bændfærhed eller lignende Tilfælde gjør et saadant Værn til et bestandigt Almisjelen. Det er fastsat, at

Missgjerninger, og et forargeligt Liv og Levnet, ganske udelukker, og gjør endog dem uværdige til Gaven som allerede dertil kunde være indlemmede, da de i saa Fald afgaae, og andre Personer i deres Sted udnævnes, hvilket skal beroe paa Rønningesøegaards eller Rønninge Kirkes Eiere, vedkommende Sognepræst i hvis Sogn den paagjeldende Person opholder sig, og Rønninge Sognepræstes, deres Kjendelse.

4.

Til Sikkerhed for ovenmældte Donations Capital, stor 600 Rdlr., skal samme stedse og uryggelig være prioriteret i Rønninge Kirke, dens Tiende og al anden Rettighed, næstefter den i samme Kirke forud prioriterede og legerede Capital 360 Rdlr., der er Beløbet af tvende Legater til Rønninge Kirke og Skole, udstødte af sal. Oberst Friis og af sal. Geheime raad Sehested. Rønningesøegaards eller Rønninge Kirkes Eiere skal følgelig give lovformelig Pante-Obligation, som han paa egen Bekostning udfærdiger, samt behørig ved Retten lader læse og protocollere, hvorved fornævnte Capital faaer den mentionerede Sikkerhed og Prioritet. Originalen afleveres, og bevares i Stifts-Kisten for Høns Stift, men en verificeret Gjenpart af Obligationen skal stedse forblive i Bevaring hos Sognepræsten i Rønninge. Og om endstjændt at Renten af benævnte Capital 600 Rdlr. ei fuldt kunde udgjøre 24 Rdlr., saalænge den allernaadigste $\frac{1}{4}$ pCt. Skat vedvarede, og derfra skulde af

drages, saa skulde dette Afdrag dog et affortes for de Fattige; men enhver af dem nyde de dem tiltænkte 4 Rdlr.; men det manglende skulde tages af en anden Capitals Renter, som ligeledes under denne Dags Datum er legeret til Rønninge Kirke, til en Families Begravelses Vedligeholdelse. Dette Donations-Brev skal in Originali nedlægges i Stifts-Kisten for Syens Stift; men en verificeret Gjenpart skal være i Beyes ring hos Sognepræsten i Rønninge.

Herpaa er af nuværende Eierinde gjort følgende Paategning, som ved ovenansførte med Confirmationen forbundne Clausul yderligere blev stadfæstet:

Som nuværende Eier af Rønningesøegaard og Gods og eneste nu levende Arving efter min sal. Moder, og Medsister af det Legatum, af hvis Fundats forestaaende er en ligelydende Gjenpart, bør jeg, paa det at sammes velgjørende Hensigt ikke skal misforstaas, ikke forbigaae herved at tilføie, at ligesom den bestemte aarlige Uddeling Nytaarsdag paa Rønningesøegaard noksom viser, at denne Stiftelse er ganske adskilt fra de dert ommeldte Sognes Fattigvæsen, saaledes har det allene været Meningen, at den aarlige Gave skal tilflyde de udnævnte Trængende, uden at dem derfor maae affortes noget i hvad de ligemed andre Sognets Fattige aarlig tilkomme af Fattigvæsenet, og bemeldte Gave saaledes at være et extraordinairt Tillæg for de Nøydende, hvormed de som Fattige af min sal. Moders Gods kunde nyde den aparte Hjelp

i Vinterens Tid hun havde, som Godseier, selv givet, og tiltænkt efter sin Død sit eget Godses Trængende, og følgelig ikke bør komme fremmede Godser eller Communerne, for hvilket Legatet ikke er stiftet, til Fordeel.

Rønningesøegaard, den 22de Jan. 1825.

Enke de Mylius.

(L. S.)

Cancelliets Resolution var begjert over det Spørgsmaal, om de Skomagere, som, i Medhold af Placaten af 3die April 1816, §. 1, have erholdt Tilladelse til at nedsette sig paa Landet, ere berettigede til at sye andet Godtøi, end Bønderskoe, med Hensyn til, at Lovens 3 — 13 — 23 kun tillader de Skomagere, det sye Bønderskoe, at boe paa Landet.

I Anledning heraf, er under 22de Febr. svaret: at ovennævnte Lovens Artikel, der, med Hensyn til Væskaffenheden af de Arbeider, en Landsbyeskomager maa forfærdige, ingen Forandring har lidt ved Pl. af 3die April 1816, bør forstaaes saaledes, at Landsbyeskomagere ere berettigede til at sye alt Slags Godtøi af almindeligt simpelt Læder, uden Hensyn til de Personers Stilling, for hvem de arbeide; dog at de ikke maae arbeide for Kjøbstædsfolk, men vel der paa Markederne assætte det Slags Arbeide, som de, efter det Foransførte, ere berettigede til at forfærdige.

En Underdommer har forespurgt, hvorledes der skal forholdes, naar Værdien af fundne Sager ikke udgjør saameget, som de Omkostninger, der medgaae til at opbygge samme i Aviserne.

Foranlediget heraf er under 2den April svaret, at Bekjendtgjørelser i Aviserne angaaende fundne Sager under alle Omstændigheder maa bortfalde, naar det Fundnes Værdie ikke kan bære Avertissemøntens-Omkostningerne, hvorhos bemærkedes, at en saadan Bekjendtgjørelsesmaade paa Landet og i de Kjøbstæder, hvor Aviser ikke udgaae, er uoverensstemmende med Anordningerne.

Cancelliet har modtaget og allerunderdanigst foreslagt Hs. Majestæt Beretning om Skiftevesenets Tilstand i Danmark i Aaret 1823. Efter sammes Udvisende ere i bemeldte Aar foretagne 9172 Skifter, hvoraf de 6124 ere nye tilkomne og de øvrige 3048 henstode fra de foregaaende Aar. Af de saaledes behandlede Skifter ere i 1823, 6474 blevene sluttede, hvoris mod 2698 ved Aarets Udgang henstode usluttede, af hvilke 1252 vare ældre end 1 Aar, men hvoraf, efter senere indkomne Beretninger, 252 nu ere sluttede. De øvrige usluttede ældre Skifter henstode efter de indkomne Dispositioner af følgende Aarsager: 320 med Creditorernes eller Arvingernes Samtykke og efter Vedkommendes Forlangende; 42 fordi Proclama eller Naads

sensaaret endnu ikke var udløbet; 337 formedelt Regnskabers Decision eller Fordringens Inddrivelse; 32 formedelt Arvingers Graværelse; 115 beroede paa andre Doers Slutning; 153 formedelt Processers og Tvistigheders Afgjørelse imellem Bedkommende; og 1 henstod, uden at nogen Harsag til Henstanden var angiven eller kunde udledes af Designationerne.

Det foransførte viser, at der ved Aarets Slutning efterlodes nogle Hundrede usluttede Doer færre end der vare ved Aarets Begyndelse; og at det ikke er noget stort Antal Skifter, som ere over 1 Aar gamle.

Cancelliet havde modtaget en Ansøgning, hvori en Soldberjent anholdt om Tilladelse for hans Hustru til i Kjøbsteden at støbe og sælge Lys.

Herpaa er under 26de Martii svaret, at da Lysestøberte ikke hidtil i Kjøbsteden har udgjort nogen borgerlig Næring, saa fandtes der intet imod at Supplicantens Hustru sælger de Lys, hun støber, uden at nogen særlig Hjemmel dertil behøves, eller at nogen Næringsstat kan kræves af saadant Erhverv som ikke er optaget blandt Byens Næringsvele. Kun saafremt det i Tiden skulde findes, at dette Erhverv blev en saadan Indtægtskilde, at det passende kunde forvandles til en borgerlig Næringsvei, kan Supplicanten ansættes til deraf at svare Næringsstat: *)

*) Det kan ingentunde anses som en almindelig Regel, at et Erhverv, som, paa de store Steder, henføres

Under 30te Martii er det tilladt Charlotte Lucille Schulz af Mariboe, Enke efter afgangne residerende Capellan Schulz, mod at holde en Factor, fremdeles at lade trykke og udgive Lollands/Falsters Stifts Adresse-Avis, under de samme Betingelser,

til borgerlig Næringsvei, heller ikke, paa de mindre Steder, kan drives uden Borgerskab eller Bevilling, og uden deraf at svare NæringsSkat. Ordningen af de borgerlige Næringer er noget local, der beroer paa de særdeles Normer, som, paa ethvert Sted, efter dets Lærd, ere bleve vedtagne, og mange Erhvervs-Filber, som paa nogle Steder ere Gjenstande for Borgerskab, eller anden Concession, ere, paa andre Steder, hvor de ere af mindre Betydning, aldeles frie. Saaledes staaer Erhverv af Reisesendes Beværtning og Befordring til Lands og Blands paa de Steder, hvor der ikke ere Gæstgivere, VognmandsLaug eller Færgeløb, aaben for Enhver. Udfillige af de Haandværkere, som findes i Kjøbenhavn og nogle af de øvrige Steder, mangle i andre, hvor derfor Enhver, uden Borgerskab, maa kunne for Betaling forrette de Arbejder, som paa hine Steder udgjøre et eget Haandværk. Endeel Haandarbejder, f. Ex. Linnedsyning, regnes paa intet Sted til Haandværker, men til Humsflid, hvorpaa Borgerskab ei bliver at tage, (sef. Placat af 3die April 1816, §. 4), og hertil kan Høfsestøberie uden Tvivl henregnes paa de Steder, hvor en modsat Indretning ikke er blevet indført. Sevnfør herved Hr. Prof. Kolderup, Rosenbarges Grundrids af den danske Politieret, Side 87, Note *).

paa hvilke det hidtil har været hendes afdøde Mand tilladt at udgive bemeldte Blad.

Ved allerhøieste Resolution af 30te Martii er det fastsat, at den i den 2den §. af Reglementet for Fattigvæsenets Bestyrelse i Kjøbstederne i Danmark af 5te Julii 1803 indeholdte Bestemmelse, isølge hvilken Amtmanden og Biskoppen skulle være Directeurer for Fattigvæsenet i Amtets Kjøbsteder, forsaavidt Bornholm angaaer, maa forandres derhen, at Amtmanden og Provsten sammesteds, herefter som Directeurer skulle føre Overopsynet med Bestyrelsen af Fattigvæsenet i Kjøbstederne paa Bornholm, hvorom de fornødne Rescripter under 8de April ere expederede til Vedkommende.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 6te April er Virkedommer ved Grevskabet Langelands Birk, J. N. Holm, bekliffet til tillige at være Virkedommer og Skriver ved Strynøe Birk.

Under det Slesvig, Holsten, Lauenborgske Cancellie: Den 5te April er Ræmmer J. Schmidt i Heiligenhafen, allernaadigst bekliffet til surnumerair Raadmand sammesteds.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 20. Den 23de April 1825.

Trykt i det Kongl. Høiſenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ſte Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Mønstad, Anders Sandøe Østved,
Deputerede i det Kjøbſelige, danske Landsting.

J u s t i t s ſ a g.

Ved Høieſteretsdom af 7de Martii ere Arreſtanterne
Andreas Schatteberg og Niels Andersen Schram for
begaaet Mord paa Smedker, Johannes Andersen, i
Overeensſtemmelse med Lovens 6—9—1, ſfr. Forord-
ningen 24de September 1824, tilfundne at miſte deres
Hals og deres Hoveder, at ſættes paa Stage.

Efter den fra Protocolſecretairerne i Høieſteret
indkomne Relation have de nærmere Omſtændigheder
in facta været følgende:

I Anledning af en fra Sognefogden i Drunt
til vedkommende Dommer den 2den Juli ſ. A. ſteet
Anmeldſe, om at en Mandſperſon ſamne Dags
Morgen var funden paa Namthen Hede død og blo-
dig, indſandt Retten ſig paa det angivne Sted, for

at anfikk den fornødne Undersøgelse. Den 5te næst efter blev foretaget en Obductionsforretning, hvis Indhold i det Væsentlige gik ud paa, at der var tilsøiet den Døde flere betydelige Saar i Hovedet, der ikke kunde være Følge af Fald, men maatte være bragte ved meget stærke Slag af en Stok eller andet stumpt Instrument, som ved Hierneskallens Mensning skjønnedes at have bevirket en commotio cerebri, og derved umiddelbart Døden. Under de til Oplysning om dette Drab optagne Forhører, blev blandt de flere Mistænkte Niels Andersen Schram afhørt, der efter adskillige Benægtelser afgav en Tilskaelse af følgende Indhold: Andreas Schatteberg havde ofte for ham yttret, at han frygte, at Sneider J. Andersen skalde bringe ham i Ulykke, og derhos anmodet ham om at hjælpe til at ombringe denne; ligeledes havde en Nicolai Cortsens Hustru udladt sig med, at J. Andersens Kone selv havde anmodet hende om at formaae ham til at deeltage i Gjerningen, hvorhos hun yttrede, at hun vilde forsvare den Synd, deraf kunde flyde. Efter gjentagne Opfordringer og under Lovte om Belønning bestemte han sig til at gjøre sælleds Sag med Schatteberg; nogle Dage efter kom et Bud til ham fra Schatteberg for at bede ham indfinde sig i dennes Logis, hos Nicolai Cortsen, hvor da denne Sag atter blev omhandlet mellem dem og N. Cortsens Hustru, hvilken sidste yttrede: at J. Andersens Kone

havde været hos hende og foreslaaet, at de skulle forsøge paa at faae J. Andersen (der ved Nygaardstrand havde Arbeide for med Reparation af en Baad,) ud at seile paa Stranden og ved den Leilighed styrte ham overbord; hun vidste, at han gierne gik med dem, naar de kun lovede ham at ville deeltage med ham i at stjæle. Da Schatteberg og Schrøm efter strect Aftale Torsdagen den 24de Juni kom til Nygaardstrand i den ommeldte Hensigt, bleve de med J. Andersen enige om at seile over Mæringer Fiord, for det at begaae et Tyverie; den 29de om Aftenen ankom de ogsaa paa den anden Side Fiorden, og Schrøm begav sig da efter J. Andersens Tilskyndelse op i Landet, som for at iværksætte det aasalte Tyverie, hvilket dog ikke var hans Hensigt at udføre; hvorfor han vendte tilbage under Forreglvende, at det ikke kunde udføres, da Manden i Huset endnu var oppe. Dagen efter seilede de tilbage, uden at finde Leilighed underveis til at udføre deres Plan — at styrte J. Andersen i Vandet — og ankom om Middagen til Hvering Mølle, hvor sidstnævnte foreslog, at de i Forening skulde gjøre et Tog til Høbegaard for at bestjæle Skolehøibørens sammesteds. Dette Forslag bifaldt de, deels af Frygt, og deels for at faae Leilighed til at udføre Planen; hvorefter de paa den fastsatte Dag, den 1ste Juli, mødte i J. Andersens Hus om Eftermiddagen; efter med ham at have aftalt det fornødne om Tyve-

riets Udførelse, gik de forud til Namthen Skov, hvorfra de vendte om, da de saae J. Andersen noget beskænket bag efter dem at komme imod dem; denne tilbød strax at vise dem Veien til Hedegaard, og gik til den Ende foran Schram og Schatteberg, af hvilke den første var forsynet med en i Nicolai Cortsens Huus tildannet Stok af 1 Tommes Tykkelse med en Jernring og Jernpig samt ismeltet Bly i Enden, den sidstnævnte med en Torneskjep omtrent af samme Tykkelse, men uden Metal. Da de vare komne omtrent $\frac{1}{2}$ Fjerdingvei længer ud paa Heden, hævede Schram efter et af Schatteberg med et Diekast givet Signal Stokken og slog J. Andersen paa venstre Side af Hovedet, saa at han strax faldt til Jorden, hvorefter de begge sloge ham saalænge i Hovedet, som de mærkede der var Liv hos ham. Ved det første Slag sprang Schrams Stok i Stykker, i hvilken Henseende det under et senere Forhør er oplyst, at han tog og benyttede Schattebergs Kjev, hvorimod denne afbenyttede en af Stumperne af den itusprungne Stok. Efter Gjeringens Udførelse forløde de den Døde, hvor han var faldet, og gik, uden at berøve ham, noget tilbage til den Myrdedes Huus, hvor Konen, som var gaaet tilfængs, men strax stod op, da af Schatteberg blev underrettet om det forvædede Mord, hvormed hun syntes tilfreds. Schram forlod derefter Huset, efter at have nydt Brændeviin og Brød, men Schatteberg blev tilbage.

Arrestanten Schatteberg har vedgaaet denne Forklarings Rigtighed, og tilføjet, at han ved Andersens Hustrues Overtalelser er bragt til at begaae Forbrydelsen, for hvis Udførelse han havde lovet hende fyldesgjørende Betaling derved, at hun vilde vise ham et Sted, hvor hendes Mand havde nedgravet en stor Mængde Penge, han for nogle Aar siden skulde have stjaalet, og som hun vilde dele med ham; hun havde derhos yttret, at det ikke var Synd at staae hendes Mand ihjel, at han overalt begik Tyverier, samt, at et Drab paa ham et saa nøle vilde blive undersøgt, da alle Egnens Bøogere kun ønskede at blive ham quit. Da Schatteberg, efterat Drabet var forøvet, om Natten var bleven alene tilbage hos den Dræbtes Kone, eftersøgte de forgjæves i Huset, for at finde Penge eller Varer, som den Dræbte der maatte have forvaret, ligesom de ikke heller fandt noget paa det af Konen i Løvenholms Skov anviste Sted, og Schatteberg har saaledes aldeles ingen Belønning modtaget. Senere har han forklaret, at han dog mindre ved Haab om Belønning lod sig bestemme til Forbrydelsen, end af den Frygt J. Andersens Kone havde vakt hos ham, at han vilde blive bragt i Ulykke af hendes Mand, for hvem han i Kanders havde udsat noget stjaalet Sølvtøi. Dette frygtede han for skulde blive opdaget, naar Andersen, der frenturede i Tyverier, omsider blev paagrebet.

Schræms og Schattebergs Forklaringer bekræftes

ved de af den Dræbtes Hustru Kirstine Marie Jensdatters og Nicolai Cortsens Hustru, Kirstine Christensdatters, afgivne Depositioner, og synes det især vigtigt, at Kirstine Marie Jensdatter (der ikke af Højesteret, saaledes som af de foregaaende Instanser, er fundet kvalificeret til at anses med Livsstraf*), ved

*) Under- og Overretten havde antaget, at Johannes Andersens Kone havde kjøbt Schatteberg til at myrde hendes Mand, og saaledes fundet hende skyldig efter L. 6-6-12, i hvis Følge Lands-Overretten, med fuld Consequent, endog havde dømt hende til den i Forordningen af 16 Oct. 1697 fastsatte særdeles Fjærpede Livsstraf. Den ovenansførte Fremstilling indeholder imidlertid, at det egentlig var ved hendes Overtaalelser og ved de af hans eget Forhold til den Myrde tagne Motiver, hun havde opvakt, at Schatteberg havde ladet sig bestemme, og at den Udsigt til Pengesørbeel, hun havde givet ham, kun havde været en Sibetragtning for ham. Fra denne Synspunkt var altsaa L. 6 B. 6 Cap. 12 Artikel ikke paa hende anvendelig. Men paa den anden Side kunde hun heller ingenlunde afløse sin Ubaad med de i 6-6-12 bestemte Mandebods Bøder; thi denne Artikels første Membrum har kun Hensyn til den, som raader og tilskynder nogen til en ubestemt eller ubetydelig Skadetiisfæelse, ved hvis Udførelse han, imod den Raadendes og Tilskyndendes Villie, sætter Livet til; paa den, som umiddelbart raader eller tilskynder til at myrde, maa en langt alvorligere Straf anvendes, men dog ikke den

sin Virksomhed og Bekræftelse for at faae Manden af Dage, er blevet motiveret ved Frygt for at bringes i Ulykke ved hans idelige Forbrydelser, og af Forbittrelse over at han mishandlede hende, hvorfor hun og ønskede at indgaae Forbindelse med en Anden, hvem hun havde lovet Egetskab. Hendes Mand sees forresten at have været et slet Menneske, og forhen at have været tiltalt for Tyverie, men ei overbevist; hvortilmod hans Kone heri fandtes skyldig.

Quoad generalia er bemærket: Bemeldte Schatzteberg er født 1792, har lært Stræperprofessionen, hvoraf han ernærede sig paa Landet, og har i 11 Aar opholdt sig hos M. Cortsen i Ørsted, i hvilken Tid Intet usikkert om ham er bekjendt.

Bemeldte Schæm er født 1783, har været gift og har 4 Børn; formedelst slet Forstaaelse er han separeret i Henseende til Børn og Seng fra sin Hustru; han har ernæret sig ved at gaae om paa Landet og reparere Uhre, og er af vedkommende Præst meddeelt Skudsmaal om upaaklagelig og retsaffæren Vandel i den Tid, han opholdt sig i Grenaae.

samme som for selv at have fuldbragt en saadan Gjerning; da begge hine fornævnte Artiller indbyrdes sammenholdte tydelig vise, at Lovgiveren gjør Forskiel paa Straffen, efter som den psykologiske Aarsag har anvendt stærkere eller svagere Motiver for at opvække den forbryderiske Beslutning. Øieneret tilkjendte hende Straf af Arbeide i Viborg Lugs Huus for Livstid,

Jungen af fornævnte Domsældte har, efter hvad der er oplyst, været straffet for nogen Forbrydelse,

Da disse Domsældte, ifølge deres Forklaringer, i Forbindelse med de isvrigt oplyste Omstændigheder, maatte ansees tilstrækkelige overbeviste om at have ombragt Snekker J. Andersen med Overlæg, saa fandt Høiesteret, at de ved den paaankede Overrettsdom retteligen vare anseete efter Lovens 6—9—1, efter Forordningen 24de September 1824, samt derhos tilpligtede at udrede de dem vedkommende Actionsomkostninger, hvisaarsag bemeldte Rets Dom, forsaavidt den angik dem, blev stadfæstet. — Jungen af de Tilforordnede i Høiesteret, der i nærværende Sag have afgivet Votum, har fundet tilstrækkelig Anledning til at indstille nogen af bemeldte 2de Domsældte til Formildelse i den dem idømte Straf.

Cancelliet fandt efter samtlige foransførte Omstændigheder heller ikke Høie til at anbefale nogen af dem til Benaadning, men holdt for, at det burde have sit Forblivende ved Høiesteretsdom.

Det indstillede derfor allerunderdanigst: "At den under 7de f. M. affagte Høiesteretsdom, hvorved Andreas Schatteberg og Niels Andersen Schæm, for forøvet Mord paa Snekker Johannes Andersen, ere dømte til efter 6—9—1, sammenholdt med Forordningen 24de September 1824, at miste deres Hals og deres Hoveder at sættes paa Stage, maatte fuldbyrdes."

Høllket Hs. Majestæt allernaadigst bifalder, og hvorefter under 13de April afgik, Ordre til Amtsmanden over Randers Amt om Dommens Execution.

L o v g i v n i n g.

Igjennem det Kongelige General- og Toldkammer- og Commerce-Collegium er under 8de April udsærdiget følgende Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Gjøre vittetligt; For at tilveiebringe Gensformighed i Skibspapirerne for de, Vore Undersaatter tilhørende, Skibe paa disses forskjellige Fart, ville Vi herved allernaadigst have ophevet Forpligtelsen til at forsyne bemeldte Skibe med Kongelige Søpasser for Farten udenfor Europa, ligesom Vi ved Placaten af 1ste April 1815 have ophævet Brugen af disse Passer for Farten i de europæiske Farvande og Middelhavet.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette og forholde,

Givet, &c.

Under s. D. er fra bemeldte Collegium emaneret efterstaaende Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Gjøre vittetligt: Vi finde Os foranledigede til, med Hensyn til Rettigheden

for Vore Undersaatters Skibe at indtage Ladning paa St. Croix, allernaadigst at befale som følger:

De Vore Undersaatter tilhørende Skibe, som fra Vort Kongerige eller Vore Hertugdomme udklarere til St. Croix, skulle fremdeles være fortrinligen berettigede til at indlade de af denne Væs Sukkere, som ikke maae føres andersteds hen end til Noders staten, uanset om flige Skibe undervejs have handlet paa fremmede Steder.

Indladningen af alle andre Væxer paa St. Croix, deriblandt Rom, samt de af Væs Sukkere, der, som Betaling for Plantage-Forngdenheder, ere tilladte at udsøres til fremmed Sted, maa skee i ethvert Vore Undersaatter tilhørende Skib, ligesaa vel til fremmede som til indenlandske Steder.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette og forholde.

Givet, ic.

Blandede Efterretninger.

Kjøbenhavns Magistrat havde andraget paa, at bevirkes allerhøieste Approbation paa den, til Dækning af Fattigvæsenets Udgifter i 1823, i afvigte Aar skete Opkrævning af Fattigskatten med Arealskattens oprindelige Vælsb $1\frac{1}{2}$ Gange taget, der er det samme som den i Aaret 1823 til Dækning af Fattigvæsenets Udgifter for 1822 paalignede Sum.

For at det ved samme Leilighed kunde afgjøres, hvorledes Fattigskatten bliver at opkræve i indværens

de Aar til Dækning af Udgifterne i 1824, anmodede Cancelliet Magistraten om at conferere med den almindelige og administrerende Direction for Fattigvæsenet, om ikke Opkrævningen kunde skee med en lige Sum, som i forrige Aar, da dette formodedes nogenlunde at ville svare til Fattigvæsenets Behov, og Skatten dog ikke førend mod Aarets Slutning vilde kunne nølagtig reguleres efter Udgifterne for 1824.

Magistraten har efter saadan Conference gjort Indstilling, overensstemmende med Cancelliets nyse nævnte Yttring, om at Fattigskatten i d. N. opkræves med Arealfattens enkelte Beløb $1\frac{2}{3}$ Gange taget; hvorhos dog fra Fattigvæsenets Side blev ytret, at det forandrede Forhold mellem Sølv og Sedler kunde gjøre hin Sum, der udskrives i Sølv, mindre tilstrækkelig til at dække de i Sedler contraherede Udgifter, men at dette i al Fald kunde godtgjøres ved Fattigskattens Bestemmelse i næste Aar. De Deputerede for Finanserne havde intet at erindre ved den foreskaaede Opkrævning. Det indstilledes derfor allerunderdanigst:

”At den til Fattigvæsenets Udgifters Dækning for 1823 i afvigte Aar skee Opkrævning af Fattigskatten med Arealfattens oprindelige Beløb $1\frac{2}{3}$ Deel Gang taget, maatte allernaadigst approberes; og at Fattigskatten til Dækningen af Fattigvæsenets Udgifter i 1824, maatte i indeværende Aar opkræves paa samme Maade med Arealfattens Beløb $1\frac{2}{3}$ Deel Gange taget.”

Hvilket Hs. Majestæt ved Resolution af 30te s. M. allernaadigst har behaget at bifalde.

Under 16de April er Skolelærer Jørgensen paa Sletten constitueret til midlertidig at fungere som Districts-Commissair i Helsingørs 3de Kystpolitiedistrict i Stockmanns Sted, og under s. D. er Krigsraad og constitueret Fyhrinspecteur Faber paa Nakkehoved, constitueret til Districts-Commissair i Helsingørs 10de Kystpolitiedistrict i afdøde Fyhr-Inspecteur Thykjærs Sted.

En Overformynder har i Cancelliet forespurgt, om ikke Udlæg i en i Medhold af Udkastrordningen af 7de Febr. 1794, §. 2. tinglyst Ektstebestutning mellem Forældre og Børn, maa ansees som lovlig Sikkerhed for den Arv der, naar eet af Børnene dør, tilfalder dets Eodsfende. Cancelliet har under 2den dennes herpaa svaret, at man ikke skjønnet rettere, end at et saadant Udlæg i det omhandlede Tilfælde afgiver tilstrækkelig Sikkerhed. Da nemlig Ektstebestutningen maa ansees som et lovligt Gjeldsbevis mellem Forældre og Børn for den Arv, de efter een af disse erholde, saa maa Udlæg i samme ogsaa heelt eller deelviis kunne finde Sted for den Arv, der, naar eet af Børnene dør, tilfalder dets Eodsfende, hvortil kommer, at det vilde

være en usødvendig Byrde og Beføstning for Forældrene, naar alle deres Børns Arvemidler eensgang indestaae hos dem, og een af disse døer, hvis Arv bliver deelt mellem de andre, da at skulle udbetale den Arv, som disse faae eller udstøde Obligation derfor, efterjom Behøftelsen altid formindskes saa meget som Omkostningerne og den efterlevende Moders Arvelod er, og sølgeligen intet i Sikkerheden tages. *)

Ved Rescript af 12te April til Amtmanden over Hjørring Amt er det aliernaadigst bestemt, at Dye:

- *) Da det i foransførte Tilfælde ikke ere contante Penge, eller Gods som kan sælges, den Afsøde efterlader sig, men en allerede erhvervet prioriteret Fordring, ved hvis siebtlikelige Inddrivelse den Afsødes umyndige Arvinger, deels med Hensyn til selve den arvede Fordring, deels som Børn af Debitor, deels som selv forud Creditorer med selv samme Prioritet, endog kunde blive Hæbelidende, saa er og, af den Grund, den almindelige Regel om den Sikkerhed, der skal tages ved Udlaan af Umyndiges Midler, uanvendelig i et saadant Tilfælde; ligesom det er indlysende, at de Karfager, som have fremkaldt den skaanende Behandling, Udsættelse og Anordningen af 7de Febr. 1794, §. 2, og flere andre Anordninger have paatvundet, ere suidkomment anvendelige, hvor siden den eet af Børnene tilfaldne Arv, ved Skifte, efter 5—2—36, gaaer for en Deel over paa dens Søskende; og det er unaturligt, at disse derved skulde erhverve en større Ret end den Afsøde selv havde.

tinget i Frederikshavn maa holdes paa samme Dag som Horns Herreds Ting, dog at der for begge Jurisdictioner søres særskilte Protocoller.

Til Stiftamtmanden over Nalborg Stift er udi den 13de April afgaaet følgende Rescript:

B. s. B.! Vi give Dig herved tilkjende, at Vi efter derom allerunderdanigst gjort Forestilling, samt i Betragtning af de Os af Bort danske Cancellie derhos foredragne Omstændigheder, allernaadigst vilde have fastsat, at Volttiemesteren i Vor Kjøbstad Nalborg, under det Dig anbetroede Amt, herefter skal overdrages det Executive i Iibebrands-Tilsælde; samt at Bægterne sammesteds for Fremtiden skulle være at antage og afskedige af bemeldte Embedsmand, under hvilken de, i alt hvad der angaaer deres Ejeneffe; skulle sørttere; hvorimod det Deconomiiske ved Bægter:Indretningen i bemeldte Nalborg, nu, som forhen, skal forblive under Magistratens Bestyrelse sammesteds.

Derefter, ic.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder. (See Coll. Tid. for d. A. No. 8, Side 103.)

294) Aaser og Faarup Sogneskald i Nørhus Stift. Efter gammel Ansættelse var Skaldet anslaaet til 250 Rdlr. Dets Indtægter ere nu opgivne saaledes: Præste-, Korn- og Qvægtiens

den af Åsberg Sogns 172 Tdr. 1 Skp. tiendeydende Hartkorn, efter confirmeret Forening, 1 Skp. Rug, 2 Skpr. Byg og 2 Skpr. Havre pr. Tde Hartkorn, og af Saarup Sogns 134 Tdr. tiendeydende Hartkorn, 1 Skp. Rug, $1\frac{1}{2}$ Skp. Byg og 2 Skpr. Havre pr. Tde Hartkorn, som betales efter hvert Mars Capitelstart; af Annergaardens i Saarup, af Hartkorn 9 Tdr. 1 Skp. 1 Fdkr. $1\frac{1}{2}$ Alb., høves alle 3 Trender, samt aarlig Landgilde 1 Td. 7 Skpr. Rug, 2 Tdr. 2 Skpr. Byg, 2 Tdr. 4 Skpr. Havre, samt 1 Lpd. Smør og 1 Lam; Smaaaredsel eller Mantest indbringer 1 Brød, circa $1\frac{1}{2}$ Snees Ug og 1 Par Kyllinger af hver Gaard, samt 1 Pd. Ost pr. Td. Hartkorn af Gaardmændene; Oser og Accidentser ansættes til omtrent 120 Rbdlr. Sedler aarlig; Kaldet har Renten af en Capital paa 97 Rbdlr. 3 Mk. S. og T.; Præstegaardens Avling er 10 Tdr. 4 Skpr. Hartkorn, med et Areal af 90 Tdr. Land.

295) Høiberg og Elsborg Sognekald i Aarhus Stift. Kaldet er, efter gammel Angivelse, anslaaet til 123 Rdlr. Dets Indkomster udgjør efter sidste Beretning: Præste-, Korn- og Qvægstienden af begge Sognes 152 Tdr. Hartkorn, udgjør efter confirmeret Forening, med Undtagelse af 5 Tdr. Hartkorn, for hvilke Ingen Forening høves, ialt 51 Tdr. 1 Skp. 1 Fdkr. Rug, 24 Tdr. 4 Skpr. 1 Fdkr. Byg og 43 Tdr. 1 Skp. 1 Fdkr. Havre, hvøraf 28 Tdr. 2 Skpr. $3\frac{1}{2}$ Fdkr. Rug, 4 Tdr. 4 Skpr. $1\frac{1}{2}$ Fdkr.

Byg og 11 Tdr. $2\frac{1}{2}$ Rdr. Havre, betales efter hvert Aars Capitelkort, og det øvrige ydes i Skieppen; Mannest og Smaaredsel af begge Sogne indbringe 29 Lpd. 5 Pd. Brød, 40 Snesse Vg og 6 Lpd. 3 Pd. Ost; i Refusion for Elenden af 2 Parceller under Palstrup Hovedgaard 2 Tdr. Rug og 2 Tdr. Byg; Offer og Accidentier anstaaes til omtrent 60 Rddlr.; Præstegaarden staaer for Hartkorn 5 Tdr. 1 Skp.; med et Areal af 68 Tdr. Land Uger og Eng, 40 Tdr. Land ung Skov og 20 Tdr. Land Hede og Mose, alt geometrisk Maal. Kaldet er iblandt dem, som allernaadigst ere forundte særdeles Lettelse i Skatter.

(Fortsættes.)

Under 17de April har det allernaadigst behaget Hs. Majestæt Kongen at forundte Officererne ved Kjøbenhavns Brandcorps lige Rang med Officererne af Kjøbenhavns Borgervæbning.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Stabys og Madum Sognefald i Ribe Stift, 200 Rddlr. Paa Kaldet hviler Pension til den forhenværende, i Naar de entledigede Sognepræst, Hr. Windelin.

Rettelser.

I Coll. Lib. for 9de April b. A., Side 272, første Linie fra oven, læs istedet for 7de Febr., 7de April.

Collegial=Lidende.

Med Kongeligt allernaadigt Præstollegium.

No. 21 og 22. Den 30te April 1825.

Trykt i det Kongl. Høiſenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactøer, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Mourad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

Interims-General-Gouverneuren over de Kongelige vestindiske Der, Kammerherre Vardenfleth, har indberettet, at der paa St. Thomas er blevet opdaget et Complot, som gik ud paa at lidøve Søerøverier, og i Særdeleshed at bemægtige sig de Skibe, som med Ladning forlode St. Thomæ Havn, samt at et til Complottet hørende Søerøverskib, Mabel, var, efter Gouverneurens Foranstaltning, blevet opbragt ved Hs. Majestæts Bortg St. Croix.

Kammerherre Vardenfleth har i samme Anledning allerunderdanigst andraget, at han, for at hemme de Søerøverier, som gaae i Svang i de vestindiske Farvande, anseer det af yderste Bigtighed, at der indføres en mere summariff Restergangsmaade, og en skjær-

pet Straffelovgivning med Hensyn til disse Forbrydelser; angaaende hvilke Gjenstande Ks. Majestæt ved allerhøieste Rescript har paalagt Cancelliet at indkomme med allerunderdanigst Forestilling.

Efterat Sagen har været taget under nøieste Overveelse, har Cancelliet, under 13de April sidstleden, indgivet en allerunderdanigst Forestilling, hvis væsentligste Indhold er følgende:

Det er en almindelig erkjendt Sandhed, at Søerøveri, med Hensyn til sine fordærlige Følger for alle Nationers Søfarende og Handlende, og for Staternes fredelige Samqvem, er en Misgjerning, som fortjener Dødsstraf, og at enhver Stat, for at opretholde Fred og Sikkerhed, er berettiget til at optage og straffe Søerøvere, som Tjender af det hele menneskelige Samsund. Det vilde være urigtigt, om man her vilde gjøre Brug af den kun med visse Indskrænkninger antagelige Sætning, at Strafferetten forudsætter et undersaatligt Forhold mellem den, der anses med Straf, og den, af hvem hiin Myndighed udøves; thi, dersom det ei er Uret, at beskytte uskyldige Menneskers Liv og Eiendomme mod Mord og Røveri, kan det ingenlunde fordres, at Staterne skulle indskrænke sig til at hjemle det angrebne Skibs Forsvarsret mod Søerøvere, men iøvrigt lade disse uforstyrrede drive deres Uvæsen, uden anden Fare, end den, de under selve deres Angreb kunne være udsatte for, hvorved de altid vilde have den

store Fordeel, at de selv bestemme, naar og mod hvem de vilde maale deres Kræfter.

Det kan og herved bemærkes, at Lovens 6—16—1 for det mindre strafbare Stratenrøveri fastsætter quasificeret Livsstraf. Siin Straf bør, saa vidt skjønnes, ikke indskrænkes til det bevisligen fuldbyrdede Søerøveri, endnu mindre til de Tilfælde, hvor de Paagjeldende have begaaet Mord eller personlige Mishandlinger. Søerøvernes Haandtering bør nemlig væsentligen betragtes, som en Conspiration mod den hele selskabelige Tilstand. De danne en væbnet Magt, som forstyrrer den almindelige Sikkerhed paa Havet; de angribe alle Nationers Skibe, gjøre disse og deres Ladninger uden Forffjel til Priser; og man kan være forvisset om, at Søerøvere, der saaledes have sat sig i et fjendeligt Forhold til det hele menneskelige Selskab, ingen Betænkelighed ville gjøre sig ved at udøve Mord og Drab paa enhver Uskyldig; i det mindste hvor det behøves, for at blive deres Bytte mægtige. Det synes derfor lidet at stemme med denne Forbrydelses Character, at gjøre den individuelle Skade, som derved maatte være tilføjet, til Maalestof for deres Afstraffelse. Det vilde desuden, især da Søerøverne sjeldent opbringes af det Skib, mod hvilket de have gjort Angreb, men af et andet væbnet Fartoi, ofte være vanskeligt at tilvelebringe de Oplysninger om de udøvede Mishandlinger, som vilde være fornødne, naar Straffen væsentlig derpaa skulde

berde. Imidlertid kunde dog den Omstændighed, om Mord eller personlig Mishandling har fundet Sted, vel fortjene at komme noget i Betragtning, saaledes at Livsstraffen, der fandtes at burde fuldbyrdes ved Hjælp af Galgen, kunde qualificeres for den, som, under noget Foretagende mod et Skib, deri havde gjort sig skyldig. Denne Qualification kunde bestaae deri, at de Skyldige hænges i en Jernfjæde paa en Udkant af Landet, uden at Kroppene nedtages fra Galgen og jordes.

Derksom en Forbindelse om at udøve Søersøverier i og for sig er en Dødsforbrydelse, saa skjønnes det ikke rettere, end at ogsaa Enhver, der paa nogen væsentlig Maade befordre eller dog søger at befordre et saadant uædelf Comploets Virksomhed, bør anses med Dødsstraf, om han end ikke har været med paa Søersøvetoget selv. Ligesom det er aabenbart, at han gjør Complottets Formaal til sit, kan han og ofte, uden Tilstedeværelse paa Skibet, være et nok saa virksomt Medskab til Misgjerningens Udførelse, som de enkelte til Skibets Besætning hørende Personer; naar han f. Ex. hverver Folk til at gaae ombord eller forsyner Søersøverne med Vaaben, naar han advarer disse mod Farer, giver dem Anviisning paa deres Bytte, eller forleder andre Skibe til at tage en saadan Cours, at de falde Søersøverne i Hænderne, o. s. v. Derksom endvidere Analogien fra den danske

Lovgivning behøvedes, kunde samme findes i Lovens 6—4—2 og 3, 6—9—1 og 9, 6—17—3 o. fl. St.

Det synes saaledes med god Grund at kunne bestemmes, at enhver, der findes at have indladt sig i en Forblindelse, som har Udredningen af et Søerøverfartøi til Gjenstand, eller at have gjort Tjeneste paa et saadant, saa og enhver, der har anvist Søerøverne et Bytte, eller paa andre lignende Maade væsentligen befordret, eller dog søgt at befordre Søerøveri, bliver at straffe med Galgen. Naar den Paagjeldende har vist en udmærket Virksomhed til at fremme Misgjerningen, i det han enten har været Ophavsmand til Forblindelsen eller Ansfører paa Søerøverfartøiet, kunde Livsstraffen skjæpes paa samme Maade, som for dem, der, i Tilfælde af at det er kommet til et virkeligt Foretagende mod et Skib, have deeltaget i Mord eller personlig Mishandling.

Men, skjøndt saaledes Forbrydelsens eiendommelige Natur ei tilsteder alle de Gradationer, som der, ved andre Forbrydelser, kunde være at tage Hensyn til, men enhver væsentlig Medvirkning formentligen bør medføre Livsstraf, kan dog denne Straf ikke med Retfærdighed ubetinget anvendes paa Alle, der overbevises om nogensomhelst Deelagtighed i Forbrydelsen. En Person kan tage Deel i at befordre et søerøverisk Foretagende, uden at hans Bistand er saa virksom, eller vidner om en saadan Interesse for Expeditionen, som de ovennævnte Tilfælde

de lægge for Dagen. Dette gjelder, til Exempel, om den, der, uden vibere Deeltagelse i Associationen, Tjober Gods, maaskee endog kun enkelte Effecter, som han veed at være erhvervede ved Særøverie. Hvad i Særdeleshed denne Art af Meddeelagtighed angaaer, saavelsom de øvrige Arter af Hæleri med Særøvere, da kan samme, for saavidt ikke de Paa: gjeldende forud have tilfagt Særøverne deres Bi: stand i at føre sig Forbrydelsens Følger til Nytte, egentligen ikke siges at bidrage til Misgjerningens Fuldbgyrdelse, da denne allerede var iværksat, inden hine Personers Virksomhed indtraadte. Men ikke desto mindre er deres Forhold aabenbart ulovligt, og maa saa meget mere ansees med alvorlig Straf, som Særøverie overhovedet befordres ved den Udfigt, de, der agte at udøve denne Misgjerning, have til saa: dan Understyttelse efter Gjerningens Udførelse. Iøv: rigt indblyser det, at Strafbarheden saavel af denne Meddeelagtighed ex post facto, som af den mindre virksomme Medhjelp til Forbrydelsens Fuldbgyrdelse kan modtage mangfoldige Gradationer. Straffen synes derfor i Almindelighed at kunne fastsættes til Fængselsarbejde paa nogle Aar, eller, efter Omstæn: dighederne, paa Livstid.

Med Hensyn til Rettergangsmaaden i Sager an: gaende de omhandlede Forbrydelser, da maatte Caus: celliet, med General-Gouverneuren, erkjende, at disse Misgjerningers Natur og Bessaffenhed fordrer, at Sa:

gernes Tilendebningelse, saa vidt mueligt, fremklyndes, og Straffene hurtigere fuldbyrdes paa de Skyldige, end de vestindiske Besiddelsers Fraliggenhed vilde tillade, hvis Sagerne paa sædvanlig Maade skulde indstævnes til Høiesteret og siden foredrages Hs. Mæjstær.

For, saavidt mueligt, at forene Sagernes hurtigere Fremme med den mueligste Betryggelse for Sagernes grundtge Behandling, kunde det fastsættes, at, naar et Særsøvsforbryderi opbringes til de vestindiske Besiddelser, eller der isøvrigt sammesteds maatte blive Anledning til at forfølge Nogen til Straf for bemeldte Forbrydelse, burde Sagen, efter uopholdeligen at være undersøgt af vedkommende Dommer, hvem General-Gouverneuren, der strax bør underrettes om Sagen, kan tilførdne en Sæveofficeer, eller hvilke andre Mænd han maatte finde det tjenligt at lade deeltage i Undersøgelsen umiddelbart samt ordentligvis uden Appel, paakjendes af Lands-Overretten, hvorved, paa den ene Side, det yderligere Ophold undgaaes, som vilde finde Sted, hvis Sagerne kun ved Appel kunde indkomme for Overretten, og derfra igjen skulde indstævnes til Høiesteret, og her, paa den anden Side, erhverves al den Betryggelse for Sagernes vedbørlige Behandling, som der i de vestindiske Besiddelser kan have. Isøvrigt har det været taget under særdeles Overveielse, hvorvidt Sagerne ved Lands-Overretten burde behandles efter de for Rættens vedbørlige og hurtige Pleie i

criminelle Sager gjeldende almindelige Regler, eller om en endnu mere summarisk Behandling derved maatte være hensigtsmæssig, som i Særdeleshed maatte bestaae deri, at Sagen, uden nogen Actors og Defensors Mellemkomst, blev umiddelbart behandlet af Retten. Men, da derved den Paagjeldende kunde synes at tabe den Garantie, som en Defensors Udnævnelse kunde give ham, har Cancelliet formeent, at der forsaavidt ei burde gjøres Undtagelse fra de almindelige Regler, saa meget mindre, som dog den mere Tid, der vilde medgaae, naar Sagen behandles i den sædvanlige Form, ikke vilde være af synderlig Betydning. Iøvrigt har man, for at forebygge ethvert uforødent Ophold, anseet det hensigtsmæssigt, at det i Anordningen udtrykkelig blev tilkjendegivet, at Retten paa det Alvorligste bør vaage over, at Sagsførelsen, saa meget som muligt, fremmes, ligesom og, at naar Dommen er affaag, maatte Retten ufortøvet indsende Sagens Acter til General-Gouverneuren, som da kunde bemyndiges til strax at foranstalte Dommen fuldbyrdet, saafremt han ikke maatte finde nogen særdeles Anledning til at indstævne Sagen for Høiesteret.

For, saavidt muligt, at forhindre Særøvertier samt befordre de allerede forsøvedes Opdagelse og Afstraffelse, vilde det, efter Cancelliets Formening, være tjenligt, ligesom det og har Analogie i flere Lovbestemmelser, at der tilfiges Enhver, der ved Angivelse eller paa anden Maade bidrager til at hindre saadan Udaad,

eller til at faae dem, som deri have gjort sig skyldige, paagrebne og straffede, en passende Belønning efter General-Gouverneurens nærmere Bestemmelse, hvilkens Belønning maatte udbetales af det Offentlige, saas fremt den ei kan udredes af de Skyldiges Godg. Hvis hiin Person selv maatte have gjort sig medskyldig i Forbrydelsen, kunde General-Gouverneuren be- myndiges til, efter Omstændighederne, endog at fritage ham for al Tiltale og Straf.

Uagtet det, ifølge det Foransførte og de almindeligt antagne folkeretlige Grundsætninger, vil kunne udøves criminel Jurisdiction af de danske Auctoriteter i Tilfælde, hvor den Paagjeldende ikke er dansk Undersaat og Forbrydelsen udøvet udenfor dansk Territorium, i Særdeleshed for saavidt Søerøverfjibet er opbragt i aaben Sø, er det dog klart, at, hvor Misgjerningen er foregaaet paa et fremmed Territorium og af Personer, der ikke staae i nogen Forbindelse med den danske Stat, vil disses Dyrighed være nærmest berettiget til at udøve Strafferet; og de Paagjeldende bør dersfor, saasfremt de maatte antræffes paa de danske vestindiske Der, vel paagribes og forhøres, ligesom og de øvrige Oplysninger bør indhentes, der paa Stedet kunne erhverves; men derefter bør dens Dyrighed underrettes om det Passerede, og de Skyldige udeliveres til denne, hvis Saadant forlanges; men i modsat Fald bliver Sagen at forfølge imod dem efter den om Søerøverte gjeldende danske Lovgivning.

Det behagede Hs. Majestæt at bifalde Cancelliets i Medhold af det Ovenansførte fremsatte allerunderdanigste Indstillinger; og derpaa er under 20de April sidstleden udkommet en Forordning, der lyder, som følger:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Sjøre vittetligt: At, lige som Vi allerede have forenet Bore Bestræbelser med andre søfarende Staters, for at hemme de Søersvorter, der ideligen foresalde i de vestindiske Farvande, saaledes finde Vi det endvidere tjenligt, med Hensyn til de Sager, Søersverie angaaende, som maatte komme under Behandling paa Bore vestindiske Der, at foreskrive en saadan Rettergangsmaade, hvorved de saa hurtigt, som mueligt, kunne bringes til Ende; og, skjøndt det er en almindeligen erkjendt Grundsætning, at Søersverie er en Misgjerning, som bør straffes med Døden, saa ansee Vi det dog hensigtsmæssigt, ved denne Leilighed nærmere at bestemme, hvortledes de forskjellige Deeltagere i saadan Udaad blive at straffe.

Vi byde derfor som følger:

§. 1.

Enhver, der befindes at have indladt sig i en Forbindelse, der har Udredningen af et Søersverfartsøi til Gjenstand, eller at have gjort Tjeneste paa et saadant, saa og Enhver, der har anvist Søersverne et Bytte, eller paa anden lignende Maade væsentligen befordret eller søgt at befordre Søersverie, bliver at straffe med

Galgen; hvorhos denne Straf for den, der overbevises at have været Ophavsmand til Forblindelsen eller Anfører paa Søerøverskibet, saavel som og for den, der, i Tilfælde af, at det er kommet til et virkelig Foretagende imod et Skib, have deeltaget i Mord eller personlig Mishandling, skjæpes saaledes, at den Skyldige, paa en af Vor General-Gouverneur dertil valgt Udkant af Landet, hænges i en Jernkjæde, uden at Kroppen fra Galgen nedtages og jordes.

§. 2.

Derimod blive de, der, paa en mindre virksom Maade, have gjort sig medskyldige i Forbrydelsen, at ansee med Fæstningsarbejde paa nogle Aar, eller, efter Omstændighederne, paa Livstid.

§. 3.

Naar et Søerøverskib opbringes til Vore vestindiske Der, eller der isvrigt sammesteds maatte blive Anledning til at forsøge Noget til Straf efter denne Vor Anordning, bliver Sagen uopholdeligen ved et Forhør at undersøge af vedkommende Dommer; hvorhos Vor General-Gouverneur, som strax bør underrettes om Sagen, kan tilforordne en Sø-Officer, eller hvilke andre Mænd han maatte finde det tjenligt at lade deeltage i Undersøgelsen.

§. 4.

Saa snart Undersøgelsen er sluttet, blive Acterne at indsende til Vor General-Gouverneur, som foranstalter, at Sagen strax indskrives til Vor Lands-Overret,

bør umiddelbart har at paakjende det omhandlede Slags Sager, hvilke igrigt der blive at behandle efter de for Rettens vedbørlige og hurtige Pleie i criminelle Sager gjeldende, almindelige Regler; og bør fornævnte Domstoel paa det Alvorligste vaage over, at intet uforuødent Ophold under Sagsførelsen finder Sted.

§. 5.

Naar Lands:Overrettens Dom er falden, har Retten ufortøvet at indsende Sagens Acter til Vor General:Gouverneur, som er bemyndiget til, strax at foranstalte Dommen fuldbyrdet, saafremt han ikke maatte finde nogen særdeles Aaledning til at indstævne Sagen til Vor Høiesteret.

§. 6.

Den, der ved Angivelse eller paa anden Maade bidrager til at hindre Sørøverie, eller til at faae dem, som have gjort sig skyldige i denne Forbrydelse, paagrebne og afstraffede, kan vente en passende Belønning efter General:Gouverneurens Bestemmelse; hvilken Belønning kan udbetales af det Offentlige, saafremt den ei kan udredes af de Skyldiges Gods. Hvis hiin Person selv maatte have gjort sig medskyldig i Forbrydelsen, er General:Gouverneuren bemyndiget til, efter Omstændighederne, endog at fritage ham for al Tiltale og Straf.

§. 7.

Dersom der paa fornævnte Bore Der maatte findes Nogen, der, som Undersaat af en fremmed

Stat, i et fremmed Land har deeltaget i ovenmeldte Misgjerning, bør han paagribes og forhøres; ligesom og de øvrige Oplysninger bør indhentes, der paa Stedet kunne erhverves, men derefter bliver hans Dyrighed at underrette om Sagen, og forlanger denne ham da udleveret, bør saadant skee; i modsat Fald forfølges Sagen imod ham ifølge denne Anordnings Bestemmelser.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet, ic.

Under 30te Martii er fra det Kongelige General- og Commerce-Collegium udsærdiget følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: At Vi allernaadigst have fundet Os foranledigede til at bestemme, at ved Indførelsen af Salt skal samme klassificeres i Sæsalt, kogt Salt og Steensalt, og Tolden, efter de hidtilværende Bestemmelser, erlægges for Sæsalt med 56 Rdb., for kogt Salt med 1 Rdb. 8 s., for Lüneborgsk, omendstjænt henhørende til kogte Salte, med 1 Rdb. pr. Tønde, og for Steensalt med 24 Rdb. pr. 1000 Pd.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette og forholde.

Givet, ic:

Den 6te April er fra det Kongelige General-
Toldkammer, og Commerce-Collegium udsærdiget en
Placet for Hertugdømmene Slesvig og Holsten, saa-
ledes lydende:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade
Konge til Danmark, ic. ic. Gjøve vitterligt: At Vi
have fundet Os foranledigede til at nedsætte den i Ka-
nal-Passage-Toldbrullen af 15de Junii 1792 for Nap-
sød bestemte Told af 6 ß . Courant eller $19\frac{1}{2}$ Rb ß .
pr. Tønde til 3 ß . Courant eller $9\frac{1}{2}$ Rb ß . pr. Tønde.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst
have at rette og forholde.

Givet, ic.

Blandede Efterretninger.

Forordningen af 9de Sept. 1763 tillod i §. 16, at
Vognmændene maatte med Chaisser og Phaetons kjøre
igjennem de Stationer, som ikke dermed vare forsynede
eller hvor de ikke vare forsvarlige.

Denne Tilladelse ophørte med Tiden og i Sær-
deleshed ved Forordningen af 27de Jan. 1804, hvis
§. 14 tilkjendegiver, at man forventede, at Laugene,
Opsynsmændene eller andre paa Stationerne ville paa

tage sig at holde heel og halvlukte Vogne, hvortil dem tilstodes en særskilt Omgang. Men da denne Forventning ikke er gaaet i Opfyldelse, saa har General-Postdirectionen i Hensyn til Kjøbenhavn udført den i Sagens Natur og Analogie af Forordningen af 1763 givne Bestemmelse, at Reisende, som tage lukte eller halvlukte Vogne fra det store Vognmandslaug i Kjøbenhavn, efter derom indgiven Begjæring og derpaa meddeelt Pässe, kunne uden Hinder med Vogn:Eierens Heste fortsætte Reisen gjennem alle Stationer i Sjælland og paa Møen, fordi disse Stationer ikke ere forsynede med ovenmeldte Slags Vogne, imod at der, ligesom om der var tagen Befordring paa hver Station, erlægges den paabudne Afgift af den taxtmæssige Fragt til Befordringsvæsenets Fond, og de reglementerede Tilfjælsespenge til Opsynsmændene for Befordringsvæsenet, samt Milepenge paa enhver Station, hvorigjennem eller fra hvilken Reisen gaaer med Fragt.

Efter dertil given Anledning har General-Postdirectionen, ved herom at indhente Bedkomitendes Betænkninger og de fornødne Oplysninger, taget i Oversveelse hvorvidt en lignende Tilladelse, som den der har Sted i Kjøbenhavn, kunde meddeles Reisende fra Helsingør, naar Reisen uden at berøre Kjøbenhavn, hvis Vognmandslaug er forsynet med et betydelig Antal bekvemme Voiturer, gik over Frederiksborg til flere Stationer, og har derefter Directionen forment,

at, naar den Reisende ønsker en bedre Voiture end den som gives paa Mellemstationerne, nemlig Holstenfke og mindre Vogne, bør den ikke nægtes ham gennem flere Stationer, ligesaa lidt fra Helsingør, der er en Grændsestad, hvor saaledes mange fremmede Reisende komme, og hvis Vognmandslaug for Tiden er forsynet med 6 Karreter og 11 halvlufter Vogne, som fra Kjøbenhavn, da det ikke er at vente, at Vognmænd i Almindelighed ville udleie en heel eller halvluft Vogn, hvortil kunde tages Forspand paa Stationerne, naar ikke Heste og Karl følger med.

Det er væsentlig Fordeel for den Reisende, at han paa denne Maade kan accordere med den Vognmand, som har den bedste Voiture, den praedeligste Postkarl og nøies med billigste Betaling, som muelig ved den større Fortjeneste gennem flere Stationer end dog kan blive mindre end den gjeldende Vognmands takt og reglementerede Leie, af heel- og halvluft Vogne, og saadan frivillig Accord kan heller ikke være skadelig for de øvrige Interessenter i Vognmandslaget paa Afgangsstedet, som ellers kunne fordre, at al saadan Befordring skal skee i Omgang mellem dem, dog ikkun til næste Station, siden den, som faaer saadan Entreprise, bliver fortet en Tour i den almindelige Omgang med de aabne Vogne. Men derimod kan det ikke nægtes, at de Mellemstationer, hvorigjennem deslige Befordringer gaae, tabe i deres Næring, hvilket de maa taale, saalænge de ikke ere forsynede

med de bedre Voiturer, hvorfor man har fundet, at der af samme burde afgives en billig Erstatning til Vognmændene paa de Stationer, gjennem hvilke Reisen gaaer.

General-Postdirectionen har derfor, ved allerund-
 erdanigst Foreskilling, andraget paa, at den maatte
 authoriseres til, ligesom hidtil er skeet fra Kjøben-
 havn, (nemlig gjennem Sjælland og Møen), ogsaa
 fra Helsingør, paa Vedkommendes skriftlige Begjæ-
 ring, at lade udstøde Passer for Interessenterne
 i disse Trede's Vognmandsblauge til Befordring med
 heelt og halvluftet Vogne over første og igjennem
 flere Stationer, hvor saadan Voiture ikke haves, imod
 at der paa Afgangstedet, saavel i Kjøbenhavn som
 Helsingør, ligesom for al anden Vognmands Befor-
 dring, erlægges den befalede Afgift til Befordrings-
 væsenets Fond af den taxmæssige Fragt, og paa Mel-
 lem-Stationerne, de tilstaaede Tilsigelsespenge til Op-
 synsmændene, og desuden en Erkjendtlighed til de so-
 rekommende Befordringsstationer paa Routen af 8 fl.
 Sølv pr. Mill for Stationens Veilængde, til hvilken
 af Siderne Reisen gaaer for hvert Par Heste, og det
 saavel for Tour som Retour, samt at bemeldte Er-
 kjendtlighed af 8 fl. Sølv pr. Mill, ogsaa erlægges
 paa Ankomststedet, naar Befordringen tillige lyder paa
 Tilbagerejse; dog at foransørte Indretning ikkun for
 det første gjelder til Forsøg paa 2 Aar.

Denne Indstilling har Hs. Majestæt ved allerhøieste Resolution af 25de f. M. allernaadigst approberet, og er derefter fra General-Postdirectionen herom det fornødne tilskrevet saavel Overøvrighederne som Opsynsmændene for Befordringsvæsenet i Sjælland og paa Møen.

Til Bequemmelighed for de Rejsende, som fra Hamborg, Altona og omliggende Steder agte sig til Kiel, for derfra at gaae med Dampskibet til Kjøbenhavn, har Hs. Kongelige Majestæt paa Generalpostdirectionens derom nedlagte allerunderdanigste Forsøgning allernaadigst bevilget, at en Vognmand Mæthert i Kiel maa meddeles et udelukkende Privilegium paa 5 Aar til at indrette en Deligence for 12 Personer, og med samme, saalænge Dampskibsfarten imellem Kiel og Kjøbenhavn aarlig vedvarer, befordre Rejsende fra Altona zc. til Kiel igjennem Poststationerne Ulzburg, Bramstedt og Neumünster. Denne Deligence vil den 4de Mai d. N. første Gang afgaae fra Altona, og er Betalingen for enhver medfølgende Rejsende bestemt til 26 Rbß. Sølv for Milen, (for hvilken Betaling ogsaa Rejsegods til en Vægt af 25 Pd. kan medtages) samt 3 Rbß. for hver Meil i Drikkepenge til Kulpen. Ligeledes er til Bequemmelighed for de med Dampskibet fra Kjøbenhavn til Kiel ankomende Rejsende allernaadigst bevilget, at directe

Befordring] med Wiener, Offenbacher og andre deslige luffede Bogne maa indtil videre finde Sted fra Kiel til Altona og Hamborg igjennem Neumünster, Bramstedt og Ulzburg. Angaaende denne Befordring maae Vedkommende henvende sig, som sædvanligen, til den Kongelige Postholder i Kiel. Slutteligen bemærkes, at der havees Haab om, at en lignende Deligence, som ovennævnte, til næste Sommer vil blive sat i Gang inellem Kiel og Altona.

Ved Testamente af 18de Martii d. A., oprettet af afgangne Skibscapitain Walls Enke, Maria Margrethe Petersen, som er confirmeret den 5te April, har Testatrix blandt andet legeret en Capital af 2000 Rbdlr. r. S. til fattige Skipper-Enker paa Den Sylt, som skal overleveres til vedkommeude Dyrighed, der skal besørge den udsat mod betryggende Sikkerhed, og Renterne 2de Gange om Aaret udbetales til trængende Skipper-Enker, men Capitalen forblive urørt. Endvidere har hun skjænket 1000 Rbd. Sedler til St. Petri Kirke her i Staden, mod at samme besørger Vedligeholdelsen af hendes afdøde Mand's og hendes Gravsted, indtil samme efter 50 Aars Forløb hjemfalder til Kirken. Fremdeles er bestemt en Capital af 2000 Rbdlr. Sedler til Bartou Stiftelse, saaledes, at Renterne deraf 4 Gange om Aaret skulle uddeles til Borgerdøttre, der ere Lemmer af Bartou, og enten Syge og Sengeliggende eller berø-

vede Synet, dog uden at der paa Grund af denne Gave maa affortes dem noget i hvad der ellers tilkommer dem.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder. (See Coll. Tid. for d. N. No. 20, Side 254.)

296) Brevinge Sogneskald i Sjælland. Skaldet er, efter gammel Angivelse, anslaaet til 450 Rdlr., og dets Indtægter ere, ifølge den nu indkomne Beretning: Præste-Korntienden 299 Edr. Byg, hvilken Tiende, for 6 Byer, svares efter Kongelig confirmeret Forening, der tillige indbefatter Smaaredsel og Qvægtienden, og for de øvrige 6 Byer oppes bæres in natura; Smaaredsel af sidstnævnte 6 Byer opgives til 50 Rbdlr. Sedler aarlig; Midtsommer-Nente af hele Sognet 48 Rbdlr.; Høltids-Offer 90 Rbdlr.; de accidentelle Indtægter 50 Rbdlr.; Præstegaardens Avling har, efter Forpagtnings-Contract, indbragt 72 Edr. Byg.

297) Rønne og St. Knuds Sogneskald paa Bornholm. Dette Embede er, efter gammel Angivelse, anslaaet til 250 Rdlr., og har, efter den sidste Beretning, følgende Indtægter: Tienden af St. Knuds Sogn indbringer $15\frac{1}{8}$ Edr. Rug, $41\frac{1}{2}$ Edr. Byg og $41\frac{1}{2}$ Edr. Havre, alt med gammelt Maal eller 160 Potter pr. Ed., $26\frac{1}{2}$ Lam, 37 Gjøes, 38 Lpd. Brød og 38 Snesse Æg; Refusion for Tienden af

Rønne Bye 100 Rbdlr. Sølv; Offer og Accidentser af begge Mentgheder omtrent 800 Rbdlr. Sedler; Embedsjordene bestaae af 8 Tdr. Land Bygjord og 6 Tdr. Land Havrejord, samt Eng til 6 Læs Høe; Sognepræsten har fri Befordring til Anneret og fri Bolig.

(Fortsættes.)

Fra det danske Cancellie er under 26de April afgaaet følgende Circulaire til samtlige Amtmænd samt Land- og Søvefregskommissairer i Danmark:

Hs. Majestæt Kongen har under 20de d. M. allernaadigst resolveret:

1) At det 1ste Liv-Regiments 4de Bataillon maa tildeles hele Holbeks Amt paa følgende Maade: 1ste Compagnie Ods og Skippinge Herreder, 2det Compagnie Tude, 3die Compagnie Arh og Løve, 4de Compagnie Mehrlose Herred.

2) At, efterat det 2det Liv-Regiments 3die Bataillons 3die Compagnie har afgivet Mehrlose Herred i Holbeks Amt, samme da maa tildeles Præstøe Amt, Tybjerg Herred, samt Lægderne 62 og 63 i Hammer Herred, at samme Regiments 4de Bataillon maa tildeles i sidstnævnte Amt, 1ste Compagnie Bieverflov Herred, 2det Compagnie Stevns, 3die Compagnie Farøe og af Tybjerg det 47de Læg, 4de Compagnie Baarse og af Hammer Herred Lægderne 54, 56, 59, 60, 61 og 64.

3) At den danske Artillerie-Brigades 10de For-

stærknings-Compagnies District i Randers Amt maa tildeles 1ste Jydske Infanterie-Regiments 4de Bataillons District i bemeldte Amt, og at samtlige Artillerie-Compagnier i Jylland maae fordeles i Aarhus Amt paa følgende Maade: 7de Compagnie Vester Lissberg og Hasle Herreder, 8de Compagnie Framlev og Sabroe, 9de Compagnie Hads og 10de Compagnie Ring Herred.

4) At det 1ste Jydske Infanterie-Regiments 3die Bataillon tildeles hele Skanderborg Amt, saaledes at 1ste Compagnie erhoder Brads, 2det Compagnie Thyrsing og Nim, 3die Compagnie Voer og 4de Compagnie Stern og Hiemslev Herreder.

5) At det 1ste Jydske Infanterie-Regiments 4de Bataillon tildeles hele Randers Amt, saaledes at 1ste Compagnie erhoder Onsild, Gierlev, Nørrehold og Støvring, 2det Compagnie Kongsted, Sønderhold og Galten, 3die Compagnie Nørre og Sønder, 4de Compagnie Vester Lissberg og Mols Herreder.

6) At Hids Herred i Viborg Amt maa afgives fra 1ste Jydske Infanterie-Regiments 3die Bataillon til 2det Jydske Infanterie-Regiments 4de Bataillon, og Inddelingen i bemeldte Amt da blive følgende: 1ste Compagnie Rødding, Harre, Nørre, Indberg og Fjnds Herreder; 2det Compagnie Lysgaard og Hinds, 3die Compagnie Houlberg, Sønderlyng og Middelfom, 4de Compagnie Rinds og Nørrelyng Herreder.

7) At Gislum Herred i Aalborg Amt maa afgives fra det 2det Jydffe Infanterie-Regiments 4de Bataillon til 3die Jydffe Infanterie-Regiments 4de Bataillon, og Inddelingen i bemeldte Amt da blive følgende: 1ste Compagnie Riær og Flestum Herreder, 2det Compagnie Hindsted og Høllum, 3die Compagnie Hornum og Mars, 4de Compagnie Sleth og Gislum Herreder.

8) At det dresserede Mandskab i de forandrede Regiments-Districter maa forblive ved det Vaaben, hvortil det er dresseret, hvorimod at alt udresseret Mandskab maa tilfalde og dresseres ved de Regiments og Corpsler, som deres Lægder efter denne nye Inddeling ere blevne anviste. Hvilket til fornøden Efterretning og Sagttagelse herved tjenstligst meldes.

I Districts-Commissair Junckers Fraværelse er Exam. juris C. N. Keller constitueret til midlertidig at fungere som Districts-Commissair i Kjøbenhavns 1ste nordre Kystpolitiedistrict.

Ved Rescript af 15de April til Amtmanden over Thisted Amt er det allernaadigst tilladt, at Morsøe Herrederes Ret for Fremtiden maa holdes om Løversdagen Formiddag Kl. 11, og Nykjøbing Byting derimod paa samme Dag om Sommeren Kl. 8, og om Vinteren Kl. 9.

Ledige Embeder.

Under Generaltoldkammer- og Commerce-Collegium: 2de Fuldmægtig-Embeder i Ostindien.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 25de Martii er Forstander ved St. Jørgens Hospital i Colding, Krigsassessor Grüner, i Naade og med Pension entlediget fra dette hans Embede. Den 13de April, er hidtilværende constitueret Birkedommer og Skriver ved Kjøbenhavns Amts Nytterdistricts søndre Birk, Procurator J. E. Landt, bestiftet til Herreds-foged og Skriver i Hammerum Herred under Ringkjøbing Amt. Den 20de, personel Capellan for Busdølphi Menighed i Aalborg, M. F. Blichfeldt, til ordineret Catechet og første Lærer ved Borgerstolen i Hjørring; Cand. Theol. T. K. Uch til Sognepræst for Janderup og Billum Menigheder i Ribe Stift; Cand. Theol. M. E. Brorson til residerende Capellan i Nykjøbing og for de dertil annecterede Lodderup og Elfsø Menigheder under Aalborg Stift; Cand. Theol. H. Tønnesen til ordineret Catechet og første Lærer ved Borgerstolen i Stege.

Under Rentekammeret. Den 9de April er Secondlieutenant i Søe-Etaten, C. P. Holbøll, udnævnt til Inspecteur over Colonierne og Hvalfangsten i det nordre Grønland.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 23. Den 7de Maii 1825.

Trykt i det Kongl. Bøihsenh. Bøihsenh. af E. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

L o v g i v n i n g.

Beneficia paupertatis og processus gratuiti, hvilke Cancelliet allernaadigt er bemyndiget til ad mandatum at meddele de Parter i Retsager, som dertil findes kvalificerede, indeholde den Clausul, at naar den beneficerede Part ved Dommen tilkiendes Processens Omkostninger hos Beberparten, og disse efter lovlig Omgang i det Hele eller for en Deel erholdes, skal han i Forhold dertil være pligtig at betale Retsens Bekyhr, Skrivers Salarium og det stemplede Papiir, samt skulde have været forbrugt til Sagen, saafremt denne ikke havde været beneficeret.

Imidlertid er det ved Revisionen under det Kongelige Rentekammer af Regnskaberne for Sportlerne ved Justitscontoiret saavelsom Gjesfaretten og

Bibnefattrene under den Kongelige Lands-Overret samt Hof- og Stadsret, bemærket, at den Kongelige Kasse ikke, ved Hjælp af hiin Clausul, kom til det Gebyhr og den Godtgjærelse for det stemplede Papiir, som i en Mængde beneficerede Sager maatte tilfalde den. Paa Grund heraf forlangte det kongelige Rentesammer Underretning fra bemeldte Ret om, hvorledes der hidtil var forholdet i Henseende til Inddrivelsen af de beneficerede Parter tilkjendte Proces-Omkostninger, tilligemed Betænkning om, hvorvidt nogen nærmere Foranskaltning maatte ansees fornøden til Sagtagelse af Sportekassens Ret i sige Sager, og Rigtigheds Afslæggelse derfor i de vedkommende Sportel-Regnskaber.

Retten, hvis Opmærksomhed allerede tidligere var bleven henledet paa den omhandlede Gjenstand, yttrede derefter, at det Offentlige efter den Maade, hvorpaa de omhandlede Beneficia ere clausulerede, alene kunde holde sig til den beneficerede Part for Omkostningerne, og at man, da disse af hani blot skulde tilvares forsaavidt de erholdtes hos Bederparten, men hani af flere Årsager i rum Tid kunde hindres i at lade Dommien exequere, maatte lempe sig efter hans Lærv ved bemeldte Omkostningers Indkrævning. Med Hensyn hertil formeentes, at der ei kunde forholdes paa anden Maade, end at Justitssecretairen, naar den beneficerede Part lod nogen Tid efter Dommens Afsligelse herigaae uden at melde sig med Betaling

eller Beviis for at Omkostningerne et vare at erholde hos Modparten, maatte lade ham tilstille en Regning over Omkostningernes Beløb; og at der, naar den beneficerede Part kunde angive en antagelig Grund, hvorfor han ei saae sig i Stånd til at gjøre Niede for Omkostningerne (s. Ex. at Dømmen var appelleret; eller at der endnu ikke var gjort Execution) burde tilstaaes ham Udsættelse; men Erindring om Betaling gjehtages med passende Mellemfrist; indtil enten Omkostningerne bleve betalte eller der tilveiebragtes fyldestgjævende Beviis for at de et kunde erholdes. I sidste Tilfælde vilde Justitssecretairets Regnskab være at bilægge med den afholdte Executionisfortæning. Naar derimod den beneficerede Part modvillig vægrede sig ved at søge Omkostningerne hos Modparten, eller i saa Henseende viste kjendelig Efterladenhed; holdt Retten for, at han, efter de Betingelser; hvorunder Beneficiet maad antages at være meddeelt; selv maad være det Offentlige ansvarlig for samme.

Uagtet imidlertid Retten fandt, at en strengere Fremgangsmaade; end den foranskreede, til Jægttagelse af Sportelkassens Net; ikke havde Hjemmel i Beneficiernes nuværende Indhold; blev det dog paa den anden Side ikke ubemærket, at denne Omgangsmaade vilde være forbunden med endeel Vidtløftighed og Skrivelse; hvoraf vilde flyde Udgifter for den Kongelige Kasse; uden at det dog kunde anses for afgjort; at samme vilde lede til noget syndeligt Ud-

bytte. Mogle af Rættens Medlemmer troede derfor at burde foreslaae, at der i Bevillingerne i Fremtiden udtrykkeligen skulde fastsættes, at den beneficerede Part, saa fremt han maatte vinde Sagen med Omkostninger, var det Offentlige ansvarlig for disse, saa at de ved Udpantning efter Øvrighedens Ordre kunde inddrives hos ham, naar han ei inden 6 Maaneder fra Dommens Afgjælse ved en afholdt Executionss-Forretning kunde bevise, at de ei havde været at erholde hos Modparten. Men da den beneficerede Part ved denne Fremgangsmaade dog stundum vilde være udsat for at lide Ulempe, har Pluraliteten af Rættens Tilforordnede anseet det for rigtigst, at det for Fremtiden blev bestemt, at den, der ved Dom blev tilfunden at udrede Omkostninger i en Sag, hvori hans Modpart havde Beneficium, ligestrem skulde tilpligtes at tilsvare det Offentlige de Detsgebyhrer m. v., som hans Modpart, hvis han ikke havde haft Beneficium, ellers skulde have erlagt, hvilke da, naar Dommen efter Udløb af fatalia appellacionis befaundtes ei at være appelleret, maatte, efter lovlig Omgang, kunne inddrives hos ham ved Execution, og ellers naar Høiesteret stadfæstede Overrets-Dommen i Henseende til Processens Omkostninger. Et Par af Rættens Medlemmer holdt endog for, at man kunde gaae videre, og fastsætte, at det Offentliges Andeel af Omkostningerne kunde inddrives hos den Domsfældte, saasnart termini executionis vare udløbne, naar Ap-

pellationsstævning ikke serinden var udtagen, og at Justitssecretæren i dette Niemeed maatte kunne lade Dommen, saasnart den var affagt, forkynde for den Dømte. Det blev i saa Fald en Selvfølge, at, naar Dommen, efter at Omkostningerne saaledes vare inddrevne, blev appelleret til Høiesteret, og sammesteds med Hensyn til Udredelsen af Omkostningerne forandret, maatte Tilbagebetaling af disse finde Sted.

Slutteligen har Retten bemærket, at der imod det gjorte Forslag vel kunde erindres, at den beneficierede Domhaver, naar den Domsældtes Boe ei var tilstrækkeligt til at udrede alt det idømte, kunde komme til at lide ved denne Fremgangsmaade, i det der mueligen kunde blive gjort Execution for Omkostningerne, førend han fik Dommen for sit eget Vedkommende exequeret; denne Betragtning fandtes imidlertid at være af mindre Betydning, da enhver ikke beneficieret Part ogsaa i saa Fald selv maa bære Processens Omkostninger, og Hovedstøttemedet med Beneficiet maa antages at være, at give den Ufornuende lige Afgang med den Fornuende til ved Domsstolene at indtale sin lovlige Delt.

Ved at tage foransførte Rettens Forslag, hvorefter over det kongelige Rentekammer har begjert Cancelliets Betænkning, under Overveielse, sandt Man, at den Regel, der i den omhandlede Henseende maatte foreskrives med Hensyn til den Kongelige Lands

Overret samt Hof- og Stadsret, burde være almindelige for samtlige Retter, og altsaa ogsaa komme Underretsdommere og Skrivere tilgode med Hensyn til deres Gebyrter i beneficerede Sager. Cancelliet kunde især ikke andet end ansee det af Rettens Pluralitet foreslaaede Middel, at Gebyrterne m. v. umiddelbar tillægges det Offentlige, altsaa og de vedkommende Retsbetjente, hos den beneficerede Parts Modpart, naar denne dømmes i Omkostninger, i Stedet for at samme nu tillægges den beneficerede Part for af dennes igjen at udredes til det Offentlige og vedkommende Retsbetjente, for det eneste hensigtsmæssige. Man holdt derhos for, at den omhandlede, saavel som enhver anden Deel af Dommen maatte kunne fuldbyrdes, naar den i Dommen til Execution forelagte Tid (15 Dage, 8 Uger o. s. v.) var forløben, uden at Appellations-Stævning var udtagen, og Man var saaledes enig med de Assessorer, der havde meent, at man i den nævnte Henseende blot behøvede at oppeble terminus executionis, hvoraf fulgte, at Højesterets Domme, i Overensstemmelse med L. 1—24—41, strax maatte kunne fuldbyrdes ogsaa i denne Deel, alene med Undtagelse af det Tilfælde, at Omkostningernes Betaling var gjort afhængig af en Eeds Afkæggelse. Især fandtes de omhandlede Omkostninger at burde foranstaltes indbrevne ved offentlig Ansorg paa samme Maade, som for Bøder er anordnet, hvorved Man fornemmelig

tog Hensyn til, at der ei skulde bestilles en Procurator til at foranstalte Executionen og derfor lade sig betale Befordring, Salarium o. s. v.

I det Tilfælde, hvor der i Forbindelse med Omkostningerne er tillagt den beneficerede Parts Sagsfører et Salair, fandt Cancelliet, at denne, naar han forlangte det, burde kunne faae samme inddrevet ved den samme Foranstaltning, som træffes til Inddrivelsen af Godtgjærelse for stempelt Papiir og Retsgebyrer, hvilket in specie vilde være convenabelt for Overrets: Procuratorer og Høiesterets: Advocater, der ofte boe langt borte fra den, der skal betale Salariet. Forsaaavidt dernæst fuld Betaling af Omkostningerne ikke maatte være at erholde hos Vedkommende, forekom det Cancelliet billigt, at Retsberjente og Sagsførere toge Betaling pro rata i hvad der var at faae, men at derimod den Kongelige Kasse, hvad Godtgjærelsen for det stemplede Papiir angik, indrømmede hine Embedsmænd Fortrin. Hvor derimod den Kongelige Kasse oppebærer Retsgebyret, maatte den have samme Ret, som ellers vedkommende Dommer og Skriver,

Da det kongelige Rentskammer deri var enigt, androg Cancelliet paa, at en Anordning i Overensstemmelse med det Foransførte maatte udfærdiges, og, da Hs. Majestæt allernaadigst bifaldt Cancelliets Indstilling, er under 20de April emaneret følgende allerhøieste Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: At Vi, for yderligere at sikke saavel det Offentlige som vedkommende Retsbetjente og Sagsførere hvad der i beneficerede Sager tilkommer dem, naar Modparten ved Dom findes pligtig at betale Processens Omkostninger eller Sallarium, have anordnet og fastsat som følger:

§. 1.

Istedet for at hidtil, naar, i en beneficeret Sag, den beneficerede Parts Modpart er dømt til at betale Processens Omkostninger, disse ere ved Doms men tillagte den beneficerede Part, hvorefter denne, ifølge Beneficiets Indhold, har været pligtig, for saavidt bemeldte Omkostninger i det Hele eller for en Deel erholdes, i Forhold dertil at betale Rettens Gebyr, Skriversallarium og det stemplede Papiir, som til Sagen, saafremt denne ikke havde været beneficeret, skulde have været forbrugt, skal for Fremtiden i deslige Tilfælde bemeldte Gebyr, Skriversallarium og Godtgjørelse for stemplet Papiir ved Doms men tillægges det Offentlige, eller forsaavidt Retsgebyrerne og Skriversallariet ikke indflyde i den kongelige Kasse, vedkommende Rettens Betjent.

§. 2.

Saafermt bemeldte Gebyrer, Skriversallarium og Godtgjørelse for stemplet Papiir ikke af Vedkommende erlægges inden den for Dommens Execution

fastsatte Tid, blive de at inddrive paa samme Maade, som for Bøder er anordnet, paa hvilken Maade ligesledes det den beneficerede Parts Sagsfører, i Overensstemmelse med Forordningen af 3die Junii 1796, S. 42, tillagte Sallair, om forlanges, bliver at inddrive.

§. 3.

Forsaaavidt fuld Betaling af forommeldte Omkostninger ikke hos Vedkommende er at erholde, bliver Udlæg pro rata at give for Retsgebyrter og Skrivarsallarium (hvad enten samme tilflyde den kongelige Kasse eller vedkommende Retsbetjent), samt det Sagsføreren tillagte Sallair, fremsor hvad der maatte tilkomme den kongelige Kasse for stemplet Paptir.

§. 4.

Ved de Netter, hvor Gebyrterne tilfalde Vor Kasse, bliver det, for det, der, i Medhold af det Foransførte, indkommer til samme Kasse, at gjøre behørig Rigtighed under de Sportel-Regnskaber, som derfor blive at aflægge. Ved de øvrige Netter bliver det at indføre i vedkommende Retsbetjentes Regnskaber for pro mille Gebyr og andre Vor Kasse i Anledning af Retspleien tilflydende Indtægter.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet, 26.

Igjennem det kongelige Rentekammer er under 14de April emaneret følgende Placat:

Da de 2 Aar nu udløbe, hvori det, saaledes som ved Kammer Placat af 9de Mai 1823 blev bekjendtgjort, allernaadigst var tilladt at beselle og handle paa Naubarhavn i Norder-Syssel i Nord- og Øster Amtet i Jylland, saa har Hs. Majestæt Kongen fremdeles, ved allerhøieste Resolution af 16de i forrige Maaned, allernaadigst bevilget, at fornævnte Naubarhavn maa, uden at authoriseres som Udliggersted, endnu i en Tid af 2 Aar beselles, og at der paa i dette Tidrum maa drives Handel under de Vilkaar, som nu for Handel paa de authoriserede Udliggersteder ere foreskrevne.

Dette bliver herved til alle Vedkommendes Efterretning bekjendtgjort.

Blandede Efterretninger.

Under 20de April er meddeelt allernaadigst Confirmation paa følgende trende Tillægs-Artikler til den under 31te December 1817 allernaadigst confirmerede Fundats for Fyens Stifts geistlige Enkekasse *), nemlig:

1.

At de Interessentere i Fyens Stifts geistlige Enkekasse, hvis Hustru er ved Døden afgaae for Mændene, og som, ifølge Fundatsens Bestemmelse,

*) See Collegial-Tidenden for 1818, S. 83.

da skulde paa een Gang contant indbetale det for deres afdøde Husfruer ved Obligation gjorte Indskud, maae afdrage den skyldige Capital med 10 pEt. pro Anno.

2.

At de Interessentere i bemeldte Enkekasse, som, før den allernaadigste Confirmation af 4de October 1820 paa en Forandring i den 20de §. af den ovennævnte under 31te December 1817 allernaadigst confirmerede Fundats, have ved Obligation gjort Indskud i Kassen, erpligtes at afdrage deres Gjeld til Kassen med 10 pEt. aarlig.

3.

At alle Obligationer, som udstedes til meerbemeldte Enkekasse, istedetfor contant Indskud, bør tinglases ved Udstedernes Bærning.

Det Slesvig-holsten-lauenborgske Cancellie har afgivet allerunderdanigst Beretning om Tilstanden og Fremgangen af Døvsomme-Institutet i Slesvig for Aaret 1824; hvilken Beretning i det Væsentlige indeholder følgende: *)

Antallet af Eleverne, som ved Enden af Aaret 1823 udgjorde 73, beløb sig ved Slutningen af for-

*) Om Beretningen for 1823, see CoII, Tid. for 1824, Side 343-345.

rige Aar til 79. Antallet af de Døvsomme, der ellers opholde sig ved Institutet, beløber sig til 10.

I det forrige Aar ere confirmerede 8 Elever, hvoraf 4 Drengene ere satte i Lære hos Haandværkere, og 3 andre have Udfigt til at anbringes som Lærlinge. Den confirmerede Pige ernærer sig og understøtter sin Moder ved sine, qvindelige Arbejder, hvori hun i Institutet har erhvervet Færdighed. Af de ved deres Confirmation i Aaret 1823 endnu uforsørgede Elever, ere senere tvende komne i Lære hos Haandværkere.

I Løbet af det afvigte Aar ere 3 Elever døde, der som svage og beladte med Sygdomme vare komne i Institutet.

Den intellectuella Underviisning, hvorved den 79aarige Professor Pfingsten bestandig endnu tager Deel, er i forrige Aar bleven fortsat efter den hidtil antagne Methode. Forstanderskabet roser den Flid og Iver, dets Medhjelpere, Dannebrogsmænd C. Pauly, Seminarist Gøttische, den døvsomme Lærer Kruse, den døvsomme Lærerinde Hüttmann og Tegnelærer Westphal, have udviist.

Ved forenede Anstrængelser er det lykkedes disse Lærere hos de fleste af Eleverne at rydde af Veien de Banffeligheder, som tidligere Forsømmelse og Sygdomme bevirkede, og at bringe dem til en med deres Evner passende Dannelse. Ved Formerelsen af Institutets Bibliothek ere Midlerne for Underviis-

ningen tiltagne, og den i forrige Aar stedsundne Præmie-Uddeling, hvortil efter allerhøieste Resolution af 27de Maii 1820 er anvendt en Sum af 60 Rbdlr. af det Valentinerſke Legat, har havt en meget velgjørende Indflydelse paa Elevernes Flid og Forhold, af hvilke 18 have erholdt Præmie.

De med Institutet i Forbindelse ſtaaende Industrieanſtalter ere vedligeholdte i Virkſomhed og i mange Henseender forbedrede og udvidede. Drelerværkſtedet har vel intet Overſkud af Indtægter, men beſidder et forøget Forraad af raae og forarbejdede Væver. I Institutets Væverie har, fra Begyndelſen af forrige Aar, den nye opfundne Maſchine til Forfærdigſe af Sprøiteſlanger af Hamp, ſom i Godhed fuldkommen kunne ſættes ved Siden af de der forfærdiges af Læder, været i Virkſomhed, og det er forfærdiget 1400 Fod af ſaadanne Slanger, hvoraf allerede 721 Fod ere ſatte, ſaa og 2545 Alen af Linned, Dreiel, uldne Løier o. ſ. v. Anſtalten til Forfærdigſe af qvindelige Arbejder og Skrædderværkſtedet have forſkaffet et betydeligt Antal af Eleverne nyttig Beſkjæftigſe og Forberedelſe til deres tilkommende Kald.

Den Omſætning, ſom Institutets Trykkerie har foranlediget, har beløbet til circa 34,250 Rbdlr. I ſamme have været beſkjæftigede 1 Factor, 12 Svende 10 Lædrengene, (hvoraf 3 Døvſtumme) 1 Haandlanger og 12 døvſtumme Elever, ſom i deres Fritimer have forberedet ſig, i alt 36 Perſoner. Af diſſe er

forarbejdet 227 Baller 5 Rits Papiir, og deraf producerede 5000 Bibler paa engelsk Belinpapiir, efter Bestilling af det brittiske Bibelselskab, 550 Nye Testamenter og 712 Ark af andre trykte Sager. I det Hele er i Institutets Trykkerie siden samles Indretelse for 6 Aar siden, trykket 45,686 Bibler og 9675 nye Testamenter, hvorefter endnu havees i Behold 11,357 Bibler og 936 nye Testamenter. Udsættningen i forskellige Aar beløb til 8227 Bibler og 1211 nye Testamenter:

Elevernes almindelige Øvelse i Strikning, Spindning, Syning, som i Huusholdnings-, Haves- og Mark-Arbejdet ere regelmæssigen fortsatte:

Fonden til Understøttelse for gamle og syge Dødsstamme beløber, som i Aaret 1823, omtrent 1700 Rbdlr. Capitalsummen, der tilhører den Valentinerste Stiftelse, som i Slutningen af Aaret 1823 udgjorde omtrent 69,000 Rbdlr.; er voren til 70,600 Rbdlr. Derimod kan Stiftelsen befrygte et Tab ved en Glemsbørgeres Kjøbmands Fallissement, hos hvem den afdøde Valentiner selv havde udsat et Capital af 3200 Rbdlr.

Efter en til Cancelliet indkommen Skrivelse, var det sat under Lov, hvorvidt Uffald, som udstædes til et Overformynderie for udgaende Midler, der ikke tilbetaltes contant; men ved Overdragelse af

de Sikkerheds Documenter, som før samme ere udstædt, skulle skrives paa stemplet Papiir og tinglæses.

Efterat have indhentet det kongelige Rentekammers Betænkning, har Cancelliet svaret, at Afkald i det nævnte Tilfælde, ligesaavel som ellers, bør skrives paa stemplet Papiir og tinglæses, men at Man derimod finder, at Myndlingen, efterat være bleven myndig, kan beholde sin Fordring i det samme Sikkerheds-Document, som er udstædt til Overformyndriet, uden at ny Obligation kan være fornøden, eftersom et tinglæst Afkald alene indeholder Quittance til Overformyndriet og Værgen, som saadan, men ikke indeholder Quitting til Debitor.

Pledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Herredsfogeds Embedet i Lysgaard og Hids Herredet under Viborg Amt. — Weerst, Bekke og Worbasse Sogneald i Ribe Stift, 200 Rbdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 27de April er Herredsfoged og Skriver i Lysgaard og Hids Herredet under Viborg Amt, J. Holstein, beskikket til Virkedommer og Skriver samt Politimester og Veifiskal paa Kjøbenhavns Amts Rytterdistrikts søndre Virk; Cancellieraad og Registratør i Cancelliet, J. W. Engelsted, til Raadmand samt Byes og Raadstueskriver

i Aarhus; Sognepræst for Tingsted Menighed paa Falster, H. D. Heineth, til Sognepræst for Beggeløse Menighed paa Falster; Sognepræst for Sorterup og Ottestrup Menigheder i Sjælland, L. M. Smith, til Sognepræst for Hagested og Gislinge Menigheder i Sjælland; Sognepræst for Krummerup og Fuglebjerg Menigheder i Sjælland, G. F. Weinschenk, til Sognepræst for Skjelbye og Sundersløv Menigheder i Sjælland; ordineret Catechet ved den danske Garnisons Menighed i Kjøbenhavn, C. E. Thurah, til Sognepræst for St. Cathrinæ Menighed i Ribe; Catechet og første Læret ved Borgerskolen i Veile, C. E. F. Hoff, til Sognepræst for Stellerup og Glesborg Menigheder i Aarhus Stift; personel Capellan for Ulkebüll Menighed paa Als, C. E. A. Clausen, til Sognepræst for Varde, Sifbek og Romlund Menigheder i Viborg Stift; personel Capellan for Hasle, Schybye og Litsberg Menigheder i Aarhus Stift, P. E. Petersen, til Sognepræst for Orslevkloster Menighed i Viborg Stift; Candidatus theol. P. J. Spang til Sognepræst for Roslef og Nyberg Menigheder i Viborg Stift; Candidatus theol. D. J. Freuchen til Sognepræst for Maglebye Menighed paa Møen.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 27de April er Cancellieraad og Borgemeister, T. F. Wiese, i Kiel, udnævnt til virkelig Justitsraad.

Collegial=Lidende.

Med Kongeligt allernådigst Velvillegium.

No. 24. Den 14de Maa 1825.

Trykt i det Kongl. Wassenh. Bøgetrøkkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det Kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Efterretning om Fremgangen af den slesvigiske Anstalt for Gale i Tidrummet fra 1ste Octbr. 1822 til 1ste Octbr. 1824.

I Løbet af det 3die Regningsaar ere optagne 25 nye Personer af mandlig og 13 af kvindelig Kjon, hvoraf 11 høre til den dannede og 27 til den udannede Klasse. I samme Aar ere af dem, som ere ansætte for helbredede, 10 afgaaede fra Anstalten, hvoraf dog nogle først til Prøve; med Hensyn til de øvrige, ansæges det fra Lægens Side endnu betænkeligt, at lade dem afgaae. Et Individium er vendt tilbage til sit Hjem uheldbredet og 6 ere afgaaede ved Døden. Efter Afdrag af dem der have forladt Anstalten og de Døde, har dog i Aarets Løb, Antallet af Personerne,

som i Aarets Begyndelse beløb til 94, formæret sig med 21; men da det større Tal af de nye indkomne først blev afleveret i den anden Hælvedel af Aaret, og for disse desuden mange nye Mobilier maatte anskaffes, har Anstalten ikke endnu i bemeldte Aar kunnet drage nogen Fordeel af det ansætte større Antal.

I det 4de Aar ere indkomne 18 Syge af Mændskjøn og 14 af Qvindelkøn, hvoraf, efter Lægens Ekspjøn, 14 høre til den dannede og 18 til den ubannede Klasse. Blandt de indkomne ere 3, som allerede tilforn med Hæld ere behandlede i Anstalten og udladte som helbredte, men hos hvilke, efter Forløb af respective 2 Aar, $\frac{1}{2}$ Aar og 6 Uger, Sygdommen paa nye har yttret sig. Som helbredede ere i det 4de Aar udgaaede 13, men som uhelbredede og for det meste uhelbredelige efter Commünernes og Vedkommendes Forlangende tilbageleveret 8, og 8 ere døde af Slagtilfælde og nerveuse Sygdomme. Alligevel har Antallet i det 4de Aar formæret sig med 3, og udgjorde ved Aarets Slutning 118, hvoraf 53 ere afgivne fra Hertugdømmet Slesvig, 51 fra Hertugdømmet Holsten, 2de fra Lauenborg, 6 fra Danimarck og 6 fra Udlandet.

I det Hele ere i de første 4 Aar 189 indkomne, hvoraf 41 ere helbredede, nemlig i det første Aar 6, i det andet Aar 12, i det 3die 10 og i det 4de 13; som uhelbredede ere udgaaede 9 og døde 21.

Af de modtagne vare 8 Individuer, hvoraf 1 er død, som formeddelt i Affindighed begaaet Forbrydelse, vare indkomne i Anstalten, og med Hensyn til de øvrige 181 har Behandlingen afgivet følgende Resultat. Af 65 Individuer, hvis Sindsvagthed førend de bleve afleverede til Stiftelsen, havde været i en Tid af 5 indtil 30 Aar ere 4, og af 58, hvis Sygdom har været fra 1 til 5 Aar ere 10 helbrede. Derimod ere af 58 Personer, som inden et Aars Forløb efter Sygdommens Udbrud vare afgivne, i Løbet af de 4 Aar 27 afgaaede som helbrede, og af det øvrige Antal anseer Lægen 10 som fuldkommen helbrede.

I de 2de sidste Aar ere atter betydelige Summer anvendte for at kunne completere Inventariet, eftersom de Indkomnes Antal tiltog. Samtidigt er det, efterat det paa 3 Aar allernaadigst bevilgede Tilskud af Finantserne af 5000 Rbdlr. aarlig, er ophørt, lykkedes Directionen i det sidste Aar, saaledes at ordne Udgifterne, at der for Fremtiden for Anstalten kan væres en Elgevægt i Udgifter og Indtægter, endog uden hiint Tilskud. Til Oversigt over hvad der i det 3die og 4de Aar er indkommet og udgivet, er fra Directionen, efter de af den reviderede Regninget, indleveret følgende Extract:

1823. Indtægt.	Sl. S. Cour.		Sølv.	
	Rdtr.	ß.	Rdtr.	ß.
A. Kassebeholdningen ved Afslutning af foregaaende Aars Regning, den 30te Septbr. 1822	51	1	81	60½
B. Kospenge for de pleiede Syge, hvoraf der ved Slutningen af foregaaende Regningsaar var 94, men ved Enden af Aaret 1823, 115, nemlig: 1) de sædvanlige ringeste Forspleiningspenge 10,132 Rd. 31½ ß.; 2) Tillægget af Fremmede af 25 pCt. 236 Rd. 20 ß.; 3) Tillægget for bedre Kost og af Velhavende 460 Rd. 13 ß.; 4) Tillægget for særdeles Dyrtare for Velhavende 519 Rd. 16 ß.; 5) Tillægget for særskilte eller bedre meublerede Kammere 239 Rd. 26½ ß.; 6) Tillægget for Benyttelsen af Kjæretøi 131 Rd. 32 ß.				
	11,719	43	18,751	80
C. Bidrag af den Kongelige Kasse	3125	:	5000	:
D. Godtgjærelse for Klædningsstykker, hvis Anskaffelse ikke paalaae Anstalten	15	17½	24	56
E. Godtgjærelse for Bygningsarbejde, som skulde afholdes af den forrige Bygnings-Commissions Kasse, og derfor igjen. ere erstattede	35	10	56	32
Total Indtægt	14,946	23½	23,914	36½

Udgift.	Sl. S. Cour.		Eølv.	
	Rdlr.	ß.	Rddlt.	ß.
A. Skatter og Afgifter .	3	6	5	;
B. Vedligeholdelse og Reparation paa Bygningerne: 1) Smede: Regning 161 Rdl. 7 ß.; 2) Muur: Regning 214 Rdl. 11½ ß.; 3) Glarmester: Regning 91 Rdl. 5 ß.; 4) Smedker Regning 33 Rdl. 22 ß.; 5) Tommer: Regning 23 Rdl. 45 ß.; 6) Maler: Regning 14 Rdl. 44 ß.; 7) Størsteensfeier: Regning 22 Rdl. 40 ß.; 8) Vlikkenslager: Regning 22 Rdl. 36 ß.; 9) Kalk: Regning 49 Rdl. 33 ß.; 10) Regninger over Omkostninger, som hørte til det forrige Aar, og der ikke kunne henføres under de nævnte Rubrikker 257 Rdl. 23½ ß.	891	26¾	1426	47½
C. Omkostninger ved Forandring i Værelserne som vare nødvendige, for at faae Plads til flere Syge .	48	20	77	44½
D. Bygnings-Omkostninger, som igjen ere godtgjorte af den forrige Bygningscommission (see Indtægtspost Litt. E.)	35	10	56	32
E. Omkostninger ved Inventariets Vedligeholdelse og Formerelse	1117	37½	788	43½

	Sl. S. Cour.		Selv.	
	Rbdlr.	ß.	Rbdlr.	ß.
F. Sags: a) til Secretairen 312 Rbd. 24 ß.; b) til Lægen 750 Rbd.; c) til Deconominus 375 Rbd.				
	1437	24	2300	=
G. Tjenesteløn: a) for 6 Opvartere og Opvarterster, som ere holdte for enkelte Syge paa egen Bekostning, og igjens godtgjorte (Indtægtspost Litt. B. 4.) 235 Rbd. 46 ß.; b) Lønning for de øvrige Opvartere, der bestaae af en Overopvarter, en Overopvarterinde, en Vaskerske, 1 Bud, 2 Kokkepiger, 1 Portner, 8 Opvartere og 5 Opvarterster 1414 Rbd. 3 ß.	1650	1	2640	3½
H. Rejsseomkostninger, Bud: deløn og Porto, deels paa Anstalten for Klædninger og Breve, deels fra Cassereren for ufrankerede Pengepapper	28	28	45	70½
I. Belønning for de Sales Arbejder	337	26	540	6½
K. For Afskrift: a) for Secretariatet 39 Rbd. 39½ ß.; b) paa Anstalten, derunder indbefattet Skrivmaterialer for Patienterne 71 Rbd. 39 ß.	511	30½	178	39½

	Cl. S. Cour.		Salu.	
	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
L. Læseselskab, Aviser, ic.	15	22	24	70 $\frac{1}{2}$
M. For at grundlægge et Bli- bliothek for Lægen . . .	48	44	78	25 $\frac{3}{4}$
N. Cassererens Provision	74	24	119	19 $\frac{1}{3}$
O. Til Brændsel . . .	1077	45	1724	67 $\frac{1}{5}$
P. Huusholdnings: Omkost- ninger: a) for Levnetsmid- ler, og det i Gjenemsnit for 104 Syge, Overop- varter og Overopvarterster, Deconomus med Kone og 5 Børn, 2 Kjælderpiger, 5 Opvartere og 6 Opvarter- ster, ialt for 126 Perso- ner, i et Aar 4951 Rd. 16 ß. Det som for de mere Formuendes bedre Kost (efter Indtægtspost Litr. B. 3.) er godtgjort heri med 460 Rd. 13 ß., saas- velsom for særdeles Opvar- tere, (Indtægtspost, Litr. B. 4), efter Afdrag af dette under Litr. g. og a. i Ud- giften anførte Lønning, med 283 Rd. 8 ß. beløber til 743 Rd. 31 ß.; b) for Badsf 393 Rd. 41 ß.; c) for Lysning 229 Rd. 12 ß.; d. for Sand, Koste ic. 117 Rd. 39 ß.; e) for Søngehalm, Dvægsfoder				

	Sl. S. Cour.		Sølv.	
	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
til 2 Køer og Fjederkreatur 186 Rd. $42\frac{1}{4}$ ß.	5879	$6\frac{1}{4}$	9406	$58\frac{1}{2}$
Q. Klædningsstykker, med Indbegreb af det indkjøbte Forraad af endnu usforarbejdede Ting	864	23	1383	16
R. Forskud til Anskaffelsen af Klædningsstykker som (see Indtægtspost Lit. U.) igjen ere godtgjorte	15	$17\frac{1}{2}$	24	56
S. Tilbagebetaling til afgaaede, hvis Kvartaler endnu ei være udløbne	121	32	194	64
T. Omkostninger for Kjøretøi med Indbegreb af en for 200 Rdlr. Sl. S. Courant anskaffet ny Stolevogn med Dække over . . . . (Efter Indtægtsposten Lit. h, 6, ere af denne Sum igjen erstattede 131 Rd. 32 ß.)	441	$14\frac{1}{4}$	706	$7\frac{1}{2}$
U, Til Medicin 317 Rd. 3 ß.; til chirurgisk Hjelp 106 Rd. 6 ß.; til Barbering 50 Rdd.	473	9	757	$7\frac{3}{5}$
V. Løse for Kirkefader	4	24	7	$19\frac{1}{5}$
W. Præsten	12	24	20	;
X. Begravelser Omkostninger	21	$29\frac{1}{2}$	34	56
Y. Hønefrøe og Arbejdsløn	66	30	106	$57\frac{3}{5}$
Z. Mobilier for de mere formuende Syges Vareiser,				

	Sl. S. Cour.		Eolv.	
	Rdlr.	ß.	Rbdlr.	ß.
der rigeligen ere erstattede efter Indtægtspost Lit. B. 5.	103	24	165	57 $\frac{3}{4}$
Total Udgift	14,882	2 $\frac{1}{4}$	23,811	26 $\frac{2}{3}$
Total Indtægt	14,946	23 $\frac{1}{2}$	23,914	36 $\frac{2}{3}$
Kassebeholdning	64	21 $\frac{1}{4}$	103	10 $\frac{2}{3}$
1824. Indtægt.				
A. Kassebeholdning den 30te Sept. 1823	64	21 $\frac{1}{4}$	103	10 $\frac{2}{3}$
B. Kospenge af de forpleiede Syge, hvis Antal ved 1823 Aars Udgang var 115, der- imod i Enden af 1824, 118 1) de sædvanlige ringeste Forpleiningspenge 12,126 Rd. 18 $\frac{1}{2}$ ß.; 2) Tillægget af Fremmede af 25 pCt. 243 Rd. 36 ß.; 3) Tillæg- get for bedre Kost 775 Rd.; 4) Tillægget for særdeles Opvartere 579 Rd. 16 ß.; 5) Tillægget for egen og be- dre meublerede Værelser 278 Rd.; 6) Tillægget for Benyttelsen af Skjæretøi 155 Rd.	14,157	22 $\frac{1}{2}$	22,651	91 $\frac{1}{2}$
C. For at berigtige samtlige under Lit. U. anførte Reg- ninger for foregaaende Aar, erholdt Kassen et rentefrit Laan af	1158	.	1896	=
Total Indtægt	15,406	43 $\frac{3}{4}$	24,651	5 $\frac{2}{3}$

	Sl. S. Cour.		Solv.	
	Rdlr.	ß.	Rddlr.	ß.
Udgift.				
A. Skatter og Afgifter samt Brandkasse-Penge	109	7	174	60 $\frac{1}{2}$
B. Til Vedligeholdelsen af Bygningen: 1) Smedes- Regning 111 Rd. 26 ß.; 2) Murers-Regning 55 Rd. 21 $\frac{1}{2}$ ß.; 3) Glarmester- Regning 64 Rd. 17 ß.; 4) Smeders-Regning 32 Rd. 38 ß.; 5) Tømmer- Regning 4 Rd.; 6) Ma- ler-Regning 37 Rd. 46 $\frac{1}{2}$ ß.; 7) Skorstensfeiers-Reg- ning 28 Rd. 29 ß.; 8) Blikkenslager-Regning 13 Rd. 8 ß.; 9) Kalk- og Teglsteens-Regning 10 Rd. 38 ß.; 10) Andre Udgifter, der ikke kunne hensættes under de nævnte Rubrikker 36 Rd. 20 ß.	395	4 $\frac{1}{2}$	632	13 $\frac{1}{2}$
C. Omkostninger for at ved- ligeholde og formere In- ventariet	974	7 $\frac{3}{4}$	1558	63 $\frac{1}{2}$
D. Gagen: a) til Secretairen 312 Rd. 24 ß.; b) til Læ- gen 750 Rd.; c) til De- conomus 375 Rd.; d) til Casserens Provision 77 Rd. 2 ß.	1514	26	2423	25 $\frac{1}{2}$

	Sl. S. Cour.		Eolv.	
	Rdlr.	ß.	Rbdlr.	ß.
E. Tjenestløn: 1) de 7 Opvartere og Opvartersker, som ere holdte for enkelte Enge paa disses Beføstning, og igjen ere godtgjorte (Indtægtsvost Lire. R. 4) 239 Rdl. 27 ß.; 2) Løn for de øvrige Opvartere og Opvartersker, der bestaae af en Overopvarter, en Overopvarteriske, en Vaskeriske, et Bud, 2 Piger, 1 Portner, 7 Opvartere og 9 Opvartersker 1,428 Rdl. 46 ß.	1668	25	2669	60½
F. Rejseomkostninger, Budløn og Porto for Klædningsstykker og Breve	48	36½	78	1½
G. Betænninger for de Gales Arbejder	230	10	368	32
H. for Affkrypter: 1) for Secretariatet 43 Rdl. 47½ ß.; 2) for Cassereren med Indbegreb af hans Bøger og Portoudlæg 25 Rdl. 36 ß.; 3) for Løgen Oeconomus og Patienter 80 Rdl. 21 ß.	150	8½	240	27½
I. Besøjselskab, Kvifer, Journaler og Avertissementer, Bøse for Kirkefæde &c.	63	36	102	

	Sl. S. Cour.		Solv.	
	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
K. For at grundlægge et Bibliothek for Lægen .	50		80	
L. Til Brændsel .	1,010	30	1617	
M. Huusholdnings-Omkost- ningerne: 1) for Levnets- midler, og det i Gjen- nemsnit for 101 Syge, Overopvarter og Overop- varterstte, Oeconomus med Kone og 5 Børn, 2 Kof- kepiger; 6 Opvartere, 8 Opvarterstter, som have nydt Kost i Anstalten, alt- saa daglig for 142 Pers- soner 4,764 Rd. 12 $\frac{3}{4}$ ß. Hvad der heraf for den bedre Kost af de mere Velhavende (Indtægts- post Litt. B. 3.), som for Omkostningerne i Anled- ning af særdeles Opvar- tere bliver godtgjort, be- løber sig til 1,114 Rd. 37 ß.; 2) for Vask 375 Rd. 5 $\frac{1}{2}$ ß.; 3) for Ver- lysnings 185 Rd. 44 ß.; 4) for Sand og Koste m. v. 82 Rd. 13 ß.; 5) for Senachalm og Foder til Hedercreaturer og 3 Kæer 218 Rd. 3 ß.				
	5625	30 $\frac{1}{4}$	9,001	$\frac{4}{5}$

	Sl. S. Cour.		Solv.	
	Ridlr.	ß.	Ridlr.	ß.
N. Klædningsstykker med Indbegreb af det tilkjøbte Forraad af endnu usforarbejdede Varer	952	43	1,524	60 $\frac{1}{2}$
O. Tilbagebetaling til Afgaende, hvis Kvartaler ei endnu vare udløbne	121	8	193	83 $\frac{1}{2}$
P. Omkostningerne for Kjøretøi . . . . . (Efter Indtægtspost Litt. B. 6 bliver herfor godt gjort 155 Rd.)	128	28 $\frac{1}{2}$	205	72
Q. For Medicin 485 Rd. 10 ß., a) for chirurgisk Hjælp og Barbering 150 Rd.; b) for en Medicinsk Kiste, chirurgiske Instrumenter, Brokbaand, Blodsigler, Lærred til Plaster 79 Rd. 9 ß.	714	19	1,143	3 $\frac{1}{2}$
R. Præst og Begravelses-Omkostninger	60	23	96	73 $\frac{3}{4}$
S. Haugefræge og Arbejdsløn	123	33 $\frac{1}{2}$	197	88
T. Mobilier for de rigere Syges Bærelser	111	36	178	76 $\frac{1}{2}$
U. Samtlige Restantsfer paa Stiftelsen for de foregaaende Aar, ere i Auktionens 4de Aar betalte og beløb til: for Huusreparationerne 45 Rd.				

	St. S. Cour.		Esko.	
	Rdlr.	ß.	Rdlr.	ß.
41 ß.; for Inventarium				
360 Rdl. $\frac{1}{2}$ ß.; for de				
Gales Arbejder 80 Rdl.;				
for Klædningsstykker 514				
Rdl. 35 ß.; for Rjedes				
tøj 49 Rdl. 20 ß.; for				
Lægemidler 170 Rdl. 18				
ß.; for Huusholdning 127				
Rdl. 46 $\frac{1}{2}$ ß.	1348	16 $\frac{1}{2}$	2157	34 $\frac{1}{2}$
Total Udgift .	15,401	45	24,648	9 $\frac{1}{2}$
Total Indtægt .	15,406	43 $\frac{1}{2}$	24,551	5 $\frac{1}{2}$
Beholdning .	4	46 $\frac{1}{2}$	7	92

Under 18de April er meddeelt aftenaaftigt Coris
firmation paa et provisorisk Reglement for Fattigvæ-
senet paa St. Croix, hvorved er fastsat, at Bestem-
melserne af Reglementets §. 8 o. s. v., skulde bringes
til Anvendelse paa Eilandene St. Thomas og
St. Jan.

Reglementet er saaledes lydende:

§. 1.

Fattigvæsenets Bestyrelse paa hele Den overtages af Borgeraadet, som modtager Ansøgninger fra de Bedkommende, og efter at have indhentet de fornødne Oplysninger, nægter eller tilstaaer den ansøgte Understøttelse og ved hver Leilighed anfører de specielle Grunde for deres Beslutning, hvorom der i hvert Tilfælde gjøres Indberetning til Regjeringen.

§. 2.

De fornødne Oplysninger indhentes ved hver Leilighed fra specielle Commissioner, som bestaae af Politimesteren i Jurisdictionen, den Læge som pleier Hospitalets Syge, den Ansøgendes Sjelesørger (naar en saadan findes her paa Landet), samt den Menigheds Kirkeværger eller Kirkeforstandere, til hvilket den Ansøgende hører, hvor disse ikke ere flere end to.

§. 3.

Naar der ved en Menighed ere flere end tvende Kirkeværger eller Kirkeforstandere, vælge disse imellem sig selv, hvem der skulle tiltræde Commissionen efter Overeenskomst med Præsten, hvis han er tilstæde.

§. 4.

Enhver Menigheds Kirkeværger maae nu strax melde sig hos Jurisdictionens Politimester, og naar de ere flere end to, angive til ham, hvem af dem der tiltræder Commissionen, for at han kan vide, hvem han i paakommende Tilfælde har at henvende sig til, hvorom han meddeler saavel Borgerraadet, som Regjeringen Efterretning, naar han fra alle Menigheder har erholdt saadan Angivelse.

Elge Anmeldelse skeer hver Gang nogen Forandring foregaaer med de engang som Bittigcommissions Medlemmer valgte Kirkeværger.

§. 5.

Det er disse Commissioners Pligt at forsamles saa ofte noget maatte foresælde, der gjør deres Mø-

de, efter Anmodning fra Politimesteren, fornødent, og de ikke hindres deraf ved Eydem eller andet lovligt Forsald, hvad enten det maatte angaae Fattigvæsenet i Almindelighed eller betræffe et eller andet dem i Særdeleshed overdraget Hverv, og i ethvert dem vedkommende Tilfælde at forskaffe dem nøiagtig Kundskab om de Ansøgendes virkelige Forsætning og Trang og derom at meddele Borgerraaet Erklæring.

Til den Ende bør der af hver Politimester, som første Medlem af disse Commissioner, paa Fattigvæsenets Fonds-Bekostning, anskaffes en Protocol, som authoriseres af General-Gouverneuren, hvori Commissionens Forhandlinger, hver Gang de møde, indføres, og hvori der ved hver forefaldende Leilighed indføres nøiagtig, dog summarisk Oplysning om følgende Omstændigheder.

(Fortsættes.)

Den 7de Mai er der, efter foregaaende aflagt Prøve, tillagt Landsoverrets samt Hof- og Stadsrets Assessor Nielsen Ordre til indtil videre at fungere som Assessor i Høiesteret.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 4de Mai er Candidatus juris E. B. Rogert beskikket til Raadsmænd i Helsingør; Examinatus juris J. Brorson til Procurator ved Retterne i Aarhus Stift og Veile Amt.

Collegial-Tidende.

Med kongelig allernaadigst Privilegium.

No. 25. Den 21de Maii 1825.

Trykt i det Kongl. Boleh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i der kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Fortsettelse af det i forrige No. anførte Reglement
for Fattigvæsenet paa St. Croix.

- a) Den Ansøgendes Fødested, Navn, Alder, Helse
breds Tilstand;
- b) hvor lang Tid han her paa Landet har opholdt sig,
og hvorved han har ernæret sig;
- c) om han før har nydt Understøttelse;
- d) hans Erang og Aarsagen dertil;
- e) om han selv kan erhverve noget, og i saa Fald
hvormeget;
- f) om han har Hjælp andetsteds fra, og hvori den
bestaaer;
- g) hvormeget han troer at behøve m. m., som kan
tjene til ovenmeldte Diemed, og derhos til at sikke

det Offentlige om at ikkun sande Trængende werde tilstaaede Understøttelse.

Protocollen underskrives hver Gang af alle den vedkommende Commissions nærværende Medlemmer, og Udskrift af Forhandlingen, naar samme angaaer et specielt omspurgt Tilfælde, meddeles Borgerraadet, under Politimesterens Haand, tilligemed Erklæringen.

Til at lønne en Person, der kan forrette det heraf følgende Skriverie, tilstaaes Politimesteren i hver Jurisdiction 200 Rbd. aarlig af Fattigvæsenets Fond.

§. 6.

Commissionerne bør ligeledes holde Lister over saadanne, som allerede nu nyde Understøttelse, og ligesom de ved hvert Aars Udgang bør til Borgersindet indgive en General-Liste over alle Almisenys, bende med saadanne Bemærkninger, som Omstændighederne maatte foranledige, saaledes bør de ogsaa, saasnart nogen Forandring foregaaer med en eller anden af bemeldte Personer, f. Ex. om deres Formues Forsætning ved et eller andet Tilfælde forbedres, om de reise bort eller døe o. s. v., uophødelig berom meddele Borgerraadet Efterretning, for at den tilstaaede Understøttelse i saadanne Tilfælde strax kan ophøre.

§. 7.

Som trængende til Understøttelse ansees alene saadanne, som ei ved egne Kræfter, paa lovlig Maas

de efter Landets locale Forsatning, kunne erhverve sig nødtørstig Underholdning, og saaledes uden andres Hjælp, enten ganske eller for en Deel maatte savne den Føde, Klæde, Huuslye og Pleie i Sygdoms Tilfælde, som er dem uundværlig til at vedligeholde Liv og Helbred.

§. 8.

Til at erholde Fattig:Understøttelse udfordres, at den, som søger samme er født og opdraget her, eller har opholdt sig her i de sidste 5 Aar, enten bestandig eller dog i længere Tid, end paa noget andet Sted, og paa lovlig Maade har ernæret sig.

§. 9.

Men hvis nogen, som ikke henhører under een af de tvende i forrige §. nævnte Klasser ved overordentlige Tilfælde maatte blive trængende eller hans Forsatning maatte kræve uebløffelig Hjælp, da vil Regjeringen nærmere i saadanne enkelte Tilfælde, efter Forestilling fra Borgerraadet, bestemme om flige Personer desuagtet skulle meddeles Understøttelse, eller dem bør tilstaaes en vis Sum, for derved at sættes i Stand til at begive dem til det Sted, hvor de høre hjemme.

§. 10.

Fattig:Understøttelsens Størrelse bestemmes af Borgerraadet efter den Ansøgendes Stilling og Trang, oplyst saaledes, som i §. 5 er omtalt, men maa for en enkelt Person ingenstinde overstige 20 Rd. maanedlig.

§. 11.

Hvis den, som nyder Almisse paa Grund af Sygdom og efter Hospitals Lægens Forslag og vedkommende Commissions Beslutning, henlægges paa Høspitalet paa Landkassens Bekostning, da ophører imidlertid den, den Fattige tilstaaede Penge-Understøttelse, hvorfor bemeldte Commission bør tilmelde Borgeraadet, naar saadant finder Sted.

§. 12.

Dersom den, der har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, ved et eller andet Tilfælde bliver saa fornuende, at han ikke alene kan undvære den ham hidtil tildeelte Almisse, men at han endog kan erstatte Fattigvæsenets Fond den Sum, som af dette Fond er ham udbetalt, da bør saadan Erstatning ham affordres.

§. 13.

De Fattigvæsenets Fond bestemte Indtægter ere følgende:

- a) Saasnart Landkassen kan undvære de Indtægter, den hidtil har havt ved Nykkatten samt den under Naavn af Gallon-Afgift bekjendte Rombodskat, der er bestemt til 125 Rd. aarlig af hver Rombod, skulle disse Afgifter tilfalde Fattigvæsenets Fond og ved blive en stadig Indtægt for samme, saalænge saadant ansees fornødent.
- b) Den fjerde Deel af Bøder, som ved allerhøieste Rescript af 29de October 1759, sammenholdt med

Kongelig Resolution af 27de Februari 1788, i tilfald der de Fattige, og hvad andre Bøder, der ved Domstolene tilkjendes de Fattige, hvilke Bøder hidtil have været oppebaarne af den danske lutheriske Kirkes Bærger, der tillige ere Fattiges Forstandere.

- c) Hvad der til Politimesterne i begge Jurisdictioner erlægges for Tilladelse til at holde Hanesægtninger og Kaffetier, hvilket ligeledes hidtil er oppebaaret af de nysnævnte Kirkebærger.
- d) hvad der erlægges af fremmede Kunstnere, saasom Skuespillere, Beridere m. fl., hvilket ogsaa hidtil er tilfaldet den danske lutheriske Kirkes Fattigvæsen in specie.

Af de under Litt. b, c og d gjorte Bestemmelser følger isørigt, at forsaavidt den danske lutheriske Kirkes Fattiges Penge paa Grund heraf ikke maatte være tilstrækkelige til at udrede den Understøttelse, der hidtil af samme er givet, maa denne udredes af det almindelige Fattigvæsens Fond, efter Forestilling desangaaende, fra den danske lutheriske Menigheds Fattiges Forstandere.

- e) Donationer, som i Fremtiden gjøres til Landets Fattige i Almindelighed og
- f) Hvad der frivilligen ydes, enten efter Subscription, saalænge det er fornødent at samle saadan, (hvilket afhænger af, naar de under Litt. a nævnte

Skatter kunne tilflyde Fattigvæsenets Fond) eller uden Subscription af egen Tilskyndelse.

§. 14.

Saa længe Subscription er nødvendig, maa denne samles i Begyndelsen af hvert Aars Januarii Maaned, saaledes som nyeligen er skeet, af hver Menigheds Kirkeværger efter Subscriptions-Planer udstædte af Borgerraadet saa betids, at dermed kan begyndes den 2den Januarii.

Subscriptions-Vidraget erlægges ved hvert Kvartals Udgang, og inddrives som andre Skatter.

§. 15.

Subscriptions-Listerne tilstilles Borgerraadet, som ved dets Incassator lader Beløbet saavel heraf, som hvad der iøvrigt tilfalder Fattigvæsenets Fond, oppebære, og ligeledes ved ham lader de Almisjendende tildele den dem tilstaaede Understøttelse; dog, maa saadant ikke indføres i det almindelige Landkasse-Regnskab, men Regnskabet derfor føres for sig selv.

§. 16.

Borgerraadets Bogholder holder en separat Bog over alt hvad der vedkommer Fattigvæsenets Fond, og udfærdiges Anviisninger derfor, i Følge Borgerraadets Ordre, maanedligen.

§. 17.

De som nyde Understøttelse maae, ved Aaarens dens Slutning, hvis de ikke selv kunne indfinde sig, lade producere Attest, fra deres Sjelesørger eller i

hans Fraværelse 'en af Kirkeværgerne (hvilken bør meddeles aldeles gratis) om at de endnu ere i Live; i Mangel heraf maa Almisfen ikke udbetales; ligesom denne ingenlunde maae betales forud.

§. 18.

Ligesom maanedlige Extracter bør leveres til Borgerraadet, saaledes maa ogsaa Regnskab over Indtægter og Udgifter forfattes kvartaliter, og tilstilles Borgerraadet seeneft den 15de i Kvartalets første Maaned, hvornæst Borgerraadet, efter at have gennemgaaet Regnskabet og indhentet de, som fornødne eragtede Oplysninger, ved Aarets Udgang fremsender samme in duplo med saadanne Bemærkninger, som findes passende, til den Kongelige vestindiske Regjering, hvorefter det ene Exemplar med Paategning om at samme er foreviist og hvad det isvrigt maatte findes Anledning til, igjen tilstilles Borgerraadet til Opbevaring i sammes Archiv, men det andet forbliver hos Regjeringen.

§. 19.

Efterat Regnskabet saaledes fra Regjeringen er tilstillet Borgerraadet, bliver en Extract af samme at indføre i den vestindiske Regjerings Avis; hvoraf kan sees, hvormeget de forskjellige Fattigvæsenet tilagte Indtægter have beløbet sig til, hvorledes disse ere anvendte, samt hvorledes Fattigvæsenets Forfatning ved Aarets Udgang var, hvilken Extract under:

skrives og bekendtgjøres af Borgerraadets Medlemmer selv.

§. 20.

For det Arbejde, som herved paalægges Borgerraadets Bogholder og Incassator, tilstaaes dem hver 2 pCt. af de Summer, der tilflyde Fattigvæsenets Fond.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Saltum og Hune Sognefald i Aalborg Stift, 354 Rbd. — Krumerup og Fuglebjerg Sognefald i Sjælland, 300 Rbd.

Under Generaltoldkammer og Commerce-Collegium: Told- og Consumtions-Inspecteur Embedet i Helsingør.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 4de Mai er Sognepræst for Lunde Menighed i Fyen, F. S. Selmer, beskikket til Sognepræst for Herredsted Menighed og Christi Capel paa Raunsholt i Fyen; Sognepræst til Saurbø i Jylland, H. G. Thorderfen, til Sognepræst for Odde Menighed i Jylland.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 3die Mai er Cand. theologiae N. N. Martens beskikket til Præst i Windbergen. Den 11te, Præst L. E. Bargum i Hoist til Præst i Thystrup og Hjerndrup i Provstiet Hadersleben; Præst H. Winholt i Falslev i Aarhus Stift til Præst i Maltrup og Bjernina i benævnte Provstie.

Stiftelses, Arbejdshuses og Skolers Indtægter og Udgifter for Aaret 1823.

Efterat fra Indtægter og Udgifter er frafaldt saadanne Summer, der ikke vedkomme den egentlige Forsørgelse, men udgjøre Ombragsposter eller og Indtægter og Udgifter, for hvilke Fattigvæsenet allene har staaet i Administrations- og Dregningsforhold.

A. Indtægter.		For det almindelige Fattigvæsen.	For almindelig Hospital.	For St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard.	For Bartou Hospital.	For Dpfestingspulet.	For Abel Carthines Hospital.	For det militære Depot.	For Trud Sogns Arbeids-Anstalt og Skole.	For Nicolai Sogns Arbeids-Anstalt og Skole.	For Helliggeistes Sogns Arbeids-Anstalt.	For Trinitatis Sogns Arbeids-Anstalt og Skole.	For Kreflers Sogns Arbeids-Anstalt og Skole.	For Holmens Sogns Arbeids-Anstalt.	For Garnisons Sogns Arbeids-Anstalt og Skole.	For Bredsgadens Drengeskole.	For Bredsgadens Pigeskole.
		Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.	Rbdtr. p.
Hs. Majestæt og Hds. Majestæt Dronningens Gaver	8,155.																
Classelotterie Afgiften	22,600.					7,500.											
Assistenthuss Afgiften	1,250.																
½ Part af Havne-, Accise- og Lastpenge	515.25																
Korsstemplings Afgiften	400.																
½ pCt. af Kjøbslutninger under Haanden	2,325.63																
½ pCt. af Auktionssummer	6,026.89																
Blotke-, Bøsse- og Lovpenge	1,557.52	11. 2			441.31	187.48											
10 pCt. Afgift af Skuespil og Kunst	1,078.59																
Afgift af Hundetegn	1,972.54																
Comœdie-Indtægt	1,163.																
Collect						254.64											
Consumtions-Godtgjærelse						145.16											
Vesthuuspenge				36.36													
Tiender						1,676.88											
Landgilde						507.99											
Jordskyld	13.54½					430.60											
Dreijunds Soldafgift						106.24											
Skole-Indtægter	646.24																
Tilskud til Fattigvæsenets																	
— a) fra Søe-Statens	10,520.43																
— b) fra Land-Statens	1,250.																
— c) fra nydsk reformeert Menighed	240.																
— d) fra fransk reformeert Menighed	100.																
— e) fra satholisk Menighed	142.90																
Milde Gaver	10.																
Landmilitære Statens Afgift								1,500.									
Leie-Indtægter						156.24											830. 8
Industrie Indtægter			52.58½			261.85											
For Fattiges Efterladenskab		80.			801.30			1.88½									
Skolebørns Arbejdsfortjeneste	2,981.22											33.24					
Liggasse Peng		263. 1								14.68							
Almindelig Hospitals Ligklæde		19.															
Bidstrupgaards Avling	1,064.89			3,280. 9½													
Dialter																	
Renter af Stiftelsesnes egne Capitaler, og de disse tillagte Legater		10,761.21½	7,406.69		41,602.30½	2,270.75	494.63								86.59	73.22	
Summa	63,913.88½	11,134.24½	7,495.67½	3,380. 9½	15,566.44½	10,776.24	494.63	1,501.88½	14.68			33.24		36.59	73.22		360. 8
B. Udgifter:																	
Lønninger: a) til Directionen	4,495.48																
— b) til Secretairen	936.54																
— c) til Bogholderen	937.48																
— d) til Casfereren	937.48																
— e) til Inspecteurerne		981.50	860.72		374.60	777.50	62.42	124.84	407.16½	342.37		365.49	457.47½		140.43	344.42	
— f) til Præster		624.12	437. 6		869.45		62.42										
— g) til Contoirbetjente	4,269. 5	291.28			124.84												
— h) til Politte Commissionens Skriver	249.72																
— i) til Kirkebetiente		57.41	71.78		144.70		16.61										
— k) til Oldfruer		249.72	218.36			119.84		62.42									
— l) til Budde, Postnere, ic.	2,052.20	1,778. 4	2,421.18		264.59	312.18		57.48	64.90	64.55		64.90	64.90			266.	4.
— m) til Politet	925.																
— n) til Opklædnings- Kammerets Forstander	249.72																
— o) til Raagerker, Syge- og Lemmeværetter ic.	364.	4,489.16	1,307.66		583.52	208.		80.16	60.64	51.		62.80	164.64	34.64	12.		26.

	1877	5			7.84			101.35																
Zinnsøje og Soudierhjælp	1,877	5																						
Interims og ekstraordinære Understøttelse																								
Forplejnings-Udgifter	5,328.29	22,867.85	8,027.55		220.13	3,658.78	22.19	171.8																
Medicinal-Udgifter: a) Lægeløn																								
b) Medicin																								
Befrædnings-Udgifter	8,021.65	225.56	1801.15			1,573.20		7.76																
Begravelses-Udgifter		401.71	4.		314.47		12.41	12.																
Ligkasse Fornødt			12.46		1.24		17.36							2.34						6.46				
Huus Reparation og Bygnings-Udgifter		2,086.51	2,700.82½		1,291.75	151.11	87.62	13.27	45.77	37.51				198.45	676.94			13.80	31.72	24.10	118.32			
Inventory og Inventory-Reparationer	18.80	9,767.68	2,043.20½		262.61	110.37	14.40	106.47	198.26	292.10				239.68	528.89			2.83	199.72	160.92	87.60			
Brændsels-Udgifter	652.42	3,255.34	1,395.92½		437.27	297.36	9.	147.92	303.91	320.68				235.90	984.52	219.72			211.76	139.58	149.24			
Belysnings-Udgifter	99.84	656.58½	405.71		67.95	56.78½		6.	97.62½	150.13				106.29	206.32				97.95½	202.87	69.45½			
Vafl og Udgifter ved samme		1,570.36	367.13		33.56	359.90		10.24	6.44					81.17	3.48	3.80								
Skorstens Renovation	14.	136.44	62.48		36.	19.4	17.84	8.73	22.75	14.23				23.52	68.5	24			13.7	5.47	1.47			
Locums-Renovation		69.32			175.53	87.16	18.80	1.32	131.24	55.80				68.12	256.79				54.68	88.30	48.56			
Convoisager, Brevporto, ic.	1,425.62	215.66	45.39		40.64	11.72		2.	19.24	64.88				22.52	108.21				20.74	41.8				
Communion, Brød og Vin		20.6																						
Skole-Udgifter: a) Læreren		294.68	50.						1,937.81					875.36	654.84				840.39	2,188.72		1,326.34	1316.50	903.60
b) Skolejaget		2.	4.72						145.21	30.8				39.16	52.80					20.72	136.24	111.40		
Assurancepræmie		648.34	224.62		323.2	290.70½	73.24		93.63	62.30				64.54	156.32									
Blandede Udgifter	430.38	982.75	475.90		35.26	210.8	60.64	8.67	15.16	20.8				9.54	39.70				5.72	3.56	12.8			
Industrie-Udgifter		16.28												21.16	35.8				15.20	28.44	12	12.66	51.72	4.76
Skatter og Afgifter af Jorbet og Bygninger, ic.		15.	373.13			12.48	6.24								2.48				1.24	1.84		2.48		
Leie-Udgifter			52.48																					
Fattigvæsenets Pensioner	1,709.32																							
Sand, Koste, Halm, Røgelse, ic.		464.11	36.73		77.16	13.4	3.	12.80	54.65	56.32				34.28	445.40	8.82			25.12	42.80	19.42			
Gjentofte Kirke					292.26½	45																		
Fordfyld																								
Bidstrupgaardens Avling					3,828.25½																			
Renter af optagne Lønn og Legat-Renter	7,925.50								38.71	541.50	35.55			288.37	850.50									
Summa	86,973.62	55,264.89	23,400.60½	3,828.25½	21,542.88½	10,352.59	1,813.59	1,094.36½	2,487.5	2,807.63	35.55	2,782.6	7,331.31½	269.79	2,189.27½	2,843.80	1556.10½							

Ballance for Aaret 1823:

	Indtægter.	Udgifter.
	Rbdlr. $\frac{1}{2}$	Rbdlr. $\frac{1}{2}$
For det almindelige Fattigvæsen eller Dyreforsørgelsen	63,913.88½	86,973.62½
— Almindeligt Hospital	11,134.24½	55,264.89
— St. Hans Hospital paa Bidstrupgaard	7,495.67½	23,400.60½
— Bidstrupgaardens Avling	3,380.9½	3,828.25½
— Bartou Hospital	15,566.44½	21,542.88½
— Opfostringshuset	10,776.24	10,352.59
— Abel Cathrines Hospital	494.63	1,813.59
— det militære Depot	1,501.88	1,094.36½
— vor Frue Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	14.68	2,487.5
— Nicolai Sogns Arbeids-Anstalt og Skole		2,807.63
— Helliggeistes Sogns Arbeids-Anstalt		35.55
— Trinitatis Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	33.24	2,782.6
— vor Frelvers Sogns Arbeids-Anstalt og Skole		7,331.31½
— Holmens Sogns Arbeids-Anstalt	36.59	269.79
— Garnisons Sogns Arbeids-Anstalt og Skole	73.22	2,189.27½
— Dredgaden Drengeskole		2,843.80
— Dredgaden Dige-skole	830.8	1,556.10½
	115,251.15	226,573.68½
Underballance for Aaret 1823		111,322.53½

Da af ovennævnte Stiftelser, Opfostringshuset og Bartou Hospital, skulle bestaae ved deres egne Indtægter og beholde deres Overskud, og da disse Stiftelser, for at undgaae Omdragposter, ikke ere belastede nogle og ikke tilgodekrevne andre Summer i den forommeldte Tabel over Indtægter og Udgifter, saa bliver Opregningen for saadanne Summer at tilføie særskilt og saaledes:

a) for Opfostringshusets Indtægt og Udgift, saasom Indtægt 10,776 Rbdlr. 24 $\frac{1}{2}$ og Udgift 10,352 Rbdlr. 59 $\frac{1}{2}$ dertil: Huusleie, som Fattigvæsenet skal svare af visse Localer til Skoler og Arbejdshuus — 875 — — — 1 — 75 = beregnet Godtgørelse af Fattigvæsenets Fordeel paa Medicin

Overskuddet bliver at tilsvare af Fattigvæsenet med Indtægt 11,651 Rbdlr. 24 $\frac{1}{2}$ og Udgift 10,354 Rbdlr. 38 $\frac{1}{2}$ 1,296.82

b) fra Bartou Hospitals Indtægt og Udgift, saasom Indtægt 15,566 Rbdlr. 44½ og Udgift 21,542 Rbdlr. 88½ $\frac{1}{2}$ 112,619.39½ af Fattigvæsenets Fordeel paa Medicin er godtgjort Bartou Hospital 108 — 72 =

For at undgaae Omdrag er derimod ubeladt af Bartou Hospitals Indtægter: 1) som det tilkommer af Fattigvæsenets Hovedkasse efter Rescript af 1784 — 5,500 —

2) Huusleie for Localerne til Directionsforamlinger, Hovedcontrollere, m. m. — 375 —

Indtægt 21,441 Rbdlr. 44½ og Udgift 21,651 Rbdlr. 64½ $\frac{1}{2}$ 210.20
Underballancen skal Fattigvæsenet godtgjøres af Bartou Hospital med Fattigvæsenets virkelige Underballance bliver saaledes for Aaret 1823 i Repræsentativer 112,409.19½

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 26. Den 28de Maii 1825.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubarz.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad, Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Forgivning.

Det er for Cancelliet andraget, at uagtet det ved den aarlige af Land- og Sø- Krigs- Commissairerne udstædte Sessions-Placat, i Overeensstemmelse med Cancelliets Circulaire af 3die August 1819, bliver paalagt Mandsskabet, som staaer for Touren til Udskrivning, at fremlægge Beviis for, at det er vaccineret eller har havt de naturlige Kopper, og uagtet Placaten af 15de April 1823 i betimelig Tid paa befalet Maade bliver bragt til almindelig Kundskab, saa forsummer dog Pluraliteten at medbringe Beviserne. Da nu dette medfører megen Vidtløftighed og Ophold, er det foreslaaet, at det maatte paalægges det nævnte Mandsskab, under en Mulct af 1 Rbdlt. Sølv, som, i Mangel af Betaling, burde

inddrives ved Udpantning, for Sessjonerne, at fremlægge gyldigt Beviis i denne Henseende, og hvilken Mulct, efter Sagens Natur, burde tilfalde Landmilice-Fondet. Endvidere fandtes det fornødent at gjøre nogle Forandringer i de hidtil foreskrevne Former, for at Lovgivningen om Vaccination med Hensyn til det Mandskab, der udskrives til Krigstjenesten, kunde paa den meest betryggende, og tillige den for de Vedkommende mindst bebyrdende Maade, blive overholdt. For dem, som aldeles ikke ere i Stand til at fremlægge deslige Attester, men som derhos have tydelige Kjendetegn paa, at de have havt de naturlige Værnekopper, har det hidtil ved nogle Sessjoner været Brug, at den militaire Chirurg, ifølge Visitation og derpaa grundet Bedtegning i Cassationsprotocollen, har udstædt Attest. Denne Fremgangsmaade formenes, at burde være almindelig. Ved Placaten af 15de April 1823 er det bestemt, at det skal paaligge Amtmændene at drage Omsorg for, at de Reserver, som ikke kunne fremlægge Attester om, at de ere vaccinerede eller have havt de naturlige Kopper, blive vaccinerede, og at Recrutterne ved deres Møde til Regimenterne og Corpserne medbringe de fornødne Beviisligheder herom. Desuagtet have flere Regimenter klaget over, at Mandskabet forsømte at medbringe de befalede Attester, hvorfor Generalkrigscommissairen for Danmark i sin Erklæring over denne Sag har foreslaaet, at disse

Attester af Amtet skulle tilføres Land- og Søe-Krigs-commissairerne, der atter burde indsende dem, som og de forhen omtalte for Sessjonerne producerede Beviser, som Bilage ved Indrullerings>Listerne, der inden Udgangen af Junii Maaned tilføres vedkommende Regimentter og Corpser, og at Regimentterne, saafremt de endnu maatte ønske en eller anden Oplysning, desangaaende havde at henvende sig til Land- og Søe-Krigscommissairerne, og ikke til Amtet, som af nogle skeet er.

Med Hensyn til at det, efter hvad adskillige indkomne Erklæringer viste, havde været Brug at tilføre Cassationsprotocollen, at en eller anden, efter synlige Kjendetegn, antoges at være vaccineret, men Cancelliet fandt det tvivlsomt, om et saadant Skjøn, der kun i Placaten 19de November 1811 §. 9 er tilladt for dem, der vare vaccinerede inden Forordningen 3die April 1810 udkom, kunde give den Bestryggelse, som den ellers befalede positive Attest, efter det bemeldte Forordning vedføjede Schema, har man over denne Punkt indhentet det Kongelige Sundheds Collegiums Betænkning. Denne gaaer ud paa, at fuldkommen sikkert Beviis paa foregaaende Vaccinering neppe kan hentes af Arrene, og at altsaa ingen Attest med Trygghed kan ansees gjeldende, som ikke er udstædt af den, der har forrettet Vaccinationen, eller i det mindste efter den af ham holdte Vaccinations-Protocol.

Hvad Betalingen for Attesterne angaaer, da formeente Sundheds-Collegiet, hvis Betænkning Cancelliet og derover har indhentet, at naar blandt Mandsskabet er nogen af Districts-Chirurgen vaccineret, som ei af ham derom allerede er meddeelt Attest, bør vist nok denne, naar den herefter fordres, gives af Districts-Chirurgen uden Betaling. Men har den Paagjældende ved Skjodesløshed bortkastet Attesten, eller han er vaccineret af en anden, maaskee blot autho-riseret Vaccinateur, som allerede derved har betaget Districts-Chirurgen en Deel af den Indkomst, han havde fortrinlig Afkomst til at erhverve, da formeentes Attesten ikke at burde udstædes uden Betaling, men det ansaaes billigt, at Districts-Chirurgen i saa Fald erholder 1 Rbmk. Sølv for hver Attest han, grundet paa Vaccinations-Protocollen, meddeler.

Ligeledes formeentes, at Attest om at en Reser-ve har havt de naturlige Kopper, bør udstædes af Districts-Chirurgen uden Betaling første Gang, men naar den forlanges oftere, for 1 Rbmk. Sølv.

Foruden det her Anførte, som Cancelliet maatte tiltræde og ansaae hensigtsvarende, holdt man, i Følge de Erfaringer, man havde gjort om en mindre nøg-agtig Overholdelse af Anordningernes Forskrifter an-gaaende Vaccinationen, det endvidere for nødoendigt, at der tilføiedes: at den Betragtning, at Reserven forhen, ved sin Confirmation eller ved anden Lellig-hed, burde have ført Deviis for, at han var vacci-

neret eller havde havt de naturlige Kopper, ei kan berettigede Sessjonen til at frltage ham for at føre det befalede Beviis; og, hvis det ved den Leilighed opdages, at nogen Embedsmand har tilfidesat, hvad Vaccinations-Anordningerne foreskrive, bør Sessjonen foranstalte det anmeldt for hans Foresatte, paa det han kan blive draget til vedbørligt Ansvar.

Cancelliet indstillede all:runderdanigst i Overeensstemmelse hermed, at der maatte emanere en Placat, hvilket Hs. Majestæt i det Hele allernaadigst bifaldt. Placaten, der er dateret den 21 Maii, er saaledes lydende:

Da det er bragt i Erfaring, at flere Reserver, uagtet de Bestemmelser, som indeholdes i Placaten af 15de April 1823, have mødt ved Regimenterne uden at have været vaccinerede; saa har Hs. Majestæt Kongen under 11te d. M. befalet følgende Reglers Jagtagelse til yderligere Betryggelse for, at Anordningerne om Vaccinationen efterleves med Hensyn til det Mandskab, der udskrives ved Landmilice-Sessjonerne:

1) Det Mandskab, som staaer for Touren til Udskrivning, er pligtigt til, under en Mulct af 1 Rbdlr. Sølvs til Landmilice-Fondet, hvilken Mulct dicteres af Sessjonen og i Mangel af Betaling inddrives ved Udpantning, for Sessjonen at fremlægge Attest om at det er vaccineret eller har havt de naturlige Kopper.

Som gyldig Vaccinations-Attest ansees, uden for det Tilfælde, som oinhandles i Placaten, af 19de Novbr.

1811, §. 9, (der alene angaaer dem, som ere vaccinerede inden Forordningen af 1810 udkom), allene den, der er udstædt i Overensstemmelse med Forordningen af 3die April 1810, §. 6, saaledes som det Forordningen høstrykte Schema udviser, hvoraf følger, at en saadan Attest ikke kan udstædes af andre end den, der har forrettet Vaccinationen, eller i det mindste efter den af ham holdte Vaccinations-Protocol, saa at den blotte Attest om Nr. der vidne om Vaccinen, ikke kan antages for fulde med Hensyn til nogen, som efterat Forordningen af 3die April 1810 udkom, er blevet vaccineret.

Skulde den oprindelig meddeelte Vaccinations-Attest være forkommen, bør Reserven for den Attest, som, i Stedet derfor meddeles ham, grundet paa Vaccinations-Protocollen, betale 1 Mk. Sølv.

Attest om at en Reserve har havt de naturlige Kopper, udstædes af Districts Chirurgen uden Betaling første Gang, men forlanges den oftere, betales den som ovennævnt.

2) De udfrevne Recrutter og Overcomplete aflevere i Sessionen til Land- og Søkrigs-Commissairen deres Attester om at de ere vaccinerede eller have havt de naturlige Kopper.

3) For de Recrutter og Overcomplete, der ei, uagtet Bestemmelserne i det Foregaaende, kunne fremlægge deslige Attester, men dog ifølge Visitation og derpaa grundet Bedtegning i Cassations-Protocollen

ere befundne at have havt de naturlige Kopper, udfæder den militære Chirurg Attester, som ligeledes tilstilles Land- og Sø-Krigscommissairen.

4) For de Recrutter og Overcomplete, der hverken have havt de naturlige Kopper, eller ere blevne vaccinerede, og som derfor, forinden Afgangen til Regimentet, foranstaltes vaccinerede af Amtet, indsendes Attesterne til Amtet, der efter at have overbevillst sig om, at alle Recrutter, der ifølge Sessionens Befaling skulle vaccineres, ogsaa ere blevne det, tilstiller vedkommende Land- og Sø-Krigscommissair samme.

5) Alle under No. 1, 2, 3 og 4 omtalte Attester indsendes af Land- og Sø-Krigscommissairene som Bilage ved Indrulleringslisten til vedkommende Regiment eller Corps, hvilken Liste her indsendes forinden Udgangen af Junii Maaned.

6) Skulde Regimenterne og Corpserne, efter Modtagelsen af denne Liste med de dermed følgende Attester, endnu ønske sig en og anden Oplysning, da have de derom at henvende sig til Land- og Sø-Krigscommissairene.

7) Den Betragtning, at Reserven forhen, ved sin Confirmation eller ved anden Leilighed, burde have ført Beviis for at han var vaccineret eller havde havt de naturlige Kopper, berettiger ei Sessionen til at fritage ham for at føre det befalede Beviis, og hvis det ved den Leilighed opdages, at nogen Embedsmand har tilfidesat hvad Vaccinations-Anordningerne

foreffrive, bør Sessionen foranstalte det anmeldt for hans Foresatte, paa det han kan blive draget til behørigt Ansvar.

8) Denne Placat bør aarlig, en Tid forinden Sessionerne holdes, ved Oplæsning paa sædvanlig Maade bringes i alle Vedkommendes Erindring.

Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigst Efterlevelse.

Ligeledes fandt Cancelliet sig opfordret til, under 24de Marts sidstleden, at tilskrive samtlige Biskopper i Danmark saaledes:

Da det er kommet til Cancelliets Kundskab, at Præsterne ikke altid nøiagtigen overholde Vaccinations- Anordningerne, forsaavidt dem angaaer, i det Kirkebøgerne ofte findes at mangle befalet Tilførsel om, at de Personer, der attraae at confirmeres eller copuleres, enten ere vaccinerede eller have haft de naturlige Kopper, saa skulde Man herved tjenstligst have Deres Høiærværdighed anmodet om at tilholde samtlige Præster i deres Embedsdistrict, nøie at overholde Anordningernes Bud i denne Henseende, hvorhos det udtrykkelig bør tilkjendegives dem, at de ved ingen af de Leiligheder, hvor Anordningerne paalægge dem at fordre Beviis for, at Personerne ere vaccinerede eller have haft de naturlige Kopper, bør lade sig nøie med den Formodning, som der er for, at slikt Beviis, ved

andre foregaaede Leiligheder, ifølge Anordningernes Bud, alt maatte være ført; at det til Ex. ei bør fritage dem, der ville sammenvies, for at føre det befaalede Beviis, at de ere confirmerede efter 1ste Julii 1812, og at altsaa Beviiset inden deres Antagelse til Confirmation burde været ført.

Den 20de April er fra det Kongelige Rentekammer udsærdiget følgende Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic., Gjøre vitterligt: Ligesom i forrige Aar tilstodes Grundeierne i Bore Hertugdømme Slesvig og Holsten en Lettelse ved Eftergivelse i Skatten af Besiddelse, Nytte og Brug, saaledes ville Vi ogsaa for dette Aar, i den ved Forordningen af 9de Julii 1813 consoliderede Stat. af Besiddelse, Nytte og Brug, allernaadigst have bevilget den samme Eftergivelse af 25 pCt. eller 10 Rbd. af hver 100 Rbd. af Jordernes Taxationsværdi. Og forbliver det i Henseende til Oppebørselen ganske ved de nærmere Bestemmelser, som Placaten af 24de April 1817 indeholder.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet ic.

Fra det Kongelige General-Toldkammer og Commerce Collegium er den Afsatte udfærdiget følgende Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c., Gjøre vitterligt: Med Hensyn til den ved allerhøieste Resolution af 30te August 1797 Indvaanerne paa Den St. Croix i Vestindien allernaadigst givne Tilladelse til at belægge Documenter med stemplet Papiir istedetfor strax at affatte dem paa samme, samt for nærmere at bestemme Brugen af stemplet Papiir i visse Tilfælde, ville Vi allernaadigst have fastsat:

§. 1.

Følgende Documenter, som i Retterne fremlægges til Sagernes Fremme, og ifølge heraf tildeels af Retterne udfærdiges, maae ikke belægges med stemplet Papiir, men skulde strax affattes paa selve det stemplede Papiir, nemlig: Stævninger, Indlæg, Attester, Domme, Decisioner eller Kjendelser, Domsacter, Skifteacter, Udskrifter og deslige.

§. 2.

Det samme skal være Tilfældet med Ansøgninger og Memorialer, saavel directe til Os, som til Vore Collegier, Vor Generalgouverneur og Vor Resgjering paa Vore vestindiske Der.

§. 3.

a) Naar de i 1ste §. anførte Rets-Documenter ere belagte med stemplet Papiir istedetfor paa dette at

være skrevne, da skal det behørlige stemplede Papiirs Beløb erlægges 10 Gange, dersom Documentet angaaer en Værdie over 100 Rdlr. v. C., men 5 Gange, naar den paagjeldende Værdie er 100 Rdlr. v. C. eller derunder, hvilken sidste Bestemmelse ogsaa skal være gjeldende, naar Sagens Gjenstand ikke lader sig anslaae til Penge. Derhos bædes ligesaa meget til Deling mellem Bort General-Toldkammer- og Commerce-Collegii Sattighedsse og Landets Sattighedsse.

- b) Naar den under Litr. a. nævnte Forsømmelse er begaaet med de foransførte Ansøgninger og Memorialer, skulle disse ikke blive anseete eller Resolution derpaa givet.

§. 4.

Ustemplet Papiir maa bruges til Kjøbmænds, Haandværkeres og Andres Regninger, hvorpaa ingen Acceptation skrives, saavel som til Quitteringer. Regninger, som ved Paategning accepteres, skulle dertimod, ligesom Reverser, skrives paa Papiir af 2den Klasse efter Stempelpapiirs-Forordningen af 30te September 1773. Dog forstaaes el herunder Kjøbmændenes Conto-Couranter eller generale Liquidations- og Ballance-Regninger.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette og forholde.

Givet ic.

Blandede Efterretninger.

Fra de Deputerede for Finantserne er under 30te April emaneret følgende Bekjendtgjørelse:

Hs. Majestæt Kongen har under 29de Martii d. A. allernaadigst beselet, at der for det Sølv, som til de Kongelige Mynter i Kjøbenhavn og Altona indleveres til Udmyntning, skal, naar det er under 14lødigt, erlægges Raffinerings-Omkostninger. Disse ere, i Overensstemmelse med det, som ved Forordningen af 29de Febr. 1788, om Species-Mynts Indførelse i Hertugdømmene, var fastsat, bestemte til $3\frac{1}{4}$ Skilling Species eller $6\frac{1}{2}$ Rbß. rene Sølv af hver Mark Brutto, og blive, naar det indleverede Sølv ikke har den foreskrevne Lødighed, at betale foruden de ved de Kongelige Resolutioner af 28de Nov. 1818 og 18de Decbr. 1819 (bekjendtgjorte under 11te Jan. og 31te Decbr. s. A.) allernaadigst fastsatte modereerte Mynt-Omkostninger.

I Anledning af indtruffen Vacance i Districts-Chirurgicatet i Rjøge, er det bestemt, at Daastrup, Gadstrup, Syv, Snoldeløv, Thune, Neersløv og Binsdinge Sogne i Namsø:Thune Herreder skulle henlægges fra Rjøge til Nøeskilde Districts-Chirurgicat mod at dette igjen afgiver hele Horns Herred til Jægerspris Districts-Chirurgicat, dog at de for samtlige disse Districts-Chirurgicateer bestemte Gager blive usforandrede.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Herredsfoged og Skriver: Embedet i Middelfom og Sønderlyng Herreder under Viborg Amt.

Befordringer, og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 18de Mait er Sognepræst for Selde og Kasted Menigheder i Viborg Stift, W. Nees, beskikket til Sognepræst i Varde; Cand. Theol. F. W. Flindt til Sognepræst for Sortrup og Ottestrup Menigheder i Sjælland.

Under det Slesvig: Holsten: Lauenborgske Cancellie: Den 14de Mait er Diaconus J. Poulsen i Helde beskikket til Diaconus i Ulbersdorff i Landskabet Sønder: Ditmarsken, og Cand. Theol. J. Hansen til Præst ved St. Michaelisdann i bemeldte Landskab. Den 17de, Underrets: Advocat F. P. H. Schleth i Nendsborg tilladt at besøge Notarialforretningerne.

Under Rentekammeret: Den 23de April er Byefoged i Varde samt Herredsfoged i Øster og Vester Herreder, Justiterraad C. G. Rosenørn, udnævnt til Amtmand for Skanderborg Amt. Den 30te, Kammerjunker L. W. H. Krabbe forundt Plads som Auscultant i Rentekammeret. Den 3die Mait, Grosserer Hoch tilladt, efter Dnsse, at udtræde af Tiende: Commissionen for Kronborg og Hirschholms Districter samt Frederiksværks Gods, og L. Sæborg, Eier af Gaardene Sølyst og Tyrgaard i Myrup Bye, Tikjæb Sogn,

igjen udnævnt til Medlem af bemeldte Commission. Den 7de, Secondlieutenant i Livgarden til Fods, H. H. Lüttichau, udnævnt til Kammerjunker.

Under Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond: Den 7de Maii er Fuldmægtig: W. J. Thofte udnævnt til Under-Vogholder; Copiist H. N. Müllen til Fuldmægtig, og Exam. juris J. Ørsted til Copiist, samtlige i Contoiret for de Kongelige Activ-Fordringer.

Under Directionen for Universitetet og de lærde Skoler: Den 14de Maii er Under-Bibliothekar ved Universitets-Bibliotheket, Professor N. Raaf, udnævnt til Professor i Litterairhistorien ved Kjøbenhavns Universitet, med særdeles Hensyn til den gamle asiatiske Literatur.

Under Landmilitair - Staten: Den 29de Marts: I 1ste Livregiment til Fods er den characteriserede Premierlieutenant F. E. v. Coch udnævnt til virkelig Premierlieutenant, og Secondlieutenant E. v. Schøller tillagt den høiere Secondlieutenants Gage. Den 30te, Secondlieutenant H. v. Juel, af Livgarden til Hest, tillagt Secondlieutenants Anciennitet af Cavalleriet af 1ste Juni 1816. Den 4de April er ved Landcadercorpset overcomplet Cadet E. S. Michaelsen indtraadt i Cadetnummer uden Gage, og J. Gillespø ansat som overcomplet Cadet uden Gage, indtil han ved Vacance kan komme i Nummer.

Den 5te, den ved det Holsteenske Infanterie-Regiment ansatte characteriserede Bataillonschirurg W. F. Knobbe affødiget efter Ansøgning i Naade fra bemeldte Regiment. Den 6te, den fra det Holsteenske Infanterie-Regiment affødigede Major C. F. W. C. Friherre v. Tucher meddeelt en ny Afskæd af Krigstjenesten som Oberstlieutenant. Den 9de, Secondlieutenant J. E. v. Hindenburg, af 2det Livregiment til Fods, oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage. Den 10de, i Anledning af Major v. Kriegers dødelige Afgang er skeet følgende Avancement og Ansættelse i det 2det Livregiment til Fods: Major ved 2den Bataillon L. A. W. v. Lassen udnævnt til Major ved 1ste Bataillon; Capitain A. v. Mettermann til Major ved 2den Bataillon; Stabscapitain N. v. Heramb til Chef for det vacante 5te Compagnie; Premierlieutenant G. D. v. Hindenburg til Stabscapitain med den ham forbeholdte Capitains Anciennitet, og Secondlieutenant F. F. v. Warburg til Premierlieutenant; Secondlieutenant M. v. Silberloh oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage, og Secondlieutenant G. D. E. v. Bett ansat ved Regimentets Jægercompagnie. Den 13de, den ved det 1ste Livregiment til Fods staaende Regimentéquartiermester C. F. Nellesmann meddeelt Capitains Character; efteranførte Second- og Tøihuus-Lieutenanter: C. E. J. v. Lund, M. v. Nielsen, J. E. v. Holm, E. E. v. Meland, Ridder, og P. H. v. Ku-

dolph, meddeelte Premierlieutenants Caracteer. Den 16de, Premierlieutenant ved Nensborgs borgerlige Artilleriecorps S. J. E. Dørr, affødiget efter Ansøgning og formedelst Svagelighed i Raade fra den borgerlige militaire Tjeneste, og den ved Corpset a la suite staaende Secondlieutenant A. N. Keer udnævnt til Premierlieutenant med den ham forbeholdte Anciennitet. Den 19de, Premierlieutenant a la suite af Armeen S. W. v. Stockfleth affødiget efter Ansøgning i Raade af Krigstjenesten med Pension under Navn af Bartpenge. Den 20de, Secondlieutenanterne ved Kjøbenhavns borgerlige Infanterie J. F. Scheller og A. Larsen affødigede, efter Ansøgning og formedelst Svagelighed, i Raade fra den borgerlige militaire Tjeneste, og den ved bemeldte Infanterie staaende Secondlieutenant E. H. Jensen udtraadt efter Ansøgning af Nummer og sat paa eet Aar a la suite ved samme; i Anledning heraf ere Sergeanterne S. Levin, M. A. Schinckel og N. E. Hansen udnævnte til Secondlieutenanter ved Kjøbenhavns borgerlige Infanterie; Secondlieutenant J. L. Wilse, af Kjøbenhavns borgerlige Artillerie, meddeelt efter Ansøgning Afføed i Raade fra den borgerlige militaire Tjeneste, og Commandeersergeant E. L. Albeck forfremmet til Secondlieutenant ved bemeldte Artillerie.

(Fortsættes).

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 27—29. Den 31te Maii 1825.

Trykt i det Kongl. Høi- og Løvsind. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redacteurer, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Lovgivning.

I Anledning af et af Deputeret i det Kongel. General- og Handelskammer og Commerce-Collegium, Etatsraad Kirstein, forfattet Udkast til en Anordning omtrukne Bøxer, har der været nedsat en Commission, bestaaende af bemeldte Etatsraad Kirstein, Etatsraad og Cancelliedeputeret Ørsted, Medlem af Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond v. Holten, samt Grossererne, Etatsraad Hvidt og Generalconsul Becker, til at gennemgaae bemeldte Udkast.

Efter at Cancelliet havde modtaget Commissionens Betænkning, og det dermed fulgte Lovforslag, hvorfor hiint ovennævnte Udkast med de Forandringer og nærmere Bestemmelser, som Commissionen fandt hensigtsmæssige, var lagt til Grund, har Cancelliet

allerunderdanigst foredraget Hs. Majestæt Sagen; hvorpaa der under 18de Mai er emaneret en allerhøieste Forordning angaaende trasserede Vexler. Ved at meddele denne Forordning, tillader Collegial-Eidendens Udgivere sig at betegne hvert Sted, hvorved de ansee det gavnligt at tilføie en oplysende Anmærkning, med et Bogstav, og derpaa umiddelbar efter Forordningen at meddele Anmærkningerne, ligeledes betegnede med Bogstaver, svarende til dem, hvorved de vedkommende Steder i Forordningen ere mærkede.

Forordningen lyder saaledes:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt, at, ligesom Vi have fundet det hensigtsmæssigt, ved Forordningen af 26de Junii s. N., under visse Betingelser at tillade Udstedelserne og Benyttelsen af de tilforn forbudne indenbyes Vexler, saaledes have Vi og henvendt Vor Opmærksomhed paa Lovgivningen om trasserede Vexler; og da Vi have fundet, at de For skrifter, som danske Lov 5te B. 14de C. 8de til 28de Artikel i Forbindelse med enkelte yngre Anordninger, indeholde om disse for Handelen saa vigtige Gjeldsbreve, efter de mange Forandringer i Forholdene, som siden have fundet Sted, ikke ere tilstrækkelige eller i alle Dele stemmende med Handelens Tarv, saa have Vi besluttet at ordne denne Sag ved en bestemt og fuldstændig Lov hvori Vi have optaget det af de hidtil gjeldende Love, der fremdeles skal blive

ved Magt, men forandret eller nærmere bestemt hvad Vi have fundet trængende til Forandring eller nærmere Bestemmelse, samt tilføjet yderligere Forfrivter' angaaende de til Bexelmaterien hørende Spørgsmaale, som forhen ikke have været afgjorte ved udtrykkelig Lov. Ligesom alle forhen givne Lovbestemmelser angaaende trufne Bexler sælgelig herved bortfalde, saa vil derimod ovenmeldte Vor Forordning angaaende indenbyes Bexler fremdeles blive gjeldende, dog at, i Medholdt affammes §. 5, de Regler, som Vi i nærværende Vor Anordning fastsatte, ogsaa blive anvendelige paa de tilladte indenbyes Bexler, forsaavidt disses Natur og de derfor givne særegne Forfrifter tilstøede saadan Anvendelse. Thi byde og befale Vi, som følger:

§. 1.

En trasferet Bexel er et Document, hvorved Udstæderen (Trassenten), under udtrykkelig Benævnelse af Bexel, forpligter sig til ved en anden (Trassatus) og paa et andet Sted, at lade udbetale en vis Pengesum til den, der ved behørig Adkomst har Documentet i Hænde.

§. 2.

Ingen Indlænding maa trække paa sig selv, om han endog udstæder Bexlen paa et andet Sted her i Riget, end der, hvor han har sit Hjem. Hvis der handles herimod, bliver Bexlen at stemple til den, for Gjeldsbreve, der skulle skrives paa 1ste Classes Pa-

piir, bestemte Taxt, og de Vedkommende derfor at ansee efter Forordningen om det stemplede Papiir af 25de Maji 1804, §. 27: a)

§. 3.

Derksom et Document indklædes i Form af en trasjeret Bexel, uden at det dog virkelig er udstædt og modtaget for at præsenteres og betales paa et andet Sted (f. Ex. naar den trækkes i et fingeret eller paa et fingeret Navn), saa er det en Proformabexel, og enhver, der paa nogen Maade har deeltaget i en saadan Overtrædelse, skal bøde halvt saameget som Bexlens Beløb, af hvilken Bød den halve Deel tilfalder Angiverne og den anden halve Deel Bør Kassee. (b)

§. 4.

Enhver der er mægtig og myndig til at udstæde Gjeldsbeviser, maa fremdeles, som hidtil, trække Bexler samt acceptere og endossere samme. Derksom en af de i en Bexel deeltagende Personer mangler foransførte Egenskab, saa har dette dog ingen Indflydelse paa de øvrige Personers Forpligtelse, hvis Navne findes paa Bexlen.

§. 5.

Trasjenten kan udstæde Bexlen til sin egen eller andres Ordre. I sidste Fald bør det bemærkes, om Udstæderen har modtaget Valuta for samme, dog bliver Bexlen, uagtet dette ikke er iagttaget, i sin fulde Kraft, men Trasjenten kan da søge Godtgørelse hos den han har overladt Bexlen til, hvis den:

ne ei paa anden Maade kan bevise, at han har givet Baluta.

§. 6.

En Bexel kan og lyde paa at udbetales til Jhans dehaven, og skal da udbetales til enhver, som præfenterer den, uden at denne behøver at opvise anden Adkomst. Dog vil det, dersom en saadan Bexel senere er endoeseret til en bestemt Person, være fornødent, at denne, naar han igjen vil overdrage sine Rettigheder efter Bexlen til en anden, forsyner den med Endoesement. (c)

§. 7.

I enhver Bexel bør Udstedelsesdagen og Etedet, hvor den er trukket, saavel som det, hvor den skal betales, være opgivet. Dette sidste kan isvrigt enten være det, hvor Trassatus, som naturligvis bør nævnes, boer eller et andet.

Kun i sidste Fald behøver det udtrykkelig at anføres som Betalingestedet, da det, hvor intet andet Betalingested er opgivet, formodes, at Betalingen skal skee paa Trassati Boepæl.

Summen bør nævnes to Gange, eengang med Bogstaver og engang med Tal. Saafremt der imellem disse to Angaver, hvoraf den ene kan findes i Overskrivten, skulde være nogen Uovereenstemmelie, saa er Udstæderen blot forpligtet for den mindre af de anførte Summer, hvis det ikke kan oplyses, at den større virkelig har været meent. Dersom Bexlen her:

imod accepteres for den større, vil det altsaa være paa Acceptantens egen Risiko. (d)

§. 8.

I enhver Brevl maa det være bestemt, naar den skal betales; dog behøver den ei at lyde paa en fast Betalingsdag eller paa en vis Tid fra Dato, men den kan og lyde paa at betales enten ved Sigt, eller en vis Tid efter Sigt.

§. 9.

Brevler, som trækkes her i Riget, maae ikke lyde paa længere Tid end 3 Maaneder efter Dato eller efter Sigt, hvad enten de saa trækkes paa et indenrigsk eller udenrigsk Sted. Dog kunne Brevler, som udstedes i Island, eller trækkes paa dette Land, stiles paa 6 Maaneder, og de Brevler, som udstedes paa Færøerne eller der skulle betales, paa 4 Maaneder efter Dato eller Sigt. Brevler, som skulle betales i Europa, kunne fra Bore vstindiske Eilande lyde paa 6 Maaneder (e), og fra Bore Besiddelser i Ostindien eller Kysten Guinea, paa eet Aar efter Dato eller Sigt. De samme Terminer gjelde, naar Brevler trækkes i Danmark paa Colonieme.

Hvad Brevler angaaer, som ere trukne i Udlandet, er det nok, at disse i Henseende til Betalingsfristen, som, i alt øvrigt, ere indrettede i Overensstemmelse med de paa Transaktionsstedet gjeldende Regler; dog undtages herfra de Tilfælde, hvor en dansk Underjaat, under sit Ophold i Udlandet, contraherer

en Bexelforpligtelse med en anden dansk Undersaet; thi da bliver de danske Love at følge.

§. 10.

Saa bør der og med Hensyn til Bexler, som lyde paa Rigsbankrepræsentativer, eller paa Sølv, betaltbart efter Kvartalscoursen, hvad enten de saa udstedes i eller uden for Vore Lande, i eet og alt forholdes efter Cancellie-Placaten af 22de Martii 1813, uden at de i §. 9 givne Bestemmelser kunne i Henseende til dette Slags Bexler komme i Betragtning.

§. 11.

Saalænge indtil Vi finde for godt at indføre en Stempelsafgiwt paa trasserede Bexler, bliver saadan Bexel, naar den fremlægges i Retten, i Overensstemmelse med Forordningen om det stemplede Papiir af 25de Maii 1804, §. 7, at affrive paa stemplet Papiir af 2den Klasse, efter dens Beløb, og denne Affskrivt at vedhæfte Originalen.

§. 12.

En Bexel kan endosferes eller overdrages ved en simpel Paaskrift paa samme, uden særskilt Transport. Naar Bexlen endosferes til en bestemt Person, bør det udtrykkelig nævnes, om Endossenten har erholdt Valuta, være sig Contant eller i Regning.

Mangler der Tilstaaelse for erholdt Valuta, bestrages Endossementet kun som en Fuldmagt; men indeholder den, at Valuta er givet, uden at bestemme, om det er Contant eller i Regning, saa formos

des det første. Igvrigt kan en Vexel og endosseres in blanco, eller derved, at Endossenten blot tegner sit Navn, i hvilket Tilfælde enhver Ithædehaver ansees som Vexlens Eier, uden at der paatigger ham Beviis for, at han retmæssig haver erhvervet Vexlen og derfor givet Valuta. (f).

§. 13.

Indossenten er forpligtet mod samtlige sine Eftermænd som Debitor efter Vexelret.

§. 14.

Den som kjober en Vexel for en andens Regning og endosserer den til denne, bliver Vexeldebitor til alle følgende Endossentere, men ikke til den, for hvis Regning han har kjobt den, med mindre han har paataget sig at staa del credere.

§. 15.

Naar der ere udstædte flere Exemplarer af en Vexel, bør det i ethvert Exemplar anføres, om det er prima, secunda o. s. v. Er dette forsømt, gjelder ethvert Exemplar mod Udstæderen som en særskildt Vexel; dog imod Regres til den, som beviislig maatte være skyldig i Misbrug.

§. 16.

Naar det ene Exemplar af Vexlen er accepteret eller sendt til Acceptation, og et andet Exemplar endosseres (gireres), saa skal det bemærkes paa dette, hvor hiint Exemplar befinder sig og kan modtages.

§. 17.

Endog en simpel Copie af en accepteret eller til Acceptation affendt Vexel kan endosseres. Det bemærkes da in dorso, hvor langt Copien gaaer, og hvor der igjen begynde originale Endossementer, ligesom det og paa Copien bliver at bemærke, hvor Originalen kan modtages.

§. 18.

Den, som forsømmer at give den i §. 16 og 17 bestemte Paategning, skal være ansvarlig for Følgerne.

§. 19.

Den blotte I håndhævelse af en Vexel er nok for at give Det til at fordrø sammes Accept.

§. 20.

Den, som har et accepteret eller til Accept affendt Exemplar af en Vexel i Hænde, uden at samme er ham endosseret, er pligtig til at udlevere det til den retmæssige I håndhæver af det girerede Exemplar eller den girerede Copie.

Uffordres Vexlen ham ikke inden den Tid, at samme enten bør være betalt eller de non solutione protesteret, bør han, hvis Kjøbenhavn er Betalingstedet, af den, der skal betale Vexlen, forlange Beløbet deponeret i Nationalbanken, samt, i Mangel af saadan Deposition, iværksætte Protest. Udenfor Kjøbenhavn, hvor intet lignende Depositionsted haves, bortfalder denne Forpligtelse. Dog er I håndhæveren berettiget

til at fordre Beløbet indsendt til Disposition i Nationalbanken, naar han vil betale de dermed forbundne Omkostninger, eller taale, at disse indeholdes i Beløbet. (g)

§. 21.

Ikke blot den, der udtrykkelig har forkundet sig til at acceptere en Bexel, er pligtig dertil, men i Handelsstanden skal den, der sidder inde med Penge for den anden, være pligtig imod denne at acceptere den Bexel, som derfor trækkes paa ham, forudsat at hiint Beløb er forfaldent til Betaling, inden Betalingstiden efter Bexlen indtræder. Ogsaa uden for Handelsstanden finder en lignende Forpligtelse Sted, saafremt det forhen har været Brug mellem Trassenten og Trassatus, at den første inddrog sit Tilgodehavende hos den sidste ved Bexel, og intet siden er foregaaet, som viiste, at denne ei længere vilde afgjøre sin Gjæld paa denne Maade. Dersom en Trassatus i de Tilfælde, hvor han er pligtig at acceptere Bexlen, vægrer sig derfor, bliver han ansvarlig for al deraf flydende Skade.

§. 22.

Naar Bexlen er paaberaabt Udvis, saa bør Trassatus ikke acceptere, førend han har modtaget samme. Gjør han herimod, er det paa hans egen Risiko.

§. 23.

Har Udvisbrevet været betroet Remittenten, saa skal denne ogsaa sørge for, at det betimelig kommer

Trassatus til Hænde, eller have Skade for Hjemgjeld.

§. 24.

Naar en Bexel accepteres, tegnes dette paa Bexlen selv med Navns Underskrift. Hvis Bexlen lyder "efter Sigt" bør Acceptationsdagen nævnes. Ellers er Acceptanten pligtig at betale, som om det var en a dato Bexel. Saafernt Bexlen skal betales paa et andet Sted, end Trassati Boepæl, skal den tillige domicilieres, det er, der skal nævnes en Person, der paa det bestemte Sted skal sørge for Betalingen.

§. 25.

Trassatus kan acceptere Bexlen for en Deel af den Sum, hvorpaa den lyder; dog bør Præsens-
 tanten da lade protestere for det Manglende. Men tilføier Trassatus ellers noget Vilkaar uden Præsens-
 tantens Samtykke, betragtes dette Vilkaar som uskrevet. Naar Præsens-
 tanten samtykker i slikt Vilkaar, hvilket maa antages, naar han ei lader Bexlen protestere, bør han, eller, dersom han kun er Fuldmægtig, hans Mandant, mod Regres til ham, bære al deraf opstaaende Skade.

§. 26.

Efterat Trassatus engang har tegnet Accept paa en Bexel, er han derved uigjenkaldelig forbunden, uden at han, ved at overstryge Accepten, kan have denne sin Forpligtelse.

§. 27.

Vigelom det paaligger I håndchaveren af en Bexel, der er stilet a Dato, at sørge for dens saa betimelige Tilstædeværelse, at den ei allene kan være præsenteret inden Forsaldsdagen, men og i fornødent Fald i det seneste paa denne Dag protesteret, saaledes er I håndchaveren, naar Bexlen lyder paa Sigt (ved eller efter Sigt) pligtig at affende den saa betimeligt, at den inden den i følgende §. bestemte Tid kan være præsenteret for Trassatus.

§. 28.

En Bexel, lydende paa at betales ved Sigt eller en vis Tid efter Sigt, skal være præsenteret til Bestaling eller Accept inden 3 Maaneder, hvis den er trukket fra et Sted her i Riget eller i Vore Hertugdømme, og, hvis den er trukket fra et udenrigst Sted, inden 6 Maaneder, alt fra dens Udstedelse. Dog undtages herfra Bexler, som trækkes paa eller fra Island eller Færøerne, eller fra eller paa Pladser uden for Europa, for hvilke Bexler-Tiden forlænges til 1 Aar, og forsaavidt Bexlen er trukket paa Vore ostindiske Besiddelser eller derfra paa Vore europæiske Lande, til 2 Aar. (h)

§. 29.

Trassatus er pligtig inden 24 Timer at erklære sig om han vil acceptere eller ikke. Dersom han ikke inden fornævnte 24 Timer accepterer, bør Bexlen inden den andre 24 Timer protesteres de non acceptatione,

med Protest. Den Endossent, til hvem Præsenta-
 ten har henvendt sig, er aldeles paa samme Maade
 forpligtet til at give Underretning til den eller dem af
 hans Formænd, til hvem han vil holde sig om Bes-
 taling.

§. 35.

Tager Præsentaanten nogen Forsømmelse i hvad
 der er foreskrevet med Hensyn til Bexlens Præsenta-
 tion, eller Protesten eller dennes Kundgjørelse for Bed-
 kommende, har han forbrudt sin Bexlret og deruud-
 der al sin Tiltale imod Endossenterne. Dog behol-
 der Bexlen sin Gyldighed imod Trassanten som sim-
 pelt Gjeldsbrev, saafremt det kan oplyses, at han ikke
 ved den begaaede Forsømmelse har lidt noget Tab med
 Hensyn til sit Mellemværende med Trassatus. (k)

§. 36.

Dersom Trassatus efter optagen Protest, men
 dog medens Præsentaanten endnu har Bexlen i Hæn-
 de, tilbyder at acceptere, bør dette tilfødes ham, imod
 at han betaler Protestens Omkostninger, saavel som og
 de øvrige Udgifter, Præsentaanten maatte have gjort
 for at skaffe sig eller andre Bedkommende Sikkerhed
 mod Trassanten eller nogen Endossent. Saafremt
 Bexlen løb paa Sigt, bør Accepten indrettes saaledes,
 at Bexlen ikke faaer længere Tid at løbe, end om
 den var blevet accepteret ved første Præsensation.
 Hvis Trassatus, efter vægret Accept, vil betale til

Forfaldstid, bør dette og under de ovenangførte Forsætninger, tilføedes ham.

§. 37.

Derfom Bexlen er forsynet med Nødsadresser, saa er Bexlens Ihændehaver, i Tilfælde af at Trassatus nægter Accept, pligtig at lade Bexlen præsentere for den eller de Personer, som i saa Henseende ere opgivne. Ere der flere Nødsadresser, bør den foretrækkes, som gaaer ud paa at acceptere for Trassanten, og derefter den, i hvis Følge Accept skulde gives for den tidligste Endosjent. Saafrømt den eller de, til hvem Bexlen saaledes er adresseret, nægter Accept, bliver Bexlen for ham eller den at protestere og Vedkommende derom at underrette.

§. 38.

Men derfom Nogen, der ikke er nævnt paa Bexlen, vil, efterat Acceptationen af Vedkommende er nægtet, acceptere den for Digning af Trassanten eller nogen af Endosjenterne (per onore, ved Intervention) hvilken Accept medfører de samme Pligter for ham, som den vilde havt for Trassatus, saa er Bexlens Ihændehaver ikke pligtig at tilstå det. Antager han en saadan Intervention, saa er han derved ikke fritaget for de Pligter, som ere ham foreskrevne med Hensyn paa Protesten og den Underretning, som derom bør gives Vedkommende. I det Tilfælde, hvor Trassatus nægter Accept, fordi Trassanten har contramanderet samme, er det aldeles ikke tilladt at antas

ge Intervention paa Trassantens Vegne. Derimod kan det altid tilstedes, at en anden accepterer tilligemed Trassatus, eller den, som ifølge Nødsadresse, er denne substitueret. Den, der saaledes tiltræder, er solidarisk forpligtet med den første Acceptant.

§. 39.

Derfom Intervenienten strax vil betale den fulde Sum, Buxlen lyder paa, bør samme i alle Tilfælde modtages, forudsat, at Buxlens I håndehaver har en saadan Adkomst til den, at han er berettiget til at modtage Beløbet.

§. 40.

Naar en protesteret Buxel indfries per onore, saa udelveres tilligemed Buxlen Protesten til Intervenienten, der da har Regres efter Buxlet til den, han har accepteret for, og alle dennes Formænd, dog at Forfristerne angaaende betimelig Underretning om Protesten af ham ere fyldestgjorte.

§. 41.

Derfom Trassatus selv per onore vil acceptere Buxlen enten paa Trassantens egen Regning, naar Buxlen er trukken for nogen andens Regning, eller for en af Endosienterne, saa skal Accepten modtages, dog at §. 37 iagttages, forsaavidt der ere Nødsadresser fra Trassanten eller en tidligere Endossent. Iøvrigt betragtes Trassatus i det foransførte Tilfælde som en anden Intervenient, hvorfra følger, at Buxlen lige-

fuldt bør protesteres og Bedkommende derom underrettes.

§. 42.

Saafrømt *Trassatus*, efterat *Verlen* er bleven protesteret og siden accepteret per onore, endnu vil acceptere den i Overensstemmelse med dens Indhold, saa bør *Acceptanten* per onore, saavelsom *Præsidenten* lade dette skee, og den første udslutte sin *Accept*, med mindre der alt om det *Passerede* er meddeelt *Efterretning* til nogen af dem, som ved *Verlen* ere interesserede.

§. 43.

Interveniënten bør altid ved *Acceptationen* bemærke, for hvis *Regning* han accepterer; ellers antages det at være for *Trassantens*. (l)

§. 44.

Saa snart en *Verel* behørligen er protesteret *de non acceptatione*, er dens *Eier* berettiget til at fordrø *Retaling* af *Trassanten* eller *Endossenterne* uden at være pligtig til at oppebie den *Elid*, som i *Verlen* maatte være bestemt. Han kan blandt alle dem, der have paadraget sig *Verelforpligtelse*, holde sig til hvem han vil, uden deri at være bunden til nogen vis *Orden*, eller at tabe sin *Regres* til dem, der ses næst have tiltraadt, fordi han først har søgt de foresgaaende *Interressentere*. Men har han tilladt nogen at udslutte sit *Navn*, saa befries derved alle de, som ere efter denne. (m)

§. 45.

Soruden *Verlens* egentlige *Beløb* bør *Trassenten*

eller enhver anden, imod hvem Tiltale efter Brevet
haves for en protesteret Brev, tilsvare $\frac{1}{2}$ pCt. for
Provision og Courtage, foruden Protest-Omkostninger,
Brevporto og Udgifter med Stempling, hvor disse
finde Sted. Ligeledes er Debitor pligtig fra Fors-
faldsdagen at betale Renter 1 pCt. om Maanedet i
de første 6 Maanedet og siden $\frac{1}{2}$ pCt. maanedlig.
Brevlen bør altid indfries med den Pengesort, hvors
paa samme lyder. (n)

§. 46.

Med Hensyn til de paa Bore vestindiske De-
trukne Breve, som komme tilbage med Protest de non
acceptatione, bliver der at forholde efter Rescriptet
af 22de Septbr. 1769 og Placaten af 8de Novbr.
1799.

§. 47.

Naar Acceptanten af en Brev gjør Opbud eller
Kallit førend Forsaldstiden, saa kan den strax protes-
teres, som om den ikke var accepteret.

§. 48.

Naar en Brev lyder paa Maanedet, saa forfal-
der den samme Dag i Maanedet, som den er accep-
teret, eller a Dato udstædt, uden Hensyn til Maane-
dernes forskjellige Dagetal. Altsaa er en den 28de
Febr. udstædt paa 2 Maanedet a Dato lydende Brev
forfalden den 28de April. Men dersom det Datum,
hvorfra der skal regnes, ikke findes i den Maaned,
hvori Brevlen forfalder, bliver den sidste Dag i Ma-
aneden den rette Forsaldsdag; altsaa vil den 28de

Febr. eller i Skudaar den 29de Febr. være rette Forsaldsdag for en 2 Maaneders Brev fra 29de, 30te eller 31te Decbr. Hvor Brevlen nævner $\frac{1}{2}$ Maaned, regnes samme altid for 15 Dage.

§. 49.

Lyder Brevlen paa Dage, saa regnes disse fra Udsædelses- eller Acceptationsdagen af til Forsaldsdagen, begge incl., samt med Indbegreb af alle imidlertid indtræffende Søn- og Helligdage.

§. 50.

Paa Betalingsdagen haver den, som med Ret til at inddrive Betsbet, har Brevlen i Hænde, at kræve Betaling hos Acceptanten mod Brevlens Udlevering med paategnet Qvittering.

§. 51.

Dersom Acceptanten betaler en Brev inden Forsaldstiden, er han ansvarlig i Tilfælde, at det siden skulde vise sig, at Betalingen var skeet til en uretmæssig Besidder, og det uagtet ingen synlig Feil fandtes hos Brevlen.

§. 52.

Efter Forsaldsdagen tilkommer der Acceptanten otte Løbedage. Dersom han ikke inden Udløbet af denne Frist indfrier Brevlen, kan Ihændehaveren end nu oppeble den anden Dag derefter, men, saafremt Betaling ei imidlertid erlægges, paaligger det ham inden fornævnte 2 Dages Udløb at lade Brevlen protestere de non solutiane. (o)

§. 53.

Dersom den sidste af de Acceptanten forundte

Løbedage er en Helligdag, saa før Buxlen betales nær- mest foregaaende Søndag. Hører Acceptanten til et Religions-Samfund, der har andre hellige Dage end de i Landets Love hjemlede, kan der dog ikke, paa Grund heraf, tilkomme ham nogen Udsættelse med Betalingen.

§. 54.

Naar den anden af de Buxel-Hænderen til Protestens Foretagelse ved §. 52 tilstaaede Respittdage falder paa en Søn- eller Hellig-Dag, saa bliver Pro- testen at foretage den næstforegaaende Søndag, og det uagter denne maatte høre til de Acceptanten efter §. 52 tilkommende Løbedage.

§. 55.

A vilka Buxler skulle betales inden 24 Timer ef- ter Præsentationen. (p)

§. 56.

Med Protesten de non solutione forholdes for Resten i alle Maader, som med Protest de non ac- ceptatione. Den bliver, hvis Buxlen er accepteret til Betaling paa et andet Sted end det, hvor Acceptan- ten boer, at foretage paa det Sted, hvor Betalingen saaledes skal skee. Saafremt noget forsømmes ens- ten med Hensyn til dens Jværfættelse eller den Un- derretning, som i Overeensstemmelse med hvad der i §. 34 er foreskrevet, bør gives Vedkommende, saa har det de samme Følger, hvad Præsenten og Endossen- terne angaaer, som om Forsømmelsen var begaaet med Hensyn til Protest de non acceptatione, dog behol- der Buxeleieren sin Ret imod Acceptanten.

§. 57.

Derfom der ere tegnede Nødsadresser paa Bexlen, saa skal Hænderhaveren, skjøndt Accept er givet af Trassatus selv, dog, naar Betaling ei i Tiden af denne er erlagt, henvende sig til den eller de Personer, der saaledes ere substituerede, for at erfare, om Betaling derved bliver at erholde, og i manglende Fald lade optage Protest i saa Henseende; hvilket dog ikke fritager ham fra paa behørig Naade at lade protestere hos Acceptanten og derom give Bedkommende besalet Underretning. Lovrigt bør, hvis der ere flere Nødsadresser, den Orden iagttages, som §. 37 foreskriver.

§. 58.

Naar Acceptanten eller en Anden tilbyder Betaling af en Deel af Bexlens Beløb, saa skal Hænderhaveren modtage samme og derfor give Afskrivning paa Bexlen, men for det øvrige Beløb lade optage Protest.

§. 59.

Naar Protest de non solvitione er optaget, haver Bexleieren de samme Retligheder mod Trassanten og enhver Endossent, som i Tilfælde af Protest de non acceptatione efter §§. 44 og 45, og kan da tilslige, om han finder for godt, holde sig til Acceptanten.

§. 60.

Ligesom det følger af Sagens Natur, at enhver Endossent, der indfriet en protesteret Bexel, erhverver det Søgemaal, som tilkom Bexlens forrige Eier, saa-

vel mod Endossentens Formænd, som mod Acceptanten, saaledes tilkommer der og Trassenten, naar han har indfriet Buxen, Buxetret mod Acceptanten. Der, som denne siger sig at have accepteret paa Credit, saa kan dette ei komme i Betragtning under den til Buxens Indfrielse imod ham anlagte Sag, men han har at gjøre sin Ret i saa Henseende gjeldende ved et særskildt Søgmaal. (9)

§. 61.

Saafernt det Exemplar af Buxen, hvorpaa Accepten findes, ikke tillige indeholder Besidderens Adkomst til at modtage Beløbet, saa bør, foruden dette Exemplar, ogsaa det, som indeholder hele Endossenternes Følge, udleveres Acceptanten, naar denne betaler. Det samme gjelder og, naar en accepteret Buxel skal indfries af Trassenten, eller en Indossent, i hvilke Tilfælde tillige Protesten de non solutione bliver at udlevere.

§. 62.

Derfor et af bemeldte Exemplarer er forkommet, saa skal Acceptanten alligevel, paa Forlangende af den, som beviistlig har havt Buxen i Hænde, eller præsenteret samme, deponere Beløbet i National-Banken i Kjøbenhavn, dog at den, der fordrer saadan Deposition, udreder enhver af Depositionen samt fra Eteder udenfor Kjøbenhavn af Forsendelsen flydende Udgift; ligesom han og, inden han kan paaataa Summen sig ubetalt, enten maa tilveiebringe det savnede Exemplar, eller derpaa erholde Mortification.

§. 63.

Naar en de non acceptatione protesteret Bexel fordres indfriet af Trassenten eller Endossenten, er det nok, at, tilligemed Protesten, det protesterede Exemplar af Bexlen, som det eneste, hvorefter Betaling kan fordres, udeliveres.

§. 64.

Naar nogen af de Underskrifter, som findes paa en Bexel, stragaaes, saa kan den dog ligesuldt gjøres gjeldende mod de øvrige Personer, som have tegnet deres Navne paa Bexlen. Dog bliver naturligviis den, som har gjort sig skyldig i Misllighed, ansvarlig til alle dem, som derved have lidt Skade.

§. 65.

Den, som accepterer eller efter rette Forsaldstid udbetaler en Bexel, der er kommet i uret Hænder, bør ikke lide under den indløbne Misllighed, naar Bexlen og dens Endossementer ere i behørig Form. Dog hvis han, inden Acceptationen, er af Vedkommende derved blevet underrettet, bør han ikke acceptere. Saafremt derimod Bexlen alt er accepteret, bør den, som paastaar, at den er kommet i urette Hænder, og derfor vil forhindre dens Udbetaling til Hænderhaveren, gjøre lovligt Forbud. Samtidigt bør Beløbet, naar det af nogen af de Paagjeldende forlanges, deponeres i Nationalbanken, og de i saa Henseende fornødne Bekostninger indeholdes af Beløbet.

§. 66.

Disconto-Premien skal fremdeles, som hidtil, være

overladt til de Paagjeldendes egen Overeenskomst, uden at den lovbestemte Rentesod derved kommer i Betragtning.

§. 67. § 1

Hvo, som er forpligtet efter Bexelret og ikke strax kan betale, bør, efter Bexelcreditors Forlangende, uopholdeligen arresteres saavel paa Gods som Person. Den, som er benaadet med et Privilegium, som fritager ham for Arrest, skal, ved at udtæde, acceptere, eller endossere Bexler, antages at have renonceret paa samme, ligesaa fuldt, som om han udtrykkelig havde fraskrevet sig sig Arrestfrihed. Dog, naar nogen har opgivet sit Boe, bør den Befrielse, som maatte være ham forundt, til, uden Fare for Arrest, at kunne blive tilstede, ogsaa gjelde med Hensyn til Bexelgjeld (r).

§. 68.

Boaden bør, for at iværksætte foransførte Arrest, ikke affordre Creditor nogen Sikkerhed, med mindre den Paagjeldende benægter sin Underskrift, eller gjør nogen anden Indsigelse, der under Bexelprocessen vil komme i Betragtning. I øvrigt bør Arresten strax forfølges til Ting.

§. 69.

Sager, som anlægges imod Trassenter, Endossenter eller Acceptanter af Bexler til sammes Indfrielse, undtages fra at behandles ved Forligelsescomissionen. Under en saadan Sag kan, foruden de Indvendinger, som gaae ud paa selve Bexlens Ind-

retning og Indhold, eller den til Brevfordringens Bedligerholdelse foreskrevne Omgangsmaade, ingen anden Indsigelse komme i Betragtning, end den, at den Indstævntes Underskrift er urigtig, eller at han ikke ved sammes Meddelelse var mægtig og myndig til saaledes at forbinde sig, eller at der i Brevbrevets Indhold, efterat han meddeelte sin Underskrift, er foregaaet nogen Forsalfkning. Dog bør andre Indsigelser, hvorpaa den Indstævnte er fundet at grunde et Regressjogsmaal, opgives eller i det mindste forbeholdes. Det paaaligger ikke Sagsøgeren, med Hensyn til deslige forbeholdte Indsigelser, at stille nogen Sikkerhed; men det maa i al Fald være den Indstævntes Sag, under Jagttagelse af Lovens Forskrifter i 1ste Bogs 21de Capitel, at søge Sikkerhed ved Arrest (s).

§. 70.

Der bør uden Sagsøgerens Samtykke ikke gives den Indstævnte mere end 8 Dages Udsættelse til at fremme sit Tilsvær i Sagen, med mindre det klarlig oplyses, at yderligere Udsættelse er ham nødvendig til sit lovlige Forsvar.

§. 71.

Dommen bør, hvis ikke Sagen har faaet en større Vidtlæftighed, end den, der for Brevsager er sædvanlig, eller andre særdeles Omstændigheder ere til Hinder, affiges 8 Dage efter Sagens Optagelse til Dom, og ellers, saasnart mueligt, liges

som og Dommen og Domsacten, uden Ophold, skal paa Forlangende, gives befreven, alt under en saadan Mulct, som Forordningen af 3die Junii 1796 §. 35 og 39 bestemme for befalede Sager. Hvis den i Lovens 1—5—8 bestemte Termin til Doms Afgjælse er forsømt, bliver den der fastsatte Mulct at anvende.

§. 72.

Naar Dom i deelige Sager er affaet og samme af Domsældte appelleres, bliver Lovens 1—6—23 og Forordningen af 13de Januarii 1792 at anvende, uagtet Dommen ikke umiddelbar indstævnes til Høieretret, saa at under de i fornævnte Forordning fastsatte Betingelser Execution eller i al Fald Affættelses Forretning, uagtet den udtagne Ankestævning, kan iværksættes (s).

§. 73.

En Bærelsfordring bør i det seneste paatales inden 5 Aar fra den Tid af, at Bærlen er blevet protesteret. Efter denne Tids Forløb skal Fordringen være uden al Kraft og Gyldighed (t).

ad a) Skjøndt det, efter Lovens 5—14—19, var Enhver tilladt, at udgive Bærelsbrev til eller fra sig selv, saa blev dog antaget, at det ikke stemmer med Naturen af trasserede Bærler eller med Grundsætningerne i Forordningen af 31te Martii 1688 og 26de November 1731, at en Indlænding kan trække paa

fig selv til Udbetaling paa et andet Sted her i Riget; thi, ligesom dette, paa den ene Side, ikke let kan tjene til Opnaaelsen af de Hensigter, for hvis Skyld trasserede Bexler ere indførte, saaledes kan det, paa den anden Side, let misbruges til Elusion af Stempelpapiirs-Indtægterne, da en Person blot behøvede fra et Sted i Nærheden af sit Hjem, hvor han øieblikkelig opholdt sig, at trække paa sit Contoir, for at kunne benytte Bexelform til en Gjæld, som ikke har nogen egentlig verelmæssig Oprindelse. Vel vil den ved Forordningen 26de Junii f. N. forundte Tilladelse til at udstede indenbyes Bexler for første Delen tilintetgjøre det Motiv, som kunde bevæge Noget til at bruge en saadan Fremgangsmåde. Da imidlertid dette Slags Bexler, foruden at være bundet til adskillige særdeles Indskrænkninger i Henseende til Personen, der kan udstede Bexlen, den Valuta, hvorpaa den kan lyde, m. v., ogsaa bliver at skrive paa stemplet Papiir, ligesom der af dette Slags Bexler ikke kan tages saa høj Diente, som den, der for de første sex Maaneder fra Forfaldsdagen ville finde Sted, med Hensyn til de egentlige eller trasserede Bexler (§. 45), saa bliver ikke al Anledning til den ovennævnte elusoriske Fremgangsmåde affaaren ved den i bemeldte Forordning givne Tilladelse.

ad b) Ogsaa om Proformabexler gjælder den Bemærkning, at disse næsten aldeles ville bortfalde ved Tilladelsen til at udstede indenbyes Bexler.

Imidlertid lade de sig, efter de under (o) anførte Grunde, dog endnu tænke, og det er derfor fundet, at de ikke kunne forbigaaes. Begrebet om disse Brevler maatte iøvrigt opfattes anderledes, end det er skeet i Forordningen 26de November 1731. Denne Anordning har blot havt saadanne Brevler for Die, som trækkes paa en Person, der ikke er til eller i alt Fald ikke staaer i nogen saadan Forbindelse med Udstederen, at han kunde ventes at ville acceptere; hvorhos den dog stikende forudsætter, at Eligt skeer med Nødmittentens Foresidende, da det naturligvis ikke alene vilde være høist uretsfærdigt, men endog gøre al Brevelhandel umuelig, om en Brevel skulde confiskeres; blot fordi Trassenten havde trukket samme uden at have Grund til at vente dens Accept; ligesom og Rescriptet af 22de September 1769 og Placaten 8de November 1799 klarligen vise, at Brevleieren, der paa denne Maade er skuffet, ingen lunde skal straffes, men har Krav paa Erstatning. Men, foruden dette Slags Proformabrevler, er et andet Slags kommet i Gang, der og er langt mere skiftet til de Elusioner, som ved Proformabrevler tilsigtes. Man udsteder nemlig en Brevel i et Navn, som enten ikke betegner noget virkeligt Individ eller dog ikke kommer i nogen Betragtning hos Brevelsjæbereren, i det en Person paa et fremmed Sted, som aldeles Intet har at hæfte ved, meddeler Blanquetter med sit Navn under, hvilke bruges til at give et Gjeldsbrev Skikkelse af en paa et fremmed Sted

trukken Bexel, uagtet der aldeles ikke ved Bexlens Udfædelse eller Udfærtning tages Hensyn til denne, maaskee endog aldeles fingerte Erassent, men blot til Acceptanten og Endossenterne. Hvad Straffen angaaer, var det og nødvendigt, at forandre Forsordningen af 26de November 1731. Den der befalede Confiskation, kan nemlig, som foranført, ikke retfærdigen anvendes, naar ikke den sidste Bexeleier er og kan overbevises at være medvidende i det Proforma-pil det er drevet. Der er desaaarsag, i Stedet for Confiskationen, nu foreskrevet, som Straf for hver af de Medskyldige, en Mulct, lig det Halve af Bexlens Beløb. Det bemærkedes iøvrigt, at, om endog Overtrædelsen er begaaet ved at benytte et fingeret Navn, saa har dette dog ikke Characteren af egentligt Falsum, idet naturligviis enhver Bexelkøber blot tager Hensyn til de ham bekjendte Navne, som findes paa Bexlen. Da imidlertid dog Handlingen allerede i sin Form er utilbørlig og indeholder en særdeles skjult Overtrædelse af Stempelpapiirs-Lovgivningen, kunde det ikke antages, at den almindelige Straf for Overtrædelse af dette Slags var tilstrækkelig.

ad c) Skjøndt flere Lovkyndige paa Grund af Lovens 5—14—8, have anseet det for utilladeligt, at stille en Bexel paa Hænderhaveren eller lade Nemits tentens Navn in blanco eller at endossere en Bexel in blanco, saa er dog in specie det sidste meget hyppigt, og slige Bianco-Endossementer passere dags

ligen Netterne, uden at blive paaankede. Det er heller ikke sandsynligt, at hiin Artikel har villet forbyde denne Fremgangsmaade; thi, da Bexler ikke udstedes, eller, om dette eengang maatte blive paabudt, dog ikke vilde behøve at transporteres paa stemplet Papiir, saa bortfalde de Grunde aldeles, hvorved Forordningen af 14de Maii 1754, §. 4, og 25de Maii 1804, §. 7, ere fremkaldte. Det er derhos for Bexelomsætningerne ikke uvigtigt, at man kan tilforhandle sig en Bexel paa en saadan Maade, at man igjen kan stille sig derved uden ved paategnet Endossement at underkaste sig Forpligtelse, som *correns debendi*. Men dette, som naturligviis berøer paa, hvorvidt Eieren, uden at paadrage sig et saadant Vaand, kan finde en Kjøber til Bexlen, vilde blive forbundet med Vanskeligheder, saafremt Bexlen ikke kunde overdrages ham, uden at lyde paa hans Navn eller navnlig til ham være endosferet.

ad d) Det i den sidste Deel af denne Paragraph omhandlede Tilfælde, der ikke er omtalt i de hidtil gjeldende Love, er i nogle fremmede Lovgivninger afgjort efter en anden Grundsætning, end den her auctagne, idet de nemlig have foreskrevet, at den med Bogstaver skrevne Sum stedse skal gjelde for den rigtige. Det er taget i Betragtning, at Uoverensstemmelse mellem den med Bogstaver og den med Tiffrer angivne Sum er synlig for enhver, der indlader sig paa Bexlen, og at denne ikke bør benytte den Feiltagelse, han sees at være indløben, til muelig Skade

for Udskæderen, ligesom og det Diemed, hvori det saas vel ved Lovens 5—14—8, som ved alle fremmede Verelove, er befalet, at Summen skal udtrykkes paa begge hine Maader, forseiles, naar der intet Hensyn tages til den med Zifferer skrevne Sum; hvilken i saa Fald vilde være uden Nytte og blot tjene til at vildlede.

ad e) See herved Placaten af 7de April 1825, jevnfør Collegial-Tidenden No. 19.

ad f) sef. det ad d) bemærkede.

ad g) Anden Sikkerhed i Depositions Sted kunde ikke vel foreskrives. Foruden at det nemlig ikke vilde være mueligt paa en, begges Ret betryggende Maade at bestemme, hvori denne Sikkerhed skulde bestaae, naar de ei indbyrdes kunne enes derom, vilde Debitor, som er rede til at betale, naar man kan extradere ham hans Verel, ingenlunde være tjent med, i Stedet for at afgive Pengene, som han dog maa holde beredte til Udtælling i det Dieblik Verlen kommer, at stille en Sikkerhed, hvorved han maatte binde sig i Dispositionen over sine faste Eiendomme, eller Pengeactiver af større Værdie end hiin Pengesum; ikke at tale om, at han let kan mangle Midler til at afgive saadan Sikkerhed, skjøndt han er i Stand til at betale Verlens Beløb. Caution vilde ingen virkelig Betryggelse være, saafremt enhver, der ikke havde lagt Uvederhæstighed for Dagen, skulde, uden videre, antages for god Borgen, og skulde det beroe paa Præsidentens eller Fogdens Bedømmelse, kunde man

let herved paalægge Debitor noget, som han ei kunde opfylde, og som vilde medføre en Nødvendighed for ham at stille anden Sikkerhed, hvorved den nyelig anførte Ubillighed vilde indtræde.

ad h) Denne Paragraph er afvigende fra Forordningen af 26de Novbr. 1731, der, med Hensyn til Sigt:Vexler, byder, at de med første eller anden Post skulle fremsendes og uden Ophold præsenteres. En saadan Bestemmelse, der ikke stemmer med andre Landes Vexellove og, især nu, da indenbyes Vexler paa et moderat Stempelpapir ere tilladte, kun kan have liden eller ingen Interesse for den Kongelige Kæse, forstyrrer et af de væsentligste Piemed med Sigt:Vexler. Den, som gjør en Reise i Udlandet uden bestemt at kunne vide, hvad Tid han kan ankomme paa ethvert Sted, vil nemlig ofte finde en sær Bequemmelighed i gode ved Stgt eller kort Tid efter Sigt betalbare Vexler. Med Datovexler er han mindre tjent, da han ei altid forud nøie kan beregne, naar han kommer til det Sted, hvorpaa Vexlen er trukken. Men, naar de i Forordningen af 26de Novbr. 1731 foreskrevne Regler skulle gjelde, løber han ved Stgtvexler Fare for at tabe sine Rettigheder mod Trassenten, saafremt Vexlen ikke skulde blive honoreret, fordi han ikke saer Vexlen bragt saa tidligt til sit Bestemmelsested, som om den var afsendt med første eller anden Post. Reglen i Forordningen af 26de Novbr. 1731 er hel:

ler ikke, i sin Natur, anvendelig, hvor ingen regelmæssig Post finder Sted. Den har derfor og, til Exempel, med Hensyn til de vestindiske Øer, været modificeret, saaledes at Brevler der kunde henligge fra 1ste Octbr. til 1ste Maii inden de hjemsendtes til Præsensation (Kongl. Resolution 27de Decbr. 1797, cfr. Canc. Prom. 26de August 1797). Ifødet herfor at fastsætte en vis skjøndt længere Tid, inden hvilken Brevlen altid skal være præsenteret, fandtes dette hensigtsmæssigere, ligesom det og bedre stemmer med andre Brevlove. See, til Exempel, Code de commerce, liv. I, §. 160.

ad i) Vel er det, efter 5—14—13 og 14, samt Forordningen af 26de Novbr. 1731, en ubetinget Pligt for Ihændehaveeren af en Brev, hvis Accept nægtes, at lade samme protestere inden 24 Timer derefter. Men denne Regel synes ikke saa passende for det Tilfælde, hvor Ihændehaveeren har foretaget Præsensationen tidligere end han behøvede. Andre Vedkommende lide ikke mere derunder, at han giver Udsættelse med Protesten, end om han havde ladet det beroe ved Præsensationen. Hertil kommer endnu den vigtige Betragtning, at det kun vilde være en saare tilfældig Omstændighed, at den, der søgtes efter Brevlen, kunde oplyse, at den havde været tidligere præsenteret, end Ihændehaveeren vil vedgaae, og at dette Beviis i alt Fald ordentligvis maatte søres ved Vidner, hvilken Beviismaade forstyrrer den Procesform,

som i Bexelsager bør finde Sted. Ogsaa kan det ofte være høist billigt og stemmende med alle Bedkommendes Interesse, at der gives Trassatus, som maaffee endnu ikke har bekommet Advisebrev eller den Dækning, hvorpaa hans Accept skulde grunde sig, en Frist til at erklære sig for eller mod Accepten.

ad k) Denne Paragraph stemmer med Lovens 5—14—14. Forordningen af 26de Novbr. 1731 har derimod, foruden at tillægge Præsidentens Forsømmelse med Hensyn til Bexlens Protest og Bedkommendes Advisering den Virkning, at betage ham sin Tiltale mod Trassenten eller Remittenten, tillige fastsat, at, naar naar Noget lader en Bexel henligge uden Protest, eller ikke dermed omgaaes saaledes som i Forordningen er anordnet, skal Bexlen betragtes som en Proformavexel, og dens Beløb være confiskeret. Men denne Bestemmelse maa, dens mere udstrakte Ord uagtet, indskrænkes til accepterte Bexler, med Hensyn til hvilke sige Forsømmelse begaaes; thi, naar Alle, for hvem Bexlen skulde været forbindende, fritages for at betale, er der ingen Capital at confiskere. For Resten er det endog fundet, at det kun er Endossenterne, som ubetinget bør frifindes i det anførte Tilfælde, men at Trassenten bør betale Bexlen, naar det oplyses, at han ved den begaaede Forsømmelse intet har tabt; thi det er uretsfærdigt, at han skulde beholde den for Bexlen bekomne Sum, uagtet han enten Jure har havt tilgode hos Trassatus, eller og hans Tilgodehavende hos denne, den begaaede Forsømmelse uagtet, er at erholde, eller det i alt Fald oplyses, at samme ligesaalidt havde været at erholde, hvis betimelig Protest og Underretning derom var foregaaet, som nu, dette er forsømt. Men Retfærdigheden kræver tillige, at Ihændehaveren, som har begaaet Forsømmelse, skal bevise, at denne har været uden Følger, et Bevis, som vel stundom kan være vanskeligt, men dog ofte lader sig tilvejebringe. Byrden at føre dette

Bytles og det 3. b. Beveleieren selv, naar dette lykkes, lider ved at miste sin Bexelret og al sin Tiltale mod Endossenterne, indeholde for Næsten fuldkomment tilstrækkelige Motiver for ham til at efterkomme hvad der er ham foreskrevet, og man kan være sikker paa, at enhver Feil, som i saa Henseende maatte indløbe, er usforsættelig, saa at der vistnok ingen Anledning er til at forbinde Confiskation af Bexlens Beløb med denne Feil, der desuden ei skader det Offentlige.

ad 1) §. 37—43, afhandle et af de vanskeligste Punkter i Bexelretten, og hvorom vore hidtil gjeldende Love aldeles Intet have bestemt, nemlig Accept per onore, som kan skee enten ifølge Nødsadresse (efter Fuldmagt) eller ved frivillig Intervention (negotiorum gestio). Det blev anseet for afgjort, at ingen Beveleier er pligtig at modtage en sig frivilligt tilbydende Interveniens, da han ingenlunde ubetinget kan være tjent med at udsætte den Ret, en pro non acceptatione protesteret Bexel giver, formedelst en Accept, der tilbydes af en Person, som han ikke paa nogen Maade har antaget for god, og som muligen kan være aldeles uvederhæftig. Men det kunde endog synes, at han end ikke maatte være berettiget til at antage saadan Intervention, naar han vil beholde sin Tiltale mod sine Endossenter, hvilke i enkelte Tilfælde kunne lide Tab ved, at de desformedelst sildigere blive satte i Stand til at gjøre deres Rettigheder gjeldende mod deres Formænd og in specie Trassenten (sef. §. 44.) Men, da det dog, paa den anden Side, ofte kan være til Fordeel for de Vedkommende, at Bexlen accepteres per onore, og det ikke er rimeligt, at Beveleieren modtager en uvederhæftig Person's Intervention, hvorved han ordentligviis bliver den, der nærmest lider, fandtes det dog, at det burde tilstedes Beveleieren, at antage Interventionen, mod at han ligesuldt lader Bexlen protestere og derom giver Vedkommende Underretning. Med Hensyn til Nødsadresse, har Eagen vel aldeles ingen Banke

lighed, hvis denne er given af Trassenten, thi da har enhver Interressent i Buxlen, ved at modtage samme, samtykket i den saaledes skete Substitution. Men, er sig Adresse først given af en senere Buxelinterressent, saa møder omtrent samme Vanskelighed, som med Hensyn til den frivillige Intervention. De ældre Buxelinterressenters Samtykke mangler nemlig da, og det kunde hændte, at en tidligere Endossent kunde lide Tab derved, at en unyttig Accept i Høneur af den senere Interressent gjorde, at Buxlen senere kom tilbage paa ham, og han altsaa tidligere fik Leilighed til at søge sin Regres hos Trassenten. Men hvad der forhen er anført om Intervention, er ogsaa her anvendeligt.

ad m) Det er ulige Meninger underkastet, hvorvidt der, efter de hidtil gjeldende Buxellove, strax kan søges Betaling hos Trassenten eller Endossenterne, naar Buxlen er protesteret de non acceptatione, eller om den for Buxlen bestemte Forsaldstid skal oppebies. Udtrykkene i 5—14—22 synes dog at give den sidste Mening Medhold. Derimod taler Rescriptet af 22de Septbr. 1769 for det Modsatte, og dette er uden Tvivl det med Forpligtelsens Natur og Handelens Tarv meest Overeensstemmende. Buxlen gaaer nemlig ud paa at skaffe dens lovlige Eier Betaling hos Trassatus. Dette er af Trassenten tilsagt Remittenten, og denne, saavelsom enhver senere Endossent, har garanteret sin Indossatarius denne Forpligtelses Opfyldelse. Naar altsaa Accept ikke er at erholde, saa er den Ret, der var Buxelstæren garanteret, brudt, og han maa være beføiet til strax at søge sin Betaling, som han dog nu ikke kan vente paa det contractmæssige og for ham beleilige Sted.

ad n) Efter den ved Domstolene gjeldende Fortolkning af 5—14—22, bliver den høie Buxelrente, 1 pCt. om Maanedes, at erlægge lige indtil Betaling skeer. Men, foruden at Rescriptet af 22de Sept. 1769, sammenholdt med Rescriptet af 19de Oct. 1770, og Lovens 5—14—23, synes at tale for en Indskrænk-

ning i saa Henseende, udgjør denne Rente ei blot for Debitor, men og i Tilfælde af Concurſ for de øvrige Creditorer en altfor trykkende Byrde, ligesom det neppe heller gives nogen fremmed Beyellow, der hjemler Beyelcreditor en saa høi Rente in infinitum. Denne høie Rente vil derfor i Fremtiden kun finde Sted i de første sex Maaneder, hvorimod Beyelcreditor, hvis Gjelden, formedelt Concurſ eller af andre Aarsager, maatte henstaae længere, maa lade sig nøie med ordinaire Kjøbmandsrente.

ad o) Det har været omventileret, hvorvidt de i 5—14—15 Acceptanten givne 8 Løbedage bør vedligeholdes, eller om de ikke burde ophæves eller indskrænkes. Men det er dog anseet tilraadeligst, at lade det blive ved fornævnte Lovsteds Bestemmelse, især fordi man her er saa vant til disse Løbedage, at deres Affkæffelse, af den Grund, kunde ansees betænkelig.

Ved i §. 55 at indskrænke Løbetiden for a vista Bøxler til 24 Timer, har man iøvrigt givet de Vedkommende Leilighed til, hvor deres Løb fordrer det (til Exempel, med Hensyn til Reiser), at indrette Bøxlen saaledes, at Betaling uden Ophold kan kræves.

ad p) See det ad o bemærkede.

ad q) Det er klart, at Acceptanten, der ikke betaler, ogsaa har forset sig mod Trassenten, og derfor, ifølge sin Accept, bør kunne søges af denne, naar han ved Bøxlens Indfrielse sætter sig i Besiddelse af samme. Vel er det ikke sjældent Tilfældet, at en Bøxel accepteres paa Credit, og da kan Trassenten ikke fordrer Bøxlens Beløb af Acceptanten, men alene Skadesløsholdelse. Imidlertid er det saa meget consequentere, at Acceptanten, som beraaber sig paa denne Omstændighed, ligesuldt skal indfri sin Accept og gjøre sin paaberaabte Ret gjeldende ved et særskildt Sogsmaal, som han derved i intet Tilfælde bliver værre faren, end om Bøxlen var bleven i en Endosatarii eller Remittentens Hænder, i hvilket Tilfælde det var utvivlsomt, at hans Mellemværende med Trass;

senten aldeles ikke kunde komme i Betragtning til at fritage ham for Bexlens Jndførelse.

ad r) Det har i Særdeleshed været Tvivlunderkastet, hvorvidt den Grever og Friherrer i deres Privilegier hjemlede Arrestfrihed bortfalder, naar de udstede, endossere eller acceptere Bexier. Et specielt Rescript af 9de Junii 1683 har antaget, at en Friherre, som var i dette Tilfælde, havde undergivet sig Bexelretten. I midlertid have de Lovkyndige været uenige om, hvorvidt dette specielle Rescript kunde afgive en gyldig Fortolkningsgrund for Privilegterne, der kræve udtryffelig Frastrivelse. Efter den her givne Bestemmelse vil det være klart, at ingen Arrestfrihed, som er af den Natur, at det staaer til Vedkommende selv at renoncere derpaa, kan komme i Betragtning mod en Bexelfordring, hvilket vistnok er ligesaa overeensstemmende med Sagens Natur, som med det ovennævnte specielle Rescript. Thi, da Arrestabiliteten i alle Landsde er forbunden med Bexelforpligtelsen, saa indeholder det Factum, at trække, endossere eller acceptere en Bexel en meget bestemt Villiestilkjendegivelse om at underkaste sig Arrest, og en mere udtryffelig Renunciation passer sig ikke paa Bexelbreve, der ikke levne Plads til stige specielle Forskrivninger. Derimod er det klart, at de, der ikke for deres egen Skyld, men med Hensyn til deres Forhold til det Offentlige, ere arrestfrie (for Exempel, tjenstgjørende Officerer ved nogen af de militaire Etater), ligesaa lidet ved at tage Deel i en Bexelforpligtelse, som ved udtryffelig Forskrivelse, kunne underkaste sig Arrest. Paragraphens Slutning stemmer med hvad der stedse har været antaget, men som dog, efter Lovens 5—14—25, kunde være nogen Tvivl underkastet. Det er og aldeles nødvendigt, naar Hensigten med det omhandlede Slags Protectorier, nemlig at bevæge den Opbydende eller Fallerende til at blive tilstede og give Oplysninger om sit Boe, skal opnaaes.

ad s) §. 69:72 ere af stor Vigtighed, for at

give Lovens Bud, at Bexelsprocesser strax skulle til Ende føres, større Virksomhed, end det, efter den hidtil gjeldende Rettergangsmaade, har havt. Et Hovedpunct er det herved, at hverken noget Slags Contrafordring eller nogen Indsigelse, som hentes fra andet Parternes Mellemværende, kan komme i Betragtning under en Bexelsag, men at alt Sligt henvises til et særskilt Søgemaal. Ligesom dette paa den ene Side er væsentligen nødvendigt, naar ikke den Indstævnte skal sættes i Stand til, ved foregivne Indsigelser eller Contrafordringer, at forhale et Bexelsøgemaal i en meget lang Tid, saaledes er der heller ikke nogen Ubillighed heri med Hensyn til Bexeldebitor. Thi da ingen Contrafordring eller nogen Indsigelse af andet Slags, end det, der nævnes i §. 69, kunde komme ham tilgode mod tredie Mand, der havde faaet Bexlen ihænde, saa kan han aldrig stole paa slige Contrafordringer eller Exceptioner, men bør holde sig rede til at udbetale Bexlen til rette Forfaldstid. Har han for Resten et virkelig retmæssigt og beviistligt Krav paa Saagsøgeren, saa kan han, ved at gjøre Arrest paa den Sum, han udbetaler, sikke sig i denne Henseende, og er forsaavidt endda bedre faren, end om Bexlen havde været bragt i tredie Mand's Hænder.

ad t) Den i 5—14—23 foreskrevne Termin for Bexelsagers Anlæg skjønnes ikke at være nødvendig efter den Forandring med Hensyn til Bexelretten, som indeholdes i §. 45. En saadan Termin har og, med Hensyn til de forskjellige Perioner, der kunne være at søge efter en Bexel, sine Banffelighed. Derimod er det, i Betragtning af de indbyrdes Regressøgemaal, som kunne flyde af Bexler, antaget, at en endelig Præscriptionstermin, forkert end den i 5—14—4 bestemte, bør finde Sted med Hensyn til dette Slags Gjeldsbreve. Dette stemmer og overeens med hvad fremmede Love derom have anordnet.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 30. Den 4de Junii 1825.

Trykt i det Kongl. Vaisenb. Bøostrukkerie af C. K. Schubarth.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Orsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Følgende fra det Kongelige danske Cancellie, og det Slesvig-Holsten Lauenborgske Cancellie, den undertegnede Committee meddeelte Efterretninger, er ved de anordnede Kirkecollector, Huusfaullager, og andre frivillige Gaver, til Understøttelse for de ved Oversvømmelserne skadelidende Districters Beboere i Jylland og Hertugdømmene, indkommet følgende Summe, indtil Dags Datum.

	Rigsbankpenge rede Ealt		Rigsbankp. S og T	
	Rbdtr.	ß.	Rbdtr.	ß.
Fra Staden Kjøbenhavn	17,030	47	29,740	27
Desuden en Deposits- Kasse Obligation, lydende paa 100 Rdlr., og følgende Myntstykker: 1				

	Rigsbankpenge rede Solv.		Rigsbankp. S. og S.	
	Rbdlr.	ß.	Rbdlr.	ß.
Guinée, 5 danske Ducater, 8 hollandske Ducater, 24 Piaſtre, 1 hollandsk Gylden, $\frac{1}{2}$ Krone, 9 Styver, 1 Rubel, 1 Vrandenborger $\frac{7}{8}$ Stykke. Endvidere er i Kjøbenhavn indkommen:				
fra det Qvindelige velgjørende Selskab	62	8	8,301	8
fra Provindserne i Danmark	13,424	46 $\frac{1}{2}$	47,490	83
Desuden, følgende Myntstykker: 26 hollandske Ducater, 4 Piaſtre, 59 Kroner, 1 Rubel, 1 Preussisk $\frac{2}{3}$ Stykke, 2 Guld Souverains, 1 Svensk Species, 1 Friderichsd'or, 1 Preussisk Sølvdaler, 3 $\frac{1}{2}$ engelske Skilling, 1 hollandsk Tregyldestykke, 1 engelsk Treſilling, 5 Dretſilling d. C., 1 Sølvſilling d. C., 4 Toffilling d. C., 15 Fireſilling d. C., 2 Tiſilling d. C., 1 Preussisk Skilling, 5 fremmede Mynter.				
fra Hertugdømmene Slesvig, Holsten og Lauenborg	86,958	94		
fra Udlandet	5,508	24		
Talt	122,984	27	85,532	22

{ Til Fordeling blandt Halligbeoerne }
 er desuden fra Staden Frankfurt am
 Mayn indsendt 126 Rdlr. 32 ß. r. S.

Foruden ovenstaaende Summer, er der fra godsgjørende Forcener og Enkelte bleven tilføjet Dyrighederne i de skadelidende Districter, saavel fra indenlandste som udenrigste Givere, adskillige Bidrage, baade i Natural-Leveringer og i Penge; af hvilke Bidrage den største Deel er foreløbigen bleven uddeelt til de meest Trængende.

Saa snart undertegnede Committee bliver, fra begge Cancellierne, forsynet med de fra samme foranstaltede Taxations-Forretninger over samtlige Skaders Beløb, anslaaede til Penge (hvilket hidtil ikke har kunnet skee, eftersom disse Taxationsforretninger ikke endnu ere fuldstændigen indkomne fra de forskjellige Auctoriteter) bliver Committéens Forretning uopholdeligen fremmet; og naar det derefter er bleven bestemt, hvor stor en Deel af det indkomne Pengeløb, der skal tilfalde Districterne i Jylland, og hvor stor en Deel Hertugdømmene, saa vil den specielle Repartition, samt Uddeelingen til de enkelte Skadelidende strax blive foretaget og snarest mueligt tilendebragt ved de hertil bestykkede Auctoriteter.

Over de indkomne Bidrage, og sammes Uddeeling bliver derefter et detailleret Regnskab, ved Trykken offentlig bekendtgjort.

Den til Regulering af Forholdet, hvori de forskjellige Districter i Danmark og Hertugdømmene skulle deeltage i de, til Understøttelse for de ved

Overfømmelserne Skadelidende indkomne Bidrag,
allerhøist anordnede Committee.

Kjøbenhavn, den 27de Mai 1825.

Kothe. Monrad. Ørsted. Jensen.

L o v g i v n i n g .

Ved adskillige Leiligheder havde Cancelliet bragt i Erfaring, at der i de forskjellige Hvirigheds-Districter findes en meget forskjellig Fremgangsmaade Sted med Hensyn til Behandlingen af de Sager, som angaa den Opfostringshjælp, Fædrene bør udrede til uægte Børn. Cancelliet har derfor taget under Overveielse, om ikke denne Gjenstand burde ordnes ved en Lov, der kunde bringe eensformighed i Behandlingen, og tillige indrette denne paa en hensigtsmæssig og med vor Rettergangsordens Grundsætninger stemmende Maade.

At Alimentations-Bidragets Størrelse i Mangel af mindelig Overenskomst bliver at bestemme ved Hvirighedens Resolution og ikke ved Døm, men at det omvendt er Domstolens Sag at afgjøre Spørgsmaalet om Paterniteten, naar denne ei vedgaaes, er uomtvisstelligt. Derimod finder megen Ulighed Sted med Hensyn til de Betingelser, hvorunder Hvirigheden afgiver sin Resolution og den Behandlingsmaade, der bruges ved Domstolene. I Kjøbenhavn samt i nogle Amter, bestemmer Hvirigheden ikke Alimentations-Bidraget førend Paterniteten enten er vedgaaet eller

ved Dom afgjort, og forsaavidt Sag skal veises, ansees Barnemoderen som Sagsøgerse. Paa andre Steder følges derimod en modsat Fremgangsmaade, saa at Alimentations-Pengene bestemmes paa Moderens blotte Andragende, og den udlagte Barnesfader ved Resolution tilpligtes inden en vis Tid efter dens Forkyndelse at fralægge sig Paterniteten, hvis han vil undgaae at tilsvare Alimentations-Bidraget eller lide efter Anordningerne. Dog er Fremgangsmaaden paa de sidstnævnte Steder ikke overalt gandske den samme. Foruden andre mindre væsentlige Forskjelle, bliver det paa nogle Steder antaget, at den udlagte Barnesfader, som ei vil vedgaae Paterniteten, er pligtig til først at erhverve en Kjendelse for, at han er berettiget til at fralægge sig Egtelsen ved Eed, til hvilken han, efter foregaaende Klage til Forligelses-Commissionen, skal stævne Barnemoderen ved hendes Bærneting, hvorpaa han siden, ved sit eget Bærneting, har at aflægge Eeden; men efter den i de fleste Amter brugelige Fremgangsmaade, har Barnesfaderen, efter Klage til Forligelses-Commissionen, at stævne Barnemoderen til hans Bærneting for der at høre Eeden aflægge; og der vil hun da have at fremsætte de Indsigelser, hun maatte have mod Eedens Aflæggelse, og føre de Beviser, hvorpaa hun støtter disse, hvorefter Dommeren haver at kjende ham berettiget eller uberettiget til Eedens Aflæggelse. I nogle Amter anseer Amtmanden sig competent til, efter Omstændighederne,

at forlænge den i den oprindelige Resolution givne Frist; i andre derimod ikke.

Af disse forskjellige Fremgangsmaader er uægtelig den førstnævnte den, der meest stemmer med almindelig Rettergangsorden, hvorefter den, som har noget at fordrø, altsaa in casu Varnemoderen, maa træde frem som Citant. Den er og hjemlet i flere Cancelliets Skrivelser, s. Ex. af 16de April 1816 *). Det er et utilstrækkeligt Modargument, naar man beraaber sig paa den Præsumption, Lovens 6—13—5 tillægger Varnemoderens Sigtelse; thi denne gjør blot Undtagelse fra de almindelige Regler med Hensyn til Beviiisbyrden, men ei med Hensyn til hvem der skal være Sagsøger, og der er ingen, som antager, at den, der vil fragaae sin Haand, behøver at træde frem som Sagsøger imod den, der har hans Haandskrift i Besiddelse, fordi denne anses som ægte, naar han ei frier sig med Eed.

Imidlertid kunde der spørges, om ikke den i de fleste Amter brugelige Fremgangsmaade har den praktiske Fordeel, at forarsage mindre Vidtlæftighed og give mindre Anledning til temeraire Benægtelser, end den, som i sig stemmer bedst overeens med den sædvanlige Rettergangsorden. Det indsaaes dog ikke, at denne sidste kan medføre nogen væsentlig Ulempe, naar den for Retten hensigtsmæssigen udføres. Der

*) See Coll. Tid. for 1816, Side 268, 269.

behøves ikke videre, end at vedkommende Retsbetjent, til hvem Børnemoderen har henvendt sig, lader den udlagte Børnefader kalde og opfordrer ham til at svare Alimentationspenge. Naar han da erkjender Paterniteten, saa er Sagen moden til Vidrægets Bestemmelse, og det skjønnes ikke rettere, end at han ved dette personlige Møde for Dommeren vanskeligere vil kunne vedligeholde en falsk Benægtelse, hvilken det naturligviis foreholdes ham at han i al Fald maa beeedige, end naar en Resolution forkyndes ham, som udtrykkelig giver ham Valget mellem en maafee nær forestaaende Betaling under hærde Evangsmidler og Eeds Afslæggelse, og som forelægger ham en Frist, hvori han kan raadsøre sig med hvem han vil.

Derimod er det paa den anden Side vist, at den udlagte Børnefader kan blive Skadelidende ved den modsatte Fremgangsmaade. Thi, foruden at det kan hænde, at Børnefaderen lader den forelagte Tid hengaae i den Tanke at han, naar han ved Forkyndelsen af Amts Resolutionen benægter Paterniteten, maa stævnes førend der kan foretages videre imod ham, kan han og, hvis der mangler ham Evne til at bestaae en Stævning udtagen og incamineret, hvortil han ei let kan undvære en Procurator, af den Grund blive sat ud af Stand til at aflægge Eeden i rette Tid, helst da Beneficium paupertatis, om han end kjender den Fremgangsmaade, som i saa Henseende skal bruges, i de fleste Tilfælde ikke vil kunne erholdes betids

meligen. I ethvert Tilfælde blive derhos, hvis han er uskyldig, hine Beforsninger et uskyldt Tab, som paabyrdes ham ved det besvangrede Fruentimmers for alt Devitts blottede Stigtelse.

Endvidere var det taget under Overveielse, om det ikke kunde være hensigtsmæssigt i de omhandlede Sager, at indføre en Processform, lig den, der er anordnet for private Politiesager. Dennes Fortrin bestaaer fornemmelig deri, at den leder til en hurtigere Afgjørelse af Sagerne, og derhos ved at lade Dommeren, uden Procuratorers Mellemkomst, umiddelbar handle med Parterne og adspørge disse om de Omstændigheder, der kunne give Oplysning i Sagen, bidrager til at saadan Oplysning fuldstændigere erhverves, end ved ordinair Procedure. Ligesom det sidstnævnte Fortrin ved Politieprocessen maa anbefale dens til at indføres i Alimentations-Sager, hvor i Almindelighed ingen af Parterne kan tilveiebringe fuldstændigt juridisk Devitt, og i hvilke det er af Bigtighed for det Offentlige, at det paa Grund deraf anordnede Middel til Sagens Afgjørelse, den Stigtedes Eed ikke misbruges, saaledes vil og det Offentlige derved spare Callarium til den befalede Sagfører, der hidtil sædvanlig er tilstaaet det besvangrede Fruentimmer, og hvis Betaling, som fielden erholdes hos Barnefaderen, dog omstøder falder det Offentlige til Last. Ogsaa det andet Fortrin ved den i Politiesager anordnede Processform, nemlig at samme befordre disse Sagers hur-

tige Afgjorelse, er i denne Henseende af Vigtighed, da herved den Tid, i hvilken Varnemoderen intet Unholdningsbidrag erholder af Varnesfaderen, og derfor ordentligviis af den Commune, hvor hun er forsørgelsesberettiget, maa forskydes hvad der udfordres til Varnets Opdragelse, bliver forkortet.

I Henhold til alt foransførte ansee Cancelliet det for hensigtsmæssigt, at der i de omhandlede Sager blev forholdt saaledes: at naar et udenfor Ægteskab besvangret Fruentimmer henvender sig til Vriggheden for at erholde Opfostringshjelp af den udlagte Varnesfader, uden at der forud havez Visshed om, at denne med Rette kan ansees som saadan, Vriggheden da foranstalter Sagen behandlet ved den Politieret, hvorunder han henhører. Retten maatte da ligesom i private Politiefager først søge at tilveiebringe mindelig Afgjorelse, men naar dette ikke lykkes, undersøge og paa kjende Sagen, samt modtage den Eed, der ifølge Forening eller Dom maatte blive at aflægge. Derefter bør Retten, hvis Sagen udfalder saaledes, at Opfostringshjelp bliver at fastsætte af Vriggheden, meddele denne Underretning om alt hvad der er foregaaet. Iøvrigt holdt Cancelliet for, at der i disse Sager, hvor Parterne i Almindelighed ere uformuende, og som derfor i Regelen hidtil have været beneficerede, ikke bør i 1ste Instantz betales Gebyr til Dommer, Skriver eller Stævningsemænd, men at der derimod, forsaavidt Sagen indankes til høiere Ret, i eet og Alt burde forholdes efter de sædvanlige Diegler.

Efter Cancelliets i Overeensstemmelse med det Anførte gjorde allerunderdanigste Forestilling, og Hs. Majestæts derpaa afgivne Resolution, er under 28de Maii udfærdiget følgende Cancelli-Placat:

”Naar et udenfor Ægteskab besvangret Fruentimmes mer henvender sig til Dyrigheden om Opfostringshjælp af den udlagte Børnesøder, uden at der forud haves Bished om, at denne med Rette kan anses som saadan, hør Dyrigheden foranstalte Sagen behandlet ved den Politieret, hvorunder han henhører, hvilken, saafremt mindelig Afgjørelse ikke finder Sted, har, paa den for private Politiesager foreskrevne Maade, at undersøge og paakjende Sagen, saavel som og at modtage den Eed, der ifølge Forsening eller Dom maatte blive at aflægge. Retten har derhos, hvis, som Følge af Sagens Udfald, Opfostringshjælp af Dyrigheden bliver at fastsætte, at meddele denne fornøden Underretning om alt, hvad der er foregaaet. I øvrigt bliver der i fornævnte Sager intet Gebyr at betale i 1ste Instants, enten til Dommeren eller Skrивeren, eller til Stævningmændene, men, forsaavidt Sagen indankes til høiere Ret, bliver der i eet og Alt at forholde efter de sædvanlige Regler.”

Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Underretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

Under 13de Mait er fra det Kongelige Rentekammer emaneret følgende Placat:

Hans Kongelige Majestæts til Danmark ic. ic. Præsident, Deputerede og Tilforordnede i Rentekammer-Collegio bekjendtgjøre, efter allerhøieste Befaling, herved: at, efter Afdrag af hvad de, ifølge Placaten af 11te Junii 1824, indkomne Bidrag til den almindelige Veikasse have udgjort mere, end den af den Kongelige Kasse til Arbeide på Hovedlandeveiene i Danmark, med videre, indtil Udgangen af Aaret 1823, foreskudte Bekostnings Sum, saavelsom efter Afdrag deels af bemeldte Veikasses i Aaret 1824 havde tilfældige Indtægter, deels af Rentebelæbet for et Aar indtil 31te December 1824 af den ved Placaten af 31te December 1813 udfrevne, og i den Kongelige Kasse indbetalte, Fond, er den, for Veis- og Broer-Arbeide og til øvrige derhen hørende Udgifter, af den Kongelige Kasse for nysnævnte Aar 1824 foreskudte Sum beregnet at have i alt beløbet sig til 12,523 Rigsbankdaler 76 Skilling Sølv.

Til at erstatte bemeldte 12,523 Rigsbankdaler 76 Skilling Sølv blive, i Overeenstemmelse med Forordningen af 13de December 1793, dens 66de §., og Cancellie-Placaten af 30te November 1804, samt ifølge allerhøieste Resolution af 15de i forrige Maaned, af Hartkornet i Danmark med indeværende Aars Julii Kvartals Skatter at udrede efterskrevne Bidrag pr. Lønde efter de i fornævnte Forordnings 30te og 31te §§. foreskrevne Regler:

	Abf. S.	Abf. S.	Abf. S.	Abf. S.
6. Af Præstegaar- denes og Degue- bølligernes frie Hartkorn .	12 —	6 —	3 —	6 —
7. Af Anlægssæt hvoraf Præsten, saafremt han selv nyder alle 3 Tien- der, i Følge Lo- ven, udreder det Halve af den ud- skrevne Sum.	8 —	4 —	2 —	4 —
8. Af Mensalgod- set, samt Præ- sternes og Deg- nens tiende og Skattepligtige Lordev .	4 —	2 —	1 —	2 —

Og bidrager i øvrigt

9. det contribuerende Hartkorn:

A. til det egentlige Veiarbejde saaledes:

a) i de benævnte Amtet, hvori Arbeidet er fæct, skal det contribuerende Hartkorn, som ligger længere, end 2 Mile fra Veien, betale dets sædvanlige aarlige Veiarbejde med 4 Rigsbankfilling Sølv pr. Tønde Hartkorn, med mindre nogen af Brugerne har, efter Valg, gjort Arbeidet in natura.

b) i Stiftet udredes af hver Tønde contribuerende Hartkorn 2 Rigsbankfilling Sølv, hvortil undtages alene i Amtet, hvori der er arbeidet, det Hartkorn, som har forrettet Arbeidet in

natura, men det øvrige under Lier. a. anførte, længere fraliggende, Hartkorn concurrerer desuden ogsaa med Stiftet, og udreder altsaa ogsaa disse 2 Rigsbankffilling Sølv.

c) i de andre Stifter i Riget betales 1 Rigsbankffilling Sølv af hver Tønde contribuerende Hartkorn.

B. til Udgiisterne paa Broers og Steenslusers Anlæg 2 Rigsbankffilling Sølv pr. Tønde, uden Forskjel af Stiftet eller Amtet, hvori Anlægget er sseet, eller om af Hartkornet er forrettet Velsarbejde in natura, eller ikke.

Dog undtages aldeles fra denne Repartition de Amter i Sjælland, som allerede have fuldsørt deres nye Landeveie, og ingen Hjelp dertil have nydt af andre Stifter, nemlig: Kjøbenhavns Amt, det nye Frederiksberg Amt, Lægerøpræs Gods undtaget, Næsfilde Amt, samt det nye Sorø Amt.

For Næsten contribuerer Skov- og Mølleffylde Hartkorn af alle forbenævnte 9 Klasser ikkun halvt imod Ager og Engs Hartkorn.

De udskrevne Bidrag blive at erlægge enten i rede Sølv eller i Sedler og Tegn, efter den ved Forsaldstiden gjeldende Kvartalscourss. Og paalægges vedkommende Oppebørselsbetjente herved, strax efter Udløbet af Julii Kvartal dette Aar, til Rentekammeret at indsende Beregning in duplo over Bidragenes Veløb efter de 9 Klasser af Hartkornet i deres Oppebørsels-Districter, hvoriblandt Kjøbstæder:

nes Bidrag særskilt bør ansøres, hvilken Beregning bliver at inddele i 2 Rubriker, nemlig: en for Bidraget til det egentlige Veiarbejde, og den for det til Broers og Steenslusers Anlæg.

Forsaavidt ellers ved denne Udskrivning maatte indkomme en større Sum, end fornævnte 12,523 Rigsbankdaler 76 Skilling Sølv, skal Overskudet ved en følgende Repartition vorde Yderne tilgodeberegnet.

Befordringer og Ufgang.

Under det danske Cancellie: Den 25de Mai er 2den Lærer ved Borger-skolen i Ebeltoft, Chordegn sammesteds, Seminarist N. Thaanum, beskikket til 1ste Lærer ved bemeldte Borger-skole. Den 27de, Sognepræst i Skive og for Diesen Menighed, samt Amtsprovst for Hindborg, Nørre, Hærre, Rødding, Kjends og Lysgaard Herreder i Viborg Amt, N. P. Bregendahl, til Sognepræst ved Vor Frelsers Kirke paa Christianshavn; Sognepræst for Herstedøster og Herstedvester Menigheder i Sjælland, L. A. Hjorth, til Sognepræst i Rønne og for St. Knuds Menighed paa Bornholm, samt tillige til Provst for Bornholm; Sognepræst for Drum, Gammelårup og Vorriz Menigheder i Viborg Stift, J. L. Jørgensen, til Sognepræst for Åsferg og Kaarup Menigheder i Aarhus Stift; Cand. theol. F. Oldenburg til Sognepræst for Høiberg og Elsborg Menigheder i Aarhus Stift; Cand. theol. N. J. Wendtzen til Sognepræst for Thorsted og Høver Menigheder i Ribe Stift; første Lærer ved Borger-skolen i Rønne, samt personel Capellan, S. G. Garde, til tillige at være ordineret Catechet sammesteds; Cand. theol. N. S. Jansen til ordineret Degn og Overlærer ved Høvedskolen paa Romø under Ribe Stift; Cand. philosophiæ N. B. Krarup til 2den Lærer ved Skolelærerseminariet i Lyngby under Aarhus Amt.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 31. Den 11te Junii 1825:

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Mourad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g.

Med den 3de og 4de §. i Strandingsreglementet for Bornholm af 27de Maa 1785 *) er det blandt andet bestemt: at en bestandig Forbjerger skal bestikkes for enhver ved Strandkanten liggende Bye, og een for ethvert Sogn, saaledes at den bestandige Forbjerger for Byen tillige bliver bestandig Forbjerger i det Byen nærmest liggende Herred. Desuden skal en Liste over de duedigste og vederhæftigste i enhver Bye og ethvert Sogn, som ere boqvemme til at være Forbjergere, forfattes, for at den bestandige Forbjerger, naar Brag maatte indtræffe, af disse efter Tour og Omgang kan, efter Bragets Beskaffenhed, udnævne fra 1 til 5 til at være tilstøde under Vjerg:

*) 3 Fogtmans Samling, paa sit Sted.

ningen, og, da de fleste af Bønderne ikke ere søvante, følgerigen ikke saa vel skikkede til Vjergning, som Byefolkene, og ei heller saa let kunne skaffe de til Vjergningen fornødne Midler og Redskaber tilvele, saa skal den bestandige Forbjerger i Byen, naar Brag indtræffer paa Vsygden, medtage fra 1 til 4 af Forbjergerne i Byen efter Bragets Veskaffenhed. I Forbindelse hermed bestemmer den Ede S. i bemeldte Reglement, med Hensyn til Antagelsen af de øvrige fornødne Vjergere: at der maa antages saamange, som Forbjergerne ansee nødvendige til Vjergningens hastige Tilendebringelse, og at i Byerne Vjergerne skulle antages, som de boe til eller kvarterevis, saaledes at ingen Arbeidsfør, som ikke er berygret for Drukkenskab eller Utroeskab, bør forbigaaes, naar han vil være Vjerg, samt at paa Vsygden Vjergerne skulle antages saavel af de omboende Gaardmænd, som Udbyggere efter Gaardenes Nummer, eller i Fisserleierne efter Husenes Følge uden at nogen Arbeidsfør maa overspringes.

I Anledning af disse Bestemmelser har Amtmanden over Bornholm i en hertil indkommen Skrivelse andraget: at det Antal Vjergere, som den vedkommende Forbjerger fra Byen maa medtage, naar en Stranding indtræffer for Landdistrictet, ofte er befunden at være alt for indskrænket, især naar et Skib hurtigen skal bringes af Grund, eller en kostbar Ladning og en betydelig Skibstafelage bjers

ges. Han har derfor oftere paa den strandede Skippers og hans Commissionairs vaatrængende Anmodning seet sig besøiet til at tillade det i Reglementet fastsatte højeste Antal af 4 Bjergere forøget til det dobbelte, ja endog engang til 10 Personer, alle duelige Svøfolk. Amtmanden har derfor indstillet, om den bestandige Forbjergere fra Byen maa medtage fra 4 til 8 eller 10 sækhyndige Mænd efter Tour og Omgang blandt de erkjendte duelige Svøfolk i Byen, og at disse eller saamange deraf, som ansees fornødne, maae blive Bjergere, naar Amtmanden eller i hans Fraværelse Herredsfogden dertil giver sit Samtykke. Vel kan dette have til Følge, at nogle undertiden vilde komme til forgjæves at gaae til Strandskedet, men dette kan, efter Amtmandens Formening, saameget mindre komme i Betragtning, som det næsten er almindeligt, at flere Svøfolk strax begive sig derhen, for at erfare hvem der er strandet, og for i fornødent Fald at tilbyde Hjælp. Ved den udtrykkelige Bestemmelse, at disse Bjergere skulle vælges efter Tour og Omgang blandt duelige Svøfolk, vil, som Amtmanden fremdeles bemærker, enhver Misforstaaelse undgaaes, da hidtil enkelte af de bestandige Forbjergere skulle have staaet i den Formening, at de kunde vælge hvem de vilde, naar disse ikkun vare Svømænd, ja endog altid de samme, en Fremgangsmaade, der baade synes ubilligt og fornærmelig for andre lige duelige Svømænd.

Hvad bemærk de i Reglementets §. 8 anmeldte ordinaire Djergere angaaer, da medfører den Maade, hvorpaa disse vælges, efter hvad Amtmanden endvidere har oplyst, flere Uleiligheder. Naar Hunsnummer eller Quarteer skal følges, erholder man især i Denne Haandværkere, som i Haab om en større Vinding opoffre deres Haandværks Fortjenester og forsvømme deres sædvanlige Arbejder, uden dog væsentligen at gavne de Skibbrudne, da de ei forstaae den egentlige Djergning. Derimod maae ofte dnelige Svemend tilfidesættes, uagtet disse ofte baade kunne og ville bjerge for en ringere Betaling, og uagtet de paa Grund af deres Stilling alene ere istand til at udføre Djergningen paa Søen, hvorimod de Andre ikkun kunne besørge Transporten af Varerne paa Landet, og det ofte end ei saa godt som disse. Heller ikke er det at befrygte, at der selv paa Landet vil være Mangel paa søkyndige Mænd; thi i hvert Sogn ere flere eller færre Bønder eller Bønder sønner, som i deres Ungdom have faret til Søes, og desuden endnu flere Fiskere, som ogsaa ere meget dnelige Svøfolk. Men da alle arbejdsføre Folk ved Strandingreglementet ere blevene berettigede til Djergning, saa anstaae Amtmanden det betænkeligt ganske at udelukke dem, som ikke ere søkyndige, og han har derfor troet ikkun at burde foreslaae: at naar man, ved at følge Gaard og Hunsnummer i vedkommende Kjøbstæder og Sogne, ikke til Djergere

erholder i det mindste Halvdelen Søefolk, derunder for Sognene ogsaa de iberegne, som tages med fra Kjøbstæden, et saadant Antal da maatte antages blandt Søefolk og Fiskere, om disse endog derved oftere bleve Bjergere, end det efter Omgang kunde tilkomme dem.

Da det Kongelige Rentekammer, med hvem Cancelliet i denne Anledning har brevyxlet, intet har fundet mod de fremsatte Forslag at erindre, og man derhos ikke skjønnede rettere, end at de foreslaaede Forandringer ere aldeles hensigtsmæssige og til Gavn ei blot for de Skibbrudne, men ogsaa for Landets Indvaanere selv, saa har man i Overeensstemmelse med Foranførte i dybeste Underdanighed indstillet:

- 1) At Antallet af de Bjergere, som efter Strandsreglementet for Bornholm af 27de Mai 1785 §. 4. skulle medtages af den bestandige Forbjerger fra Kjøbstæden, maa fastsættes fra 4 indtil 10 af duelige Søefolk, som vælges efter Tour og Omgang, og at saamange af disse, som anses fornødne, maae blive brugte ved Bjergningen, naar Amtmanden eller i hans Fraværelse Herredsfogden dertil giver Samtykke; og
- 2) At den i bemeldte Reglements §. 8 foreskrevne Regel angaaende Waaden, hvorpaa Bjergerne skulle antages, maa forandres derhen: at den halve Deel af Bjergerne altid vælges blandt Søefolk og Stip-

pere, til hvilken halve Deel ogsaa de, som, efter Reglementets §. 4, saaledes som samme i forestaende Indstillings-Punct nærmere er bestemt, medtages fra Kjøbstæderne til Landdistricterne, og som virkelig blive benyttede, til Djergningen blive at regne, men at der isvrigt forholdes aldeles efter bemeldte §. 8. i Reglementet, forsaavidt ingen Afsvigelse behøves for at erholde det, efter det Forsaanførte, fornødne Antal af søkkyndige Djergere.

I Overeenstemmelse med disse Indstillingspunkter, som H. S. Majestæt allernaadigst approberede, er under 1ste Junii udfærdiget et Rescript til Amtmanden over Bornholm.

Blandede Efterretninger.

Fra Cancelliet er under 28de Maii d. A. afgaaet følgende Circulaire til sauntlige Amtmænd og begge Lands-Overretter i Danmark;

Da Cancelliet ved en forandret Formular til Udfærdigelsen af Beneficia paupertatis og processus gratuiti *), har fundet de hidtil brugelige Ordres om en Sagsførers Veskikkelse overflødige, saa skulde man herved tjenstligst have (Tit.) anmodet om, i ethvert Tilfælde, hvor der meddeles Noget Bevilling til fri Proces, uden videre, saastremt den Paagjeldende

*) Denne blev nærmest foranlediget ved Forordningen af 20de April d. A., herom sees i Collegial-Tidenden No. 23, Side 281.

ei derpaa skulde renoncere, at udnævne ham en Sagsfører til uden Betaling at udføre Sagen; hvorhos Cancelliet tillige maa bemærke, at den i en Sag bevilgede fri Proces, og dermed forbundne fri Sagsfører, ogsaa strækker sig til de Tingsvidner, som til Sagens Oplysning maatte behøves, samt, hvis den afgjøres ved Eed, til den Sag, der til Eedens Afslæggelse maatte blive tilstævnt **), hvilket Alt gjelder,

**) Efter Udtrykkene i de hidtil bougelige Formularer til Beneficier og de dermed forbundne Ordre om Sagsføreres Beskikkelse ansaaes dette tvivlsomt, da Eedsfagen, med Hensyn til at nye Stævning udtages, kan betragtes som en Sag for sig; men det er dog tillige klart, at den forsaavidt er en Deel af det oprindelige Sagsmaal, at dette ikke kan siges endeligen at være afgjort med Hensyn til sammes Gjenstand, førend Eeden er aflagt. Det kunde heller ikke antages, at det Offentlige, ved at tilstaae en Part paa Grund af hans Usformuenhed fri Proces, skulde ville indskrænke denne Benaadning til det oprindelige Sagsmaal, saa at bemeldte Part, uagtet det var erkjendt, at han ikke ved egne Midler kunde udføre Sagen, blot skulde forhjelpes til at faae Dom i denne, om end Dommen var af den Natur, at den ikke endeligen deklarerede, hvad der var Ret eller ikke, og at derimod den yderligere Retshandling, hvoraf Dommen lod dette være afhængigt, skulde være udenfor Benaadningen. I saa Fald var den Paagjældendes Stilling heller ikke bedre, end om Beneficium paupertatis aldeles ikke

hvad enten lige af Hovedsagen flydende Retshandlinger maatte foregaae under samme Jurisdiction som denne eller ikke. Dog bortfalder Sagsførers Ud nævnelse naturligtviis, naar der meddeles Beneficium i Sager, i hvilke Sagsførere ifølge Lovgivningen ikke maae møde ***) , ligesom der i de Sager, der behandles efter Forordningen af 6te August 1824 ****), heller ingen Sagsfører bliver at beskikke, undtagen hvor detts af særdeles Narsager, f. Ex.: Partens Fraværelse, maatte være nødvendigt.

Cancelliet har fra vedkommende Auctoriteter i det egentlige Danmark modtaget de befalede Indber

havde været ham meddeelt, da han dog, naar han virkelig mangler Evne til at bestride Omkostningerne ved Gedsagen og altsaa ikke kan aflægge Geden, ingen Nytte har af Dommen. Da Beneficiet til den idømte Geds Afleggelse dog efter det Foranførte i al Fald ei kunde nægtes den, der var fundet kvalificeret til Beneficium i Hovedsagen, vilde det op kun føre til unyttigt Skriverie og Ophold, om det særskildt skulde ansøges og bevilges; ligesom dette Ophold og kunde blive meget skadeligt for den Paagjældende, som ofte ikke vilde sættes i Stand til betimeligen at faae den fornødne Gedsstavning udtaget.

**) F. Ex. de ubi Forordningen 20de October 1819 omhandlede Sager.

****) See Collegial-Tidenden for 1824, Side 419 ff.

retninger om Forligelsesvæsenets Tilstand sammesteds i Aaret 1824. Ifølge disse er der, af Sager, som henhøre til det almindelige Forligelsesvæsen, hvorunder ogsaa de ved Gjeldscommissionen i Kjøbenhavn, samt Søs og Gjesferetten henregnes, i Aarets Løb foretaget 26,371, hvoraf 18,091 ere forligte eller hævede, 528 udsatte, 7752 henviste til Retten og 2046 dertil virkelig indstævnte. Af Politiesager, der kunne forliges, (dog derunder de, som ere behandlede efter Forordningen 20de October 1819, ikke indbefattede), ere foretagne 3474, hvoraf 2391 ere forligte, 219 udsatte og 864 paadømte. Desuden er af Magistraten i Kjøbenhavn behandlet 223, hvori Forlig er prøvet, nemlig 160 Skilsmisse-Sager og 63 andre Sager. Af de første ere 73, og af de sidste 59, ialt 132 Sager, i Mindelighed afgjorte.

Af Sager, der ifølge Forordningen 20de October 1819 skulle behandles summarisk, er i 1824 behandlet i Danmark 1844, hvoraf 1432 ere blevne forligte, 60 udsatte, 8 henviste til Afgjørelse ved ordtair Rettergang og 344 paadømte under den ved Forordningen foreskrevne Behandlingsmaade.

Hvad de ved det almindelige Forligelsesvæsen i Aaret 1824 behandlede Sager angaaer, da var samme 4529 ringere end i 1823, hvilket atter var ringere end de vare i de nærmest foregaaende Aar; f. Ex. 2091 ringere end i 1822. I Aaret 1816 var Sagernes Antal 28,598, i 1817, 38,393, som

i 1818 tiltog til 47,869, og i 1819 til 48,194; hvorefter det i 1820 begyndte at gaae ned og siden succesfive er aftaget hvert Aar. Før 1816 var derimod Sagernes Antal, skjøndt det fra 1813 af var tillaget, dog ringere end det endnu var i 1824.

De virkelig til Retten indkomne Sagers Antal, der ligesom forrige Aar er noget mere end $\frac{1}{3}$ Deel af samtlige foretagne Sager, staae i et meget gunstigt Forhold til hele Antallet af indklagede Sager.

Antallet af de i 1824 ved Politieretterne behandlede Sager, der kunne forliges, har været 851 ringere end i 1823. Forholdet imellem de forligte og virkelig paadømte Sager er fuldkomment saa gunstigt som i de forrige Aar.

Af de ifølge Forordningen af 20de October 1819 summarisk behandlede Sager, har der derimod været 47 flere end det forrige Aar, og 8 henviste til Afgjørelse ved de ordinære Retter, da derimod i 1823 af 1844 ikkun 5 dertil bleve henviste. Af de saaledes behandlede Sager ere i 1823 udsatte 59 og paadømte 304; i Aaret 1824 er derimod 60 udsatte og 344 paadømte.

Denne Beretning har fra Cancelliet været H. S. Majestæt allerunderdanigst forelagt*).

Den 22de Maii d. A. er den forhenværende
 Soldkasserer i Solbjergbroe, D. N. S. Schlanbusch, for-
 *) Jernfør Collegial-Tidenden for 1824, S. 283:285.

undte Bestalling som Overkrigecommissair, paa Grund af en ham for misligt Embedsforhold overgaaen Høieste- retsdom, af Hs. Majestæt Kongen bleven casseret.

Fortættelse af Efterretningerne om ledige Geistlige Embeders Indtægter og de derpaa hvilende Byrder.

(See Coll. Tid. for d. A. No. 22, Side 276.)

298) Saltum og Hune Sogneskald i Halborg Stift, der efter gammel Ansætning var anslaaet til 354 Rdlr. Dets nuværende Indtægter ere efter den senere til Cancelliet indkomne Beretning angivne saaledes: 1) Tienden af begge Sognenes 494 Edr. tjendeydende Hartkorn, indbringer 69 Edr. 5½ Skp. Rug og 176 Edr. 1¼ Skp. Byg og 56 Rbdlr.; 2) Qvægtienden, hvoraf Præsten ikkun nyder en Part, kan ikke anslaaes til noget Bestemt, da samme tildeels er indbefattet under Korntienden; 3) Offer og Accidentser anslaaes til omtrent 150 Rbd. Sedler.

299) Krummerup og Fuglebjerg Sogneskald i Sjælland. Dette Embede, der efter gammel Angivelse var anslaaet til 300 Rdlr., er nu opgivet at have følgende Indtægter: 1) Tienden af Krummerup Sogns 276 Edr. Hartkorn anslaaes til omtrent 4 Skpr. Byg pr. Ede.; 2) 3 Tiende af Fuglebjergs 112 Edr. Hartkorn indkommer omtrent

6 Skpr. Byg pr. Tde. Hartkorn og Skatterne; 3) I Refusion høves 19 Rddlr. 2 β . Sølv; 4) Offer og Accidentser indbringe 120 Rddlr. Sølv; 5) Smaareddsel anslaaes til 30 Rddlr. Rigsbankp.; 6) Præstegaardens Avling staaer for Hartkorn $3\frac{1}{2}$ Tde. med et Areal af 47 Tdr. Land.

300) Weerst, Bekke og Worbusse Sogne kald i Ribe Stift, der efter gammel Ansætning var anslaaet til 200 Rdlr. Dets nuværende Indtægter ere opgivne saaledes: 1) Tienden af Weerst Sogns 56 Tdr. 5 Skpr. 2 β dkr. Hartkorn, indbringer 23 Tdr. Rug, 1 Td. Byg, 2 Tdr. Boghvede og 2 Tdr. Havre; 2) I Tiende af Bekke Sogns 102 Tdr. 2 Skpr. 1 β dkr. 1 Alb. Hartkorn, svares 42 Tdr. Rug; 3) Tienden af Worbusse Sogns 110 Tdr. 2 Skpr. 2 Alb. Hartkorn udgjør 46 Tdr. Rug; 4) Af Annergaarden i Bekke ydes aarlig 17 Rddlr. 3 Mk. Sølv og 2 Tdr. Rug; 5) I Ostetiende høves 6 Lpd.; 6) Af nogle bortleiede Jorder fra Præstegaarden indkommer aarlig 2 Rdd. 3 Mk. Sølv; 7) Offer og Accidentser anslaaes til omtrent 150 Rdd. Sølv; 8) Refusion af Colonisternes Tiende 9 Rdd. 3 Mk. Sølv; 9) Præstegaarden staaer for Hartkorn 5 Tdr. 3 Skpr. 2 β dkr. Hartkorn Ager og Eng, og 1 β dkr. 2 Alb. Etovskylb med et Areal af 68 Tdr. Land.

(Fortsættes).

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Præste-Embedet ved Sions Menighed i Tranquebar og det der med forenede 1ste Missionair-Embede, 600 Madras-Rupier. Desuden nyder denne Embedsmand, fra den Tid af, han har forskaffet sig de, til at forestaae 1ste Missionair-Embedet, fornødne Kundskaber i det tamuliske Sprog, endnu 600 Madras-Rupier aarlig. — Ordineret Catechet- og første Lærer-Embedet ved Borger-skolen i Michaelis Sogn i Fredericia, 400 Rbd. Sølv og fri Bolig, foruden Høstidsoffer af Menigheden. — Sognekalder i Kjøbstaden Sarkjæbing i Lolland, 350 Rbd. — Gjøt Sognekalder i Halsborg Stift, 180 Rbd. — Ringsted Sognekalder paa Falster, 400 Rbd. — Naarup Sognekalder i Syen, 400 Rbd. — Ordineret Catechet- og første Lærer-Embedet ved Borger-skolen i Kjøbstæden Weile, 300 Rbd. Sølv aarlig, foruden fri Bolig og Brændsel, samt Høstidsoffer af Menigheden.

Befordringer og Ufgang.

Under det danske Cancellie: Den 1ste Junier er Provst for Hvetboe, Østerhan og Vesterhan Herreder, samt Sognepræst for Klim, Thorup og Vinus Menigheder under Halsborg Stift, H. W. K. Curk, beskikket til Sognepræst for Grevinge Menighed i Sjælland; Cand. theol. J. C. Jedrosky til personel Capellan for Ulkeballe Menighed paa Alsø. Den

7de, Overauditeur samt Auditeur ved det 1ste Indiske Infanterieregiment, N. Møller, til Herredsfoged og Skriver i Veire Herred under Kjøbenhavns Amt; Cancellisecretair, samt Secretair ved Protocollerne i Høiesteret, B. S. Brorson, til Birkedommer og Birkeskriver i Hirschholms Birk under Frideriksborg Amt; Procurator N. P. Mohr til Birkedommer ved Grevskabet Bregentved Birk; Cand. juris J. S. Laurup til Birkeskriver ved Grevskabet Bregentveds Birk; samt derhos constitueret til Birkedommer og Skriver ved Bispefeldt Klosters Birk.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 3die Maai er den Storbritanniske Hannoveriske Overstaldmester, Grev af Kielmamegge, efter Ansøgning i Naade entlediget fra hans Embede, som Landraad i Hertugdømmet Lauenborg. Den 31te, Secretair og Herredsfoged J. F. Christiansen i Slesvig, beskikket til Justitiarius for det adelige Gods Røgen. Den 3die Junii, Syndicus og første Stadssecretair i Altona, Justitsraad J. H. Lange, til første og derigerende Borgemester sammesteds, og hidtilværende 2den Stadssecretair i Altona, Justitsraad G. L. v. Guszmann, til Syndicus og første Stadssecretair sammesteds; Hofjægermester N. E. H. E. Greve af Bernstorff til Wotersen og Landsken til 4de Landraad i Hertugdømmet Lauenborg.

Under Landmilitair-Etaten: Den 24de April, den ved Kjøbenhavns borgerlige Artillerie staaende

Secondlieutenant N. E. Plockross, udtraadt efter Ansøgning af Nummer og sat paa 2 Aar à la suite ved samme, og Commandeersergeant F. C. Milling udnævnt til Secondlieutenant ved bemeldte Artillerie. Den 29de, i Anledning af Major Greve af Moltkes dødelige Afgang, er den characteriserede Major ved det Gyenske Regiment lette Dragoner P. C. J. v. Bardenfleth, Ridder, udnævnt til Premiermajor, og den ved Regimentet à la suite staaende Ritmester J. G. Baron af Bedel til Bedelsborg til Chef for den vacante 4de Escadron, hvorimod hans havende Erragage indtrækkes og bespares. Den 1ste Maii, den nyligen affedigede Premierlieutenant F. W. v. Stockfleth bevilget Capitains Afsked. Den 4de, Compagniechirurg ved det 2det Jydske Infanterie Regiment G. H. Dysterdich meddeelt Bataljonschirurgs Character. Den 11te, efter Ansøgning er de ved Kjøbenhavns borgerlige Artillerie staaende Secondlieutenanter E. C. Hjorth og J. H. Næve meddeelte Afsked i Naade fra den borgerlige militaire Tjeneste, den sidste formedelt Svagelighed, og Fyrværkerne C. F. Wisbye og F. F. Gyllich udnævnte til Secondlieutenanter ved bemeldte Artillerie; Premierlieutenant ved Helsingørs borgerlige Artilleriecorps N. E. Sanne affediget efter Ansøgning og formedelt Svagelighed i Naade fra den borgerlige militaire Tjeneste. Den 13de, Capitain F. v. Hummel, af Kronens Regiment, affediget efter Ansøg-

ning og formedelst Svagelighed i Naade af Krigstjenesten med Majors Character og Pension, og den i Regimentet staaende Stabs capitain H. F. v. Holm udnævnt til Chef for det derved vacant blivende Compagnie. Den 14de, Landcadet C. E. v. Bornemann og Secondlieutenant à la suite ved Livgarden til Fods J. E. v. Skeel, som nu have opfyldt Anordningerne om Officeexamen, tillagte Secondlieutenants Anciennitet fra Resolutionens Datum. Den 15de, Garnisonschirurg i Friberikstæd paa St. Croix, characteriseret Regimentschirurg H. E. Hoffner, afskediget efter Ansøgning og formedelst Svagelighed i Naade fra bemeldte Embede. Den 17de, characteriseret Bataillonschirurg ved Dronningens Livregiment J. F. L. Hoffeldt, Dannebrogsmænd, udnævnt til virkelig Bataillonschirurg ved bemeldte Regiment; practiserende Læge, Cand. chirurg. F. W. Mansa, udnævnt til Bataillonschirurg ved Hs. Majestæts Livjægercorps. Den 18de, den fra det Slesvigske Jægercorps afskedigede Premierlieutenant A. G. E. v. Conring bevilget en nye-Afsked af Krigstjenesten som Capitain. Den 21de, i Kronens Regiment Premierlieutenant H. H. v. Dreyer udnævnt til Stabs capitain med den ham forbeholdte Capitains Anciennitet; characteriseret Premierlieutenant J. E. H. v. Lemmich forfremmet til virkelig Premierlieutenant, og Secondlieutenant H. E. v. Hartwig oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privillegium.

No. 32. Den 18de Junii 1825.

Trykt i det Kongl. Børsens. Borttrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sønde Østred,
Deputerede i det kongelige danske Landsting.

L o v g i v n i n g.

Blandt de flere Midler, som, efter den almindelige tyske Rettergangsmaade, kunne benyttes af den, som ikke finder sig tilfredsstillet ved en Dom, er Akternes Forsendelse til et juridisk Facultet forlangst afføkket i Hertugdømmene Slesvig og Holsten, og den saa kaldte Reiteration, hvorved en Ret, i Form af den forrige Doms Forklaring og nærmere Bestemmelse, kan afhjælpe den Besværing, som derover føres, synes aldrig at have været i Brug sammesteds. I Hertugdømmet Lauenborg vare betimede disse Retsmidler endnu i fuld Gang. End ikke var den Indskrænkning der vedtagen, som i andre Lande, og navnlig allerede for over 100 Aar siden i de fleste Hannoveriske Provinser, at den, der forlangte

Leutation', derved taber Ret til Appel; men det stod til ham, naar han ikke ad Leutationsveien opnaaede sin Hensigt, siden at betræde Appellationsveien. Da Leutationen foregaaer for samme Ret som den, der har affagt Dommen, saa udrettes ved samme ikke let noget ved de Retter, der ikke have et anseeligt Antal Medlemmer, (saa at en nye Referent og Conreferent kan udnævnes), naar ei dermed forbindes Alternes Forsendelse til et juridisk Facultet. Dette sidste Middel, som i ældre Tider blev meget begunstiget, er i senere Tider betragtet som en saadan Hindring for en eensformig og hurtig Retspleie, at man i de fleste Lande har fundet raadeligt enten ganske at affæffe eller dog mærkelig indskrænke den. Den er og i Hertugdømmet Lauenborg aldeles ophørt med Hensyn til de Sager, som forhandles for den øverste Ret. Men ved første og anden Instants er den ikke affæffet. Vel indeholder den Lauenburgske Hofrets Ordning af 1684, Tit. 1. §. 7 og Tit. 37. §. 3., at den hverken ex officio eller paa Parternes Begjæring maa tilstådes¹⁷⁸ uden af vigtige Harsager; men den Holsten-Lauenborgske Overret fandt, at dette ikke kunde være Regel for Leutations Tilfælde. Bestemmelsen angaaer nemlig kun den endnu ikke paadømte Sag, og var derfor ei gjeldende under Leutation, som først finder Sted efter Sagens Paafjendelse. Bemeldte Lov indeholdt saaledes ikke Regelen for det omhandlede Tilfælde, men dette maatte

bedømmes efter den almindelige Proces, og da talet Sagens Natur og anseete Retslæreres Authoritet for uætinget Afgang til Akternes Forsendelse i Reiterationstilsælde. Det fandtes, af den ovenansførte Grund, heller ikke raadeligt aldeles at affkaffe Akternes Forsendelse i Reiterationstilsælde, men derimod var der isørigt megen Anledning til at indskrænke sliq Forsendelse af Akterne. Det fandtes, at Underretterne, naar de i første Instants skulde afgjøre en Sag, ikke burde have Afgang til, enten af egen Drift, eller paa Parternes Begjæring, at beslutte Akternes Forsendelse; hvilken derfor ikke i første Instants ved de sædvanlige Underretter skulde finde Sted, uden hvor der fandtes retmæssige Grunde til at excipere imod Retten, hvorom dog først vedkommende Overdomstuel, fra hvis Beslutning i saa Henseende ingen Appel maatte tilstådes, havde at kjende. I Reiterationstinstantsen skulde vel Akternes Forsendelse derimod vedblive, forsaavidt man brugte dette Retsmiddel, i Stedet for Appel; men den ovenmeldte i Hertugdømmet Lauenborg gjeldende Regel, at den samme Part, som havde forsøgt Reiterationen, sident kunde benytte Appel, fandtes at burde, med Hensyn til Underretten forandres, da samme giver den Part, som det er omi at gjøre at forhale Sagen, en alt for banet Wei hertil, og i Grunden medfører, at det blive ser, ja, naar det andet Partie tillige benytter Reiterationemidlet, endog flere Instantser. Reglen

burde derfor være, at den, der søgte Reiteration,
 skulde antages at give Slip paa Appel. Ligesom
 dette vilde, ved at gjøre Reiterationsmiddelet sjeldnere,
 tillige have samme Virkning med Hensyn til
 Akternes Forsendelse, saaledes burde denne og ophæves
 i de Sager, som et kunne appelleres til Overdomstolene,
 og hvor Reiterationen altsaa blot er et subsidiarisk
 Retsmiddel, men ikke træder i Stedet for en ellers
 tilladt Appel. Det maa mærkes, at Appel fra
 Underretterne kan finde Sted i alle Sager, der
 angaae en Gjenstand af 50 Marks Værdie eller dets
 over, og at i de ringere Sager Gjenstanden staaer i
 intet Forhold til de med Akternes Forsendelse
 forbundne Omkostninger. For de Sager, som i første
 Instants forhandles ved Dicastertene i Rågeburg,
 hvorfra Appel skeer til den Holstenske Overret, som
 sidste Instants, fandtes det dog, at Reiterationens
 Brug ei burde ubelukke Appel, men at det, for saa
 vidt som mueligt at overholde Grundsætningen om
 Ret til at forsøge sin Sag gjennem tre Instants,
 og i Oversensstemmelse med Ridder- og Landskabets
 Gærringer, indell videre burde tilstødes en Part
 successive at benytte begge Retsmidler. Ligeledes
 maatte i Sager, som ved fornævnte Retter
 behandles i første Instants, Akternes Forsendelse i
 Reiterationstilfælde finde Sted, om endog Sagen
 var inappellabel, da ellers Reiteration i
 deslige Sager, hvortil alle, der ei udgjøre
 fulde 400 Rdlr. henhøre, vilde tabe saa

godt som al Virksomhed. Fremdeles maatte det og i de Sager, som behandtes ved Dicasterierne i Næsteborg, som høiere Instants, hvor vigtige Grunde talte derfor, være tilladt at forsende Akterne til en juridisk Facultet. Men, for at modvirke Sagernes Forhaling, skulde ingen Appel tilstædes fra det Decret, hvorved Retten, i disse sidste Tilfælde, bevilger eller nægter Akternes Forsendelse; hvilket ikke kunde anses nødvendigt, da Parten dog i al Fald ad Reiterationens- eller Appellationsveien, hvoraf den ene eller den anden må staae ham aaben, kan faae den mangelige Urret, som maatte tilføies ham, afhjulpet.

De foranstaaende Betragtninger have foranlediget en nye Forordning til Processgangens Forfættelse i Hertugdømmet Lauenborg, hvilken, efter at det Slesvig-Holsteniske-Lauenborgske Cancellie, som foranlediget, ved et Andragende fra den Lauenborgske Regering, havde taget Sagen under nøie Overveielse, ligesom det og havde indhentet de Betænkninger, som fandtes fornødne, havde derom gjort allerunderdanigst Foreskiilling, er udkommet under 22de Marts 1825, og i Oversættelse lyder saaledes:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Gjørre vitterligt: Da det i Bort Hertugdømme Lauenborg har vilst sig, at den Udstrækning, hvori Forsendelse af Akter til juridiske Faculteter hidtil har været tilladt, og den Skik forvants, at Reiteration ikke udelukker Dragen af

Appel, foranlediger en for det almindelige Vel skadelig Forhaling i Retspleien, have Vi, for i denne Henseende at virke til en forkortet Procesgang, efter foregaaende Communication med Vort troe Ridders og Landskab i Hertugdømmet Lauenborg, fundet os bevægede til at foreskrive følgende Bestemmelser for Fremtiden:

§. 1.

Underretterne i Vort Hertugdømme Lauenborg, som desuden ere forpligtede til, saavidt muligt at paa kjende Retsstridigheder efter mundtlig Forhandling, og kun som Undtagelse at tilståde skriftlig Proces, kunne i de Sager, som hos dem ere at afgjøre i 1ste Instants, for Fremtiden, hverken af egen Drift, eller efter Parternes Begjæring, foranstalte Akternes Forsendelse. I Tilfælde, hvor der ere retmæssige Grunde til at excipere imod Retten, er Akternes Forsendelse vel i disse Sager fremdeles tilladt, men Afgjørelsen, om et saadant Tilfælde finder Sted eller ikke, tilkommer, og det i sidste Instants, vedkommende Overdicassterier. Naar derfor en Underret troer, paa Grund af personlige og Embedsforhold, at burde afholde sig fra at kjende i Sagen, har den at henvende sig desangaaende til vedkommende Overret, og oppebie dens Bestemmelse, om Akternes Forsendelse skal skee. Vil en Part excipere imod Retten, og gjøre Brug af det i flige Tilfælde tilladelige Retsmiddel af Akternes Forsendelse, bør den indgive sin

Forestilling til vedkommende Dverdicasterium, hvori Grundene til Indsigelsen maae ansøres, og de fornødne Beviser angaaende de Omstændigheder, som derved komme i Betragtning, vedlægges; ligesom det og til samme Tid bør meddeles Underretten Underretning om saadan Verhørespøens.

§. 2.

I Reutterationsinstantsen er Akternes Forsendelse ved Underretterne vel tilladelig, men Brugen af Reutterationen skal for den Part, der benytter samme, for Fremtiden ydelukke Appel, og altsaa kun electiv concurrere dermed. I de Sager, som efter deres Beskaffenhed ikke ere appellable, og hvorved Reutteration altsaa kun finder Sted, som subsidialt Rettsmiddel, er derimod Akternes Forsendelse i Reutterations-Instantsen uden Undtagelse utilladelig.

§. 3.

Med Hensyn til Akternes Forsendelse i de Sager, der forhandles ved Dicasterierne i Ragsburg, hvad enten saadant skeer i 1ste Instants eller de ved Appel eller andet Paaankningsmiddel indkomme for bemeldte Retter, eller og efter af dem allerede afgivne Kjendelser, der ere anhangige i Reutterations-Instantsen, skal det indtil videre forblive ved Bestemmelserne i Hofretsordningen Tit. 1. §. 7, Tit. 37, §. 3, og Tit. 38, hvorefter Akternes Forsendelse paa Parternes Begjæring ubetinget tiltraæes i Reutterations-Instantsen, naar udenfor Reutterations-

Instantsen kun af antagelige Grunde, hvad enten Retten saa foranstalter samme af egen Drift, eller det skeer paa Parternes Begjæring. For at forhindre unødvendig Sammenhobning af flere Paaankningsmidler, skal der imidlertid i disse sidste Tilfælde, hvori Akternes Forsendelse kun under Betingelse er tilladelig, men hvor der dog endnu i Reuterations- eller Appellations-Instantsen er et Middel tilbage til at bewirke en Remedur, intet videre Paaankningsmiddel finde Sted fra de Decreter, Bore Dicastrier i Ragsborg affige, hvad enten de tilstøds Akternes Forsendelse eller afflaae samme.

§. 4.

Fremdeles skal den ved Bore Dicastrier i Ragsborg hidtil fulgte Regel, at i appellable Sager, efter at Reutation er brugt, endnu Appellation kan anvendes, ogsaa for Fremtiden vedblive med Hensyn til de i 1ste Instants ved hine Dicastrier til Behandling kommende Sager. I de øvrige Sager udelukker derimod herefter Valget af Reutation den Part, der gjør Brug deraf, fra Appel. Dog følger det af sig selv, at den her og i §. 2. gjorte Indskrænkning i Brugen af Reutation, hverken er gjeldende i Henseende til Rietsager, i hvilke ved denne Forordnings Publication Reutationen alre er interponeret, ei heller kan forklæres derhen, at den Part, som fordrer Reutation i en Incidentspunkt eller en enkelt Deel af Behandlingen, derved

fulde tabe Ret til Appel med Hensyn til andre Dele af Behandlingen, eller andre Incidentpunkter, eller i Hovedsagen.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet ic.

Under 7de Junii er igjennem det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium udsædiget et Privilegium for det østersøiske Compagnie i Kjøbenhavn, saa lydende:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: at Vi allernaadigst have tilladt, ligesom Vi herved bevilge og tillade Opretelse af et Handelsinteressentskab ved Netter under Navn af det Østersøiske Compagnie i Kjøbenhavn. Hvilket Handels-Compagnie Vi allernaadigst meddele følgende Begunstigelser.

- 1) Compagniet maa i 20 Aar fra 1ste Matt d. X. drive al Slags Handel en gros med samme Retstigheder, som de herværende Grossererere.
- 2) Compagniets Netter maa udskædes og transporteres paa Navn eller Ihændehaver uden stemplet Papiir.
- 3) Compagniet maa hævve 5 pCt. aarlig Rente af Laan og Forskud i de Tilfælde, hvor ellers kun almindelig Rente 4 pCt. maa tages.

- 4) Vi tilfige Compagniet, at i Tilfælde af Krigs-
udbrud, skulle de fremmede Eiendomme, der ere
anbetroede Compagniet, være forskaandede for Con-
fiscation, og at i samme Tilfælde, de Skibe, som
ere adresserede til Compagniet, saastremt de ere
afgaaede forinden Krigsudbruddet var bekjendt paa
Uffeilingsstedet, ikke skulle være underkastede Con-
demnation, naar de opbringes af Vore Krigsfar-
tøiet eller Kapere.
- 5) Ligeledes tilfige Vi Compagniet, at de Summer,
som, ifølge Actier eller Coupons, skulle udbetales
til Actie:Eierne, maae være frie for enhver Af-
fortning, Arrest eller Beslag, der, det være sig i
Krigs- eller Fredstider, maatte blive paabudet.

Løvrigt overlade Vi til Interessentskabet at
treffe indbyrdes Overenskomster angaaende dets Be-
styrelse, Handelsforetagender, Midlers Anvendelse,
Udbytte m. m., som kan sigte til Selskabets Be-
tryggelse og Opnaaelse af dets Formaal. Hvilke
Overenskomster skulle være fuldkommen forbindende,
naar de ikke stride mod Landets almindelige Love eller
Andres velerhvervede Rettigheder.

Hvoresfter alle Vedkommende sig allerunberda-
nigst have at rette og forholde.

Givet ic. ic.

Fra det danske Cancellie er under 14de Junii
udfærdiget følgende Placat:

Det har behaget Hs. Majestæt Kongen, ved allerhøieste Resolution af 4de d. M., blandt andet, allernaadigst at bestemme:

- 1) at Enhver, der har Kaldsret til en Skole, hvor den indbyrdes Underviisnings-Methode er bifaldet indført, bør, i Tilfælde af Vacance i Skolelærer-Embedet, besætte dette med en Person, som, foruden de øvrige befalede Egenskaber, har Dygtighed til at anvende bemeldte Methode efter de allernaadigst approberede Bestemmelser for samme; samt at Collats ei bør udstedes for den til et saadant Skolelærer-Embede Kaldede, forinden fyldestgjørende Beviis, enten ved troværdig Attest, eller ved Prøvelse, er præsteret for, at han besidder denne Dygtighed *).
  - 2) at de i Skolelærer-Seminiarierne dannede og derfra afgaaede Seminarister, saa og de allerede
- *) Det er vist nok meget naturligt, at den, som det er betrect at udnævne til Skolekald, skal være pligtig til at vælge et Subject, som er skicket til at forestaae Underviisningen efter den Norm, som engang, i Medhold af Kongelige Resolutioner, og i Overensstemmelse med hvad Stedets locale Auctoriteter have fundet gavnligt, der er blevet indført; og det vilde være høist urigtigt, om den engang indførte Underviisningsmaade skulde standse, fordi den Kaldsberettigede ikke fandt for godt at vælge en af de Mange, som ere i Stand til at fortsætte samme.

fatte Skolelærere, kunne vente, at det, naar de, i paakommende Tilfælde, søge om Ansættelse som Skolelærere, eller om Forskyttelse til mere indbringende Skolelærer-Embeder, og naar de tillige besidde de ellers fornødne Kundskaber og Færdigheder, skal tjene dem til særdeles Anbefaling, at de, med tilbørlige Attester fra den i Sjæbenhavn værende Normal-skole for den indbyrdes Underviisnings-Methode, eller fra Forstanderen ved et Kongeligt Skolelærer-Seminarium, eller og fra Sognepræster paa de Steder, hvor Metboden er indført, og som af Cancelliet ere bemyndigede til at udfæde saadanne Beviser, kunne godtgjøre, at de have erhvervet den fornødne Kundskab om denne Læremaade og dens practiske Anvendelse **).

Hvilket herved bekjendtgjøres, til Efterretning for alle Vedkommende.

***) Denne Bestemmelse er i det væsentlige taget af et for Hertugdømmene Slesvig og Holsten under 8de Junii 1824, (See Collegial-Libenden S. 364-365), udfædt Cancellie-Patent. Det indsees let, at, skjøndt det i de Skoler, hvori den indbyrdes Underviisningsmaade ikke endnu er indført, ingen aldeles nødvendig Genstand er hos Læreren, at han er denne Underviisningsmaade mægtig, saa fortjener dog den Lærer at foretrakkes, som er i Stand til at give Underviisning efter denne Methode, naar det i sin Tid af rette Vedkommende findes tjenligt at indføre den.

Ved Circulaire fra Cancelliet til samtlige Biskopper i Danmark, saavel som samtlige Skoledirectioner i Danmark, er det, ifølge allerhøieste Resolution af Ake Junii tilkjendegivet disse, at det er Hs. Majestæts allerhøieste Villie: "at Præsterne, enhver i sit Pastorat, have at opmuntre Skolelærerne til, saasnart dertil findes Leilighed, at forskaffe sig Kundskab og Færdighed til indbyrdes Underviisningsmethodens Anvendelse i Overeensstemmelse med de for samme approberede Bestemmelser.

Derhos er det, ved samme allerhøieste Resolution, forundt Skole-Commissionerne Bemyndigelse til, af Skolekasserne at tilstaae de Skolelærere, som behøve Hjælp for at kunne forskaffe sig Duellighed til bemeldte Methodes Anvendelse, en, efter Omstændighederne, passende Understøttelse til dette Brug.

Blandede Efterretninger.

Ved Rescript til Amtmanden over Hjørring Amt er det tilladt, at der i Frederikshavn aarlig maa holdes 2de Markeder, det første den 17de Julii med Kram og andre Varer, og det andet den 10de October med Heste og Qvæg.

Under 27de Mai er J. P. Hassfeldt af Kjøbenhavn meddeelt Bevilling, som Translator i det engelske Sprog.

Den 1ste Junii er surnummerair Kæsesfor i den Kongelige Lands Overret i Viborg, Greve J. W. F. Ahlesfeldt Laurvig, meddeelt Ordre til indtil videre, at møde og fungere som Kæsesfor i Høiestret.

Under 7de Junii er forhenværende constitueret Regimentsschirurg ved det 3die jydsk Infanterie-Regiment, W. Rønne, forundt Bevilling som Translator i det franske og engelske Sprog.

Ved Rescript til Biskoppen over Aalborg Stift er det bestemt, at Nørhøe Sogn ikke mere skal udgjøre et eget Pastorat, men herefter være annecteret med Snekked Sogn:kald under Thisted Amt.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Spentrup og Gassum Sogn:kald i Aarhus Stift, 420 Rbd. — Lørring og Heldum Sogn:kald i Ribe Stift, 256 Rbd. — Selde og Aasted Sogn:kald i Viborg Stift, 278 Rbd. I Pension til en, i Naade fra Embedet entlediget, Sognepræst svares aarlig 150 Rbd. Sølv. — Byefoged Embedet i Varde, samt Herreds-foged-Embedet i Øster- og Vester-Herredet.

Besørgninger og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 1ste Junii er Cand. theol. N. S. Deichmann beskikket til personel Capellan for Taarnbye Menighed paa Amager. Den 3die, Sognepræst for Smedsted Sognekald under Thisted Amt, N. L. E. Venhø, beskikket til Sognepræst for Nørhaae Menighed i samme Amt; Cand. theol. J. N. Espesen til Sognepræst for Langaae og Drendrup Menigheder i Fyen; Cand. theol. J. Brorson til Catechet ved den danske Garnisons Menighed i Kjøbenhavn, samt derhos tillige at maatte ordineres til Præst. Den 7de Junii, Byesoged og Byeskriver i Sørfjøbing, Herredsfoged og Skriver i Lollands Musse Herreder, samt Birkesdommer og Skriver ved Grevskaberne Hardenberg, Reventlou, Christiansholm og Knuthenborg m. v., Cancellieraad E. Hartmann, efter Ansøgning i Naade entlediget fra hans Embede, som Birkeskriver ved Grevskabet Knuthenborgs Birk; Prøveprocurator E. N. Møller beskikket til Birkeskriver ved Grevskabet Knuthenborg.

Under det Slesvig, Holsten og Lauenborgske Cancellie: Den 3die Junii er Justitsraad og første Borgemeester J. H. Lange i Altona udnævnt til vicefelig Statsraad. Den 7de, Subrector ved den lærde Skole i Flensborg, Dr. philos. G. E. F. Francke, beskikket til Conrector ved Skolen; Reservechirurg E. F. Kamløse til Districtschirurg paa Romø.

Under Rentekammeret: Den 22de Februar er Kammerherre, Hofjægermester og hidtilværende Overførster, E. C. A. von Warnstedt, udnævnt til Jægermester i det Slesvig-Holsteniske Jægermesterdistrict med Godset Drage. Den 1ste Martii, hidtilværende Copist i Rentekammerets Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie, N. Boldt, udnævnt til Hunsfoged i Amtet Bordesholm; Forstcandidat J. F. D. Grotian til Skovrider i Dünth i det Sundewitzske District; Forstcandidat J. H. Wiedemann til Skovfoged i Buchholz i Segeberg Amt; Forstcandidat N. Reimer til Skovfoged i Hahnheide i Trittau Amt; Forstcandidat J. F. Seehusen til Skovfoged i Brügge i Bordesholms Amt; Forstcandidat G. Stallknecht til Skovfoged i Syderholz i Apenrade Amt, og Jæger Warner til Skovfoged i Dravitt i Lygumkloster Amt. Den 15de Martii, hidtilværende Lombardforvalter Schrøder til at være Amtsskriver i Amtet Kiel. Den 13de April, Landmaalet P. J. Petersen udnævnt til at være Kammer-Assessor. Den 16de, Kammer-, Forst- og Jagtjunker E. A. J. Rosen, udnævnt til Overførster i den Holsteniske Deel af det Slesvig-Holsteniske Jægermesterdistrict med Godset Drage. Den 31te Mai, Forstcandidat E. W. Stafeldt udnævnt til Forst- og Jagtjunker. Den 24de, Cand. juris Greve G. Reventlou, udnævnt til supernummerant Amtsskriver ved Amtet Raseborg.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 33 og 34. Den 25de Junii 1825.

Trykt i Det Kongl. Bøihsend. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Udertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

J u s t i t s s a g.

Ved Høiesterets Dom af 26de April 1825 er Arrestanterne Hans Jacob Jensen og Karen Jacobsdatter af Tvede i Sunds Gudme Herred under Svendborg Amt, for begaaet Mord, tilfandne at miste deres Halse og deres Hoveder at sættes paa Stage m. m.

Ifølge den fra Protocol Secretairerne i Høiesteret til Cancelliet indkomne Beretning, er denne Forbrydelse bleven opdaget paa følgende Måde:

Den 22de Febr. s. A. ankom Arrestanten Hans Jacob Jensen til Helsingør uden Pas, hvilket foranledigede, at han blev examineret om sin Stilling, og at nærmere Oplysninger, ham betreffende, bleve søgte fra den Egn, hvorfra han var kommen, ligesom han

og, paa Grund af hans utilfredsstillende Forklaring om hans Stilling, blev hestet.

Et Forhør blev da, under 16de Marts s. A. optaget ved Sunds Gudme Herred i Svendborg Amt, hvorved Arrestanten sigtedes for flere Forbrydelser, men blandt andet ved Deposition af en Søn af den afdøde Enke Kirsten Rasmussdatter, Hans Rasmussen, for, at han for omtrent 7 Aar siden, med Gift havde ombragt fornævnte Deponents Moder, der var forlovet med Arrestanten. Dennes Forklaringer, der dels bekræftedes ved de øvrige Deponenteres Udsagn, opvakte derhos Formodning om, at Karen Jacobsdatter, som tilligemed Hans Jacob Jensen, havde været om den Afsøde i den korte Sygdom, som gik foran hendes Død, var deeltagende i denne Forbrydelse, og at denne var motiveret derved, at han vilde ægte fornævnte Karen Jacobsdatter, eller at han dog kunde leve friere med hende end han kunde, naar han skulde ægte Kirsten Rasmussdatter, med Hensyn til hvilket Ægteskab der allerede var skeet Lyssning fra Prædikestolen.

Efterat Hans Rasmussens Forklaring var afgivet, blev Karen Jacobsdatter, der havde været med Hans Jacob Jensen i Helsingør, men var vendt tilbage, fremstillet for Forhøret, men benægtede Factum. Imidlertid fandt Dommeren Anledning til at belægge hende med Arrest. Bemeldte Benægtelse er derefter

gjentagen, saavel af Karen Jacobsdatter, som og af Jensen, da Forhør over ham paa nye blev optaget i Helsingør, dog begyndte han allerede ved det den 7de April 1824 der optagne Forhør at tilstaae noget af hvad der var forklaret om ham; og ved et Forhør af 8de næstefter afgav han, efterat de mod ham fremkomne betydelige Data vare ham foreholdte, Tilstaaelse om at have gjort sig skyldig i den ham imputerede Forbrydelse. De af ham, saavel under dette, som de følgende Forhører afgivne Tilstaaelser, gaae i det Væsentlige ud paa Følgende: "Efterat han i sit 18de Aar var bleven confirmeret, leiede han et Bærelse i Ulbølle, hvor han drev Bøverprofessionen og blev bekendt med Tiltalte Karen Jacobsdatter, som var gift med Mads Andersen. Dette Bekendtskab blev saa fortroligt, at de havde legemlig Omgang sammen. Han blev ogsaa indviet i Alt, hvad der vedkom hendes Familie, og erfarede paa den Maade, at Karen Jacobsdatter, medens hun boede i Ulbølle, fordi der hos hende og Mand skulde pantses for nogle Afgifter, havde besørget noget Indhøe til Kirsten Andersdatter i Tvede, hvis Mand, Niels Rasmussen, dengang levede, og hos hvem Tøiet blev skjult. Dette Tøi var der endnu, da Kirsten Andersdatters Mand døde, fordi det imidlertid var aftalt, at Mads Andersen og Karen Jacobsdatter med Alt skulde flytte til bemeldte Folk. Imidlertid vakte Niels Rasmussens

noget upasfellig; da nu Karen Jacobsdatter en Løve: dag Morgen skulde skjære hende et Stykke Smørrebrød, gav hun hende Nottekrudt derpaa, hvorefter hun fik en Kop Kaffe. Ifølge Arrestantens første Forklaring, saae han ikke hvorledes Karen Jacobsdatter kom Giften paa Maden, hvormeget der blev tilovers, eller hvor dette aflagt, da han imidlertid gik op og ned ad Gulvet; men da hun skulde skjære Smørrebrødet og stod med Ryggen vendt mod Sengen, hvort Kirsten Andersdatter laae, drog hun op af Varmen et Stykke Papiir, der var sammenlagt i en Fiirkant, som et Pulverpapiir, og indeholdt saameget som to Fingerruller af et hvidt Pulver, hvilket hun derhos hvidskende fortalte Arrestanten, var Nottekrudt. Derimod har han, efterat være bleven transporteret til Højen under Confrontation med Karen Jacobsdatter, udsagt: at han vel ikke næste saae, hvorledes hun lagde Nottekrudt paa Smørrebrødet, da han, som meldt, gik op og ned ad Gulvet, men at hun sagde hvidskende til ham, at nu vilde hun lægge det derpaa; hvorefter han saae, at Karen Jacobsdatter hældte Nottekrudt i den ommeldte Kaffe, som han selv overrakte sin Forlovede, hvem han saae, saavel at drikke denne, som at spise det oinforklarede Stykke Smørrebrød, der blev hende overrakt af Karen Jacobsdatter. Strax efter at Kirsten Andersdatter havde faaet Giften, begyndte hendes Tilstand at forværres, hun flagede over indvortes Brænden samt Trykken for Hjertet og bes

lyndte samme Dag at faae Brækning. Næste Dag lod han bede for hende paa Prædikestolen, og efter at hendes Lidelser daglig vare tiltagne, døde hun 2 a 3 Dage efter at have faaet Giften. Hendes Liig blev vasket og klædt af Degnen Kasmussens Enke, Karen Kasmusdatter, af Grethe Marcusen og af en Kone navnlig Kathrine Kirstine Pedersdatter, hvilken Sidste har udsagt, at hun ved denne Leilighed ikke observerede noget Usædvanligt ved det døde Legeme. Arrestanten forklarede isvrigt: at han og Karen Jacobsdatter, strax efterat Giften var indgiven Kirsten Andersdatter, bleve ængstelige for at Gjerningen skulde vorde røbet, og at Karen Jacobsdatter, for at den Afdøde ikke skulde gaae igjen, lagde to Skilling i hver Etde af Liigkisten, hvorhos han erkjendte, at have været lige Aarsag med Arrestantinden i Kirsten Andersdatters Død.

Hvad nu Karen Jacobsdatter angaaer, da har hun under et Forhør ved Sunds Gudme Herredstret den 17de April s. A. afgivet Forklaring om sin Deeltagelse i Mordet paa Kirsten Andersdatter, men tildeels søgt at skyde Skylden paa Jensen, idet hun har udsagt: "at da hun ikke vilde udføre Mordet med Rottetrukt, hvorom Jensen saa ofte havde anmodet hende, gav han selv Kirsten Andersdatter denne Gift i Grød om Astenen; han havde forhen givet hende den i Kaffe, og den paafølgende Dag gav han hende Sdie Gang Rottetrukt i bemeldte Drik, ved hvil:

ten sidste Lællighed Arrestantinden var tilstede og blev
 anmodet om at overrække Kirsten Andersdatter den
 saaledes forgiftede Kaffe, men dette nægtede hun, for-
 di hun vidste at der var Gift deri, da hun havde seet
 Jensen hælde Giften i Kaffeen af et Stykke Papiir.
 Ligeledes har Arrestantinden under dette Forhør for-
 klaret: at hun samme Dags Morgen saae, at Jen-
 sen hældte Rottkrudt i den Portion Grød, som
 hun øste op af Gryden paa en Tallerken, som hun
 paa Bordet leverede ham, og at hun ved denne Lei-
 lighed advarede ham med de Ord: "Du bliver ved
 at forgive hende med Rottkrudt, og du kommer vist
 ilde affted derfor en anden Gang;" men at Jensen
 svarede hertil: at hun skulde gaae Ganden i Bold,
 Mæren, nemlig Kirsten Andersdatter, skulde affted,
 hvorhos han yttrede Harmen over, at Sidstnævnte end-
 nu laae levende i Sengen. Derefter skulde det, efter
 Arrestantindens Forklaring, have været samme Dags
 Eftermiddag, at Jensen atter gav Kirsten Andersdat-
 ter Kaffe, som hun saae han forgiftede ved at give
 den en Til sætning af Rottkrudt i en Spølkumme,
 hvilken han vilde at Arrestantinden skulde overrække
 bemeldte Kvæntimmer, men dette vilde hun ikke, for-
 di hun ikke vilde have, som det hedder, directe Deel
 i hendes Død. Hun har endvidere udsagt, at da
 Jensen anmodede hende om at skaffe en Attest, hvorefter
 Rottkrudt kunde faaes, og yttrede for hende, at dette
 skulde bruges til at forgive Kirsten Andersdatter, fra:

raadede hun ham saadant, og advarede ham derimod; men han vedblev sit Forsæt og forsikrede hende, at Gjerningen ikke skulde blive opdaget, samt paalagde hende Tausshed. Imidlertid havde hun faaet en Attest til at erholde Rottkrudt ved Nasmus Hermansens Enke Dorthé. Arrestantinden og Jensen fulgtes ad fra Skjæringne til Evede og havde da Eidsnævnte Rottkrudtet i Lommen; de samtalte paa denne Vej om det forehavende Snigmord, som hun fraraadte ham, men han vedblev sit Forsæt.

Efterat hende derpaa var foreholdt den af Jensen under Forhøret den 8de April s. A. afgivne Forklaring, har hun af samme ikkun villet vedgaae: at hun forud var vidende om, at Jensen med Rottkrudt vilde forgive sin Forlovede, samt at hun, da Jensen talte med hende om Maaden, hvorpaa Kirsten Andersdatter skulde dræbes, og yttrede Frygt for dennes Gjenfærd efter Døden, beroligede ham med den Yttring: at ville lægge Penge i hendes Liigkiste, hvilket Løfte hun og havde opfyldt ved at lægge en Sølv-Toskilling ned i Kisten, hvorimod hun paastod, at Jensen selv bibragte Kirsten Andersdatter Giften, og vilde derfor ikke tilstaae, at have været den, som først foreslog at ombringe denne ved Gift, men yttrede, at hun og Jensen vare lige deelagtige i saa Henseende. Imidlertid har hun under Confrontation med Jensen forandret dette sit Udsagn og tilstaaet: "at hun var den, der først proponerede Kirsten Andersdatters Ombringelse ved

Gist, saavel som at Jenseus Forklaring i det Hele er rigtig, og derhos ytret, at hun allerede til den Tid, da Rottekrudtet blev kjøbt af Jensen, var vidende om, at det var hans Hensigt dermed at ombringe Kirsten Andersdatter, og at hun endog som omsforklaret, havde tilraadt ham saadant, hvortil Grunden havde været den Lidenskab, eller Tilbøielighed, som hun havde fattet for ham."

Uagtet de Tiltalte iøvrigt have vedgaaet, at de have levet i en utilladelig Forbindelse med hinanden, have de dog forsikket ikke at have tilstøttet at dræbe Karen Jacobsdatters Mand, Mads Andersen, men udsagt, at hvis denne var død, vilde de have ægtet hinanden. Jensen havde for dette Tilfælde lovet Arrestantinden Ægteffab. De have derhos begge erklæret, at Mads Andersen var vidende om, at Jensen var Fader til det sidste af Karen Jacobsdatter for omtrent $\frac{2}{3}$ Aar siden fødte Barn, navnlig Ane Marie Elisabeth, og har Arrestantinden in specie forsikket, at Mads Andersen selv var Aarsag i den utilladelige Forstaaelse, der havde fundet Sted imellem hende og Jensen, da han selv overtalede denne til at lægge sig i Sengen hos hende, medens de boede i Ulbølle, ved hvilken Leilighed da bemeldte Pigebarn blev avlet. Smidlertid har Mads Andersen ikke villet vedgaae dette, men forklaret, at hans Hustru havde, skjøndt mod hans Villie, levet et usømmeligt Levnet med Jensen; samt at det endog havde været Tilfældet, at de havde

tvunget ham til at forlade Sovelamret om Natten, og at han da havde maattet ligge i et affides Værelse med Hans Rasmussen, medens hans Kone laae hos Jensen. Forresten var det ham bekjendt, at hans Søster Kirstine Andersdatter døde pludselig, hvorved han dog bemærkede, at hun var noget sygelig; han havde seet hende, da hun var isørt sine Liigtænder, men intet mærket, hvoraf han kunde antage, at hun var dræbt forsætlig; at Jensen havde for-givet hende, havde han vel hørt, men kun som et Rygte.

Blandt de Vidner, hvis Forklaringer bestyrke Rigtigheden af de Tiltaltes Bekjendelse, fortjener at bemærkes: Degnen Rasmussens Hustru Karen Rasmusdatter. Hendes Forklaring, der er afgiven under et Forhør af 18de Marts 1824 og beediget den 23de Decbr. s. A., gaar i det væsentlige ud paa: "at Jensen for 7 a 8 Aar siden kom til hende i hendes Huus omtrent Kløkken 1 om Eftermiddagen, og anmeldte for hende, at hans Forlovede var bleven dødelig syg, samt anmodede hende om at komme tilstede; dette efterkom hun og fandt Kirsten Andersdatter at lide af de heftigste Smærter og flage sig over, at det piinte og brændte hende for Hjertet, hvorhos hun bevægede sig med megen Uroe i Sengen og havde Anfald af Brækning og Diarhee; men yttrede intet om at have faaet Gift, eller fremførte noget Graverende imod Jensen, ligesom hun ei heller talte om hvad hun

forhen havde nydt af Episer eller Drikke-Vare, og vidste Karen Masmusdatter ikke, om Kirstine Andersdatter den Dag havde drukket Kaffe, som Deponentinden ellers aldrig før havde seet hende nyde; ved den omhandlede Leilighed, viste Jensen, efter hendes Forklaring, Skræk og Bedrøvelse. Deponentinden blev hos den Syge indtil omtrent Kl. 4 om Eftermiddagen, da hun forlod hende for i Naboens Hauge at hente nogle Blommer, som Kirsten Andersdatter troede vilde svale hende indvendig, hvor hun leed af en brændende Smerte; men sørend Deponentinden kom tilbage, anmeldte Jensen, at Kirsten Andersdatter var død, og paa den Tid var han tilligemed Karen Jacobsdatter alene hos hende. Deponentinden forklarede derhos: at hun ret vel havde mærket, at der ei var god Forstaaelse mellem Jensen og hans Forlovede, da denne tidligere med Heflighed havde yttret for hende, at hun ved sin Forbindelse med Jensen ikkun havde beredt sig en Ulykke. Ved Kirsten Andersdatters Død tænkte Deponentinden isvrigt ikke paa, at hun var ombragt med Gift, men siden efter hørte hun vel et Rygte herom. Forresten vidste hun ikke, at Kirsten Andersdatter var svagelig, men vel, at hun undertiden leed af Modersyge, og under selve det omforklarede heftige Sygdomsansald, var hun stærk nok til selv at stige af og i Bengen ved den heftig paakommende Brækning og Diarhee; ligesom hun og havde sin Forstands fulde Brug. Under Kirsten Andersdatters

Sygdom indfandt sig flere af Byens Folk, ligesom og Karen Jacobsdatter var tilstede.

Med forommeldte Vidne er Enken Margrethe Marcusdatter overeensstemmende, og har derhos yderligere tilføjet: "at hun saae Kirsten Andersdatter selv at gaae i sin Seng, efterat hun havde været oppe i et naturligt Qvarteer derefter døde; at hun, som omsforklaret, klagede og vaandede sig under heftige Smerter og bad Deponentinden om Sukker, klagede sig over, at der var intet, som kunde slukke hendes Tørst. Hendes Død indtraf Kl. 4 om Eftermiddagen, og begge de Tilstaale vare paa den Tid tilstede." Denne Forklaring er af Margrethe Marcusdatter beediget den 23de Decbr. s. A.

Den afdøde Kirsten Andersdatter var, efter hvad under Sagen er oplyst, født i Maret 1773, havde først været gift med Huusmand Rasmus Hansen, og derefter med Fæstehuusmand Niels Rasmussen i Tvede; den 9de, 10de og 11te Søndag efter Trinitatis 1815, blev der lyst til Egtteskab for hende og Jensen. Hun døde den 5te September 1815, og blev begravet den 8de s. M., men Stedet, hvor hun er jordet, har ikke kunnet paavises, da den Kirkegaard, hvor dette er skeet, efter den Tid er bleven sløiset.

At Nottekrudt er forskaffet ved en Attest, meddeelt Karen Jacobsdatter af Rasmus Hermansens

Enke Dorthé Mortensdatter, er beskylket ved de her om fremkomne Oplysninger. Saaledes har Apotheker Bøving i Faaborg, i en af ham beediget, under 3die Junii s. A. udstedt Attest, bevidnet, at i den saakaldte Giftbog findes indført, at Kasimus Hermansens Enke, Dorthé Mortensdatter i Vesterfjerninge, havde efter Provst Bredsdorffs Attest sammesteds den 12te August 1815 erholdt udleveret fra Faaborg Apothek 2 Lod Rottkrudt, men at den originale Præsteattest ikke kunde tilvejebringes, da den af Stifsfhysicus var tilintetgjort ved Giftbogens Estersyn. Derhos har Dorthé Mortensdatter, efter foregaaende Benægtelse, vedgaaet, at have forskaffet Karen Jacobsdatter den omhandlede Attest, og i saa Hensende forklaret: at for 8 a 9 Aar siden kom Arrestantinden til hende og beklagede sig over at være meget plaget af Rotter, der næsten ruinerede hendes Huus, samt anmodede Deponentinden, der boede ved Siben af Amtsprovst Bredsdorff og var nøiere bekjendt med ham, om at forskaffe hende en Attest, hvorefter paa Apotheket kunde erholdes Rottkrudt, hvilken Begjæring Dorthé Mortensdatter, da hun kjendte Arrestantinden, om hvem Intet Ondt var hende bevidst, ogsaa opfyldte, og derefter leverede Attesten til Karen Jacobsdatter, der yttrede at hun vilde til Faaborg at hente Rottkrudt."

Med Hensyn til, at det, saavel af Arrestanten Hans Jacob Jensen, som af Vidner var forklaret,

at Kirsten Andersdatter havde lidt af Modersyge, er af Districtschirurg Drnstrup, under 14de August 1824, udstedt en Attest, der giver Oplysning om de Symptomer, der yttre sig, saavel ved denne Sygdom, som naar et Menneske har nydt Rottkrudt. Denne Attest er af følgende Indhold: "De Sygdoms-Symptomer, som yttre sig i det menneskelige Legeme efter Nydelsen af Rottkrudt ere følgende: en stikkende og brændende Smerte i Halsen og Opsætseret, forbunden med Tørst samt Trykken og brændende Smerte i Hjerterubben, ubeskrivelig Hjerteangst, Koliksmertes, Qualme, Brækning, hvorved der ofte opbrækkes Blod; undertiden heftig Diarree, undertiden haardnakket Forstoppelse. De Symptomer, som yttre sig ved Modersyge, kunne meget ligne dem, som ere en Virkning af Nydelsen af Rottkrudt, men denne Sygdom bliver ene for sig, naar den ikke er compliceret med anden farlig Sygdom, neppe nogensinde dødelig." Ligeledes er af fornævnte Districtschirurg Drnstrup og Stiftsphysicus Guldbrand, under 25de Januaril 1825, afgivet en Erklæring, saalydende: "Saavidt det af Acterne lader sig skjønne, in specie af det i samme omforklarede, at der flere Gange paa forskjellige Maader er bibragt den afdøde Kirsten Andersdatter Rottkrudt, og at der er meddeelt hende til Nydelse et Stykke Smørrebrød, hvorpaa, og en Kop Kaffe, hvori der skal være blandet Rottkrudt, efter hvilken

Bydelse, der hos hende opstod en Følelse af indvortes vortes Brænden, Trykning for Hjertet og Brækning, hvilke Symptomer ere iblandt de sædvanlige, som i Almindelighed pleie at yttre sig i den menneskelige Organisme, naar der er bibragt samme Rottetebrudt, er det høist sandsynligt, at Kirsten Andersdatters Død er bevirket ved Forgiftelse af Rottetebrudt, og da Rottetebrudt almindeligviis i en Dosis af 5 til 20 Gran er istand til at bevirke et Menneskes Død, kan det ansees udenfor al Tvivl, at Kirsten Andersdatters Død vilde useilbarlig have været en Følge, naar den i Acten omforklarede Dosis Rottetebrudt, til Beløb 2de Fingerbøller fuld, er bleven den Afdøde bibragt."

Efter at de Oplysninger, Underretten ansaae fornødne i nærværende Sag, vare erhvervede, og Actor, ifølge disse, havde nedlagt Paastand om Livsstrafs Anvendelse, have de Tiltalte, efter at være blevene bekendtgjorte denne Paastand, bemærket: at hvis de, ifølge Loven, skulde have forbrudt deres Liv for den Misgjerning de havde tilstaaet og begaaet, nærede de dog det Haab, at Hs. Majestæt allernaadigst vilde skjænke dem Livet. Et Forhør er derefter, ifølge en ved den Kongelige Lands Overret, samt Hof og Stadsret assagt Kjendelse, begyndt den 23de December f. A., under hvilket Jensen erklærede, at han ikke erindrede noget om Alt, hvorsom han blev tilspurgt, maattet Dommeren foreholdt

ham, hvad han forhen havde forklaret, og var saaledes ikke den mindste Forklaring af ham at faae, ligesaalidet var Karen Jacobsdatter under dette Forhør at formaae til at afgive nogen Forklaring, hvorimod hun paastod, at hun nu aldeles intet vidste om, at Kirsten Andersdatter var dræbt ved Gift, enten af hende eller af Jensen, hvorhos hun tilføiede, at, hvis hun havde bekjendt noget under Sagen, maatte hun have været forvildet i Hovedet. Dette Udfigende ere de Elltalte under et senere Forhør vedblevne med den Paastand, at de ikke vare skyldige i nogen saadan Brøde, som den omhandlede; og har Jensen derhos bemærket: at han var bange og beængstet, da han fremstod i Retten og afgav den omforklarede Bekjendelse, og at man i Hefstingsær havde behandlet ham haardt, fordi han ikke nøje nok kunde forklare dem Navnene paa de Folk, han havde logeret hos i denne Bye og i Sjælland.

Underdommeren og Rettens Vidner have i den se-anførte Anledning atterret: "at hverken Jensen eller Karen Jacobsdatter i mindste Maade have været enten Mangel paa Forstand, eller Forvirring, ja ikke engang tabt rolig Fatning" Ligeledes have Arrerestforvarer Ludvig Schnell og Politibetjent Jens Torslov, der vare tilstede som Vidner i Retten under den ovenfor ommeldte Confrontation mellem Karen Jacobsdatter og Jensen, under aflagt Eed,

forklaret: "at de hverken forend de Tiltalte aflagde deres Bekjendelse for Retten, eller paa den Tid dette skete, nogenstinde havde hos dem bemærket det mindste, der paa nogen Naade havde røbet den mindste Mangel af Forstandens fulde Brug og Sindets rolige Fatning, hvorhos de have yttret: at de endog stedse havde fundet Karen Jacobsdatter, at være munter." Endelig maa det, ved den her omhandlede Leilighed endnu bemærkes: at de Tiltalte, efter at Underrettsdommen for dem var oplæst, bade bemærket, at de ventede Naade hos Hs. Majestæt, og skulde dette ikke blive ganske Tilfældet, saaledes at de nemlig, for deres begangne Brøde, bleve benaaede med offentlig Arbeide paa Livstid, haabede dog Jensen, at Hs. Majestæt ikke vilde give allers højeste Befaling til Dommens Fuldbyrkelse, saalænge hans Forældre levede, ligesom de og, da Overrettens Dom blev dem forkyndt, begjærde samme indstevnet for Hs. Majestæts Høiesteret, da de haabede at erholde en mildere Dom.

Hvad nu angaaer det Motiv, der kan have ledet de Tiltalte til at begaae den dem imputerede Forbrydelse, da er Sagen i saa Henseende ikke ganske klar. Saaledes har Jensen, som ovenfor anført, først udsagt: at noget Karen Jacobsdatter og Mads Andersen tilhørende Løi var, da der hos dem skulde pantses for nogle Afgifter, flyttet hen til Kirken Andersdatter, medens dennes Mand Niels Nass

musen endnu levede, men at hans Dødsfald valte Frygt hos Arrestantinden for at hun og hendes Mand ikke efter Aftale kunde komme til at flytte ind i Huset til Kirsten Andersdatter, og at deres Eft, som var der, skulde kunne gaae tabt, at Karen Jacobsdatter derfor tilskyndte og overtalte Arrestanten til at frie til Kirsten Andersdatter; flytte ind til hende og faae Fæste paa Huset, hvorpaa Arrestantinden skulde fra Ulbølle tilflytte samme, og hedder det derpaa: "hun tilsvædede, at hun nok skulde blive af med Kirsten Andersdatter," uden at det specielt omtales, hvorfor hun attraaede dette. Karen Jacobsdatter har under Forhøret af 17de April s. A. angivet som Aarsagen, hvorfor Jensen ombragte Kirsten Andersdatter: "at denne var saa ond og arrig, at han ikke turde indlade sig med hende;" men senere have begge de Tiltalte angivet som Motiv til Forbrydelsen: "den heftige Vidskab eller Tilbøielighed, de følte for hinanden," hvorhos det fra Jensens Side da blev bemærket, at han ikke vidste at angive anden Aarsag; men hvad denne sidste foregivne Bevæggrund angaaer, maa det bemærkes, at det er oplyst, at de Tiltalte allerede i mange Aar forinden Mordet blev begaaet, havde levet i utilladelig Forbindelse med hinanden, hvilken de vel kunde have fortsat, endstjændt Kirsten Andersdatter levede. Det maa vel antages, at Motivet til Gjerningen har været Attraae hos de Tiltalte efter at komme i Besid:

delse af det Huus, Kirsten Andersdatter beboede, og der at leve ene med hinanden.

Quoad Generalia bemærkes: Arrestanten Hans Jacob Jensen er født i Aaret 1784. Efterat han til sit 16de Aar havde ernæret sig ved at tage Tjeneste hos forskjellige Gaardmænd, lærte han Vævers professionen. I sit 18de Aar blev han confirmeret, og nedsatte sig derefter i Ulballe, hvor han drev Væverprofessionen i 7 a 8 Aar, og lærte i den Tid Arrestantinden at kjende, med hvem han, som meldt, drog til Tvede, og der boede og levede med hende i det Huus, som hans dræbte Forlovede Kirsten Andersdatter tidligere havde havt i Fæste. Han har i det Hele nogenlunde fordeelagtige Vidnessbyrd om sit Levnet.

Quod dernæst Arrestantinden Karen Jacobsdatter angaaer, da er hun døbt i Aaret 1769. I sit 12te Aar tog hun Tjeneste og ernærede sig paa denne Maade endeei Aar, indtil hun blev gift med Niads Andersens i Egebjerg. Her boede de i 8 Aar og flyttede derpaa til Ulballe, hvor de opholdt sig i 12 Aar, i hvilken Tid hun, som meldt, blev bekjendt med Jensen, med hvem hun flyttede til Tvede, hvor hun siden opholdt sig hos ham. I hendes 21de Aar fødte hun et uægte Barn, der senere er død; med hendes Mand har hun 5 Børn, og med Jensen det omfækkede Pigebarn Ane Marie Elisabeth. Ifølge vedkommendes Præsids Attest, har han om Arrestantindens Forhold,

medens hun boede i Ulbølle, ikke erfaret noget bestemt lastværdigt, naar undtages den Mistanke der var opstaaet imod hende paa Grund af det Forhold, hvori hun stod til Jensen.

Betræffende de Tiltaltes Straffskyld, fandtes ingen tilstrækkelig Grund til at kalde Rigtigheden af deres gjentagne og bestemte, fjøndt siden fragaaede, Tilstaaelse i Tvivl. Denne er isøvrigt i høi Grad bekræftet ved de øvrige tilveiebragte Oplysninger; hvoriblandt det især fortjener Opmærksomhed, at der kort førend Kirsten Andersdatters Død, er kjøbt Rottekrudt paa Faaborg Apothek, og det efter en Attest, der var erhvervet af den Person, de Tiltalte selv i saa Henseende have opgivet, samt at der, med den Sygdom, hvoraf Kirsten Andersdatter døde, har været forbundne saadanne Symptomer, som sædvanlig viser sig efter Mydelsen af Rottekrudt. Derimod kunde det kaldes i Tvivl, om den Kirsten Andersdatter saaledes bibragte Gift har været Narisag til hendes derefter paafulgte Død. Med Hensyn paa de saavel af de Tiltalte som af Vidnerne afgivne Forklaringer om de Sygdomstilkælde, hvoraf Kirsten Andersdatter, kort førend sin Død, og efter at hun havde faaet Giften ind, har lidt, samt paa de foransførte Lægekyniges Betænkninger, fandt dog Høiefterets Pluralitet, at det, saavidt muligt, er beviist, at hun ved Gift er ombragt. Stiftsphysicus Guldbrand og Districtslæge Ørnstrup have nemlig, efterat have taget bemeldte Forklaringer

i Betragtning, erklæret: "at det er høist sandsynligt, at Kirsten Andersdatters Død er bevirket ved Forgiftelse af Rottkrudt;" samt derhos tilføjet: "at det kan ansees udenfor al Tvivl, at hendes Død vilde useilbarlig have været en Følge, naar den omforskarede Dosis Rottkrudt, til Velsøb 2de. Fingerbøller fuld, er bleven den Afdsøde bibragt." Nu gaaer Jensen's Forklaring ud paa, at der var et saadant Quantum i det Papiir, Arrestantinden tog frem, da hun kom Gist paa Smørrebrødet og i Kaffen, og, skjøndt det ikke er fuldkommen bevist, at den Afdsøde har erholdt hele dette Quantum indgivet, hvorom de Tiltaltes Forklaringer ikke give nøiagtig Oplysning, saa er der dog efter deres overensstemmende Udsigende, kommet Gist, haade paa det Smørrebrød og i den Kaffe, Kirsten Andersdatter har nydt. Hvad den af Arrestantinden først afgivne Forklaring, at Jensen ogsaa har givet Kirsten Andersdatter Gist i en Portion Brød, angaaer, da haves i saa Henseende ikke tilstrækkelige Oplysninger, thi vel skulde nøiagtigere Undersøgelser herom efter Lands: Over: samt Hof: og Stadsrettens Reassumtionskjendelse været anstillede, men dette har ikke ladet sig gjøre, da de Tiltalte, som ommeldt, under Forhøret af 23de Decbr. f. N. og senere, have anstillet sig som om de ikke kunde erindre noget af Sagen.

Hvad dernæst betræffer de Symptomer, som have vlist sig hos Kirsten Andersdatter kort førend hendes

Død, da have disse, efter de berom afhørte Vidners Forklaringer, netop været de samme, som, ifølge Districtschirurg Ornstrops Attest, pleie at ytre sig i det menneskelige Legeme efter Nydelsen af Rottkrudt, og naar det i denne Attest hedder: "At de Symptomer ved Modersygen, af hvilken Kirsten Andersdatter, efter Karen Rasmusdatters og Margrethe Marcusdatters Udsigende, undertiden har lidt, ere meget lignende dem, som ere en Virkning af Nydelsen af Rottkrudt," da skjønnes denne Pausus ikke at kunne vække nogen grundet Tvivl om, at den indgivne Gift har været Aarsag til Kirsten Andersdatters Død, naar man henseer til det umiddelbart paafølgende Tillæg: "men denne Sygdom bliver ene for sig neppe nogensinde dødelig," vel tilføies det: "naar den ikke er compliceret med anden farlig Sygdom;" men at dette har været Tilfældet med Kirsten Andersdatter, er ikke under Sagen oplyst, ligesaalidet som de nævnte Vidners Forklaringer vække nogen Formodning herom. Efter disse Omstændigheder fandtes der tilstrækkelig Grund til at antage, at Kirsten Andersdatters, kort efter at Giften var hende bibragt; paafulgte Død, har været en Følge af den hende indgivne Gift. Naar det nemlig er foretaget en usøvelig Handling i Hensigt derved at frembringe de Følger, som den, efter sin Natur, maa drage efter sig, og der ere fremkomne Virkninger, som, efter Sagkyndiges Dom, skjønnes at maatte flyde af en saadan Handling, saa er der

ikke Grund til at tvivle om, at de resultere af den saaledes bevilslig foretagne Handling. Et fuldkomment positivt Beviis for, at den ved Handlingen tilsigtede Følge er frembragt, kan ikke let tilveiebringes, da Mueligheden, at andre Aarsager kunne have fremvirket samme, stedse er tænkkelig. At Obductionsforretning, efter det omhandlede Tilfældes Beskaffenhed, ikke har kunnet afholdes, kan ikke medføre, at de Tiltalte ikke skulde kunne findes skyldige i fuldbragt Mord paa Kirsten Andersdatter; thi Lovgivningen har et gjort Optragelse af Obductionsforretning til en nødvendig Betingelse for, at Drabsstraf skal kunne tilfindes den Sigtede, men dens Forskrifter i denne Henseende ere betingede af, at det er mueligt at tilveiebringe den Oplysning, som derved tilsigtes. Obductionsforretning udfordres altsaa kun til Sagens uberyggere Oplysning, men hvor den, som in calu, ikke kan have, kunne de øvrige tilveiebragte Bevilsligheder dog findes tilstrækkelige til at constatere det omhandlede Factum. At den de Tiltalte imputerede Gjerning var udført med fuldkomment Overlæg er indlysende. Det fandtes saaledes, at de Tiltalte ved Lands: Over: samt Hof: og Stadsrettens Dom med Fole ere ansæete efter Lovens 6—9 -1, samt derhos tilpligtede at udrede de dem vedkommende Actions Omkostninger. Høiesteret stadfæstede saaledes i Henseende til begge de Tiltalte Lands: Over: Rettens Dom, hvorved atter den ergangne Herredstings Dom var blevet ved Magt

kjendt, med den Forandring, at den derved idømte Boeslods og Jords Forbrydelse bortfalde, formedelst den imidlertid udkomne Forordning af 24de Septbr. 1824, der, forsaavidt sammes §. 1, første Membran og §. 5 angaaer, som formildende Love, nyde tilbagevirkende Kraft.

De Tilforordnede i Høstretet anbefalede ikke de Tiltalte til at benaadnes paa Livet; hvortil Cancelliet heller ikke, efter Forbrydelsens Beskaffenhed, fandt nogen Anledning. Imidlertid blev det, efter Omstændighederne, og i Samværelse med Hensyn til, at der dog havde været nogen Meningekulighed om, hvorvidt de Tiltalte skulde dømmes efter Lovens 6—9—1 eller blot efter 6—6—22, i Følge hvilket Lovsted blot simpel Livsstraf vilde have fundet Sted, henstillet, om det skjæpende Tillæg, at Hovederne sættes paa en Stage, kunde bortfalde. Det behagede Hs. Majestæt ved allerhøieste Resolution af 18de Marts sidstleden at befale, at Høstretets Dommen skulde fuldbyrdes, dog med den nylig nævnte Formildelse, og under 15de s. M. er den fornødne Ordre herom udstædt til Amtmanden over Svendborg Amt.

L o v g i v n i n g .

Fra det Kongelige General Toldkammer og Commerce-Collegium er under 27de Marts emaneret følgende allerhøieste Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Sjære vitterligt: At

Vi have fundet Os foranledigede til alernaadigst at anordne:

§. 1.

Følgende Afgifter til Vor Kasse for St. Croix Sukkere ved disses Udførsel der fra Stedet skulle i Fremtiden beregnes og erlægges samlede under Et, nemlig: Stemplets Papiir til Toldangivelse, til Toldseedel og til Veierseddel; Udførsels-Afgift; Extra-Afgift; samt Veierpenge.

De blandt disse Afgifter, som ogsaa hulle paa Rom ved dennes Udførsel fra St. Croix, blive paa samme Maade at beregne og erlægge.

§. 2.

Som samlet Afgift bliver at erlægge: for Sukker til Vore Lande i Europa (Altona undtagen) $7\frac{1}{2}$ pCt. efter Toldbødtaxten, til fremmed Sted og Altona 10 pCt. efter Toldbødtaxten; for Rom til Vore Lande i Europa (Altona undtagen) 3 pCt., til fremmed Sted og Altona $4\frac{1}{2}$ pCt. efter Toldbødtaxten. Mallas ansættes til samme Værdie som Rom, og for denne Artikel erlægges ved Udførselen det samme som for Rom.

§. 3.

Vore Told-Embedsmænds Sportler paa St. Croix blive herefter at beregne, af de Sukkere, der efter det Foregaaende udgaae mod en Afgift af $7\frac{1}{2}$ pCt., med 5 β . v. C. pr. 100 Pd.; af de Sukkere, der udgaae mod 10 pCt. $7\frac{1}{2}$ β . v. C. pr. 100

Pb.; af den Rom og Mallas, der udgaaer mod 3 pEt. 16 fl. v. C. pr. Fad a 105 Gallon; af den Rom og Mallas, der udgaaer mod 4½ pEt. 24 fl. v. C. pr. Fad a 105 Gallon.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette og forholde.

Givet ic.

Under 14de Junii er igjennem Cancelliet udsærdiget følgende Placat:

Det har behager Hs. Majestæt Kongen, efter at have ladet Sig forelægge allerunderdanigst Betænkning fra Cancelliet, under 7de d. M. allernaadigst at befale:

”at Hedestrækninger, der opdyrkes i Forbindelse med anden, allerede opdyrket, Jord, skulle være fritagne fra at svare Tiende i et Tidrum af 20 Aar, fra det Aar at regne, saadan Hedejord første Gang bærer Sæd*.)”

*) Opdyrkede Hedestrækninger, der drives særskilt, d. e. uden Sammenhæng med nogen anden opdyrket Jord, ere, i Følge Placaten 8de Januarii 1810, §. 2, Litt. A. (fr. Placaten 17de Junii 1812, §. 1, for bestandig tjendefrie. Det fandtes saavel af Cancelliet som af Rentekammeret betænkeligt at udbvide denne Bestemmelse til det ovenomhandlede Tilfælde, hvorved Tiendetagerne vilde tabe den eventuelle Ret, de havde til Tiende af de Hede-strækninger, som efterhaanden bleve indtagne blandt det

Hvilket herved bekjendtgjøres, til Efterretning for alle Vedkommende.

Blandede Efterretninger.

Uf den i Overensstemmelse med det Kongelige aabne Brev af 6te April 1818 til Qvartalscoursfens Bestemmelse anordnede bestandige Committee, er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i Julii, August og September Maaneder 1825 skulle modtages i alle de Sølvetalinger, der, efter allerhøiſtbemeldte aabne Brev, kunne afgjøres med Rigsbanksedler, bestemt til 212½ imod 100 Species eller 200 Rbdlr. Sølv, saa at 1 Rbdlr. Sølv i alle foranførte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. 6 s. i Rigsbanksedler og Tegn.

Herom er under 20de Junii udfærdiget en Cancelli-Placat.

---

dyrkede Jordsmon. Men, paa den anden Side, var det dog gavnligt at opmuntre til Hedejorders Dyrkning, der ordentligviis forudsætter Forbindelse med andre Jorder, hvorfra Midler til Frugtbargjærelse kunne hentes. Og den temporære Tiendefrihed, som den oven meddeelte Placat, i Analogie af foranførte Forordning §. 3, har indrømmet, kan ikke anses skadelig for Tiendebetageren, da den tværtimod vil foranledige, at han, i Tiden, kan erholde en Tiende, som han hidtil ikke har nykt, og som han heller ikke lettelig vilde komme til at nyde, hvis ei Jordens Opdyrkning blev befordret ved sin temporære Befrielse.

Cancelliet har fra vedkommende Auctoriteter paa Island, Færøerne og de danske vestindiske Øer modtaget de befalede Indberetninger om Forligelsesvæsenets Tilstand sammesteds i Aaret 1823, hvoraf erfares, at de ved de almindelige Forligelsescommissioner paa Island i samme Aar foretagne Sager beløbe sig til 138; hvoraf 108 ere forligte eller hævede, 6 udsatte, 24 til Rettergang henviste og 5 deraf indstævnte. Desuden ere af Politiesager, forsaavidt de kunne forliges, 21 foretagne, 9 forligte og 12 paadømt.

Paa Færøerne ere ved de almindelige Forligelses Commissioner 31 Sager foretagne, af hvilke 25 ere forligte eller hævede, 4 udsatte, 2 henviste til Retten og 1 dertil indstævnet. Af de Politiesager, der kunne forliges ere 5 blevne behandlede, hvoraf 4 ere forligte og 1 paadømt.

Af de Sager, som henhøre under det almindelige Forligelsesvæsen, ere paa de danske vestindiske Øer i bemeldte Aar foretagne 1185, hvoraf 819 ere blevne forligte, 5 udsatte, 361 henviste til Rettergang og 170 deraf indstævned. Antallet af de Politiesager, som kunne forliges, have paa de vestindiske Øer udgjort 83, hvoriblandt 27 ere forligte, 9 udsatte, 12 paadømt og 35 indsendte for at afgjøres ved Generalgouverneurens eller Regeringens Resolution.

Af de, ifølge Forordningen af 20de October 1819 summarisk behandlede Sager, ere i Aaret 1823

ingen flige Sager foretagne i Island eller paa Færøerne; men derimod have i samme Tid paa de danske vestindiske Øer, været behandlet 100 saadanne Sager, hvoraf 89 ere forligte eller hævede og 11 paadømte.

Fortættelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter og de derpaa hvilende Byrder.

(See Tell. Tid. for d. A. No. 51, Side 406.)

301) Ringsted Sogneskald paa Falster. Efter den ældre Angivelse vare Embedets Indtægter anslaaede til 400 Rdlr.; dets nuværende Indtægter ere opgivne at bestaae i: 1) Tienden af Sognets 332 Edr. 4 Skpr. 2 Fdr. 2 Alb. tiendeydende Hartkorn anslaaes til en Værdie af 28 Edr. Hvede, 57½ Edr. Rug, 73½ Edr. Byg, 40½ Edr. Havre, 29 Edr. Ørter; 2) Uvægtiende og Smaaredsel anslaaes til 80 Rbd. Sedler; 3) Offre og Accidenter til 160 Rbd. Sedler; 4) Refusioner 30 Rbd. Sølvs.; 5) Præstegaarden staaer for Hartkorn 7 Edr. 4 Skpr. med et Areal af omtrent 100 Edr. Land. Paa Embedet hviler Enkepension. (Fortsættes).

Den 3die Junit er udfærdiget Bevilling for Secretair og Eier af den gyldendalske Boghandlung i Kjøbenhavn, J. Reichmann, til, under Bestyrelse af Dr. og Professor juris ved Kjøbenhavns Universitet Kolderup-Rosenvinge, at maatte for sig og Arvinger

forlægge, lade trykke og falholde det af Statsraad og Kammereet ved Dresunds Toldkammer Schou, Ridder af Dannebrogen, hidtil udgivne chronologiske Register over de Kongelige Forordninger og aadne Breve, m. v., hvilket Bærk Statsraad Schou, paa Grund af sin høie Alder, har overdraget Secretair Reichmann saaledes at fortsætte.

Pedigt Embeder.

Under det danske Cancellie: Falslev Sognekald i Aarhus Stift, 100 Rbd.

Befordringer og Ufgang.

Under det danske Cancellie: Den 7de Junii er Sognepræst for Norup Menighed i Fyen, D. D. Lütken, beskicket til Sognepræst for Mehren Menighed i Sjælland; Cand. theol. J. H. Madelung til personel Capellan for Stillinge Menighed i Sjælland; Cand. theol. P. D. Jbsen til Sognepræst for Lunde Menighed i Fyen.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 14de Junii er Pastor J. Aagaard, i Vedstedt, beskicket til Præst i Aller og Taps, i Provstiet Hadersleben; Pastor J. E. Bjernasky paa Norstrandischmoor, til Præst i Friderichstadt; og Pastor F. Bartelsen paa Vellvorn til Præst i Niendorf, i Herfskabet Pinneberg; Secretair ved Amtshuset i Gottorf, C. A. G. J. Engel, til Cancellies secretaire og surnummeraire Secretair ved den Slesvigske Overret.

Under Rentekammeret: Den 3die Maat er Skovrideren ved Tidsvilde og Ørfesholms Slyvesand, P. E. Meier, udnævnt til Skovrider paa det Odsherredske Skovdistrikt. Den 10de, Landjuris M. Stephensen, til Sagsfuldmænd for Vester- og Øster-Skaptafjelds Sagsfuldmænd i Isøland. Den 31te, er P. E. Damborg forundt Bestalling som Hofrædgjelder. Samme Datum er Forstecandidat E. Verche udnævnt til Forst og Jagtjunker. Den 4de Junii er 5te Assistent i Revisions-Contoiret ved Lottoet i Kjøbenhavn, A. F. A. Holck, udnævnt til 4de Assistent; 6te Assistent Premierlieutenant Silberløb til 5te Assistent; 7de Assistent E. P. Birch til 6te Assistent; Interims-Assistent J. J. Juhler til 7de Assistent, og 1ste extraordinære Interims-Assistent, Capitain i Hs. Majestæts Livcorps, H. L. Schive, til Interims-Assistent. Samme Datum er Ridjunker F. W. A. Harthausen udnævnt til Kammerjunker; Kammerraad og Landvæsens-Commis'sair, samt By- og Raadstueskriver i Ribe, Steenstrup, udnævnt til Medlem af Tiendecommissionen for Øster-, Vester-, Slang- og Skads Herreder i Ribe Amt.

N e t t e l s e.

I Collegial-Tidenden for forrige Uge No. 32, Side 425, Linie 4 fra oven, maa bemærkes: at Sognepræst for Sneksted Sognekald under Biskop-Amt, N. E. C. Benzon, er beskikket til at være tillige Sognepræst for Nørbaae Menighed i samme Amt.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 35 og 36. Den 2den Julii 1825.

Trykt i det Kongl. Børsens Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forfæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

Med allernaadigt Commissorium har det været paalagt Kammerherre og Deputeret i det Kongelige Rentekammer samt for Finantserne, Medlem af Directionen for Statsgjelden og den synkende Fond, A. W. Greve af Moltke, Commandeur af Dannebrogen, Etatsraad og Deputeret i det Kongelige Danske Cancellie Ørsted, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, Etatsraad og Deputeret i det Kongelige Rentekammer og for Finantserne, Kongelev, Ridder af Dannebrogen, Etatsraad og Deputeret for Finantserne Collin, Ridder af Dannebrogen, samt Høiesterets-Assessorerne Etatsraad Lassen og Lange, at sammentræde i en Commission for at overveie og gjøre allerunderdanigst Forslag, angaaende hvilke Forandringer i Henseende til

de matriculerede Møller paa Landet i Danmark maatte kunne foretages saaledes, at der gaves en friere Adgang til Møllers Anlæg, end den, som for nærværens de Tid finder Sted.

Resultaterne af fornævnte Commissions Forhandlinger have været følgende:

De Indskrænkninger, som for nærværende Tid finde Sted med Hensyn til Mølleanlæg paa Landet, have, efter Commissionens Formening, deres Grund i Landslovens 5te Bogs 11te Capitel, sammenholdt med de Bestemmelser, ifølge hvilke Møllerne, siden Lovens Udgivelse, ere blevene matriculerede, af hvilken Matriculering det blev en Følge, at der til Anlæg af nye Møller paa Landet, især paa Grund af, at ved Møllefyldens Ansættelse, ifølge det allerhøieste Rescript af 22de Aug. 1687, blandt Andet, ogsaa er taget Hensyn til den Næring, som rimeligviis kunde have ved Møllerne, maatte erhøerves Bevilling.

Naar man seer hen til L. 5—11—1, 4, 5 Art., kan der vist ingen Tvivl levnes om, at jo Lovgiveren virkelig, til Fordeel for de i Loven saakaldte Landsgjeldsmøller, har indskrænket den ellers naturlige Frihed til at anlægge Møller. Derimod kan der med Hensyn til Lovens Udtryk spørges: deels om de tvende sidstnævnte Artikler angaae saavel Anlæg af Vandmøller, som Indbretning af Veir- og Hestemøller, deels, forsaavidt det i Artiklen indeholdte Forbud vedkommer dem, som betegnes ved Prædicatet "Bonde," om

Betydningen heraf, deels endeligen om Lovgiverens Mening i 5—11—4 og 5 har været, at den med det der givne Forbud forbundne Rettighed alene skulde tilkomme de Møller, hvoraf svares Landgilde, eller alle, som lovlige, erkjendte Møller.

Hvad nu det første af de her nævnte Spørgsmaale angaaer, da er det vel unægteligt, at Vandmøller ei udtrykkeligen nævnes i Lovens 5—11—5, men, da det dert, under de opgivne Omstændigheder, endog er forbudt at opføre Hestemøller, synes det ikke rimeligt, at de meget vigtigere Vandmøller skulde være undtagne fra Forbuddet, og det saameget mindre, som det er sandsynligt, at netop Vandmøllerne paa den Tid, da Loven emanerede, vare de almindeligste og betydeligste. Hertil kommer endnu, at hele Forbindelsen imellem og Indholdet af de 5 første Artikler i Lovens 5te Bogs 11te Capitel, hvilke udelukkende handle om Møller, synes at vise, at Lovgiverens Hensigt med Bestemmelserne i de 2 første Artikler har været at forebygge, at Vandmøllers Indretning, formedelst Vandet, skulde faae skadelige Virkninger for Naboer eller Andre; men derimod med Bestemmelserne i de 3 paafølgende Artikler, at vedligeholde de Møller, som ei skulde affattes, i Besiddelsen af deres Næring, forsaavidt saadant fandtes at kunne bestaae med Nærlægjæsternes Tarv.

Hvad dernæst det andet af de ovenansførte Spørgsmaale betræffer, nemlig om Lovens 5—11—4 og 5

ved Udtrykket "Bonde" alene skulde have havt Hensyn til den nu egentlige saakaldte Bonde, saa fandt Commissionen, at Fortolkningen, med Hensyn til de forskjellige Betydninger, Ordet "Bonde" har i Lovsproget, vel i sig kunde være tvivlsom, men at dog den Fortolkning, som af det Kongelige Rentekammer hidtil har været fulgt, og i hvis Følge Forbudet (med Undtagelse af Sædegaardseierne, som man har anseet berettigede til ved deres Gaarde at have en Mølle for derpaa at male til eget og Gaardens Forbrug) har været anseet at vedkomme alle Landboer i Almindelighed, fremdeles bør tages til Følge.

Foraauidt det tredje af de ovenanførte Spørgsmaale angaaer, nemlig, om den med det i sidstnævnte Artikkel givne Forbud forbundne Rettighed til at modsætte sig nye Møllers Anlæg alene skulde tilkomme Besidderne af de Møller, hvoraf svares Landgilde, da kan det neppe med Føie antages, at det Ord "Landgjeldsmøller" udelukkende skulde betegne de Møller, der ere bortførte, og hvoraf der altsaa virkeligen svares Landgilde. Snarere maa der ved Ordet forstaaes enhver til ordentlig Næringsbrug indrettet Mølle, hvoraf Landgilde altsaa maatte kunne faaes; thi, ligesom der for denne Betydning kunne anføres ikke uvigtige historiske Grunde, og en saadan Fortolkning bedst forklarer Modsetningen imellem Landgjeldsmøller og de i Loven saakaldte Svatmøller, saaledes vilde det og i og for sig være unaturligt, at den Omstændighed, om Møl-

len virkelig er bortkæstet, eller drives af Eieren selv, hvilket desuden kunde være idelig Forandring underkæstet, skulde have nogen Indflydelse paa Retsforholdet til tredie Mand. At Ordet "Landgjeldsmøller" har en saa vidtløftig Betydning, at det betegner enhver til ordentlig Næringsbrug indrettet og privilegeret Mølle, er ogsaa antaget ved Rigets Domstole og in specie i Højesteret. De eneste Møller, med Hensyn til hvilke der altsaa endnu kunde være Spørgsmaal, om de kunde have den omspurgte Rettighed, vilde selvfølgelig være de enkelte, der, uden at være indbefattede i Matriculeringen, eller senere med Privilegier forsynede, dog ere blevne taalte upaataalt i Hævd's Tid, da saadanne maaskee kunde synes at have mindre Hjemmel til at modsætte sig nye Aalæg. Imidlertid maatte bemærkes, at det ikke alene er rimeligt, at mange af de Landgjeldsmøller, som vare til, da Loven emanerede, ei havde anden Udkomst til deres Rettigheder, end Udøvelse af disse i Hævd'stid, men at det ogsaa synes at følge af Sagens Natur, at der oprindeligt ikke kunde behøves anden Hjemmel til Mølleaantæg, end Eiendomsret til den Grund, hvorpaa Aalægget stætte. Forholder dette sig nu rigtigt, saa synes det ogsaa heraf at følge, at den Forskjel, der skulde gøres imellem de Møllebrug, hvortil Rettigheden maatte vides at være erhvervet ved Besiddelse i Hævd's Tid, og andre Møllebrug af sig selv maatte bortfalde. Unægteligen synes ogsaa Billigheden at tale for, at

ethvert Møllebrug, naar det eengang er erkjendt som lovligt, og isærigt opfylder de Betingelser, der maatte være foreskrevne, uden Hensyn til Oprindelsen, bør nyde lige Begunstigelse. Hertil kommer endnu, at Forordningen af 20de Febr. 1717, hvis 3die Post under Ultr. B. No. 4 nævner Bevillinger, som søges paa Mølleanlæg udenfor Kjøbstæderne, iblandt dem, der, efter Omstændighederne, kunne ventes meddeelte, ikke indeholder mindste Spor til, at Rettigheden til, i en vis Grad at kunne modsætte sig nye Møllers Anlæg, alene skulde være visse Møller forbeholden, men tværtimod synes implicite at have stadfæstet samtlige, ved dens Emanation tilværende, lovlige Møller, i Besiddelsen af den Ret, der, ifølge Lovens 5—11—5, tilkom dem.

Men, uagtet det nu, efter Commissionens For-
 mening, maatte anses grundet i den gjeldende Lov-
 givning, at ingen nye Mølle maa anlægges noget Sted
 paa Landet, hvor de hidtil værende Møller beqvem-
 meligen kunne forestaae Malingen, og at der til Ans-
 lægget i ethvert Tilfælde først bør erhverves aller-
 naadigst Bevilling, saa tilføiedes dog, at, naar 5—
 11—4, i det den som Regel har bestemt, at Bønder-
 nes Squatmøller skulde affattes, imidlertid har ind-
 strænket denne Bestemmelse til de Squatmøller, som
 vare en Miil nær de saakaldte Landgjeldsmøller, synes
 deri at indeholde et ikke uvigtigt Argument for, at

Loven har forudsat, at de tilsvarende Møllers Ret til at modsætte sig nye Anlæg i intet Tilfælde kan vedkomme saadanne Anlæg, som maatte stee udenfor en Mills Afstand fra hine, og at man derfor ogsaa hidtil, naar Tilladelse til nye Møllers Anlæg er bleven ansøgt, har indskrænket sig til i den Anledning at indhente de nærmeste Mølle-Eieres Erklæring.

Commissionen er derefter gaaet over til at behandle Hovedgjenstanden: om og hvilke Forandringer med Hensyn til de nu eksisterende Møller paa Landet i Danmark maatte kunne foretages, saaledes, at der gaves en friere Adgang til Møllers Anlæg, end den, som for nærværende Tid finder Sted.

Forsaaavidt der nu i denne Henseende kunde blive Spørgsmaal, om at indføre en fuldkommen Frihed til Mølleanlæg paa Landet, formeentes, at dette, især under nærværende Tidsomstændigheder, vilde være meget betænkeligt. Møllebruget er af en ganske anden Beskaffenhed, end de fleste andre Næringsbrug; thi det forudsætter ei alene betydelige Capitaler, hvilke, ved Andres ufornødede Deeltagelse i Næringer, kunde blive, i det mindste for en Deel, tabte for Eierne og Vantøverne; men Mølleren har ei heller, som den Haaandværker, der fortrænges ved en nye Concurrerent, den Tilflugt at flytte andetsteds hen med sin Haaandværksdygtighed og sine Redskaber. En almindelig Frihed til Mølleanlæg kunde vel endog have den Følge, at de Møller, som hidtil, formedelt deres gode

Indretning og udstrakte Næring, havde først Værdie, hullket netop vilde friske Andre til at attraae Deels tagelse i deres Indtægter, vilde blive dybest nedsatte. At henvide Mølle-Eierne til selv at søge Godtgjørelse for den omhandlede tabte Net ved Anvendelse af en forstærret Kraft, vilde vel heller neppe, ifølge det Ansførte, være billigt; thi deels er det ikke afgjort, at det staaer i Enhvers Magt at benytte dette Middel, deels maa man vistnok indrømme, at ikke sjeldent tilfældige, af de Paagjældendes Villie uafhængige Omstændigheder vilde, i Tilfælde af en saaledes forøget Concurrence imellem Møllebesidderne, faae Indflydelse paa at forskaffe Een større Næring, end en Anden, deels endeligen vilde det være urigtigt at gjøre en alslerede stiftet Net afhængig af en Betingelse, der ikke ved dens Oprindelse sandt Sted. Hvis endog al Møllestyld ophæves, vilde dette dog langt fra ikke være nogen fuldkommen Erstatning for Tabet af en Rettighed, som er saa aldeles uundværlig for de nu værende Møllers Existents, samt paa hvilken disses Eiere med Rette kunne have gjort Regning ved Møllernes Kjøb. Og hertil kommer endnu, at det endog er meget tvivlsomt, om en fuldkommen Ophævelse af de nu gjældende Indstrækninger for Anlæg af Møller paa Landet vilde være gavnlig, eller fremme det Diæned, som derved maatte tilsigtes. Det er nemlig uvist, om ikke de flere nye Anlæg, som de ved Næringens Frigivelse fremkaldte Speculationer maatte

frembringe, vilde, tilligemed de ældre, af Mangel paa behørig Indtægt, om nogen Tid gaae tilgrunde, og da kunde der opstaae en Frygt for at sætte Capitaler i Møller, som mueligen de facto kunde give den Enskelte, der, af særegne Grunde, formaaede at holde sig i en eller anden Egn, et virkeligere Monopol, end det, de nuværende Møllere have; hvorhos det endnu fortjener at bemærkes, at den utilstrækkelige Næring, det forøgede Antal Møller beholdt, maaskee vilde foranledige, at Bedrageriet bleve mere almindelige, end de nu ere. Vel kunde det synes, at Ingen vilde driste sig til at sætte Capital i et nyt Mølleanlæg, hvor han ei kunde gjøre sikker Regning paa, at der blev Næring nok for ham, og dette ordentligvis ikke kunde blive Tilfældet, naar der ei var mere at formale, end der kunde bestrides af de ældre Møller, som formeentligen dog for det meste kunde antages at ville beholde de Møllegjæster, som de ei havde givet Anledning til Misforøielse. Naar man gaaer da ud fra den Forudsætning, at der ingen vilde være, som gjorde slet beregnede Speculationer; og, endskjøndt man vel i Almindelighed kunde lade dette være Enhvers Sag, naar det blot gjaldte hans egen Velsærd, bør der ikke gives Veilighed til saadant, naar Vedkommende, som her, tillige derved kunne berøve flere Familier den Formue og betryggede Subsistens, som de, under de hidtil værende Indretninger og i Haab om disses Vedblivende, have søgt at forskaffe

fig. Og er det især liget rimeligt, at en nye Møller, om han end i Tiden ei kunde bestaae, dog i Førstningen vilde vide at skaffe sig en Deel Kunder, maaskee end- og ved at nedsætte Malelønnen, som han derefter, naar først de ældre Møller derved vare ødelagte, igjen kunde forhøje.

Økjøndt det saaledes ikke ansaaes tilraadeligt, at indføre nogen fuldkommen Frihed til Møllers Anlæg paa Landet, var Commissionen dog ingenlunde paa den anden Side af den Formening, at nye Møllers Anlæg aldeles bør forhindres, og det saa meget mindre, som Erfaringen netop i den senere Tid synes at vise, at der paa flere Steder i Riget virkeligen findes Trang til nye Møllers Oprettelse, og flere Omstændigheder maaskee endnu kunne gjøre denne Trang føleligere i den kommende Tid. Man ansaae det for rigtigst, at det, som hidtil, bliver gjennem vedkommende Collegium, efter Omstændighederne, i ethvert Tilfælde at afgjøre, hvorvidt deslige nye Anlæg maatte kunne tillades, hvorimod man maatte antage, at det vilde være gavnligt, at de Betingelser, hvorunder disse bør tilstedes, saa nøiagtigen, som mueligt, bestemmes.

Commissionen har derefter foreløbigen berørt nogle Rettigheder, som med Hensyn til Møllebrug, deels hidtil ere blevne ansæete for ipso jure at finde Sted, deels, paa Ansøgning derom, stedse ere tilstaaede.

Saaledes har det nemlig været Landboere i Almindelighed tilladt at male til eget Brug paa Haandsqværne, ligesom det isvrigt og har staaet Sædesgaardseiere, men ikke andre Landboere, frit for, ved deres Gaarde, at have Møller til derpaa at male til eget og Gaardens Forbrug. At nu denne tilforn antagne Frihed ogsaa bliver gjeldende for Fremtiden, formeente Commissionen saa meget mere at burde tilraade, som saadant upaatvivleligen er til Gavn for Deboerne, og Ingen fornærmes derved, at saadanne Friheder, som hidtil have været erkjendte, fremdeles vedblive. I Henseende til Brugen af Haandqværne, maa det desuden bemærkes, at saavel forskjellige ældre, Consumptionen vedkommende, Anordninger, som in specie Toldforordningen af 1ste Februarii 1797, i dens 305 §., ved udtrykkeligen at forbyde Brugen af bemeldte Redskaber i Kjøbstæderne, paa det bestemteste synes at vise, at Forbudet aldeles ikke kan udstrækkes til Landet, og at det derhos er indlysende, at det i Lovens 5—11—5 indeholdte Forbud, ei bør udvides til Indretninger af langt mindre Betydning, end de i Artiklen nævnte.

Fremdeles har det hidtil været antaget, og formeentes ogsaa at kunne fastsættes som Regel for Fremtiden, at det i ethvert Tilfælde bør staae Vedkommende frit for, uden forud erhvervet Bevilling, istedetfor de til Mølmaling berettigede Stubmøller, at opføre, hvor disse staae, eller have staaet, Veire

møller af hollandsk, eller americanisk Bygning, naar der ikkun ei gives disse flere Qværne, end der have været i Stubmøllerne; thi herved tilføies formeentligen ingen anden Mølle: Eier nogen Fornærmelse, hvorimod en Forandring, som den her nævnte, ofte kan være til Fordeel saavel for Værkets Besidder selv, som for Møllegæsterne.

Endvidere er det tilforn blevet bevilget, ligesom det og formeentes, at det i Fremtiden kunde bevilges, i ethvert Tilfælde, efter indgiven Ansøgning, istedetfor Vandmøller, at opføre Veirmøller, paa Vilkaar: 1) at Vandmøllen aldeles nedlægges, med mindre der i Vindmøllen kun indlægges en Deel af de Qværne, som befandtes i hiin, saa at begge Værker tilsammen ikke faae flere Qværne, end Vandmøllen forhen havde; 2) at den nye Mølle anlægges saa nær ved det Sted, hvor Vandmøllen staaer, eller har staaet, at ingen af de tilgrændsende Møller ved Forandringen skjønnes at lide Afbræk i sin Næring, hvilket burde godtgjøres ved et af dem til udvalgte Mænd optaget Skjøn; 3) at Vandmøllens Møllestyldshartkorn paalægges Veirmøllen, naar hiin aldeles nedlægges, eller i modsat Fald forholdsviis fordeles paa begge, og 4) at der paa denne hele Forandring, for Ordens Skyld, først forud erhverves Bevilling.

Hvad nu angaaer det ovenanførte Skjøn, da fandt Commissionen, at dette rettest kunde afholdes

af 2de af Amtets Landvæsenkommisfærier, som vedkommende Amtmand dertil kunde udnævne, og Herredsfogden eller den Kongelige Birkedommer paa det Sted, hvor Veirmøllen ønskes opført. Og holdt man derhos for, at disse Mænd, for en saadan Forretning af den, der attraaer Forandringen ved sin Mølle, bør, foruden fri Befordring, hvis denne gjøres fornøden, nyde de, ved den ved Kammerplacat af 13de September 1806 bekjendtgjorte Kongelige Resolution af 12te næstforhen, bestemte Diætpenge.

Fremdeles er det bestandigen hidtil, under visse Betingelser, paa indkomne Ansøgninger, ved derefter meddeelte specielle Bevillinger, tilladt, i enhver, til Meelmaling berettiget Mølle paa Landet, at indlægge Grynværker, ligesom og at opføre nye Møller til Grynmalning alene. Endskjøndt det ikke kan antages, at de nu eksisterende Møllers Ret til at forhindre nye Møllers Anlæg skulde være indskrænket alene til Meelmaling til Brød, formeentes dog, at den nævnte Frihed til, i enhver til Meelmaling lovligen berettiget Mølle paa Landet at indlægge Grynværker, ligesom og til at opføre nye Møller til Grynmalning alene, naar der, efter de oplyste Omstændigheder, intet Specielt derimod maatte være at erindre, ogsaa for Fremtiden, efter indkomne Ansøgninger, kunde tilstaaes, imod at af hver Qværn til Grynmalningen erlægges den sædvanlige

Afgift af 10 Rbdlr. Sølv til den Kongelige Kasse, og at der paa flige Grynværker eller Grynmalles, deels for Ordens Skyld og deels for bedre at kunne kontrollere Værkernes Antal med Hensyn til Afgiften, i Overeensstemmelse med hvad hidtil har været bestemt og hvad ved Placaten af 28de October 1823 er fastsat for Grynmalning i Kjøbstæderne, forud erhverves og indløses Bevilling. En saadan Afgang til Tilladelse til Grynmalning alene er nemlig ingen- sinde tilforn erkjendt, som nogen Indskrænkning i de tilværende lovlige Møllers Rettigheder, og det kunde sølgelig nu ikke betragtes anderledes, end som en Udvidelse af disse Rettigheder, dersom en saadan, i lang Tid hævdet, Afgang skulde ophøre. Hvad iøvrigt angaaer Straffen for den anførte Overtrædelse af en meddeelt Tilladelse til Grynmalning, da bemærkedes, at den hidtil i de paagjældende Bevillinger paa nye Anlæg af Møller alene til Grynmalning fastsatte Straf af Privilegiets Forbrydelse, saasnart anden Maling, end den bevilgede foretages, saavel med Hensyn til Følgerne for Vedkommende, som i Henseende til hvad der iøvrigt for lignende Forseelser ved Lovgivningen er bestemt, syntes alt for streng. Commissionen formeente derfor, i Overeensstemmelse med de Grundsætninger, som ellers i Lovgivningen ere fulgte i Henseende til Straffebestemmelser for lignende Overtrædelser, at Straffen, der iøvrigt synes at kunne udvides til ethvert ulovs

ligt Møllebrug, kunde passende bestemmes til en Mølet fra 10 til 100 Rbdlt. Sølv, som i Gjentagelses-Tilfælde burde fordobles.

Endeligen bemærkedes, at der undertiden hidtil, skjøndt sjældent, ere paa indkomne Ansøgninger meddeelte Tilladelser til, i eet Mølleværk at forbinde anden Kraft end den allerede deri eksisterende, f. Ex. til at anvende Vindkraft paa selve Værket af en Vandmølle, saaledes, at denne dog tillige vedblev at drives som Vandmølle. Med Hensyn hertil formentes, at der uden tvivl Intet kan være imod, at deslige Tilladelser ogsaa for Fremtiden, naar de ansøges, kunde tilstaaes, naar isvrigt ingen Udvidelser af Værkerne derved skee; thi de samme Grunde, som ovenfor ere anførte for Tilladelser til Stubmøllers Forandring til Møller af hollandsk eller amerikansk Bygning, og Vandmøllers Forandring til Veirmøller, tale ligeledes for den her omhandlede Tilladelses Meddelelse.

I Forbindelse med Afhandlingen af disse, saaledes i den forbigangne Tid stedse meddeelte Rettigheder og Tilladelser, troede Commissionen isvrigt, end nu at burde bemærke, at der vistnok kunde være tilstrækkelig Grund, til at meddele Besiddere af de samtlige, til Meelmaling berettigede Møller en almindelig Frihed, til at anlægge hver en Hestemølle til Meelmaling, dog kun med een Dværn, ved deres Vind- eller Vandmøller, uden at nogen særskilt Bevilling

dertil behøvedes at ufsærdiges. Deels formeente man nemlig, at, naar en saadan Tilladelse blev almindelig, Ingen derved fornærmedes, deels er det udenfor al Tvivl, at saavel Møllebesidderen, som Møllegjæsterne derved erholdt en betydelig Fordeel, naar de første, i Tilfælde af Vindstille, Vandmangel eller Reparation paa Hovedværkerne, i længere Tid bleve forhindrede i at bruge disse, eller, med andre Ord, naar i een eller anden Egn temporair Maletrang fandt Sted. Og, kunde der end imod Meddelelsen af den omhandlede Frihed indvendes, at nogle Møllebesiddere, hvis en saadan tilfædes, vilde kunne male paa een Gang saas vel paa deres Vind- eller Vand-Møller, som paa deres Hestemøller, forekom dog denne Indvending ikke Commissionen at være af nogen særdeles Betydning, naar hensees til den ovenanførte Nytte i Forbindelse med, at den omhandlede Frihed, især hvis samme indskrænkes til Afbenyttelsen af een Qværn, former delst Hestemøllers mindre Fordeelagtighed, ikke kan ventes at blive brugt af nogen Møller til at udvide hans Næring paa Andres Bekostning, men kun kan antages at frembyde et, for samtlige Møllere tjenligt, Middel til at fortsætte deres Haandtering i Perioder, hvori den ellers maatte standses.

Ligesom isværtigt denne Frihed i Fremtiden, efter Commissionens Formening, kunde tilstaaes samtlige Besiddere af de til Meelmaling lovligen berettigede Møller, saaledes formeente den endvidere og, at der i

den følgende Tid ingen Bestemmelser bør gjelde med Hensyn til Størrelsen af de Qværne, som kunne indlægges i de privilegerede Møller, men at det bør overlades til Bedkommende selv, at gjøre disse saa store, som de ville, da deels Billighed taler for, at den, der har Tilladelse til at indrette en Qværn, ogsaa maa have Ret til at gjøre denne saa god, som han formaar, deels en modsat Bestemmelse næsten umueligt vil kunne overholdes, i det Controllen med Møllestenenes Størrelse vistnok i det Hele er særdeles vanskelig, og desuden, ved en forbedret Mechanisme i et Værks Indretning, dog en saadan forøget Virksomhed kan bevirkes, at Indskrænkningens Hensigt ikke desto mindre kan forseiles.

Med Hensyn til det Spørgsmaal, om de nuværende Landgjeldsmøllers Rettigheder kunne antages at strække sig videre, end til den egentlige Meelmaling til Brød, og altsaa ikke til den Formaling af Korn til Creatur-Føde, som et forbedret Agerbrug maatte lede til, da troede Commissionen, med Undtagelse af Møller til Grynmalning alene, ikke at burde tilraade Oprettelsen af forskjellige Møller for de forskjellige Dele af Kornformalingen. Det er ikke alene en Følge af det Foregaaende, at de allerede eksisterende Møllers Rettigheder derved vilde indskrænkes, efterdi det ei af Lovgivningens Bestemmelser kan udledes, at disse alene skulde angaae Meelmaling til Føde for Mennesker; men det vilde endog være aldeles umueligt at fastsætte

Grændsen imellem de forskjellige Gjenstande for Møl-
lingen saa næslagtigt, at der ikke deraf vilde opstaae
Anledning til mangfoldige Elusioner og Chicaner.

Angaaende dernæst det Spørgsmaal, om Land-
gjeldsmøllerne, naar dem forbeholdes Brugen af Vand-
kraft og i alt Fald tillige af Vindkraft til deres Møl-
lers Drift, ikke bør taale Oprettelsen af nye Møller,
der drives ved anden Kraft og in specie Hestemøller,
naar ikkun disse ei, mod Lovens 5—11—5 anlægges
af egentlige gaarddrivende Bønder, da troede Com-
missionen, efter hvad der allerede er anført, betræf-
fende Fortolkningen af Lovens 5—11—5, og i Sær-
deleshed med Hensyn til, at dette Lovbud udtrykkeligen
ved Siden af Veirmøller har nævnet Hestemøller, som
dem, hvilke i Almindelighed ikke maae opføres af
nyt, ikke at kunne antage, at det er Kraften af Vind
og Vand alene, som er de nu eksisterende, lovlige Møl-
ler, forbeholden, men at disses Eier med samme Ret
maa kunne modsætte sig Opførelsen af Møller, ved
hvilket Slags Kraft disse end drives. Dog er det af
det Foregaaende en Selvfølge, at denne Ret maa bore-
falde med Hensyn til Landboernes Haandquærne og
Sædegaardseiernes Møller til deres eget Brug, samt
at den maa modificeres ved det i Forslag bragte An-
læg af Hestemøller ved de allerede eksisterende Vands
og Veir-Møller.

Ved det derefter indgivne Forslag, om under
hvilke Betingelser Tilladelse til nye Mølleaenig paa

Landet i Almindelighed og udenfor de ovennævnte specielle Tilfælde bør meddeles, formeente Commissionen, at nye Møller til Meelmaling, hvad enten disse skulle drives ved Vand, Vind, Heste eller anden Kraft, paa derom indkommende Ansøgninger bør bevilges; a) uden Undersøgelse, naar enten Mølle-Anlægget bestemmes udenfor een Mills Omkreds af de forhen lovlige berettigede Møller, eller de inden saadan Omkreds beliggende Møllers Eiere deri samtykke; b) efter foregaaende Undersøgelser, naar der findes at være Trang til nye Mølle-Anlæg. Det første Alternativ af de under a) berørte Momenter, maa uden tvivl anses grundet i den ovenfor antydede, usuelle Forstaaelse af 5—11—4, ifølge hvilken de nuværende Mølle-Eiere ikke synes at kunne gjøre Regning paa Det til at modsætte sig Anlæg af nye Møller udenfor den nævnte Afstand. Om det andet Alternativ, der ligesom følger af Rættighedens Natur, kan intet Spørgsmaal være; og hvad endelig det under b) anførte Requirit angaaer, da maa samme anses hjemlet ved 5—11—5, efterdi der naturligtviis maa antages at være Mølle-trang, hvor de tilværende Møller ei bekvemmeligen kunne forestaae Maltingen. Ligesom det nemlig paa den ene Side er klart, dels at ikke hver Bye eller hvert Sogn paa Landet kan have sin Mølle, men at naturligtviis nogle af Møllegjæsterne maa have længere Wei til Mølle, end andre, dels at det nu og da maa blive Tilfældet, at Een eller Anden maa vente

længere Tid, end der just behøves til at formale et saadant Quantum Korn, som han til Maling maatte have leveret, saaledes er det paa den anden Side indlysende, at Formalingen ingenlunde kan siges bekvemmeligen at forestaaes, naar Møllegjæsterne, eller dog en Deel af dem enten have en besværlig Møllevei at befære, eller jevnlig maae vente en uforholdsmæssigen lang Tid, for at kunne erholde deres Kornvarer fra Møllen. Naar altsaa en saadan Ubequemmelighed i nogen betydelig Grad bevliskligen finder Sted, bør der gives Bevilling til et nyt Mølleanlæg. Og maa det i saa Fald være aldeles ligegyldigt, hvad enten en saadan Mangel paa Evne hos de tilværende Møller til bekvemmeligen at bestride Malingen hidrører fra Naturbegivenheder, f. Ex. Vandmassernes Aftagen i det Hele, (hvorfra imidlertid temporair Vandmangel vel bør adskilles) eller fra en større Grad af Cultur og Production i en vis Egn, eller fra forøget Population, eller endeligen fra de ældre Mølleværkers Ubrugbarhed, eller mindre Virksomhed. Men analyserer man saaledes Begrebet af den Betingelse, hvoraf Loven unægtligen har gjort de ældre Møllers Rettighed til at modsætte sig nye Møllers Anlæg afhængig, synes en saadan Bestemmelse og saavidt mueligt at kunne bestaae med det Offentliges Interesse i Agerbrugets Fremme; thi det Høieste, som til dettees Fordeel kunde ventes af en udvidet Frihed til at anlægge

Møller, vilde dog formeentligen være, at enhver Landboer, uden at anvende uforholdsmæssig Tid og Bekostning, kunde faae saamange Kornvarer formalede, som han maatte ønske.

Hvad angaaer det Spørgsmaal, som her møder, hvorledes det i ethvert enkelt Tilfælde bør bevises, at Mølletrang, taget i den ovenanførte Forstand, finder Sted, da vilde det vist nok være særdeles ønskeligt, om de Omstændigheder, hvorpaa det skulde beroe, om Mølletrang kunde siges at existere, saasom: hvor længe Møllegjæsterne i det Høieste burde vente efter at faae malet; hvor mange Familier en Mølle kunde antages i det Høieste at kunne fornyne med Maling aarlig, o. s. v., kunde saa næste bestemmes, at det blot ved en simpel indhentet Oplysning, om disse Omstændigheder fandt Sted, kunde afgjøres, om et ansøgt nyt Mølleanlæg burde tillades, eller ikke. Men, naar man paa den anden Side henseer til, dels at Forbruget af formalet Korn kan med samme Folkemængde være meget ulig, hvorpaa Agerdyrkningsens større Fremmskridt og bedre Tilstand paa et Sted fremfor et andet, ligesom og den større eller mindre Af sætning af formalede Kornvarer til fremmede Steder, som igjen kan hidrøre fra forskjellige Aarsager, kan have stor Indflydelse, dels at, naar endog alle andre Omstændigheder ere lige, dog de forskjellige Møllebrugeres større eller mindre Kraft til at drive deres Møller, væsentligen maae

Komme i Betragtning, naar det skal afgjøres, om der nogetsteds er Mølletrang, eller ei, saa formeent-
 tes, at en almindelig, nølslagtig Bestemmelse for
 Mølletrang, hvis den skulde være passende for alle
 Landets Egne, vilde være umuelig, og at uden
 Tvivl en factisk Bedømmelse i ethvert mødende Til-
 fælde var uundgaaelig. Imidlertid fandt man den
 hidtil brugelige Maade, hvorpaa de, der have an-
 søgt Bevillinger til nye Mølleanlæg, have skullet be-
 vise Mølletrang, nemlig ved Tingsvidner, ikke saa
 ganske hensigtsmæssig; thi det er en Følge af Sa-
 gens Natur, at Vidnernes Forklaringer i saa Hen-
 seende deels, forsaavidt de virkelig angaae facta,
 i Almindelighed gaae ud enten paa saadanne Begi-
 venheder, hvori Vidnerne selv have været interesse-
 rede, eller paa saadanne, som de have hørt fortælle
 af Andre, der have haft Deel i samme, deels i det
 Væsentligste kun reducere sig til et Ekjøn, hvis Upar-
 tistighed ikke altid er ophæiet over Tvivl. Hertil kom-
 mer endnu den vigtige Omstændighed, at, da det
 unueltigen lader sig gjøre for Retten at indkalde alle
 dem, som søge de Møller, om hvis Tilstrækkelighed
 eller Utilstrækkelighed til forsvartigen at bestride Møl-
 lingen i en Egn, der kan være Spørgsmaal, det
 derved, at Valget af Vidnerne er overladt til begge
 Parterne selv, bliver saa meget lettere paa den om-
 handlede Maade, at erhverve Oplysninger baade for
 og imod det Omspurgte, hvilke i sig selv kunne være

omtrænt lige troværdige, altsaa ikke lede til noget Resultat. — Og er det derhos en ved Erfaring bekræftet Sandhed, at den her omhandlede Raade, at bevise Mølletrang paa, aabner Veien for mange foldige Chicaner og Ophold i Vedkommendes Ret. Ligesaalidet som Commissionen saaledes kunde finde Tingsvidner passende til at bevise Mølletrang, ligesaalidet troede den paa den anden Side, at det kunde overlades til de Paagjældende selv, ved Attester, at tilvejebringe Beviis i fornævnte Henseende, da de samme Mangler ere forbundne med det Beviis, Attester skulle afgive, som med det, der skal præsteres ved Vidnesbyrd, og dertil endnu kommer, at man ved hine mangler den Sikkerhed, som Eeds Afleggelsen giver disse. Commissionen vidste derfor ikke at foreslaae nogen bedre Raade, hvorpaa der, efter givne Anledning, kunde bevises, om Mølletrang finder Sted, end at dertil udnævnes visse Mænd, som, efter en nøiagtig Undersøgelse paa Stedet, burde afgive deres Skjøn i den ommeldte Henseende.

Man bragte derfor de Bestemmelser i Forslag, som, efter at være allernaadigst bifaldte, indeholdes i §. 9 af den Forordning, som siden vil blive meddeelt.

I Henseende til et saadant nyt Anlægs Omfang formeentes det, at Bestemmelsen af Qværnenes Størrelse kunde overlades til Vedkommendes eget Godtbefindende; men at Qværnenes Antal hver Gang maatte bestemmes med Hensyn til de fors

haanden værende Omstændigheder; thi, ligesom store Mølleanlæg vistnok ere de, der betale sig bedst for Entreprenurerne, altsaa og ere de fordeelsigtigste for Staten, hvor der er tilstrækkelig Beskæftigelse for samme, og sælgelig i folkerige Districter saaledes maae vistnok mindre Anlæg fortjene Fortrin der, hvor de større ei kunne finde Beskæftigelse nok, eller naar saa mange flere Møller ved Siden deraf skulle bestaae, som man for Concurrænsens Skyld maa ønske. Og at give Vedkommende ved en nye Mølles Bevilgelse en almindelig Frihed til at gjøre det Værk, som maatte blive anlagt, saa stort, som de selv fandt for godt, fandtes ikke tilraadeligt, da de nye Møller saaledes vilde erholde større Rettigheder, end de gamle have; hvilken Ubillighed man ikke troer at ville bortfalde, om man endog gav disse Eiere en almindelig Frihed til at udvide deres Værker efter Behag, da de samme Grunde, som Commissionen allerunderdantigst har tilladt sig at anføre mod Tilstaaelsen af fuldkommen Frihed til nye Mølleanlæg, ogsaa for største Delen tale imod den her omhandlede Friheds Bevilgelse. Derimod troede Commissionen ved denne Leilighed ikke at burde forbigaae den Bemærkning, at det vistnok maa anses baade for billigt og gavnligt, at der, hvor Spørgsmaal kan blive om Mølleanlæg, fortrinligen bør tages Hensyn til Udvidelsen af allerede eksisterende Anlæg, naar saadant maatte attraaes, især hvis tillige særegne

Omstændigheder, saasom Møllernes Veltggenhed ved Sækkjen, visse Indretninger til at forarbejde Kornvarerne til særdeles Handelsgjensstande og saadanne flere, antyde, at Udvidelsen af Mølleanlægget havde mere Hensigt til at male Kornvarer til Forsendelse, end til Brug for Omegnenes Beboere.

Betræffende dernæst de Byrder, som burde paalægges de nye Mølleanlæg, da troede Commissionen det rigtigst, at disse i Almindelighed, ligesom hidtil, ansattes til Møllefylds-Hartkorn (som dog formeentligen ikke bør bestemmes førend eet Aar, efterat Værket er sat i Gang) og at dette forholdsmæssigen kommer til Afgang i det Møllefylds-Hartkorn, hvorfor de af de omliggende Møller, der kunne skjønnes ved de nye Anlæg at lide Afgang i deres Næring, ere ansatte. Endstjøndt det nemlig kunde anses principmæssigt, at de gamle Møller, naar nye bevilgedes, fordi et tiltaget Kornforbrug i een eller anden Egn havde forøget Møllenæringen, ligesuldt beholdt deres hele Møllefyld, siden de dog formeentligen vilde blive i Besiddelse af en nok saastor Næring, som den, der ved Skyld sætningen antoges at ligge til Møllerne, og at berørte Møllefyld kun nedsattes, naar Grunden til det nye Mølleanlægs Bevilgelse laae i de ældre, ved Naturaarsager, f. Ex. Vandets Aftagelse, forringede Kraft, saa maatte Commissionen dog være af den Formening, at den ovenanførte, hidtil vedtagne, Grundsaetning, at Møllefylden for de ældre Møll

ler, uden nogen saadan Forffjel, ved nyet Anlæg nedfætttes, ogsaa i Almindelighed bør blive gjeldende i Fremtiden; thi det var dog altid for den nærværende Besidder af en ældre Mølle, hvortil der Tid efter anden var kommen en større Næring, end den, der fandt Sted ved Skyldfættningen, men hvorved ogsaa Møllens Værdie i Handel og Wandel, Tid efter anden var bleven forøget, et Tab, om denne forøgede Næring betoges ham derved, at en nye Mølle oprettedes i Nærheden af hans, saa at Billighed kræver, at Staten, der, med Hensyn til Publicums Læve, tilstæder et nyt Anlæg, søger, ved at lade den Skyld, der falder paa den nye Mølle, komme ham tilgode, at give ham den Erstatning for hans Tab, der staaer i dens Magt. Ogsaa formeentes, at en saadan nye Mølle, der er fri for den Behættelse af Bygningerne til Banken, hvormed de ældre Møller ere behættede, bør de vederlægge disse en Deel af den aarlige Afgift, de saaledes fremfor de nye have at svare, hvilket kunde skee derved, at den nye Mølle paalagdes en forholds- mæssig større Deel af den Mølleffylde, der hvilede paa de ældre, der ved dens Anlæg bleve indskrættede i deres Næring. Imidlertid bemærkedes, at, ligesom den ommeldte Nedsættelse kun i Almindelighed bør gives Bedkommende, saaledes kunne der vistnok gives Omstændigheder, hvorunder det formeentligen ikke vilde de være passende at tilstaae, og hvorunder der heller ikke hidtil er bleven tilstaaet de gamle Møller Af-

gang i deres Møllefylds Hartkorn i Anledning af nye Møllers Bevilgelse. Som saadanne Tilfælde kunne anføres enten Møllers Anlæg paa enkelte smaae Her til Meelmaling for disses Beboere alene, eller Anlæg af nye Møller i Nærheden af Svekysterne, og med saadanne Indretninger, at det deraf kan skjønnes, at de vare bestemte til Formaling af Kornvarer, mere til særegne Handelsgjenstande, end til Brug for Omegnens Beboere, da de nye Møller i saa Fald ei kunne antages betydeligen at skade de ældre. I disse Tilfælde syntes det rigtigst, at der paalagdes de nye Mølleanlæg en passende Afgift til den Kongelige Kasse, hvilken Afgifts Størrelse da, med Hensyn til de forhaanden værende Omstændigheder, i ethvert enkelt Fald kunde bestemmes af det Kongelige Rentekammer.

Forsaavidt endeligen ældre Mølleanlæg maatte, i Overensstemmelse med det Foregaaende, bevilges udvidede med flere Qværne, formeentes, at de samme Grunde, som ere anførte i Henseende til nye Mølleanlæg, ogsaa tale for, at der, i Tilfælde af Udvalgte af det nævnte Slags af ældre Værker, paalægges dem en forholdsmæssig Forøgelse i Møllefylden, og at en dertil svarende Nedsættelse tilstaaes de vedkommende ældre Møller.

Commissionen har i Overensstemmelse med det Ovenanførte udarbejdet et Udkast til en Anordning angaaende Mølleværker til Kornvarers Formaling paa Landet i Danmark, Boenhalm undtagen, (hvor Mølle

lenærtingen hidtil, nærmest, fordi ingen Ansættelse til Møllefyld i sin Tid har fundet Sted, har været fri), og efterat Sagen igjennem det Kongelige Rentekammer har været allerunderdanigst foredraget og Udfæstet allernaadigst approberet, er der under 3die Junii igjennem Kammeret udkommet en saaledes lydende Forordning:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Gjøre uttterligt: At Vi, i Henseende til saavel de større som de mindre Mølleværker til Kornvarers Formaling, hvilke ere eller werde indrettede paa Landet i Vort Rige Danmark, Bornholm undtagen, have allernaadigst fundet for godt at bestemme, som følger:

1.

Samtlige Landboer maae herefter, ligesom hidtil, male til egen Brug paa Haandqværne, og Sædegaards-eierne ere berettigede til, ved deres Gaarde at have Møller, hvorpaa dog ligeledes itkun maa formales det, som de til egen og Gaardens Brug behøve.

2.

Ved enhver Meelmølle maa Eieren anlægge til Meelmaling en Hestemølle med een Qværn.

Utræacs i Mølleværket at forbinde en ny Kraft med den, som deri allerede er, uden dog derved at skaffe Værket nogen Udvidelse, kan dertil, efter Omstændighederne, erholdes Tilladelse af Vort Rentekammer.

3.

Størvælsen af Møllegværnene skal for Fremtiden ikke være underkastet nogen Indskrænkning.

4.

Enhver Eier af en Stubmølle er berettiget til, paa det Sted, hvor denne staaer, eller har staaet, at opføre en Veirmølle af hollandsk, eller americanisk Bygning, dog at der i den nye Mølle ikke indlægges flere Qværne, end der vare i den nedlagte Stubmølle.

5.

Enhver Eier af en Vandmølle kan erholde Tilladelse til, i dens Sted at opføre en Veirmølle, under følgende Betingelser: a) at Vandmøllen aldeles nedlægges, med mindre der i Veirmøllen kun indlægges en Deel af de Qværne, som befandtes i hiin, saa at begge Værker tilsammen ikke have flere Qværne, end Vandmøllen forhen; b) at den nye Mølle opføres saa nær det Sted, hvor Vandmøllen staaer, eller stod, at det kan bevises, at tilgrændsende Møller derved ei lide Skaar i deres Næring; og c) at Møllestyldes Hartkornet paalægges den nye Mølle, forsaavidt den gamle aldeles nedlægges, eller, i modsat Tilfælde, forholdsviis fordeles paa begge. Det i Lit. b. ommeldte Beviis søres ved et Skjøn paa den Maade, som §. 9 i flige Tilfælde bestemmer.

6.

Det vil fremdeles, ligesom hidtil, worde enhver Mølle: Eier tilladt, i sin Mølle at indlægge Gryn:

værk, imod at for hver Grynqværn erlægges aarligen 10 Rbdlr. Sølvs til Vor Kasse.

Til at opføre nye Møller til Grynmalning alene, mod den ovenfor bestemte Afgift, kan i Almindelighed vintes meddeelt Tilladelse.

7.

Til at anlægge nye Meelmøller udenfor de forhen anførte Tilfælde, eller til at forøge allerede tilværende Mølleværker til Meelmalning med flere Qværne, kan, uden Hensyn til, med hvilken Kraft de skulde drives, være sig Vand, Vind, Heste, Damp, o. s. v., erholdes Tilladelse, naar enten: a) ingen Meelmølle findes i een Miils Afstand fra det Sted, Møllen agtes anlagt paa, eller b) de Mølle-Stiere, hvis Værker ligge i ikke større Afstand, deri samtykke, eller endelig c) naar Mølletrang befindes.

8.

Mølletrang antages at være i en Egn, naar det skjønnes, at de der værende Møller ikke bekvemmeligen for de Møllejøgende kunne forestaae Malingen. Ved dette Skjøn skal komme i Betragtning de nærmeste Møllers Bessaffenhed, i Henseende til at besørge Malingen ikke blot hurtigen, men ogsaa forsvarligen, Mølleveiens Tilstand, Egnens Befolkning, om dens Agerdyrkning er i Fremskriden, om Kornvareernes Forbrug har tiltaget formedelst større Afætning, eller formedelst deres Anvendelse til Huusdyrene, o. s. v.

Ogsaa bør der, hvor der spørges om enten nye Anlæg, eller Udvidelse af ældre, tages Hensyn til, om Værkets Beliggenhed, f. Ex. nær ved et Udskifningssted, ellers dets særegne Indretninger til Kornvarernes fortrinlige Forædling, tyde hen til, at de formalede Varer skulle forsendes og ikke bruges i Omegnen.

9.

Dette Skjøn afgives ved en Commission, bestaaende af to af Amtets, ved Amtmanden dertil udnævnte, Landvæsens-Commissarier og af Herredsfogden eller den Kongelige Birkedommer paa det Sted, hvor den nye Mølle ønskes opført. Naar Amtmanden har modtaget dette Skjøn, indsender han det med sin Betænkning til Bort Rentekammer, som afgjør, om den ansøgte Tilladelse skal meddeles, eller ikke.

10.

Enhver nuværende, eller tilkommende Eier af en Meelmølle er berettiget til, derpaa at male enhver Kornsort, uden nogen Undtagelse og til hvilken som helst Afbenyttelse, uden nogen Indskrænkning, dog at Bestemmelserne i §. 1, i Henseende til de deri benævnte Mølleværker iagttages, ligesom og til Grønmaling behøves særskilt Tilladelse. (§. 6.)

11.

Nye Meelmøller ansættes ved en Forretning, foretaget af den i §. 9 bestemte Commission, eet Aar, efterat Værket er sat i Gang, til Møllestyldes Hætt-

korn, ved hvilken Ansættelse skal tages Hensyn til, at der paa det nye Værk ikke, som paa de ældre, hviler Bankhæftelse.

I det Tilfælde, at der, indenfor een Miils Afstand fra den nye Mølle, befindes Møller, som kunne ansees at have tabt ved det nye Anlæg, skal det Hartkorn, som saaledes paalægges den nye Mølle, komme til Afgang i hines Mølleffylde Hartkorn.

Hvad her er sagt om nye Møller, gjælder ogsaa om de ældre, som forøges med flere Qvarne. Men saadanne Meelmøller, som anlægges enten paa smaae Her til Maling for disses Beboere alene, eller hvis Beliggenhed og Indretning vilse, at de ikke ere beregnede paa Møllegjæster fra Omegnen, sættes ikke i Hartkorn; men dem paalægges at svare til Vor Kasse en vis aarlig Afgift, som Vort Rentekammer bestemmer.

12.

De i denne Forordnings §§. 5, 6 og 7 omtalte Tillabelser udsærdiges af Vort Rentekammer ved Bevilling ad mandatum.

13.

Medlemmerne af den i §. 9 foreskrevne Commission nyde af den, som har foranlediget Forretningen, foruden fri Befordring, hvis denne gjøres fornøden, de ved Kongelig Resolution af 12te Septbr. 1806, bekjendtgjort ved Kammerplacat af 13de i samme Maaned, fastsatte Diætpenge.

14.

All Brug af Mølleværker, stridende mod denne

Anordning, straffes 1ste Gang med en Mulct fra 10 til 100 Rbdlr. Sølv, hvilken Mulct, der i Gjentagelses-Tilfælde fordobles, tilfalder Amtets Fattigkasse, ligesom og de ulovligen anlagte Bærker, om saadanne befindes, uopholdeligen bør nedlægges.

Hvorefter de Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet, ic.

Blandede Efterretninger.

Fortsættelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.

(See Collegial-Tidenden No. 34, for d. A. S. 456)

302) Stabye og Madum Sogneskald i Ribe Stift, der efter gammel Ansætning var anslaaet til 200 Rdlr. Dets nuværende Indtægter ere, efter den senere til Cancelliet indkomne Beretning, angivne saaledes: 1) Stabye Sogns tiendeydende Harts Korn er 262 Edr., hvoraf svares deels efter confirmeret Forening, deels efter Tiendecommissionens Forhandling 50 Edr. Rug og 42 Edr. Byg; 2) Madum Sogns tiendeydende Hartkorn 104 Edr., hvoraf svares 15 Edr. Rug. 9 Edr. 1 Skp. 3 Fdkr. Byg og 8 Edr. 5 Skpr. 1 Fdk. Havre; 3) Qvættienden er indbefattet under Korntienden, og i Midsommers Rente ydes af begge Soogne 1 Pd. Ost pr. Edr. Hartkorn og ialt 20 Ol Pq; 4) Offer og Accidentser anslaaes til 100 Rbd. Sølv; 5) Kalder eier en under Stiftets offentlige Midler udsat Capital, stor 440 Rbdlr. Sølv, hvoraf

hæves aarlig Rente; 6) Af en Annergaard i Maa-
dum svares i Landgilde 4 Skpr. Rug, 4 Skpr. Byg
og 8 Rbdlr. Sølv; 7) Paa Staby Præstegaards
Grund ere 2de Afbyggerhuse, hvoraf det ene er per-
petueret til Enkesæde og for Tiden bortleiet for aar-
lig Afgift 4 Rbdlr. Sølv, det andet bortfæstet mod
aarlig Landgilde 6 Rbdlr. 5 Mk.; 8) Stabye Præ-
stegaard staaer for Hartkorn 6 Edr. 7 Skpr. 2 Fdkr.
1 Alb. med et Areal af 75 Edr. Land. Af Enge hæ-
ves 20 a 30 Læs Høe. Stabye Sognefald er iblandt
de Embeder, som nyde allernaadigst Lettelse i Skatter.
Derimod paahviler Raldet en Pension til den forhen-
værende, i Naade entledigede Sognepræst, Hr. Win-
delin, af 230 Rbdlr. Sølv aarligen, der dog, for
3 Aar indtil Udgangen af Aaret 1827, allernaadigst
er tilladt at udredes af den Kongelige Kasse.

303) Vaarup Sognefald i Fyen. Dette
Embede, der efter gammel Angivelse var anslaaet til
400 Rdlr., er nu opgjvdt at have følgende Indtæg-
ter: 1) Vaarup Sogns tiendeydende Hartkorn er 296
Edr. 4 Skpr., hvoraf Præste- og Konge-Korntienden
er ved Foreninger bestemt til 436 Edr. Korn, nem-
lig 145 Edr. 2 Skpr. 2 $\frac{2}{3}$ Fdk. Rug, 145 Edr. 2
Skpr. 2 $\frac{2}{3}$ Fdk. Byg og 145 Edr. 2 Skpr. 2 $\frac{2}{3}$ Fdkr.
Havre; 2) Offer og Accidentser ere anslaaede til 200
Rbdlr. Sølv. Af Kongetienden svares i aarlig Af-
gift til Odense Hospital 12 Edr. 4 Skpr. Rug og 24
Edr. Byg. 3 Enkepensioner udredes aarligen af Rab

det 47 Edr. Byg. Kaldet haver ikke Præstegaard eller
 Avling, forinden en, til Præstegaard udseet, Fæste-
 gaard bliver fæsteledig. (Fortsættes.)

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Contoirchefs-
 Posten som Secretair ved Kjøbenhavns Fattigvæsen,
 750 Rbdlr. Sølv.

Refordrinaer og Ufgang.

Under General-Toldkammer- og Commerce-
 Collegiet: Den 22de Jan. er Copist T. Schrø-
 der udnævnt til Fuldmægtig i det tydske Sag under
 Collegiet. Den 5te Febr., Told- og Consumtions-
 Underbetjent i Kjøbenhavn, J. E. Tidemann, entledi-
 get med Pension, og er i hans Sted allernaadigst ud-
 nævnt forhenværende Premier-Lieutenant B. Friis.
 Den 8de, Told- og Consumtions-Inspecteur i Bor-
 dingborg, Kammerraad Berg, i Naade og med Pen-
 sion entlediget, og i hans Sted udnævnt forhenværen-
 de Premier-Lieutenant E. E. Haderup. Den 15de,
 Toldkasseter i Vandholm L. O. Welleius til Tolder,
 og Strand-Toldcontrolleur S. R. Lindemann til Tolds-
 Controlleur sammesteds. Den 18de, Commandeer-Ser-
 geant A. Schmitz til Told- og Consumtions Underbet-
 jent i Kjøbenhavn. Den 20de, J. F. Voigt til Told-
 Controlleur i Krempe. Den 19de Marts, J. G. Her-
 zog og M. E. Sønnichsen til Coplister i det tydske Sag
 under Collegiet, og Fuldmægtig i Frederiksnagor C. F.
 E. Mansbach entlediget fra denne hans Post. Den

5te April, Coplist under Collegiet N. F. F. Andersen til Secretair og Bogholder under Administrationen for Havnevæsenet i Kjøbenhavn. Den 13de, Kammeraad W. A. Uldall til Told- og Consumtions-Kassferer i Næstved. Den 7de Maii, Fuldmægtig under Collegiet H. G. Weber til Toldforvalter i Uetersen, og forhenværende Second-Lieutenant P. Lund til Told- og Consumtions-Underbetjent i Kjøbenhavn. Den 10de, General-Consul i Genua, A. Morellet, Ridder af Dannebrogen, til General-Consul for alle til Kongeriget Sardinien henhørende Lande. Den 17de, E. N. Skenholt til Fuldmægtig ved Pakhuset paa Toldboden i Kjøbenhavn, med Prædicat af Pakhuus-skriver. Den 27de, Fuldmægtig ved Kjøbenhavns Politieret, Politie-Secretair H. E. Knudsen, til tillige at være Kassferer ved Administrationen for Havnevæsenet i Kjøbenhavn. Den 4de Junii, forhenværende Capitain-Lieutenant af Søe Etaten, B. N. B. Wigelsen, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, til Skibsmaaler i Kjøbenhavn, og Lænd. Pharmacie J. M. M. Bull til surnummerair Told- og Consumtions-Overbetjent i Mars Huus. Den 7de, Coplist C. F. E. Schleyer til Fuldmægtig i det tydske Sags under Collegiet, og P. A. Petersen til Told- og Consumtions-Underbetjent i Kjøbenhavn; samme Dag ere Controllleur ved Maleværket her i Staden, Westergaard, samt Told og Consumtions-Underbetjentene sammesteds J. Andersen, P. Hansen og Krogstad, i Naade og med Pension entledigede.

Collegial-Tidende.

Ved Kongeligt afkenneligt Privilegium.

No. 37 og 38. Den 9de Jullii 1825.

Trykt i det Kongl. Danske Bogenhandl. af C. F. Svanebæk.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johann Montad,   Anders Sandst Bøffed,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g .

Fra det Kongelige danske Cancellie er under 23de Jullii udgaaet følgende Placat:

Efterat Hs. Majestæt Kongen af Danmark og Hs. Majestæt Kongen af Nederlandene ere komne overeens om, gjensidigen at ophæve Afdragsretten mellem samtlige danske og nederlandske Stater, er der under 30de April sidst. derom udstedt en Declaration, hvis Bestemmelser, som ere traadte i Kraft fra den 5te Malt næstsest, herved bekjendtgjøres til Efterretning og behørig Sagttagelse.

§. 1.

Ved Forminnes Udførelse fra Kongeriget Danmark til Hs. Majestæt Kongen af Nederlandenes Stater, eller fra disse til de danske Stater (hvad

enten saadan Udsørelse skeer formedelst Arv, Gave, Salg, Udvandring eller i andre Tilfælde, skal intet Afdrag (jus detractus, gabella hereditaria) eller Dortslytningssafgtv (census emigrationis) for Fremtiden fordres eller modtages, da al saadan Afgift skal være aldeles afføffet mellem hine Stater, saavel i deres hele nuværende, som tilkommende Gebeet.

§. 2.

Denne Bestemmelse strækker sig ikke alene til de Afgifter og Paalæg af ovennævnte Slags, der udgjøre en Deel af Statsindtægterne, men og til dem, der hidtil maatte være tilfaldne Provindsfer, Byer, Jurisdictioner, Corporationer, Districter eller Com-münner, saa at de respective Undersaatter i den ene eller anden Stat, som udsøre Midler, eller hvem saadanne med hvilkensomhelst Adkomst tilfalde, ikke i den Anledning skulle være underkastede andre Afgifter eller Paalæg, end dem, der, være sig med Hensyn til Arv, Salg, eller anden Eiendoms-Overdragelse, paa lige Maade svares af de Kongelige Danske og Nederlandske Undersaatter, ifølge de Love og Anordninger, som gjælde eller i Fremtiden maatte udfømsme i bemeldte Stater.

§. 3.

Nævnevende Convention er ikke alene anvendeslig paa al, saavel i Fremtiden faldende, som allerede falben Arv, men overhovedet paa enhver Overdragelse af Formue, hvis Udsørelse endnu ikke er iværksat.

§. 4.

Da denne Convention kun angaaer Formue og sammes fri Udførsel, blive Lovene angaaende militair Tjeneste i fuld Kraft i de respective Stater, ligesom og begge Regjeringer i ingen Henseende ere indskrænkede ved nærværende Overenskomst i for Fremtiden at anordne hvad de, med Hensyn til denne Gjenstand, maatte finde tjenligt.

Blandede Efterretninger.

Det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium har tilskillet Cancelliet en fra Gouvernementet i Tranquebar indkommen Forestilling, hvori andrages paa en forandret Indretning af det geistlige og Missions-Væsenet i bemeldte Etablissement; og efterat Cancelliet over dette Forslag, der indeholder 7 forskjellige Puncter, havde indhentet nærmere Betænkning fra det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium og det Kongelige Missions-Collegium, har Cancelliet allerunderdanigst foredraget Hs. Majestæt Sagen.

De forskjellige Puncter, dette Forslag indeholder, ere følgende:

I. Angaaende Besættelsen af Præsteembedet ved Zions Menighed paa Tranquebar, der var vacant.

Gouvernementet ansøgte i denne Anledning, at Gudstjenesten i Zions Kirke for Tiden administreres af forhenværende 1ste Missionair, Dr. Caemerer, og af Klokker og Skolelærer Wadschou, saaledes at Furst

nævnte, der, under 10de Januarii 1821, formedelst Svagelighed, er blevet entlediget fra sit Embede, men siden har faaet sin Helbred igjen, og er vedbleven at fungere, den ene Søndag holder en tydsk Prædiken, og Sidstnævnte den anden Søndag oplæser en dansk fra Kirkegulvet, hvorimod Sacramenterne administreres af Dr. Caemerer. Begge dele den til en Præst henlagte Kongelige Gage. Missions-Anliggenderne bestyres af Dr. Caemerer og den anden Missionair Hr. Schreibogel.

Hvis en Præst skulde udnevnes, foreslog Gou-vernementet, at denne da maatte bestilles til tillige at være første Missionair, for at Missionen paa dens ne Maade kunde sættes i Forbindelse med Menigheden. Som Grunde for dette Forslag anførtes, at i ældre Tider, da Missionen stiftedes, var Indien, især de Franquebar nærmest tilgrændsende Riger, uafhængigt, og altsaa et udstrakt Territorium for Missionairenes Virkefæde, der, for at omvænde og besøge christne Menigheder i Inderlandet, maatte gjøre hyppige Reiser, og saaledes ikke kunde være faste Embedsmænd i Franquebar. Da alt udenfor Franquebars Grændse nu er brittisk Herredømme underkastet, har Missionen forlængst ophørt, at befatte sig med noget som helst geistligt Anliggende udenfor dansk Territorium, og derved er altsaa Hindringen imod, at samme Embedsmænd tillige kan være Præst, aldeles ophørt.

Det Kongelige Missions-Collegium var vel af den Formenting, at de forandrede Omstændigheder i In-

dien, hvorved det danske Territorium, som ikke er af noget betydeligt Omfang, nu er indsluttet af lutter engelske Besiddelser, hvor de danske Missionairens Virksomhed ikke behoves, synes at gjøre en Indskrænkning i den asiatiske Mission tilraadelig. Iøvrigt bemærkede Missions-Collegiet herved følgende:

Iblandt de europæiske Indvaanere i Tranquebar ere de fleste danske, de færreste tydske, og iblandt de første ere upaatvileligt mange Fruentimmere, Børn, Tjenesteyende og Haandværkere, som ikke forstaae tydsk nok, for at have Nytte af en Prædiken i dette Sprog. Desuden skulle ogsaa Børn undervises til Confirmation, confirmeres, Skriftestaler skulle holdes, Nadverens og Daabens Sacramenter administreres i et for mange, maaskee de fleste, uforstaaeligt Sprog. Det synes derfor upassende, at Prædiken holdes den ene Søndag paa tydsk, og at der den anden kun oplæses en dansk Prædiken i Chorsdøren af Klokkeren; men det ansaaes nødvendigt, at en dansk Præst blev ansat ved Zions Menighed, med hvilket Præste-Embedet for Resten det, at være første Missionær i Fremtiden, kunde forenes.

Det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium ansaae det, efter de af Missions-Collegiet anførte Grunde, ussikkert, at der maatte andrages paa en dansk Præstes Udsendelse til Tranquebar, og bemærkede isøvrigt, at der ikke kan være noget imod, at Dr. Cæmerer, om han maatte ønske det, vedbliver for den Pension, som allernaadigst er tillagt ham,

at fungere som Missionair, hvort ogsaa Cancelliet maatte være enigt.

II. At Missionen i Tranquebar maatte ophøre, som Omvendelses-Institut, men at derimod Skoler blev indrettede, i hvilke de for ethvert Menneske almeennyttige Kundskaber blev meddeelte.

Omvendelses-Arbejdet paa det danske Territorium er nemlig, efter Gouvernementets Formening, ikke saa betydeligt, at det kan medtage een eller flere Embedsmænds hele Tid. Det i Indien herskende Kastesystem gjør og, at der kun i enkelte Tilfælde udrettes noget ved Forsøg paa, at omvende til Christendommen. Det er nemlig hyppigt, at de, som overgaae til den christelige Religion, kun ledes af interesserte Motiver, enten nemlig for desletterere, som de trøste, at erholde en eller anden europæisk indiansk Betjening, eller for at blive underholdte eller lade deres Børn underholde med Mad og Klæder i Skolerne. End ikke for deres Afkom er noget at vente af denne Overgang; thi, da Udgangen af Kastene medfører Tabet af alle borgerlige Rettigheder, vedblive de, skjøndt de kalde sig Christne, at udøve den hedenske Religion for ligesuldt at kunne forblive i Kasten, og det samme er Tilfældet med deres Afkom.

Gouvernementet formeente derfor, at Missionen paa Tranquebar, først og fornemmelig betragtet som Omvendelses-Institut, ikke længere skal vedblive, og at den ikke bør frembyde Motiver, hentede af Ju-

teressen, for at bevirke Antagelse af Christendommen; men at de derværende geistlige Embedsmænd skulle være Præster baade for den europæiske og den nu eksisterende malabariske Menighed; dog var der naturligtvis intet imod, at de tillige underviste og til Daab antog saadanne, som, uden dertil at ledes ved Interesse, attraae det, ligesom ogsaa disse geistlige Embedsmænd, foruden at kaldes dansk Præst og Klokker, tillige skulde føre Navnet Missionair, som det er ærværdigt ved Vlden.

Med Hensyn til Skolevæsenet, har Gouvernementet andraget Følgende:

For Tiden gives der tvende Skoler for Indsøbte, nemlig en malabarisk og en saakaldet portugisisk, i hvilke fri Underholdning med Spise, Klæder og Bolig, samt fri Undervisning af Missionen besørges.

I den malabariske Skole, som Dr. Caemerer foreskæer, antages kun saadanne, som lade sig kalde Christne, hvilket, i Forening med den fri Underholdning, som der gives, meget har indskrænket Skolens Nytte, da de, der ikke lade sig bevæge af Fordelen, søge de engelske Friskoler, hvor der vel ikke gives fri Underholdning, men hvor Navnet: "Christen" heller ikke fordrer, imedens de faa, som Omkostningerne tillade at antage i den danske Skole, ordentligtvis komme for at lade sig bespise. Gouvernementet ansaae det derfor nødvendigt efterhaanden, at opføre med den fri Underholdning, og derimod

udvide Skolens Virkekræft ved at tilkade de hedenffe Børn at besøge Skolerne for at nyde Undervisning i Moral, Regning, Skrivning, Dansk og Engelsk, hvorved Gouvernementet ogsaa vilde kunne erholde dygtige Subjecter opdragne til Folke og andre Kongelige indianske Betsente. Det nægtes vel ikke, at de Fattige, hvis der ei gives dem Klæder og Spiise i Skolerne, ville udeblive fra samme, men Skolen, bestemt til omtrent 20 Subjecter, er for liden, som Fattig-Anstalt betragtet, og kan ikke udvides uden betydelig Bekostning for den Kongelige Kasse. Desuden ligge de Fattige, der ved at antage Navn af Christen, udelukkes fra deres Landsmands Understøttelse, altid den Kongelige Kasse til Byrde.

Gouvernementet foreslog derfor, at der maatte indrettes en tamuliff Skole, hvor ikke fri Underholdning, men fri Undervisning i Moral, Skrivning, Regning, Dansk og Engelsk, gives af Præsten og Klokkeren qva Missionærer, samt af en dertil anraagen Skolenester, ligesom ogsaa Religions-Undervisning til dem af Børnene, som ere Christne. Hvis det skulde gjøres fornsdend, kunde endnu een eller flere saadanne Skoler indrettes.

Den portugliffiske Skole, som Hr. Schreivogel foreskæet, er indrettet efter samme Grundsætninger, som den malabarske, nemlig, som et Fattig-Institut for Couleurte, eller Descendenter af Europøere med Indiane. Det nærværende Antal i denne Skole er

20, der egentlig efter Bestemmelsen ikke skulde forblive i Skolen længere end til deres Confirmation; af disse kunne for Tiden ikkun udgaae 6, da de øvrige trænge til Forsørgelse.

Gouvernementet formeente derhos, at en sær egen portugisisk Skole, ligesom og den eksisterende portugisiske Menighed er overflødig og burde indgaae, naar Hr. Schreivogel, der hverken kan Dansk eller Tamulisk, i sin Tid afgaer.

Der har nemlig fra den portugisiske Overmagts Tider i Indien vedligeholdt sig en fordærvet Dialect af dette Sprog, der nu mere og mere fortrænges af det Engelske, og tillige er saa regelløst, at det er umueligt, at give ordentlig Undervisning deri. Desuden vil saavel det danske, som det tamuliske Sprog, de for dette Territorium nyttige og naturlige Sprog, vinde meget ved Ophævelsen af den portugisiske Skole, og de Børn, der hidtil ere underviste heri, ville herefter kunne søge enten den danske, eller den af Gouvernementet foreslaaede tamuliske Skole, i hvilke de ville kunne lære mere, end hidtil i den portugisiske Skole.

Med Hensyn til den Deel af Gouvernementets Forslag, der gaer ud paa, at Missionen i Transquebar maatte ophøre, som Omvendelses-Institut, har Missions Collegiet yttret, at det efter de oplyste Omstændigheder ikke kan andet end tiltræde Gouvernements Forslag, saaledes forskaaet, at Skolerne vel blive Hovedsagen, men at Omvendelses-Institutet

derfor ikke ophører aldeles, da det ogsaa for Fremtiden bør være Missionairenes Pligt, der, hvor de med Grund kunne haabe at udrette noget, og hvor Personernes moralske Character ommuntrer dertil, at gjøre sig Umage for at føre disse til Christendommen.

Forsaaavidt Skolerne og Ophævelsen af den portugisiske Mentghed angaaer, troede Missions-Collegiet, med Tillid, at kunne følge Gouvernementets Forslag.

Det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium, saavel som Cancelliet, maatte og tiltræde, hvad der saaledes af Gouvernementet og Missions-Collegiet var ytret.

III. At nogle, Missionen tilhørende, men for Tiden aldeles overflødige Bygninger, maatte bortsælges.

Missionens urærlige Eiendomme ere nemlig fra Begyndelsen af beregnede paa et forhen eksisterende, langt større, og for Missionens daværende mere udstrakte Virkefæds nødvendigt, Personale. Hvis endog Salget, som rimeligt, kun vil indbringe lidet, spares dog aarlig en ikke ringe og ganske unyttige Reparations-Omkøstninger paa de overflødige Bygninger, og, efter Gouvernementets Formening, vil dog derfor indkomme saameget, at Renterne deraf ville kunne affholde de aarlige Reparationer paa de nødvendige Bygninger; til hvilken Ende en af Gouvernementets Medlemmer vilde sammentræde med Missionairene, der have bifaldt dette Forslag, for at undersøge, hvilke Bygninger der bør beholdes og hvilke afhændes.

Hverken Missions-Collegiet eller det Kongelige General-Toldkammer fandt noget imod dette Forslag at erindre, da Gouvernementet sikkert vil sørge for, at ikkun de overflødige Bygninger bortfælges, og at der bliver Plads for flere Skoler, forsaavidt disse i Tiden skulde blive fornødne.

Cancelliet kunde fra sin Side ikke heller have noget at erindre imod, at Bygningerne, der efter Gouvernementets Yttring, i sin Tid ere kjøbt af den Kongelige Kasse, bortfælges, forsaavidt de maatte være overflødige.

IV. At der med Missions-Bibliothekets Anvendelse maatte tages en Bestemmelse.

Herom blev dog for Øjeblikket ingent endelig Beslutning givet, men allene Missions-Collegiets Ytringer om bemeldte Bibliotheks Anvendelse meddeelte Gouvernementet til nærmere Overvejelse.

V. At de geistlige Embedsmænd for Fremtiden maatte staae under Gouvernementet alene, og samtlige deres Udgifter udredes af den i Traagvebar værende Kongelige Kasse, og anvendes efter det af Gouvernementet i denne Anledning udkastede Reglement, og efter Gouvernementets Resolutioner.

Hvis Missionsat-Embedet forbindes med Præsens og Degnens, fandt Gouvernementet det naturligt, at Lønningerne til disse Embedsmænd udbetales, som til de øvrige Kongelige Embedsmænd, og at de 5040 R. Rup., som hidtil ere udbetalte Missionen

aarligen, imod sammes Bøxler paa det Kongelige Missions-Collegium, til egen uafhængig og hidtil ucontrolleret Anvendelse, herefter, som andre til Etablisementet Tranqvebar udforderlige Udgifter, udredes af den derværende Kongelige Kasse og anvendes efter det udkastede Reglement, og Gouvernementets Resolutioner, og efter de samme Regler, som ved Instructionerne i denne Henseende ere foreskrevne for de derværende civile og militære Embedsmænd. Den geistlige Stand, som bestaaer af lutter Kongelige danske Embedsmænd og Betjente, ophører derved at udgjøre en, i dens finansielle Anliggender, og i dens Bestyrelsesmaade affondret, og fra Control unddraget Stand, og bliver lige Vilkaar undergivet med de øvrige Kongelige Embedsmænd. Gouvernementet antforte derhos, at de nuværende Missionairer ikke have noget imod, at denne Foranstaltning, endog for deres Embedstid, træder i Kraft.

Missions-Collegiet har med Hensyn hertil bemærket, at dette Forslag alene bør forstaaes om Præsternes og Skolelærernes Forhold og om Missions-Udgifterne, men at Missions-Collegiet fremdeles bør beholde sin Inspectionret baade hvad det egentlige Kirkevæsen og Skolernes Bestyrelse angaaer.

General-Toldkammeret var aldeles enigt med Gouvernementet i, at de geistlige ligesom alle andre Kongelige Embedsmænd og Undersaatter, der paa Stedet, bør staae under Gouvernementet, men at Mis-

stons Collegiets Inspectionsret i Kirke- og Skolesager desuagtet kan conserveres, naar ikkun Gouvernementet steds meddeles Underretning om, hvad bemeldte Collegium i disse Henseender ønsker iværksat eller forandret, for at Udførelsen af saadant kan skee i Overeensstemmelse med det Heles Laro, og paadrives med den Myndighed, hvormed Gouvernementet er beklædt.

Cancelliet vidste ikke noget at erindre imod hvad General-Toldkammeret med Hensyn til dette Forslag havde ytret, og henholdt sig derfor til samme.

VI og VII angik Missionatrernes Slutningsregnskab, og det specielle Lønnings-Reglement for den geistlige Bestyrelse paa Tranquebar, hvoraf intet kan have Interesse for dette Blads Læsere.

I Overeensstemmelse med de i ovennævnte Puncter anførte Forslage, og fra de vedkommende Auctoriteter gjorde Ytringer, har Cancelliet allerunderdanigst forelagt Hs. Majestæt det fra Gouvernementet indkomne Andragende, og da samtlige Indstillingspuncter vandt allerhøieste Bifald, ere de fornødne Communicationer under 31te Maii fra Cancelliet udfærdigede til alle vedkommende Auctoriteter.

Fortsættelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.
(See Collegial-Libenden No. 35 og 36 for d. A., S. 493.)

304) Sognekalder i Kjøbstaden Sørfjøbing i Volland ansløges ifølge den ældre Angivelse til 350 Rdlr., og har nu efternævnte Indtægter: 1) Den hele Præste- og halve Kongetiende af 292 Tdr. Hartkorn udgjør 6 Tdr. 6 Skpr. 1 Fdk. Hvede, 125 Tdr. 3 Skpr. Rug, 136 Tdr. 2 Skpr. Byg og 8 Tdr. 3 Skpr. Havre; 2) den hele Præste- og halve Konge- Tiende af Sørfjøbing Kjøbstads Jorder er 4 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdk. Rug og 4 Tdr. 6 Skpr. 3 Fdk. Byg, samt 10 Rbdlr. Sølv; 3) Qvægtienden og Smaaretsel anslaaes til 50 Rbdlr. 4) Leie af 3 Huse 10 Rbdlr. 5) Offer og Accidentser beregnes til omtrent 350 Rbdlr. Sedler. Til Præstegaarden høves Avling af 8 Tdr. Hartkorn med et Areal af circa 63 Tdr. Land. Af Kaldet svares i Enkepension 40 Tdr. Byg aarlig.

305) Sjæl Sognekald i Kalborg Stift, som efter den gamle Angivelse var ansat til 180 Rdlr., er nu opgivet at have efterstaaende Indtægter: 1) Det aarlige Belsøb af Korntienden af Sognets 139 Tdr. 7 Skpr. tiendeydende Hartkorn er 32 Tdr. Rug og 52 Tdr. 4 Skpr. Byg, som, ifølge Tiendesbestemmelse, leveres med Korn i Skjeppen; 2) Præstens Andeel af Qvægtienden er 7 a 8 Rbdlr. Sølv; 3) Smaarenter af Sognet i Penge 23 Rbdlr. 40 S. Sølv, samt en Høstdag af 11 jordløse Huse; 4) Offer og Accidentser aarligen 84 Rbdlr. Sedler; 5) Præstegaardens Hartkorn er 4 Tdr. 5 Skpr. 1 Fdk. 1 Alb.

306) Selde og Nasted Sognekald i Viborg Stift, der efter den gamle Angivelse var anslaaet til 278 Rdlr. Dets nuværende Indtægter ere, efter den senere til Cancelliet indkomne Beretning, opgivne saaledes: 1) Præstetienden af ialt 406 Tdr. 5 Skpr. 2 Alb. Hartkorn kan anslaaes i Værdie til 320 Tdr. Byg; 2) Qvægttienden kan ansættes til 15 Rbdlr. Sedler; 3) Smaaaredsel til 60 Del Vg, 40 Lpd. Ost, og Istedetfor Brød 5 a 6 Tdr. Rug, eller et forholdsmæssigt Quantum Byg derimod; 4) Høitidsoffer og Accidentser beregnes til 140 Rbdlr; 5) Præstegaardens Hartkorn er 11 Tdr. 1 Skp. 2 Fdk, med et Areal af 73 Tdr. Land, god Muldjord; 6) Extra-Indtægter: a) Beneficeret Gods, Annexgaard den i Nasted, svarer i aarlig Landgilde 7 Rbdlr. 32 s. Sølv, 1 Lpd. Ost, 1 Læs Tørv og 2 Ryllinger; b) Mensaljord af 6 Skpr. Hartkorn udvæder 2 Rbdlr. Sølv i aarlig Landgilde; og Leien af et Huus paa Selde Gade er 3 Rbdlr. 16 s. Sølv aarligen; c) Pension af Hovedgaarden Østergaard, efter Høiestes rets Dom, aarligen 4 Tdr. Rug og 4 Tdr. Byg in natura. Foruden Pension til en i Aaret 1786, fra Embedet i Naade entlediget Sognepræst, af 150 Rbdlr. Sølv aarligen, paahviler Kaldet en aarlig Enkepension af 8 Tdr. Rug, 12 Tdr. Byg og 12 Tdr. Havre.

307) Tørring og Heldum Sognekald i Ribe Stift, hvilket Embede, efter den ældre An-

givelse, var ansat til 256 Rdlr., har nu, ifølge den seneste Indberetning, følgende Indtægter: 1) af begge Sognes 262 Edr. tiendeydende Hartkorn svares dels efter confirmeret Forening og dels efter aarlig Accord 12 Edr. Rug, 55 Edr. Byg og 90 Edr. Havre. Dvægtiende og Smaaredsel ere indbefattede under Korntienden; 2) Offer og Accidenter anslaaes til omtrent 100 Rbdlr. Sølv; 3) Renter af en Annexgaard i Heldum, som er solgt for 800 Rdlr., udbetales af den Kongelige Kasse igjennem Amtstuen i Holstebro med 32 Rbdlr. Sølv; 4) ligeledes hæver Kaldet Renter af 1033 Rbdlr. Sølv, der ere indkomne ved Salget af 4 Edr. Hartkorn af Præstegaardens Jorder, hvilken Capital er udsat iblandt Stiftets offentlige Midler. Desforuden svares af bemeldte 4 Edr. Hartkorn til Præsten aarligen 20 Edr. Byg; 5) af et Fæstested, Kobberholm kaldet, af Hartkorn 2 Edr. 1 Skp. 1 Fdkr., svares aarligen 10 Rbdlr.; 6) af et andet Fæstested, Piinholt kaldet, af Hartkorn 2 Edr. 3 Skpr. 2 Fdkr. 2 Alb., svares ligeledes aarligen 9 Rbdlr. Sølv; 7) Lørring Præstegaard staaer for Hartkorn 9 Edr. 1 Skp. 1 Fdk. $2\frac{1}{2}$ Alb., med et Areal af 66 Edr. Land god Bonitet. Lørvestjær havees, skjøndt af maadelig Beskaffenhed, dog til Fornødenhed. Til den nuværende Enke paa Kaldet vil Pensionen nærmere blive bestemt.

(Fortsættes).

F o r g i v n i n g .

Under 23de Junii er gjennem det Kongelige General-*Toldkammer*; og *Commerce-Collegium* udsærdiget følgende *Placat* :

Hs. *Majestæt* har under 23die d. *M.* allernaadigst resolveret som følger :

”Vi bifalde allernaadigst, at der maa gives den 46de §. i *Toldforordningen* den authentiske *Toldklarings*, at *Toldstederne* ikke maae antage andre *Losningsattester* for *toldbare Varers* og *Producters* *Indkomst* til det angivne *indenlandske Bestemmelsessted*, end saadanne, der ere udfærdte af *Toldembedsmændene*. Naar *Varer* ic. angives til et *Sted*, som ligger langt fra det *Toldsted*, til hvis *District* det henhører, skal *Modtageren* forevise samme tilligemed *Passeersedlen* fra *Afgangsstedet* for *Dyrigheds* den paa *Bestemmelsesstedet*, samt paa *Troe* og *Love* forsikre, at *Varerne* skulle forblive der, og ikke usoftolde udføres. Disse *Forsikringer*, som af *Dyrigheds* heden attesteres, skulle tilligemed *Passeersedlen* inden 4 *Dage* afleveres til *Districtets Toldsted*, som derefter meddeler *Toldstedet* paa *Afgangsstedet* *Losningsattesten*.”

Hvilket herved bekjendtgjøres til *Efterretning* for alle *Vedkommende*.

Igjennem det Kongelike General: Toldkammer og Commerce-Collegium er under 28de Junii udsærdiget følgende Placet:

Hs. Majestæt har under 7de denne Maaned als lernaadigt fastsat Indførsels-Tolden for følgende Vareser saaledes:

	Indf. Told.	Indf. Told.	
		Rbb	ß.
Blonder og			
Robinet, Florer, Tyl, broderet og ubroderet, af Silke, Bomuld eller Linned . . . . . 1 Pd.	3		
Holster eller linned Dynevaar, samt			
Buzgjorder, linnede . . . . . 1 Pd.	24		
Bændler eller Lærredsbaand, blegede, ublegede, farvede eller sribede . . . . . 1 Pd.	24		
Dreiel eller Bordbækkersøi, alle Slags og af alle Mønstre, ubleget			
naar 1 Alen i Kvadrat veier under 3 Lod . . . . . 1 Pd.	70		
af 3 indtil 4 Lod . . . . . 1 Pd.	54		
— 4 — 5 — . . . . . 1 Pd.	40		
— 5 — 6 — . . . . . 1 Pd.	29		
— 6 — 7 — . . . . . 1 Pd.	21		
— 7 — 8 — . . . . . 1 Pd.	14		
— 8 — 9 — . . . . . 1 Pd.	11		
— 9 Lod og derover	10		
bleget			
naar 1 Alen i Kvadrat veier under 3 Lod . . . . . 1 Pd.	80		
af 3 indtil 4 Lod . . . . . 1 Pd.	64		
— 4 — 5 — . . . . . 1 Pd.	48		
— 5 — 6 — . . . . . 1 Pd.	36		
— 6 — 7 — . . . . . 1 Pd.	28		
— 7 — 8 — . . . . . 1 Pd.	20		

		Indfæ. Told.
Dreiel eller Vorddækkelsi, bleget		Rbb. R.
af 8 indtil 9 Lod	1 Pd.	16
— 9 Lod og derover		14
Dvelg, see ubleget Lærred.		
Dynevaar, linned, see Boister.		
Flamskinned, see Lærred.		
Florer, see Bobinet.		
Garn af Hør og Hamp, ubleget		
under 1 Strængs Fiinhed eller 5160 Alen Punder	1 Pd.	6
af 1 men under 2 Strænge	1 Pd.	14
— 2 — 3 —	1 Pd.	24
— 3 — 4 —	1 Pd.	40
— 4 Strænge og derover	1 Pd.	80
bleget		
under 1 Strængs Fiinhed	1 Pd.	8
af 1 men under 2 Strænge	1 Pd.	8
— 2 — 3 —	1 Pd.	30
— 3 — 4 —	1 Pd.	50
— 4 Strænge og derover	1 Pd.	1 4
farvet		
under 1 Strængs Fiinhed	1 Pd.	9
af 1 men under 2 Strænge	1 Pd.	21
— 2 — 3 —	1 Pd.	36
— 3 — 4 —	1 Pd.	60
— 4 Strænge og derover	1 Pd.	1 24
Kammerbug, linned, tæt, broderet eller ubroderet, af 120 Traade og derover i □ af $\frac{1}{2}$ Tomme	1 Pd.	4
af 119 til 110 Traade incl.	1 Pd.	3
— 109 — 100 Traade —	1 Pd.	2 32
— 99 Traade og derunder	1 Pd.	1 64

		Inbrf.
		Told.
		Rbd. S.
Kammerbug, linned,		
klar, samt Linon og Gazer, af Linned,		
broderet eller ubroderet, .	1 Pd.	2
Knapmager: og Poesementmager:Arbeide		
af Silke og Floret .	1 Pd.	2
= Uld, Bomuld og Linned,	1 Pd.	80
Kniplinger af Linned Traad ,		
vævede .	1 Pd.	1
kniplede .	1 Pd.	5
— af Bomuld eller Silke,	1 Pd.	3
Lærred af Hør og Hamp, med Undtagelse af		
Seildug og Presenningdug ,		
— ubleget, samt Dvelg		
af 90 Traade og derover		
i □ af $\frac{1}{2}$ Tomme,	1 Pd.	58
= 89 til 82 Traade incl.	1 Pd.	50
= 81 ; 74 —	1 Pd.	42
= 73 ; 66 —	1 Pd.	34
= 65 ; 58 —	1 Pd.	26
= 57 ; 50 —	1 Pd.	20
= 49 ; 42 —	1 Pd.	15
= 41 ; 36 —	1 Pd.	12
= 35 ; 30 —	1 Pd.	9
= 29 ; 24 —	1 Pd.	7
= 23 ; 19 —	1 Pd.	5
= 18 Traade og derunder, .	1 Pd.	1
— bleges		
af 90 Traade og derover,	1 Pd.	64
= 89 til 82 Traade incl.	1 Pd.	56
= 81 ; 74 —	1 Pd.	48
= 73 ; 66 —	1 Pd.	40
= 65 ; 58 —	1 Pd.	32
= 57 ; 50 —	1 Pd.	26
= 49 ; 42 —	1 Pd.	20
= 41 ; 36 —	1 Pd.	16

		Indf. Søb.
Lærred ;		Rbb 6*
— bleget ;		
af 35 til 30 Traade incl. ;	1 Pd.	14
= 29 Traade og derunder,	1 Pd.	12
— trykkede, tærne-ede, sribede, figurette,		
naar Striberne og Figurerne ere		
indvævede, om end nogle af Stri-		
berne ere af Uld eller Bomuld,		
eensfarvede Lærreder, Lærreds-		
Tørklæder, om end i Randen no-		
get Silke er indvævet, samt Glands-		
lærred og Trille :		
af 90 Traade og derover,	1 Pd.	1
= 89 til 82 Traade incl.	1 Pd.	84
= 81 = 74 —	1 Pd.	72
= 73 = 66 —	1 Pd.	60
= 65 = 58 —	1 Pd.	48
= 57 ; 50 —	1 Pd.	39
= 49 ; 42 —	1 Pd.	30
= 41 ; 36 —	1 Pd.	24
= 35 ; 30 —	1 Pd.	20
= 29 Traade og derunder,	1 Pd.	16
Lærredsbaand, see Vænder.		
Lærredsgarn, see Garn.		
Possémentmager:Arbeide, see Knapmager:Ar-		
beide.		
Presenningbug, see Seilbug.		
Ravndug, see Lærred.		
Seilbug, 1 Stk. af 50 til 53 Alen .		3
Strikkede Varer af Traad, 15 pEt.		
Traad af Hør og Hamp		
fortoldes som Garn af den Fåinhed ,		
hvoraf det er tvundet, med Tillæg af		
50 pEt.		
Trille, see trykkede Lærreder.		

		Indskr. Told.
		Rbd. .6
Eyl, see Bobinet.		
Wording		
af 50 Traahe og berover		
i $\square$ af $\frac{1}{2}$ Tomme,	1 Pd.	48
" 49 til 42 Traahe incl.	1 Pd.	38
" 41 ; 36 —	1 Pd.	30
" 35 ; 30 —	1 Pd.	22
" 29 ; 24 —	1 Pd.	18
" 23 ; 19 —	1 Pd.	14
" 18 Traahe og derunder,	1 Pd.	3

Hvilket herved bekendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

Blandede Efterretninger.

I Aaret 1816 blev det allernaadigst overdraget daværende Sognepræst for Nyelarskjers og Vester Marsvie Menigheder paa Bornholm, Hr. Hjorth, at udkaſte Planen til et Skolelærer-Seminarium, for hvilket han siden blev beſtattet til Forſtander og første Lærer. Han arbejdede i dette Fag uden Løn med utrættelig Flid, og han anvendte betydelige Bidrag af ſin egen Formue til at indrette Locale for Seminariet i ſin Præſtegaard. Da ingen Skoler gaves i hans Menigheder, indbød han ſine Sognes Ungdom til at underviſes i Seminariet, og da dette ſaaledes blev beſøgt af endeel unge Mennesker, fik Seminaristerne derved tillige Leilighed til at øve ſig i at give Underviſning. Ogſaa ere under Hr. Hjorths Veiledning 10 Seminarister blevne dannede til Skolelærere ved dette Seminarium.

Under 22de November 1820 blev imidlertid for- nævnte Hr. Hjrth allernaadigst forfjyret til Sogne- præst for Herstedøster og Herstedvester Menigheder i Sjælland, hvorefter i hans Sted Hr. Grønbech uds nævntes til Sognepræst for Nyelarskjær og Vester Ma- ricæ Menigheder, samt til Forstander og første Lærer ved Skolelærer-Seminariet i Nyelars. Han har lige- ledes uden Løn, og med megen Iver og Nidkjærhed forestaaet Seminariet, hvorfra under hans Veiledning 10 Seminarister ere blevne dimitterede.

Directionen for det ommeldte Skolelærer-Semi- narium har nu allerunderdanigst andraget paa, at denne Lære-Anstalt maatte for det første stilles i Be- roe, da der for en rum Tid havest et tilstrækkeligt Antal oplærte Seminarister. Saa snart derimod Ud- sigt til flere Skoler paa Bornholm maatte aabne sig, og derhos et passende Antal Elever atter maatte melde sig til Optagelse paa Seminariet, har Directionen for meerbemeldte Seminarium yttret, at dettes nu værende Forstander og første Lærer, fornævnte Hr. Grønbech, er villig til atter at paatage sig Unders- visningen.

Biskop Münter, hvis Betænkning over denne Sag Cancelliet har indhentet, var nu Directionen for det omhandlede Skolelærer-Seminarium enig i, at dette efter de oplyste Omstændigheder gjerne kunde stilles i Beroe, dog saaledes, at det, naar sammes Virksomhed atter skulde behøves, igjen kan sættes i

Gang, hvilke Cancelliet ogsaa maatte tiltræbe. Det behagede ogsaa Hs. Majestæt at bificde Cancelliets i Overensstemmelse hermed gjorte Indstilling, samt derv hos at lade tilkjendegive saavel Sognepræsterne Hr. Hiorth og Grønbech, Allerhøistammes Velbehag og Tilfredshed for den af dem udviste Eild og Nidkjerhed, som Forstandere for og første Lærere ved bemeldte Seminarium.

Ved allerhøieste Rescript af 7de Junii er det alernaadigst bestemt, at Frue Sogn ved Moeskilde, som hidtil har hørt under Leire Herred, maa afgives fra bemeldte Herred til Namsøe og Thune Herred.

Ved Rescript af samme Dato til Biskoppen over Aarhus Stift, er det, efter derom indgivet Forslag, bifaldet, at den hidtil sammesteds gjeldende Guds: tjeneste med Skriftemaal og Altergang den 1ste Frestdag hver Maaned, herefter maa bortfalde.

Befordringer og Afgang.

Under det Slesvig-Golsten-Lauenborgske Cancellie: den 17de Junii er Auscultant i Politieretten i Kiel, E. F. Christensen, tilordnet hans Fader som Politieassistent; Amtssecretair L. H. v. Dorrien i Tøndern foreløbig endnu paa 3 Aar constitueret som Landfoged paa Østerlandsföhr.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 39. Den 16de Julli 1825.

Trykt i det Kongl. Baisens. Bøgetrykkerie af C. F. Schubarth.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Forgivning.

Under 4de Julli er igjennem det Kongelige Rentekammer emaneret følgende Placat:

Hs. Kongelige Majestæt har under 30te i forrige Maaned allernaadigst resclveret saaledes:

”Vi ville allernaadigst have den ved Vor Forordning af 6te Febr. 1824, §. 7, bevilgede Udsættelse med Betalingen af de Restancer af Vore Skatter, som Besiddere af Landeiendomme i Danmark have paa draget sig for den Tid, der er forløbet fra den 1ste Julli 1822 indtil Udgangen af Aaret 1823, forlænget saaledes, at bemeldte Restancer, istedetfor at indkræves i Løbet af indeværende Aar med en Fjerdedeel i ethvert af sammes Kvartaler, fordeles til Betaling i indeværende og 2de næstfølgende Aar

med en Trediedeel i ethvert af Karene, da Afdragets Beløb for ethvert Aar bliver at indkræve kvarttallter med en Fjerdedeel, hvilken erlægges enten med rede Sølv eller med Sedler og Tegn efter det Kvartalscour, der var gjældende paa den Tid, Skatten oprindeligen forfaldt til Betaling.”

Hvilken allerhøieste Resolution herved til alle Vedkommendes allerunderdanigste Efterretning bekyndt gjøres.

Blandede Efterretninger.

Amtmanden over Ringkjøbing Amt havde i en Skrivelse til Cancelliet andraget paa, at 17 Mænd af Harbøre i fornævnte Amt maatte tilstaaes en passende Belønning i Anledning af deres tjæffe Bestræbelser for at rædde Mandskabet af et ved Harbøre indstrandet Skib, Providentia, og han har derhos indstillet, at den efterladte Familie af 2 Kystbeboere, som ved Redningsforsøget tillatte Livet, maatte forundes en extraordinair Understøttelse.

Af det til Oplysning om Strandingen optagne Tingsvidne-erfaredes Sagens Omstændigheder at være følgende:

Løverdagen den 5te Febr. sidstleden om Morgen tidlig indskandede Skibet Providentia fra Vorskgrund i Norge paa Revlerne udenfor den nordligste Deel af Harbøre Strand. Skibscapitainen Monrad tilligemed den ene af hans Søner, der var med som Styrmand, og 2 Matroser vare allerede tidligere af

en voldsom Styrkning bleve kastebe over Borde, og det tilbageblevne Mandskab, 9 i Tallet, havde aldeles ingen Udfigt til Redning, men ventede hvert Dieblif at blive et Bytte for Bølgerne. I denne Nød bestemte den afdøde Capitains anden endnu levende Søn, Frederik Mourad, sig til at springe i Havet, for om mueligt ved Svømming at naae Land, og den voldsomme Svøegang uagtet, var han ogsaa virkelig saa heldig, at komme saa tæt ind til Strandbredden, at nogle af de der forsamlede Kystbeboere, ved at vade ud i Søen, kunde vække ham en Hage, som han tog fat i og søgte at holde sig ved, dog havde han ikke Kraft nok til at holde sig fast, da de vilde haie ham ind til Land, og henreven af Strømmen maatte han derfor slippe Hagen, da i det samme adskillige raske Karle, som Strandfogden Erik Langer havde sat til at passe paa, naar den Svømmende kom Landet saa nær, at det blev mueligt at yde ham nogen Hjelp, med siensynlig Livsfare for dem selv, sprang saa laugt ud i Søen, at de lykkelig fik fat paa ham, og bragte ham t Land.

Smedens dette foregik, vare Strandtolddetjent Wang, Strandopsynsmand Claudi og Sognefoged Niels Hou ilede til, og havde i Forening søiet Anstalt til at en stor Fisserbaad blev transporteret hen til Strandingspunktet. I denne Baad sege 11 Mand, nemlig Jens Pedersen Langerhuse, Lars Kruse, Peder Kruse, Knud Jensen, Christen Madsen Kruse, Christen

Pedersen, Søren Madsen, Søren Brift, Peder Pedersen Falke, Joseph Skjott og Anders Bak, af hvilke den Sidste tilligemed Christen Madsen Riuse og Søren Brift havde været med ved at redde Frederik Monrad. Disse 11 Mænd forsøgte nu alt mueligt for at arbejde sig ud til Skibet, men skjøndt de mange Gange vare nær derved, blev den voldsomme Søegang dem dog altid igjen tilbage, og tumlede Baaden saa farlig omkring, at de umuelig kunde have bjerget dem, naar ikke de paa Stranden staaende Folk ved Hjælp af et forud fastgjort Toug havde halet Baaden ind hver Gang Faren var størst, og alligevel bleve Baadsfolkene tilsidst gandske udmattede, og maatte opgive deres Forhavende. Men nyt Mandskab tilbød sig strax til at afløse dem, og deraf bleve 8 udtagne, nemlig Peder Christensen Nees, Christen Mollerup, Peder Christensen Rom, Christen Sommerup, Christen Jensen Rønland, Peder Jensen Vjerg, Peder Rjøbmand og Peder Røn, hvilke tilligemed Anders Bak, der forblev ved Baaden, igjen vovede sig ud i Bølgerne. Efter flere forgjæves Forsøg vare de omsider saa heldige at naae ud til Fartøiet, og de vare just i Færd med at gribe fat i et til dem udkastet Toug, for at lægge an til Skibet, da i det samme en af Skibsfolkene, utaalmodig efter Redning, sprang fra Borde for at komme i Baaden, men faldt i Søen og blev strax henreven af Strømmen. Da nu Baadsfolkene bleve dette vaer, anvendte de alle

deres Besiræbelse paa at redde ham, men just som det lykkedes dem at faae fat paa ham, og bringe ham op i Vaaden, kom en forfærdelig Styrning over dem, fyldte Vaaden med Vand, knækkede Narene og kastede 3 af Mandsskabet i Søen, hvor de 2 strax gik under, uden at staae til at redde. Den 3die derimod, Peder Kjabmand, blev lykkeligviis endnu betimelig grebet af Anders Vat, som vel ikke saae sig istand til at trække ham op, men som dog holdt fast ved ham, og slæbte ham bag efter Vaaden, imedens denne af Folkene paa Landet blev halet i Land og saaledes reddet fra Undergang, uden dog at have kunnet medtage Skibets øvrige Mandsskab.

Efter dette Uheld var der, da Narene vare knækkede, aldeles ingen Muelighed i igjen at vove sig ud med Vaaden, og man maatte derfor før det Første ganske opgive ethvert Forsøg paa at redde de endnu ombord værende 7 Skibsfolk. Men omtrent $\frac{1}{2}$ Time efter skiltes Skibet aldeles ad, og da Skibsfolkene samtlige flygtede hen til Agterdelen, som blev løsreven fra det Dyrige, traf det sig saa heldigt, at denne Deel af Skibet uden nogen Omvæltning drev gandske tæt ind til Land, saa at Mandsskabet ved Hjælp af de tililende Kystbeboere lykkelig naaede Strandbredden, hvor de snarest mueligt bleve førte op til Erik Langers Gaard, og der paa det omhyggeligste pleiede.

Paa Cancelliets allerunderdanigste Forestilling herom, har det behaget H. S. Majestæt allernaadigst at resolve:

”at fornævnte 17 Mænd af Harboøre skulle tilkjendes Hs. Majestæts allerhøieste Tilfredshed med deres skjæffe Opførsel, samt at Anders Bak, der fortrinligen har udmærket sig, skal meddeles Medaillen for ædel Daad i Sølv, at bæres paa Brystet i samme Daand, som de i Anledning af Bastillen af 2den April 1801 uddeelte Medailler.

Fremdeles har Hs. Majestæt allernaadigst befaleet, at en Sum af 150 Rbdlr. Sedler, efter Amtets Skjønnende, skal uddeles blandt fornævnte 17 Mænd og de 2 ved Nedningsforsøget forulykkede Peder Christensen Neeses og Christen Tommerups Efterladte; og har Hs. Majestæt senere allernaadigst bevilget, at der i en Tid af 3 Aar maa af Finantskassen udbetales en temporair Understøttelse af 100 Rbdlr. Sølv aarlig, hvoraf den ene Halvdeel skal anvises Enken efter Peder Christensen Nees og den anden Christen Tommerups Efterladte Forældre.”

I Anledning af en foreslaaet Forening af Landfogderiet Østerlandsföhr, (der henhører under Hertugdømmet Slesvig), og Virkedommer og Skriver Embedet paa Vesterlandsföhr, (hvor med nogle Undtagelser, de danske Love ere de gjeldende), under een Embedsmand, har det behaget Hs. Majestæt, paa Forsøttling fra det Kongelige Slesvig-Holsten-Lauenborgske Canceellie allernaadigst at resolvere:

”at det af fornævnte Embeder nu vacante Landsfogderie skal forvaltes ved en constitueret Embedsmand, dog at han inden en vis Tid underkaster sig Prøve i den danske Lovkyndighed, og i det mindste udholder den for Usuderede bestemte Examen med bedste Character, og først da kan vente allerhøieste Bestalling paa Embedet, hvori det vil gøres ham til Pligt, ved foresaldende Vacance, at overtage sig fornævnte Birkedommer, og SkriversEmbeder.”

Ved et efter facultas restandi oprettet Testament af 24de August 1822, har afgangne Cavipagemester ved den Kongelige Søe-Etat Haldan Lassen, skjænket til det Kongelige Døvsstumme-Institut 6 Kongelige Obligationer, lydende paa 3500 Rddlr., dog at Testators Søsterdatter, afgangne Soldbetjent Torkelsens Enke, skal, saalænge hun lever, nyde Renterne, til hvilken Ende Obligationerne blive at indlevere i Overformynderiet.

Det har behaget Hs. Majestæt ved Resolution af 4de Junii sidstleden allernaadigst at resolvare:

”At de Candidater i Lovkyndigheden, som der ikke maatte være Leilighed til, efter deres Ønske, at ansætte i Cancelliets Contoirer, kunne, naar de ved at arbejde hos Embedsmænd i Provindserne, sørge for at forskaffe sig foruden practisk Duellighed, vente, at dette, imod at troværdige Vidnes-

byrd derfor produceres, ikke mindre vil tjene dem til anbefaling til Befordring i den Kongelige Ejerneste, end om de vare blevne ansatte i et eller andet Kongeligt Contoir.”

Den Gte Lultt har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at tillade Hs. høifyrstelige Durchlauchtighed, Hertug Friederich Wilhelm Paul Leopold til Eslavig-Holsten-Sønderburg Veck, for sig og hans samtlige ægte Descendentere, tillige at føre det Hertugelige Navn og Titel; som Hertug af Glücksburg.

Ledige Embeder.

Under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet: et Controleur, Embede ved Maleværket her i Staden.

Befordringer og Ufgang.

Under Rentekammeret: Den 4de Junii er Kammager D. L. Fibi forundt Prædicat som Hofkammager. Den 7de, hidtilværende 2den Administrator ved det Kjøbenhavnske Fallotto, A. W. Staahl, beffikket til 1ste Administrator ved bemeldte Lotto, og Kammerjunker og Auscultant i Rentekammeret, H. Koesoed, til 2den Administrator ved fornævnte Lotto. Samme Dato er Procurator J. M. F. Bagger paa Raahaugegaard i Volland udnævnt til Secretair; Stud. jurts J. S. Vardenfleth til Ridesjunker ved den Kongelige Staldstat.

Collegial=Lidende.

Med kongelige allernaadigst Privilegium.

No. 40 og 41. Den 23de Julii 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenb. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redacturer, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Contract betræffende Staden Kjøbenhavns Beslysnings med Gas, affluttet mellem bemeldte Stad og det forenede almindelige Gas-Compagnie i London.

Da Hs. Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution, communiceret os i Skrivelse fra det Kongelige Danske Cancellie af 19de Februarit d. A., har allernaadigst bemyndiget os til, at træde i Underhandling med det forenede almindelige Gas-Compagnie i London, angaaende Indførelsen af Gas Belysning i Staden Kjøbenhavn, saa erklære vi herved, at have indgaaet følgende Contract med Hr. W. Elliot, der har fremlagt Fuldmagt fra bemeldtes Compagnies Directurer.

§. 1.

Det tillades det forenede almindelige Gas-Kompagnie i London at oprette et Gas-Belysnings Etasblisfement heri Staden imod at det paatager sig paa 21 Aar, at regne fra 1ste August 1826, altsaa til 31te Julii 1847, at belyse alle offentlige Gader, Stræder, Beie, Pladser og Torve i Kjøbenhavns Bye, Christianshavn og Vesterbroe deri beregnet, med Gas af Steenkul, Olie eller andet, paa de isvrigt esters skrevne Vilkaar.

§. 2.

Til den Ende tillades det Compagniet at anlægge et eller flere Gasværker for Kjøbenhavn, Christianshavn og Forstæderne, som herester vil blive anført, og til dette eller disse Opsørelse paa egen Bekostning, at kjøbe ellet leie af det Offentlige eller private Folk saadanne Grunde og Pladser, som findes passende, dog skal der i Forveien i Henseende til Stedene, forsaavidt de overdrages Compagniet af private Folk, indhentes det Offentliges Samtykke, ligesom og Compagniet er pligtigt til, inden Bygningerne eller Værkerne opføres, at indsende Tegninger deraf til Magistratens Approbation, og at taale under deres Opsørelse, saavel som naar senere nogen Forandring ved dem gjøres, saadant Ellsyn dermed, som ansees fornødent for at sikke sig, at de blive og forblive saaledes indrettede, at ingen Fare eller Uleilighed deraf er at befrygte.

§. 3.

Ligeledes tillades det Compagniet under de Gader, Stræder, Beie, Pladser og Torve, som ønskes belyste med Gas, paa egen Bekostning at nedlægge støbte Jernrør fra Bærkerne; men de maae ikke ledes igiennem, over eller under nogen privat Eiendom uden Etermandens skriftlige Tilladelse. De skulde være af saa forsvarlig Bestaaffenhed, at ingen Skade paa dem er at befrygte, som kan foranledige Standsning i Belysningen, og Steenbroens senere Optagen.

§. 4.

Disse Jernrør skulde nedlægges, efter Overenskomst med Vandcommissionen, paa saadan Maade, at deres Nærhed ikke kan være til Skade for Vandrenderne, hvilken i saa Fald Compagniet har at erstatte, og at de hverken hindre eller vanskeliggjøre Afgangen til disse sidste, naar de skulde nedlægges, repareres eller fornyes.

§. 5.

Naar Gravning skeer for at nedlægge disse Rør, saa og hvis saadan siden maatte være nødvendig for Reparationer paa dem, skal Vandcommissionen, eller hvem den dertil bemyndiger, i det mindste 24 Timer i Forveien derom underrettes, for at den, hvis den ønsker det, kan lade føre tilhørligt Tillsyn med at Vandrenderne ikke beskadiges. Men skulde desuagtet Skade tilsvies disse, enten med Forsæt eller ved Gøllenses Uforsætlighed eller Mangel paa Dærlighed,

er Compagniet pligtigt til at erstatte den efter Regning, og skal i Mangel heraf taale, at dennes Beløb indeholdes i den første derefter forfaldende Betaling, som efter denne Contract tilkommer Compagniet.

§. 6.

Efter Gravninger, saavel de som skee for først at nedlægge Rørene, som de der formedelst senere Reparationer ved disse gjøres nødvendige, skal Steenbroen igjen lægges ved Magistratens Brolæggere, og brolægges og stemples saa mange Gange, som Brolægningens Inspectionen anseer nødvendigt. For dette Arbejde skulle Brolæggerne betales paa lige Maade og efter det samme Regulativ, hvorefter de til enhver Tid for saadant Arbejde af Magistraten betales. Naar Regning herover er udfærdiget fra det vedkommende Contoir under Magistraten, er Compagniet pligtigt til uden Vægning at godtgjøre dens Beløb, og i manglende Fald taale, at den liquideres i den næste forfaldende Betaling.

§. 7.

Compagniet skal opsætte smukke Lamper, som skulle anbringes paa støbte Jernpiller, forsaavidt Localiteten tilstøder at have saadanne (hvilket overlades til Politiedirecteurens Bestemmelse.) Men hvor Jernpiller ikke uden Hinder for Passagen kunne anbringes, skulle Lamperne fastgjøres ved Arme til Murene, paa begge Sider af Gaderne, paa en saadan

Maade at Murene ingen Skade tage, og at deres Eiere ingen Aarsag til Klage skulle have. Disse Lamper skulle være saaledes indrettede, at de kaste saa liden Skygge som mueligt baade under dem og til Siderne. Inden de forfærdiges skal en Prøvelampe forevises undertegnede Commission, og af den approberes. Denne Lampe skal derefter forsynes saavel med Commissionens Medlemmers som med Compagniets Agents Segl, og forblive ved Kjøbenhavns Politiekammer, saalænge denne Contract varer, som en Normal-Lampe, hvis Tvistigheder skulde opstaae.

Compagniet skal være pligtigt at have et saa tilstrækkeligt Antal Reservelamper, at Gasbelysningen ikke paa noget Sted behøver at standses formedelst Reparation paa de i Brug havende.

§. 8.

Compagniet skal, efter sit Tilbud, staafe en Belysning, som i det mindste er 3 Gange saa stærk, som den der nu haves af Tranlygterne, saaledes at Midpunktet mellem 2 Glaslamper skal i det mindste være 3 Gange saa stærkt belyst, som Midpunktet mellem 2 Tranlamper 4 a 5 Timer efterat disse ere tændte. Da Compagniet formener, at en saadan Belysning vil tilveiebringes, naar de 2000 Tranlygter, som hidtil have været anbragte paa de Steder, der for det almindelige Lygtevæsens Regning belyses, remplaceres med 800 Gaslamper med store saakaldte Flagermuusvinge Brændmundinget, som hver

fortærer 5 engelske Kubikfod Steenfulgas i en Time, saa overlades det Compagniet for det første, med Kjøbenhavns Politiedirecteurs Samtykke, at opsætte disse 800 Gaslamper paa saadanne Steder og i en saadan Afstand fra hverandre, som det anseer meest hensigtsvarende, men hvis det nævnte Slags Flammer (som i Almindelighed er det fordeelagtigste for Gadebelysning) paa nogle Steder formedels lokale Omstændigheder skulde findes ikke at være passende, skal der anbringes flere mindre Flammer. Dersom dette Antal Gaslamper af kyndige Mænd, som af Hs. Majestæt Kongen bestikkes, skulde findes efter et upartist Skjøn ikke at give overalt, og paa alle de Steder, som nu af de 2000 Tranlygter ere belyste, en Belysning i det mindste 3 Gange saa stærk, som den, der er givet af Tranlygterne, hvilke brænde 70 Timer af en Pot hvid Høfkalvstran, skal Compagniet være pligtigt til, uden nogen Slags Indvending, strax enten at forandre Gaslampernes Anbringelses-Steder, eller at opsætte flere, indtil den belovede Belysning er forskaffet, saaledes at den nævnte Commission erklærer den contractmæssig.

§. 9.

Skulde man siden af andre Harsager ønske en Forandring med Gaslampernes Anbringelses-Steder, skal Compagniet ogsaa være pligtigt at foranstalte dette, men imod at de herpaa medgaaende Omkostninger godtgjøres det extraordinært.

§. 10.

Skulde Krig eller andre Omstændigheder vanskes liggjøre eller forhindre Anskaffelsen af Steenkul, skal Compagniet udvikle den til den offentlige Belysning fornødne Gas af Tran, Olie eller andre Materier, som kunne have. Dog skal det i saa Fald ikke være bundet til den i §. 8 omtalte Consumtion af Gas, men kun til at forskaffe den i samme §. bestemte Intensitet af Lys, nemlig en 3 Gange saa stærk Belysning, som den der nu have med Tranlygter.

§. 11.

Belysning antages her kun at finde Sted fra 1ste August til 15de Mai, men hvis Staden skulde ønskes belyst til visse Tider imellem den 15de Mai og 1ste August skal Compagniet besørge det, naar det 24 Timer i Forveien skriftligen forlanges.

Der vil hvert Aar, inden Lampernes ordinære Brændetid begynder, blive leveret Compagniets hersværende Opsynsmænd en Tabel, angivende Tiden paa hvilken Lamperne hver Dag skulle tændes og slukkes. Men da denne Tabel udregnes efter Naanens Stilling, og det ofte her indtræffer, at uklart Veir forhindrer den fra at lyse, saa forbeholdes det Politie-directeuren at forlange Lamperne tændte udenfor den i ovennævnte Tabel bestemte Tid, naar han enten formødelst Veiret eller af anden Aarsag anseer det fornødent. Som en Folge heraf skal Compagniet være pligtigt til, senest 2 Timer efterat det skriftligen er

anmeldt ved Compagniets Værker, at have den hele Bye, Christianshavn og Vesterbro indbegrebne, eller de Dele deraf som opgives, behørigen belyste paa den i denne Contract bestemte Maade.

For hver en Lampe, som ikke til den i Tabellen bestemte, eller af Politiedirecteuren forlangte Tid er tændt, betales en Mulct af 3 Rigsbankmark rede Sølv, med Tillæg af 3 Mark for hver Time, indtil de ere tændte. En Angivelse af en Opsigtsbetjent, bestyret ved eet Vidnes Forklaring, hvilken sidste om forlanges skal beediges, eller to Vidners overeensstemmende Forklaring, som ligeledes kan forlanges beediget, skal ansees for fuldt Bevis, og Mulcten diciteres ved Politiedirecteurens Kjendelse, hvorfra ingen Appel tilstødes.

§. 12.

Man er berettiget til, naar man vil, at forlange ringere Belysning end den fulde, f. Ex. halv Belysning, saaledes som den nu finder Sted fra Klokker 12 om Natten til Slukningstiden, eller efter hvilket andet Forhold det maatte fordres. Denne Belysning er Compagniet forpligtet til at forskaffe efter det af Politiet opgivne Forhold, ved at formindste Flammerne i alle Gaslamperne, uden at lade nogen Lampe uantændt, hvis saadant er mueligt uden mærkeligt Tab for Compagniet, men i andet Fald ved at lade et passende Antal Lamper uantændt efter nærmere Overenskomst med Politiet.

De hertil nødvendige Arbeider skulle være fulde endte og Belysningen begyndt naar Compagniet 4 Maas neder af Sommeren (som regnes fra 1ste April til 1ste Octbr.) i Forveien derom er bleven underrettet. I manglende Fald er man berettiget til at tilbageholde Betalingen efter 14de og 16de §., indtil denne Belysning er i Stand.

§. 18.

Det skal være Magistraten eller andre Bedkommende uformeent at foretage enhver Forandring med Steenbroen eller Veien i de med Gas belyste Districter, som maatte blive anseet nødvendig eller passende baade at forhøje og sænke Veien eller Gaden, samt forandre Steenbro til Chaufee, eller Chaufee til Steenbro, uden at Compagniet skal herimod kunne fremsøre nogen Indvending. Heller ikke maa der lægges nogen Hindring i Veien, naar Reparation af Vandrensberne eller Gravning i den Anledning skeer. Naar saadan Forandring maatte blive foretaget, saa og naar Broen eller Veiene repareres eller af nyt omlægges, eller Vandrenderne eftersees, skal den herværende Opsynsmand ved Compagniets Værker derom blive underrettet 24 Timer i Forveien for at Compagniet kan lade føre Tilsyn med, at dets Vær ingen Skade lider, hvis det anseer saadant Tilsyn fornødent. Man vil i saadanne Tilfælde anbefale dem, som forstaae Veie eller Bro-Arbejdet eller Vændernes Eftersyn, og sørge for, at dette udføres med saamegen Forsigtighed som muligt.

Skulde bekvægtet nogen Skade tilføies Compagniets Rør, og det bevises at samme er forarsaget med Forsæt eller ved høi Grad af Skjædesløshed af de Folk, som have udført Arbeidet, skal Compagniet ikke alene forhjelpes til Skadeserstatning hos disse, men saafremt denne ei hos dem erholdes, modtage den af den Authoritet, som har foranstaltet det Arbejde, hvorved Skaden er forarsaget, og naar Standsning i Belysning maatte være en Følge af saadan tilføiet Skade, endvidere godtgjøres Omkostningerne som medgaae til at forskaffe en ligesaa god Belysning med Tran, indtil Skaden er istandsat, hvilket bør skee saa hurtigt som muligt.

§. 19.

Compagniet skal være pligtigt til at sørge for, at ingen skadelig Materie fremkommer fra dets Værker, og hvis saadant skulde skee, at erlægge en Mulct som ikke maa overstige 200 Rbdlr. r. S., siger To Hundrede Rigsbankdaler rede Sølv, efter Politterets tens Kjendelse, hvilken Mulct tilfalder Stadens Fattigvæsen. Det skal og være pligtigt til inden en vis Tid, og under en daglig Mulct fra 2 Rbdlr. til 20 Rbdlr., siger fra to til tyve Rigsbankdaler rede Sølv, til Stadens Fattigvæsen, at høre den Uarsag, som maatte have foranlediget saadan skadelig Materies Fremkomsten.

Saa skal Compagniet og i Almindelighed være pligtigt til at erstatte al den Skade, som maatte for-

aarsages af dets Værker eller Rør, enten denne saa er en Følge af den Fabrikationsmaade det anvender, eller af dets Folks Skjædesløshed, eller Mangel paa Duelighed.

Skulde det findes, at Gas udstrømmer fra et eller flere af de nedlagte Rør, skal Compagniet, saasnart dets Opsynsmand herom enten mundtlig eller skriftligen er underrettet, træffe de hurtigste og virksomste Foranstaltninger til at forebygge denne Udstrømmen. Er saadan Foranstaltning ikke truffen inden 24 Timer efter den skeete Anmeldelse, skal der betales en Mulct af 20 Rbdlr. r. S., skriver tyve Rigsbankdaler rede Sølv, for hver Dag der forløber indtil det skeer.

§. 20.

Ligesom Compagniet er forbundet til ved det første Anlæg af Værkerne m. v. at anvende enhver Sikkerheds-Foranstaltning, som i England ved lignende Værker anvendes, eller som Vedkommende her ansee nødvendig eller gavnlig, saaledes skal det være pligtigt, naar det forlanges, at indføre enhver Forbedring, som senere opfindes eller i England antages.

Desuden skal Udgang til Compagniets Huse og Værker her paa enhver Tid tilstædes Politiedirecteuren eller de Personer, som det overdrages at have Tilsyn med Værkerne.

§. 21.

Compagniet melder skriftligen Magistraten og Politiedirecteuren, hvem der paa dets Vegne foreslaaer

dets herværende Etablissement og repræsenterer Compagniets Bestyrelse, saavel som naar Forandring skeer deri, for at man kan vide hvem man har at henvende sig til.

§. 22.

Som i første §. er anført træder denne Contract i Kraft fra 1ste August 1826 af at regne, og bør Compagniet til den Tid overtage den hele Stads Belysning med Gas efter 8de og 16de §., Christianshavn og Vesterbro indbegrebne, saa og Nørre og Østerbro, hvis saadant forlanges, overeensstemmende med den 17de §.

Skulde Værkerne ikke være saa vidt fremmede, eller der skulde være andre Grunde, hvorfor Belysningen med Gas ikke begynder den 1ste August 1826, er Compagniet underkaster en Wulst af 200 Riddlr., skriver to hundrede Rigsbankdaler rede Sølv for hver Dag indtil Belysningen begynder, som skal tages af den Sikkerhed, der omtales i den efterfølgende 33te §., dog under den Betingelse, at passende Steder til Værkets eller Værkernes Oprettelse ere anviste Compagniet inden 3 Calendarmaaneder fra denne Contracts Underskrift.

I Tilfælde af, at Gasbelysningen vel er begyndt til den bestemte Tid, men ikke udvidet til hele Staden med Tilhørende, som forhen anført, skal Magistraten være berettiget til at indeholde den hele Betaling efter denne Contract indtil dette er skeet, og Compagniet

ligefuldt være pligtigt til at vedblive Belysningen med Gas, eller i de Dele af Byen ic., hvor de fornødne Indretninger til den fornødne Belysningsmaade ikke maatte være særdige, at forskaffe en ligesaa stærk Belysning med Tran, som den det er forbundet at give med Gas, hvilken da skal besørges paa den i §. 15 bestemte Maade ved Compagniets egne Folk. Naar derefter den hele Belysning med Gas er i Stand, skal den fulde accorderede og indeholdte Sum strax og paa eengang betales.

Skulde Compagniet see sig istand til inden for nævnte 1ste August 1826 at begynde med Gasbelysningen i enkelte Dele af Staden, kan denne Belysning, efter foregaaende Aftale med Voltiedirecteuren, tidligere indføres i saadanne Districter, hvor det maatte findes passende, og erholder da Compagniet derfor Betaling efter det Antal af de nuværende Tranlamper, som er blevet erstattet med Gaslamper, i Overeensstemmelse med det i §. 14 bestemte Forhold.

§. 23.

Det tillades Compagniet i den Tid denne Contract varer, og fremdeles i Overeensstemmelse med den 38te §., fra dets Værker at forsyne de private Folk, som ønske det, i de Districter som af Compagniet belyses, med Gas til Belysning baade i og udenfor Huse, paa saadanne Vilkaar og mod saadan Betaling, som det med dem kommer overeens om; dog er det underkastet de Politieforskrifter, som paa Grund af det

offentlige Bestie Tid efter anden blive anseete nødvendige eller nyttige. I den Tid denne Contract varer, nemlig i 21 Aar, skal det ikke være nogen, enten enkelt Mand eller Selskab, tilladt i de omtalte Districter at lede Gastrø paa, under eller over Gader, Estræder, Veie, Torve, Pladser ic. Dog er det ikke nogen formeent for sin egen Eiendom at anlægge eller lade anlægge et Gasværk, og derfra at belyse denne samt det dertil hørende Stykke af Gaden, Veien eller Pladsen, saa og i Tilfælde at Eiendommen maatte delcs af en Gade, da over denne at lede Communications-Rør, ved hvis Medlæggelse det dog skal iagttages, at de ikke er Compagniets Rør til Hindet.

§. 24.

Sager, som af Compagniet anlægges mod private Folk, der af samme forsynes med Gas, angaaende de Brud paa den mellem Compagniet og dem indgaaede Contract, saasom naar mere Gas er forbrugt end der er contraheret om, skulle, for at fremme disses hurtige Afgjørelse, kunne anlægges ved Politieretten; dog er under saadanne Sager ikke at forstaae Søgemaal for den betingede Betaling.

§. 25.

Hvis nogen bevises af Ondskab, med Villie, eller af Skjædesløshed at have beskadiget Compagniets Værker, Rør, Lamper eller hertil hørende, at have borttaget nogle af disse, slukket Lamperne, eller og med Villie eller af Skjædesløshed at have spildt Compag:

niets Gas, eller at have forhindret Compagniets Betjente eller Folk i Fabrikationen eller Udførelsen af deres Forretninger, skal denne eller disse Personer derfor betale en Mulct, i det mindste ligesaa stor som den forarsagede Skade, eller belægges med anden høiere Straf efter Politierettens Kjendelse, og desfor: uden være pligtig til at erstatte Compagniet saavel Skaden, som de Mulcter, det ved Belysningens Standsning efter denne Contracts øvrige Bestemmelser kunde have paadraget sig.

§. 26.

Compagniet skal af de Steenful, det indfører til dets Bærkers Drift, erlægge den Told og de Afgifter, som nu ere paabudne eller i Fremtiden maatte paabydes; hvorimod det ifølge Hs. Majestæt Kongens allernaadigste Resolution af 8de Junii d. A. vil, saafremt denne Told eller disse Afgifter skulde nogensinde blive forhøiede over deres nærværende Beløb, af den Kongelige Kasse erholde godtgjort det, den forhøiede Told eller Afgift maatte udgjøre mere end hvad nu paabudet er, for saa stort et Quantum Steenful, som bevilsligen bruges til Gasfabrikationen.

§. 27.

Det vil blive Compagniet tilladt fri for Told og andre Afgifter at indføre de Jernrør, Jernforarbejdsfer og Maskiner, der ere fornødne til at opføre Bærterne og holde dem i Gang, forsaavidt disse ikke her

kunne erholdes af passende Godhed, som Compagniet selv bedømmer.

§. 28.

Det skal være Compagniet tilladt uden Indskrænkning af noget Laug, Corporation eller andre, at sælge i Kjøbenhavn, eller hvor det vil, de forskjellige Frembringelser af dets Værker, forsaavidt disse ere en Følge af Gasfabrikationen.

§. 29.

Compagniets herværende Betjente og Folk skulle være fritagne for alle borgerlige personlige Byrder, men derimod være underkastede de samme Afgifter, som andre Borgere eller Indvaanere; men Compagniet selv skal som Corporation være fri for andre Paalæg og Afgifter, end de, som hvile eller komme til at hvile paa de Grunde, det maatte kjøbe, eller de derpaa opførte Bygninger, og Næringskat, hvilken Compagniet lige med andre Næringsdrivende skal betale; dog skal denne ikke beregnes af den offentlige Belysning, det ifølge denne Contract givet, men alene af den private; heller ikke skal denne Skat nogen Tid kunne sættes høiere end til 100 Portioner, skriver eet hundrede Portioner, og i de 3 første Aar skal ingen betales.

§. 30.

I Tilfælde af Krig eller andre Omstændigheder skal intet Beslag blive lagt paa Compagniets i de danske Stater værende værlige eller urvrlige Eiendom-

me, eller dets Indtægter, men det skal tillades Compagniet uforhindret at fortsætte dets Drift, som om det bestod af danskfødte Undersaatter.

§. 31.

Heller ikke skal noget Beslag lægges eller tillades at lægges paa Compagniets herværende Eiendomme og Indtægter i Anledning af Fordringer paa det forenede almindelige Gas-Compagnie i London, eller dets enkelte Actiehavere. Derimod ere bemeldte Eiendomme og Indtægter underkastede Arrest, Beslag, Execution og Udlæg overeensstemmende med de danske Love for Forbringer hidrørende fra denne Contract, eller for Forbindelser indgaaede her; dog er dette saaledes at forstaae, at der i intet Tilfælde og under intet Foregivende skal, af hvem eller for hvis Regning det end er, af andre end det Offentlige kunne lægges Beslag paa eller gjøres Execution i saadanne Ting, som ere nødvendige for Gasfabrikationen.

§. 32.

Compagniet skal i alle Sager, som i Anledning af denne Contract eller Compagniets Etablissement her maatte opstaae, enten disse anlægges af det Offentlige eller af Private, være underkastet de danske Love og de danske Domstoles Jurisdictioner; dog skal ingen Sag mellem nogen offentlig Autoritet og Compagniet anlægges, med mindre Parterne ikke kunne forenes om at voldgive Sagen. Indkaldelser og Stævninger til Compagniet skulle med lovbestemt

Varsel forkyndes ved det af Compagniets Værker, hvor Opsynsmanden boer.

§. 33.

I fald det skulde blive forlangt, skal Compagniet for Contractens Opfyldelse stille en Sikkerhed af 20,000 Rbdlr. r. S., skriver tyve tusinde Rigsbankdaler rede Sølv, indtil Gaslamperne i det Hele uden Afbrydelse og ordentligen have brændt en Maaned, samt indtil de danske Undersaatter, med hvilke Compagniet i Anledning af Værkets første Anlæg har indgaaet Forbindelser, ere tilfredsstillede. Naar dette har været Tilfældet, tilbageleveres den saaledes stillede Sikkerhed; men fra den Tid skulle Compagniets Værker, tilligemed samtlige Rør og Lamper ic., kort al Compagniets herværende Eiendom, tjene Staden til Pant og Sikkerhed for denne Contracts Opfyldelse i alle Maader, saa at Stadens Fordringer paa Compagniet i Anledning af den ere fortrinligen prioriterede fremfor enhver anden Fordring.

Skulde det Tilfælde indtræffe, at Compagniet, uden at Reparationer ved Værkerne eller andet saadant dertil er Grunden, manglede saaledes i Opfyldelsen af dets contractmæssige Forpligtelser, at Manglerne ved Belysningen ikke kunde betragtes som enkelte Misligheder, men maatte ansees som en stet Bestyrelse af Gasapparaterne, eller Gasudviklingen, eller og at den af Compagniet ansatte Agent eller Bestyrer af Apparaterne aldeles ikke vilde eller formedelt ind-

trufne Omstændigheder kunde bestyre Gasudviklingen, uden at nogen anden var beskikket til at træde i hans Sted, skal det Offentlige være berettiget til at lade sig paa lovlig Maade ved Fogden indsatte i Apparaterne med alt til Gasudviklingen og Belysningen henhørende, for selv at besørge sammes Drift, og saafremt de Aarsager, som foranledigede det Offentlige hertil, ikke inden Forløbet af eet Aar høves, forudsat at ingen Hindring fra Landets Auctoriteters Side ere lagte i Veien derfor, skulle bemeldte Apparater med alt videre til Gasudviklingen og Belysningen henhørende være Staden Kjøbenhavn hjemfaldne til Eiendom uden nogen Godtgjørelse til Compagniet.

§. 34.

Det skal være Compagniet usformeent at sælge og overdrage dets Etablissement og Eiendomme her til hvem det vil, imod at de Personer, som slikt Salg eller Overdragelse skeer til, indtræde i alle Forpligtelser efter denne Contract; dog er det Staden forbeholdt i saa Tilfælde at betinge sig en yderligere Sikkerhed for Contractens Opfyldelse, hvis saadant ansees fornødent.

§. 35.

Endvidere skal det være det almindelige forenede Gascompagnie, eller hvem dets herværende Etablissement og Eiendomme overdrages til, usformeent at gjøre Laan og at give Sikkerhed i disse Eiendomme,

dog saaledes at Stadens eller det Offentliges Fordringer efter denne Contract altid ere fortrinligen berettigede.

§. 36.

Compagniet skal efter dets Løfte til dets Gasfabrikation være forbundet, saa meget som mueligt eller passende, at anvende Bornholmske Kul.

Ligeledes skal det lade Lamperne og de andre Inventarii Cyncker, det kan behøve, forsærdige her i Landet, naar de her kunne erholdes af passende Godhed og til en passende Priis, og naar Compagniet finder, at Danstke kunne levere dem af samme Godhed og til samme Priis som Fremmede, skal dem altid gives Fortrin. Iøvrigt skal det i intet Tilfælde være formeent Compagniet, uden Hindring af noget Laug, Corporation, eller andre, at lade ved sine egne Folk (hvortil dog efter det Foranførte Innsøndlandske fortrinligviis skulle antages, forsaavidt Compagniet finder det overeenstemmende med dets Fordeel) udføre ethvert Slags Arbeide, som maatte være fornødent til dets Bærks Drift.

§. 37.

Ved denne Contracts Udløb om 21 Aar er Compagniet pligtigt til, naar det fra Stadens Side ønskes, at fornye den paa de samme Vilkaar, eller for en ringere Betalling, hvis Tranpriserne paa den Tid er lavere.

§. 38.

Det almindelige forenede Gascompagnie i Lon-

don, eller de som samme har overdraget sine Rettighedsheder til, skal være berettiget til efter denne Contracts Udløb og i 99 Aar fra dens Begyndelse af, at fortsætte deres Tilvirkning af Gas m. m., og fra deres her omhandlede Nær at forsyne med Gas Enhver, som maatte ønske at benytte sig deraf, dog under Indskrænkning af saadanne Politieforskrifter, som den offentlige Interesse fra Tid til anden gjør fornødne eller nyttige, og uden noget Monopol eller udelukkende Ret. Men efter disse 99 Aars udløb skal Staden have Frihed til at afkjøbe Compagniet dets Værker for en billig Preis, som skal bestemmes af 4 uvillige Mænd; af hvilke 2 skulle vælges af Kjøbenhavns Magistrat og de andre 2 af Compagniet; og forpligtes Parterne herved til at undertafte sig disses, eller i Fald de ere uenige, den af dem valgte Opmands Skjøn.

§. 39.

Det stemplede Papiir til denne Contract, som forfattes baade i det danske og engelske Sprog, saasvelfsom Omkostningerne ved dens Tinglysning betales Halvparten af Staden Kjøbenhavn og Halvparten af det forenede almindelige Gascompagnie.

I øvrigt bemærkes det, som en Hovedbetingelse ved denne Contract, at hverken det første Anlæg af dette Etablissement, eller dets senere Drift i nogen Maade skal geraade Staden Kjøbenhavn, eller de hervedværende Autoriteter til Penges Udgift, men at det

deels deri, at Svendenes laugsnæssige Nøttigheder hindrede Mesterne i at levere Arbejde til saa billige Priser, at Ufføring i Forhold til fremmede Hænder kunde opnaaes. Disse Omstændigheder have foranlediget, at det med allerhøieste Privilegium i Aaret 1812 er blevet Enkelte tildeels i Randers tilladt at entreprenere Handskefabrikers Drift med Frihed til at holde et alene Mester, Evende og Dreng, men endog andre fornødne Arbeidere. Det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium har formeent, at det vilde være tjenligt at tillade Handskemagerne, at bruge hvem de ville til at arbejde for sig.

Da Cancelliet fandt, at det maatte ansees ønskeligt, at en Næringsgreen, der forhen har været i en blomstrende Tilstand, saavidt mueligt ophjelpes, og Tilladelse til ved sammes Udøvelse at benytte enhver Medhjelp, blev fundet at være et tjenligt Middel, saa var Cancelliet enig i de af Amtmanden og det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium gjorte Forslag; dog formentes, at Tilladelsen for det første burde indskrænkes til Randers Bys, da det er Cancelliet ubekjendt om locale Forhold andre Steder kunde gjøre det mindre passende, at den der meddeles. Smidlertid har man, for det Tilfælde, at andre Kjøbstæder maatte søge en lige Begunstigelse, allerunderdanigst ubødet sig Bemyndigelse til, naar Omstændighederne skulde tilraade det, ad mandatum at maatte tilstaae samme.

Cancelliet indstillede i Henhold hertil:

”at det allernaadigst maatte tillades Handskemagerne i Randers ved Udøvelsen af deres Profession, at benytte enhver Medhjelp, endog af Fruentimmer, samt at Cancelliet maatte bemyndiges til, paa derom indgiven Ansøgning fra andre Kjøbsteder, ad mandatum et maatte tilstaae de der etablerede Handskemagere samme Begunstigelse.”

Hvilke Indstillingspunkter ved allernaadigst Resolution af 30de April sidstleden bleve bifaldte.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder. (See Collegial-Libersin No 37 og 38 for d. A. S. 510.)

308) Kliim, Thørup og Wuust Sognekald i Aalborg Stift. Dette Embede er efter gammel Ansættelse anslaaet til 445 Rdlr. Efter seneste Indberetning er Indtægterne opgivne at være: 1) Af Sognekaldets 446 Edr tjendeydende Hartkorn svares ifølge confirmeret Forening for Kliim Sogn af 124 Edr. 6 Skpr. Hartkorn Rug 12 Edr. 5 Skpr, Byg 40 Edr. 6 Skpr., af bemeldte Sogns øvrige 19 Edr. Hartkorn beregnes Tjenden til 3½ Skp. Byg pr. Ed. Hartkorn, og beløber 8 Edr. 2½ Skp. Byg. Af Wuust Sogns 106 Edr. Hartkorn betales ifølge confirmeret Forening Tjenden med et Boderlag af 12 Edr. 5 Skpr. Rug og 43 Edr. 6½ Skpr. Byg.

Uf Thorup Sogns 197 Edr. Hartkorn høves Tienden efter Overeenskomst med Beboerne, og beregnes til $4\frac{1}{2}$ Skp. pr. Ed. Hartkorn, og afgive saaledes 110 Edr. Byg; 2) Qvægtiende samt Paaske og Et. Hans Rente er anslaaet til 28 Rddlr. Sedler, 9 Skpr. Rug, 13 Del Vg, 6 Lpd. Ost og 3 Pd. Smør; 3) Offer og Accidentser beløbe til 98 Rdd. Sedler. Præstegaardens Jorder, som have Hartkorn 10 Edr. 5 Skpr., have et Areal af 167 Edr. Land. Til Kaldet er et Mensalhuus i Kliim Sogn med Hartkorn 5 Skpr., hvoraf er givet i Landgilde 2 Rddlr. aarlig. Embedet har alle 3 Tienders Dele af Kliim Præstegaards bortsolgte Jorder. Paa Embedet hviler Enkepension.

(Fortsættes).

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Kliim, Thorup og Buust Sognekald i Aalborg Stift, 445 Rddlr. Sognepræsten skal, efter allernaadigst Resolution, tillige være Provst for Hvetboe, Østerhan og Vesterhan Herreder. — Herstedøster og Herstedvester Sognekald i Sjellands Stift, 520 Rddlr.

Befordringer og Afgang.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 9de Julii er Procurator G. O. Lange i Altona tilladt at besørge Notarialforretningerne.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 42. Den 30te Julii 1825.

Trykt i det Kongl. Waasenh. Boutroufferie af C. S. Schubarz.

Underteegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g.

Fra det Kongelige General-Loibkammer- og Commerce-Collegium er under 5te Julii udsærdiget følgende Placat:

Det har allernaadigst behaget Hs. Majestæt under 1ste f. M. at resolve som følger:

”Vi ville allernaadigst have forundt alle Fabrikanter Rettighed til, for Fremtiden paa Stedet at falde holde deres Fabricata saavel i store som smaae Partier, Fabrikanterne paa Landet i nærmeste Njæb. stad mod deraf at svare Næringskat; dog maa en Fabrikant ikke have mere end eet Udsalgsted.”

Denne Vor allerhøieste Bestemmelse maa være gjeldende ogsaa for de Fabrikanter, som, efter meddeelte Privilegier, ere indskrænkede i Udsalgret.

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

Blandede Efterretninger.

En Vdrighed havde andraget, at en i et Sogn under Ribe Amt tjenende Karl, efter at være bleven Ruffen i Diet af en hans Huusbond tilhørende Koe, med hvilken han havde været til Tyrs, var taget i Quur af en i en nærliggende Kjøbsted ansat Chirurg, og havde derhos til Cancelliet henstillet, om det Sogn, hvor Supplicanten var født, eller det Sogn under Ribe Amt, hvor han i længere Tid havde tjent, burde udrede Omkostningerne paa hans Helbredelse.

Herpaa har Cancelliet under 28de Malm svaret, at Forsørgelsespligten i dette Tilfælde maa paaligge det Sogn, hvor han har tjent og opholdt sig i 3½ Aar, uden at det hert kan gjøre nogen Forandring, at hans Tjeneste i dette Sogn er begyndt inden hans 18de Aar, da Plakaten 14de December 1810, S. 11, ved at fastsætte denne Alder, som den seneste Terminus for Bestemmelsen af Børns Diet til Forsørgelse efter deres Slægtskabs Forhold til Forældrene, ikke har Hensyn til de Tilfælde, hvor de forud ere fraflyttede Forældrene, og aldeles uafhængigt af disse enten have taget Tjeneste eller søgt andet Erhverv. For de Udgifter Sognet saaledes kom til at udrede, vilde samme imidlertid, med Hensyn til at den Paa-

gjældende var kommet til Skade under Udførelsen af Huusbondens Erinde, have Negres til denne, forsaavidt han maatte være istand til at udrede det.

Ligesom nemlig Plakaten 14de December 1810, §. 18, 1ste Membrum i Almindelighed paalægger Huusbonden at forsørge det syge Tjenestebud, indtil dette enten efter Opfigelse eller af anden lovlig Marsag forlader Tjenesten, saaledes maa ogsaa den i Forordningen 25de Martii 1791, §. 19 indeholdte specielle Bestemmelse, at Huusbonden skal bekoste Helbredelsen, naar Tjenestebudet ved at arbejde for ham kommer til Skade, endnu antages at staae ved Magt. Thi da Plakaten 14de December 1810 kun indeholder Tillæg til Reglementet 5 Julii 1803 angaaende Fattigforsørgelsen, men ikke har havt til Hensigt at indskrænke Tjenestetyendes Rettigheder, eller at gjøre nogen Forandring i det indbyrdes i ældre Love grundede Forhold imellem Huusbond og Tjenestefolk, saa kan Forfættelsen i sidstnævnte Placats 18 §. 2 Membrum: "at Omkostningerne til den Syges Cuur, til Lægemidler og særdeles Pleie, som maatte behøves, skal udredes af Tjenestetyendet selv, eller om det ei maatte have Evne dertil, af Fattigvæsenet," kun sigte til saadanne Tilfælde, i hvilke disse Bekostninger ikke allerede efter ældre særdeles Bestemmelser burde falde Huusbonden til Last.

Der er opkastet Spørgsmaal, om adskillige Capitaler, tilhørende et Overformynderie, der indestaae i Gaarde imod tinglæste Skifteextracter, maatte opsiges, fordi Extracterne ved Tinglæsning have erholdt Paategning om, at Debitorerne ingen Adkomst have paa de Eiendomme, hvort ved samme er givet Pantet. Foranlediget heraf er under 16de Julii svaret, at da den ved Rescript 7de Febr. 1794 S. 2 givne og ved Placat af 19de August 1823 udvidede Tillaelse, i hvis Følge den Arv, som tilfalder Børn efter den ene af deres Forældre, eller Børnebørn efter den ene af deres Bedsteforældre, kan blive indestaaende hos den Længstlevende af Forældrene eller Bedsteforældrene, imod at der til Sikkerhed for samme gives tinglæst Udlæg i Voets løse og faste Eiendomme, nødvendig synes at forudsætte, at Børn og Børnebørn i det opgivne Tilfælde ikke kunne have Krav paa bedre Sikkerhed for deres Arvemidler, end Forældrenes eller Bedsteforældrenes Eiendele afgive, og at de altsaa ei heller, saafremt Forældrene eller Bedsteforældrene virkelig maatte mangle Adkomst paa Eiendommene, kunne have noget Krav i denne Anledning, saa sandtes, at det fremsatte Spørgsmaal maatte besvares benægtende. I øvrigt bør vedkommende Overformynderie, Bestyrere i Tide anstille nærmere Undersøgelse om slige manglende Adkomster, og see disse snarest mueligt berigtigede, da Beviserne

ville blive vanskelige at tilvebringe, jo længere Berigtigelserne henstaae.

Auktionsforvalterne i en Kjøbsted have ved at indsende Udskrift af en af en Birkedommer ved et Baronie i Kjøbsteden affholdt Auktionsforretning over nogle paa Godset beliggende Kornvarer, besværet sig over, at bemeldte Birkedommer havde affholdt denne Auktion, hvortil de ansaae sig berettigede, og imod hvis Afholdelse ved Birkedommeren de derfor havde ladet nedlægge Protest.

Cancelliet har herpaa under 9de Julii svaret, at da Placat 28de September 1821 ikkun i Henseende til faste Eiendomme og af Grunde, som ikke passe sig paa Løsøre, hvortil Korn maa henføres, har gjort Undtagelse fra Bestemmelserne i Forordningen 21de Junii 1793, §. 3, at Ingen maa holde Auktion uden for sin Jurisdiction, hvilket Lovsted saaledes i det omhandlede Tilfælde maa ansees anvendelig, saa har Birkedommeren været uberettiget til at affholde den forommeldte Auktion.

Det er forespurgt, om en Overformyndet i Almindelighed i enhver Sag, han i denne Egenskab paa Unyndiges Vegne paataaler, er pligtig til at vige sit Dommersæde. Herpaa har Cancelliet under 23de

Julii svaret, at der, naar under Sager, som af en Overformynder i denne Egenskab paatales, ikke er Spørgsmaal om noget Ansvar for ham, intet kan være imod, at han fungerer som Dommer og Foged, hvorimod han, naar det Modsatte er Tilfælde, naturligtvis som Paagjeldende bør afholde sig fra Sagernes Paakjendelse og Dommens Execution. Da der iøvrigt ikke i denne Henseende kan gives nogen almindelig Regel, maa det ved flige Leiligheder sædse overlades til Dommeren med Hensyn til de concrete Omstændigheder at decidere, om han finder sig befriet til at vige sit Dommersæde, eller ikke.

Under 19de Julii er det tilladt Universitetsforvalter og Stendecommissair Moldrup af Ehrige Sogn under Aarhus Amt, at hans paadoende fra Hæst Dye udslyttede Bøndegaard, hidtil kaldet Moesgaard, herefter maa bære Navnet Vedersminde.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder. (See Collegial Bogen No. 37 og 38 for d. A., S. 510.)
 308) Valling og Bolling Sognekald i Viborg Stift. Kaldet er efter gammel Angivelse anslaaet til 286 Rdlr., og efter den senere Opgivelse ere dets Indtægter følgende: Præste; Korntienden af

Balling Sogns 192 Edr. 5 Skpr. 3 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb., af Valling Sogns 89 Edr. 2 Fdk. $1\frac{2}{3}$ Alb., kan anslaaes til 6 a 7 Skpr. Bygs Værdie pr. Ed. Hartkorn. Konge- og Kirke-Korntienden af Annergaards dens 4 Edr. 3 Skp. 1 Alb. Hartkorn i Valling Sogn, anslaaes, hver for sig, til 6 a 7 Skpr. Bygs Værdie pr. Ed. Hartkorn. Dvægtienden anslaaes til 10 Rbd. Smaaaredsel anslaaes til 2 Eg 24 Del, Smør 12 Lpd., Ost 16 Lpd. Offer og Accidentser omtrent 60 Rbd. Præstegaarden staaer for Uger og Engs Hartkorn 5 Ed. 6 Skpr. 1 Fdk., med et Areal af circa 46 Edr. Land. Til Præstegaarden hører en Toft paa 1 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Hartkorn, som for Tiden haves i Jæste mod aarlig Afgift 2 Rbd. 4 Mk. Sølv. Annergaarden i Valling afgiver i Landgilde aarlig: Rug 1 Ed. 6 Skpr, Byg 2 Edr., Havre 5 Edr. Af 12 Huusbeboere haves aarlig Høstdagsarbejde eller Vederlag derfor. Paa Kalbet hviler Enkepenston.

309) Falslev Sognekald i Karhuus Stift. Kalbet er efter gammel Ansætning anslaaet til 100 Rdlr. Efter den senere Opgivelse er dets Indtægter følgende: a) Konges og Præstes, Korn- og Dvægtienden, som ved Kongelig Confirmation er perpetueret, pr. Ed. Hartkorn: 1 Skp. Rug, 3 Skpr. Byg og 3 Skpr. Havre, beløber sig af 79 Edr. dobbelt tiendeydende Hartkorn 19 Edr. 6 Skpr. Rug, 59 Edr. 2 Skpr. Byg, 59 Edr. 2 Skpr. Havre;

b) Kjerbye Kirkefiende, med Annergaardens tredobbelte Fiende, som er lig enkelt Fiende, af omtrent 83 Tdr. Hartkorn, hvorom der ingen Forening er, har svaret omtrent pr. Td. Hartkorn: 1 Skp. Rug, ialt omtrent 10 Tdr. Rug; 2 Skpr. Byg, ialt omtrent 20 Tdr. Byg; 3 Skpr. Havre, ialt omtrent 30 Tdr. Havre; c) Landgilde af Annergaarden: 1 Td. Rug, 1 Td. 2 Skp. Byg, 2 Tdr. Havre, 1 Lam og 12 Pd. Smør; d) Mannest og Smaaredsel 8 Rbd. Sølv; e) Renten af en Embeds Capital 47 Rbd. 5 Mk. 3 ß. Sølv, 1 Rbd. 5 Mk. 8 ß.; f) Offer og Accidentier omtrent 25 Rbd. Præstegaardens Hartkorn er 4 Tdr. 4 Skpr. $\frac{1}{2}$ Alb. med Areal 35 Tdr. Land. Af Brændsel havees noget Lyngtørst og Nils. (Fortsættes).

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Valling og Belling Sognekalb i Viborg Stift, 286 Rbdlr.

Befordringer og Ufgang.

Under det Slesvig, Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 15de Julli er Borgemeester og Politieimester N. C. Lindenhan i Hadersleb, samt Krigscancelliesecretair og Stadsecretair L. F. G. Schrades sammesteds udnævnte til Justitsraader. Den 23de, ere Underretsadvocaterne N. F. W. Preussler i Kiel og P. F. C. Mathieszen i Uetersen, meddeelte Tilbedelse til at besørge Notarialforretningerne.

Collegial=Lidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 43. Den 6te August 1825.

Trykt i det Kongl. Waasenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Mourad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Committeén for Grosserer, Societetet her i Staden har i et til Cancelliet indkommet Promemoria andraget, at der med Hensyn til saadanne Bexler, der trækkes i Rigsbankrepræsentativer, er opstaaet Tvivl, om Løbedagene efter Forordningen af 8de Maii sidstleden skulle være otte eller kun tre Dage. Committeén paaberaaber, at Forordningen af 8de Maii d. A. S. 10 befaler, at der med Hensyn til ommeldte Bexler skal i Cer og Alt forholdes efter Cancellie;Placaten af 22de Martii 1813, og ved at sammenholde fornævnte S. i Forordningen, saavel med den citerede Placat, der tillader, ligesom hidindtil, at trasere og acceptere saadanne fra et vist District i Riget trukne Bexler, paa 8 Dages Sigt, som med Forordningen

af 26de Septbr. 1811, samt med Forordningen af 6te Novbr. 1810, §. 3, der tillægger Vexler trukne i dansk Courant 3 Løbedage, sandt Samme, at den Mening er den rigtigste, at Løbedagene i det omhandlede Tilfælde blot kunne være tre.

Cancelliet har i denne Anledning under 2den August svaret bemeldte Committee, at Man med Samme var aldeles enig i, saavel at de Vexler, der ere betalbare med Rigsbankrepræsentativer, efter Placaten 22de Martii 1813, No. 2, sammenholdt med Forordningen 6te Novbr. 1810, §. 3, ei kunne have flere end tre Løbedage, som og at dette er blevet usorandret ved Forordningen 8de Maii 1825, hvis §. 10, der indeholder, at der med disse Vexler i eet og alt skal forholdes efter Cancellie-Placat 22de Martii 1813, tydelig viser, at de fornævnte Vexler, i alle de Tilfælde, hvor Placaten hjemlede en fra den almindelige Vexellovgivning afvigende Regel for samme, maae være undtagne fra de almindelige Bestemmelser, Forordningen foreskriver for trasferede Vexler, og derimod behandles efter de forhen derom gjeldende særegne Forskrifter.

Den 7de Junii er meddeelt allerhøieste Confirmiton paa følgende Reglement for Hirschholms Districts Sygehuus i Ulfersød, som af Hs. Majestæt under 30te Januarii 1819 er allernaadigst ffjenket til Districtet:

§. 1.

Sygehuset skal staae under Overopsyn af Amtmanden over Frederiksborg Amt, men dets umiddelbare Inspection føres af Districtets Amtsforvalter og Læge, som kvartaliter eller oftere, naar fornødent gjøres, til Amtmanden skulle indgive Indberetning om Alt Sygehuset vedkommende.

§. 2.

Districtslægen, hvis Embedsbolig er saa nær ved Sygehuset, skal have det specielle daglige Tilsyn ikke allene med de Syge, men med Alt, hvad som angaaer saavel Oeconomien som Sygestuen. Han skal tillige være pligtig til at give Land-Physicus, naar forlanges, den fornødne Underretning, Sygestuen og de Syge angaaende, samt i vigtige Tilfælde raadføre sig med ham. Til Godtgjørelse for denne Uleilighed og Opofrelse af Tid, tilskaaes ham: a) for veneriske Syge eller Reservers Cur den sædvanlige ved Anordningerne bestemte Betaling; b) for enhver Syg, som for privat Regning indlægges i Sygehuset og derfra helbredet udgaaer, 4 Rbdlr. Sølv, og for enhver saadan Syg, som døer i Sygehuset eller derfra uhelbredet udgaaer, 2 Rbdlr. Sølv.

§. 3.

Ved Sygestuen skal der være en Protocol, hvori indføres: a) en Beskrivelse over Sygehuset med dets Tilliggende og Inventarier, de, som allerede der findes, og fremtidig anskaffes, eller casseres; b) en For-

tegnelse over de ind- og udgaaede Syge; c) Inspectionens Indberetninger, Forslag samt øvrige Correspondence.

§. 4.

Lægen skal holde en Journal, hvori indføres den Syges Navn, Alder, Opholdssted, Stilling, Dagen han indkom, for hvis Regning han er indlagt, enten Districtets, eller Fattig-Commissionernes eller Privates, og hvem der indestaaer for Betalingen, Sygdommens Historie, samt siden ved Dato hvad der anordnes, og omsider enten han er udgaaet som helbredet eller uhelbredet, eller er død i Sygehuset, om Obduction har været nødvendig, og hvad mærkværdigt derved er forefundet. Denne Journal føres paa løst Papiir, for siden at indbindes og forblive ved Sygestuen. Saa-vel Journalen, som den i §. 3 ommeldte Protocol betages af Districtet.

§. 5.

Syge-Opparteren er tillige Deconomus; han antages og afskediges af Inspectionen, og dertil vælges altid en sædelig og ordentlig Mand, som skal vise Omhyggelighed for de Syge og Lydighed mod sine Foresatte. I Særdeleshed skal han strax for Lægen anmeldte Alt, hvad der maatte forefalde i Sygehuset eller de Syge vedkommende, paasee forsigtig Omgang med Lys og Ild, holde reent og ordentligt overalt i Sygehuset, forsvarligen behandle Inventarlet, og ikke tillade Udgang til de Syge eller

at dem bringes noget uden Lægens Samtykke. Forsømmer han at iagttage sine Pligter, og man ikke kan være tjent med ham, afskediges han strax. Den approberede Betaling for de Syges Forpleining modtager Syge-Opvarteren hver Løverdags, som tillige er Udskrivnings-Dag for de Helbredede, forskudsviis af Inspektionen, som for Districtets Syge quartaliter indgives Regning til Amtets Anviisning, men for private Syge eller de som fra Fattig-Districterne indlægges, udstædes Regning, naar de forlade Sygehuset eller maanedsviis.

§. 6.

I Sygehuset, hvori efter Hs. Majestæts allerhøieste Bestemmelse, fortrængen skal optages de militaire Uldmanufacturers Arbejdere, er Plads til 10 Patienter i 4 særskilte Værelser, desuden et Værelse med Badekar og en Spænde-Seng for en Afstindig, endvidere den Leilighed, som overlades Syge-Opvarteren, nemlig: eet Værelse, Kjøkken, Spisekammer, Loftskam, samt Hauge og Bænge, hvortil Reconvalescenterne ikke maae nægtes Afgang.

§. 7.

Ingen Syg kan antages for offenligt Regning, uden Amtmandens eller vedkommende Auctoritets Tilsludelse, og maa Vedkommende forinden fra Districtslægen forskaffe Attest om Sygdommens Natur m. m., og hvad Syge for privat Regning angaae, maa, naar det ansees fornødent, først stilles autagelig Cau-

tion, dog gjør et pludseligt Uheldstilsælde heri en Undtagelse.

§. 9.

De Gangflæder de Syge medbringe, og ikke ville eller kunne bruge, skulle ved Ankomsten leveres Syges Opvarteren, som derfor skal være ansvarlig, sammenbinde Løiet og med en paahæftet Seddel henlægge det paa et anvist Sted. Skulde den Syge, foruden fornødent Ganglinned, kunde medbringe Sengeflæder eller Lagener, da maa det paasees, at saadant skeer, for at spare paa Sygehusets Inventarium.

§. 9.

Enhver Syg skal, saavidt mueligt, ved Ankomsten i Sygehuset betydes at vise Agtelse og Lydighed mod sine Foresatte og mod Deconomus, omgaaes ordentlig med Sygehusets Løi, holde sig de af Lægen givne Forfrister efterrettelig, ikke uden hans Samtykke og Vidende forlade Sygehuset eller som Reconvalescent forlade Bærelset. Haver han Aarsag til Klage, da melder han det strax for Lægen, som, efter foregaaende Undersøgelse, retter Sagen.

§. 10.

Spad der for enhver Syg skal betales i Forpleining og for Opvartning, fastsættes af Amtet efter Inspectionens Indstilling hvert Halvaar. Flere Fordele end disse, og de i §. 6 bestemte, samt frit Brændsel, kunne ikke tilstaaes Syges Opvarteren.

§. 11.

Naar en Syg, som har været indlagt paa of-

fentlig Regning for venerist eller anden Sygdom, forlader Sygehuset, maa ham meddeles Attest, om han er helbredet eller uhelbredet, og i sidste Fald hans nærværende Tilstand deri beskrives. Det paalægges ham sørend hans Hjemreise at forevise Amtmanden eller anden vedkommende Auctoritet denne Attest.

§. 12.

De, som paa Sygestuen døde, besørger begravede af Inspectionen, forsaavidt de efter Amtets directe Ordre til samme ere indlagte, og ellers af vedkommende Fattig-Commission eller andre, som have ladet dem indlægge eller ere deres Cautionister, og hvilke til den Ende strax underrettes om Dødsfaldet.

§. 13.

I hvert Aars April Maaned indgiver Inspectionen Forslag til Amtet angaaende de nødvendige Reparationer ved Sygehusets Bygninger og Inventarier, med fornøden Overflag, samt, naar disse ere approberede, besørger Reparationerne udforte m. v., og derover indsender Regning til Amtets Anviisning. De mindre betydelige Reparationer, som indtræffe i Aarets Løb og ere øieblikkelig nødvendige, foranstattes strax af Inspectionen, naar de ikke medføre større Udgiwt ad Gangen end 10 Rbdlr.

§. 14.

Foraavidt Sygehusets Udgiwter ei kunne dækkes med de Betalinger Stiftelsen oppebærer, bør disse, i Analogie af Rescriptet af 6te Junii 1806, ligesom paa Districtets fri og usri Hartkorn.

Det er forespurgt, om det i Dødsboer, hvor der ere umyndige eller fraværende Arvinger, er nødvendigt, at den Taxationsforretning, hvorefter Boets Eiendele overdrages den Længstlevende, beediges, og om Taxationsmændene kunne udnævnes og medtages af Skifteretten.

I Anledning heraf er under 6te August svaret, at Taxationsmændene, som Skifteforvalteren selv kan tiltage, bør beedige de afholdte Taxationsforretninger, i alle Boer, hvor der foresindes umyndige eller fraværende Arvinger, eller de tilstedeværende myndige Arvinger modsiges deres Rigtighed, med mindre Boets Eiendomme realiseres ved Auktion. Ligesom i øvrigt Beedigelsen kan foregaae i Skifteretten, saaledes anses det i Reglen, og naar ingen af Boets Bedkommende, efter Opfordring, finde sig anledigede til at paastaae corporlig Eeds Afslæggelse, tilstrække-igt, at Forretningen af Mændene underskrives med Lovens sædvanlige Eed: "jaa sandt hjælpe mig Gud og hans helige Ord."

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 29de Juli er Diaconus i Glückstadt, Dr. Philos. J. E. G. Johansen, beskikket til Præst ved St. Petri Kirke her i Staden; surnummerair Committeret i det Kongelige General-Toldkammer- og Commerce-Collegium, Justitæraad H. Vech, til virkelig Committeret, samt 2den Cammersecretair i Collegiet, C. E. Walling, til Assessor i Collegiet.

Collegial-Tidende.

Med kongelig allernaadigt Privilegium.

No. 44. Den 13de August 1825.

Trykt i det Kongl. Vaisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Andre Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Det er bleven forespurgt:

1) hvorvidt den Omstændighed, at en Tjender tager har før St. Hansdag erhvervet Approbation til Tjenderestancers Inddrivelse ved Udpantning, er tilstrækkelig til at vedligeholde den ham ved Forordningen af 8de Januarii 1810, §. 29, Litr. c. tillagte Fortrinsret, uagtet han først saa sildig henvender sig til vedkommende Sognefoged eller Retstbetjent, at Inddrivelsen ikke kan iværksættes før efter bemeldte Dag; og

2) hvorvidt den i bemeldte Forordnings og Paragræfs Litr. d ommeldte Udmeldelse kan finde Sted, uden at de sædvanlige Former for en sliq Behandling og in specie Lovens 1—4—1 behøve at iagttages.

I Anledning heraf har Cancelliet den 6te August svaret:

ad 1mum, At en Tiendetagers Fortrinsret for Tiendeafgiften formeentlig conserveres, naar han uafbrudt fortsfarer med Anvendelsen af de lovajeldende Midler til Afgiftens Inddrivelse, om endog vedkommende Fogeds Forretning maatte stee efter den 24de Juniis Forløb; *)

ad 2dum, at da den ommeldte Paragraph ingen særlige Bestemmelser afgiver for Kornets Ansættelse til Penge, er det en Selvfølge, at Tiendeyderen kan fordre lovlig Indvarsling for at høre Skjønsmændene udmeldte af Retten, samt for at overvære Afhjemlingen af Skjønforretningen.

Under 7de August dette Aar er den for Enevold Heugh Rosenstand udfærdigede Bestalling, som Regimentsquarttermester ved Dronningens Livregiment, af Hs. Majestæt Kongen bleven casset, paa Grund af en bemeldte Rosenstand for misligt Embedsforhold overgaaet og allerhøist stadfæstet Garnisonskrigsrettsdom.

I Anledning af at det ved en Cancellie Skrivelse **) var bestemt, at den Hjelp, som et Amt i Medhold af Reglementet for Fattigvæsenet paa Landet, 5te Julli 1803, §. 10, kan komme til at yde et Sog-

*) Gfr. Forordningen af 20de Marts 1795, §. 1.

**) See Collegial Tidenden for forrige Aar No. 6, S. 69.

nedistrict, som, ved overordentlige Omstændigheder, er sat ud af Stand til at forsørge dets Fattige, bør udredes ved særskilt Ligning paa Amtets øvrige Sognedistricter, efter de i Reglementets §. 46, sammenholdt med §. 34, Utr. c, indeholdte Regler, var til Cancelliet indkommet en Forestilling, angaaende Maa-den hvorpaa denne særskilte Ligning formeentlig rettest kunde foranstaltes.

Efter desangaaende at have corresponderet med de Deputerede for Snnantserne, har Cancelliet under 26de Julii svaret, at de Bidrag, et Amts øvrige Fattigdistricter maatte have at afgive til et enkelt District i samme Amt, hvis Trang har gjort saadant Hjælp nødvendig, herester kunne lignedes paa ethvert af de bidragende Sogne efter Hartkorn alene, hvorimod det hvert District saaledes paalagte Bidrag igjen bør fordeles paa dets Beboere efter det Forhold, hvori Enhver svarer Afgift til Sognets eget Fattigvæsen, altsaa efter hver Yders Ene.

Befordringer og Afgang.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 22de Martz er Branddirecteur i Segeberg Amt, Major E. G. Søega, entlediget fra hans Embede som Branddirecteur, og den 27de April, Branddirecteur i Landskabet Fehmern, Major F. L. Fischer de Venzon, befikket til Branddirecteur i Segeberg Amt. Den 25de Julii, hidtilværende surnumerair Secretair ved den Slesvigiske Overret, Cancelliesecretair H. N. Frensen, befikket til 5te Secre-

taire og Archivarius ved bemeldte Overret. Den 2den August, Diaconus i Neuendorf, J. N. Hansen, til Præst i Tating i Landskabet Eiderstedt.

Under Landmilitair-Staten: Den 25de Malt er Capitain og Compagniechef ved Kjøbenhavns borgerlige Artillerie, L. J. Naag, meddeelt efter Ansøgning og formedelst Svagelighed Afsted i Naade fra den borgerlige militaire Tjeneste. I Anledning heraf er fæet følgende Avancement ved bemeldte Artillerie: characteriseret Capitain J. F. Lindbom udnævnt til Chef for det 1ste Compagnie, dog indtil videre kun med 200 Rbdlr. aarlig Gage; Premierlieutenant E. F. Clausen meddeelt Capitains Caracteer; Secondlieutenant à la suite og Bataillonsadjutant C. M. Møller, Dannebrogsmænd, forundt Premierlieutenants Caracteer; Secondlieutenant J. M. Sørensen udnævnt til Premierlieutenant, og Bombardeer N. Rasmussen til Secondlieutenant. Ved Kjøbenhavns borgerlige Infanterie Secondlieutenant J. L. Thomsen, efter Ansøgning og formedelst svageligt Helbred, i Naade affedisget fra den borgerlige militaire Tjeneste, og Sergeant E. F. Cohand forfremmet til Secondlieutenant. Den 31te, ved det 3die Jydske Infanterie-Regiment Secondlieutenant J. F. v. Schullz forsat fra Jægerscompagniet til et Muffeteercompagnie, og Secondlieutenant N. W. v. Romeling ansat derimod ved Jægercompagniet. Den 5te Juni, den ved de vestindiske Tropper i Compagniechefs Nummer staaende Major G. L. v. Einem meddeelt efter Ansøgning Af-

sfeed i Naade af Krigstjenesten. I Anledning heraf
 er sfeed følgende Forsættelse og Avancement ved de vest-
 indiske Troppers Infanterie: Capitain og Chef for
 2det Compagnie F. C. D. v. Moch forsat til det 3die
 Compagnie, som Chef for samme, og meddeelt Ma-
 jors Character; characteriseret Capitain C. L. v. Holten
 udnævnt til Chef for det 2det Infanterie-Compagnie;
 Premierlieutenant B. C. W. v. Scholten oprykket
 i ældst Premierlieutenants Nummer og Gage, carac-
 teriseret Premierlieutenant J. H. v. Gyllisch udnævnt
 til virkelig Premierlieutenant; Secondlieutenant H.
 N. v. Lillienfjeld oprykket i ældst Secondlieutenants
 Nummer og Gage, og Secondlieutenant à la suite
 F. C. Greve af Raben indtraadt i virkelig Second-
 lieutenants Nummer og Gage; L. N. Fersch ansat fra
 næstkommende Nytaar af, som Kadet uden Gage ved
 Landcadetcorpslet; characteriseret Bataillonschirurg ved
 1ste Livregiment til Fods, J. H. Scheurlen, afskediget
 efter Ansøgning i Naade af Krigstjenesten. Den
 7de, den ved det 1ste Tydske Infanterie-Regiment
 staaende Auditeur, Overauditeur M. Møller, som er
 ansat i Civil Staten, afgaaet fra bemeldte Regiment,
 og Auditeur i Armeen, Licentiatius juris C. F.
 Normann, udnævnt til Auditeur ved det 1ste Tydske
 Infanterie-Regiment; den ved det 2det Livregiment
 forhen standne Premierlieutenant H. H. N. Greve v.
 Platen, der nu er ansat i Civil Staten, meddeelt en
 ny Afsfeed af Krigstjenesten som Capitain; Secend-
 lieutenant P. C. v. Kulffs, af det Oldenborgske Liv-

fanterie Regiment, afskediget efter Ansøgning og for- medelst Svagelighed i Raade af Krigstjenesten med Pension og Premierlieutenants Caracteer, og Second- lieutenant paa yngst Sæge i samme Regiment S. H. v. Stockfleth tillagt den høiere Secondlieutenants Sæge. Den 12te, Capitain ved det Slesvigiske Jæ- gercorps A. S. v. Krohn, Ridder og Dannebrogss- mand, der er ansat som Adjutant hos Hs. Durchl. Generalfeltmarskal Landgreve Carl til Hessen, med- deelt Majors Caracteer, dog indtil videre uden An- ciennitet; Secondlieutenant J. H. W. v. Lange, af det Slesvigiske Jægercorps, meddeelt Premierlieute- nants Caracteer. Den 21de, Oberstlieutenant à la suite ved Livregimentet cuirasseres, Hs. Durchl. Prinds Friedrich Emil August til Slesvig-Holsten- Sønderborg-Augustenburg, meddeelt Oberstes Carac- teer med Anciennitet fra Resolutionens Datum. Den 23de, Compagniechirurg ved Dronningens Livre- giment C. H. Rosendahl meddeelt Bataillonschirurgs- Caracteer. Den 9de Juli: Secondlieutenant J. A. T. v. Bernich, af det Syenske Regiment lette Dra- goner, afskediget efter Ansøgning og formedelst Svag- elighed i Raade af Krigstjenesten med Pension; Pre- mierlieutenant ved Niendsborgs borgerlige Artillerie- corps A. N. Neer meddeelt efter Ansøgning Afsked i Raade fra den borgerlige militaire Tjeneste. Ved det Holsteenske Infanterie-Regiment er skeet følgende Afgang og Avancement: Major S. v. Haack afske- diget efter Ansøgning og formedelst Svagelighed i

Maade af Krigstjenesten med Pension og Oberstlieutenants Caracteer; Capitain G. E. v. Bruhn udnævnt til Major ved 2den Bataillon, og til Chef for 8de Compagnie; Stabscapitain L. J. F. v. Torckos til Chef for 6te Compagnie, Premierlieutenant J. F. v. Preusser, Ridder, til Stabscapitain med den ham forbeholdte Anciennitet; den i Secondlieutenants Nummer paa yngst Gage staaende Premierlieutenant F. H. v. Bruhn oprykket i Premierlieutenants Nummer og Gage; Capitain G. L. W. H. v. Seyffarth afgivet sit Musketeercompagnie og udnævnt til Chef for Jægercompagniet; Secondlieutenant J. B. v. Chespeleyn forsat fra Jægercompagniet til et Musketeerscompagnie, og Secondlieutenant C. F. v. Løvensfeldt ansat derimod ved Jægercompagniet. Den 13de, ved det 2det Tydske Infanterie-Regiment Secondlieutenant paa yngst Gage P. A. v. Thomsen oprykket i ældst Secondlieutenants Gage. Den 15de, forhenværende Commandeersergeant i Dronningens Livregiment, nu Stads-kammererer i Glückstadt J. Kröhnke udnævnt til Regimentsquartiermester ved bemeldte Regiment, imod at stille den befalede Caution for Oppebørselcerne; den under seneste Krig constituerede Bataillonschirurg, nu Escadronschirurg ved Livregimentet lette Dragoner C. F. Kirchner meddeelt Krigsraads Caracteer. Den 20de, Secondlieutenant à la suite ved Syenske Regiment lette Dragoner H. v. Sehesstedt oprykket i det ved Regimentet vacante Secondlieutenants Nummer, hvorved hans nuhavende Ex-

tragage bespares; forhenværende 2den Bygnings­skri­ver, Krigscancelliesecretair C. C. Carlsen, udnævnt til Bygnings­skriver ved Ingenieurcorpsen med den til denne Post reglementerede Gage og Emolumenter, hvorimod hans havende Bartpenge indtrækkes og be­spares. Den 22de, den i Livregimentet Cuirasserev staaende Oberstlieutenant, Oberst F. C. G. v. Hede­mann, meddeelt efter Ansøgning i Raade Afsted af Krigstjenesten som Generalmajor og med Pension, og Oberstlieutenant à la suite, Oberst, Hs. Durchl. Prinds Friedrich Emil August til Slesvig-Holsten-Sonderborg-Augustenburg, udnævnt til virkelig Oberstlieutenant i be­meldte Regiment. Den 30te, characteriseret Premier­lieutenant ved det Sjællandske Landseneer-Regiment, J. v. Scheel, affødiget efter Ansøgning og formedelsi Svagelighed i Raade af Krigstjenesten med Pension. I Anledning heraf er den characteriserede Premier­lieutenant L. J. v. Bidstrup indtraadt i Secondlieute­nants Nummer paa ældst Gage, og Secondlieutenant à la suite W. T. v. Barner i Nummer paa yngst Gage, imod at hans Extragage ophører, begge i be­meldte Sjællandske Landseneer-Regiment; den fra det Slesvigske Infanterie-Regiments Forstærknings­Bataillon affødigede Capitain C. v. Christiansen bevilget en nye Afsted som Major; Secondlieute­nant J. C. F. v. Krabbe, af det Holsteenske In­fanterie-Regiment, forsat i lige Egenkab til det 2det Livregiment til Fods.

(Fortsættes).

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 45. Den 20de August 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenb. Bogtrykkerie af E. S. Schurbarst.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Under 20de August er fra Cancelliet expederet følgende Circulaire til samtlige Amtmænd og Lehnbesiddere i Danmark, samt den kongelige vestindiske Regjering og Amtmanden over Færøerne:

Det er hos Cancelliet forespurgt, om saadanne Umyndiges Kapitaler, der paa Grund af de Panters Utilstrækkelighed, hvori samme have indstaaet, gaar aldeles tabte, fremdeles bør ansøres i vedkommende Overformynderie-Regnskaber, eller udgaae af disse.

I denne Anledning skulde man til fornøden Efterretning herved tjenstligst melde, at det, som Regel for Fremtiden, bliver at iagttage: at saadanne for Laan af Umyndiges Midler udstedte Panteobligationer, der paa Grund af de stillede Panters Utilstrækkelighed, ikke

ved disses Realisation blive indskude, bør, da bemeldte Gjeldsbreve endnu levne personlig Tiltale med vedkommende Debitorer, saalænge disse leve, fremdeles ansøres i Overformynderie-Negnskaberne indtil Fordringens Eier formedelst forandret Stilling erholder Naadighed over sine Midler, og at Forskrivningen, saafremt den Paagjeldende er Eneeier af Fordringen, da bliver at extradere til ham; hvormod, naar flere ere Lodtagene, Overformynderiet har at meddele Beviis om den Paagjeldendes Andeel af Fordringen, for at denne, om han maatte ansee det tjenligt for sig, derefter kan gjøre sit Krav gjeldende.

Jøvrigt er det en Selvsølge, at Overformynderne, imedens Gjeldsbrevene indtil deres Extradition henstaae ansørte i Overformynderie-Negnskaberne, fremdeles bør paasee de Umyndiges Tarv, og, saafremt i et eller andet Tilfælde Omstændighederne maatte befindes saaledes, at der kunde være rimelig Formodning for, at Noget vilde udkomme ved Forsøg paa Fordringens Inddrivelse, da iagttages det Fornødne; dog maa der, saafremt det skulde være Spørgsmaal om nyt Søgsmåals Anlæg imod vedkommende Debitorer, og ikke blot om allerede ergangne Dommes Execution, først derom gjøres Indberetning til Overmyndighedens Resolution. Skulde da ogsaa Overmyndigheden være af den Formening, at Søgsmaal burde anlægges, men vedkommende Umyndige ikke maatte være i Stand til at bestride de derpaa medgaaende Omkostninger, vil, efter derom nærmere indgiven Ansøgning,

kunne ventes Beneficium paupertatis ifølge Grund-
sætningerne i Reskriptet af 7de Februarii 1794, S. 3.

Under s. D. er fra det danske Cancellie afgaaet
følgende Circulare til samtlige Amtmænd i Danmark:

I Udkastanordningen af 7de Febr. 1794, S. 13,
er befaleet, at Obligationer for Umyndiges Midler skul-
le, forinden de leveres Bærgerne, forevises vedkom-
mende Overformyndere, som derpaa have at tegne,
at samme ikke uden deres Forevidende og Samtykke
maa opsiges, transporteres eller udbetales. I Lig-
hed heraf finder Cancelliet, at der, til de Umyndiges
fuldkomne Betyggelse, bør paa de Obligationer af
foransførte Slags, som tages i Overformyndernes egen
Bevaring, gjøres Paategning af Overøvrigheden, om
at de ei uden sammes Samtykke kunne qvitteres, sæl-
ges eller pantsættes. Skjøndt adskillige Overøvrighes-
der, til egen og de Umyndiges større Betyggelse, alle-
rede, i Medfør af det dem paaliggende Tilsyn med
Umyndiges Midler, have indført ovenansførte Forsig-
tighedsregel, saa er den hidtil dog ikke blevet ganske
almindelig iagttaget. Cancelliet har derfor fundet sig
opfordret til ved en almindelig Foranstaltning at sikre
ovenmeldte Forholdsregels almindelige Iagttagelse, og
maa derfor tjenstligst have (Tit.) anmodet om i Deres
Embedskreds at paasee det i saa Henseende Fornødne.
Hvad de Umyndige tilhørende offentlige Obligationer
og Penge-Effekter angaaer, da maa det tillige beha-
geligt paasees, at disse, hvis det ikke forhen er skeet,

blive saaledes noterede i vedkommende Bøger, at der kan, i Overeensstemmelse med Forordningen af 7de Februarii 1823, ventes Bevilling til Mortification, hvis Documentet skulde forkomme.

En Sagfører har i Anledning af en af ham ansøgt hængiggjort Vidnesag, til Oplysning om et Sagsmaal, som han havde anlagt under en anden Jurisdiction end den, hvor Vidnesføringen er stæet, angaaende en Fordring paa 60 a 70 Rbd. Sedler, anset over at være affordret højere Retsgebyr, end han formeentligen var pligtig at udrede.

I den i forberørte Henseende afgivne Erklæring, har vedkommende Ret yttret, at den, endstjændt Forordningen af 6te August s. A. intet udtrykkelig bestemmer om, hvorledes der bør forholdes i det Tilfælde, at det, til Oplysning om en Gjeldsag under 100 Rbdlr. Sølv, blev nødvendigt at føre Vidner ved en anden Jurisdiction end den, hvor Hovedsagen var anlagt, dog ikke skjønnede rettere, end at det maa ansees som en Følge af Forordningens Grundsatninger og Diemed, at der i saa Tilfælde i det Hele maa forholdes i Overeensstemmelse med dens Forskrifter, og at følgende Betalingen maa blive at erlægge efter dens 8de §. Vel har Retten bemærket, at det maaskee kunde synes tvivlsomt, om Vidnecontanten i et saadant Tilfælde havde at erlægge noget Incaminations-Gebyr, da fornævnte §. fastsætter, at intet særskilt Incaminations-Gebyr skal betales, naar

Widneføring finder Sted, men denne fritagelse, der er givet under den Forudsætning, hvorpaa Forordningen i det Hele gaaer ud, nemlig: at Vidnerne føres ved samme Ret, hvor Hovedsagen er anlagt, og af den samme Dommer, der allerede har oppebaaret Gesbyhr for Hovedsagens Incamination, formeente Retten dog ikke at kunne være anvendelig i det modsatte Tilfælde, da Vidnedommeren, der i saa Fald ingen Godtgjørelse kan søge i det for Hovedsagens Anhængiggjørelse erlagte Gesbyhr, ikke synes at kunne paa byrdes det med Vidneføringen i slige Sager forbundne Arbeide og Ansvar uden at oppebære den Betaling, der i Almindelighed er anordnet for de Retshandlinger, som derunder foretages, ligesom den for hithi fritagelse anførte Grund, nemlig: at Vidneføringen ansees, som en til Hovedsagen hørende Handling, ikke heller er anvendelig, naar man, for at føre Vidner, maa anlægge en særskilt Sag.

Da Cancelltet i det Hele maatte tiltræde disse af Retten gjorte Ytringer, og derfor med samme ligeledes maatte antage, at der i det omspurgte Tilfælde, hvor Sagens Værdie har overstegit 20 Rddlr. Sølv, bør erlægges Gesbyhr i Overeensstemmelse med Forordningen af 6te August f. A. S. 8, Litt. B, saa har Collegiet i Overeensstemmelse hermed svaret Vedkommende.

Den 20de Aug. er fra Cancelltet udfærdiget følgende Circulats-Skrivelse til samtlige Amtmænd i Danmark:

Da det Kongelige Sundheds-Collegium, som af de til samme indkommende Regninger over udleverede Medicamenter til de Syge, hvilke have været tagne under Curer paa det Offentliges Bekostning, har Løjlighed til at erfare denne Udgifts Størrelse under Epidemier, andre Sygdomme o. s. v., ønsker ligeledes at kunne have Efterretning om hvad der medgaaer til Lægenes Diætpenge og Salarium for saadanne Curer, saa skulde man herved tjenstligst anmode (Lit.) om behageligen i de Skrivelser, hvorved de for Fremtiden tilstiller ovennævnte Collegium det ommeldte Slags Regninger til Revision, at opgive summarisk, hvad Udgifterne til Lægens Diætpenge og Salair tilslige, i de Tilfælde, hvor dette er tilstaaet, beløbe for de Curer, til hvilke de Medicamenter ere udleverede, som Regningerne angaae.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Nimtofte og Thostrup Sognekald i Aarhus Stift, 130 Rbdlr.

Under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet: Auditeur og advocati regii Embedet paa St. Croix.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 10de Aug. er Exam. juris N. B. Thordsen beskicket til Procurator ved Underretterne i Aalborg Stift. Den 12te, Sognepræst for Nimtofte og Thostrup Menigheder under Aarhus Stift, M. N. Møller, efter Ansøgning i Naade entlediget fra bemeldte hans Embede;

Sognepræst for Borning, Quorning og Hammershøt Menigheder i Viborg. Stift, J. G. Blicher, efter Ansøgning i Naade og med Pension entlediget fra sit Embede; Cand. Theol. J. A. Lassen, beskikket til Sognepræst for Quærndrup Menighed i Fyen; surnummerair Secretair ved Protocollerne i Høstesteret, Kammerjunker Baron F. E. Bretton, til virkelig Protocol-Secretair i Rietten; Districtsmedicus C. Veth til Landphysicus i det søndre sjællandske Landphysicat.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 9de Aug. er Doctor i Medicinen og Chirurgien A. Kliners i Tønningen beskikket til Interims-Physicus i Flekken og Amtet Neumünster; Professor i den danske Lovkyndighed og i det danske Sprog ved Universitetet i Kiel, H. de Fine Oltharius, efter Ansøgning i Naade entlediget fra sit Embede.

Under Landmilitair-Etaten: Den 31te Jultii er, i Anledning af den ved Landkadetcorpset nyeligen holdte Examen, allernaadigst befaleet som følger: Secondlieutenant F. W. Baron v. Rosenkrantz, af Prinds Frederik Ferdinands Regiment lette Dragoner, afgaaer til Regimentet med den ham tillagte Anciennitet; Kadet-Underofficeer T. H. E. v. Jess afgaaer fra Landkadetcorpset og ansættes som Secondlieutenant i Nummer med Anciennitet af 20de Decembris 1824 ved det Oldenborgske Infanterie-Regiment; Kadet N. S. K. v. Juel afgaaer fra Corpset og ansættes som Secondlieutenant ved det Fyenske Regiment lette Dragoner, dog uden Gage indtil han ved forefaldende Vacance

Kan indtræbe i Nummer; Kadetterne J. W. N. v. Harbou, som har bestaaet til bedste Caracteer, og J. F. v. Møllestedt, som har bestaaet til 3die Caracteer, tillagt Secondlieutenants Anciennitet fra Resolutionens Datum; esternævnte Officerer uden Anciennitet og Kadetter, som nu have taget Dimissionsexamen, ere tillagte Secondlieutenants Anciennitet ligeledes fra Resolutionens Datum: Kadet F. v. Wislow og Secondlieutenant af de vestindiske Tropper W. N. de Mully, som begge have bestaaet til bedste Caracteer; Kadet J. E. H. v. Springborn bestaaet til 2den Caracteer; Kadetterne F. Greve af Holck og J. B. v. Dodt bestaaede til 3die Caracteer. Den 2den August: de virkelige Kadetter ved Landcasdetcorpset E. E. v. Bornemann og J. E. H. v. Springborn, samt Kadet uden Gage J. F. v. Møllestedt indtraadt i virkelig Underofficeer Nummere ved Corpset, og overcomplet Kadet J. Gillepie indtraadt i et virkeligt Kadetnummer uden Gage. Den 3die, Chefen for det 4de Infanterie-Compagnie paa Bornholm, Capitain E. E. v. Ellebye, affediget i Naade af Krigstjenesten med Pension; Premierlieutenant N. K. v. Rømer meddeelt Capitains Caracteer, og skal han indtil videre commandere og bestyre fornævnte Compagnie; caracifieret Premierlieutenant L. v. Kure oprykket i det vacant vordende Premierlieutenants Nummer, og Secondlieutenant à la suite P. v. Røsfjord udnævnt til virkelig Secondlieutenant, begge ved bemeldte Infanterie.

liets allerunderdanigste Forestilling, under 10de d. M. allernaadigst at udvide foransførte Bestemmelse til hele Riget, dog saaledes, at den udenfor bemeldte Næthed kun skal anvendes paa Ankertouge og andet Skibsredskab, samt at Bekjendtgjørelsen udenfor Helsingør skeer i den Aftis, hvori offentlige Bekjendtgjørelser for Provindsen indføres, og Oplægningen, hvor den ei kan skee paa Toldboden, paa et andet af Dørlighe: den billiget Sted."

Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Esterlevelse.

Blandede Efterretninger.

Det Kongelige Sundheds-Collegium, under holl: ket Vaccinationsvæsenet, der tilforn sorterede under en egen Commission, ved allerhøieste Resolution af 7de Martii d. N. er henlagt, har tilfattet Cancelliet Indberetning om Vaccinationens Fremgang i Danmark for Aaret 1824, som er det 23de Aar siden Vaccinationen blev indført.

Efter denne Beretning er Antallet af Vaccinerede i bemeldte Aar 38,334 og det samlede Antal i de foregaaende 22 Vaccinations-Aar 505,365. For: nævnte i Aaret 1824 vaccinerede Antal er det største, som noget Aar er blevet vaccineret her i Riget. Af dette Antal falder paa Sjællands Stift (Bornholm og Færøerne derfra undtagne) 15,309, paa Fyen 3399, paa Lollands og Falsters 1649, paa Aalborg 5060,

paa Viborg 1341, paa Narhuus 5262, paa Ribe 5024, paa Bornholm 401, paa Island 722, paa Grønland 98.

Fra Vestindien manglede Indberetningerne, ligesom ingen Beretning om de i 1824 paa Færøerne vaccinerede, vil formedelt den vanskelige Communication imellem Herne ventes indsendt førend næste Aar.

Fra det Kongelige Vaccinations-Institut er i Aarets Løb affendt til Læger, saavelsom til Vaccinateurter uden for Lægestanden 486 Par Glas med Vaccine, foruden Skorper, og deraf som sædvanligt til Island, Færøerne og Grønland.

Denne Beretning har Cancelliet allernaadigst forelagt H. S. Majestæt.

Det var af en Retsbetjent for Cancelliet andraget, at der om Fortolkningen af Placaten af 27de Julii f. A., angaaende Forandring i den 114 §. i Sportels Reglementet af 22de Marts 1814 er ulige Meininger, i det nemlig Noget antage, at Placaten i alle Tilfælde, naar Eiendomme, som forgjæves opbydes, tilhøre den samme Eter, ubetinget er at anvende, altsaa, naar flere Eiendomme, der ellers hver for sig er et eget Heelt, opbydes ved Auction til een og samme Tid, hver Eiendom for sig heelt og udeelt. Andre dertimod antage, at Placaten ikkun kommer til Anvendelse i de Tilfælde, hvor en Eiendom, der udgjør et Heelt for sig, adskilles og opbydes i flere Dele, f. Ex., naar en Hovedgaard med dens Gode, Skove og

Tiender, der tilsammen maa ansees som en Eenhed, eller en Kjøbstedgaard, der har et eget No. i Byens Matricul, opraaibes og udslykkes særskildt.

Paa dette Andragende har Cancelliet under 20de August svaret, at man aldeles maatte bifalde ovennævnte Retsbetjents Mening, der gik ud paa, at der tilkommer Auctionsforvaltere 2 Rbd. 24 $\frac{1}{2}$ Sølv for hvert forgjæves Opraab i alle de Tilfælde, hvor en Eiendom, der udgjør et Heelt for sig selv, opbydes uden at deles, samt, at det i slige Tilfælde intet kan relevare, om saadanne flere hele Eiendomme ere pantsatte ved een og samme Obligation, givet i Udlæg ved een Forretning eller forlanges solgte af Udlægshaveren til een Tid. Naar derimod flere særskildte Eiendomme, som forud ere prøvede enkelte opraaibte, samlede forgjæves opbydes, bliver denne Forretning kun at betale med $\frac{2}{3}$ Dele af det ommeldte Gebyr 2 Rbdlr. 24 $\frac{1}{2}$.

Fortsættelse af Efterretningerne over ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa høllende Byrder. (See Collegial-Tidenden No. 42 for dette Aar, S. 566.)

310) Nimtofte og Tøstrup Sognekald i Aarhus Stift. Dette Embede, som efter gammel Ansættelse er anslaaet til 130 Rdlr., er nu opgivet at have følgende Indtægter: 1) Tienden: a) af Nimtofte Sogns 99 Ldr. 3 Skpr. 2 Sdkr. 2 Alb. tiendeydende Hartkorn, beregnet til 2 $\frac{1}{2}$ Skp. Rug, 1 $\frac{1}{2}$ Skp. Havre, 3 Potter Voghvedegryn, pr. Ld.

Hartkorn, beløber 31 Edr. Rug, 19 Edr. Havre og 2 Edr. Boghvedegrøn; b) af Tøstrup Sogns 141 Edr. 2 Skpr. tiendeydende Hartkorn, beregnet til 2 Skpr. Rug, 2 Skpr. Havre, 3 Potter Boghvedegrøn pr. Edr., afgives 35 Edr. Rug, 35 Edr. Havre, og 3 Edr. Boghvedegrøn; 2) Drægtienden af begge Sogne anslaaes til 10 Rddr.; 3) 3 Maaest ydes 6 Edr. Rug, 15 Lpd. Ost, 23 Gjes, 46 Seneje Wg; 4) i Refusion af Tøstrup Præstegaard have 6 Edr. Rug, 6 Edr. Byg, 6 Edr. Havre; 5) saa kaldet Benaadningskorn af Nimtofte og Tøstrup Kirker beløber 4 Edr. 3 Skpr. Rug og 5 Edr. 2 Skpr. Byg; 6) Penge og Arbejdsdage, som have af 2 Mensalhouse, anslaaes til 6 Rddr.; 7) Offer og Accidentier anslaaes til 50 Rddr. 8) Præstegaarden med det samme underliggende Enkesæde, staaer for Hartkorn 8 Edr. 3 Skpr. 2 Alb., med et Areal af henved 100 Edr. Land. Paa Kaldet hviler Enkepension af 38 Rddr. Embedet er frit for Rytterhesthold.

(Fortsættes).

Under den 23de August er der meddeelt Cand. pharm., Johannes Schönberg Baagøe, Privilegium til at nedsette sig som Apotheker her i Staden.

Befordringer og Afgang.

Under Directionen for Universitetet og de lærde Skoler: Den 2den August d. A. er Adjunct ved Nyekjøbing Cathedralsskole, F. Schaldbomse, efter Ansøgning, allernaadigst entlediget med Pension.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 47. Den 3die September 1825.

Trykt i det Kongl. Baskenh. Bogtrykkerie af C. G. Schabæk.

Undertegnede ere Redacturkr, Forlægger og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Montad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o b g i v n i n g.

Med allerhøieste Resolution af 1ste September f. A.,
bekjendtgjort ved Cancellie-Placat af 10de s. M. *),
blev det allernaadigst bestemt, at de Restancer af Men-
ter eller Afdrag, som Præster maatte paadrage sig paa
de dem, til deres Præstegaardes Opbyggelse eller Istands-
sættelse, af Stiftets offentlige Midler bevilgede Laan,
maa, dog ikke i længere Tid end 1 Aar fra Forsalds-
dagen, inddrives paa samme Maade, som resterende
Enkøpensioner, i Overensstemmelse med Placaten af
5te Junii 1801, saaledes at den derved tilladte Se-
questration foranstaltes af den fungerende Provst, ef-
ter vedkommende Stiftamtmands og Biskops foregaaen-
de Resolution.

*) See Collegial-Tidenden for forrige Aar, S. 546 551.

deel Præster i de forskjellige Stifter, der ikke have været istand til at udrede Indløsningssummen for deres Præstegaarde, i den senere Tid have dertil erholdt Laan af de offentlige Stiftelses Midler, og dette sandsynligviis ofte vil blive Tilfældet i Tiden.

Da Hs. Majestæt bifaldt Cancelliets allerunderdanigste Hørestilling i denne Aaledning, er under 25de August emaneret følgende Cancellie-Placat:

"Det har behaget Hs. Majestæt Kongen, paa Forsøstilling fra Cancelliet, under 17de d. M. allernaadigt at bifalde:

At Bestemmelsen i den, paa allerhøieste Resolution af 1ste September f. A. grundede, Cancellie-Placat af 10de f. M., angaaende Inddrivelsen af resterende Renter eller Afdrag af Laan, som Præster af respectve Stifts offentlige Midler have erholdt til deres Præstegaardes Opbyggelse eller Istandsættelse, skulle gjelde i ethvert Tilfælde, hvor en Præst af et Stifts offentlige Midler har erholdt eller i Fremtiden erholder Laan."

Hvilket herved bekendtgjøres, til alle Bedfomsændes Esterreining og allerunderdanigste Esterlevelse.

Blandede Esterretninger.

Cancelliets Resolution er forlangt for, om et under Stiftesbehandling staaende Bøe, efter den Af dødes Enkes derom gjorte Begjering, kan ekstraheres hende, paa Grund af at den eneste Arving efter den Af døde, som er hennes Datter, saaveljom den for

denne i hendes Mand's Fraværelse befikkede Børge dertil have givet deres Samtykke.

Med Hensyn til at den fraværende Arving i Lovens 5—2—1 sættes ved Siden af den Umyndige, paa huls Vegne Børgen ei kan frasælde Skifte, har Cancelliet under 23de d. M. i denne Anledning svaret: at det af Sidstnævnte i hendes Mand's Fraværelse i Forening med hendes for dette Tilfælde befikkede Børge meddeelte Samtykke, ikke kan være tilstrækkeligt for Stervboe: Enfer til at erholde sin Begjering opfyldt.

En Durighed har forespurgt, om Bestemmelserne i Forordningen af 4de December 1672 §. 3, Universitets-Fundatsen af 7de Mait 1788, Cap. 4, §. 22, og Forordningen 22de Junii 1785, §. 12, hvorefter det i Almindelighed er tilladt Medici og Chirurger uden Ansættelse at practisere, hvor de nedsatte sig, kunne antages ogsaa at afgive Regul for de Tilfælde, hvor Personer efter offentlig Foranstaltning tages under Cur, naar enten den practiserende Læge gjør Anmeldelse om en Sygdom, eller Patienterne hellere ønske at betjenes af denne, end af Districtschirurgen.

I Anledning heraf er under 27de August svaret, at alle Curer og andre Medicinalvæsenet vedkommende Forretninger, der ske efter offentlig Foranstaltning, og hvortil Udgifterne udredes af det Offentlige, i

Almindelighed ene bør besørges af de dertil beskikkede Physici og Districtschirurger, hvorimod det staaer enhver frit for, for egen Regning at lade sig betiene af hvilken til Praxis berettiget Læge, han finder for godt.

Bed Cancellie:Placat af 14de Junii d. A. er befalet, at de Skolelærere, der søge Befordring, skulle godtgjøre, at de have fornøden Kundskab om den indbyrdes Undervisnings-Methode, og sammes practiske Anvendelse, og fremlægge Bevis derved, enten fra Normal-Skolen i Kjøbenhavn, eller fra Seminarii: Forstander, eller og fra Sognepræsten paa de Steder, hvor Methoden er indført, og som af Cancelliet er bemyndiget til at udstæde saadanne Beviser.

I denne Anledning har Amtsprovst for Næs m. fl. Herreder i Thisted Amt, Bendix, Sognepræst for Vestervig og Agger Menigheder, Ridder af Dannebrog, forespurgt, hvorvidt han kunde udstæde de omhandlede Attester, og Cancelliet har derpaa under 30te August bifaldet, at bemeldte Amtsprovst Bendix meddele vedkommende Skolelærere de i bemeldte Placat ommeldte Beviser for Kundskab om den omhandlede Læremaade og dens practiske Anvendelse.

Pedige Embeder.

Under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet: Told- og Consumtions-Casserer Embedet i Ringkjøbing. For Oppebørslerne stilles Sikkerhed

til Beløb 8200 Rddlr. Sølv; Føld-Controllleur Embetet i Oldesloe.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 31te Julii er Sognepræst til Frue Kirke i Aalborg og for Anneret Nørre Tranders Menighed, P. M. G. Schierup, forundt Bestalling som Stiftsprovst i Aalborg Stift. Den 24de August, Sognepræst for Beerst, Bekke og Vorbasse Menigheder i Ribe Stift, L. F. From, beskicket til Sognepræst for Norup Menighed i Syens Stift; Procurator ved Underretterne i Syens Stift, J. J. H. Friis, til Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark, med Undtagelse af Retterne i Kjøbenhavn; Exam. jur. N. N. Dannisøe af Aalborg, til Procurator ved Underretterne i Aalborg Stift og Amt. Den 26de, Sognepræst og Garnisonspræst i Nyborg, C. Nyholm, efter Ansøgning i Naade og med Pension entlediget fra hans Embede.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 16de August er Doctor i Medicin og Chirurgie H. C. C. Petersen i Kiel beskicket til Interims-Physicus i Eckernsørde, Amtet Hütten og Landskabet Stapelholm; Chicoriesabrikant G. Brandis i Kiel til Assistentshuusforvalter sammesteds; Pastor J. J. Edlessen i Oldensworth, til Provst i Landskabet Eiderstedt. Den 17de, Pastor A. Petersen i Nordlygum, efter Ansøgning i Naade entlediget fra hans Embede. Den 23de, Candidat i Theolo-

glen H. K. Thramsen, beskikket til Præst i Erste i Landskabet Stapelholm, og Candidat i Theologien H. F. Hasselmann til Præst i Wallerwieck i Landskabet Eiderstedt.

Under General-Toldkammer- og Commerees Collegiet: Den 7de Junii er 2den Kammersecretair i Collegiets Cancellie, E. Mallng, beskikket til 1ste Kammersecretair; Secretair og Chef for Dressunds- og Strøm-Toldcontoiret, S. H. N. Wedel, til tillige at være 2den Kammersecretair i bemeldte Cancellie. Den 5te August, Entrepreneur for det militaire Sengevæsen i Rendsborg, E. H. Lohse, forvandt Character af Agent med Rang No. 3 i 8de Klasse efter Rangforordningen af 14de October 1746. Den 6te, Kammersecretair Hansteen i Naade entlediget fra hans Embede, som Regjeringssecretair i Vestindien, og beskikket til Mægler paa St. Thomas; Bataillonchirurg H. D. Schiøth til Chirurg ved de danske Etablissementer paa Kysten Guinea. Den 7de, forhenværende Premierlieutenant W. Rudolph, Underbetjent i Fridericia C. M. W. Hornemann og Underbetjent i Helsingør P. Vedse, til Told- og Consumtions-Underbetjente i Kjøbenhavn. Den 16de, Told- og Consumtions Casserer i Randers, Etatsraad E. Lund, Ridder af Dannebrogen, til Told- og Consumtions-Inspecteur i Helsingør; og Krigscancellie-secretair og surnumerair Maleværkscontroleur, N. C. Frieß, til Controleur ved Maleværket i Kjøbenhavn.

Collegial=Lidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 48. Den 10de September 1825.

Trykt i det Kongl. Baskenh. Bogtrykkerie af E. F. Schubarth.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

En Executor af et Testamente, hvorved en Enke var indsat til Arving, men adskillige Legater derhos bestemte til offentlige Stiftelser eller umyndige Individer, havde forespurgt: 1) om der i bemeldte Doe bør beregnes Skifte- og Skriver-Sallarium, samt Afgiften $\frac{1}{2}$ pCt. efter Forordningen af 13de Jan. 1792. 2) om Skiftet brev bør tages beskrevet. 3) om de ved Forordningen af 12te Septbr. 1792 og 8de Febr. 1810 befalede Afgifter blive at beregne af nogle ved Testamentets 1ste og 2den Post legerede Midler, tildeels til Blindeinstituttet.

I denne Anledning har Cancelliet, efter foregaaende Brevveksling med det kongelige Rentekammer, svaret: Quoad 1mum, at ifølge Forordningen af

5te April 1754 og Sportel Reglementet af 22de Mars til 1814, § 96, de omhandlede Gallarier og Afgifter ikke kunne blive at svare in casu, hvor den egentlige Arving, ifølge Testamentets 3die Post, er en myndig Person; thi, at der til umyndige Personer ere legerede bestemte Summer eller Eiendele, hvilke af den myndige Arving kunde været udleverede uden Skiftehold, ikke derimod komme i Betragtning. Quoad 2dum, at bemeldte Sportel Reglementets §. 94, med Hensyn til hvad der ved 1ste Punct er anført, viser, at dette Spørgsmaal bør besvares benægtende. Quoad 3tium, at 4 Procentafgiften, ifølge Forordningen af 12de Septbr. 1792, §. 2, h. samt Litt. c., bortfalder af de i Testamentets 1ste Post legerede Summer, men ikke af det i anden Post omhandlede Legat, *) og at $\frac{1}{2}$ Procent-Afgiften, efter Forordningen af 8de Febr. 1810, §. 3, bør svares af det Hele.

Ved Tinglæsningen af et af en Godseier paa en under Godset liggende Mølle, udstædt Skjøde, havde

*) Rentekammeret var med Cancelliet enigt i, at Institutet, deels med Hensyn til Billighed, deels paa Grund af den Omstændighed, at det, ved Kongelig Resolution af 19de Septbr. 1811, er stadsfæstet under Navn af Kongeligt Institut, bør nyde godt af de Begunstigelser den ovennævnte Forordnings §. 2 Litt. b tillægger offentlige Stiftelser.

vedkommende Birkedommer blandt andet gjort Paategning om, at der i Skjødets fra en foregaaende Eier af Godset var paaheraabt en Kjøbecontract, som ikke fandtes at være læst, hvilken Paategning er bleven forlangt annulleret.

Cancelliet har under 3die August herpaa svaret, at der intet kunne være til Hindrer for Annullationen af denne Paategning; thi om end Skjødets quæstionis Skulde referere sig til Vilkaar, som i Kjøbecontracten vare anførte, saa maatte dog Vedkommende, som ei havde ladet denne læse til Ting, tilskrive sig selv, at de Indskrænkninger, Contracten maatte indeholde i Eierens Dispositionsret over hans Eiendom ei kunne gjøres gjeldende mod 3die Mand, som ei er sat i Stand til at gjøre sig bekjendt med sig Contract.

Til Cancelliet var indgivet en Forespørgsel, der gik ud paa, hvorvidt Spørgeren, som 2den Prioritetshaver i et Bøe, hvis saavel faste Eiendomme som Løssøre er behæftet, behøver at deeltage i Skifteomskostningerne tilligemed Pantthaverne i Løssøret, eller om ikke disse, fornemmelig paa Grund af Placaten af 23de Julii 1819, alene bør udrede bemeldte Omkostninger, forsaavidt de dertil ere tilstrækkelige.

Foranlediget heraf har Cancelliet under 30te August ladet Spørgeren tilkjendegive, at Placaten af 23de Julii 1819, som blot angaaer Concurrance imellem

Panteforbringter og de Forbringter, som forhen vare privilegerede til at nyde Betaling efter Pant, ei kan komme i Betragtning med Hensyn til Udredelsen af Skifte-Omkostninger, som selv, efter de ældre Anordninger, gik foran for ethvert Slags Pant, og at der især ikke gives nogen Retgrund, hvorfor det pantsatte Løsøre skulde ene bære de Skifte-Omkostninger, som ligesaa vel vedkomme fastede pantsatte Eendomme. *)

I Anledning af en til Cancelliet indkommen Sag, betræffende Skovforbrydelse, var det befunden, Omkostningerne ved det i denne Anledning optagne Forhør vare urigtigen beregnede.

Collegiet har herpaa under 30te August tilkjendegivet Vedkommende, at da Forhører i Skovsager i Følge Placaten af 6te Junii 1788, S. 3, optages som i Politiesager, saa kan intet andet Gebyr i deslige Sager fordres, end det som er hjemlet i Placaten af 1ste Maii 1822, der foreskriver en almindelig Regel for Beregningen af Gebyrer i private Politiesager uden for Kjøbenhavn.

Cancelliet har i Anledning af en indkommen Forretning, ved Skrivelse af 27de August, tilkjendegivet

*) se. Coll. Tid. for 1824, S. 45-47.

Vedkommende, at en Skifteret bør foranstalte de til sammes Behandling overgivne, ei forhen paa Navn noterede offentlige Papirer noterede i vedkommende Bøger, da den bør sikre Eierne af de i dens Bevaringtagne Papirer af foransørte Slags med Hensyn til Muligheden af at de kunne forkommes, og altsaa Mortification blive fornøden, hvortil der efter Forordningen af 7de Febr. 1823, S. 2, ei kan faaes Bevilling, naar ikke sliq Notering har fundet Sted.

Cancelliet havde modtaget en Forespørgsel, om de private Obligationer, hvori Arvingerne paa Skifte gives Udlæg, skulle transporteres paa stemplet Papiir, eller om Overdragelsen kan skee ved en Paategning paa disse Obligationer, og har derpaa under 3die Sept. svaret Vedkommende, at den omspurgte Transport paa stemplet Papiir ikke i det opgivne Tilfælde anses fornøden. *)

Den 26de August er Cand. Pharm. C. Madsen forundt Bevilling til anlægge og drive Gjeslyverie i Bogense.

*) Placat 23de Septbr. 1815, S. 1, angaaer kun Udlæg til Creditorer. See Coll. Tid. for bemeldte Aar, Side 641, ff.

Ledige Embedet.

Under det danske Cancellie: Sognepræst og Garnisonspræst-Embedet i Nyborg, 450 Rbdlr. Til den forrige i Naade entledigede Sognepræst og Garnisonspræst svares i aarlig Pension, efter Naadensaarets Udløb, 500 Rbdlr. Sølv.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 24de Aug. er Dr. og Prof. Med. O. L. Bang meddeelt Confirmation paa Bestalling til i 6 Aar, fra 1ste Septbr. d. A., at være 1ste Medicus ved det Kongelige Frederiks Hospital. Den 31te, Overauditeur samt Regimentsquartiermester og Auditeur ved Hs. Høi-hed Prinds Frederik Ferdinands Regiment lette Dragoner, H. H. Holm, besikket til Herredsfoged og Skriver i Lysgaards og Hids Herreder under Viborg Amt. Den 2den Septbr., Generalkrigscommissair H. C. Astrup til Byefoged i Varde, samt Herredsfoged i Øster og Vester Herreder under Ribe Amt; Landvæsenscommissair, samt Landsoverretsprocurator M. Rod til Herredsfoged og Skriver i Middelsom og Sønderlyng Herreder i Viborg Amt. Den 6te, 1ste Deputeret i Cancelliet, Dr. og Prof. juris, Conferentéraad C. M. T. Cold, Stor-torv af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, udnævnt til Geheimeconferentéraad med Rang med No. 13 i første Klasse af Bekjendtgjørelsen angaaende Forandring

i Rangforordningen af 12te Aug. 1808, hvorhos han allernaadigst er dispenseret fra de ham, ifølge allerhøjeste Resolution af 18de Mait 1804, paaliggende Forretninger i Henseende til Fortolkningen af de gjeldende og Affattelsen af nye Love, samt for det ham i Følge allerhøjeste Resolution af 20de April 1819 paaliggende Referat i det Geheime-Statsraad af Cancelliets Sager, dog at han vedbliver at beholde sin Plads som 1ste Deputeret i Collegiet og deltager i samnes almindelige Deliberationer; Statsraad og Cancelliets Deputeret Dr. juris N. S. Ørsted, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, beffikket til Generalprocureur, i hvilken Egenkab han overtager forbemeldte Forretninger, hvorfor Geheimeconferentsraad Cold allernaadigst er blevet fritaget, og isvrigt udfører de Pligter, der ville blive foreskrevne i den Instrux, som nærmere vil blive ham meddelt. Saa skal han og indtil videre vedblive med Behandlingen af de til 2det Departement indkommende Sager, som angaae Kjøbenhavns Politie; Politiedirecteur, Høiesteretsassessor N. C. Kjerulff, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, beffikket til 6te Deputeret i Cancelliet og Chef for samnes 2det Departement, men vedbliver indtil videre sit Embede som Politiedirecteur og Justitiarius i Kjøbenhavns Politieret, dog at den daglige og detailserede Administration af Politiet besørger af Vicepolitiedirecteuren; Høiesteretsassessor M. Lange, der for Tiden, som Chef, bestyrer Cancelliets 3die Departement.

ment, *) til supernumerair Deputeret i Cancelliet, dog saaledes, at han indtil videre, beholder sin Plads i Høieskeret.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 27de Aug. er Professor ordinarius i Philologie og Belalenhed ved Universitet i Kiel, W. Wachsmuth, efter Ansøgning i Raade entlediget fra sit Embede.

Under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet: Den 20de August er constitueret Regjeringssecretair paa St. Croix, Kammersecretair C. N. Pontoppidan, befippet til Secretair ved Regjeringen paa de danske vestindiske Der, og til Stempelpapirs-Forvalter sammesteds.

*) See Coll. Tib. f. d. A. No. 14, S. 167.

Da der nu adskillige Uger efter hinanden kun er udkommet et halvt Ark af Collegial-Tidenden, saa maae Udgiverne herved bringe Læserne i Erindring, at der tidligere i Aaret jevnlig er leverede to, ja endog tildeels flere Ark om Ugen, hvilket og seener sandsynligviis igjen vil blive Tilfældet, samt at det er overensstemmende med den Kundgjørelse, Udgiverne i Collegial-Tidenden for 24de Junii 1815 have inført angaaende Bladets fremtidige Indretning, at der, efter det forskjellige Stof for offentlig Meddelelse, som Statsbestyrelsen til forskjellige Tider frembyder, skundom gives flere Ark om Ugen og skundom derimod kun et halvt Ark.

tjente, ifølge de Ordre, som dem derom tillægges, maatte paafordres; dog at de Ydere, som ønske saadant, kunne fritages for ved bemeldte Paafordring, forsaavidt denne skeer i næste Efteraar, at levere mere, end Halvdelen af den dem vedkommende Leverances Beløb, da derimod den øvrige Halvdeel af dem maa holdes i Beredskab til Aflevering, naar paafordres efter den 1ste April i næste Aar. Om en saadan mulig Deling af Leverancen behøver ingen særskilt Anmeldelse at gjøres, men det er tilstrækkeligt, at Vedkommende, ved den første Leverance, tilkjendegive for Amtsforvalterne deres Ønske om sammens Deling. Derhos bliver Yderne, hvad enten Leverancen skeer for privilegeret eller uprivilegeret Hartkorn, pligtige til, uden videre Godtgjørelse, end den i foregaaende §. 4. bestemte Betaling, at besørge, enhver for sin Deel, Kornvarerne henværte til de under Oppebørsels-Districtet henhørende Magaziner eller det Sted i Oppebørsels-Districtet, som af bemeldte Detjente anvises dem. Ligesaa skulde ogsaa Yderne være pligtige til, naar forlanges, at besørge, enhver for sin Deel, Kornvarerne transporterede udenfor Oppebørsels-Districtet, imod at dem da godtgjøres 8 Rigsbankskilling Tegn pr. Tønde Rug, 6 Rigsbankskilling Tegn pr. Tønde Byg og Havre, og 10 Rigsbankskilling Tegn pr. Tønde Hvede for hver Mill, som Transporten skeer udenfor Oppebørsels-Districtets Grændser. Dog skal det være vedkommende Skatteydere, naar derom fra

Dem skeer Anmeldelse til den af Os til de udfrevne Kornvareers Forhandling anordnede Committee, forinden de fra Amtstuen ere tilfagte til Kornets Aflevering, og de derhos sammesteds indsende Amtstuens Attest om, hvormeget den dem vedkommende Leverance i det Hele beløber, tilladt at gjøre Leverancen i Vor Kongelige Residentsstad Kjøbenhavn, imod at de, forsaavidt de ikke ere i det Tilfælde, at Leverancen, ifølge forestaaende Bestemmelser, kunde have været fordret at ydes af dem i fornævnte Stad, erholde en saadan billig Godtgjørelse for Fragten, som fornævnte Committee i hvert enkelt Tilfælde efter Omstændighederne bestemmer. Denne Godtgjørelse, saavel som den ovenansførte Godtgjørelse for Transporter udenfor Oppebørsels-Districterne, liquideres i Bore Skatter paa samme Maade, som Betalingen for Kornvareerne efter §. 4. Iøvrigt skeer Leverancen uden Udgiyt for Yderne til Magazin-Leie eller andre Omkostninger.

§. 6.

Naar nogen Yder, der ikke, efter Forsigelse paa den tilladte Maade, er fri for Leverancen, maatte, efter betimelig Tilfagelse, udeblive med samme paa den Tid eller det Sted, der i foregaaende §. 5 er bestemt, bliver Leverancen, efter Omstændighederne, af Bort Rentekammer at foranstalte anskaffet for Yderens Regning, hvorefter det, som Bekostningen paa denne Anskaffelse udgjør mere, end den i foregaaende

§. 4 bestemte Betaling, bliver uden Ophold hos Yderren at indkræve, og, i fornødent Fald, ved de for Skatters Betaling anordnede Evangsmidler at inddrive.

Hvorefter de Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet ic.

Ligeledes er fra det Kongelige Rentekammer under samme Dato emaneret følgende Forordning:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic.: Gjøre vitterligt: Da det Tidrum af 3 Aar, for hvilket Vi ved Vor Forordning af 10de Januarii 1823 bevilgede Besiddere af Landeiendomme i Vort Rige Danmark en Eftergivelse af 400,000 Rbd, Sølv aarligen af den ved Vor Forordning af 15de April 1818 paabudne Landstats Beløb af Gjorder og Tiender, er udløben, og da de Grunde, formedelst hvilke Vi fandt Os bevægede til dengang at tilstaae en saadan Lettelse, endnu vedvare, byde og befale Vi, som følger:

§. 1.

I et Tidrum af 3 Aar, fra 1ste Julii 1825 at regne, bevilges aarligen, for ethvert af bemeldte 3 Aar, en Eftergivelse af 400,000 Rigsbankdaler af den ved Vor Forordning af 15de April 1818 paabudne Landstats Beløb af Gjorder og Tiender i Vort Rige Danmark, hvilken Eftergivelse skal komme ved-

kommende Ydere tilgode paa den Maade og i det Forhold, som ved Vor Forordning af 10de Januarii 1823 blev bestemt med Hensyn til den da bevilgede treaarige Estergivelse, dog saaledes, at Estergivelsen bliver at beregne, ligesom ogsaa den, efter sammes Fradrag, tilbageblivende Deel af Landskatten at erlægge, i Henhold til Vor Forordning af 6te Februarii 1824, indtil videre med Sedler og Tegn.

§. 2.

Forsaauidt Nogen endnu staaer tilbage med Restancer af Skatter til Vor Kasse, der ere ældre end den 1ste Julii 1822, og derhos ikke have kunnet berigtiges paa den i Vor Forordning af 10de Januarii 1823, §. 3, fastsatte Maade, have vedkommende Skyldnere, til Berigtigelse af eller Afdrag paa disse Restancer, i ethvert af forebemeldte 3 Aar, eller, dersom Restancerne forinden berigtiges, da indtil saadant Støer, at erlægge det dem ifølge nærværende Vor Forordning tilkommende Estergivelses Beløb, dog med Eylv, Daler for Daler og Skilling for Skilling, hvilket Beløb affrives paa deres nysnævnte Restancer. Skulde for nogen Skyldner disse Restancer udgjøre et større Beløb, end at de i fornævnte 3 Aar kunne paa foransøgte Maade blive berigtigede, da ville Vi allernaadigst have Vort Rentekammer bemyndiget til, naar disse 3 Aar ere forløbne, at bestemme, i hvilke caalelige Terminer den saaledes overskydende Rest bliver endeligen at afdrage.

Hvorefter de Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet ic.

Blandede Efterretninger.

Efterat Hans Majestæt Kongen ved allerhøieste Rescript af 18de Febr. d. A. havde befalet, at nogle af det Danske og Slesvig : Holsten : Lauenborgske Cancellies Medlemmer skulde sammentræde i en Commission til at regulere det Forhold, hvori de forskjellige Districter i Danmark og Hertugdømmene Slesvig og Holsten skulde deeltage i de til Understøttelse for de ved Oversvømmelserne Skadelidte indkomne Bidrag, *) behagede det Allerhøiøstamme ved Rescript af 28de s. M., angaaende den Maaade, hvorpaa Fordelingen skulde skee, og de Grundsætninger, som herved skulde følges, end videre at fastsætte:

1) At det saa snart som mueligt skulde bestemmes, hvilken Deel af Collectpengene skulde tilfalde de Skadelidte i Jylland, og hvilken dem i Hertugdømmene.

2) At den specielle Fordeling af den Jylland tilfaldende Andeel kunde overlades vedkommende Amtmand, men i Hertugdømmene skulle overdrages en Commission af begge Overretternes Assessorer.

3) At ved den specielle Fordeling fornemmeligt maatte tages Hensyn til, at de Skadelidte efter Mu-

*) See om denne Commission Collegial = Tidenden No. 30.

lighed fik Erstatning for Tab og Skade paa Agerdyrkning og Haandværksredskaber, som høre til deres Næringsdrift, paa de nødvendige Boliger, paa Qvæg og Gaardenes Besætning, paa Gang og Sengekæder og andre Fornødenheder, som udfordres for at sætte den Arbeidsdygtige igjen istand til at erhverve sit Underhold, og til at beskytte den Svage for Mangel.

4) At Beløbet af disse Penge efter Kvartals Coursen skulde tages af de indkomne Sedler, og Resten af Sedlerne, der tilfaldt Hertugdømmene, skulde omsættes til Sølv.

5) At der efter tilendebragt Fordeling skulde aflægges offentligt Regnskab for de indkomne Penge og deres Anvendelse."

Da det for i Overeensstemmelse med den anførte allerhøieste Befaling at bestemme det Forhold, hvor efter Collectpengene skulde deles imellem Nørre-Jylland og Hertugdømmene maatte ansees fornødent, at der optoges Taxationer over den paa ethvert Sted lidte Skade, blev, efter Committeeens Begjæring, igjennem begge Cancellierne tilfilleet Overøvrighederne et Schema, hvorefter Angivelserne herom skulde indrettes, i det man tillige anmodede disse Auctoriteter om at paa lægge Embedsmændene i de dem underlagte Kjøbstæder og Landdistricter, at lade den paa ethvert Sted anrettede Skade vurdere af sagkyndige, upartiske Mænd, der udtryffeligen maatte tilholdes uden Overdrivelse i

deres Taxation at rette sig efter de gangbare Middelspriser, og derefter at affatte den schematiske Angivelse.

Totalbeløbet af Ansættelserne var for Nørre-Jylland 119,343 Rbdlr. 82 $\frac{3}{4}$ β . Sølv, for Hertugdømmene med Indbegreb af Westerlandsföhr Wirk, der i oeconomicke Sager henhører under Hertugdømmet Slesvig, derimod 1,034,695 Rbdlr. 52 $\frac{1}{2}$ β . Sølv. Men ved at gjennemgaae Ansættelserne fandtes det, med særdeles Hensyn til, at Taxationerne for Jylland indbefattede adskillige Skader, som ei vare ffete ved Oversømmelserne af 3die og 4de Febr. d. A., at Forsholdet med Willighed kunde ansættes saaledes, at Nørre-Jylland erholdt $\frac{1}{10}$ Deel, Hertugdømmene dets imod $\frac{1}{10}$ Deel af Collectbeløbet.

Hvad den Maade angaaer, hvorpaa den specielle Fordeling skulde foretages, troede man, i Overensstemmelse med de i det allerhøieste Rescript af 28de Febr. indeholdte Grundsætninger, at maatte andrage paa, at de Embedsmænd, hvem det efter bemeldte Rescripts Forskrift tilfaldt at fuldføre denne Fordeling, anvistes:

1) Ved samme mindre at tage Hensyn paa Taxetets absolute Størrelse end paa det Forhold, hvort det stod til den Beskædiges Formue og dennes Trang. *)

*) Ved den generelle Fordeling af Collectsummen mellem Jylland og Hertugdømmene, maatte Skadens Størrelse, for saavidt den lod sig ubfinde, være Maalestokken; men ved den specielle Fordeling af Bets-

2) Først at sørge for, at de, der uden Understøttelse vilde staae Fare for at forarmes, til Gjenopbyggelse eller fornøden Istandsættelse af deres Boliger, til Anskaffelse af nødvendige Klædningsstykker, Huusgeraad, Haandværks eller Agerdyrkningsredskaber eller uundværligt Qvæg kunde erholde saameget, som maatte være nødvendigt for at de igjen kunde sætte Virksomhed, hver i sin Næringesvei.

3) Siden at tildele de mere Formuende forholds- mæssig Erstatning for deres Tab, og

4) Ikke at tage Hensyn til Skade paa Korn, Straae og Vintersæd, førend en forholdsmæssig Erstatning for den øvrige Skade var tildeelt, med mindre hiin Skade maatte være af den Bessfaffenhed, at de Skadelidtes Bedrift derved ganske forstyrredes, i hvilket Tilfælde der for samme maatte gives fortrin- lig Godtgjørelse.

5) Efterat dernæst enhver havde paa behørig Maade qvitteret for den ham tildeelte Sum, og man havde overtydet sig om at rigtig Udbetaling havde fundet Sted, maatte der efter det ved Taxationerne brugte Schema udsærdiges Fordelingslister, hvilke dernæst vilde blive at indsende respective til det Danske og Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie, for ved samme at foranstaltes bekjendtgjorte ved Trykken.

bet, der ingenkunde er tilstrækkeligt til at dække alle Skader, bliver Districternes Individuers Trang en Hovedspændepunct.

6) Fordelingen af den Jylland tilfaldende Andeel imellem de fire fadelidte Amt, Ribe, Ringkjøbing, Hjørring og Thisted Amt, formeentes at kunne skee ved en Commission, der kunde bestaae af Amtmændene i disse Amt, ligesom Fordelingen af den Slesvig og Holsten tilfaldende Andeel maatte overlades til den dertil udnævnte Commission.

7) Den Halligbeboerne og andre Districter allerede tilflydte Privatunderstøttelse fandtes at maatte komme forsaavidt i Betragtning, som nogen derved allerede igjen er kommet i Stand til at fortsætte sin Virksomhed, og altsaa ikke længere qualificerer sig til den fortrinlige Understøttelse, der er tilfikkret de Individider, som uden sliig Understøttelse vilde staae fare for at forarmes, men at ellers de af Privatsamlinger hidrørende Understøttelser kun for saavidt kunde være at tage i Betragtning, som derved den lidte Skade er blevet erstattet eller forringet. *)

*) Derfom den, ved sliige særskilte Samlinger, enkelte Districter eller Individider, tilflydte Understøttelse skulde været afdraget i den Erstatningssum, der ellers kunde tilkommet dem, saa vilde Givernes Hensigt derved forsviges, i det de Districter eller Individider, som de havde anseet sig fortrinlig opfordrede til at giøre vel mod, intet vilde have vundet derved fremfor de øvrige. Derimod var det naturligt, at sliig Understøttelse dog maatte affortes i Beløbet af den Skade, som de Paagjældende havde lidt, og at de altsaa blot for det resterende Beløb kunde komme

Disse Forslag, tilligemed nogle flere Puncter, som ei kunne interessere Publicum, behagede det Hans Majestæt, efter den derom igjennem det Slesvig: Holsten: Lauenborgske Cancellie, efter Overeenskomst med det danske Cancellie, allerunderdanigst nedlagte Forestilling, ved allerhøieste Resolution af 30te Junii sidstleden, i det Hele at bifalde, hvorhos dog allernaadigst fastsattes:

1) At det Tab, som Beboerne af Vestkysten maatte have lidt ved temporair Skade paa Jorder, skulde erstattes ved enten Eftergivelse af eller Medsættelse i de paa saadanne Jorder hvilende Afgifter for det første for eet Aar.

2) At de foreslaaede Fordellingslister skulde udfærdiges saaledes, at deraf kunde sees, hvad enhver enkelt Skadelidt havde erholdt af Collectpengene, og

3) At, da Betalinger i de paagjældende jydske Aanter størstedelen præsteres i Sølvmynt, samtlige i Sedler indkomne Bidrag skulle omsættes til rede Sølv, og af det saaledes udbragte Beløb den for Sjælland bestemte $\frac{1}{10}$ Deel beregnes.

I Overensstemmelse hermed udfærdigedes gjennem det danske Cancellie den fornødne Ordre til Stiftsamtmanden over Ribe Stift, samt Amtmændene over Ringkjøbing, Hjørring og Thisted Aanter, om at

til at concurrere ved Uddelingen af den almindelige Collect, da de, forsaavidt Skæbn allerede var afshjulpen, ei længere vare skadelidende.

træde sammen i en Commission for at overveie, hvorledes den Jylland tilkommende quota af Collectsummen kunde være at fordele mellem bemeldte 4 Amter, samt hvorledes den specielle Fordeling paa den beqvemste og meest betryggende Maade kunde iværksættes, samt derom til Cancelliet indsende deres Forslag.

Fra den ifølge bemeldte Ordre sammentraadte Commission har Cancelliet seener modtaget en Beretning, hvori det tydelig oplyses, at Fordelingen mellem Amtene ikke efter Villighed og de allernaadigst foretrukne Grundsætninger kunde skee i et geometrisk Forhold til Taxationsbeløbene. I Ribe Amt, hvor Taxationsbeløbet langt oversteg Beløbet af Skaderne for samtlige trende Amter, vare især mange Skader medtagne, som ei vedkom Collecten, og andre vare meget høit ansatte. I Thisted Amt er derimod den i Agger Sogn stedfundne Ødelæggelse total, hvorom Amtmændene Faye og Graah have overbevist sig ved at bereise den hele Strækning fra Østerager til Vælediget ved Ringkjøbing Amtsskjal, hvor den forrige Jordbund fandtes aldeles bedækket med Steen, Grus og Flyvesand i en saadan Høide, at man ikke kan vente nogen nye Vegetation i de første 50 til 100 Alar, og vil denne Egn maaskee for bestandigt blive en øde Strand, da Havet ved enhver paalands Storm gaaer hen over Jordtungen, og derved vil forhindre, at nogen nye Fremvært kan finde Sted. Ved at tage Hensyn til den dette Sogn tilføiede totale Øde

læggelse, troede Commissionen, at de over samme optagne Taxationer, hvorved Skaden er ansat til 7612 Rbdlr., hellere maatte ansees for lave end for høie, da Skaden maa betragtes som uerstattelig for denne Egns Beboere, der ingen anden Næringsvei have end Fiske, og nu af Mangel paa alle andre Livets Fornødenheder neppe i lang Tid ville kunne beboe denne aldeles ødelagte Egn. Efter disse og flere locale Forhold forenede samtlige Amtmænd sig om at antage, at den Jylland tilfaldende Andeel af Collectpengene efter Villighed burde fordeles saaledes, at Ribe Amt tillægdes $\frac{2}{5}$ eller det Halve, Ringkjøbing Amt $\frac{1}{3}$, Thisted Amt $\frac{2}{5}$ og Hjørring Amt $\frac{4}{5}$. Det formeentes endvidere, at det passende kunde overlades til enhver Amtmand især, for det ham betroede Amts Vedkommende, efter bedste Skjønsomhed at bestemme den Andeel, som efter Omstændighederne og de Skadelidtes større eller mindre Trang kunde være at tildele et hvert Sogn, ligesom det forekom Commissionen, at den specielle Fordeling til hver enkelt Skadelidt, der efter hensigtsmæssigt vilde kunne iværksættes saaledes, at det overlodes til vedkommende Amtmand, i Forening med de respective Herredsfogder og Sognepræster, samt 2de tiltagne gode Mænd i hvert Sogn, at regulere det videre Fornødne i Henseende til denne Distribution.

Cancelliet maatte, forsaavidt angaaer Fordelingen af den Jylland tilfaldende Andeel af Collecten

imellem de 4 stabelidte Amtet albeles tiltræde Amtsmændenes Forslag, deels fordi samme i det Hele fuldsomment stemmede med den Forestilling om Sagen, hvortil de indsendte og gennemgaaede Taxationsforretninger førte, deels fordi disse Vyrighedsmands Lokalkundskaber og den Interesse, enhver af dem maa antages at have for det ham betroede Amt, indeholdt en betydelig Vorgen for Billigheden af det Forhold, de eenstemmigen havde antaget.

Forsaauidt Commissionen endvidere androg paa, at det maatte overlades Amtmændene ene, at foretage Uddelingen imellem de stabelidte Sogne, da maatte det bemærkes, at disse Vyrighedsmand ere de eneste, som kunne antages at have nøie Kundskab til alle Districter i hele Amtet; i det mindste gives der ingen anden, af hvem en saadan Kundskab paa Embedsvege ne kan fordres. Det maatte fremdeles antages, at Amtmændene have lige Interesse for ethvert District i deres respectve Amtet, ligesom de vist ikke ville unblade at raadsføre sig med andre kyndige Mænd, hvor dette behøves. Da endeligen disse Embedsmænd allerede ere bekjendte med Sagen, vilde denne paa den hurtigste Maade bringes til Ende, naar ikke flere deri skulle deeltage, hvilket maaskee endog kunde føre til Omkostninger.

Paa disse Grunde tog Cancelliet ikke i Betænkning, ogsaa i denne Henseende at anbefale Commissionens Forslag til allernaadigst Approbation, og fandt

ei heller noget at erindre imod den Maade, hvorpaa den specielle Deling ifølge Overøvrighedernes Anførte Skulde foretages.

Paa den i Overeensstemmelse hermed nedlagte allerunderdanigste Forestilling behagede det Hs. Maa: jestær under 30te August allernaadigst at resolve:

”Vi bifalde allernaadigst, at den Nørre-Sjælland tilfaldende Andeel af den til de Skadelidte paa Nitzgets Vestkyst indsamlede Collect maa imellem de skadelidte Amtter fordeles saaledes: at Nibe Amt tillægges $\frac{2}{5}$, Ringkjøbing Amt $\frac{1}{5}$, Thisted Amt $\frac{2}{5}$ og Hjørring Amt $\frac{4}{5}$.

Ligeledes bifalde Vi allernaadigst, at det maa overlades enhver Amtmand for sit Vedkommende at bestemme den Andeel som efter Omstændighederne og de Skadelidtes større eller mindre Trang vil være at tildele ethvert Sogn, dog saaledes, at alle de Skadelidte, som ikke ere qualificerede til Understøttelse af Collectsummen, aldeles udstryges, og at Amtmændene i sin Tid til Cancelliet skulle indberette, hvor meget ethvert Sogn er bleven tildeelt, for at ogsaa denne Sogne-Fordeling kan vorde ved Trykken bekjendtgjort.

Løvrigt bifalde Vi allernaadigst, at den specielle Fordeling til enhver enkelt Skadelidt iværksættes af vedkommende Amtmænd i Forening med de respective Herredsfogder og Sognepræster, samt 2de tiltagne gode Mænd, hvilke det overlades i ethvert Sogn at regulere det videre Fornødne i Hensende til denne

Fordeling." Hvilken Resolution derpaa under 3die d. M. er communiceret vedkommende Amter.

Løvrigt udgjør de allerede indkomne milde Gaver, der paa foransførte Maade, blive at fordele mellem Nørre Jylland og Hertugdømmene Slesvig og Holsten, noget over 223,000 Rbd. r. S. Men endnu kan noget mere ventes.

Fra det Kongelige danske Cancellie er under 13de Sept. udfærdiget følgende Circulaire til samtlige Amtmænd, Lands- og Søkrigscommissairer i Danmark.

Hans Majestæt Kongen har under 10de d. M. allernaadigst resolveret: 1) At det 10de Artillerie-Forstærknings-Compagnie maa beholde sit forinden allerhøieste Resolution at 20de April sidstleden havde forrige Recrutterings District i Randers Amt, bestaaende af Herrederne Onsilb, Gierlev, Nørre-Hald, samt Lægderne 76, 78 og 79 af Støvring Herred; 2) at det 1ste Jydske Infanterie-Regiments 4de Bataillons forrige Inddeling i Randers Amt maa blive uforandret, saaledes som de trykte Tabeller foreskrive. 3) At kun det 7de, 8de og 9de Artillerie-Forstærknings-Compagnier maae, overeensstemmende med fornævnte allerhøieste Resolution af 20de April sidstleden, erholde deres Recrutterings-Districter i Karhuus Amt, saaledes at det 7de Compagnie erholde Vester Lisberg og Hasle, 8de Compagnie Framlev og Sabroe og

9de Compagnie Hads og Ring Herreder. Hvilket til fornøden Efterretning og Jagttagelse herved tjenstligst meldes.

I det Kongelige medicinske Selskab have følgende litteraire Meddelelser fundet Sted: Den 6te Jan. er indsendt Observation af Dr. Helvig, "de impedito alimentorum in ventriculum descensu historia, annexa cadaveris sectione." Den 20de Jan. Prof. Bang, "Erfaringer over den epidemiske Constitution i Kjøbens Havn 1824." Den 10de Febr., Prof. Withusen, "om Behandlingen af Hydrocele. Den 17de, Dr. Nahlff, "Laudatio in memoriam Henrici Callisenii." Den 3die Marts, en indsendt Afhandling af Regimentschirurg Schwendsen, "om en inflammatorisk Feber af en egen Art, som i de sidste 5 Aar har jevnlig indfundet sig blandt det 2det jydsk Regiment's Mandskab." Den 17de, Prof. Jacobsen, "medicinsk practiske Jagttagelser."

Fortsettelse af Efterretningerne over ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder. (See Collegial-Tidenden for dette Aar, No. 46, S. 598.)

311) Sognekaldet i Kjøbsteden Nyborg. Dets nuværende aarlige Indtægter ere angivne at være følgende: 1) Nyborg Tiende udgjorde for Aaret 1824, 400 Rbd.; 2) Tiende af Hjulbye leveret i natura, 15 Edr. Rug, 26 Edr. Byg, 32 Edr. Havre; 3) dito af Hjulbyegaarden efter Capitelstaxt, 4 Edr. 5

Skpr. 3 $\frac{1}{2}$ Fdkr. Rug, 4 Edr. 5 Skpr. 3 $\frac{1}{2}$ Fdkr. Byg, 4 Edr. 5 Skpr. 3 $\frac{1}{2}$ Fdkr. Havre; 4) Dito for Kelsstrup Bye, 3 Edr. Rug, 3 Edr. 5 Skpr. 2 Fdkr. Byg, 6 Edr. Havre; 5) dito af Juelberg i natura, 5 Edr. Rug, 12 Edr. Byg; 6) Landgilde af Menssalgodsjet i natura, 3 Edr. 2 Skpr. Rug, 24 Edr. 4 Skpr. Byg, 36 Edr. Havre, foruden 14 Gæs, 1 Otting Silb og 1 Fjerding Smør. Menssalgodsjet bestaaer af 6 Gaarde og 3 Huse, hvoraf Præstens faaer Indfæstnings; 7) af Baggers Legat og Hospital 16 Rbdlr. Sølv; 8) til Wispehold 4 Rbd. S.; 9) Offer og Accidentser ere opgivne til omtrent 1000 Rdlr. Sedler; 10) desforuden har Kaldet fri Bolig og en Avling paa 42 Edr. Land geometrisk Maal. Til den forrige i Naade entledigede Sogne og Garnisonspræst, Nyholm, svares i aarlig Pension efter Naadensaarets Udløb 50 Rbdlr. Sølv.

(Fortsættes).

Befordringer og Ufgang.

Under det danske Cancellie: Den 18de Maat er Regimentschirurg og forhenværende Garnisonschirurg i Frederikssted paa St. Croix, H. E. Hoffner, udnævnt til virkelig Cancellieraad. Den 7de Sept., Cand. Theol. L. Nielsen til Sognepræst paa Mandø under Ribe Stift.

Under RenteKammeret: Den 23de August er Auscultant i Høiesteret, C. H. L. Harthausen, udnævnt

til Kammerjunker. Den 3die Sept., Sabelmager ved Livogarden til Hest, W. Dahlmann, til Hoffadelmager.

Under Admiralitetet: Den 20de August er Capitain og Ridder af Dannebrogen, E. Krieger, udnævnt til Indrulleringschef og Overlods i Østerjyllands District; Mynsterskriveren i Holstens District, J. H. Forbæch, efter Ansøgning i Raade entlediget fra bemeldte sin Post, samt udnævnt til Overkrigscommissair; Quartiermand af Skibbyggeriet, H. E. Jbsen, ansat til Opsynsmand ved Skibstømmeret paa Holmen. Den 27de, Kammerherre Commandeur H. Baron Holken, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, udnævnt til Chef for 2den Division Søesolk; Capitainerne J. A. Suenson, Ridder, og P. F. Wulff, Ridder og Dannebrogsmænd, til Commandeurcapitainer; Capitainlieutenanterne P. E. Kinch og J. W. E. Krieger til Capitainer med Compagnie, den Første som Chef for 2den Divisions 2det Compagnie, hvilket Capitain og Ridder W. Lütken efter Tour fratræder, og den Sidste som Chef for 1ste Divisions 2det Compagnie, som fratrædes af Capitain og Ridder H. D. B. Seidelin; Premierlieutenanterne H. E. Bodenhoff, Ridder, og A. G. Ellbrecht til Capitainlieutenant; og Secondlieutenanterne P. W. Tegner og J. F. Braëm til Premierlieutenant. Den 28de, er L. J. de Stelewsky Strasoldo befuldmægtiget til Mynsterskriver i det holstenske Sæindrullerings District, i Overkrigscommissairs Forbæchs Sted.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 51. Den 24de September 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenb. Bogtrykkerie af C. F. Schubarth.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g .

I gjennem det Kongelige Rentekammer er den 2den Septbr. emaneret følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naasde Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: Ligesom Vi, under de for Landbruget ugunstige Omstændigheder, ved Vor allernaadigste Placat af 10de Jan. 1823, have bevilget Besidderne af Landeieendomme i Bore Hertugdømme Slesvig og Holsten en aarlig Estergivelse i Skatterne til Beløb af 200,000 Rddlr. i 3 Aar, saaledes ville Vi, endnu for 3 Aar, allernaadigst tilstaae den samme Estergivelse.

Vi ville derfor i den ved Forordningen af 9de Julli 1813 consoliderede Skat af Besiddelse, Rytte

og Brug, foruden den Estergivelse af 25 pEt. eller 10 Rbfl. af hvert 100 Rbdlr. af Jordernes Taxationsværdie, som ved Vor allerhøieste Placat af 20de April d. N. for indværende, ligesom for de forløbne Aar siden 1817, allernaadigst er tilstaaet, endvidere for 3 Aar, fra 1ste Julli d. N. af at regne, allernaadigst have bevilget en Estergivelse af 25 pEt. eller 10 Rbfl. af hvert 100 Rbdlr. af Jordernes taxerede Værdie.

Ihenseende til, hvad af denne Estergivelse skal komme Forpagterne til Gode, ligesom og hvorvidt Besidderne og de, som have Nyttens og Brugen, skulle deeltage i samme, og endeligen hvad Oppebørselen angaaer, da skulle isøvrigt ogsaa ved denne Estergivelse i 3 Aar de nærmere Bestemmelser, som Placaten af 24de April 1817 indeholder, træde i Kraft.

Imidlertid er det derhos Vor allerhøieste Villie, at de, som have paadraget sig Restancer i Skatter og Afgifter til Vor Kasse, skulle i samme erlægge Beløbet af disse 25 pEt. i de fornævnte 3 Aar, som et Afdrag, der affrives dem paa deres Restancer, og bliver det derhos Vort Rentekammer forbeholden efter Omstændighederne, at fastsætte billige Terminer til de øvrige Restancers Afbetaling.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet, ic.

Den 7de Septbr. er fra det Kongelige Rentekammer udfærdiget følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: at Vi for Aaret 1826, som sædvanligen, have anordnet den aarlige Udskrivning af Magasinkorn, Høe og Halm af de Districter i Hertugdømmene Slesvig og Holsten, som hidtil have leveret samme, med een Tønde Rug og een Tønde Havre af hver Plov, tilligemed to Læs Høe og to Læs Halm af hver Plov i Marsken, og eet og et halvt Læs Høe og eet og et halvt Læs Halm i Geestdistricterne, hvert Læs Høe a 600 Pund og hvert Læs Halm a 480 Pund dansk Vægt, saaledes at de udfrevne Quantiteter ei skulle leveres strax, men indtil nærmere Ordre opbevares in natura hos Undersaatterne.

Ehi byde og befale Vi alle Vore Undersaatter, som til den anordnede Leverance ere pligtige, at holde de herved udfrevne Magasinkorn- og Fourage-Quantiteter i Beredskab, fra 1ste Novbr. d. N. af, for at kunne levere samme, saasnart det forlanges. Og ligesom det er Vor Villie, at Rentekammeret skal paa-see denne Vor Befalings Efterlevelse, saa kunne og de, som ved Eftersyn skulde findes, ei at have det anordnede Korn- og Fourage-Quantum i Beredskab, vente at blive paalagt det Dobbeltes Aflevering uden Godtgjørelse.

Den herved udskrevne Rug, Havre, Høe og Halm, hvis Aflevering in natura i Marts 1826 ei maatte findes nødvendig, skal betales i Penge til en Pris, som i sin Tid nærmere vil blive bestemt. Og befales herved tillige, at de Korn- og Fourage-Quantiteter af Udskrivningen pro 1825, hvis Leverance in natura indtil 1ste Novbr. d. A. ei er bleven requireret, skulle betales med følgende Priser: en Td. Rug med 2 Rbdlr. 24 s., en Tønde Havre med 1 Rbdlr. 32 s., et Læs Høe med 3 Rbdlr. 48 s., et Læs Halm med 2 Rbdlr. 32 s., som inden dette Marts Udgang, under Evang af Execution, erlægges til vedkommende Oppsørselsbetjente.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet, ic.

Blandede Efterretninger.

Efter foregaaende Bekjendtgjørelse i Adresseavisen og Statsvidenden blev saavel den saakaldte Skillingstold, som Intraderne af Port- og Passagepengene ved Hovedstadens fire Porte, samt Citadels-Bommen *) den 15de Aug. hidseleden opbudne til Auktion; og da der ved samme intet antageligt Bud fikete, blev en nye Auktion foretaget den 22de næstefter. Herved blev det højeste Bud 15,000 Rbdlr. Sølvs aarlig foruden den ved allerhøjeste Resolution af 28de Julii

*) See om denne Bom Coll. Tid. for 1823, Side 613-615.

1822 bestemte, Afgift af 1000 Rbdlr. Sølvs aarlig af Passagepengene ved Nørreport om Marten, og de 240 Rbdlr. Sølvs aarlig, der særlig skulle betales i Afgift af Citadels-Bommen til Citadellens Fattigkasse**). Skjøndt dette Bud var 2000 Rbdlr. ringere end den aarlige Afgift, der efter den sidste Forpagtning er blevet svaret, har dog Magistraten og Stadens Repræsentauntere fundet, at det, efter Omstændighederne, maatte antages. Magistraten indstillede det derfor til Approbation; hvilken og, ved allerhøieste Resolution af 24de s. M. er meddeelt.

Den 5te Septbr. er paa sædvanlig Maade afholdt Licitation over Staden Kjøbenhavns Gaders og publice Pladsers Renovations Vortførsel i Aaret fra 1ste Octbr. 1825 til ultimo Septbr. 1826.

Resultatet heraf er, at de ringeste Bud for saamlige Districter udgjør 20,990 Rbdlr. Sølvs, hvilket er 3530 Rbdlr. Sølvs mindre end for afvigte Aar; da Totalsummen var 24,520 Rbdlr. Sølvs. Det saaledes gjorte Bud, hvormod intet fra Stadens Repræsentaunders eller fra Politiets Side har været at erindre, har Magistraten approberet.

---

*) Den Afgift (nu 15,000 Rbdlr. Sølvs), der, foruden de ovennævnte særlige Recognitioner, erlægges, tilfalder Stadens Renovations-Væsen.

Af din i Overeensstemmelse med det Kongelige aabne Brev af 6te April 1818 til Kvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee, er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i October, November og December Maaneder 1825 skulde modtages i alle de Sølvbetalinger, der, efter allerhøistbemeldte aabne Brev kunne afgjøres med Rigsbanksedler, bestemt til 206 $\frac{1}{2}$ imod 100 Species eller 200 Rbdlr. Sølv, saa at 1 Rbdlr. Sølv i alle foranførte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. 3 s. i Rigsbanksedler og Tegn.

Hérom er under 20de Septbr. udgaaet en Cancellie-Placat.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Byefoged og Skriver-Embedet i Søbye, samt Herredsfoged og Skriver-Embedet i Dronninglunds Herred. — Herredsfoged og Skriver-Embedet i Børglum Herred. — Gyrsting og Flinterup Sognekald i Sjælland, 417 Rdlr. Forhenværende Sognepræst Hr. Ursin er tilsagt i aarlig Pension 300 Rbdlr. Sølv, hvoraf de 200 Rbdlr. Sølv aarlig, indtil Udgangen af Aaret 1827, ere allernaadigst bevilgede af Kongens Kasse. — Ethinge Sognekald i Sjælland, 350 Rdlr.

Under General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet: Toldkasserer-Embedet i Faldingbroe. For Oppebørselerne stilles Sikkerhed, til Beløb 7100 Rbdlr. rede Sølv. — Toldforvalter-Embedet i Apenrade.

For Oppebørsterne stilles Sikkerhed, til Beløb 2000 Rbdlr. rede Cølv.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 14de Septbr. er Sognepræst for Andsager Menighed i Ribe Stift, D. E. H. Cortsen, beskicket til Sognepræst for Saltum og Hune Menigheder i Aalborg Stift; Sognepræst for Østerhornum Menighed i Viborg Stift, S. Willumsen, til Sognepræst for Selde og Aasted Menigheder under bemeldte Stift; Sognepræst for Thorning Menighed i Aarhus Stift, S. S. Blicher, til Sognepræst for Spentrup og Gassum Menigheder i bemeldte Stift; Sognepræst for Sønderhaae og Hørsted Menigheder i Aalborg Stift, N. Brummer, til Sognepræst for Paarup Menighed i Fyen; Sognepræst for Gyrstinge og Flinterup Menigheder, L. Svendsen, til Sognepræst for Krummerup og Fuglebjerg Menigheder i Sjælland; Vicepastor for Jernved Menighed i Ribe Stift, J. F. Bjerling, til Sognepræst for Tingsted Menighed paa Falster; Vicepastor for Vesterborg og Virket Menigheder og Lærer ved Skole-Seminariet i Vesterborg i Lolland, J. D. Boisen, til Sognepræst i Saxkjøbing; Adjunct ved den lærde Skole i Hillerød, Cand. Theol. S. E. Prah, til Sognepræst for Tørring og Heldum Menigheder i Ribe Stift; Cand. Theol. C. A. Raasn til Sognepræst for Vjøl Menighed i Aalborg Stift;

Cand. Theol. E. H. Elafen til Sognepræst for Verst, Bekke og Vorbasse Menigheder i Ribe Stift; Cand. Theol. F. E. Petersen til Sognepræst for Stabye og Madum Menigheder i Ribe Stift; Cand. Theol. L. B. Leth til ordineret Catechet og første Lærer ved Borger-skolen i Veile; Cand. Theol. L. E. Bræchner til ordineret Catechet og første Lærer ved Borger-skolen i Michaelis Sogn i Fredericia.; første Lærer ved Borger-skolen i Slagelse, Cand. Theol. J. P. Østrup, til personel Capellan ved St. Peders Kirke sammesteds. Den 16de, constitueret Adjunct ved den lærde Skole i Horsens, Cand. Theol. S. E. Hartzpøth, til Sognepræst for Falslev Menighed i Aarhus Stift.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 6te Septbr. er Candidat i Theologien H. Hansen beskikket til Præst i Simonsberg i Provstiet Husum; Candidat i Theologien F. E. F. Hinrichsen til Diaconus i Leck i Provstiet Tøndern; og Candidat i Theologien J. P. G. Claudius til Diaconus i Wilster.

Rettelser.

I Coll. Tid. for forrige Uge, Pag. 637, 17de Linie fra oven, læs isteden for 50 Rbdlr. Sølv: 500 Rbdlr. Sølv.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 52. Den 1ste October 1825.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubarth.

Undertegnede ere Redacteurer, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

Følgende Forordningen af 18de Maaid d. A., §. 9, maae Vexler, som trækkes her i Riget, ikke lyde paa længere Tid end 3 Maaneder efter Dato eller efter Sigt; hvad enten de trækkes paa et indenrigsk eller udenrigsk Sted; fra hvilken Regel der alene er gjort Undtagelse med Hensyn til Island og Færøerne saavel som de danske vestindiske Øer og de Kongelige Etablissementer i Ostindien og paa Kysten Guinea. I en af Grosserer-Societetets Committee til Cancelliet indsendt Ansøgning have adskillige af Stadens Handelende ansdraget, at det, for at fremme de Vareomsætninger, som foregaae med flere fremmede Lande, vilde være særdeles tjenligt, om det allernaadigt maatte tillades, at trassere Vexler herfra, lydende paa 6 Maaneder a

Dato. De bemærkede nemlig, at det i denne Hæft-
 del er blevet sædvanligt, at give sex Maaneders Cre-
 dit, og at de derfor, for ikke at tabe fremmede Kjøb-
 mænds Søgning, maane tilstaae disse en lige Hens-
 tand med Betaling, men at det er dem af yderste Vigtig-
 hed, for deres Tilgodehavende at kunne forsyne sig
 med Buxler, som de meest bindende Gjeldsforfrev-
 ser, der desuden, ved deres Circulabilitet, give Besid-
 derne en Ressource, som andre Forfrevninger ikke i
 den Grad give. De paaberaabte sig derhos, at der i
 den nævnte Anordning, med Hensyn til Handelens
 Fart, er gjort flere Undtagelser fra den almindelige Re-
 gel, samt at endog de Buxler, der ikkun lyde paa 3 Ma-
 neder, kunne komme til uden Protest at gjelde i 6 a 9
 Maaneder, da de, naar de ere Sigtbuxler, ifølge Forord-
 ningens §. 28, ikke behøve at præsenteres for respec-
 tive 3 eller 6 Maaneder fra Udstedelsen, efterform de
 enten ere trukne fra et indenrigsk eller udenrigsk Sted.
 Saafremt der ikke maatte findes tilstrækkelig Anled-
 ning til allernaadigst at tillade, at bemeldte Buxler,
 uden at skrives paa stemplet Papir, maatte stiles paa
 6 Maaneder a Dato, androg Supplicanterne paa,
 at dette maatte tillades, imod at der til Buxlerne bru-
 ges det i Forordningen af 26de Junii s. N til inden-
 byes Buxler befalede stemplede Papir af 2den Klasse,
 med hvilke Gjeldsbreve de omhandlede Buxler nærmest
 kunne sammenlignes, da hine kunne stiles paa 3 Ma-
 neder, altsaa netop paa ligesaa lang Tid, som disse

I det høieste vilde Komité til at lyde paa over den Tid, Forordningen af 18de Mait d. N. bestemmer.

Grosserer-Societetets Committee havde i sin Betænkning over dette Udtagende fuldkomment bekræftet hvad Supplicanterne have anført angaaende Vigtigheden af at kunne trække Bexler paa vedkommende fremmede Steder, lydende paa 6 Maaneder efter Dato; hvorhos Committeeen bemærkede, at, naar saadanne Bexler bleve tilladte under den Betingelse, at de udfærdigedes paa stemplet Papiir af 2den Klasse, vilde den Kongelige Kasse, langt fra at lide noget Tab, snarere derved erholde en forøget Indtægt; thi saas fremt der i denne Henseende ingen Forandring i Lovgivningen skeer, ville de Handlende dog kunne transfere deslige paa Betalingsstederne fuldkomment gyldige Bexler paa 6 Maaneder, hvorved de Vedkommende blot ville tabe den Bequemmelighed, at kunne discentere disse Papiirer. Committeeen havde desaaarsag paa det Bedste anbefalet det Ansøgte til Regel for alle de Bexler, der herfra transferees paa fremmede Steder, imod at de skrives paa stemplet Papiir af 2den Klasse.

Det Kongelige Rentekammer, hvis Betænkning Cancelliet, med Hensyn til det stemplede Papiir, havde indhentet, fandt intet herved at erindre.

Foreløbigen maatte Cancelliet bemærke, at den ovenmeldte i Forordningen af 18de Mait 1825, S. 9, paabudne Indskrænkning i den Tid, hvorpaa en Bexel maa lyde, allerede var hjemlet ved Forordningen af

26de Novbr. 1731, men at denne Anordning dog, forsaavidt Dato Bexler angaaer, ikke var aldeles tydelig *) hvilket har givet Anledning til, at deslige Bexler stundom ere bleve stilede paa længere Frist, uden at de Vedkommende have indseet slige Forskrivningers Uoverensstemmelse med Lovene. Denne kunde heller ikke komme under Spørgsmaal, saalænge Bexten ei skulde gøres gjeldende mod Erassanten eller en indenrigst Indosfent; men i dette Tilfælde maatte de Paagjeldende kunne drages til Ansvar som for en Overtrædelse af Anordningerne om det stemplede Papiir, siden den Fritagelse, der, med Hensyn til det stemplede Papiir, indtil videre er forundt til ladte Bexler, ei kan være gjeldende, naar Bexten er stilet paa en længere Tid, end den, hvortil sligt Beneficium legis er indskrænket **). Iøvrigt maatte

*) Den første Passus af selve Forordningen, bestemmer egentlig kun Tidsgrænsen af respective 2 og 3 Maaneder for Sigtbexler. Men, i den næstfølgende Passus gøres der Anvendelse af den besangaaende givne Befaling paa Bexler, der ere stilede a Dato. Præmisserne omtale det derhos som en Uoblighed, at der bleve trukne Bexler paa Ublandet at betale 6 Maaneder efter Datum. Af disse Grunde antog de fleste Lovkyndige, at fornævnte Tidsgrænsse, efter Forordningen af 26de Novbr. 1731, ogsaa gjaldt for Datobexler.

**) Cf. in specie Forordningen om det stemplede Papiir af 25de Maa 1804, §. 7.

Cancelliet, efter de ovenforklarede Omstændigheder, antage, at den omhandlede Modification i Forordningen af 18de Maii sidstleden, §. 9, er af Vigtighed for Landets Handel. Den kan heller ikke blive den Kongelige Kasse til noget Afbræk; thi det stempelte Papiir, som, efter Forslaget, skulde bruges til de Brevler, der stiles paa længere Tid end 3 Maaneder a Dato, er ligesaa stort, som det, der vilde behøves til et særskildt Gjeldbeviis for den differerende Tid, hvad enten dette fik Form af Brevlobligatien eller af Indenbyes Brevl efter Forordningen af 26de Junii s. A. Det er tvertimod, som Grosserer-Societetets Committee bemærkede, rimeligt, at Forslaget snarere vilde forsøge Stempelpapiirs Intraderne, da der, i Mangel af den attraaede Tilladelse, oftest intet Gjeldsbrev paa stemplet Papiir vil blive udstedt, siden den Afgang, de gjeldende Love give til at udstede Gjeldsbreve paa 2den Classes-Papiir, ikke let kan benyttes i de omhandlede Tilfælde. Da det Kongelige Rentekammer, som bemærket, heller intet havde imod Forslaget at erindre, og dette ganske stemmer med den Aand, der hersker i Forordningen af 18de Maii sidstleden, hvorved mange forhen med Brevloomsætningerne forbundne Indskrænkninger ere blevne hævede, saa fandt Cancelliet sig foranlediget til allerunderdanigst at anbefale den af Grosserer-Societetets Committee foreslaaede Lovbestemmelse. Kun fandt Collegiet det fornødent, udtrykkeligen at tilkjendegive, at denne Bestemmelse,

som alene angaar de Buxer, der, efter bemeldte Forordnings §. 9, maae lyde paa 3 Maaneder, ei er anvendelig paa de i sammes §. 10 omhandlede Buxer, nemlig dem, som lyde paa Rigsbank-Repræsentativer eller paa Sølv, betalbart efter Kvartals-Courser.

Da Cancelliets, i Overensstemmelse med det Ovenanførte, gjorde allerunderdanigste Indstilling, fandt H. S. Majestæts allerhøieste Bifald, saa er under 21de Sept. d. A. udfoormet en Kongelig Placat af følgende Indhold:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. xc. Gjøre vitterligt: at Vi, for yderligere at lette Vore Underfaatters Vareomsætninger med Udlandet, have fundet for godt, under saadanne nærmere Bestemmelser, som, til Vetryggelse af Vore Stempel-Papiirs Intrader, ere fundne fornødne, at forlænge den i Vor Forordning af 18de Marts 1825, §. 9, fastsatte Tid, hvorpaa Buxer, som trækkes paa udenrigske Steder, maae lyde; i hvilken Henseende Vi byde som følger:

”at den i Forordningen af 18de Marts 1825, §. 9, i Almindelighed bestemte Tid af 3 Maaneder, hvorpaa en Buxer maa lyde, med Hensyn til Buxer der stiles a Dato og trækkes paa udenrigske Steder, maa forlænges til 6 Maaneder; dog at der til de Buxer, som saaledes trækkes paa længere Tid end den i fornævnte Lovsted tilladte, bruges det i Forordningen af 26de Junii 1824, §. 2, ommeldte

komplede Papiir af 2den Klasse efter Summens Størrelse; ligesom foransførte Bestemmelse bliver anvendelig paa de i den førstnævnte Forordnings §. 10 omhandlede paa Rigsbank-Represantativer eller paa Sølv, betalbart efter Kvartals-Coursen, lydende Vexler, med Hensyn til hvilke det forbliver ved de hidtil gjeldende Regler.”

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet, 16.

Blandede Efterretninger.

Allerede i Maret 1818 modtog Cancelliet fra den daværende Byefoged i Søbye og Herredsfoged i Vørgslum og Terslev Herredor, Cancellieraad Wöck, et Forslag om, at dette Embede ved forefaldende Vacance maatte deles. Som Hovedgrund herfor anførtes, at Jurisdictionens betydelige Omfang med Hensyn til alle Bestyrelsens Grene havde større eller mindre Ulempe til Følge. Jurisdictionen bestaaer nemlig ialt af 33 Sogne, der udgjøre 6867 Tdr. Hartkorn og et Areal af omtrent 24 □ Mile, der strækker sig $7\frac{1}{2}$ Mil fra Ost til Vest, tæller 34 Herregaarde, 2135 Bøndergaarde og omtrent 1900 Huse, hvorhos den derigjennem førende Landevei udgjør 31 Mile, og er forsynet med 92 offentlige Broer, foruden Diveiene, der have 150 private Broer. Dette Jurisdictionens uforholdsmæssige Omfang gjør executive og administrative

Forretningers nøiagtige Udførelse saavelsom Politie- og Justitsvæsenets hurtige Pleie vanskeligt og tildeels umuligt, især da Embedsmanden, som Byefoged i Sæbye, skal boe i denne Kjøbstad, $7\frac{1}{2}$ Mile fra Jurisdictionens vestlige og 5 Mile fra dens sydligste Grændse. Den større Halvdeel af Beboerne have fra 4 til $7\frac{1}{2}$ Mile til Tinge, hvilket baade for dem og for det Offentlige, især om Vinteren, naar Velene ere besværlige, er forbundet med største Ulempe. Cancellieraad Bøcks Forslag gik ud paa, at Jurisdictionen maatte deles i 2 Dele. Den østlige under Navn af Jerslev Herred, skulde indbefatte Jerslev, Høllum, Hallund, Høllevad, Drum, Dronninglunds, Vaar, Albeck, Skjæve, Forslev, Hørsbye, Karup, Volstrup og Understed, samt de 4 Gaarde i Horsens Sogn inden Herredskjeldet, og bestyres af een Herredsfoged og Skriver, der tillige maatte være Byefoged og Skriver i Sæbye, til hvilken Kjøbstad Beboerne i det Høieste kun vilde have 4 a $4\frac{1}{2}$ Mile. Den vestlige Deel skulde under Navn af Børglum Herred, bestaae af Børglum, Veibye, Lyngbye, Surrøbye, Brensted, Thise, Tholstrup, Vesterbrønderslev, Østerbrønderslev, Serrislev, Emb, Brane, Seilstrup, Rakkebye, Hæstrup, Brellev og Taars Sogne under een Herredsoed og Skriver, som for at spare Bekostninger paa et nyt Ting og Arresthus, samt lette Anskaffelsen af en Vopæl, kunde boe i Hjørring. Vel ligger denne Bye $\frac{1}{2}$ Mill udenfor Jurisdictionen, men da dennes Be-

boere dog kun havde 1 a 3 Mile dertil, og paa saas danne Reiser tillige kunde besøge Forretninger paa Amtstuen og Amtscontoiret, vilde det være det for Almuen beqvemste Sted, hvor Tinget kunde holdes og Rettens Betjent have Bopæl.

Ved Cancelleraad Bøcks Forflyttelse til Herreds- foged-Embedet i Eldboe, Bruff og Holmanns Herre- der, var dette Forslag kommet under nærmere Over- veelse, og da kort efter Skrивeren ved den fornævnte Jurisdiction døde, blev der saa meget beqvemere Leilighed til dets Udførelse. Amtmanden over Hjør- ring Amt var ikke blot enig i Gavnligheden af den foreslaaede Deling, men ansaae endog dens hurtige Iværksættelse for at være af yderste Bigtighed. I Henseende til de Sogne, der skulde henlægges til de enkelte Jurisdictioner, var Amtmanden aldeles enig med Cancelleraad Bøck, kun med den Undtagelse, forsaas vidt Jerslev Sogn angaaer, at dette, istedetfor efter Forslaget at henlægges under det østlige, hellere bur- de henhøre under det vestlige eller Børglum Herred. Det er til Fordeel for den førstnævnte Delingsplan blevet bemærket, at Jerslev Herred vel vilde indbefatte 3735 Edr. 1 Skp. 3 Fdkr. 1 Alb. foruden de derværende 15 Hovedgaardes 527 Edr. 1 Skp. Hartkorn, ligesom og Herredsfogden tillige kan forudsættes at ville blive Birke- dommer og Skrивer til Stamhuset Søbegaards Birk, der udgjør omtrent 470 Edr. Hartkorn. Børglum Herred vilde derimod kun bestaae af 3399 Edr. 1 Fdkr.

$\frac{1}{2}$ Alb. contribuabelt Hartkorn, foruden 16 Hovedgaars des 463 Edr. 4 Ekpr. $\frac{1}{2}$ Alb., men at Sognene i Børglum Herred have langt bedre Jordeiendomme, ere mere folkerige og have flere formuende Selveiere, hvorfor de ere mere indbringende for Herredsfogden som Auktions- og Eksteforvalter. Det yttredes derhos, at Byfoged-Embedet i Sæbye for den Embedsmand, hvem det tilfalder, vil være mere til Byrde, end til Indtægt, saa at Børglum Herred, selv uden at Jerslev Sogn forenes med samme, vil blive det mere indbringende og mindre byrdefulde; endvidere at Beboerne af Jerslev Sogn have for stærke Dele nærmere til Sæbye end til Hjørring, hvorhos Navnet "Jerslev Herred" for den østlige Jurisdiction, blev upassende, naar Jerslev Sogn fragik samme.

Det maatte imidlertid mere tages Hensyn til De-
lingens Gavnlighed for Embedsstyrelsen, Communica-
tionerne med Amtet og Beboernes Bequemmelighed end
til Embedsmændenes Indtægter. Man kunde derhos,
for at faae et passende Navn til den østlige Juris-
diction, efter det største Sogn i samme, kalde det¹
Dronninglund's Herred. Amtmanden var isærligt enig
i, at Tinget for Børglum Herred burde holdes i Hjør-
ring, og at Herredsfogden der bør tage Bopæl, hvil-
ket baade vilde være til Fordeel for Byen, Landdis-
trictet og det Offentlige med Hensyn til at Opførel-
sen af et nyt Ting- og Arresthuus saaledes bespares,
og at Diacten til Sagsførere i Delinquentsager forminds-

ses, siden et tilstrækkeligt Antal Sagsførere findes i Hjørring, hvortil kommer, at Reiser til denne Kjøbstad for Beboerne ere mindre besværlige, siden Veien i det kjæreste er $4\frac{1}{2}$ Meil, og de ofte have Erinde paa den derværende Amtstue og Rantscontoiret.

Da det var indlysende, at Børglum og Jerslev Herreders store Omfang, i Forbindelse med den Omstændighed, at Retsbetjenten, saaledes som det nu er, maatte boe i en Udkant af Jurisdictionen, maatte have en uheldig Indflydelse paa Hurtigheden i Forretningsførelsen og medføre store Besværligheder saavel for Embedsmændene som for de af Jurisdictionens Beboere, der skulde søge deres Hjelp, saa holdt Cancelliet for, at en Deling burde iværksættes. Cancelliet fandt heller intet Væsentligt at erindre imod den af Cancelliraad Oberst lagte Delingsplan, saaledes som den ne af Amtet var modificeret, forsaavidt angaaer Jerslev Sogn, hvilket paa de af Amtmanden anførte Grunde syntes at burde henlægges under Børglum Herred. Da nemlig Forskjellen i begge Herredernes Indtægt i alt Fald ikke kan forudsættes at vilke blive betydelig, hvad enten bemeldte Sogn henlægges til det ene eller til det andet Herred, og begge Jurisdictioner i ethvert Tilfælde kunne forudsættes, at ville skaffe deres Bestyrere tilstrækkelige Indtægter, formeentes, at der ved denne Leilighed fornemmeligen burde sees paa Bequemmeligheden for Sognets Beboere, hvilke ifølge Amtmandens Yttringer have bedre Wei til Hjør-

ring end til Sæbye, og som en Følge deraf lettere Afgang til forstnævnte Bye og den Embedsmand, som der skal tage Bopæl.

Jovrigt fandtes det, at de Lønninger, som Dommeren og Skrивeren i den Jurisdiction, der nu foresloges deelt, havde nydt af den Kongelige Kasse, i Følge de øvrige gode Indtægter, Embedsmændene ville beholde, kunde, med Hensyn til de desangaaende allernaadigst foreskrevne Regler, bortfalde. Og hvad den Embedsstat angaaer, som hidtil har hvilet paa Dommer- og Skrивer-Embedet, saa brevveflede Cancelliet med Rentekammeret om, at denne maatte foreles mellem begge Embedsmænd; og heri var dette Collegium enigt med Hensyn til den Deel af Embedsstaten, som hidtil har været svaret efter staaende Angivelse; men da dette ikke var Tilfældet hvad Indtægterne af Skifterne paa Landet angaaer, hvilke først senere end Angivelserne skeete, ere blevne tillagte Herredsfogden, saa fandt Rentekammeret, at der med disses Angivelse og Skattens Opkrævning deraf maatte forholdes som hidtil.

I Overeensstemmelse med alt det Foranførte, er Sagen blevet Hs. Majestæt Kongen allerunderdanigst foredraget, og derunder tillige yttret, hvorledes der med de Protocoller og Embedspapirer, som hørte til den hidtil samlede Jurisdiction, kunde forholdes. Da Hs. Majestæt bifaldt Cancelliets Indstillinger, saa er det under 21de Septbr. sidstleden, udgaaet et Re:

script til Amtmanden over Hjørring Amt, saa lydende:

V. G. Vi give Dig hermed tilkjende, at Vi efter derom allerunderdanigst gjort Forestilling, samt i Betragtning af de Os af Vort danske Cancellie derhos foredragne Omstændigheder allernaadigst ville have fastsat: 1) at Børglum Terslev Herredets Jurisdiction skal inddeltes i 2de Jurisdictioner, saaledes at den ene af disse under Navn af Dronninglunds Herred skal indbefatte følgende 13 Sogne, nemlig: Høllum, Høstlevad, Drum, Hallund, Dronninglund, Vaar, Albeck, Skjæve, Torslev, Hørbye, Karup, Volstrup, Understed og de 4 Gaarde i Horsens Sogn inden Herredets Skjellet; og at til den anden under Navn af Børglum Herred henlægges følgende 19 Sogne: Børglum, Veiby, Lyngbye, Surrbye, Brendsted, Thise, Tolstrup, Stenum, Østerbrønderlev, Vesterbrønderlev, Serriglev, Ems, Braae, Seilstrup, Rakkebye, Hæstrup, Breilev, Taars og Terslev. Ligeledes ville Vi allernaadigst have bestemt, 2) at hver af disse Jurisdictioner skal forvaltes af en Embedsmand, som Dommer og Skriver tillige, og at Byfoged og Skrivers Embedet i Søbye skal forenes med Dommer og Skriver Embedet i Dronninglunds Herred; 3) at Tinget for Dronninglunds Herred skal holdes i Vort Kjøbsted Søbye, og Tinget for Børglum Herred i Vort Kjøbsted Hjørring, hvor Herredsfogden tillige har at tage Dopæl; 4) at de Rettensbetjente i Søbye samt

Vørglum og Jerslev Herreder hidtil tillagte Lønnin-
ger af Vor Kasse i Fremtiden skulde bortfalde; 5)
at Herredsfogden og Skriveren for Dronninglands
Herred skal beholde alle til den forhen samlede Her-
reds-Jurisdiction hørhørende Protocoler og Embeds-
papirer, forsaavidt samme ikke særskildt vedkomme den
Deel af Jurisdictionen, der efter Foransførte bliver at
Henlægge under det nye Vørglum Herred; hvorimod
Herredsfogden og Skriveren i sidstnævnte Herred selv
har at besøge de fornødne nye Protocoler, og hos
Embedsmanden i Dronningland Herred at forskaffe
sig de fornødne Udskrifter, mod at han derfor erlæg-
ger halv Betaling, beregnet efter Billighed, i hvil-
ken Henseende Vi allernaadigst ville have Dig beyn-
diget til at afgjøre de mellem Vedkommende mueligt
opstaaende Disputer; samt 6) at den Embedsstat, som
hidtil af Byefoged-Embedet i Sæbye og Herredsfog-
ed-Embedet i Vørglum og Jerslev Herreder samt
Skriver-Embedet sammesteds er udredet efter staaen-
de Angivelse, skal fordeles lige mellem de tvende nye
Embeder.

Derefter ic.

Fortsættelse af Efterretningerne om ledige gejstlige
Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende
Byrder.

(See Coll. Tid. for d. A. No. 49 og 50, Side 637.)

312) Stillinge Sognefaldet i Sjælland var,

efter gammel Angivelse, anslaaet til 350 Rdlr. Dets Indkomster ere nu opgivne saaledes: Til Kaldet er 773 Edr. 3 Skpr. 1 Alb. tiendeydende Hartkorn, og deraf er ikkun fast Accord for en Gaard paa 9 Edr. 4 Skpr. 1 Fdkr. 1 Alb. Hartkorn, hvoraf svares 4 Edr. Byg, 1 Ed. Havre og 2 Rbdlr. Sølv, samt for 36 Edr. 7 Skpr. Hartkorn af store Kongemark og Kjeldstrup; Kongemark, hvorfor høves i Refusion 15 Rbdlr. 5 Mk. 10 p. Sølv; for det øvrige Hartkorn formenes Korntienden at ville udgjøre i det Hele $4\frac{1}{2}$ Skpr. Byg pr. Lønde Hartkorn; Qvægtiende og Smaaredsel har været 140 Rbdlr.; Offer og Accidentser anslaaes til omtrent 300 Rbdlr. Sedler; Præstegaardens Avling er 19 Edr. 7 Skpr. 1 Fdkr. Hartkorn med et Areal af $157\frac{1}{2}$ Edr. Land, men deraf er, med Kongelig Approbation, bortarvesættet 11 Edr. 2 Skpr. 3 Fdkr. Hartkorn, med et Areal af $87\frac{3}{4}$ Edr. Land, inod en aarlig Afgift af 129 Edr. $\frac{5}{4}$ Fdkr. Byg, som betaels efter hvert Aars Capitelstart. Paa Embedet hviler Enkepenzion.

313) Gyrstinge og Flinterup Sogneskald i Sjællands Stift. Dets Indtægter ere efter gammel Angivelse anslaaede til 417 Rdlr. Dets nuværende Indtægter ere opgivne at bestaae i: 1) Korntienden af 369 Edr. tiendeydende Hartkorn, der erlægges efter approberet Accord, anslaaes til 230 Edr. 5 Skpr. Byg; 2) Refusion af Sorø Academie for Kaldets øvrige Hartkorn 40 Edr. Byg; 3) Offer og Accidentser anslaaes

til omtrent 100 Rbdlr. Sedler; 4) Præstegaarden staaer for Hartkorn omtrent 10 Tdr. med et Areal af 84 Tdr. Land. Den forhenværende Sognepræst, Ursin, er tilsat lagt i aarlig Pension 300 Rbdlr. Sølv, hvoraf de 200 Rbdlr. Sølv aarlig, indtil Udgangen af Aaret 1827, ere overtagne af Kongens Kasse. Paa Embedet hyl-
ler Enkepension. (Fortsættes.)

Pledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Thorning og Lynggaard Sognekald i Aarhus Stift, 200 Rbdlr. Til Pensionen for forhenværende Sognepræst, Hr. Grønbeil, bidrages aarlig 12 Rbdlr. 3 Mk. Sølv. — Undsager Sognekald i Ribe Stift, 200 Rbdlr.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 21de Septbr. er Byeskriver i Christianssted paa St. Croix N. J. Andreasen, beskicket til Byefoged og Byeskriver, samt Auktionsforvalter og Notarius publicus i Frederiksted paa bemeldte St. Croix. Den 23de, Cancellist i Cancelliet, N. P. S. Buchwald, til sur-
numrair Secretair ved Protocolerne i Høiesteret.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 14de Septbr. er Kjøbmand og des-
puteret Borger P. Nielsen i Glensborg beskicket til Hospitalsforstander sammesteds. Den 20de, constitueret Landfoged L. H. v. Dorrien paa Østerrlandsfjær til Foged paa Wyck.

Collegial-Tidende.

Med Kongelæt allernaadigt Privilegium.

No. 53. Den 8de October 1825.

Trykt i det Kongl. Høi- og Bogtrykkerie af E. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

L o v g i v n i n g.

Den 27de Aug. er fra det Slesvig-Holsten-Lands-
enborgsøe Cancellie udsærdiget følgende Placat for Hers-
tuddommiene Slesvig og Holsten *):

Angaaende Afdragsrettens Ophævelse imellem Hs.
Majestæt Kongens samtlige Stater og Hs. Majestæt
Kongen af Nederlandenes Stater, ere ved en ifølge
allerhøieste Authorisation udsærdet Declaration, følgende
Bestemmelser blevne fastsatte:

1.

De under Benævnelsen af Jus detractus, gabella
hereditaria og census emigrationis bekjendte Afgifter,
skulle for Fremtiden, naar en Formue formedelt Arv,

*) En lignende Placat er under 23de Junii d. A. emaneret
for Danmark (See Coll. Tid. No. 37 og 38.)

Gave, Salg, Flytning til Udlandet, eller paa anden Maade udføres fra Hs. Majestæt Kongen af Danmarks Stater til Hs. Majestæt Kongen af Nederlandenes Stater, eller fra disse til hine, i det samtlige Gebeet af begge Stater, saavel i dets nuværende som tilkommende Udstrækning, hverken kræves eller oppebæres, og enhver Afgift af dette Slags imellem de nævnte Stater skal bortfalde.

2.

Denne Bestemmelse gjelder ei allene om de af ovennævnte Afgifter, som udgjøre en Deel af Statens Indtægter, men ogsaa om saadanne, som hidtil have været oppebaarne af enkelte Provindser, Stæder, Jurisdictioner, Districter, Corporationer eller Communer, saa at de af begge Staters Undersaatter, som udføre nogen Formue fra den ene eller anden Stats Gebeet, eller hvem af nogensomhelst Detsgrund tilfalder en Formue i den fremmede Stat, ikke i saa Henseende skulle være underkastede nogen anden Afgift eller Taxt, end de, som ved tilfaldende Arv, Salg eller Mageffikste, i lige Forhold skal erlægges af Indvaanerne i de danske og nederlandske Stater, efter de Reglementer og Forordninger, som i begge Stater enten nu for Tiden gjælde eller i Fremtiden maatte-vorde gjort gjeldende.

3.

Denne Convention kommer ikke allene til Anvendelse i Henseende til enhver Arv, der i Fremtiden tilfalder:

eller allerede er tilfaldet Noget, men ogsaa i Henseende til enhver Formue, hvis Udførelse ikke endnu er iværksat.

4.

Da denne Convention kun har Hensyn til Eiendoms og sammes frte Udførelse, saa forblive de Love, som angaae Militairtjenesten i begge Stater, i fuld Kraft.

5.

Disse Bestemmelser træde i Kraft fra den 5te Maii dette Aar.

Ovenstaaende bliver herved bekendtgjort til alle Vedkommendes Efterretning og vedbørlige Efterlevelse.

Under 30te f. M. er fra bemeldte Cancellie udfærdiget følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten:

Da det er bragt i Erfaring, at flere Landmilitair-Reserver, uagtet de Bestemmelser, som indeholdes i Cancellie-Patentet af 24de Maii 1823, ere indkomne til Regimenterne, uden at have være vaccinerede, saa har det behaget Hs. Majestæt Kongen til yderligere Vetryggelse for, at Anordningerne om Vaccinationen efterleves med Hensyn til det Mandskab som udskrives ved Landmilitair-Sessionerne, at fastsætte følgende:

§. 1.

Enhver Reserve, som staaet for Touren til Udskrivning, skal under en Mulct af 1 Rbdlr. til Landmilitair-Fondet, eller under Straf af Fængsel paa

Band og Brød i 24 Timer (hvilke Straffe dicteres af Sessjonen) fremlægge for Sessjonen Attest om, at han er vaccineret eller har havt de naturlige Kopper.

Som gyldig Vaccinations-Attest ansees alene den, der er udstædt i Overensstemmelse med den i Forordningen af 2den Septbr. 1811, Circulatr-Bestemmelsen af 6te Juni 1812 og Cancellie-Patentet af 3die Marts 1818 forefrevne Formular. Dog skal i Henseende til dem, der ere vaccinerede førend Forordningen af 2den Septbr. 1811 udkom, Bestemmelserne i Circulairret af 22de Mai 1813 komme til Anvendelse. Vaccinations-Attest kan saaledes alene udstædes af den, der har forrettet Vaccinationen, eller efter den af Vaccinateuren holdte Protocol, saa at den blotte Attest om at der findes Nr. af hvilke man kan slutte sig til, at Vaccinationen har fundet Sted, ikke skal antages som fuldt Bevis om Vaccinationen i Henseende til dem, som ere vaccinerede efterat Forordningen af 2den Septbr. 1811 udkom.

Skulde den først udstædte Vaccinations-Attest være forkommen, saa bør Reserven for den Attest, som i Stedet derfor meddeles ham, ifølge Vaccinations-Protocollen, betale 16 Rdb. Sølv.

Læge-Attester om at en Reserve har havt de naturlige Kopper udstædes af Lægerne uden Betaling første Gang, men forlanges de oftere, da betales de som ovennævnte.

§. 2.

De udfrevne Recruter eller Overcomplete bør paa Sessionen aflevere til Land:Krigscommissairen deres Attester om, at de ere vaccinerede eller have havt de naturlige Kopper.

§. 3.

For de Recruter og Overcomplete, som ikke, uagtet de foregaaende Bestemmelser, kunne forelægge deslige Attester, men dog ifølge Lægens Undersøgelse og derpaa grundet Antegning i Sessions: Protocolten ere befundne, at have havt de naturlige Kopper, udstæder den militair Chirurg Attest besangaaende, hvilken ligeledes afgives til Land:Krigscommissairen.

§. 4.

Hvad de Recruter og Overcomplete angaaer, som hverken ere vaccinerede eller have havt de naturlige Kopper, og som derfor sørend Afgangen til Regimentet have af vedkommende Øvrighed, Prælat eller Districts:Deputeret maattet foranstaltes vaccinerede, indsendes Attesterne til de nævnte Øvrigheder, og bliver af disse, efterat de have overbeviist sig om, at alle de Recruter, der ifølge Sessionens Befaling skulle vaccineres ogsaa virkelig ere blevne det, tilstillet vedkommende Land:Krigscommissair.

§. 5.

Alle under §. 1, 2, 3 og 4 omtalte Attester indsendes af Land:Krigscommissairen som Bilage ved Indrulleringslisten til vedkommende Regiment eller Corps,

Hvilkken Liste bør indsendes forinden Udgangen af Junli
Maaned.

§. 6.

Skulde Regtmenterne og Corpserne efter Mod-
tagelsen af denne Liste og de samme vedlagte Attester
endnu ønske en eller anden Oplysning, da have de
derom at henvende sig til Land-Krigscommissairen,

§. 7.

Den Omstændighed, at en Reserve forhen ved
sin Confirmation eller ved en anden Leilighed har
maattet føre Beviis for, at han er vaccineret eller har
havt de naturlige Kopper, berettiger ikke Sessions-
Deputationen til at fritage ham for at føre det be-
sælede Beviis; og naar det ved den Leilighed opdages,
at nogen Embedsmand ikke har efterlevet det som Vac-
cinations-Anordningerne foreskrive, da bør Sessjonen
bringe saadant til den ham foresatte Auctoritets Kund-
skab, paa det at han kan drages til Ansvar.

§. 8.

Dette Patent bør aarlig paa en Søndag i Fe-
bruar Maaned ved lovbefalet Kundgjørelse bringes alle
Befkommende i Erindring.

Forestaaende bekjendtgjøres til alle Befkommen-
des Efterretning og vedbørlige Efterlevelse.

Fra det Kongelige Admiralitets- og Commissariats-
Collegium er under 1ste Septbr. udsærdiget følgende
Placat:

Med allerhøieste Resolution af 26de f. M., har det behaget Hs. Majestæt Kongen allernaadigst at bestemme:

”At Forordningen af 19de Junii 1807 skal i dens 1ste S. Litr. a. være forandret derhen: at det ikke herefter skal være Pligt for Skipperne at oprette skriftlige Hyrecontracter med deres Mandskab, naar deres førende Fartøier kun ere 16 Commercialæster eller derunder drægtige, dog bør de fremdeles være forbundne til, naar de forhyre en Matros, at give denne en Contrabog, og deri, under deres Haand, at indføre den imellem dem sluttede Contract, hvad enten denne er indgaaet skriftlig eller mundlig, samt siden Alt hvad derpaa er udbetalt Matrosen, hvilke Contrabøger Indrullerings-Officererne eller Betjentene fremdeles skulle, uden Betaling, undersøge og attestere.

Med forestaende Forandring skulle dog Vaterstouterne paa de Steder, hvor disse ere ansatte, Intet afgaae i de for dem bestemte Embeds-Indtægter.”

Hvilket herved bekjendtgjøres til alle Bedkomendes Efterretning.

Følgende Cancellie-Placat er under 6te Septbr. emaneret igjennem det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie:

Det har behaget Hs. Majestæt Kongen, i Hen-

sende til trængende Studerendes Udgang til det academiſke Convictet i Kiel for Fremtiden, allerhøiſt at faſtſætte følgende Beſtemmelſer:

1.

Nydelsen af Convictet ſkal, med Undtagelse af de Studerende, ſom ere fødte i de dertil contribuereus de Landſkaber, ikkun tilkjendes dem, ſom i den af det philoſophiſke Facultet med dem anſtillede Convict-Examen have erholdt i det mindſte Characteren: v̄er: dig.

2.

De Studerende, ſom fra et udenlandſk Univerſitet komme tilbage til Kiel, kunne ikke gjøre nogen Fordring paa Convictet, endog i det Tilfælde, at ſamme allerede ſkulde have været dem tildelt, og de 2 Aar, i hvilke det maa oppebæres, endnu ikke ſkulde være forløbne.

3.

Studerende, ſom i Kiel virkelig have Beſpiſning hos Forældre eller Naargrende, have ikke Udgang til at nyde Convictet.

4.

Diſe Beſtemmelſer komme ikke til Anvendelſe paa de Studerende, der allerede før dette Patents Bekjendtgjørelſe have underkaſtet ſig og taget den foreskrevne Convict-Examen.

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning og vedbørlig Eſterlevelſe for alle Vedkommende.

Den 10de Septbr. er igjennem det Slesvig Holsten, Lauenborgske Cancellie expederet en Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten, saa lydende:

Det har behaget Hs. Majestæt Kongen allerhøist at anordne, at samtlige Auctoriteter i Hertugdømmene Slesvig og Holsten, som ere besviede til at udstæde Passer, kun da bør meddele Pas til Reiser i Udlandet, naar de ved de af Pasrequirenten tilhøstede bragte tilstrækkelige Bøviisligheder have overbevist sig om, at der ikke paaligger sidstnævnte nogen Slags Forpligtelse til Landmilitair Tjenesten; eller at der, ifald Requirenten er militairpligtig, forevises dem en Attest om Tilladelse fra hans Øvrighed til at foretage Reisen i Udlandet; samt at det hvergang bør bemærkes i Passerne, om disses Besiddere ere militairpligtige eller ikke, eller om de allerede have opfyldt deres Militairforpligtelse.

Ovenstaaende allerhøieste Resolution bekjendtgjøres herved til alle Vedkommendes Efterretning og vederbørlige Efterlevelse.

Fra den Kongelige General Postdirection er under 24de Septbr. udfærdiget følgende Placat:

Hs. Majestæt Kongen har paa General Postdirectionens allerunderdanigste Forestilling ved allerhøieste Resolution af Vaars Dato behaget allernaadigst at bifalde;

”at Vognmandstaxten for Danmark, for de næstfølgende 3 Maaneder October, November og December 1825 for Extrareisende og Estafetter maae forblive uforandret, nemlig for et Par Forspandsheste eller stemplet Vogn med 2 Heste 5 Mk. Sølv pr. Mill, og for en mindre Vogn med 2 Heste eller enkelt Hest til Estafette eller Forspand 4 Mk. 4 ß. Sølv pr. Mill.”

Hvilken allerhøieste Resolution herved kundgjøres til Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse for enhver Vedkommende.

Blandede Efterretninger.

Det var andraget, at efterat et Sogns Fattigvæsen var bleven paalagt at forsørge en Person, var det endvidere blevet Sognet paalagt at antage til Forsørgelse dennes i Henseende til Vord og Seng fraserparerede Hustru, skjøndt hun i 4 Aar havde opholdt sig under et andet Sogn, og det blev i Anledning heraf fra Sogne-Commissionens Side indstillet: om ikke førstnævnte Sogn maatte fritages for hans Kones Forsørgelse, eller at det i al Fald dog ikke maatte paalægges samme tillige at forsørge hendes 2de Børn, nemlig et ægte Barn, som et født i det Sogn hun sidst har opholdt sig i, og sammesteds er forblevet til det havde opnaaet sit 7de Aar, og et uægte Barn, som hun efter Separationen har født i samme Sogn.

Soranlediget heraf, har Cancelliet under 24de

Septbr. svaret; at da det paaligger Manden selv at forsørge sin skaseparerede Hustru forsaavidt han der- til har Evne, (se. Forordningen af 16de Novbr. 1813, S. 10 og 11); maa Forsørgelsespligten, naar dette ikke skulde være Tilfældet, paahvile den Commune, hvor Manden er forsørgelsesberettiget, hvilket ogsaa er overensstemmende med Placaten af 14de Decbr. 1810, S. 10; thi naar det i denne S. bestemmes: at den Ud- gang til Forsørgelse der tilkommer Manden, ogsaa staaer aaben for hans Hustru, eller Enke, saafremt hun ikke søger Ophold andetsteds, kan dennes sidstnævnte Indskrænkning efter Contexten, ikkun ansees at gjel- de om Enken, hvilket ogsaa bestyrkes ved den dertil svarende Passus i Patentet for Hertugdømmene af 23de Decbr. 1808, S. 18. Ligesom det Sogn, hvor Manden er forsørgelsesberettiget, saaledes ikke kan fritages for at forsørge hans Hustrue, er det derhos en umiddelbar Følge af Bestemmelserne i den paafølgende 11te S. af Placaten af 14de Decbr. 1810, at dette Sogn ogsaa maa være pligtig at forsørge hendes i Ægteskab med Manden avlede ægte Børn, uanseet at samme er født i et andet Sogn og sammesteds er for- blevet til dets 7de Aar, hvorimod Cancelliet ikke fandt at Sognets Forpligtelse i saa Naade ogsaa kunde udstrækkes til det af hende udenfor samme fødte uægte Børn; vel bestemmer den nævnte Anordnings 13de S., at uægte Børn følge Moderen, men da hendes For- sørgelse in casu er grundet i hendes Forbindelse alene

til Manden, hvem det ingenlunde paaligger at underholde det af hende fødte uægte Barn, formeenste Cancelliet, at dette Barns Forsørgelse maatte paahvile det Sogn, hvor samme var født, og det saameget mere, som Manden in casu endog havde været berettiget til at paastaae Ægteskabet ophævet ved Dom, i hvilket Tilfælde Husfruen, som derefter blev at betragte som Enke, vilde, med Hensyn til hendes daværende Aeraarige Ophold udenfor det Sogn, hvor Manden blev modtaget, have været dette Sogns Fattigvæsen uvedkommende,

---

Fra det Kongelige danske Cancellie er den 20de Septbr. afgaaet følgende Circulaire-Skrivelse til samtlige Amtmænd, Land- og Sø-Krigscommissaireer i Danmark:

Hs. Majestæt Kongen har under 2den dennes alernaadigst befalet, at de Vacancer, der ved Artillerie-Corpsset opstaae ved at en Landrecrut forfremmes til Mineer, Pontoneer eller Arsenal-Haandværker, eller derved, at en af disse 3 Classer indtræder som leiet for en Landrecrut, skulle godtgjøres Corpsset ved Udskrivning af Landet.

Hvilket Man herved tjenstligst skulde tilmelde (Tit.) til fornøben Efterretning.

Fra Kjøbenhavns Magistrat har Cancelliet modtaget Forslag om Bestemmelse af Daglønnen for Muur:

og Lømmersvendene i Kjøbenhavn fra 1ste Octbr. d. N. till 1ste April 1826. Esterat Cancelliet allerunds derdantigst havde foredraget Hs. Majestæt Sagen, har det behaget Allerhöfstsamme under 28de Septbr. aller naadigst at resolve:

”at Daglønnen for Muur- og Lømmersvendene i Kjøbenhavn, maa for Vintermaanederne fra 1ste Octbr. 1825 inclusive till 1ste April 1826 exclusive fastsættes til 3 Mk. 8 f. Sølv *).”

Hvorom under 29de Septbr. er udfærdiget en Cancellie-Placat.

Under 1ste October ere samtlige Amts- Skoledirecti- rectioner fra Cancelliet tilskrevne saaledes:

Sognepæsten for Hjerminde, Lee og Hjorthede Men- nigheder i Viborg Stift, Hr. H. Bjerregaard, har i Skrivelse til Cancelliet foreslaaet til Brug i Almue- skolerne en af ham udarbejdet og i tvende Dele udgis

*) Dette er den samme Vinter-Dagløn, som i de fore- gaaende Vintre fra 1 Octbr. 1822 (sfr. Pl. 3 Octbr. 1822) af har været fastsat. Forhen har den under høiere Priser paa Livets Fornødenheder været større, f. Ex. i Vinteren 1818 til 1819, 5 Mk., (Canc. Pl. 5 Novbr. 1819) i Halvaarene 1819 till 1820, og 1820 till 1821, 4 Mk. 8 f. (Pl. 8 Octbr. 1819 og 14 Nov. 1820) og i Halvaaret 1821 till 1822, 4 Mk., (Pl. 27 Septbr. 1821); alt Sølv.

vet Bog, under Titel: "Dydet og Udyder i Exemplet af Bibelen, med hosføiede udvalgte Sprog af samme, som og forklarende Indledninger til enhver Dyd og Udyd, saavel som til de bibelske Historier."

Da dette Skrift af Kyndige er befunden særdeles flittet til at forbedere og ledsage en forstandig Bibellæsning, skulde dette Collegium herved tjenstligst anmode (Tit.) om, behageligen at ville foranstalte, at der, forsaavidt Skolekasserne dertil have Tønde, anskaffes, paa Skolekassens Bekostning, eet Exemplar af bemeldte Skrift for hver Skole i Deres Embeds district, hvilket Exemplar skal forblive ved Skolen som dens Inventarium og Eiendom, i Overeensstemmelse med §. 67, No. 4, i Anordningen for Almueskolevæsenet paa Landet af 29de Julti 1814, og §. 57, No. 4, i Anordningen af samme Dato for Almueskolevæsenet i Kjøbstederne. Bogens Pris er 2 Rbdlr. Sedler.

Fra det Kongelige danske Cancellie er under 4de Octbr. afgaaet følgende Circulaire til samtlige Amtmænd, Grever og Baronet i Danmark, samt Curator for Balløe Stift:

Cancelliet har af de indsendte Skifte-Designationer havt Leilighed til at bemærke, at der hyppigen findes Skifter tagne under Behandling, uden at de Designationerne vedlagte Præsternes Fortegnelser in-

deholde nogen Oplysning om, naar de Vedkommende ved Døden ere afgaaede.

Der er Grund til at antage, at i mange Tilfælde Aarsagen hertil maa søges i den Omstændighed, at Dødsfaldet er foregaaet paa et andet Sted, end det, hvor Ekiftet holdes, eller deri, at den længstlevende Ægtefælle, ifølge Bevilling, men især i Medhold af Forordningen af 21de Junii 1799, har hensiddet i uskiftet Boe, og at de Paagjældendes Dødsfald derfor kan være anmeldt i foregaaende Aars Præstelister; ligesom det ogsaa hænder, at Boet behandles paa Grund af andre Aarsager end Dødsfald, in specie Opbud eller Fallit, uden at saadant altid udtrykkelig er bemærket i Designationen.

Da Revisionen gjøres besværlig, og unødvendige Udsættelser foranlediges, naar det ikke af Ekifte-Designationerne kan sees, hvorfor ikke alle de sammesteds anførte nye Ekifter ere ommeldte i Præsternes vedlagte Fortegnelser; saa skulde Cancelliet herved tjenstligst anmode (Tit.) behageligen at ville paalægge de dem underordnede Ekifteforvaltere ved deres Designationers Affattelse at sætte Revisionen istand til at see Grunden til den mellem disse og Præste-Listerne stedfindende Uoverensstemmelse, og in specie, forsaavidt det er et i et foregaaende Aar passeret Dødsboe, henvise til det Aars Fortegnelse, paa hvilken Dødsfaldet er anmeldt.

Ledige Embeder.

Under General-Toldkammer- og Commercé-Collegiet: Et Fuldmægtig-Embede i Vestindien.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 30te Septbr. er hidtilværende personel Capellan for Dalsbye og Thurebye Menigheder i Sjælland, C. L. Galschjost, beskikket til residerende Capellan for Besses og Onsberg Menigheder paa Samsø; Cand. Theol. S. M. Sørensen til personel Capellan for Svallerup Menighed i Sjællands Stift.

Under Rentekammeret: Den 20de Septbr. er Syselmanden for Skagefjords Sysfel i Nord- og Øster-Amtet i Island, J. Espolin, efter Ansøgning i Raade entlediget fra bemeldte Embede. Den 22de, surnumerair Directeur i Directionen for det Classenske Fideicomis, P. H. Classen, udnævnt til Kammerjunker.

Under Generalpost-Directionen: Den 13de Aug. er Postfører paa Routen mellem Kjøbenhavn og Kolding, P. G. Neumann, beskikket til Postmester i Ribe. Den 6te Septbr., Guide- og Baatmester P. G. Ingversen igjen i hans Sted til Postfører paa Routen mellem Kjøbenhavn og Kolding, regnet fra 1ste Jan. 1826.

Collegial-Tidende.

Med Kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 54. Den 15de October 1825.

Trykt i det Kongl. Waasenh. Borttrykkerie af C. F. Schubarck.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johⁿ Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g.

Da Cancelliet ansaae det for ønskeligt, at der blev udgivet et almindeligt Regulativ for Lægers Betalling for offentlige Forretninger, (hvorom der idelig indkom Borespørgsler, der vidne om Meningsulighed og forskjellig Praxis i de forskjellige Districter), har det desangaaende brevvevlet med det Kongelige Sundheds-Collegium.

Vel synes det i Principet at være rigtigst, ligesom det ogsaa synes at have været de ældre Anordningers Mening, at de ansatte Læger ikke skulle nyde særskilt Løn for de offentlige Forretninger, de have at udføre, men i det høieste Diætpenge, foruden fri Befordring. Da det nemlig netop er for hine Forretninger, at de nyde fast Løn af Districtet, synes det

mindre naturligt, at dette tillige skal betales dem for de enkelte Forretninger. Imidlertid have Lægerne i enkelte Anordninger og Resolutioner faaet Hjemmel til at nyde særskilt Betaling i visse Tilfælde, og paa adskillige Steder ere de de facto komne i Besiddelse af Udgang til Betaling for flere Forretninger. At betage dem noget af det, der engang er dem tillagt, vilde være saameget mere haardt, som det er vist nok, at Provindsial-Læger føre et besværligt Liv, og kun have en liden fast Løn, samt at deres offentlige Forretninger nu ere flere og byrdefuldere end da Lønningserne bleve fastsatte. Hertil kommer, at deres Stilling i den senere Tid, dels ved den aftagende Velstand, dels ved de mange private Læger, som have tredsat sig paa forskjellige Steder, er bleven ringere, end den forhen var. Man har derfor troet, ved nu at regulere Sagen, at burde søge saa meget som mueligt at bevare Lægerne de Betalinger for offentlige Forretninger, som de hidtil have nydt.

Sundheds-Collegiet har, paa Cancelliets Begjæring, gjort Forslag til et Regulativ for de anførte Betalinger for Læger, og efterat samme af Cancelliet var gennemgaaet, og dette desangaaende havde corresponderet med det Kongelige Høitingskammer, som var enig i Sundheds-Collegiets Forslag, saaledes som det af Cancelliet var modificeret, har Cancelliet allerunderdanigst forelagt H. M. Majestæt Sagen, og der er derpaa under 4de Octbr. emaneret en Cancellie-Placat, saa lydende:

Med Hensyn til at det er fundet gavnligt, at foreskrive et almindeligt Regulativ for de Betalinger, som blive at erlægge til de i Provindserne ansatte Læger for Forretninger, der udføres for det Offentlige, har det, paa Cancelliets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling, behaget Hs. Majestæt ved Resolution af 21de f. M., allernaadigst at befalde, at følgende Betaling for Fremtiden skulle tillægges bemeldte Læger:

- 1) For en Synsforretning ved Ulig *) 2 Rbdlt. Sslv.
- 2) For en Obductionsforretning 8 — —[†]
hvilke skulle deles lige imellem de derved fungerende Læger **).
- 3) For en chemisk Undersøgelse i Forgiftnings-Tilfælde, med Beretning 2 — —
Denne Betaling bliver at erlægge til hver af Lægerne, hvor flere tage Deel i Undersøgelsen; dog bør ingen særskilt Betaling gives for denne Forretning, hvor Obduction tillige finder

*) Hidtil betalt som Obduction eller slet ikke.

***) Ifølge adskillige ældre Bestemmelser, samt en almindelig Kongelig Resolution af 23de Junii 1819, nyde de allerede dette Honorarium, der, i Overensstemmelse med Cancellie. Skrivelse af 20de October 1821, deles imellem de tvende fungerende Læger, saafremt de derved ere tilstede.

Sted, da der saa ikke skal betales videre end efter No. 2. *).

- 4) For Undersøgelse af en Persons Sundheds-Tilstand, Sygdoms Natur, Sindssvagthed, Avledygtighed, et Barns Fuldbaarenhed o. s. v., i det Tilfælde, at Betalingen falder Districtet til Byrde, efter Omstændighederne **) . . . . . 1 til 2 Rbdlr. Sølv.
- 5) For Veneriskes Eur for offentlig Regning, for hver helbredet ***) 2 — —
- 6) For syge Reservers Eur, for hver helbredet †) . . . . . 2 — —
- 7) For Besigtigelser ved Sessjonen for Søe- og Landmilitair-Etaten, for hver Dag Lægen indfinder sig ved Sessjonen, hvad enten han har at gjøre Reise dertil eller ikke ††) 2 — —
- 8) For Undersøgelse af Medicamenter, Næringsmidler, private Bygninger eller andre deslige Gjenstande, som

*) Hidtil indbefattet under Obduction eller slet ikke betalt.

**) Derfor har hidtil ingen Betaling været fastsat.

***) Cancellie-Skrivelse af 2den Julii 1790 og 23de Aug. 1799.

†) Cancellie-Skrivelse af 18de April 1807.

††) Hidtil ere disse 2 Rbdlr. udbetalte som Diater.

ere komne under det offentlige Sundheds- Polities særdeles Opmærksomhed *) . . . . . 2 Rbdlr. Sølv.

9) For Vaccination, hvor denne efter Anordningerne skeer, for offentlig Regning, for hver Person **) $\frac{1}{2}$ — —

Attester over alle disse Forretningers Udfald betales ikke særskilt. Derimod nyder Lægen Diætpenge, foruden fri Befordring ved alle ovenstaaende Forretninger, hvormed Reiser ere forbundne, for hver Dag ***) . . . . . 2 — —

Herfra undtages dog:

a) Reiser til Almisfelemmer †) og syge Reserver ††), hvorfors kun Diætpenge blive at betale med 1 — —
hvilket gjelder, hvad enten den Syge er fast Almisfelem i den Commune, hvori Lægen er ansat, eller der ellers,

*) Hidtil ubetalt, se. Placaten af 10de Marts 1818.

**) Forordningen 3die April 1810, §. 4, se. Placat 9de Julii 1813, §. 1.

***) Conc. Skr. 6te Julii 1819.

†) Efter Conc. Skr. 9de Septbr. 1820 og 1ste Marts 1823 kun 3 Mk. daglig, hvilket maatte anses utilstrækkeligt til at dække de fornødne Udgifter.

††) Efter Conc. Skr. af 16de April 1807 ikkun 3 Mk. daglig, men betales paa flere Steder med 2 Rbdlr.

t Medhold af Anordningerne om Fattigvæsenet, ydes ham fri Cuur og Meie i hans Sygdom *).

b) Reiser under 2 Mile, hvorfor der kun erlægges halve Diætpenge **).

*) Cancelliet ansage det gavnligt, ved denne Leilighed at faae afsjert det Spørgsmaal, som idelig er opstaaet; og med Hensyn til hvilket der paa de forskjellige Steder har været brugt en forskjellig Fremgangsmaade, nemlig hvorvidt Læger ere forpligtede til, paa samme Vilkaar, som med Hensyn til Stedets faste Almisketemmer, ogsaa at soignere de Individer, der nyde overordentlig Hjælp af Fattigvæsenet i Sygdomstilfælde. Cancelliet fandt, at dette Spørgsmaal burde besvares med Ja, da Fattigvæsenet er pligtigt til, i Sygdomstilfælde ogsaa at tage sig af dem, der ellers i sunde Dage kunne sørge for sig selv, og Fattig-Communerne indbyrdes bør komme hinanden til Hjælp, ved paa den mindst bekostelige Maade at sørge for dem, som maatte blive syge og trængende til offentlig Hjælp udenfor deres Hjemsted.

**) Denne Regel fandtes nødvendig for at forebygge Misbrug. Naar en fast Regel skal foreskrives, maatte den valgte anses for den billigste og hensigtsmæssigste; thi kortere Reiser kunne i al Fald ei gjøre Vogis paa et fremmed Sted nødvendigt. Cancellie-Placat af 21de Marts 1800 sætter vel i et vist Tilfælde for Retsbetjente Grænsen med een Miles Afstand; men veedts nyde de i fligt Tilfælde kun det halve af de Diætpenge, der ordentligvis tillægges Lægerne, og,

e) Reiser i Anledning af Vaccination,
 hvorfor Intet*) betales.

Endvidere har Hs. Majestæt, som Tillæg til den ved Cancellie-Placet af 10de Marts 1818 bekjendtgjorte allerhøieste Resolution af 11te Febr. s. A., angaaende Betalinger til Lægerne for de legale Forretninger, der vedkomme private Personer, allernaadigst fastsat, at der til vedkommende Physicus skal for et Apotheker-Subjects Prøvelse betales 5 Rbdlr. Sølv; hvilken Betaling bør udredes af den, som forlanger Examination.

Dette kundgjøres herved til alle Vedkommendes Efterretning og allerunderdanigste Efterlevelse.

Efter Sagens næste Overvejelse fandt Cancelliet ikke Anledning til at andrage paa Honorarium til Lægerne for andre Forretninger, som udføres for det Offentlige, in specie, ei for Reiser i epidemiske Sygdomme, for Apotheker-Visitationer eller for Besigtelser af Fængsler, ligesom ei heller for Revision af Apotheker-Regninger, hvor Udgifterne skulle lignedes paa Amtet. Disse Forretninger ere nemlig i strengeste Forstand henhørende til det offentlige og almindelige Sundheds-Tilsyn, der ex officio paaligger dem, og ere ikke

naar Afstanden er kortere end 1 Meil, aldeles intet; teels ville deres Forretning i Almindelighed medtage langt længere Tid end Lægens.

*) Forordningen af 3die April 1810.

heller, saaledes som nogle af de i Placaten nævnte Forretninger af lignende Art, først blevne fremkaldte ved yngre Foranstaltninger, ligesom heller ingen hidtil gjældende Lovbestemmelser have hjemlet dem nogen Betaling derfor, hvorimod in specie Forordningen af 17de April 1782 tydelig viser, at iatet Honorar tilkommer dem for epidemiske Syges Behandling. Lægerne burde altsaa i deslige Tilfælde nødes med den Skadeløsholdelse, som de dem tilstaaede, for Embedsmænd, som rejse i et District, hvor de ere nøiere bekendte og ofte have andre Forretninger, tilstrækkelige Diætpenge.

Blandede Efterretninger.

I en til Cancelliet indkommen Skrivelse, har en Gaardfæster, der skal være sødt af Forældre uden for Bondestanden i Norge, og paa sin nu paaboede Fæstegaard har avlet sex Sønner, som ere indførte i Amtets Reserve-Rulle, andraget, at han, paa en under et Barontie hørende De agter at opbygge et Huus, hvortil skulde lægges 6 Tønder Land af hidtil udnyttet og ubeboet Jord for at overdrages en Bondefamilie til Beboelse og Brug, isald han derved kan antages at have opfyldt de Vilkaar, under hvilke Forordningen af 20de Junii 1788 tillader en Mand udenfor Bondestanden, der bruger en Gaard paa Landet, at befrie sine Børn for Bærnepligten, hvorom han har ubbedyt sig Cancelliets Resolution.

Cancelliet har i denne Anledning den 1ste Octbr.

ladet tilkjendegive Spørgeren, at da den 28de §. i Forordningen af 20de Junii 1788 ikkun er anvendelig, naar en Mand bruger sin Eiendomsgaard og paa sammes egen Grund opfører et Huus med Tillæg af det bestemte Quantum Jord, og den 29de §. ikkun angaaer det Tilfælde, at en Mand, som er Eier af et tilforn udyrket og ubeboet Sted, bebygger samme for der selv at etablere sig, saa vil den af Spørgeren tilsigtede Opførelse af et Huus til Etablering af en Bondesfamilie, paa Baroniers Grund, ikke kunne bevirke hans Sønners fritagelse for Værnepligt.

Forordningen af 20de Junii 1788, §. 28, lyder: "Naar nogen, som ikke er af Bondestanden, bruger en Gaard paa Landet, og der ernærer sig af Bønde:Haandtering, skulle hans Sønnere være fri for Udskrivning, dog med det Vilkaar, at han paa sin Grund opbygger et Huus med 3 a 4 Tønder Land til, og der bosætter en Bondesfamilie."

Uagtet det her forekommende Udtryk: bruger vel kunde give nogen Anledning til at antage Bestemmelsen anvendelig ikke allene paa den, der erhverver Eiendom, men tillige paa den, der blot erholder Hæfte paa en Bøndegaard, saa sandt Cancelliet dog, saavel i den historiske Anledning til Lovbuddet, som i Die-medet med samme, overveiende Grunde for den modsatte oven yttrede Mening; ligesom Udtrykkene, naar de tages i deres hele Sammenhæng, end ikke uden paa

En Fæster kan, efter Lovens 3—13—1, ikke i Kraft af sin Rietighed som Fæster, men blot med speciel Bevilling af Eteren, overdrage en Deel af sin Lod til en Huusmand; endnu mindre kunde han, som Fæster, give denne Hjemmel til længere Besiddelse, end medens hans egen Brugstret varer. Saasvemt Jorddrotten imidlertid tillod, at Jorden saaledes overdroges en Huusmand, blev det dog, meget uegentligt at sige, at det var Fæsteren, som overtog Lodden og derpaa bosatte en Familie.

Ogsaa Mlemedet med Lovstedet, at opmuntre Folk af Middelfstanden til at nedlægge sig paa Landet for at anvende deres Indsigter og Formue til at gjøre Forbedringer paa deres Eiendomme, som følgeværdigt Exempel for Bønderne, synes ikke at tilstøde dets Anvendelse paa Gaardsfæsteren, der ikke kan have Anledning til at anvende noget betydeligt paa en Gaard, hvorover han kun har usufructus, og altsaa ikke kan gjøre nogen sikker Regning paa, at de i en fjernere Fremtid faldende Frugter af hans Omkostninger, kunne komme ham eller hans Arvinger tilgode.

At Forordningen har betjent sig af Ordet bruger, istedet for det i Kilden (de ovennævnte Stjoder) forekommende Udtryk eier, lader sig og deraf forklare, at en Mand ikke, ved den blotte Eiendom over en Gaard paadrager sine Børn Børnepligt; men først naar han etablerer sig selv paa samme, blive hans Børn underkastede Udskrivning; altsaa kan Forordning

gen og først blive anvendelig, naar en Mand udenfor Bondestanden bruger den Gaard, hvortil han er Eier.

I Anledning af Bestemmelserne i Placaten af 19de Octbr. 1824 *), angaaende Adgang til Examen ved Skolelærer-Seminarierne for andre end dem, der ved saadanne ere underviste, er det forespurgt:

1) Om nogen Privatist maa admitteres til Dimissions-Examen, uden at han kan underkaste sig Examen i alle de for Seminarierne befalede Fag.

2) Om den Privatisternes paalagte Kjendelse af 20 Rbdlr. Soly til Seminarifonden bør erlægges, naar de indstille dem til Examen, og følgelig enten de kunne erholde Dimissions-Attest eller ikke, eller først betales ved Attestens Modtagelse.

3) Da undertiden Privatister forlange at admitteres til Dimissions-Examen i en Alder af 18 Aar, altsaa i Almindelighed længe før, end de egentligt Seminarister kunne underkaste sig Dimissions-Examen, og det synes ubilligt, at det at være Privatist, skulde medføre større Hættighed, end den, der er tilstaaet den egentlige Seminarist, er spurgt, hvad Alder en Privatist bør have opnaaet, inden han maa meddeles Dimissions-Attest?

I denne Anledning har Cancelliet den 20de Sept. svaret:

*) See Coll. Lib. for s. A. No. 50 og 51.

ad 1rum) at Privatisterne bør prøves i de samme Kundskaber, hvori Seminariets Elever skulle undervises og examineres.

ad 2dum) at Privatisterne bør erlægge den fastsatte Kjøndelse, naar de stædes til Examen.

ad 3tium) at Spørgsmaalet i Henseende til Altsderen vll, for enhver Supplicant især, blive afgjort ved Cancelliets Resolution, der i ethvert forekommende Tilfælde skal indhentes ifølge den nævnte Placat af 19de Octbr. 1824.

Den 28de Septbr. er udsærdiget Bevilling for Tradslateur og Bogtrykker J. G. Lund af Thisted, til at han i sit Blad, den nordcimbriske Mercur kaldet, maa indrykke Bekjendtgjørelser og derfor modtage Betaling; dog at alle befalede Bekjendtgjørelser vedblive at indføres i de offentlige Blade, hvori de, efter de hidtil gjeldende Regler skulle indføres, ligesom heller ingen bliver pligtig at indføre deslige Kundgjørelser tillige i bemeldte nordcimbriske Mercur.

Under 27de f. M. har Hs. Majestæt allernaadigst behaget at behaade med Kammerherre: Nøglen: Hof: Jægermester Grev Erich Bernstorff til Ranken og Wootersen; den Kongelige danske Chargé d'Affars res ved det Kongelige Sachsiske Hof, Geheimregas

tionssraad Mathias Friis v. Irgens, Veugh, Ridder af Dannebrogen; den Kongelige danske Chargé d'Affaires og General-Consul ved det Kongelige portugalske Hof, Geheime-Legationsraad Olinto dal Borgo de Primo, Ridder af Dannebrogen; og Legations-Secretair ved det Kongelige danske Gesandtskab i St. Petersborg, Grev Eugenius Reventlau.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.

(See Coll. Tid. for d. A. No. 52, Side 662.)

314) Thorning og Lysgaard Sogneskald i Narhuus Stift. Kaldets Indtægter ere i den sidste Beretning opgivne saaledes: Præste-Korntienden af Thorning Sogns 174 Edr. 6 Skpr. 3 Fdtr. 2 Alb. Hartkorn indbringer 43 Edr. 5 Skpr. Rug, 27 Edr. 2 Skpr. Byg, 50 Edr. 1 Skp. Havre og 3 Rbdlr. 2 Mk. Sølv; og den halve Præstetiende af Lysgaard Sogns 65 Edr. 5 Skpr. Hartkorn, beløber til 12 Edr. Rug, 8 Edr. Byg og 10 Edr. Havre; i Refusion have af Gaarden Møgelund 1 Ed. Rug, 1 Ed. Byg og 2 Edr. Havre, af Grønberggaard 4 Skpr. Rug, 4 Skpr. Byg og 1 Ed. Havre; Avægtiende og Smaaredfel anslaaes til 6 Rbdlr. 2 Mk. Sølv, 8 Lpd. 4 Pd. Ost, 42 Sneser Hg og 2 Lpd. 12 Pd. Brød; Landgilden af en Annergaard i Ungstrup er 1 Ed. 2

Ekpr. Rug, 1 Td. 4 Ekpr. Byg og 2 Tdr. 4 Ekpr. Havre; desuden har Præsten af denne Gaard alle 3 Tisender; Offer og Accidentser udgjøre omtrent 70 Rbdlr. Sedler; Præstegaardens Hartkorn er 6 Tdr. 6 Ekpr. 1 Rdkr. 1 Alb. med et Areal af 65 Tdr. Land geometrisk Maal, foruden en betydelig Strækning af Moser og Hede, samt 2½ Tdr. Land Skov og ¾ Tdr. Land Engjord. Til Pensionen for forhenværende Sognepræst Hr. Grønbech bidrages aarlig 12 Rbdlr. 3 Mk. Sølv. Paa Kaldet hviler Enkepensioner.

(Fortsættes).

Den indbyrdes Undervisnings-Methode er siden sidste Vekjendtgjørelse i Collegial-Tidenden bleven tilsladt at indføres i efternævnte Skoler:

I Frederiksberg, Valbye og Hvidovre Skoler, efter anbefaling af Stiftamtmand, Kammerherre Lowzow og Hr. Provst Schack.

I Søllerød Sogns 3de Almueskoler, efter anbefaling af Stiftamtmand, Kammerherre Lowzow og Provst Schack.

I Vesterby Skole paa Frøse, efter anbefaling af Stiftamtmand, Kammerherre Jesjen og Bispeff. Wisen.

I Haverslev Skole, efter anbefaling af Amtmand Graah og Provst Obel.

(Fortsættes.)

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 55. Den 22de October 1825.

Trykt i det Kongl. Walsenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redacteurer, Forlaggære og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g.

Gjennem det Kongelige General-Toldkammer og
Commerce-Collegium er under 24de Septbr. udsærdi-
get følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og
Holsten:

Hs. Majestæt Kongen har under 14de d. M.
allernaadigst resolveret saaledes:

”Et bifalde allernaadigst, at Bestemmelsen i §. 203
af Toldforordningen af 8de Julii 1803 for Bore
Hertugdømme Slesvig og Holsten maa for Frem-
tiden ogsaa anvendes paa de ved Støren Voende,
som holde Waade, og enten selv benytte disse, eller
ved Andre lade dem benytte til utilladelig Vares
Transport over Støren.”

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for
alle Vedkommende.

Den 15de Octbr. er fra det danske Cancellie udfærdiget følgende Placat:

Som Følge af en Tillægs-Artikel til den under 16de Junii f. A. sluttede Handelsconvention imellem Deres Majestæter Kongen af Danmark og Kongen af det forenede Kongerige Storbritannien og Irland, vil der ved Formues Udførsel fra de Kongelige danske Stater til Kongeriget Storbritannien og Irland, hvad enten saadan Udførsel skeer som Følge af Udvandring eller af Arv, Legat, Medgift, Gave eller paa anden Maade, for Fremtiden intet Afdrag eller Bortflytnings-Afgift blive at erlægge, hvilken Afdragsfrihed maa ansees at være traadt i Kraft fra fornævnte 16de Junii f. A. I øvrigt ere de Afgifter af Arv, som, uden Hensyn til om Gjenstanden for samme forbliver i Landet eller ikke, ere at erlægge paa lige Maade af Indlændinge og af Fremmede, ikke herved ophævede med Hensyn til Storbritanniske Undersaatter.

Hvilket herved kundgjøres til fornøden Efterretning og Jagttagelse.

Blandede Efterretninger.

Ved Raadstueplacat af 30te Septbr. er Tarten paa Ørekjød fra 1ste Octbr. og indtil videre, fastsat saaledes: for Pundet af det bedste Stykke af en Øre, nemlig Brykstykket, Høtribbenene, Rumpestykker, Mellemstegen, Tyndstegen, Tykstegen og Sinderlaaret 8 s. Nigsbanktegn; for Pundet af Mellem-

temforten af en Oxe, nemlig Oberlaaret, Bostykket og Sykkammen 6 f. ; og for Pundet af ringeste Sort, nemlig Halsen, Slaget, og det nederste af Tværrækken 4 f. ; og skal, som følge heraf, det saakaldte Paas-hæng være aldeles forbudet. Det er derhos kundgjort: at efter allerhøieste Resolution af 16de Decbr. 1818 skal den Slagtermester, som ikke dagligen har sit Udsalgsted vel forsynet med Orefjød, og virkelig udsælger til Enhver, som melder sig for at kjøbe, være underkastet samme Straf, som i Placaten af 11te Julii 1808 er fastsat for Taxtens Overtrædelse, nemlig: første Gang at erlægge en Mulct af 10 Rbdlr. Sølv, anden Gang 20 Rbdlr. Sølv og tredie Gang at have sin Borgerrættighed forbrudt, samt at det, efter den i Placat 2den Julii 1811 bekjendtgjorte allerhøieste Befaling, ikkun er tilladt de Slagtere, der i deres Udsalgshøder falholde Orefjød efter Taxten, tillige at udsælge de andre Kjødsorter, for hvilke ingen Taxt er fastsat. *)

---

*) Collegial-Libenden har hidtil ikke meddeelt flige temporaire Taxter, der for den Tid hvori de gjelde, paa anden Maade bringes til Alles Kundskab, og for Fremtiden synes at have mindre Interesse. Men, da det dog ikke ganske sjældent indtraffer, at en Sammenligning med forskjellige Tidens Priser for visse Artikler kan være af Bigtighed ved en eller anden Undersøgelse, saa har Man troet, at den liben Plads, der kan behøves til i Fremtiden at meddele deslige Taxter,

Ligeledes er ved Raadstue-Placat af 12te Octbr. Taxen for Saugskjærerne her i Staden indtil videre fastsat saaledes: at der for at sauge og hugge en Favn Brænde een Gang skal betales 84 fl. i Tegn; at der for at sauge en Favn Brænde een Gang uden at hugge samme, skal betales 56 fl. i Tegn; at der for at hugge den een Gang saugede Favn Brænde skal betales 28 fl. i Tegn; at der for to Gange at sauge og hugge en Favn Brænde skal betales 1 Rddlr. 3 Mk. i Seddel og Tegn; at der for to Gange at sauge en Favn uden at hugge samme, skal betales 1 Rddlr. i Seddel; at der for at hugge den to Gange saugede Favn Brænde skal betales 3 Mk. i Tegn; hvorved tillige er bragt i Erindring, at det ved allerhøieste Resolution af 14de Aug. 1818, bekjendtgjort ved Raadstue-Placat af 7de Septbr. næstsest, er bestemt: at ingen her i Staden maa frembyde sig som Saugskjærer til at sauge og hugge Brænde, uden de, som hos Magistraten have ladet sig dertil tegne og derpaa faaet Bevilling, samt at den, som overtræder den af Magistraten fastsatte Taxt, skal anses første Gang med Muld fra 2 til 10 Rddlr. Sølv, anden Gang fra 5 til 20 Rddlr. Sølv, alt efter Forseelsens Beskaffenhed, og tredje Gang have sin Bevilling forbrudt.

---

hvilke Man heller ikke finder i Alphabetisk Register over Forordninger, ikke vil være ilde anvendt.

Amtmanden over Veile Amt har til Cancelliet indberettet følgende Tildragelse, i Nørre Aldum Bye, Stinderup Sogn. Da der i en Brønd 16 Alen dyb, som Kammerraad Christensen i bemeldte Nørre Aldum, havde ladet grave, ikke viste sig noget Vand, blev der anskaffet en saakaldet Maur, 4 Alen lang, hvormed Brøndmesteren og en anden Mand, navnlig Niels Olsen, begav sig ned i Brønden, for ved Boring at fornemme, om Vand maatte findes dybere i Jorden. Efterat bemeldte Mand havde boret et Hul, omtrent 3 Alen dybt, opstod Svovldamp af Hullet, og for at modstaae denne Damp, forlangte og fik Mændene nedhidset noget Brændeviin, men efterat de begge havde nydt heraf, begjærede Brøndmesteren strax at ophjedses, hvilket ogsaa med nogen Vanskelighed blev tværksat, og fandtes han, efterat være kommen op af Brønden, aldeles bevidstløs, ligesom Niels Olsen, der blev tilbage i Brønden, laae i samme Tilstand. En Uolskar Hans Andersen, der tjener Kammerraad Christensen, lod sig da strax nedhidse, for at komme Niels Olsen til Hjælp, men han var neppe kommet ned i Brønden, førend han, ligeledes angrebet af den svovlagtige Luft, blev bevidstløs. I den Forvirring, som herved opstod, beslattede Huusholderessen, Birthe Marie Jørgensdatter, at hente noget Vand, hvilket Forsæt hun strax udførte, og ved at gyde Vandet forsigtigen paa de Skindøde, hvilket tillige havde til Følge, at Uddunstningen af Hullet for en kort Tid blev dæmpet, samt ved at

nedhidsse nogle Kampfer-Draaber til dem, bragte hun de nævnte Mænd saameget til Live, at man fik dem ophidsede af Brønden. Disse Mænd samt Brønds-mesteren kom derefter strax til deres Kræfter.

Da Niels Olsen og Hans Andersen upaatvivleligen vare blevne qualte i Brønden, naar ikke Birthe Marie Jørgensdatter sieblikfeligten var kommen dem til Hjelp paa den anførte Maade, og hun derved har vilst et roesværdigt Forhold, har Amtmanden anbefalet hende til derfor at nyde en passende Belønning, og der er derpaa blevet hende tilstillet den ved Placaten af 1ste Julii 1813 udlovede Medaille for Skindødes Redning.

En Skifteforvalter har forespurgt: om Afgrøden af den i en Fæstegaards Jorder nedlagte Sæd ved Behandlingen af en Fæstebondes Boe rettelig bør ansees som Boet tilhørende.

Efter om denne Sag at have brevvexlet med det Kongelige Rentekammer, har Cancelliet under 15de Octbr. svaret: at Afgrøden af den i en Fæstegaards Jorder nedlagte Sæd ansees at tilhøre den afdøde Fæsters Boe, dersom Fæsteren dør efter St. Hansdag, dog saaledes at Foderet forbliver ved Gaarden for der at fortæres; dør Fæsteren derimod før denne Tid, kan Boet blot tilkomme Erstatning for Arbeidet ved Pløining, men ikke for Sæden, da det maa an-

tages, at Fæsteren ved Gaardens Tiltrædelse er bleven overleveret den fornødne Sæd af Godseieren, overeensstemmende med Forordningen af 8de Junii 1787.

Paa en til Cancelliet indkommen Forespørgsel, om hvorvidt det i Tilfælde, at en til et Overformynderie for flere Umyndiges Midler udstædt Obligation senere er givet Paategning om, at der af det skyldige Beløb er betalt en Deel, hvori nogle andre Umyndige ligeledes ved Paategning paa Obligationen ere tilfugte Lodder, er nødvendigt, at en ny Forskrivning udstædes, har Cancelliet under 15de Octbr. i Henhold til en tidligere med det Kongelige Rentekammer ført Brevvevling svaret, at det ansees tilstrækkeligt, at Debitors Obligation i flige Tilfælde gives Paategning om det nye Laan, der af Overformynderiets Midler substitueres for det ældre, og at ny Obligationens Udstædelse altsaa ikke behøves.

Det er hos Cancelliet forespurgt: om Districts chirurgerne ere berettigede til at fordre de dem tilfugte Diætpenge for Reiser, der foretages til Patienter, som ligge under Cur paa Fattighæusens Regning, saaledes beregnede, at de oppebære saa mange 3 Rik. Sølv, som der ere Sogne, hvorhen de paa samme Dag foretage Reiser, eller om Diætpenge uden Hensyn til

Antallet af Sognene, hvorhen Reiserne foretages, aldrig kunne overstige de nævnte 3 Rk. Sølv.

I denne Anledning har Cancelliet under 18de Octbr. svaret, at de for Lægernes Reiser anordnede Diætpenge, saavel efter Sagens Natur, som, i Medhold af Udtrykkene i den allerhøieste Resolution af 23de Junii 1819, ei kunne tilkomme en Læge mere end éngang for hver Dag, han har reist, uden Hensyn til, om han paa samme Dag besøger een eller flere Syge, og om disse opholde sig i eet og samme eller i flere forskjellige Sogne, dog saaledes, at, naar han paa een og samme Dag foretager Sygebesøg, der hjemle Diætpenge af forskjellig Størrelse, da har Diet til at beregne sig de større, imod at de mindre bortfalde. Dette bestrækes end videre ved Udtrykkene i det nu allernaadigst bifaldte Regulativ for Lægernes Betalinger i Anledning af Forretninger for det Offentlige, der er kundgjort ved Cancellie-Placet af 4de Oct. d. A. *). Forsaavidt dette i Særdeleshed for Reiser under 2 Mile kun har tillagt Lægerne det halve af de sædvanlige Diætpenge respective af 2 og 1 Rbdlr. Sølv, ville dog naturligviis de forskjellige Veilængder, Lægen, paa Reiser i offentligt Grinde, har lagt tilbage paa een Dag, være at sammenlægge, for at udbringe fulde Diætpenge. Det følger derhos af sig selv, at Beløbet af de Diætpenge, der tilkommer en Læge for Reiser af forskjellige Slags, som han sam-

*) See Coll. Tid. for d. A. No. 54.

me Dag har tilbagelagt, bliver at fordele paa de forskjellige Kasser, som have at betale Diætpenge, i det Forhold, hvori disse for hvert Slags Reiser ere fastsatte, saa at hver Kasse forholdsmæssig nyder godt af den Besparelse, som maatte flyde deraf, at flere deslige Reiser ere forrettede paa samme Dag.

Fortættelse fra forrige Nummer, af Indberetning om den indbyrdes Underviisnings Methodes Indførelse i forskjellige Skoler.

I Lystrup og Veilbye, Veggerslev og Rastberg, Hornø, Colind, Nalsrode og Glatved, Strang, Grønfeldt og Egenø, Tillerup og Deiret, Knebel og Badsøe Skoler, Romalt og Munchtrup Hjælpestskoler, Krogsbæk, Søbøye, Halling og Koed Skoler, efter Indstilling af Amtsprovst Plesner og anbefaling af Amtmand Stemann.

I Kjøbeløv, Besterboe, Sandbye og Høismarke Skoler, efter Indstilling af Stiftamtmand Kammerherre Jessen og Biskop Voisen.

I Rønne, Svannike og Hasle Kjøbstadskoler, samt Øster-Mariæ, Øster Larsker og Clemensker Sogneskoler, efter anbefaling af Skoledirectionen for Bornholm.

I Herning Skole, efter anbefaling af Amtmand Lorenz og Amtsprovst Frost.

I Tvede, Ellerup, Søllinge og Krarup Skoler, efter anbefaling af Evendborg Amtsskoledirection.

I Mars, Schjorbeck, Vester Hornum, Bognsild, Overlade, Steenild, Farsøe, Brorstrup, Navnkilde, Hasverslev og Nørre Skoler, efter Indstilling af Kammerherre Stifamtmand Moltke og Amtsprovst Bering.

I Esbjerg Skole, efter Anbefaling af Kammerherre Stifamtmand Jessen og Biskop Boisen.

I Colbing Borger-skole, samt i Ervilsøe, Tyrsted, Keth og Seiet Skoler, efter Indstilling af Amtmand Treschow og Amtsprovst Blicher.

I Bregninge Skole, efter Anbefaling af Amtmand Kammerherre Grev Knuth og Provst Discher.

(Fortsættes.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 12te Octbr. er Bataillons-Chirurg E. S. E. Westergaard beskikket til Districts-Chirurg i Rjæge District; Bataillons-Chirurg F. C. J. Wels til Districts-Chirurg i Holbek; Overkrigscommissair H. L. Fischer til Chef for Secretariatet ved Kjøbenhavns Sattigvæsen.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 4de Octbr. er Underretsadvocat J. D. L. Prehn i Broecker meddeelt Tilladelse til at besørge Notarialforretningerne. Den 12te, Over- og Landrets-Auscultant Grev F. v. Neventlow i Glückstadt, beskikket til Landraad i Hertugdømmene Slesvig og Holsten.

Under Landmilitair-Staten: Den 7de Aug. er den fra det forrige Holstenske Skarpskytter-Corpses 2den Bataillon affædigede Capitain, W. H. C. W. v. Brocktorff, bevilget en ny Ulfæed af Krigstjenesten som Major; Premierlieutenant af Hs. Majestæts Eget Regiment S. N. v. Deitner affædiget efter Ansøgning og formedelst Svagelighed i Naade af Krigstjenesten som Capitain og med Pension; den ved Landcadetcorpsset værende Eleve E. Gerner ansat som Cadet uden Gage ved Corpsset. Den 9de, ved Hs. Majestæts Eget Regiment er udnævnt Secondlieutenant P. F. M. B. du Plat til Premierlieutenant; Secondlieutenant paa yngst Gage W. v. Storm oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage, og Premierlieutenant C. E. v. Schwarz ansat ved Grenadeercompagniet; Premierlieutenanterne: J. W. v. Harboe af 2det Sydske Infanterie Regiment, P. v. Mækeprang af det Holstenske Infanterie-Regiment, og C. L. L. v. Worn af det Slesvigske Infanterie-Regiment, forbeholdte Capitains Anciennitet fra Resolutionens Datum. Den 10de, Secondlieutenant F. W. Schierbeck, af Kjøbenhavns borgerlige Infanterie, udtraadt efter Ansøgning af Nummer og sat paa est Har a la suite ved bemeldte Infanterie; Premierlieutenant A. G. Szybrowsky og Secondlieutenant F. L. Wahl, begge af Kjøbenhavns borgerlige Artillerie, affædigede efter Ansøgning og formedelst Svagelighed i Naade fra den borgerlige militaire Tjeneste, og i Anledning heraf ere

udnævnte ved bemeldte Artillerie: *Secondlieutenant* H. C. Giesstrup til *Premierlieutenant* og *Commandeer*: *sergeant* L. J. Kanneviff, samt *Bombardeer* D. B. Bredendorff til *Secondlieutenant*; ved Helsingørs borgerlige Artilleriecorps er *Secondlieutenant* J. P. Petersen udnævnt til *Premierlieutenant*, og *Fyrværkerne* J. W. Schreiber og J. G. Lorenz til *Secondlieutenant*. Den 11te, *Capitain* ved Hs. Majestæts Livcorps H. Koefoed affødiget efter Ansøgning i Naade fra bemeldte Corps, og i denne Anledning ere udnævnte ved samme: *Premierlieutenant* P. S. Weidemann til *Capitain* og *Compagniechef*, -og *Secondlieutenant* E. F. Jøylner til *Premierlieutenant*. Den 13de, *Secondlieutenant* ved det Holstenske Infanterie-Regiment A. J. v. Stahl forsat fra Grenadeercompagniet til et af Regimentets *Musketeercompagnier*. Den 14de, characteriseret *Bataillonschirurg* ved 2det Livregiment til Føds H. D. Schiøth, som allernaadigst er udnævnt til *Chirurg* ved *Etablissementerne* paa Kyllen Guinea, afgaaet fra bemeldte Regiment; characteriseret *Bataillonschirurg* E. S. Bay af Prinds Christian Frederiks Regiment, affødiget efter Ansøgning i Naade fra den militaire Tjeneste. Den 16de, *Capitain* ved St. Thomæ Borgercorps S. H. C. Staekemann udnævnt til *Stadshauptmand* paa St. Thomas med den denne Post tillagte Rang som *Major*, og *Premierlieutenant* i Corpsen E. C. L. Gruner til *Capitain* og *Chef* for 2det *Compagnie* af St. Thomæ

Borgercorps; den ved Livregimentet lette Dragoner ansatte characteriserede Bataillonchirurg H. A. Wenne meddeelt Krigsraads Character. Den 17de, ved Kjøbenhavnns borgerlige Infanterie er Secondlieutenant a la suite J. Hansen indtraadt i Secondlieutenants Nummer, og Sergeant W. J. Cohen udnævnt til Secondlieutenant; den ved Etablissementerne paa Kysten Onisnea ansatte Chirurg H. D. Schisth meddeelt Regimentschirurgs Character, dog uden at saadant giver ham Afgang til forhøjet Rang eller Tillæg i Tiden, saaledes som er bestemt for de virkelige Regimentschirurger. Den 24de, F. C. L. Vardenfleth og J. C. Vardenfleth ansatte, fra næste Nytaar af, til Cadetter uden Gage ved Lancadetcorpsen; Premierlieutenanterne ved Kjøbenhavnns borgerlige Artillerie A. F. Fæderholdt og S. M. Sørensen affædigede efter Ansøgning og formedelt Svagelighed i Naade fra den borgerlige militaire Tjeneste, den førstnævnte med Capitains Character; i Anledning heraf er udnævnt ved Kjøbenhavnns borgerlige Artillerie. Secondlieutenant M. P. Albeck til Premierlieutenant, og Bombardeer G. J. Fife til Secondlieutenant. Den 28de, Voldsmester ved Kjøbenhavnns Fæstning M. Wahl affædiges formedelt Alder og Svagelighed, efter Ansøgning i Naade fra bemeldte Post, med Pension, og eramt neret Gartnersvend E. Wahl udnævnt til Voldsmester ved Kjøbenhavnns Fæstning. Den 30te, Regimentsquartiermester og Auditeur ved Prinds Frederik Fere

dmands Regiment lette Dragoner, Overauditeur H. H. Holm, som er ansat i Civiletat, afgaaet fra bemeldte Regiment. Den 4de Septbr., Premierlieutenant H. R. v. Ehestrup af det 2det Jydske Infanterie-Regiment, forbeholdt Capitain's Anciennitet fra Resolutionens Datum. Den 6te, følgende Regiments-quoartiermestere og Auditeurer: H. H. v. Lüttichau ved det Svenske Regiment lette Dragoner, L. F. Romer ved den Holsteenske Artilleriebrigade, G. R. de Klaimann ved det Sjællandske Landfeneer-Regiment, og M. Orensbell ved det Jydske Regiment lette Dragoner, meddeelte Overauditeurs Caracteer; Auditeur ved det Svenske Infanterie-Regiment, T. M. S. Ørstedgaard, udnævnt til Regimentsquoartiermester og Auditeur ved Prinds Frederik Ferdinands Regiment lette Dragoner, imod at stille den befalede Caution for de ham i første Henseende ambetroede Penge. Den 10de, Secondlieutenant ved det 3die Jydske Infanterie-Regiment J. F. v. Schult affødiget efter Ansøgning i Raade af Krigstjenesten, og udnævnt til virkelig Krigsasserter. Den 13de, Capitain og Chef for Nordside Litt. A. Quarteer Compagnie af St. Croix Militie J. Godweise affødiget efter Ansøgning i Raade fra bemeldte Militie. Den 17de, den i Premierlieutenants Stummer ved det Oldenborgske Infanterie-Regiment staaende characteriserede Capitain L. F. v. Rosen meddeelt efter Ansøgning Afføed i Raade af Krigstjenesten som Major; i Anledning heraf ere ved bemeldte Olden-

Borgske Regiment den characteriserede Premierlieutenant N. E. C. v. Friderichsen udnævnt til virkelig Premierlieutenant, og Secondlieutenant paa yngst Gage G. S. v. Jørgensen tillagt den høiere Secondlieutenants Gage; Stabs capitain M. v. Schmidt, af det 2det Sydske Infanterie-Regiment, affædiget efter Ansøgning i Raade af Krigstjenesten med Pension under Navn af Wartpenge; ved Hs. Majestæts Livcorps er Commandeersergeant N. P. Schierbeck udnævnt til Secondlieutenant. Den 19de, den 1 Secondlieutenants Nummer ved den Kongelige Livgarde til Gods staaende characteriserede Premierlieutenant C. L. v. Moltke, Ridder, udtraadt, fra 1ste næste Maaned, af Nummer og sat a la suite ved Garden; characteriseret Premierlieutenant H. A. v. Krogh tillagt den høiere Secondlieutenants Gage fra 1ste Octbr. d. A., og Secondlieutenant a la suite W. E. v. Orholm oprykket i virkelig Nummer paa yngst Secondlieutenants Gage, naar han er tilbagekommen fra den ham bevilgede Reise til Vestindien og har meldt sig til Tjeneste, men fra 1ste næste Maaned af og indtil v. Orholm indtræder i Nummer, skal Gagen tilfalde Secondlieutenant a la suite C. v. Warner. Den 20de, ved det 2det Sydske Infanterie-Regiment er Premierlieutenant C. v. Mansius udnævnt til Stabs capitain med den ham reserverede Anciennitet, og characteriseret Premierlieutenant G. E. P. v. Nylius til virkelig Premierlieutenant, ligesom Secondlieutenant N.

P. v. Saintaubain er tillagt den høiere Secondlieutenant's Gage. Den 21de, affødiget Secondlieutenant H. S. v. Huwald, der er ansat ved Soldvæsenet, udnævnt til virkelig Krigssekessør; den ved Artilleriecorpset staaende Premier: og Løthuus-Lieutenant J. E. v. Holm, affødiget efter Ansøgning og formødelst Svagelighed i Maade af Krigstjenesten med Capitain's Caracteer og Pension, og i Anledning deraf er udnævnt characteriseret Premierlieutenant ved Corpset F. E. v. Hertel til Løthuus-Lieutenant og Forstander for Kjøbenhavns Arsenals og den danske Vrisgades Stalderat med Behold af hans' Anciennitet i Corpset, indtil han maatte staae for Tour til Compagnie, thi da skal han ved foresaldende Vacance enten indtræde som Compagniechef i Corpset eller hans Anciennitet sammesteds ophøre. Den 22de, da Sergeant N. Friderichsen, af det 3die vestindiske Infanterie-Compagnie, har ved forskjellige Leiligheder udmærket sig, og isøvrigt i og uden for Tjenesten vist et roesværdigt Forhold, for hvilket Alt han har fremlagt vedhørlige Attester, saa har Hs. Majestæt allernaadigst udnævnt ham til Secondlieutenant a la suite ved de vestindiske Trepper med Anciennitet fra Dags Datum og Behold af de Indtægter, han hidtil har haft som Sergeant, og skal ham desuden gives et extraordinair Tillæg af 300 Rdlr. vestindisk Courant, indtil han ved foresaldende Vacance efter Anciennitet kan indtræde i virkelig Nummer. (Fortsættes.)

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigst Ordolegium.

No. 56. Den 29de October 1825.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandøe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

Cancelliet har modtaget en Forespørgsel om hvorvidt der paa Landet skal svares Afgift til Fattigvæsenet af Tiendes-Hartkorn, der eles af nogen, der ei er Beboer af Sognet.

I denne Anledning har Cancelliet den 18de Oct. svaret Spørgeren, at den Undtagelse Placaten af 5te Decbr. 1815 gjør fra den almindelige Regel i Reglementet for Fattigvæsenet paa Landet af 5te Julii 1803, §. 33 og 34, samt Skoleanordningen for Landet af 29de Julii 1814, §. 56, hvorefter Fattigi og Skole-Vidragene blot skulle udredes af Sognets Beboere, nærmest kun har Hensyn til Jordelendomme, som en udensogns Mand der eier og driver paa sin egen Regning, og ingenlunde kan udvides til Tiende-Hart-

forn. Ligesom dette stemmer med Placatens Anledning og de Grunde, hvorved den er fremkaldt *), saaledes bestyrkes det og ved de i Placaten forekommende Udtryk; det er vel vedtaget at bruge Ordet "Hartforn" til at betegne den Jord, hvorpaa Hartfornet hviler, men det er ikke paa lige Maade vedtaget at benævne den, der eier en til Hartforn ansat Tiende, som Ejer eller Besidder af dette Hartforn. Lovgivningens Analogie er ogsaa imod, at Tiende-Hartforn, som saadant, skal komme i Betragtning til Commune-Afgifters Svarelse; thi, ligesom dette Hartforn kun tager Deel i de enkelte Skatter, som udtrykkelig ere lagte paa samme, og hvilke ere høist ubetydelige imod dem, der svares af andet Hartforn, hvorimod de fleste paa Tienderne hvillende offentlige Byrder ere fastsatte uden Hensyn til deres Ansættelse til Hartforn, saaledes viser Placaten af 31te Decbr. 1819, §. 1, udtrykkelig, at der ikke af Tiende-Hartforn erlægges noget Bidrag, til: "Delliquent-Omkostninger og alle de øvrige Commune-Afgifter, der, efter de gjeldende Forskrifter, skulle lignedes paa hvert Amts eller Stifts Hartforn." Konge- og Kirke-Tiender høre altsaa ikke de Eiendomme, der, efter det Hartforn, hvortil de ere ansatte, skulle bidrage til Fattig- eller Skolevæsenets Udgifter, men de henses til den øvrige Formue, der, uden Hensyn til Hartforns-Ansættelsen, i Forhold til den virkelige Indtægt de give, tages med

*) See Coll. Tid. for 1815, Side 794 = 796.

ved en Sognebeboers Ansættelse til fornævnte Afgifter.

Under 22de Octbr. er fra Cancelliet expederet følgende Circulare til samtlige Amtmænd, samt Land- og Søe-Krigscommissairer i Danmark.

I Overensstemmelse med den, i dette Collegii Circular-Skrivelse til samtlige Landmilice-Sessioner af 21de Decbr. 1799, fremsatte Fortolkning af Udskrivnings-Ordningerne, ere Sønner af Udlændinger eller frie indfødte Personer, der staae i Tjeneste som Svende ved de privilegerede Fabrikker, fritagne for Værnepligten.

I Anledning heraf, er til Cancelliets Resolution blevet indstillet det Spørgsmaal, om denne Fritagelse allene gjelder for Sønner af Svende, der allerede ved Fødselen ere frie for Værnepligten, eller tillige for Sønner af de Svende, som, ved Udygtigheds-, Friheds- eller Affkeeds-pas, have erholdt Frihed for den dem medfødte Værnepligt.

Cancelliet finder sig derfor foranlediget til, paa det at eensformig Behandling af dette Tilfælde overalt kan opnaaes, herved tjenstligst at tilkjendegive (Tit.) at det følger af de i Forordningen af 20de Junii 1788 antagne Grundsætninger, at den omhandlede Frihed ikke allene tilkommer de af Fabriksvende, der i Følge deres Fødsel ere frie for Værnepligten, paa

Fabrikkerne avlede Sønner, men ogsaa dem, som ere fødte paa Fabrikkerne, efterat deres sammesteds som Svende ansatte Fædre, paa behørig Maade, ere udgaaede af Mullen, og derved have erhvervet fuldkommen Frihed for den dem paaliggende Børnepligt.

Det er for Cancelliet andraget, at, i Anledning af at nogle et Bøe tilhørende uvisse Fordringer ved Auction vare bortsolgte, har vedkommende Auctions-Directeur formeent, at han, paa Grund af Placaten af 21de Septbr. 1815, sammenholdt med Sportel-Reglementet af 22de Martii 1814, §. 119, er berettiget til, tilstgemed det befalede Auctions-Gebyhr, at fordre Gebyhr for Transporters Udstædelse, uagtet Kjøberen ikke har forlangt samme; men, da Kjøberen ikke anseer sig pligtig til at erlægge saadant Gebyhr, er Collegiets Mening forlangt, om den, der paa offentlig Auction kjøber Fordringer, er pligtig til vedkommende Auctions-Directeur at betale det for Transporters Udstædelse befalede Gebyhr, sørend han forlanger Transport udstædt.

I denne Anledning har Cancelliet den 25de Octbr. svaret, at, da Transport blot er foreskrevet som en Form, uden hvilken Kjøberen ei erhverver Adkomst til et kjøbt Gjeldsbrev*), saa kan samme ikke paatvinges ham inden han selv forlanger den.

---

*) Jofr. Coll. Tid. for 1815, No. 41, Side 641 og 642.

En Sognefoged har forespurgt: 1) om en Huusmand, som eier flere Huse i en Bye, er pligtig til at forrette Veiarbeide for hvert Huus, uanset at de Huse, han ikke selv beboer, ere forsynede med arbeidsføre Indsiddere; 2) om en Enke, som eier flere Huse, er fritagen for Veiarbeide af alle Husene, eller blot af det, hun beboer; 3) om der, i Tilfælde af, at en Indsiddet tager en arbeidsfør Mand tilhuse hos sig, kan kræves Veiarbeide af begge.

Herpaa har Cancelliet, efter at have corresponderet med det Kongelige Rentekammer over Sagen, den 25de Octbr. svaret: ad 1) at den, der eier Huse og blot i enkelte Dele har udleiet dem til Indsiddere, maa for hvert Huus udrette de Pligter, som ere paa lagte Huusmand med Hensyn til Veiarbeide; thi Indsidderne opfylde, ved hver at forrette en Gangdag om Aaret, blot den dem ved Forordningen 13de Decbr. 1793, §. 32, paalagte personlige Pligt, og gjøre saaledes ikke derved Skyldest for den lige Pligt, der, efter samme Lovsted, hviler paa Huusmanden. Underleedes forholder det sig, hvor Eieren, som et Heelt, har overladt Huset til en Anden; thi da bliver denne den Huusmand, der har at forrette det Veiarbeide, der er Huusmanden paalagt; ad 2) at ommeldte Regel ogsaa maa være anvendelig paa Enker, som eie flere Huse; og ad 3) at det ikke kan komme i Betragtning, om to boe i een Stue eller de boe hver for sig, da alle arbeidsføre Indsiddet hver forrette Gangdags Arbeide.

Fortsettelse fra forrige Nummer af Indberetning om den indbyrdes Underviisnings Methodes Indførelse i forskjellige Skoler.

§ Weinbrød Skole, efter Anbefaling af Amtmand Aretander.

§ Etterup, Lynge og Bøns, Vesterjølbye og Eterslef, Lødderup, Fredsøe, Rødsted, Nees og Froslef Skoler, efter Indstilling af Amtmand Faye og Amtsprovst Wendix.

§ Stauning Sogns tvende Hovedskoler, efter Anbefaling af Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Amtsprovst Frost.

§ Falqverslev Skole paa Falster, efter Anbefaling af Skoledirectionen paa Falster.

§ Breillev Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Hjørring Amt og Provst Obel.

§ Ubberrød Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Odense Amt og Amtsprovst Lütken.

(Fortsættes.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 5te Octbr. er Cand. Chir. C. F. Niye befuldmægtiget til Districtschirurg i Trynagelvede District; Exam. juris H. Svendsen til Procurator ved Retterne i Sjællands Stift, dog Høiesteret, Over-Admiralitetstretten, den Kongelige Lands-; Overret samt Hof- og Stadsret og de øvrige Retter for Kjøbenhavn derunder ikke indbefattede.

Under Landmilitair-Staten: Den 27de Sept. ved Artilleriecorpset er Secondlieutenant F. E. v. Weyen tillagt den høiere Secondlieutenants Gage, og Secondlieutenant A. v. Schulz indtraadt i virkeligt Nummer paa yngst Secondlieutenants Gage, hvorved hans havende Extragage bespares; Brandmajor og Chef for de Friesarvede paa St. Croix, J. M. Didrichsen, udnævnt til Major af Armeen, dog uden Rettighed til at indtræde i Armeens Detaille og uden at dette skal have nogen Indflydelse paa Milicen i Vestindien. Den 28de, den ved Kjøbenhavns borgerlige Artillerie staaende Secondlieutenant L. Oppert affødiget efter Ansøgning i Naade af den borgerlige militaire Tjeneste, og Bombardererne E. C. F. Schrøder og E. F. Tier udnævnte til Secondlieutenanter ved bemeldte Artillerie. Den 29de, Secondlieutenant ved Artilleriecorpset H. G. v. Schmidren, som paa anden Naade er ansat, affødiget, fra 1ste Octbr. d. A. af at regne, i Naade af Krigstjenesten. Den 1ste Octbr., characteriseret Bataillonschirurg ved Dronningens Livregiment E. H. Rosendahl affødiget efter Ansøgning i Naade fra bemeldte Regiment. Den 2den, fra 1ste denne Maaned er Secondlieutenant paa yngst Gage F. H. D. v. Brockdorff, af Artilleriecorpset, oprykket i den ældre Secondlieutenants Gage, og den paa Extragage staaende Secondlieutenant A. v. Ahrends indtraadt i Nummer paa yngst Gage, hvorved hans havende Extragage bespares. Den 4de, L. N. v.

Teilmann udnævnt til Secondlieutenant a la suite ved det 3die Jydske Infanterie-Regiment, dog uden Gage indtil han kommer i virkelig Nummer og uden Anciennitet indtil han har taget og bestaaet i den befalede Officeerexamen. Den 11te, da Hs. Majestæt har udnævnt Bataljonschirurg ved det Oldenborgske Infanterie-Regiment J. C. J. Weis til Districtschirurg i Holbeck, saa er han affsediget i Naade fra bemeldte Regiment. Den 15de, i Anledning af Capitain v. Dau's dødelige Afgang er skeet følgende Avancement i Hs. Majestæts Eget Regiment: Stabscapitain J. W. v. Wickede udnævnt til Chef for Grenadeercompagniet, Premierlieutenant J. F. v. Valudån til Stabscapitain, Secondlieutenant J. M. v. Birkerød til Premierlieutenant, og Secondlieutenant paa yngst Gage J. J. E. v. Eastonier oprykket i den høiere Secondlieutenants Gage; Capitain J. M. Wagens, af Borgercorpsen paa St. Thomas, meddeelt i Naade Affeed og bevilget fritagelse for videre Tjeneste ved den vestindiske Milice, samt udnævnt til Major af Infanteriet, dog uden at henhøre til Armeens Detalle eller have Anciennitet i samme; C. F. N. v. Holstein udnævnt til Secondlieutenant a la suite ved det Sjællandske Landseneer-Regiment, dog uden Anciennitet, indtil han har taget og bestaaet i den befalede Officeerexamen, samt uden Gage og Emolumenter, indtil han ved foresaldende Vacance efter sin Tour kan oprykke i virkelig Secondlieutenants Nummer.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 57. Den 5te November 1825.

Trykt i det Kongr. Baskenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubarck

Andertegnede ere Redaktører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

Blandede Efterretninger.

I Anledning af at hidtilværende Sognepræst for Drum, Vorrisk og Sammelstrup Menigheder under Viborg Stift, J. L. Jørgensen, er bleven beskikket til Sognepræst for Åsberg og Gaarup Menigheder i Aarhus Stift, har Biskoppen over Viborg Stift indsendt Forslag om, at forstnævnte saaledes vacante Sognekald, maatte, i Betragtning af dets Ringhed og de locale Omstændigheder nedlægges som særskilte Pastorater, og Sognene Drum, Vorrisk og Sammelstrup fordeles til de nærmest liggende Pastorater.

Ifølge den fra Biskoppen indsendte detaillerede Beretning over bemeldte ledigblevne Embedes Indtægter, kunne disse af alle 3 Sognes 167 Eder 5 Skpr. 2 Alb. Hartkov, kun ansættes til ialt 68

Edr. Rug, 9 Edr. Byg og i Penge 197 Rbdlr. Sebler, foruden Præstegaardens Jorder, hvoraf formeentlig, med Hensyn til de ringe Hold af Afgræden, ingen Indtægter kunne regnes. Det er derfor indskillet: 1) at Drum Sogn maatte henlægges som Annex til Præstevkloster Kald; 2) at Borriis Sogn maatte forenes med Taarup og Nvols Sognefald; og 3) at Gammelstrup Sogn maatte annecteres med Kobberup og Feldingborg Kald. Ved denne Fordeling af Sognens vilde saaledes efter Biskoppens Formening bevirkes en ønskelig og efter Tidernes Bidskaffenhed endog nødvendig Forbedring, saavel i det meget ringe Præstevkloster Kald, hvis Indtægter ikke udgjøre mere end 115 Edr. Sød og 120 Rbdlr. i Penge, som ogsaa i Taarup og Kobberup Pastorater, hvoraf det førstnævnte ikkun oppebærer Tienden af 120 Edr. Hartkorn, og det sidstnævnte Tiende af 235 Edr. Hartkorn. Dertil kommer, at Localiteten gjør denne Fordeling belevelig, og at de vedkommende 3 Præster alle have erklæret sig villige til og ønske at overtage hver sit Sogn af Drum Pastorat.

Stiftamtmanden over Viborg Stift, hvis Betænkning Cancelliet, med Hensyn til Sognebeboernes Tarv havde indhentet, yttrede, at Beboerne af Drum Sogn ikke vilde faae længere end omtrent $\frac{2}{3}$ Mil til Præsten, og da de øvrige 2de Sogne, Borriis og Gammelstrup, endog vilde faae deres Præst betydeligen nærmere end forhen, formeente Stiftamtmanden, at

Forflaget var saa væsentlig og gavnligt, at det förtjent at følges; om end nogen Ulempe, relativ til Sognebeboerne, dermed maatte være forbunden.

Vel bliver det nødvendigt, at der indføres Messeselskab i de 2de af Kaldene, det saaledes komme til at bestaae af 3de Sogne hver, men sligt har allerede fundet Sted i det Kald, som er foreslaaet nedlagt, og vil saaledes kun blive indført i eet Kald mere, og denne Ulempe maa ansees som mindre betydlig, naar der ei, paa anden Maade kan skaffes Præsterne Udkomst.

Cancelliet maatte efter de saaledes oplyste Omstændigheder aldeles tiltræde Biskoppens Forflag, og det har ligeledes behaget Hs. Majestæt allernaadigst at bifalde samme, hvorefter i Overeensstemmelse med samme det fornødne Rescript under 19de Octbr. er udfærdiget til Biskoppen over Viborg Stift.

Directionen for et Stifts geistlige Enkekasse havde for Cancelliet andraget, at bemeldte Enkekasse har efter en afdød Sognepræst tilgode 700 Rddlr. Sølv imod Pant i Præstegaardens Indløsningssum og Maadensaarer, hvilken Fordring af Directionen er anmeldt i Boet, der ikke vil være tilstrækkeligt til hans Creditorers Fylbesiggjørelse, samt at Præstegaarden ved Orcanen den 20de Decbr s. A., samme Dag Præsten døde, blev saaledes beskadiget, at der, til Istand:

sættelsen af de 'udsatte Mangler vil, efter det senest optagne Syn, medgaae circa 300 Rbdlr. Da herved saaledes er opstaaet Spørgsmaal om, hvo der skal erstatte disse Mangler, og Skifteforvalteren i Boet har yttret den Formening, at Successor i Embedet bør nyies med den Godtgjørelse af Boet, hvortil Skaden var ansat i Præstens sidste Embedstid, har Directionen, med Hensyn til den Interesse, Spørgsmaalet formenes at have for bemeldte Enkekaese, forespurgt, om ikke Stervboet ifølge Rescript af 21de Maii 1817, §. 7 *), er forpligtet til uden Ophold at istandsætte Skaden.

Cancelliet har i denne Anledning under 25de October svaret, at det formeentligt er klart, at den Udsødes Boe bør afholde eller erstatte den ommeldte Skade, og at det er en Misforstaaelse af Rescr. af 21de Maii 1817, §. 7, naar Skifteforvalteren formener, at Successor blot kan fordre den Sæld erstattet, hvortil Præstegaarden blev ansat ved det sidste i den Udsødes Embedstid foretagne Syn. Rescriptet nævner blot dette Syn som Basis for den Forsætning, hvori Præstegaarden skal afgives, men har ingenlunde villet, at den senere opstaaede Sæld ei skal erstattes, hvilket baade strider imod Sagens Natur og Sens eget Indhold.

---

*) See Collegial-Lidenden for 1817, No. 36, Side 456 til 457.

Fra det danske Cancellie er under 29de Octbr. udfærdiget efterstaaende Circulaire til samtlige Amtsmænd i Danmark:

I Anledning af opstaaet Spørgsmaal angaaende Anvendelsen af Forordningen af 6te Aug. f. A., forsaavidt den derved bestemte Betaling for Stævnevidnerne i mindre betydelige Gjeldsager betræffer, har Cancelliet ikke villet forbigaae tjenstligst at anmode (Tit.) om at oplyse vedkommende Retsbetjente i Deres Embedskreds, om at de modererede Betalinger, den nævnte Anordnings §. 8 fastsætter for Stævningers Forkyndelse, nemlig 8 fl. til begge Stævnevidnerne for hver Person, der stævnes, saafremt Sagen ei overstiger en Værdie af 20 Rbdlr. Sølv, og dobbelt, hvis den er over 20, men under 100 Rbdlr. Sølv, ogsaa ere anvendelige paa blotte Tingsvidners Sager, hvis Gjenstand er en saadan Fordring, uagtet ingen Doms-Sag dermed sættes i Forbindelse, f. Ex. paa Resistance-Tingsvidner, med Hensyn til enhver Paagjeldende, paa hvem Fordringen i Stævningen opgives til en Sum under 100 Rbdlr. Endvidere ville De behageligen gjøre vedkommende Embedsmænd opmærksomme paa, at den ved Forordningen bestemte nedsatte Betaling ligesaavel finder Anvendelse paa Forkyndelsen af Domme og andre Documenter i Sager, hvis Gjenstand er under 100 Rbdlr. Sølv, som paa Forkyndelse af Stævninger.

Den 26de Octbr. er fra det Kongelige danske Cancellie udsærdiget følgende Rescript til den Kongelige Brandcommission i Kjøbenhavn.

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. B. G. B.: Det er af Vort danske Cancellie blevet Os foredraget, hvorledes fornemmelig med Hensyn til Regnskabs- og Kassevæsenets fuldkomnere Betryggelse ved Brandcommissionen i Vort Kongelige Residensstad Kjøbenhavn og Ansvarlighedsens nærmere Bestemmelse for sammes Medlemmer, kunde være tjenligt at gjøre nogen Forandring i den Commissionen under 11te Julii 1806 meddeelte allerhøieste Instrux. samt, foruden de i Brandforordningen af 1ste November 1805, §. 130, bestemte Medlemmer i bemeldte Commission, at tilforordne samme een af Stadens 32 Mænd, ligesom og at det kunde være gavnligt at bestemme den Sikkerhed, den under Commissionen ansatte Casserer har at stille for det, der betropes ham. Efter at Vi have taget fornævnte Sag, hvorunder de saavel af Eder som af Os elskelig Overspræsident, Borgermester og Raad i bemeldte Vort Kongelige Residensstad derover afgivne Betænkningers Indhold er blevet Os foredraget, under Overveelse, ville Vi allernaadigst have fastsat, som følger:

§. 1.

Foruden de i Forordningen af 1ste Novbr. 1805, §. 130, benævnte Medlemmer, skal endvidere een af Stadens 32 Mænd, som Vi dertil ville

udnævne, have Sæde i Brandcommissjonen i Kjøbenhavn.

§. 2.

Af de under Brandcommissjonen henhørende Forsretninger skal det paaltgges sammens første Medlem og Brandmajoren særligen at varetage Alt, hvad der angaaer Brandcorpset og det egentlige Brandvæsen; Politidirecteuren, Alt Politiet vedkommende; Brandmajoren og Stadsbygmesteren, Alt, hvad angaaer Bygningsvæsenet; Magistratspersonen og den af Borgersrepræsentanterne, som faaer Sæde i Commissjonen, Alt det Oeconomiske, og deriblandt Regnskabs- og Cassévæsenet.

§. 3.

Hvert enkelt Medlem af Commissjonen har for sit Sag at overtage de Pligter, som efter Instruxen tilkom det opsynshavende Medlem, og i Tilfælde, at Brandvæsenets Tary i een eller anden Henseende kan antages ei behørigen at være lagttaget, skal det eller de af Commissjonens Medlemmer, under hvis Sag og særdeles Forsorg et saadant Aliggende henhører, og som ei herpaa har hendraget Commissjonens Opmærksomhed og gjort Sagen behørigen til Gjenstand for Commissjonens Forhandlinger, herfor staae til Ansvar. Er Sagen derimod bleven Gjenstand for Commissjonens Forhandlinger og der behørigen foredraget af det enkelte vedkommende Medlem, skulle Commissjonens samtlige Medlemmer, som i den fattede Bes-

lutning have været enige, staae til Ansvar for samme,

§. 4.

Politiedirecteuren har at modtage de indkomne Sager og henvise enhver Sag til den af Commissiøns Medlem, som den, i Følge hans Sag, vedkommer. Men, hvis der i denne Henseende skulde opstaae noget Spørgsmaal, bliver det Politiedirectorens Pligt, at forelægge Commissiønen in pleno dette Spørgsmaal til Afgjørelse efter Pluralitet.

§. 5.

Det paalægges herester den under Commissiønen ansatte Casseret til Btryggelse for Oppebørsterne at stille Sikkerhed for 4 a 5000 Rbdlr. Selve efter Commissiøns nærmere Bestemmelse, hvilken Sikkerhed bør bestaae i Deposition af Kongelige Obligationer.

Derefter 26.

Fortsettelse af Efterretningerne om ledige geistlige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.

(See Coll. Tid. for b. A. No. 54, Side 694.)

315) Undsager Sognefald i Ribe Stift, er, efter gammel Ansætning, anslaaet til 200 Rdlr. I sidste Beretning ere Indtægterne angivne saaledes: Tienden af Sognets 182 Tdr. 1 Skp. 2 Fdkr. Harts Korn er, efter frivillig Forening, omtrent 60 Tdr.

Rug og 28 Edr. Byg; af Konæctienden, som eies af Beboerne, svares aarlig til Præsten 5 Edr. Rug; af Mensalgods findes en Mølle paa Præstegaardens Grund af Møllefyld 3 Edr. 1 Skp. 2 Fdkr., der er bortarvefæstet og vedligeholdes af Beboeren, som ogsaa selv svarer Skatterne, og giver i aarlig Afgift til Embedet 10 Edr. Rug; Smaaaredfel anslaaes til omtrent 10 Rbdlr. Sølv; Offer og Accidentier udgjøre omtrent 100 Rbdlr. Præstegaarden staaer for Hartkorn 4 Edr. 6 Skpr. 3 Fdkr.

(Fortsættes.)

Fortsættelse fra forrige Nummer af Indberetning om den indbyrdes Underviisnings Methodes Indførelse i forskjellige Skoler.

I Sønderbye, Haarbye, Søholm, Flernløse, Voldstoste, Thurup, Ørsted, Aborre, Ørsløv, Gamborg, Clauslunde, Weilbye, Fjølsted og Nørreaabye Skoler, efter Indstilling af Amtmanden over Odense Amt og Amtsprovst Holm.

I Østerbye Skole paa Fejø, efter Indstilling af Maribo Amtsskoledirection.

I Høirebye Skole paa Lolland, efter Indstilling af Maribo Amtsskoledirection.

I Hygom og Haue Sognes tvende Hovedskoler, efter Indstilling af Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Provst Lind.

Under Rentekammeret: Den 20de Septbr. er Procurator M. Hansen, som Landvæsens: Commis: sair i Viborg Amt, forundt Kammerraads Rang efter Rangforordningens 7de Klasse No. 2. Den 11te Octbr. A. F. L. Martin udnævnt til Assistent ved den særvilse Handel.

Under General-Toldkammer: og Commerce-Collegiet: Den 2den Aug. er Auditeur og advocatus regius paa St. Croix, S. A. Wille, efter Ansøgning i Naade entlediget fra disse Embeder. Den 17de Sept. er den for affediget Capitain-Lieutenant af Søes: Staten, L. J. Nohde, under 20de Novbr. 1821 udfærdigede Bestalling som Havnemester paa St. Thomas ombyttet med en nye Bestalling for ham, som Havnemester sammesteds. Den 27de, Overkrigscommis: sair A. E. Frecse til Told:Controleur i Oldesloe.

Under Admiralitetet: Den 23de Octbr. er Premierlieutenant S. L. Tuxen udnævnt til Capitain: lieutenant, og Secondlieutenant P. E. Bruun til Premierlieutenant; Studiosus juris E. N. N. Esildsen udnævnt til Copiist i Admiralitets: Contoivet.

Under Directionen for Universitetet og de Lærde Skoler: Den 27de Septbr. er Lieutenant i Artilleriet, Magister H. G. v. Schmidten, beskikket til Lector i Mathematick ved Kjøbenhavns Universitet. Den 4de Octbr. Profesfor ordinarius i Stats:Deconomiien ved Kjøbenhavns Universitet, C. Oluffen, udnævnt til Assesjor Consistorii.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 57. Den 12te November 1825.

Trykt i det Kongl. Baisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schaubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Censur-
collegium.

L o v g i v n i n g.

Fra det Kongelige Rentekammer er under 18de Octbr.
udsærdiget følgende Placat:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vittrekligt: Det skal herefter i Almindelighed være forbudt de af Vore Embedsmænd i Vort Rige Danmark, saavel civile, som militaire, der ifølge Anordningerne ere berettigede til Frikjørsel, efter privat Overeenskomst med vedkommende Uegtypligtige at modtage Vederlag, enten i Penge, eller andre Præstationer, i Stedet for Besor- dring in natura. Dog kan Tilværelse til Fortening om saadant Vederlag ventes meddeelt fra Vort Rentekam- mer, som Vi derhos allernaadigst have bemyndiget til, efter Omstændighederne, at tilstaae eller nægte Appro-

bation paa-bemeldte Foreninger. For Overtrædelse af ovenstaaende Forbud skal Enhver, som befindes dert at have gjort sig skyldig, dog uden at saadanne aggraverede Omstændigheder ere tilstede, som ifølge den gjeldende Lovgivning medføre anden og højere Straf, hver Gang bøde fra 20 til 100 Rddlr. Sølvtil Amtets Fattigkasse.

Hvorefter de Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet, ic.

Den 26de S. i Jagtforordningen for Danmark af 18de April 1732 befaler: at alle, som boe paa Bøndergaard og i de smaae Kjøbstæder, som ere omgivne af Kongens Vildbane, skulle binde deres Hunde og at de ikke maae holde løse Hunde, som ere saa store, at de kunne tilføie noget Slags Vildt Skade, hvorhos det tillades Jagtbetjentene eller andre, som have Jagtsfrihed, at ihjelskyde saadanne løse Hunde paa Mark eller i Skov, paa Landsbye Gaderne eller udenfor de smaae Kjøbstæder i Kongens Vildbane, og skal derhos Eieren betale for Skuddet 1 Rk.

Amtmanden over Bornholm har imidlertid i en til Cancelliet indkommen Skrivelse bemærket, at hyppige Klagemaal indløbe over Mængden af løsgaaende Hunde paa bemeldte De, saavelsom over den Skade disse anrette, ikke blot paa Vildtet, men fornemmelig

gen paa løsgaaende Lam, især paa Fælleder og Udsmarker. De Vidler, som efter den ovenangførte § kunne anvendes for at hæmme denne Uorden, ere, efter hvad Amtmanden har oplyst, ikke tilstrækkelige der paa Den. Han har dessaarsag for, saavidt mueligt, at afsværge denne Uorden og den deraf flydende Skade for Vildtet og for de Privates Faareflokke, foreslaaet at forbyde alle og enhver der paa Landet, under en Mulct efter Politierettens Bestemmelse, fra 1 til 3 Riddr Sølv, at lade deres Hunde gaae løse undtagen forsaavidt den Jagtberettigede har dem med sig paa Jagten, hvorhos Amtmanden formeente, at det til desto bedre Overholdelse af denne Befaling, tillige kunde foreskrives, at den dicterede Mulct maatte tilfalde Angiveren.

Da det Kongelige Rentekammer intet sandt mod Forslaget at erindre, og Cancelliet, efter hvad Amtmanden yttrede, maatte ansee dets Sværksættelse hensigtsmæssig, saa indstilledes allerunderdanigst:

”at det under en Mulct efter Politierettens nærmere Bestemmelse fra 1 til 3 Riddr. Sølv, som tilfalder Angiveren, maatte forbydes alle og enhver paa Landet paa Bornholm at lade deres Hunde gaae løse omkring, undtagen naar Jagtberettigede have dem med sig paa Jagten.”

Paa denne Cancelliets allerunderdanigste Indstilling, som Hs. Majestæt allernaadigst bifaldt, er under

2den Novbr. fra Cancelliet udsærdiget Rescript til Amtmanden over Bornholm.

Den Kongelige vestindiske Regjering har i en til Cancelliet indkommen Skrivelse andraget, at det sædvanlige Varsel som gives Parter, der indkaldes til at møde for Forligelses-Commissionerne paa de danske vestindiske Øer, nemlig Aftensvarsel, i mange Tilfælde er alt for kort, hvorved flere Uleiligheder skulle opstaae, der ved en Forlængelse i Varslet, formentligen vilde kunne afhjælpes. Da desuden Forligelses-Commissionen holdes i Kjøbstæderne og Jurisdictionernes Landdistrict henhører under samme, saa synes et længere Varsel saa meget mere nødvendigt, og Regjeringen har derfor, i Overeensstemmelse med Pluraliteten af de vedkommende underordnede Embedsmænd, indstillet, at Varselstiden, i Lighed med hvad der for Danmark ved Rescript af 11te Octbr. 1799 er fastsat, maatte forlænges til 4 Dage.

Cancelliet fandt og, at Aftensvarsel siindom kunde være noget knapt til at give den Paagjeldende Leilighed til at ordne sin Tid, saaledes, at han kan møde efter Indkaldelsen, eller i al Fald faae en paalidelig Mand besuldmægtiget til at give Møde paa hans Vegne. Analogien af Rescriptet af 11te Octbr. 1799 var og saa meget mere anvendelig, som det og høre Landdistricter under de i Kjøbstæderne etablerede Forligelses-

Commissioner. Det syntes saaledes passende, at Bar: stet, for hvilket Forordningen af 7de Decbr. 1798 ikke foreskriver nogen bestemt Tid, blev, i Overeensstemmelse med hvad de locale Auctoriteter fandt gavnligt, bestemt til 4 Dage.

Da Cancelliets, i Overeensstemmelse hermed, gjorde allerunderdanigste Indstilling vandt Ks. Majestæts Befald, saa er under 2den Novbr. sidstleden herom udsærdiget allerhøieste Rescript til Regjeringen over de vestindtske Der.

Blandede Efterretninger.

I Anledning af en Forespørgsel, om ikke et Auctionsfjæde i og for sig er nok til at godtgjøre, at Reglerne i Placaten af 22de April 1817 ere iagttagne, og til saaledes at erholde de Prioriteter udslettede, som ikke blive dækkede ved Auctionsbølsbet, har Cancelliet ved Skrivelse af 5te Novbr. til Vedkommende yttret: at ligesom det hidtil ikke er foreskrevet, at Ekjødet skal indeholde nogen særlig Bemærkning desangaaende, saaledes kan det heller ikke deraf, at Auctionen er fremmet, sluttes, at den i ovenstaaende Placat bestemte Fremgangsmaade er brugt, siden denne kun er nødvendig for den, som ønsker at faae de Prioriteter, som ei ere blevne udbetalte, udslettede uden Pante Obligationernes Forevisning og Qvittering, hvoraf følger, at Auctions=Forvalteren ingenlunde, for at fremme Auctionen, har at forviise sig om hiin Fremgangsmaades Iagttagelse. Da det imidlertid i og for sig

ikke er upassende, at et Auktionsskjøde indeholder Oplysning om, at foregaaende Bekjendtgjørelser af Salget, ifølge Placaten af 22de April 1817 have fundet Sted, naar dette har været Tilfældet, ligesom overflødige Formaliteter og dermed forbundne Udgifter for Vedkommende vilde derved forebygges, har Cancelliet ved et Circulaire af s. D. til samtlige Amtmænd i Danmark givet vedkommende Auktions-Directeurer det fornødne Paalæg. Bemeldte Circulaire er saaledes lydende:

”For at forebygge den Uleilighed og de Udgifter, det for Vedkommende medfører efter Auktioner over faste Eiendomme, hvort flere Panthavere ere prioriterede, at maatte, forinden senere Prioriteter, der ikke af Kjøbesummen blive fyldestgjorte, kunne udslættes, erhverve særskildt Attest om, at den Fremgangsmaade er iagttaget, som, efter Placaten af 22de April 1817 er nødvendig for at erholde sliq Udsettelse, skulde Man tjenstligst anmode (Tit.) om at tilkjendegive vedkommende Retsebetjente i deres Embeds-District, at de herefter i de Auktionsskjøder, der udfærdiges paa slige Eiendomme, have udtrykkeligt at anmærke, at bemeldte Fremgangsmaade er iagttaget, naar dette for dem er documenteret.”

Fortsættelse fra forrige Nummer af Indberetningerne om den indbyrdes Underviisnings Methodes Indførelse i forskjellige Skoler.

- I Frederiksborg Slots-Meatheds Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Frederiksborg Amt og Provst Borch.
- I Vester-Ende og Vadshol Skoler, efter Indstilling af Amtmanden over Ribe Amt og Amtsprovst Hørboe.
- I Kønneberg, Nørtjeret, og Hæstrup Skoler, efter Anbefaling af Amtmanden over Hjørring Amt og Provst Obel.
- I Borgereskolen i Storeheddinge Kjøbstad efter Indstilling af Amtmanden over Præstø Amt og Amtsprovst Vogh.
- I Mælbye Skole, efter Indstilling af Amtmanden over Frederiksborg Amt og Provst Wedel.
- I Sønderløse Skole, efter Anbefaling af Amtmanden over Odense Amt og Amtsprovst Lütken.
- I Vester-Ulslev Skole, efter Indstilling af Maribo Amtsskole-direction.

(Fortsættes.)

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Herredsfoged og Skriver-Embedet i Aars og Sleth Herreder, samt Birkedommer- og Skriver-Embedet i Løgstør. Til Formanden i Embedet svares 200 Rbdlr. Sølvs Pension.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 4de Nov.

er Herredsfoged og Skriver i Mars og Sleth Herreder samt Viskedommer og Skriver i Løgstør, Cancellie: raad J. Scharling, i Naade og med Pension entlediget fra bemeldte Embeder.

Under det Slesvig, Holsten = Lauenborgske Cancellie: Den 25de Octbr. er Præst i Coldenbitel i Landskabet Eiderstedt, H. Peters, beskiftet til Diaconus ved Mariæ Kirken i Flensborg. Den 1ste Novbr. Candidaterne i Lovkyndigheden E. L. E. Steermann i Husum, Secretair ved Amtshuset i Apenrade, J. Carstens af Süderstapel, J. J. Mohr af Neuenkirchen i Landskabet Nordre-Ditmarsken, W. Womsen af Fahretost i Amtet Tøndern og A. E. Voë af Cappeln, til Underretsadvocater i Hertugdømmene Slesvig og Holsten; Organist ved Slots- og Garnisonskirken og Stadsmusicant, G. J. L. Selmer, i Glückstadt, efter Ansøgning i Naade entlediget fra hans Embede, og Musicus E. E. J. Semler igjen i hans Sted beskiftet til Organist ved bemeldte Kirke i Glückstadt og til Stadsmusicant.

Rettelser.

I Col. Tid. for forrige Uge, Side 734 hvor er anført, at den for afflediget Capitainlieutenant Rehde udfærdigede Bestalling som Havnemester paa St. Thomas, er ombyttet med en nye Bestalling som Havnemester sammesteds; læs istedet derfor: ombyttet med en nye Bestalling som Havnecapitain sammesteds.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 58. Den 19de November 1825.

Trykt i det Kongl. Baskenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g .

Fra en Godsbesidder havde Cancelliet modtaget en Forespørgsel, om det ikke, naagt det er forbudt Landsbye-Smedene at arbejde for Kjøbstæderne, kunde være Smedene paa Godset tilladt, at forfærdige Svingplove, ogsaa for Kjøbstæde-Indvaanerne, eftersom ingen Smed i Kjøbstæderne i Omegnen hidtil havde kunnet forfærdige saadanne. Det blev derhos anført, at da det er Enhver tilladt at forfærdige Leer og Skjærknive til Salg, burde det formeentligen og være Enhver tilladt, at forfærdige til Salg de omhandlede Svingplove, da disse ere et nyt og endnu sjældent Agerdyknings-Medskab, hvis almindelige Udbredelse burde søges fremmet. Cancelliet fandt, at det fortjente en Overveielse, om ikke en almindelig Tilladelse til at forfærdige og falholde saavel Svingplove som andre Agerdyknings-Medskaber kunde være at tilraade. Skjændt

Kjøbsted:Haandværkerne i Almindelighed kunne formodes at besidde nok saa stor Dueltighed som Landsbye:Haandværkere, kan det dog let hände, at en eller anden Landboer, eller nogen, der ellers ei kvalificerer sig til Borgerskab paa noget Haandværk i en Kjøbstad, kan have større Øvelse i at forfærdige Agerdyknings:Redskaber, hvortil der in specie paa Landet er bedre Leilighed, og hvor en Saadan ofte kan understøttes ved Veiledning af duelige Agerdykere. Det er desuden neppe almindeligt, hverken hos Kjøbsted: eller Landsbye:Smiede, at besidde Dygtighed i dette Slags Arbeide, men Enkelte gives der dog uden Tvivl, og snarere paa Landet end i Kjøbstæderne, som have erhvervet denne Færdighed, og det turde være vigtigt for det Almindelige, at disse Enkelte ikke hindres i at affætte deres Arbeide.

Da Sagen syntes at kunne være af Bigtighed for Agerdykningen har Cancelliet indhentet det Kongelige Landhuusholdnings: Selskabs Betænkning over samme.

Dette har ikke alene bekræftet de omhandlede Svingploves Fortrinlighed, men ogsaa yttret, at det er særdeles vanskeligt, ja næsten umueligt, at erholde de nyere Slags Agerdyknings:Redskaber forfærdigede, ja endog blot istandsatte, af Haandværkerne saavel i Kjøbstæderne som paa Landet. Selskabet, som havde anført, at det i adskillige Aar af sammes egne Fonds, og i det sidste efter allerhøieste Befaling, for Hs. Majestæts Regning, har maattet lade forarbeide et be-

tydeligt Antal af Pleve og andre Landbrugs-Medfæber, androg derfor paa, at det maatte være Enhver, uden Undtagelse, som kunde forfærdige gode Agerdyknings-Medfæber, tilladt, at forfærdige og istandsætte dem ligeledes for Enhver uden Undtagelse.

Cancelliet var med det Kongelige Landhuusholdnings-Selskab enig i, at det vilde være ubilligt og skadeligt, at der, for at begunstige Kjøbstæd-Haandværkere, for hvilke Affætning af Agerdyknings-Medfæber dog ikke kan være nogen betydelig Gjenstand, skulde lægges Hindringer i Veien for gode Agerdyknings-Medfæbers Udbredelse, og da de samme Grunde, som have motiveret den ovenangførte Undtagelse fra den almindelige Lovgivning, med Hensyn til Forarbejdelsen og Forhandlingen af Leer og Skjærekulve, hvilke Landboerne, til enhver Tid, kunne affærte til Kjøbstæd-Indvaanerne, som ville bestille fligt Arbejde hos dem eller kjøbe det i deres Huse, syntes at tale for en Udvidelse heraf til alle Slags Agerdyknings-Medfæber, saa indstillede Cancelliet allerunderdanigst:

”at den ved Forordningen af 22de Octbr. 1794, §. 1, givne Tilladelse for Alle og Enhver i Kjøbstæderne og paa Landet, med Massiner, saavelsom ved Haandarbejde, at tilvirke og forfærdige Leer og Skjærekulve, samt forhandle samme i store og smaae Partier, saavel i deres egne Huse, som ved offentlige Markeder, maatte udvides til alle til Agerdykningen henhørende Medfæber.”

Denne Indstilling vandt Hs. Majestæts Aller-

hvieste Bifald, og sammes Indhold er derpaa kundgjort ved en Cancellie-Placat af 17de d. M.

Cancelliet har taget under Overveielse, hvorvidt Forordningen af 2den April 1817, angaaende hvorledes der skal forholdes med forladt Arv og med de Summer der paa Skifte udlægges til Creditorer og ikke af disse affordres inden Skiftet slutes, kunde anvendes i Island, og har Collegiet i denne Anledning indsendt Hentet Betænkning fra samtlige Amtmænd sammesteds, betræffende de Modificationer, der i al Fald maatte fastsættes, ved denne Anordnings Udvidelse til bemeldte Land. Efterat Amtmændenes Betænkninger vare indkomne, har Cancelliet ligeledes om denne Sag brevet med det Kongelige Rentekammer og med Directionen for Fonden ad usus publicos, og efter hvad af disse Auctoriteter er bemærket, formeente Cancelliet, at den, i ommeldte Anordnings 2de §. indeholdte Begunstigelser, i hvis Følge den fraværende Arvings Børn, Forældre eller Sødskende, efter 15 Mars Forløb, uden videre Beviisførelse om hans Død kunde erholde Arven udbetalt, ogsaa burde tilstaaes Indbyggere paa Island, ligesom samme iøvrigt er tilstaaet, hvortilmod der saameget mindre fandtes Anledning til ligesrem at andrage paa nogen Udvidelse af den Forordning, Forordningens 1ste §. har gjort i de tidligere for Danmark gjeldende Bestemmelser, som endnu intet Overformyndetie paa Island er organiseret. Det er desnaarjag foreskrevet, at flige i rede Penge udlagte

Arvelodder maatte indbetales i den Kongelige Islandffe Fordebogs-Casse, hvilket Forslag, som ogsaa af det Kongelige Rentekammer i det Hele er bifaldet, Cancelliet ikke kunde andet end finde tilraadeligt, og da Capitaler ikke derfra kunde forrentes, har Directionen for Fonden ad usus publicos, i det Tilfælde saadant maatte bifaldes, derhos lovet, at ville efter nærmere Opgivende modtage flige i Island faldne Arvemidler, efter at de først, som ovenansørt, ere indbetalte i Fordebogs-Cassen, og dernæst drage Omsorg for, at de derefter af bemeldte Fond forrentes. Med forestaaende Modificationer troede Cancelliet saaledes allerumderbanigst at burde indstille, at de 2de første §. i Forordningen af 2den April 1817, ved allrhøieste Rescript gjøres gjeldende for Island, med Tilføttende af den i samme Anordnings 3die §. indeholdte Bestemmelse, at Arven ikke uden Beviis om den Udeblevnes Død, maatte udbetales inden 15 Mar til andre end Arvingen selv, med mindre Hs. Majestæts allerhøieste Tilladelse, gennem Cancelliet, maatte i enkelte Tilfælde dertil være erhvervet.

Hvad dernæst betræffer de, i den paafølgende 4de §. af ostmeldte Forordning omhandlede Tilfælde, hvor den udeblevne Arving ikke efterlader Børn, Forældre eller Sødsfende, da var Cancelliet, efter hvad i denne Anledning af Amtmændene var bemærket, med det Kongelige Rentekammer enigt i, at ingen nærmere Bestemmelse herom, forsaavidt Island angaaer, kunde anses fornøden, end den som indeholdes i aller-

høieste Resolution af 7de Febr. 1780, der allerede sammesteds er gjort gjeldende. Om Anvendeligheden af Forordningens 5te §, der indeholder Regler for Udbetalingen af de i Fonden allerede modtagne Capitaler, kan Spørgsmaal ikke opstaae, da ingen saadanne Capitaler fra Island fandtes at indestaae i Fonden. Hvad derimod angaaer Udbetalingen af Arvelødsder, som herefter i Fonden maatte vorde indbetalt, da formeentes, at det, naar intet særskilt desangaaende bestemmes, maatte ansees som en Selvfølge, at saavel Capital som Renter bør erlægges enten i Rigsbankpenge Repræsentativer eller rede Sølv, alt ligesom Arven er indbetalt i førstnævnte eller i sidstnævnte Valuta.

Fersaavidt endelig Forordningen af 2den April 1817 i §. 6 og 7 har fastsat, hvorledes der bliver at forholde, naar en Arving, som har mødt under Skistes Behandlingen, ikke melder sig for at modtage Arven, samt derhos i §. 8 bestemt, at Summer, der paa Skiste udlægges Creditorer, og af disse ikke affordres inden Aar og Dag, ligeledes skulde indbetales til Fonden ad usus publicos, da sandt Cancelliet ikke tilstrækkelig Anledning til at andrage paa, at disse, hverken i Landsloven eller i Resolution af 7de Febr. 1780 indeholdte Bestemmelser udvides til Island, hvor der, efter de indhentede Erklæringer, kun sjelden vil blive Spørgsmaal om sammes Anvendelse, og hvor de i al Fald lettelig, som en Følge af de locale Forhold, kunde affedkomme mere Vidtløstighed og Uleilighed end Nytte.

I Henhold til forestaaende, har Cancelliet fore-

laat Hs. Majestæt Saagen, og der er derpaa under Ide Nævnr. udsærdiaet følgende Rescript til Stiftamtmanden over Islands Stift, samt Amtmændene over Island's Bestier, samt Nord og Øster Amter:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. V. s. V. ! Vi give Dig hermed tilkjende, at Vi efter derom allerunderdånigst gjort Forestilling, samt i Betragtning af de Os af Vort danske Cancellie derhos foredragne Omstændigheder allernaadigst ville have fastsat som fremtidig Regel paa Vort Land Island, at den Arv, der paa Skifte udlægges en Arving, der ikke enten selv har mødt eller ladet møde under Skifte-Behandling, skal, ligesom det for Vort Rige Danmark er fastsat ved Vor allerhøieste Forordning af 2den April 1817, §. 2, hvis han ikke melder sig inden 15 Mar fra den Tid Arven faldt, for at modtage samme, uden videre Beviisfgrelse om hans Død, udbetales hans Værn, Forældre eller Sødskende, saafremt deslige Arvinger ere til, hvorved det bliver at iagttage, at Arven i det Dieblit de 15 Mar udløbe, betragtes som paa ny falden, og saavel med Hensyn til de paabudne Afgifter, som ellers i alle Maader behandles i Overeensstemmelse dermed; men at ikke deskomindre Arven, ligesaas vel i det Tilfælde flige Arvinger vitterlig findes, som i det modsatte, efter først at være indbetalt i den islandske Fordebogs-Casse, skal modtages i Konten ad usus publicos, som deraf svarer Rente 4 pCt. fra Modtagelsens Datum, hvad enten saa Arven udbetales til Arvingen selv, saafremt denne inden de befalede 15 Mar melder sig, eller den i Medhold af det Foransførte efter de 15 Mars Forløb udbetales til ovennævnte Arvinger, eller der under særdeles Omstændigheder skulde gjennem Vort Cancellie meddeles allernaadigst Bevilling til at Arven invod Sikkerheds Stillselse udbetales diise inden Forløbet af de 15 Mar.

Derefter, ic.

Blandede Efterretninger.

Under 12te d. M. ere Dr. Med. Professor J. D. Herholdt, Ridder af Dannebrog, Stabsmedicus ved Sø:Etaten, samt Dr. Med. Professor H. M. B. Klingberg, Stabschirurg ved Sø:Etaten, til lagte Ordre at tiltræde den til Koppe-; Epidemien's Standsning nedsatte Commission.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Sønderhoe og Hørsted Sognefald i Aalborg Stift, 205 Rbdlr.

Befordringer og Ufgang.

Under det danske Cancellie: Den 2den Nov. er Stiftsprovst i Ribe Stift, samt Aintsprøvt for Gjording, Malt, Sk.:ds. Vesterhorne, Østerhorne og Slags Herreder i Ribe Amt, og Sognepræst ved Domkirken i Ribe, Dr. Theol. C. D. Koefoed, beffikket til Biskop og Superintendent over Ribe Stift; residerende Capellan for Djerregrav, Aalum og Thannum Menigheder i Viborg Stift, J. Blicher, til Sognepræst for Borning, Nuorning og Hammershøi Menigheder i bemeldte Stift. Den 9de, Cancellieraad og Archivarius i Cancelliet, C. J. F. Hjorthøy, Cancellieraad, Contoirchef og Departements-Secretair i Cancelliet, P. E. Wilsø, Cancellieraad og Departements-Secretair i Cancelliet, F. Hammerich, udnævnte til virkelige Justitsraader; Cancellisterne i Cancelliet, P. E. C. Hammerich, F. Hjort, L. A. Bourgeois og E. Bang, udnævnte til Cancellie-Secretairer; Cand. juris F. A. Schönheider beffikket til succumerair Assessor i den Kongelige Landsoverret i Viborg.

Under det Slesvig, Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 8de Novbr. er Dr. juris P. D. E. Paulsen beffikket til Professor extraordinarius i Lovfyndigheden ved Universitetet i Kiel.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilgium.

No. 59. Den 26de November 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenh. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancekkie.

F o r g i v n i n g .

Fra det Kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium er under 1ste Novbr. udsærdiget følgende Placat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten:

Hs. Majestæt Kongen har, under 19de s. M., til authentisk Forklaring af den 125de S. af Toldforordningen, allernaadigst bestemt, at det skal være Toldbetjentene usformcent at foretage en General-Undersøgelse af alle mistænkelige Vogne, som de paa offentlige Landeveie antræffe, hvorved Vognene dog ikke maae aflæsses; derimod skulle Toldbetjentene være beføiede til at ledsage Vognene til det nærmestliggende Toldsted, og, dersom ved Estersynet findes uanglone Emballager eller Varer, da sammesteds at foranstaae dem anholdte.

Hvilket herved bekjendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

Fra det Kongelige danske Cancellie er under 22de d. M. udfærdiget følgende Placat.

Det har behaget Hs. Majestæt Kongen, paa allerunderdanigst Foreskilling fra Directionen for Studenterlevæsenet og Veterinairsskolen, under 19de Martii d. N., allernaadigst at resolvere saaledes:

”Vi ville allernaadigst, at det i Hillerød ved Forsordningen af 8de Maii 1795 fastsatte Præmierøde for Hingster maa indgaae fra næstkommende Aar af, og at derimod en 3die Hingstpræmie paa 20 Rbdlr. Sølvmynt, oprettes for alle Besigtelsessteder i Danmark.”

Hvilken allerhøieste Resolution herved bringes til almindelig Kundskab.

Blandede Efterretninger.

Ved allerhøieste Rescript til Biskoppen over Viborg Stift af 25de Octbr. 1805, blev det, ved daværende Vacance i Simestad, Hvilsum og Hvam Sognekald i Viborg Stift, iblandt andet allernaadigst fastsat, at Simestad Sogn skulde udgjøre eet Sognekald, indtil det ved indtræffende Vacance i Teftrup Sogn kunde henlægges dertil, og Hvam og Hvilsum Sogne et Sognekald for sig.

Ifølge ovennævnte allerhøieste Rescript har Hvam og Hvillsum Sogne siden den Tid udgjort eet Pastorat, og Tøstrup Sogn er senere bleven forenet med Simestad Sogn.

Da forhenværende Sognepræst for Hvam og Hvillsum Menigheder, Kruckow, er afgaaet ved Døden, har Biskoppen over Viborg Stift, ved at indsende det talleret Beretning over Embedets Indkomster, (der, foruden Præstegaardens Avling, udgjøre omtrent 120 Edr. Rug, 2¹ Edr. Havre og 43 Riddlr. i Penge, hvorfra nu gaaer, foruden Skatter og Afgifter, $\frac{1}{8}$ Deel i Pension til Kruckows Enke), tillige indstillet, at dette Kald maatte, paa Grund af dets Ringhed, nedlægges som særskilt Pastorat, og henlægges under Simestad Kald, imod at Tøstrup Sogn, der hidtil har været annekteret med Simestad, henlægges under Bognsild og Gislum Sognekald. Han har anført, at Localiteten taler for denne Forandring, og at saavel Sognepræsten for Simestad og Tøstrup Menigheder, som Sognepræsten for Bognsild og Gislum Menigheder, begge ere, formedelsf deres Embeders Ringhed, i yderst trængende Omstændigheder, og at de saaledes paa den bekvemteste Maade kunne erholde en Forsøgelse i deres Indtægter, hvortil de ere høiligt trængende.

I Anledning af dette Biskoppens Forslag har Cancelliet, med Hensyn til Sognebeboernes Tarv, indhentet Amtmanden over Viborg Amt, Stiftamtmand Schønhelders Betænkning. Af denne erfares det, at

Beboerne af Hvllsom Sogn, hidtil have havt fra 1 til $\frac{3}{4}$ og $\frac{1}{2}$ Mil til deres Sognepræst i Hvam, og at de ikke ville faae længere Wei, naar Præsten kommer til at boe i Simestad Sogn; hvorimod Hvam Sogns Beboere, der tilforn havde Præsten i Sognet, ved denne Forandring ville erholde omtrent $\frac{1}{2}$ Mil til Præsten. Hvad Annexet til Simestad Kald, nemlig Tesstrup Sogn angaaer, da ville dets Beboere ikke tabe noget ved at henlægges under Vognsild og Gislum Sognekald, da de ikke ville faae længere Wei til Gislum, hvor Præsten for disse Menigheder boer, end de have til deres nuværende Sognepræst. Stiftamtmanden formeente derfor ikke, at der med Hensyn til Sognebeboernes Bedste burde ansees at være saa betydelige Grunde imod den foreslaaede Forandring forhaanden, at denne, naar den ellers fandtes gavnligt, derfor burde tilfidesættes.

Cancelliet kunde efter Omstændighederne ikke andet end tiltræde Biskoppens Forslag som gavnligt og overensstemmende med nærværende Conjunctioner.

De Omstændigheder, som ere indtraadte siden 1805, gjøre det nu tilraadeligt at forandre den da trufne Indretning. Dengang vare Præsternes Kaar i det Hele meget bedre end nu; det Embede, der dengang gav en Mand rundeligt Udfomme, levner ham neppe nu det Allernødvendigste. Cancelliet anseer det derfor langt bedre, at 2 Embedsmænd kunne finde anstændigt Udfomme, end at 3 skulle nedtrykkes

af Næringsforger, i Cærdeleshed, naar det kan skee saaledes som her er Tilfældet, uden noget væsentligt Tab for Sognebeboerne. Vel vil herved blive indført Messesald i de tvende omhandlede Pastorater; men dette maatte Cancelliet ansee for et mindre Onde end at Præsten savner tarveligt Udkomme.

Det var isøvrigt en Selvfølge, at Sognepræsten til Simestad og Tustrup, der istedet for det sidste Sogn erholder Hvam og Hvilsom Sogne som Annexer, for Fremtiden udreder de paa det Kald, som nu forenes med Simestad hvilende Byrder.

Cancelliet indstillede saaledes allerunderdanigst:

”at Hvam og Hvilsom Sognekald i Viborg Stift maatte nedlægges som særskilt Pastorat, og Sognene henlægges som Annexer til Simestad Kald, imod at Annexet til sidstnævnte Kald, Tustrup Sogn, forenes med Bognsild og Gislum Sognekald, i hvilke tvende combinerede Kald Messesald bliver at indføre.”

Hvilket Hs. Majestæt allernaadigst bifaldt, og der er derpaa under 11te Novbr. desangaaende udsærdiget Rescript til Biskoppen over Viborg Stift.

Den 19de Novbr. er fra Cancelliet afgaaet følgende Circulaire til samtlige Amtmænd samt Grever og Baroner i Danmark:

”Da det oftere indtræffer, at saadanne Bygninger,

hvorpaa Hæstelsen til Nationalbanken endnu hviler, nedbrydes og bortselges, hvorefter Bygningstomten overdrages anden Mand i Eie, uden at Bankhæstelsen indskrives eller derfor have nogen Sikkerhed, saa har Directionen for Nationalbanken til Cancelliet hentskillet, at de fornødne Forholdsregler maatte træffes til Betyggelse for Banken, som ved denne Fremgangsmaade udsættes for at lide Tab."

Cancelliet skulde i denne Anledning tjenstligst anmode (Tit.) om behageligst at vilde paalægge vedkommende Embedsmænd i Deres District at paasee, at Bankens Fordring ikke tabes ved hæstelsespligtige Bygningers Nedbrydelse og Bortflytning, der ikke bør tilstædes forinden saavel Hæstelsen som Renterne deraf ere blevene fyldestgjorte.

Fortsettelse fra forrige Nummer af Indberetningerne om den indbyrdes Underviisnings Methodes Indførelse i forskjellige Skoler.

I Skovbye Skole, efter Anbefaling af Skoledirectionen for Falster.

I Stabye Sogns faste Skoler, efter Indstilling af Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Provst Lind.

I Skjern, Hemmeth, Sønder-Bium, Tarm, Nørre-Bork, Gjellerup, Birk og Sunds Hovedskole, efter Indstilling af Amtmanden over Ringkjøbing Amt og Amtsprovst Frost. (Fortsettes.)

Den 22de Novbr. er fra Cancelliet expederet et Circulaire til samtlige Landmilice-Sessioner i Danmark, saa lydende:

Hs. Majestæt Kongen har under 6te d. M. als lernaadtgst bevilget, at de Reserver, som ved de aarlige Landmilice-Sessioner udfkrives for at besætte de ved Livgarden til Hest imellem Sessionerne indtræffende tilfældige Vacancer, maae indkaldes af Garden for at bruges til Hestevartning, samt Stald og Brandsvagt indtil de i det paafølgende Aars 20de Junii kunne komme i Exercerškolen med de øvrige Recrutter, og har Allerhøiøstsamme derhos bestemt, at den allers høieste Resolution af 16de Maii s. A., communiceret samtlige Landmilice-Sessioner under 1ste Junii næste efter, skal forandres derhen, at Garden er bemyndiget til at indkalde Reserver til den Tid, de behøves til tilfældige Vacancers Besættelse, og at slige indkaldte Reservers Tjenestetid skal, ligesom de øvrige Garderes, være fulde 6 Aar, og regnes fra den Dag af, da de toges til Tjeneste ved Garden, og følgelig først paa samme Dag efter 6 Aars Forløb meddeles dem Affsed.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 11te Nov. er Sognepræst for Simestad og Tøstrup Menigheder i Viborg Stift, N. Dreier, beskicket til Sognepræst for Simestad, Hvam og Hvilsom Menigheder; Sognepræst for Vognsild og Gislum Menigheder i Viborg Stift, J. Volder, til tillige at være Sogne

præst for Tøstруп Menighed. Den 16de, Cand. Theol. C. E. Grove til Sognepræst for Østerhornum Menighed i Viborg Stift. Den 18de, Landphysicus paa Bornholm, D. F. Eschricht, efter Ansøgning i Naade entlediget fra det ham sammesteds anbetroede Landphysicat.

Under Rentekammeret: Den 25de Octbr. er forhenværende Skovrider og constitueret Oversørster ved Grevskabet Laurvig's Skove, S. M. Børnsen, udnævnt til Skovrider ved det 1ste Kjøbenhavnske Skovdistrikt; forrige Colontebestyrer i Grønland, A. Heilmann, udnævnt til Kammerraad; Landvæsens-Commissair Nvistgaard tilladt at udtræde af Tiende-Commissionen for Nøeskilde District, og Forvalter ved det Staden Kjøbenhavn tilhørende Vidstrup Gods, E. Albrecht, samt Procurator G. Friis i Nøeskilde igjen udnævnte til Medlemmer af bemeldte Tiende-Commission; fornævnte Forvalter Albrecht, som Landvæsens-Commissair i Nøeskilde Amt, er derhos forundt aabent Brev paa at have Kammerraads Rang efter Rangforordningens 7de Klasse No. 2.

Under General-Toldkammer- og Commerces-Collegiet: Den 18de Octbr. er Toldbetjent i Sønderskappel N. Schmidt forundt Prædicat af Controleur. Den 1ste Novbr. Major og Procurator J. M. Marsgens befuldmægtiget til Auditeur og advocatus regius paa St. Thomas. Den 8de, Kirkeværge ved Garnisons Kirke, E. Waage Petersen, til Hof-Agent med Rang No. 4 i 6te Klasse af Rangforordningen 14de Octbr. 1746.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 60. Den 3die December 1825.

Trykt i det Kongl. Høiſenh. Bøatrukkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandſe Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

Efter Møllernes Laugkartikler af 15de Jan. 1584 §. 5. var Møllelønningen i Kjøbenhavn for Rug og Hvede 10 §. og for Malt 4 §. pr. Tønde. Siden blev den ved Placat af 2den Octobr. 1754 for Maling og Sigting bestemt for Hvede til 2 Mk. 8 §. og for Rug til 1 Mk. 12 §. pr. Tønde. Derefter findes den først fra Aaret 1804 at være forhøiet og det kun paa Tid. Den blev nemlig ved Raadsstueplacat af 30te Novbr. samme Aar, for eet Aar, bestemt til 20 §. pr. Tønde Hvede, som males grovt; og for hver Tønde Rug, som sigtes, til 36 §.; hvorimod det isøvrigt skulde forblive ved de forhen gjeldende Regler, i særdeleshed hvad grov Maling af Rug og Sigting af Hvede angik. Ved Placat af 17de Jan. 1806 blev

den fornævnte Forhøielse for grov Maling af Hvede og Sigting af Rug atter bevilget indtil Udgangen af 1806, hvorhos det blev gjentaget, at det i Hensende til Rug, som males grovt, skulde forblive ved Løngartiklerne af 15de Jan. 1684. Ved Raadstue-Placat af 25de Febr. 1807, blev det tilladt Interessenterne i Møllerslauget i Kjøbenhavn, indtil Aaret 1808, at lade sig betale, for at male og sigte 1 Tønde Hvede 3 Mk., for at male og sigte 1 Tønde Rug 2 Mk. 12 β .; for at male en Tønde Rug grovt til Meel 20 β ., og for at male en Tønde Hvede til Skraae, lige Mølleløn. Derhos blev Kjørelønnen bestemt til 4 β . pr. Tønde. I de senere Aar blev, under Courantsedlernes forringede Værdie, Taxten idelig forhøiet. Men efter Pengevæsenets Forandring ved Forordningen af 5te Jan. 1813, blev Møllernes Taxt bestemt i Rigsbankpenge, først ved Rescripter af 22de Jan. og 6te April s. A. kundgjorte ved Placaterne af 2den Febr. og 13de April, men siden ved Rescript af 22de Junii 1813, (Placat af 28de s. M.) der bestemte den til et saa høit Beløb som det, der ved Omsætning efter Myntsoden udkommer af den i 1807 satte interimistiske Taxt; hvorhos der endda paa enkelte Artikler blev tilstaaet en yderligere Forhøielse, da Betalingen for Maling og Sigting af 1 Tønde Rug, som efter sidstnævnte Taxt betales med 2 Mk. 12 β ., der, efter Myntforholdet, vilde udgjøre 4 Mk. 6 $\frac{1}{2}$ β .; i Betragtning af at dette Slags Sig-

ning medfører samme Arbejde og Slid paa Værket, som Hvedes Sigtning, blev, som for denne, fastsat til 4 Mk. 12 $\frac{1}{2}$ Sølv, ligesom Kjørslønnen, istedet for de i Rescriptet af 1807 fastsatte 4 $\frac{1}{2}$, der svare til 6 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ Sølv pr. Tønde, blev bestemt til 8 $\frac{1}{2}$ Sølv. Ved allerhøieste Rescript af 20de Nov. 1816 blev endnu, i Betragtning af den høie Cours og de høie Kornpriser, hvorefter den Landsbyemøllerne for Grovmaling tilstaaede $\frac{1}{2}$ Deel af Kornet, oversteeg de 2 Mk. Sølv, der for lige Maling tilkom Kjøbenhavns Møllere, bevilget en interimistisk Forhøielse af 50 pCt., der i Overensstemmelse med allerhøieste Resolution af 30te Julii 1817, successive, som Coursen forbedredes, skulde bortfalde. Da dette forlængst er skeet, var bemeldte Tært af 1813 den gjeldende (see Coll. Tid. for 1816 Side 734.735, samt 1817 Side 702:704). Men nu var denne under den i de senere Aar foregaaede store Forandring i Pengeværdien og Kornpriserne, bleven usforholdsmæssig høi. Det Foranførte viser, at det først var under meget høie Priser, saavel paa Korn som paa andre Fornødenheder, at Møllerne i 1807 fik den Tært, som senere er blevet, og det med nogen Forhøielse, omsat i Rigsbankpenge Sølv.Værdie med Tillæg af 60 pCt., hvilken Om-sætning skeete paa en Tid, da der var og endnu længe blev en saare betydelig Forskjel imellem hiin Pengesort og virkelig Sølv, ligesom og de nominelle Kornpriser da vare meget høie.

Paa Grund heraf blev der nu fundet Anledning til Forandring i den anførte Tært for Møllerlaugets Interessentere. Dog sandtes det, at Tærten for de Kjøbenhavnsske Møllere, der aldrig directe har været bestemt i Forhold til Kornets Priser, ikke kunde med Hensyn til Grovmaling ned sættes til det, som Landsbyes Møllerne nyde for samme, der nu er saa betydeligt mindre end de i Rescriptet af 22de Junii 1813 bestemte 32 § . Sølv. Det blev isvrigt under de nærværende Omstændigheder antaget, at det bedste Middel til at faae en forholdsmæssig Maleløn indføre, vilde være, i det mindste til et Forsøg, aldeles at ophæve Tærten for Møllerlauget. Det formeentes derhos, at Tærtens Ophævelse vilde have til Følge, at Møllerne end mere bestræbte sig for en god Formaling, som da kunde bidrage til en større Ufsætning af Meel, samt at det med Høie kunde antages, at Møllernes tiltrækkelige Mængde og deres Trang til Erhverv vilde sikke Staden den fornødne Maling for billig Betaling, og hvis dette sidste, mod Formodning, ikke skulde blive Tilfældet, kunde derpaa let raades Vode, ved atter at sætte en nye og forholdsmæssig Tært. Heller ikke fandt man, at det ved Brødtærtens Sættelse kunde medføre nogen Uleilighed, at der ingen tærtmæssig Møllerløn fandt Sted, siden der dog altid vil danne sig en sædvanlig Betaling for Malingen, der endog vil være mere bestemt, end nogle af de vigtigere Factorer for Brødtærten, s. Ex. Korn- og Brændpriserne.

Cancelliet har derfor troet at burde andrage paa, at Taxten for Vællertlaugets Interessentere her i Staden indtil videre maatte høves.

Det har behaget Hans Majestæt allernaadigst at bifalde denne Cancelliets Indstilling, og der er dervaa under 22de Nov. desangaaende udsærdiget Rescript til Kjøbenhavns Magistrat.

Fra det Kongelige danske Cancellie er under 26de s. M. udsærdiget følgende Placat:

Directionen for Kjøbenhavns Brandforsikkring har underrettet Cancelliet om, at Brandforsikringen ved Udløbet af 3die Qvartal i indværende Aar har erholdt skadesløs Erstatning for de af Samme skete Forskud med paaløbne Renter, til Afbetaling af det ifølge allerhøieste Resolution af 12te Januarii 1806 af den Kongelige Kasse til Brandvæsenets bedre Organisation gjorde Laan. Som Følge heraf vil den samtlige Gaards og Huuseiere i Kjøbenhavn, til Dækkningen af ovenmeldte Forskud, ved allerhøieste Resolution af 12te Junii 1816 — hvilken Cancelliet ved Placat af 20de s. M. har bragt til almindelig Kundskab — paalagte Afgift ophøre fra 1ste Octbr. d. A. Hvilket herved kundgjøres til alle Vedkommendes Underretning.

Ledige Embeder.

Sognekalder til Domkirken i Ribe Kjøbstad, hvormed Stiftsprovstiet i Ribe Stift er forenet, 1000

Rbdlr. — Sognekalder til Frue Kirke i Kjøbstaden Aarhus og Anneret Aabye, 533 Rbdlr. — Jern: ved Vicepastorat i Ribe Stift, 70 Rbdlr. Kalder er iblandt dem, som allernaadigst ere forundte særdeles Lettelse i Skatter.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 23de Novbr. er Scheime:Legationsraad og 1ste Secretair i det Kongelige Departement for de udenlandske Sager, P. H. Friman, Ridder af Dannebrogen, samt af den Russiske St. Anna Ordens 2den Klasse og af den Preussiske røde Orns 2den Klasse, udnævnt til Conferentsraad. Den 25de Novbr., Sognepræst for Kongsted Menighed i Sjælland, H. C. Flemmer, Ridder af Dannebrogen, beskikket til Sognepræst for Stillinge Menighed i bemeldte Sjælland; Sognepræst for Bang og Thorup Menigheder, K. Munk, til Sognepræst for Klim, Thorup og Vuust Menigheder i Aalborg Stift, og tillige til at være Provst for Østerhan, Vesterhan og Hvetboe Herreder i samme Stift; Sognepræst for Dragstrup og Skallerup Menigheder i Aalborg Stift, J. Ivarsen, til Præst ved Sions Menighed i Tranquebar og tillige 1ste Missionair; Adjunct ved den lærde Skole i Randers, Cand. Theol. E. P. Christensen, til Sognepræst for Thorning og Lysgaard Menigheder i Aarhus Stift; Cand. Theologiæ, N. B. Welling, til Sognepræst for Nimtofte og Thostrup Menigheder i Aarhus Stift;

Land. Theologix C. Thorkildsen, til Sognepræst for Andsager Menighed i Ribe Stift; Procurator ved Viborg Lands-Overret, samt ved Underretterne i Viborg Stift, C. K. Diterstrøm, til tillige at være Procurator ved Underretterne i de øvrige Stifter i Nørre Jylland; Secretair og Procurator ved Underretterne i Lollands-Falsters Stift, J. S. M. Wagger, til Strandingscommissionair i Midsø, Jyske og Sønder Herreder paa Lolland.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 22de Novbr. er Herredsfoged i Karrherred, Tøndern Amt, Justitsraad G. L. Müller i Leef, beskicket til 2den Stadssecretair i Altona, og Præst L. M. Bjørnsen i Schads i Provstiet Tøndern til Præst i Høist i bemeldte Provstie.

Under Departementet for de udenlandske Sager: Den 18de Octbr. er Geheime-Legationsraad J. A. Ploeyen, Ridder af Dannebrogen, efter Ansøgning i Raade og med Pension entlediget fra sit Embede, som 2den Secretair i Departementet. Den 19de Novbr. i Anledning af den Kongelige Gesandt ved den tydske Forbundsdag, Geheime Conferentsraad Grev Eybens dødelige Afgang, surnumerair Deputeret i det Kongelige Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie, Baron C. F. F. v. Pechlin, Ridder af Dannebrogen, udnævnt til Kongelig befuldmægtiget Gesandt ved den tydske Forbundsdag; Kammerjunker A. C. Baron af Holsten, Ridder af Dan-

nebrogen, efter Ansøgning i Naade entlediget fra sin Post, som Legations:Secretair ved det Kongelige Gesandtskab i Berlin, og Legations:Secretair T. N. Stampe, efter Ansøgning, i Naade entlediget som fungerende Legations Secretair i Frankfurt am Main, for atter at indtræde i Departementet, og i Ansøgning heraf er surnumerair Cancellist i Departementet, Kammerjunker F. E. W. Löwenørn, udnævnt til Legations:Secretair ved det Kongelige Gesandtskab i Frankfurt am Main; Auscultant i det Kongelige Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie, H. Greve af Neventlow, udnævnt til Legations:Secretair ved Gesandtskabet i Berlin; den ved Departementet ansatte 3die Secretair, Geheime:Legationsraad J. H. Sack, Ridder af Dannebrogen, udnævnt til 2den Secretair i Departementet; den 4de Secretair i Departementet, Legationsraad J. Skrike, udnævnt til 3die Secretair, og den 1ste Cancellist i Departementet, Legationsraad A. E. Clauswig, udnævnt til 4de Secretair. Endvidere er 2den Cancellist i Departementet, Legations:Secretaire J. B. Hejde, udnævnt til 1ste Cancellist; den ved Gesandtskabet i Frankfurt am Main hidtil fungerende Legations:Secretair, T. N. Stampe, udnævnt til 2den Cancellist, og surnumerair Cancellist, M. P. Hvas, udnævnt til 3die Cancellist i Departementet; Volontair i Departementet, F. D. Greve af Neventlow, udnævnt til surnumerair Secretair i Departementet.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No: 61: Den 10de December 1825.

Trykt i det kongl. Børsens. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancelli.

L o v g i v n i n g.

Uagtet Lovgivningen ved Bestemmelserne i 4—4—2; Forordningen 21de Martii 1705; §. 17; og Forordningen 4de Octbr. 1799 har søgt at forebygge, at Fremmede, der indstrande paa de danske Kyster, ved ubillige Omkostninger paa Skibs eller Godsens Bjergning eller Bevaring skulle forurettes, har Cancelliet dog af enkelte Strandingstilfælde erfaret, at de dermed forbundne Omkostninger stundom stige til en uforholdsmæssig Høide, hvortil i enkelte Tilfælde det ubillige Sallarium, som Strandingscommissiionatrerne betegne sig, maas antages ikke lidet at bidrage. Denne Ulempe maatte det saad meget mere ansees fornødent at afhjælpe, som den forandrede Marids Forsatning synes at berettigede ham til det Offentliges fortknlige Omsorg;

og som dennes Forlegenhed eller Uvidenhed kun alt for meget giver Strandingscommissionairen Leilighed til at fremkomme med Fordringer, mod hvis Ubillighed den Strandede burde finde den samme Beskyttelse, som den, de anførte Lovgivninger hjemle ham med Hensyn til Godssets Vjergning og Bevarting.

At fastsætte en ubetinget Regel for Strandings-Commissionairens Salarium fandtes imidlertid ugjorligt. Vel er det Vjergedes Værdie, saavel efter Sagens Natur, som efter Analogien af de ovennævnte og flere Love, en vigtig Synspunkt, som herved bør komme i Betragtning. Strandingscommissionairen, der er ansat til Tjeneste for dem, der indstrande paa Danmarks Kyster, bør lade sig nøie med knap Betaling i de Tilfælde, hvor det Vjergede ei kan bære en rigeligere Betaling, imod at han, i de Tilfælde, hvor Værdien er af Betydning, faaer sit Arbeide bedre betalt. Men, da hans Arbeide dog langt fra ikke er det samme i alle Strandings Tilfælde, og det endnu mindre ligefrem staaer i et uforanderligt Forhold til Værdien, saa fandtes det dog, at Værdien ikke kan gjøres til den eneste Maalestof, men at, ved Siden deraf Arbeidets Beskaffenhed bør komme i Betragtning, hvilket og Analogien af Lovens 4—4—2 og Forordningen af 21de Martii 1705 §. 17 tilsiiger. Det anfaaes derfor rigtigst at bestemme, som Ordinarium, en vis procentvis Betaling, der dog burde være en ringere Quotient af de større end af de mindre Værdier,

men derhos, paa Grund af Arbeidets Beskaffenhed, at hjemle en Forhøielse eller Nedsættelse i den sædvanlige Betaling; dog at der for denne Forhøielse eller Nedsættelse sættes bestemte Grændser. Det saaes isvrigt af de under Sagen indhentede Erklæringer, at 4 prCt. af det Bjergedes Værdie hidtil har været et temmeligt sædvanligt Sallarium for Strandings-Commissionairen. Dette fandtes og, under de nyelig nævnte nærmere Bestemmelser, passende at kunne anordnes som ordinairt Sallarium, dog ikke videre end til et Beløb af 5000 Rbdlr. Sølvs. Hvor det Strandede gaar i et høiere Beløb, maatte en mindre Procent alt give etgellig Betaling, hvorfor det fandtes, at en regressiv Maalestof for de høiere Beløber burde fastsættes, nemlig fra 5000 exclusive til 10,000 Rbdlr. inclusive, 3 Procent, fra 10,000 exclusive til 20,000 Rbdlr. inclusive, 2 prCt.; og af de større Summer 1 prCt. Som Regel kunde det, for saavidt muligt at skaae de Strandede for overdrevne Fordringer, paahydes, at Strandingscommissionairene derved tillige skulde anses betalte for deres Reiseudgifter. Men, da der kunde gives Tilfælde, hvor Sallariet ikke blev tilstrækkeligt til baade at dække Udgifterne og lønne dem for deres Uleilighed, maatte Undtagelser indrømmes, hvorhos dog i saa Fald et ikke for høit Maximum burde bestemmes for deres Diætpenge.

Bestemmelsen af Strandingscommissionairenes Sallarium efter de ovennævnte Omstændigheder, men dog inden de Grændser, der, efter det Ovenstaaende,

maatte blive at fastsætte, fandtes at maatte overlades til Amtmanden. Dette er baade ganske analogt med de ovennævnte Love, og i sig selv det hensigtsmæssigste; thi foruden at Sagen derved kan finde en langt hurtigere Afgjørelse end ad Rettergangsvejen, og Beskostninger derved spares, saa er her blot Spørgsmaal om et billigt Skjøn over Arbejders Beskaffenhed, og Amtmanden er bedre i Stand til at skaffe sig den nødtvungne Kundskab til Arbejdets individuelle Beskaffenhed, hvorpaa Algt Skjøn maa grunde sig, end Domstolene, in specie end Overdomstolene, hvortil Sagen dog maatte kunne indbringes, hvis den skulde behandles som en Retsdag.

Efter Lovens Grundsætninger bør det end ikke være nok for at hjemle Strandingscommissiønnen et vist Salarium, at Skipperen, eller den, der ellers træder i vedkommende Rheders eller Ladnings Eiers Sted, har accorderet ham samme. Denne Accord bør, hvis den er Følge af den Paagjældendes Forlegenhed og Uvidenhed om den Beskyttelse, Landets Love give ham, ikke forbinde ham. Det fandtes derfor, at ingen Accord her burde gjælde, med mindre den er oprettet for Dyrigheden, efter at den Paagjældende har faaet fuldkommen Underretning om sine Rettigheder efter Anordningen. Er han endda villig til at bestemme et vist Salarium for Strandingscommissiønnen, saa er ingen Forurettelse at befrygte, og det vilde da være upassende at paansøge den Strandede en Beskyttelse,

som han ikke attraaet, og som da maaffee kunde være ham til Besvær.

Efter at Sagen, i Overeensstemmelse hermed, har været Hans Majestæt foredraget, og Allerhøiſtsamme havde billiget Cancelliets i saa Henseende gjorte Indstillinger, er der, under 2den Decbr. sidstleden, udkommen en saaledes lydende Forordning:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Gjøre vitterligt; at, lige som der i danske Lov og tilhørende Anordninger indeholdes flere Bestemmelser, der have til Formaal at betrygge dem, der indstrande paa de danske Kyster, imod at udsues med ubillig Betaling for den Hjælp, som Lovene tilſige dem, saaledes have Vi og, til dette Formaalets yderligere Opnaaelse, fundet det tjenligt at fastsætte saadanne Regler for Bestemmelsen af det Sallarium, som de paa enkelte Steder ansatte Strandings-Commissionairer maae lade sig betale for deres Tjeneste, at de Strandede, der maatte finde sig anledigede til at afbenytte ſlige Commissionairer, ikke skulle blive udsatte for, i deres Forlegenhed eller Uvidenhed om Landets Love, at give efter for overdrevne Fordringer i saa Henseende.

Vi byde og befale derfor, som følger:

§. 1.

De bevilgede Strandings-Commissionairer maae ordentligviis ikke lade sig udbetale noget Sallarium for deres Arbeide i Strandings-Tilfælde, forinden

dette af Stebets Amtmand, som derover haver at indhente vedkommende Underøvrigheds Betænkning, er billiget,

§. 2.

Undtagelse herfra bliver alene at gjøre i de Tilfælde, at Skipperen eller den, som ellers træder i Rejdernes og Ladnings: Eiernes Sted, udtrykkelig for vedkommende Underøvrighed, har tilstaaet Strandings: Commissionairen et vist Salarium, efterat bemeldte Øvrighed tydeligen, og i et Sprog som han forstaaer, har underrettet ham om hans Afgang til at faae Salariet bestemt ved Amtmandens Resolution, og om de Regler, som derved, efter denne Vor Anordning, blive at iagttage; om hvilket Alt et med behørig Underskrift forsynet Document bør udstædes, der udtrykkelig indeholder, at den fornuodne Underretning er givet den Paagjeldende. For at attestere dette Document nyder bemeldte Øvrighedsperson den samme Betaling som for en notarial Attestation; ligesom og de for Notarialforretninger befalede Former derved blive at iagttage,

§. 3.

Til Veiledning for Amtmændene ved Salariets Bestemmelse, bliver følgende Forhold til det Bjergedes Værdie fastsat, der, forsaavidt ikke Omstændighederne fordrer en Afvigelse, bliver at lægge til Grund: af det hvis Værdie ei overstiger 5000 Rbdlr. Sølv, 4 pCt.; af det der overstiger 5000 Rbd. Sølv og indtil fulde

10,000 Rbd. Sølv Incl., 3 pEt.; af det der overstiger 10,000 og indtil fulde 20,000 Rbd. Sølv Incl., 2 pEt.; af det hviere Beløb 1 pEt.

§. 4.

For dette Sallarium haver Strandings-Commissionairen ordentligviis selv at besørge de fornødne Reiser i det ham overdragne Anliggende, uden enten for Befordring eller Diæt at erholde nogen særskilt Godtgjørelse. Dog kan Amtmanden derfra gjøre Undtagelse, hvor han finder, at sligt Sallarium, efter det Vjergedes Bærdie og Arbeidets Beskaffenhed, er utilstrækkeligt til at give Strandings-Commissionairen vedbørlig Belønning for sit Arbeide i Forbindelse med Skadesløsholdelse for hans Udgifter. Men i saa Fald bør den Godtgjørelse, der, foruden Sallariet, tillægges Strandings-Commissionairen, ei være større end 2 Rbd. Sølv for hver Dag han har maattet være borte fra sit Hjem, tilligemed Befordrings- Udgifter for de virkelig gjorte Reiser.

§. 5.

Hæe Arbeidet været af ualmindelig Vidtstigtighed og Vanskelighed, og det er udført med vedbørlig Flid, er Amtmanden bemyndiget til at gaae uden for den i §. 3 foreskrevne Regel, dog ikke videre, end at der i det høieste gives Strandings-Commissionairen et Tillæg, liig det halve af det der fastsatte Sallarium, saa at han i Alt erholder indtil resp. 6, 4½, 3 og 1½ pEt., hvorved den i §. 4. under visse Omstændigheder

hjemlede Godtgjærelse, for Reiser og Ophold paa fremmed Sted, ikke udelukkes.

§. 6.

Derimod bør Amtmanden nedsætte Sallariet under de i §. 3. bestemte Procenter og indtil Halvdelen af samme, altsaa resp. 2, $1\frac{1}{2}$, 1 og $\frac{1}{2}$ pCt., hvis Arbeidet, i Forhold til Børdlen, har været særdeles ringe.

§. 7.

Ligeledes bør han nedsætte det sædvanlige Sallarium, eller efter Omstændighederne endog ganske nægte Strandings-Commissionairen saadant, naar det findes, at denne ei har viist tilbørlig Flid og Omhu for de Paagjældendes Lær, hvorved isvrigt disses yderligere Tiltale til Strandings-Commissionairen ikke affjæres dem.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Elvet, 16.

Blandede Efterrefninger.

Under 18de November er fra det danske Cancellie udfærdiget følgende Rescript til Sorø Amts Skoledirection:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark: 16. 16.: Sjøre vittterligt: V. S. G. og V.! Os er af Vort danske Cancellie allerunderdanigst bleven foredraget en af Dig, Os elskelige Hr. Paul Christian v. Stemann, Vort Geheimeconferentsraad,

Amtmand over Sorø Amt udi Bort Land Sjælland, Storkors af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, og Dig, Os elskelige Hr. Peter Hans Mønster, Bort Amtsprovst over bemeldte Amt, Ridder af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, som Directeyr for Almueskolevæsenet i meerbemeldte Amt, indgiver Forestilling om, at det Plessiske Fideicommiss, efter dets nuværende Besidders, Os elskelige Magnus Joachim Scheel v. Plessens, Bort Kammerherre, derom yttrede Pnske, for Fremtiden maatte fritages fra den, det ifølge de allernaadigst approberede Fundatser af 19de October 1724 og 21de April 1726 for de plessiske Skoler paa Saltvebye og Harrested Godser i Sorø Amt paaliggende Forpligtelse: at vedligeholde Skolernes Udgifter og Inventarium, imod at herefter derfor af Fideicommisset gives et aarligt Bederlag i Penge; alt med Hensyn til de Banskelligheder, som, efter at de paagjeldende Skoler vare indrettede overensstemmende med Bort allernaadigste Anordning af 29de Julij 1814 for Almueskolevæsenet paa Landet i Bort Rige Danmark, kunde opstaae, naar de, som hidtil, skulle for en Deel vedligeholdes af Fideicommisset, som Skolepatron *).

*) Det kunde nemlig ikke paastaaes, at Skolerne og Inventariet af Fideicommisset skulde holdes i den Stand, som den nye Anordning foreskriver, hvorimod det blev Sognets Sag, at indrette og vedligeholde det, som, uden for det Fundatserne og Skolernes oprinde-

Efter at Vi allernaadigst have overvejet denne Sag med samtlige dens Omstændigheder og hvad af fornævnte Vort Cancellie i denne Anledning alleundersdanigst er foredraget, give Vi Eder herved tilkjende, at Vi hermed allernaadigst ville have bifaldet og anordnet, at det Plessiske Fideicommiss for Fremtiden maa være fritaget for den, det, ifølge Fundatserne af 19de October 1724 og 21de April 1726 for de plessiske Skoler paa Saltsebye og Harrested Godser, paaliggende Forpligtelse: at vedligeholde disse Skolers Bygninger og Inventarium; imod at det idetsfæd herefter betaler en aarlig Godtgjørelse af 20 Rbd. Sølv for hver Skole, hvoraf de 16 Rbd. Sølv aarlig tilfalde Skoledistrictets Kasse, og det øvrige de respective, i ovennævnte Anordnings Ide Capitel omhandlede, Skolekasser, samt iøvrigt præsterer hvad Foundationerne for disse Skoler saavelsom meerbemeldte Anordning bestemme.

Derefter, &c.

Under 4de Octbr. er Amtsprovsten for Samluse og Thunse, Hencell; Amtsprovst for Frøes og Kalskø med flere Herreder under Ribe Amt, Hørbrøe; Amtsprovst for Drougsøe med flere Herreder under Randers Amt, Plesner; Provst for Falsters Provstie, lige Indretning medførte, paa Grund af Anordningen, er blevet nødbendig.

Stenstrup, og Amtsprovst over Marhuus Amt, Winther, fra Cancelliet bemyndigede til at udstæde til de Skolelærere, som i deres Embedsdistrikt have lært den indbydtes Underviisnings Methode, de i Placaten af 14de Junii 1824 §. 2 omtalte Attester om, at de have erhvervet den fornødne Kundskab angaaende denne Læremaade og dens practiske Anvendelse.

Under 15de Nov. er fra Cancelliet udsærdiget følgende Circulaire til samtlige Amtmand samt Land- og Søekrigscommissærer i Danmark:

Hs. Majestæt Kongen har under 7de d. M. ved Parolen allernaadigst befaleet:

”At enhver Underofficer, Spillemand eller Soldat, som indfinder sig ved Landmilicesessionen med Begiering om at lade sig stille for værnepligtige Mandskaber, skal være forsynet med en skriftlig Attest fra den respective Esquadron- eller Compagniechef under hvem han senest har tjent, som bevidner deres gode moralske Opførsel; og at de ved Regimentet eller Corpsset ikke have faaet nogen Straf, som gjør dem uværdige til at tjene i Armeen. Uden en sliq Attests Fremviisning maae Sessionen i Fremtiden ikke antage nogen affædiget Underofficer, Spillemand eller Soldat som Stedfortræder, og at fornævnte Attester udstædes efter Eed og Pligt, derfor skal de vedkommende Esquadron- og Compagniechefer staae til Ansvar.”

Hvilket til fornøden Efterlevelse og Jagttagelse
herved tjenstligst meldes.

Under 2den Novbr. er Contra-Admiral Paul de Lø-
venørn, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd,
Ridder af St. Anna Ordenens 1ste Klasse, Commans-
deur af Sværdordenen, samt af Ordenen pour le mé-
rite militaire, Ridder af St. Vladimir Ordenen, 1ste
Deputeret i det Kongelige General-Toldkammer og
Commerce-Collegium for Canal-, Havne- og Fyhrsaf-
gerne, Directeur for det Kongelige Søkaart-Archiv
og Overlods i Sjællands District, ic, efter Ansøg-
ning, paa Grund af Svagthed, dispenseret fra Sæde
og Underskrift i bemeldte General-Toldkammer og Com-
merce-Collegiet, dog at han maa afgive Betænkning
og Oplysning i Sagerne, hvor saadant af ham maatte
forlanges. Hs. Majestæt har derhos behaget aller-
naadigst at tilkjendegive ham Sin allerhøieste Tilfreds-
hed med den indsigtsfulde Nidkjerhed, hvormed han
ogsaa i disse ham overdragne Forretninger har virket
til den Kongelige Tjenestes Fremme.

Ved Raadstueplacat af 30te Novbr. er ligesom
ved Raadstueplacat af 30te Septbr. bestemt, Taxten
paa Drekjød fra 1ste December og indtil videre fastsat
saaledes: for Pundet af det bedste Grykke af en Dre,

318) Jernved Vicepastorat i Ribe Stift. Efter gammel Angivelse er dette Embedets Indtægter anslaaede til 70 Rdr., men bestaae nu i følgende: 1) Tienden af Sognets 181 Edr. tiendeydende Hartkorn med Qvægtiende og Omaarædsel anslaaes til 80 Edr. Rug, 10 Lpd. Ost og 10 Rbdlr. Sølv; 2) Offer og Accidentfer ere angivne til 120 Rbdlr. Sølv; Præstegaarden staaer for Hartkorn 9 Edr. 1 Alb. med et Areal af omtrent 116 Edr. Land. Af Embedet svares aarlig til Bispestolen 18 Edr. Byg. Jøvrlgt er Kaldet blandt dem, som allernaadigst ere forundte særdeles Lettelse i Skatter.

(Fortsættes.)

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 30te Novbr. er Sognepræst for Helsing og Valdbye Menigheder i Sjælland, E. Nyholm, beskikket til Sogne- og Garnisonspræst i Nyeborg; Vicepastor for Ulbbierg og Lynderup Menigheder i Viborg Stift, J. P. Schoubye, til Sognepræst for Valling og Bolling Menigheder i samme Stift; Catechet ved Bremersholms Menighed og Lærer ved Svec. Statens Drengeskole i Kjøbenhavn, J. E. Hoffmann, til Sognepræst for Herstedøster og Herstedvester Menigheder i Sjælland; forhenværende personel Capellan ved Trinitatis Menighed i Kjøbenhavn, J. Thisted, til Sognepræst for Gyrstinge og Flinterup Menigheder i Sjælland;

Den 2den Decbr.; Inspecteur ved det Kongelige Kunst-Museum, og den Kongelige Malerisamling, J. C. Spengler, udnævnt til virkelig Justitsraad.

Under Landmilitair-Etaten: Den 30de Octbr. er den ved Hs. Majestæts Livjægercorpss staaende Bataillonschirurg; S. W. Mansa; meddeelt Regimentschirurgs Caracteer, dog uden Anciennitet eller anden med denne forbunden Fordeel. Den 1ste Novbr.; ved det Sjællandske Landsfetter; Regiment er den characteriserede Premierlieutenant C. J. v. Niskow udnævnt til virkelig Premierlieutenant; Secondlieutenant C. F. v. Gade tillagt den højere Secondlieutenants Gage; og Secondlieutenant a la suite C. F. v. Oldenburg indtraadt i Secondlieutenants Nummer paa yngst Gage; hvorved hans havende Ertragage bespares. Den 6te; Regimentschirurg ved det Sjællandske Jægercorpss H. L. Gärtner fortsat i lige Egenkab til den Kongelige Livgarde til Hest og Livgarde til Fods; istedet for den ved Døden afgangne Regimentschirurg Hielmdrop. Den 9de, Premierlieutenant ved Hs. Majestæts Livcorpss M. H. Höhlenberg entlediget efter Ansøgning i Naade fra bemeldte Corpss; og Secondlieutenant P. W. Klær forfremmet til Premierlieutenant ved Corpset. Den 16de; Secondlieutenant i første Livregiment til Fods; J. H. L. v. Orlif; affædiget efter Ansøgning og formedelse Svægelighed i Naade af Arvstjenesten med Pension.

(Fortsættels.)

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 62. Den 17de December 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenb. Bogtrykkerie af C. F. Schubarz.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o r g i v n i n g .

Under 25de Novbr. sidstleden er der, gjennem det danske Cancellie, udkommet et Tillæg til det under 1ste Juni 1808 udgivne Reglement for Kjøbenhavns Borgervæbning, hvilket Tillæg er saaledes lydende:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Hjøre vitterligt: At Vi, som yderligere Tillæg til Reglementet for Borgervæbningen i Vor Kongelige Residentsstad Kjøbenhavn af 1ste Juni 1808, allernaadigst ville have følgende Bestemmelser og Forandringer anordnede:

§. 1.

Naar Nogen, som, efter sin Etilling, er pligtig at indtræde under Borgervæbningen, vilstket, i Overeensstemmelse med Reglementets §. 6, at fritages for

denne Pligt, og Vort danske Cancellie finder Grund til at bevilge ham saadan Fritagelse, bliver den Kjen- delse, som derfor skal erlægges til Borgervæbnings- fonden, for Fremtiden at bestemme fra 100 til 900 Rbdlr. Sølv. *)

De privilegerede Personer, der, ved at drive bor- gerlig Næring, blive pligtige til at indtræde under Borgervæbningen **), ere uden videre Grund beret- tige til at fritages for denne Pligt, imod efter Can- celliets nærmere Bestemmelse at erlægge foranførte Sum. I Tilfælde af at Hovedstaden trues med fjendtligt Overfald, skal derimod ingen Frikjøbelse finde Sted.

§. 2.

Den som har udstaaet en, efter den offentlige Mening, vanærende Straf, og som derfor, i Over- eensstemmelse med den 9de §. i Reglementet er ude- lukket fra at ansættes eller forblive i noget borgerligt

*) Efter Reglementet var Frikjøbelsessummen fra 50 til 500 Rbdlr., eller og et aarligt Bidrag fra 4 til 20 Rbdlr. Men dette sidste Alternativ blev, formedelst Vidtløstigheden af at inddrive en saadan aarlig Afgift af Personer, som ei længere stode i Forhold til Borgervæbningen, kun sjældent benyttet.

***) Reglement af 1ste Juni 1808, §. 5, saavel som Re- script 1ste Octbr. 1728, 24de August 1756, cfr. Pla- caten af 27de Juli 1804, vise, at Adelsrettigheder eller Rang uden Embede ei befrier dem, der drive borgerlig Næring, fra Borgervæbningspligten.

Corps, skal betale et aarligt Bidrag af 4 Rbdlr. Sølv til Borgervæbningsfonden.

§. 3.

Reglementets §. 10 forandres saaledes, at Tjenesteplichten ved det borgerlige Infanterie og Artillerie altid bortfalder med det opnaaede 50 Aar, uden Hensyn til hvorlænge Personen har været ansat ved Borgervæbningen.

§. 4.

Compagniecheferne ved det borgerlige Infanterie, hvem det efter den 13de §. i Reglementet paaligger, til Huusværterne i Rjødnehavn at uddele de sammentids omhandlede Schemata, — hvilke for Fremtiden dog ikkun eengang om Aaret skulle uddeles, — skulle være berettigede til, naar de have modtaget disse Schemata udfyldte tilbage, ved en Officer og to Underofficerer at lade undersøge Rigtigheden af de Schemataerne paaførte Angivelser, for hvilke de skulle være ansvarlige. I Forstæderne skulle disse Schemata uddeles, og Mandtalskrullerne indkræves ved Brandcorps sets Officerer og Underofficerer i samme Orden som her i Staden.

§. 5.

Den Mulet, som den borgerlige Indrullerings-Commission, efter den 15de §. i Reglementet, er bemyndiget til at i kjende den Huusvært, af hvem aldeles ingen eller utilstrækkelig Oplysning er bleven givet paa de omdeelte Schemata, skal i intet Tilfælde fast-

sættes til mindre end 1 Riddlr. Sølv, som skal tilfalde Borgervæbningsfonden.

§. 6.

Enhver som Indtræder under Borgervæbningen i fast Nummer skal, som hidindtil paa den i den 18de §. af Reglementet fastsatte Maade, aflægge Os sin Trofsabsced, hvorhos Vi for Fremtiden ville have fastsat, at denne Eed skal aflægges i Overværelse af en Stabsofficeer, en Compagniechef, en Lieutenant og Auditeuren.

§. 7.

Enhver uden Undtagelse skal være pligtig til at møde for den borgerlige Indrulleringscommission, efter steet Tilføjelse, hvilken her i Staden besørjes af de borgerlige militaive Spillemænd, og i Forstæderne af Brandkorpsens derværende Tambourer, efter foregaaende Requisition fra Commissionen til Corpserne. Udebliver nogen, som har modtaget Tilføjelse, paalægges ham, efter Commissionens Eragning, en Mulct fra 4 Mk. til 2 Riddlr. Sølv til Borgervæbningsfonden, hvilken Mulct fordobles for hver gjentagen Udeblivelse, og inddrives, i Mangel af Betaling, ved Udsantning af Undersogden. Endeligen skal Commissionen og være bemyndiget til at lade dem, som saaledes beviisligen trende Gange ere udeblevne, afhente ved Politiet, hvis Hjælp betimeligen og skriftlig bør requireres.

§. 8.

Ligesom Ansøgninger om Fritagelse for borgerlig militær Tjeneste, i Overeensstemmelse med den 17de §. i Reglementet, skulle tilstilles den borgerlige Indrullerings-Commission, saaledes skulle og alle Ansøgninger om Afsted fra Corpserne, forsynet med disses Erklæring, til samme indleveres.

§. 9.

De, der, uden at kunne ansees som aldeles tjensteddygtige til al Tjeneste ved Borgervæbningen, dog ere mindre dygtige, kunne, efter Commissionens Skjønnende, efter Overeenskomst med Stadshauptmandskabet, midlertidigen ansættes ved de forskjellige Corpser og disses Compagnier som Overcomplete. De kunne bruges til Ordonantstjeneste, til Ammunitionens Forfærdigelse, til Depot eller Munderingsfagers Seledelse, til Sygevogtere i Krigstider og andre sige Forretninger, indtil de findes, som tjensteddygtige, at kunne ansættes i fast Nummer, eller, som aldeles udygtige, at kunne affædiges.

§. 10.

Som Bidrag til Bestridelsen af Commissionens Udgifter til de fornødne Protocoler, Skrivmaterialiers Anskaffelse, Kullers, Listers, Patenters, Fritagelsesbevisers Trykning m. m. skal for Fremtiden til Borgervæbningsfonden erlægges:

- a) For ethvert Fritagelses- eller Afstedbeviis, som udfædes til den, som har fritjæbt sig, 3 Rbdlr. Colv.

h) For enhver anden Afkøeb eller Fritagelse 1 Rbdlr. Sølv.

Hvilke Gebyhrer besørger indkasserede af vedkommende Corpser, forsaavidt de Paagjeldende staae i samme.

§. 11.

Med Hensyn til det lønnede Personales aarlige Gehalt, samt de øvrige Udgifter ved Kjøbenhavns Borgervæbning, ville Vi for Fremtiden have anordnet følgende Gage- og Udgifts-Reglement:

- 1) Stadshauptmanden skal, som hidindtil, vedblive at nyde en aarlig Gage af 1800 Rbdlr. Sølv.
- 2) De 6 Batallionscommandeurers Gage skal i Fremtiden nedsættes fra 600 til 500 Rbdlr. Sølv aarlig.
- 3) De 24 Compagniechefers Gage skal ligeledes nedsættes fra 300 til 250 Rbdlr. Sølv aarlig for hver.
- 4) Chargen Regimentsadjutant skal i Fremtiden bortfalde.
- 5) Exerceerinspecteurerne ved begge Corpserne skulle for Estertiden ikkun nyde 300 Rbdlr. Sølv hver i aarlig Gage.
- 6) De tvende ældste Chefs-Adjutanter, nemlig een af hvert Corps, skulle, som hidtil, nyde 200 Rbdlr. Sølv aarlig Gage.
- 7) Regimentschirurgicatet skal fremdeles, som alt er skeet, vedblive forenet i een Person for begge

- Corpsfer, og denne Læges Gage reglementeres til 400 Rbdlr. Sølv aarlig.
- 8) Regimentsquarteermester, og Auditeur:Embedet skal i Fremtiden forenes i een Person, og dennes Gage reglementeres til 800 Rbdlr. Sølv aarlig. Dog skal Auditeuren, der hidtil har fungeret som Secretair ved Stadshauptmandskabet, for Fremtiden herfor fritages, da han ikkun skal bruges til juridiske Forretninger og Correspondence, ligesom Auditeuren ved Bore Regimenter, hvorfor der ikke tilkommer ham nogen Betaling, da Alt henhører til hans Embedspligter.
- 9) De 3 ældste Bataillonsadjutanter's Gage skal for Fremtiden nedsættes fra 150 til 100 Rbdlr. Sølv aarlig.
- 10) De nu ansatte 6 Commandoskrivere ved begge Corps skulle i Fremtiden reduceres til 2, een ved hvert Corps, uden at den hidtil for hver reglementerede Gage, 150 Rbdlr. Sølv aarlig, forhøies.
- 11) De 6 chirurgiske Assistenters skulle i Fremtiden reduceres til 2, hver med 150 Rbdlr. Sølv aarlig.
- 12) De 12 Exerceermestere og 2 Regimentstambourer ved begge Corpsfer, hver med 100 Rbdlr. Sølv aarlig, blive uforandrede.
- 13) De 12 Fahneposter med den for hver af dem reglementerede Løn af 80 Rbdlr. Sølv aarlig, forblive uforandrede.

- 14) De 72 Spillemænd ved begge Corpserne, som hver nyde 80 Rbdlr. Sølv i aarlig Løn, skulle i Fremtiden reduceres til 48, som udgjøre 2 for hvert Compagnie.
- 15) Den aarlige Gratification af 200 Rbdlr. Sølv, som forhen har været tilstaaet Bestyreren af Borgervæbningens Varedepot, skal fremtidig bortfalde, og da skal Regimentsquarteerimesteren være pligtig til at overtage denne Bestyrelse uden videre Godtgjærelse.
- 16) Betalingen for Revisionen af Borgervæbningens Regnskab skal i Fremtiden nedsættes til 30 Rbdlr. Sølv.
- 17) De 200 Rbdlr. Sølv, som gives aarlig til en Examinator ved begge Corpses, skulle for Fremtiden vedblive.
- 18) Ved hvert Corps skal i Fremtiden ansættes en Musiklærer, hver med en aarlig Løn af 120 Rbdlr. Sølv.
- 19) De ved Borgervæbningen hidindtil ansatte overscomplete Hoboister skulle for Fremtiden bortfalde, som usødvendige.
- 20) Secretairen ved den borgerlige Indrulleringscomission skal for Fremtiden nyde i aarlig Gage 400 Rbdlr. Sølv, og til Archivets Opbevaring 100 Rbdlr. Sølv.
- 21) Den borgerlige Indrulleringscomission skal for Fremtiden, som hidindtil, anvises den til sine

- Udgifters Bestridelse fornødne Sum, som dog ikke maa overskride 900 Rbdlr. Sølv.
- 22) Budet ved den borgerlige Indrullerings-Commission skal, som forhen, nyde en-aarlig Løn af 80 Rbdlr. Sølv.
- 23) Til Uniformer for Exerceermestere, Spillemænd og Hoboister, skal af Borgervæbningsfonden aarsligen anvises den fornødne Sum, som dog, naar den under No. 14 befalede Reduction af Spillemænd har fundet Sted, ikke maa overskride 960 Rbdlr. Sølv.
- 24) Til Undervisning i Musik, Instrumenters Reparation, samt diverse Udgifter, reglementeres 1000 Rbdlr. Sølv.
- 25) Efterhaanden som de 4 Commandoskrivere indgaae, skal Stadshauptmandskabet til Contoirhold anvises indtil 500 Rbdlr. Sølv aarlig.
- 26) De Pensioner og aarlige Gratificationer, foruden de her anførte, som hidindtil have været udrede af Borgervæbningsfonden, inddrages ved deres dødelige Afgang, som nyde samme, og bør for Estertiden ikke mere finde Sted.

§. 12.

De Bespareser, som herved successive ville indkomme*), skulle efterhaanden som de finde Sted, sæt

*) Beløbet af disse Bespareser vil, naar de i sin Tid alle ere traadte i Kraft, blive omtrent aarlig 7000 Rbdlr. Sølv.

anvendes til at hæve den Kjendelse af respective 4 Rbdlr. og 2 Rbdlr. til Borgervæbningsfonden, som de tjenstgjørende Underofficerer aarlig, og Borgerne ved deres Indtrædelse i Borgervæbningen, hidindtil, i Overeensstemmelse med den 39te  . i Reglementet, have maattet yde ; og naar den besparede Sum bliver saa stor, at den kan dække saameget af denne Kjendelses Beløb, da begyndes med at nedsætte Underofficerernes, og derefter Mandskabets Recognition til respective 3 og 1 Rbdlr., derefter til 2 Rbdlr. for Underofficererne, indtil Borgerne aldeles kunne befries for denne Afgift.

Det, som efter at denne Kjendelses Beløb, ved de i Tiden indtrædende Besparelser, er dækket, endvidere overbliver, skal anvendes til at formindske Borgerv bningskatten. *)

 . 13.

Ved ethvert Aars Udgang, haver Stadshauptmandskabet, saavel til Os, som til Vort danske Cancellie, at indberette hvilke Besparelser der i det forløbne Aar have fundet Sted.

 . 14.

Naar Vi i det foregaaende have nævnet, at Besparelser skulle finde Sted i Fremtiden, da er derved at forstaae, at sliq Besparelse skal indtræde naar Ved-

*) Den Deel af Besparelsen, der saaledes i sin Tid vil komme til Afgang i Borgerv bningskatten, kan ansættes til omtrent 4000 Rbdlr. Sølv aarlig.

kommande afgaae; thi ethvert Individ skal beholde hvad han nu har, saalænge han forbliver i den Stilling han nu er.

§. 15.

Det Regnskab, som aarligen aflægges for Anvendelsen af de til Borgervæbningsfondens Udgifter henlagte Indtægter, skal, ligesom Byens andre oeconomicke Regnskaber, henlægges under Revision af Stadens 32 Mænd *), dog at dette Regnskab, ligesom Kjøbenhavns øvrige Commune-Regnskaber, desuden fremdeles underkastes den yderligere Revision, som hidindtil har fundet Sted i Bort danske Cancellie, ligesom ogsaa Decisionen af de gjorte Udsættelser fremdeles skal blive hos dette Collegium. **)

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Ligesom det, for at forebygge det Ophold, som ved Delinqventfagers Indstevning for Høiesteret, for

*) Skjøndt af Borgervæbningsudgifterne kun den mindre Deel bestrides ved Borgervæbningskassen, saa har dog Anvendelsen af samtlige Borgervæbnings Indtægter Interesse for Stadens Deconomie, med særdeles Hensyn til, at Hans Majestæt har bevilget, at de eventuelle Besparelser skulle i sin Tid komme til Afgang i Borgervæbningskassen (see oven §. 12).

**) See Kongelig Resolution af 12te Febr. 1802.

anledigedes ved Høiesterets Stevningernes Forkyndelse efter Loven saavel for de Skyldige, som øvrige Vedkommende, ved Forordningen af 7de Junii 1760 allernaadigst var befaleet, at Domsacten, naar deslige Sager skulde fra Overretterne gaae til Høiesteret, af Øvrigheden skulde forsynes med Paategning om Sagens Indankning for Høiesteret, hvilken Paategning derefter skulde forkyndes samtlige Paagjeldende, uden at videre Kald og Barsel kunde ventes, er det ved Forordningen af 31te Mai 1805 i samme Næmed allernaadigst bestemt, at der paa lige Maade skal forholdes med Delinqvent-Sagers Indstevning fra Underretterne til Lands-Over-Retterne i Danmark og Island. Da imidlertid sidstnævnte Anordning ikke angaaer Delinqventsagers Appel fra Underretterne paa de danske vestsindiske Der til den, ved Forordningen 25de Mai 1804 for bemeldte Der anordnede Lands-Overret, og den derfor heller ikke findes tinglæst ved Underretterne sammenteds, hvorimod den ikkun er læst ved den der værende Overret, har Regjeringen ikke fundet sig foranlediget til at forsyne de, ved Underretterne paa St. Croix affagte Domme, i Tilfælde af sammes Appel til Overretten, med den ommeldte Paategning, hvilket, efter Regjeringens Formening, ogsaa der maatte ansees mindre nødvendigt, da Regjeringen og Overretten holdes paa samme Sted og følgelig lige lang Tid maatte medgaae, hvad enten Acten blev indsendt for at forsynes med saadan Paategning, eller en formelig Stev-

ning til Overretten blev udtaget og derefter de Vedkommende forkyndt.

Derimod har Raadet paa St. Thomas analogist fulgt denne Anordnings Vydennde, og i Overeensstemmelse med samme paategnet Acterne i de Sager, som fra Retterne paa St. Thomas og St. Jan, ere blevne appellerede til Overretten, hvilken og har antaget denne Indvarslingsmaade for tilstrækkelig, og kunde denne Omgangsmaade, med Hensyn til disse Ders Fraliggenhed fra det Sted, hvor Overretten holdes, ogsaa der ansees mere gavnlig.

Regjeringen har imidlertid, (foranlediget ved et indtruffet Tilfælde) indledet en Correspondence med Overretten sammeledes, angaaende hvorvidt den omhandlede Anordnings Anvendelse, paa samtlige bemeldte Der, maatte ansees tilraadelig, og bemeldte Overret har derefter yttret den Formening, at Bestemmelserne i Forordningen af 31te Mait 1805, med de Forandringer, som de locale Forhold tilfuge, kunde gjøres gjeldende for samtlige danske vestindiske Der, og Regjeringen, som heri er eenig, har derfor henstillet om det herefter som hidtil skal have sit Forblivende ved Anordningens analogiske Anvendelse for St. Thomas og St. Jan, eller om den for Eenheds Skyld maa udvides til samtlige Der.

Ligesom Cancelliet ikke skønnede rettere, end at Bestemmelserne i Forordningen af 31te Mait 1805, med de af Overretten foreslaaede Modificationer, der

umiddelbart flyde af Maanden, hvorpaa Øvrighedsau-
thoriteten forvaltes sammesteds, i det hele maatte ans-
ees anvendelig i Vestindien, hvorved og det i Forord-
ningen 25de Maa 1804 §. 17 befalede Varsel bliver
unødvendigt, saaledes formeente Collegiet ogsaa, at
det vilde være rettest at følge samme Fremgangsmaa-
de paa samtlige Øer. Skjøndt den for St. Croix ikke
medfører den Tidbesparelse, som for de øvrige Øer,
saa kan det dog stundom være til nogen Nytte, at
hlint nylig nævnte Varsel, som maa regnes fra den
Tid en af Actor udtaget Stevning er blevet forkyndt,
ikke behøves. Der syntes altsaa ikke at være nogen til-
strækkelig Grund til at gjøre nogen Forffjel paa hvad
der, i den omhandlede Henseende skal gjelde som Regel
for de forffjellige Øer, og det saameget mindre som For-
ordningen 31te Maa 1805 ogsaa er anvendelig i de
Tilfælde, hvor de Paagjeldende ere heftede eller have
Voepæl paa det Sted, hvor Overretten holdes, og
Forordningen af 5te Julii 1793, §. 13, endog udtryk-
kelig har foreskrevet en lige Forkyndelsesmaade for det
Tilfælde, at Kjøbenhavns Politierets Domme indstæv-
nes til Høiesteret.

§ Henhold til Forestaaende indstilledes allerun-
derdanigst:

”At de i Forordningen af 31te Maa 1805 angaa-
ende Delinquentfagers Indstevning til Overretterne
§§. 1, 3, 5 og 6 indeholdte Bud, maatte ved Re-
script til Regeringen udvides til de danske vestindiske

Der, med den Forandring som umiddelbar flyder af Naaden hvorpaa de, Amtmændene i Danmark paa liggende Forretninger, efter de derværende Forhold, sammesteds udøves.”

Instillingen vandt Hans Majestæts allerhøieste Bifald, og det fornødne Rescript blev derpaa under 30te Novbr. udfærdiget til den vestindiske Regjering.

Den 25de October er fra det Slesvig-Holsten-lauenborgske Cancellie udfærdiget følgende Forordning for Hertugdømmet Slesvig:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Gjøre vitterligt: Da Vi have besundet at den i §. 11 af Forordningen af 14de April 1766, angaaende Successionsordenen ved Fæstegaardes Tiltrædelse bestemte Forskjel i Henseende til den Dispositionsrettighed, som tilkommer den første Erhverver af en Fæstegaard, og den, som tilkommer Besidderen af en Gaard, der ved Successionsret er kommen i hans Besiddelse, ikke længere ere passende med den nu gjeldende Lovgivning, saa have Vi, i det Vi ophæve de i den nævnte Forordning §. 11 indeholdte Bestemmelser, funden Os anledigede til at anordne Følgende:

Retigheden at kunne med Overværgighedens Samtykke ved et under Reservation af Vor allerhøieste Con-

firmation oprettet Testament overdrage en Fæstegaard til den efterlevende Ægtefælle, tilkommer Besidderen af en Fæstegaard, uden Hensyn til om han er den første Erhverver af Gaarden eller ikke; dog skal i begge Tilfælde saadan Rettighed ikkun tilkomme Besidderen, naar han ikke efterlader Intestatarvinger, som i Hensende til fri Eiendom have lovbestemt Arverettighed (Notharbenrecht). Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Blandede Efterretninger.

Under 2den Decbr. er Kjøbmand Schous Enke, Margrethe Urth af Hobroe, forundt allernaadigst Bevilling til sammesteds at drive Gjestgiverie.

Ligeledes er under 5. D. Kjøbmand Sørensens Enke, Else Volt, meddeelt Bevilling til at drive Gjestgiverie i Hobroe.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 2den Decbr. er ordineret Catechet og første Lærer ved Borger-skolen i Nakskov, N. E. Mønnestad, beskikket til Vicepastor for Vesterborg og Birket Menigheder, samt tillige til 2den Lærer ved Skolelærer-Seminariet i Vesterberg i Lolland.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 63. Den 24de December 1825.

Trykt i det Kongl. Bøstykke- og Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

Det er af det Kongelige Slesvig-holsten-lauenborgske Cancellie taget under Overveielse, at Bestemmelsen i §. 1 af Patent af 25de September 1805 angaaende Land-soldaternes Værneting, hvorefter de i Hertugdømmene Slesvig og Holsten, under deres Tjeneste ved de forskjellige Regimenter og Corps, skulle i alle civile Rets-sager, staae under det Districts civile Domstool, hvor de gjøre Tjeneste, i Almindelighed ikke syntes ganske at passe til Forholdene. I en dobbelt Henseende burde, efter hvad Cancelliet med Overretterne i Slesvig og Glückstad, saavelsoin General-Commissariats-Collegiet, formeente, en Modification deri være hensigtsmæssig. Forsaavidt nemlig det Sted, hvor Landsoldaterne forrette den dem foreskrevne Tjeneste,

ikkun er et temporalt Opholdssted for dem, turde de derværende Retter ikke ganske egne sig til at behandle den i Tjenestens Afkøbes Efterladenskaber. Ved den store locale Forskjel, der finder Sted i Hertugdømmenes Lovgivning, kunde det hyppigen drage til Følge, at Efterladenskaberne blev paa Garnisonsstedet reguleret efter andre Lovforskrifter end der vilde have været anvendelige paa Personens tidligere Opholdssted eller in foro originis. Saaledes gjelder, f. Ex. i de fleste Amtet i Holsten, den Sachsiske, i Garnisonsstederne Glückstadt, Rendsborg o. s. v. derimod den Lybske Ret. Naar altsaa en under et af hine Amtet hørende Person dør i Tjenesten i et af bemeldte Garnisonssteder, saa vilde de derværende Retter behandle hans Efterladenskaber efter ganske andre Bestemmelser end vedkommende Ret i det Amt, hvor han har hjemme, naar dette blev anseet for det Forum, der havde at behandle hans Boe. Med Hensyn til de i Amts-districtet efterladte Immobilia, kan desuden den civile Ret paa Garnisons-Stedet ikke have Jurisdiction ved Reguleringen af Arvemidlerne, saa at ogsaa i denne Henseende Uleiligheder finde Sted, naar Bestemmelsen i den 1ste §. af Patent af 25de Septbr. 1805 skal anvendes paa Behandlingen af de Militaires Boer. Det turde derfor være rigtigere, at sanctionere den Grundserning, at Landsoldaternes temporale Væretning, medens deres Tjeneste varer, ikke skulde have nogen Competence til Behandlingen af deres Efterla

denstaber. I Henseende til de øvrige civile Retsfager syntes en nærmere Bestemmelse at behøves, med Hensyn paa det Tilfælde, at Armeen staaer i Feldten, eller befinder sig paa Marschen og i afvejlende Cantonnements. I disse Tilfælde maatte Landsoldaterne, ogsaa i civile Retsfager, med Undtagelse af Arvesager, høre under Militair-Retterne; thi, naar Armeen staaer i Feldten, kan Bestemmelsen i §. 1 af ovennævnte Patent kun med Indskrænkninger udføres, og dens Anvendelse i andre Tilfælde, hvor Armeen vel ikke staaer i Feldten, men dog befinder sig paa Marschen eller i afvejlende Cantonnements, vilde have til Følge, at Landsoldaterne vilde være underkastede et bestandigt afvejlende Forum.

I Henhold hertil har det Kongelige Slesvig-Holsten-lauenborgske Cancellie med Overdicassterierne og efter Overenskomst med det Kongelige General-Commissariats-Collegium allerunderdanigst indstillet:

at i Henseende til Forskriften i §. 1 af Patentet af 25de Septbr. 1805 angaaende Landsoldaternes Værneting følgende maatte bestemmes:

- 1) At imedens Armeen eller enkelte Dele af samme staae i Feldten, eller i Fredstider befinde sig paa Marschen eller i afvejlende Cantonnements, skulde Landsoldaterne ved de Regimenter og Corpsser, som forlade deres Garnisons-Sted, ogsaa i civile Retsfager have deres Værneting for Militair-Retterne.
- 2) At i de øvrige Tilfælde, det i Almindelighed skulde

forblive ved Forfkriften i §. 1 af Placaten af 25de Septbr. 1805, hvorefter Landsoldaterne, under deres Tjeneste ved Regimenterne og Corpserne, i civile Retsfager staae under den civile Ret paa Stedet, hvor de gjøre Tjeneste.

- 3) At Reguleringen af en afdød Landsoldats Efterladenskaber ikke i Fremtiden skulde tilfalde den civile Ret i Garnisonsstedet, men den Ret, hvorunder den Afdøde sørend hans Indtrædelse i den militaire Tjeneste havde sit stadige Hjem, eller i Mangel af samme, af Retten paa det Sted, hvor han er født. Den militaire Auctoritet skulde i saa Henseende besørge den fornødne Anmeldelse om Dødsfaldet til vedkommende civile Dyrighed, og sørge for Registreringen og den foreløbige Opbevaring af den Dødes i Garnisonsstedet værende Efterladenskaber, ligesom ogsaa besørge Auctionen over de dertil hørende Effecter, hvis fornødent gjøres. De samtlige paa Garnisonsstedet værende Efterladenskaber skulde derefter afleveres til den civile Dyrighed, som besørger Reguleringen af Efterladenskabene.
- 4) At ogsaa, naar Armeen staaer i Feldten eller Troppesafdelingen, hvortil den afdøde Landsoldat har hørt, befinder sig paa Marschen eller i afvejlende Quarterer, skulde med Hensyn til Reguleringen af Efterladenskabene, forholdes paa lige Maade, i det ogsaa i saa Tilfælde Militair-Auctoritetens Competence skal være indskrænket til Optegnelse af de Effecter,

som den Afståde havde med sig, og det mueltgen nødvendige Salg af samme, men at Esterladenskaberne afleveres til vedkommende civile Øvrighed.”

Disse Indstillingspunkter have fundet Hs. Majestæts allerhøieste Bifald, og der er derpaa under 6te Decbr. i Overeensstemmelse hermed udfærdiget en Plakat for Hertugdømmene Slesvig og Holsten.

Under 22de Novbr. er igjennem det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie udfærdiget følgende Plakat for Hertugdømmet Lauenborg:

Det har behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at anordne, at samtlige Øvrigheder i Hertugdømmet Lauenborg, som ere berettigede til at udstæde Passer, kun da skulle udbede Passer til Reiser i Udlandet, naar de, og hvor det i fornødent Tilfælde findes nødvendigt, ved Beviser som Pasrequirenten har at frembringe, have overbeviist sig om, at der ikke paaligger samme nogen Slags Landmilitairpligt, eller i Fald de ere militairpligtige, producere et formeligt Tilladelsesbeviis fra Øvrigheden til Reise i Udlandet; ligesom og at det i de Passer, der udstedes, altid bør bemærkes, om sammes Ihændehaver er militairpligtig eller ikke, eller allerede har opfyldt deres Militairpligt.

Hvilken allerhøieste Resolution herved kundgjøres til Efterretning og tilbørlig Efterlevelse for alle Vedkommende.

Blandede Efterretninger.

Under 6te Decbr. er fra Cancelliet expederet følgende Circulaire til samtlige Amtmænd i Danmark.

Cancelliet har havt Lelighed til at bringe i Erfaring, at de gjentagne Befalinger, som ere givne for at faae de i Kjøbstæderne saa farlige Straaetage affkaffede, ikke endnu overalt have havt den tilsigtede Virkning.

Det er heller ikke undgaaet Cancelliets Opmærksomhed, at det under nærværende Tidsomsændigheder vilde være for haardt, ubetinget og uopholdeligen at fremtvinge alle Straaetages Affkaffelse i Kjøbstæderne.

For nu, paa den ene Side, ikke at opgive denne for det Almindelige vigtige Sag, og, paa den anden Side, dog, i at fremme den, at vise al den Lempelse, som Hensyn til adskillige Indvaaneres Formues-Omsændigheder kræver, har man fundet, at der maaskee endnu kunde gives en Frist, hvori vedkommende Amtmand blev bemyndiget til at dispensere enkelte Indvaanere fra den Forpligtelse at nedtage deres Straaetage, naar Stedets Dyrighed og eligerede Borgere anbefalede Ansøgningen, og det bevises, at Bygningen et kunde taale Steentag, eller at Eieren manglede Formue til at oplægge samme, og ellers Veliggenheden ei gjorde Straaetaget særdeles farligt, hvorhos det dog kunde synes retfærdigt og hensigtsmæssigt, at flige straaetægte Bygninger skulde svare $\frac{1}{3}$ eller maaskee $\frac{1}{2}$ mere i Assurance, end andre Bygninger af lige Vær-

die, hvilken Forsiørelse Keels Kunde tjene Assurance til et skjøndt ufuldkomment Vederlag for det forøgede Fare, som de straaetægte Bygninger medføre deels vilde indeholde et nyt Motiv til, hvor Omstændighederne no genlunde tillade det, at Skille sig ver sigt Da.

Forinden imidlertid noget foretages i forsmældte Henseende, maa Cancelliet tjenstligst anmode (Elt.) om at foranstalte Fortegnelser optagne over alle de straaetægte Bygninger, som findes i de under det Dem betrodde Amt hørende Kjøbstæder, med Forklaring over disse Bygningers Beskaffenhed og Eiernes Kaar, med hvad der videre kan lede til at bedømme, hvorvidt Straaetagene endnu i nogen Tid kunne vales, hvorefter hos De, ved at indsende disse Fortegnelser, behageligst vilde meddele Deres Tanker saavel angaaende det Spørgsmaal, i hvor lang en Tid det endnu kunde være fornødent at indrømme Indvaarternes Ret til, med Overøvrighedens, i Medhold af Ovenførte, afgivne specielle Samtykke, at beholde deres Straaetag, som og over det Spørgsmaal, om det vaktelig kunde ventes at bidrage til Hensigtens Opnaaelse, at Eierne imidlertid, ved en forøget Assurance-Præmie af de straaetægte Bygninger, selv bleve interesserede i snarest muligt at nedlægge Straaetagene.

En Amtmand har andraget, at en Sognepræst, hvis Kald der, ifølge allerhøieste Rescript af 18de Ju-

til 1632, sammenholdt med Rescript af 9de Martii 1787, er tillagt af Kirkens Eier, som nu er Sognets Beboer, en aarlig Refusion af 28 Edr. Rug og 8 Edr Byg, til hvis Inddrivelse der ved sidstnævnte Rescript er tillagt ham Udpantningsret, har hen vendt sig til Amtet for at faae Afgiften for Aaret 1824 hvoraf han kun har erholdt 5 Edr. Rug, indreven ved Udpantning, uden at han er istand til at opgive hvor meget der paaligger enhver enkelt af Kirke-Eierne at svare. Da det derhos syntes tvivlsomt, om alle Medeierne have solidarisk Forpligtelse til at svare den Tienden paahvillende Afgift til Kaldet, ligesom og i al Fald Spørgsmaal om paa hvad Maade en UdpantningsOrde, udstædt paa en heel Commune, skal kunne exequeres, syne det vanskeligt at afsjære, har Amtmanden ogsaa med Hensyn til at lige Tilfælde oftere ere indtruffne i Amtet med Hensyn til Afgifter af Kirke- og Konge-Tiender, som enten enkelte eller alle Tiendeydere have tilkjøbt sig for deres respective Jorder, forlangt Cancelliets Resolution for, hvorledes der i dette og lignende Tilfælde skal forholdes.

I Anledning heraf har Cancelliet i Skrivelse af 26de Novbr. yttrt: at den omhandlede Afgift af Kirkens Eier, der er at betragte som en Refusion for sammes Kirketjende, maa søges hos hver af Tiendeyderne for sig; thi ligesom selve Tienden, naar den svares in natura, hæfter paa hver enkelt Deel af en tiendepligig Jord for sig, og altsaa ved Jordens Ud-

stykning, maa gaae over paa Parcellisterne, hver for sin forholdsmaessige Andeel, saaledes maa det samme ogsaa gjelde om enhver Tienderesusion, ligesom det ogsaa vilde være skadeligt for det Offentlige, om et enkelt Jordstykke, ved nogen Slags Transaction, kunde gjøres ansvarlig for det Hele. Og undet den Forudsætning, at ingen anden Maalestof er vedtaget for den Andeel, hver Mand har faaet i Kirken, maa denne Byrde staae i Forhold til hans Hartkorn, og i det Forhold, hvori han er lodtaget i Kirken, hvilket Forhold maae kunde oplyses, maa han og svare til den Afgift, som hviler paa samme.

Fra adskillige Gaardmænd i et Sogn er forespurgt, om Sognepræsten og Kirke:Eieren ere berettigede til at fordrø særskilt Tiende af Huusmændenes Jorder, naar disse ere indbefattede under det Hartkorn, hvoraf Gaardmændene svare Tiende, og hvorom Forening finder Sted. Herpaa har Cancelliet under 3die Decbr. svaret: at naar en Huusmand besidder en Jordlod til Eie eller Brug, uden at samme særskilt er ansat til Hartkorn, bør Tiendevederlaget heraf *) erlægges af den, som ifølge Landmaalingens Forretningen staaer i

*) Det forstaaer sig, at dette kun gjælder om Tiendevederlaget, der er bestemt til noget vist af Hartkornet. Hvor der tiendes in natura, bidrager Enhver samme af sit Product.

Jordbogen ansat for Hartkørnet, hvorimod denne maa afgjøre med Huusmanden i Overeensstemmelse med det oprettede Fæste, Leie eller Afhændelses Document, om og hvormeget Huusmanden for den Jord, denne har i Besiddelse, skal igjen erstatte ham af det, han har udredet i Tiende.

En Gaardmand og Lægdsmand under Maribo Amt har anholdt om, at en ham ved Sessjonen i 1824, i Overeensstemmelse med Placaten af 25de Mai 1821, til Hjælp bevilget Vaarværende fremdeles maatte fritages for Udskrivning til den staaende Hær og forblive i den nævnte Stilling, uagtet Reserven ved den sidst afholdte Landmilitæe-Session har erholdt Vedtegning, om ikke længere at tilkomme Supplikanten til Hjælp, efter som denne senere har afgivet sin Bestilling som Sognefoged og for Tiden endnu blot forestaaer Bestilling som Lægdsmand.

I Anledning heraf har Cancelliet under 17de Decbr. svaret, at den 2den §. i Placaten af 25de Mai 1821 ikkun nægter de Sognefogder og Lægdsmand, som førend Placatens Emanation vare afgaaede, den i bemeldte Anordning tilfagte Opmuntring; men at hiin Undtagelse derimod ikke er anvendelig paa dem, som, endog de senere ere afgaaede, engang have tjent i 15 Aar i fornævnte Bestillinger, og paa Grund heraf ere deelagtiggjorte i den ved Placaten hjemlede Bes

løuning, hvilket end yderligere godtgjøres derved, at S. 3 ikke har paalagt disse Mænd aarligen at bevise deres egen uforandrede Stilling, men blot, at den dem bevilgede Søn eller Paarørende indtil disses 26de Aar befinder sig i deres Tjeneste. Heraf følger, at den Vedkommende ikke kan anvendes til Tjeneste ved den staaende Hær, men bør, naar Supplicanten ønsker og forlanger det, forblive i sin forrige Stilling som dennes Hjælp.

Under 16de Decbr. er fra Cancelliet udsærdiget følgende Rescript til Stiftamtmanden over Aalborg Stift:

B. s. B. Da det ved Rescript af Hre Julli 1775 til daværende Stiftamtmand over Aalborg Stift er bevilget Aalborg Kjøbsted udi 5 paa hinanden følgende Aar at maatte af Alle, som indpasserede, oppebære i Porten udi Broepenge:

a) For en Chaise eller Karosse med 4 til 6 Heste	4 s.
b) En Postvogn	2 —
c) Vonde: eller Arbeidsvogne	1 —
d) Enhver Hest eller Fæhoved	$\frac{1}{2}$ —

hvilken Tilladelse derefter ved Rescript i Aarene 1780, 1785, 1790, 1795, 1800, 1805, 1811, 1816 og 1821 er forlænget paa 5 Aar og ifølge det i Aaret 1816 udsærdigede Rescript udvidet derhen, at der af

ind; og ubpasserende Fragtvogne maa svares 6 β ., samt ordinaire Broepenge af de af Byens Indvaanere, som for at dyrke tilgrændsende udenbyes Jorder med Læs passere Broerne, og da Ræmmeren i bemeldte Bort Kjøbsted Aalborg har anholdt om, at Byen fremdeles maa forundes Bevilling til at have disse Broepenge, som ere uundværlige til at bestride de betydelige Broes Udgifter, saa give Vi dig hermed tilkjende, at Vi i Anledning heraf, samt efter den derom afgivne Erklæring, allernaadigst ville have bevilget, at Aalborg Bye endnu i 5 Aar, fra 1ste Januarii at regne, maa oppebære fornævnte Broepenge, saaledes som de senest ved Bort allerhøjeste Rescript af 23de Febr. 1821 ere bestemte.

Uf den i Overeensstemmelse med det Kongelige aabne Brev af 6te April 1818 til Kvartalscoursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee, er den Cours, hvorefter Rigsbanksedler i Januarii, Februarii og Martii Maanedet 1826 skulle modtages i alle de Sølvbetalinger, der, efter allerhøjstbemeldte aabne Brev, kunne afgjøres med Rigsbanksedler, bestemt til 206 $\frac{1}{2}$ Imod 100 Species eller 200 Rbdlr. Sølv, saa at 1 Rbdlr. Sølv i alle foransførte Tilfælde kan betales med 1 Rbdlr. 3 β . i Rigsbanksedler og Tegn.

Herom er under 20de Decbr. udsærdiget en Cancellie, Placat.

Fortfættelse af Efterretningerne om ledige grifflige Embeders Indtægter, samt de derpaa hvilende Byrder.

(See Coll. Tid. for d. A. No. 61, Side 781.)

319) Sognekalderet til Frue Kirke i Kjøbstaden Aarhus og Annexet Nabye er, efter gammel Angivelse anslaaet til 533 Rbdr., men har nu følgende Indtægter: A. Af Frue Sogn: 1) aarlig Huusleie af Kirken 60 Rbdr.; 2) Kalderet er beneficeret med noget Strøegods af contribuerende Hartkorn Ager og Eng 70 Edr. 4 Skp. $\frac{1}{2}$ Alb. og Skovskuld 4 Skpr. $\frac{1}{2}$ Alb.; deraf er bortsolgt 52 Edr. 6 Skp. 1 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb. Ager og Eng og 4 Skp. $\frac{1}{2}$ Alb. Skovskuld for Summen 3652 Rbdr. Sølv, hvoraf Renten beløber 160 Rbdr. 5 Mk. 10 $\frac{3}{4}$ s.; 3) i aarlig Landgilde, Rug 6 Edr. 7 Skp., Byg 6 Edr. Havre 10 Edr., 2 Sviin, 1 Lam, 1 Gaas og i Penge 3 Rbdr. 3 Mk. 14 s.; 4) 14 Edr. Land paa Aarhus Mark, der er bortaccorderet for 8 Aar fra 1821 for 20 Edr. Byg aarlig, eller i Stedet derfor fri Besforbring til Annexet; 5) Præstepenge 300 Rbdr.; 6) Offer og Accidentser circa 400 Rbdr. Sedler. B) Af Annexet Nabye; 1) Præstetienden af Sognets 80 Edr. 4 Skp. 1 Fdkr. tiendeydende Hartkorn indbringer omtrent 50 Edr. Byg; 2) Offer og Accidentser omtrent 40 Rbdr. Sedler; 3) Renter for en bortsolgt Menssalgaard 40 Rbdr. Sølv; 4) Mannest, Paaske og Midssommers-Rente 40 Pd. Ost, samt end videre 1

Snees Vg og 1 Par Kyllinger af hver Gaard. Paa Embedet hviler Enkepenſion.

Ved allerhøjeſte Reſolution af 3die Decbr. er Cancelliſecretair L. N. Bourgeois efter Anſøgning allernaadigſt entlediget fra hans Embede ſom Cancelliſt i det danſke Cancellie.

Befordringer og Afgang.

Under det danſke Cancellie: Den 14de Decbr. er Exam. juris D. Nors af Løgſtøer beſtattet til Procurator ved Underretterne i Aalborg Stift og Amt.

Under Landmilitairſtaten: Den 19de Novbr. Land- og Søekrigscommiſſairen i det 2det Sjællandſke Diſtrict, Generalkrigscommiſſair C. W. v. Heinen, udnævnt til virkelig Generalkrigscommiſſair i Danmark, med den til dette Embede henhørende Gage, Tillæg og Emolumenter; Land- og Søekrigscommiſſairen i det 2det Sydfke Diſtrict, Kammerherre og Oberſt C. L. v. Holten, forſat i lige Egenſkab til det 2det Sjællandſke Diſtrict. I Anledning af Stabscapitain v. Lichts dødelige Afgang er ſteet følgende Avancement i det Slesvigſke Jægercorps: Premierlieutenant P. v. Leſchly udnævnt til Stabscapitain med den ham forbeholdte Anciennitet, og characteriſeret Premierlieutenant B. F. M. v. Stahl til virkelig Premierlieutenant; den paa yngſt Gage ſtaaende Secondlieutenant M. v. Müller tillagt den høiere Secondlieutenants Gage, og Secondlieute-

nant a la suite, F. v. Brenning, indtraadt i Secondlieutenants Nummer paa yngst Gage, hvorved hans nuhavende Extragage ophører. Den 20de, Secondlieutenant i 1ste Livregiment til Fods M. O. B. v. Hveberg tillagt den høiere Secondlieutenants Gage; affødiget Premierlieutenant, nu Soldcasserer i Hjørring, M. Treschow, udnævnt til Krigsraad; Borgers capitain H. Sotost, i Vordingborg, bevilget Rang med Premierlieutenant af Kjøbenhavns Borgervæbning og tilladt at bære Armecens Feldtegn. Den 22de, den ved den Kongelige Livgarde til Fods staaende Capitain D. B. v. Cassonier, Ridder, udnævnt til Land- og Søekrigscommissair i det 2det Jydske District; Secondlieutenant A. v. Tidemand, af det Slesvigiske Infanterie Regiment, forsat i lige Egenskab til det 3die Jydske Infanterie Regiment. Den 23de, Secondlieutenant ved Kjøbenhavns borgerlige Infanterie, D. W. Langreuter, affødiget efter Ansøgning i Naade fra den borgerlige militaire Tjeneste, og den ved bemeldte Infanterie a la suite staaende Secondlieutenant G. F. Wisberg, indtraadt i virkelig Secondlieutenants Nummer. Den 24de, ved den Kongelige Livgarde til Fods er skeet følgende Avancement: den characteriserede Premierlieutenant F. H. v. Kirckhoff forfremmet til virkelig Premierlieutenant, Secondlieutenant G. E. v. Buchwaldt tillagt den høiere Secondlieutenants Gage, Secondlieutenant a la suite E. v. Varner indtraadt i virkelig Secondlieutenants Num-

mer paa yngst Gage, og Secondlieutenant a la suite H. H. v. Lüttichau, bevilget den Secondlieutenant v. Orholm tilkommende Gage, fra 1ste næste Maaned, og indtil bemeldte v. Orholm retournerer fra Vestindien. Den 26de, Land- og Søkrigscommisair i det 2det Jydske District, Capitain D. B. v. Caftonier, Ridder, meddeelt Majors Caracteer, dog uden at henhøre til Armeens Detaille; Secondlieutenanterne O. v. Andersen og J. J. v. Lundt, som ere afgaaede respective fra den danske og holstenske Artillerie Bataillon, bevilgede nye Udsæeder i Naade af Krigstjenesten som Premierlieutenant; ved Rendsborgs borgerlige Artilleriecorps er Secondlieutenant M. H. Bitterling udnævnt til Premierlieutenant, og Bombørdeer F. M. Wendell til Secondlieutenant. Den 30te, den ved Prinds Christian Frederiks Regiment staaende Capitain og Compagniechef J. J. v. Schmidt, affædiget efter Ansøgning og formedelst Svagelighed, i Naade af Krigstjenesten med Pension. Den 2den Decbr., i Prinds Christian Frederiks Regiment ere udnævnte Stabscapitain G. C. G. v. Hoffmann til Chef for det vacante Compagnie, Premierlieutenant E. L. F. Greve af Sponeck til Stabscapitain, Secondlieutenant F. T. v. Reichwein til Premierlieutenant, og er Secondlieutenant A. C. A. F. v. Møller tillagt den høiere Secondlieutenants Gage. Den 3die, ved Kjøbenhavns borgerlige Infanterie er H. F. Dreyer udnævnt til Secondlieutenant.

Collegial-Tidende.

Med kongeligt allernaadigt Privilegium.

No. 64 og 65. Den 31te December 1825.

Trykt i det Kongl. Waisenb. Bogtrykkerie af C. F. Schubart.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Peter Johan Monrad,   Anders Sandse Ørsted,
Deputerede i det kongelige danske Cancellie.

F o v g i v n i n g .

Fra den Kongelige General-Postdirection er under
13de Decbr. expederet efterfølgende Placat:

Hs. Majestæt Kongen har, paa General-Post-
directionens nedlagte allerunderdanigste Forestilling,
ved allerhøieste Resolution af 25de f. M. allernaadigst
behaget at bifalde, at der maa oprettes en Extrapost-
Station i Varinstedt, og at Bestyrelsen af samme
anberoes til Brandgilde; og Kirchspielskriver Mæse-
mann.

I denne Anledning kundgjøres herved, at ved
denne Extrapoststation, som tager sin Begyndelse med
næstkommende 1ste Jan. 1826, skulle Grundsætninger;
ne, ved Extrapost-Anordningerne anvendes, og foruden
de Forskrifter i Forordningen af 7de Novbr. 1781,

væsenet i Kjøbenhavn, var bleven oprettet for bemeldte Residentrådstad, men som afbrændte i Aaret 1807, uden siden igjen at være blevet opbygget. Ved samme Rescript forbeholdt Hs. Majestæt sig, naar Anstalten var bragt i Stand, og det maatte skjønnes, at der i samme ogsaa kunde afgives Plads for Betlere og gjensidrige Fattige fra Stiftets øvrige Kjøbstæder og dets Landdistricter, da at tage nærmere Bestemmelse om dens Udvidelse dertil.

Senere har Hs. Høihed, Gouverneuren over Syens Stift, befalet Stiftamtmanden og Biskoppen, saavel som Amtmanden over Svendborg Amt, og Formanden for Odense Fattigvæsen, Amtmand Benzon, at sammentræde, for nærmere at overveie, om og hvorledes saadan Udvidelse kunde iværksættes, og derpaa har Høistamme indsendt disse Nænds Betænkning til Cancelliet, ledsagede af Hs. Høiheds egne Bemærkninger over Sagen.

Derefter er Sagen af Cancelliet allerunderdanigst blevet Hs. Majestæt foredraget, der har bifaldet den foreslaaede Udvidelse og de Bestemmelser, som, i Forbindelse dermed, bleve bragte i Forslag, in specie angaaende Straffen for Betlere og Almisselemmer, der vise et usædeligt Forhold, samt angaaende Omkostningernes Tilveiebringelse; hvorpaa der, under 21de Decbr. sidseleden, er udgaaet en Kongelig Placat af følgende Indhold:

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, &c. &c. Gjøre vitterligt: at, lige-

som Vi ved Vort allerhøieste Rescript af 11te Junii 1817 have hjemlet en Tvangsarbeids-Anstalts Indretning i Odense Kjøbsted, hvori saavel Vetlere som de Almisselemmer, der vise et usædeligt og gjenstridigt Forhold, kunne indsættes til Straf og Forbedring, saaledes have Vi og nu fundet Anledning til at bifalde en saadan Udvidelse af foransførte Indretning, at den i hele Fyens Stift kan hennyttes til foransførte Nidmeed.

I Overeensstemmelse hermed ville de Straffe, som de allernaadigst approberede Reglementer for Fattigvæsenet af 5te Julii 1803, i Mangel af Arbejdshuse, have foreskrevet, for Fyens Stift i det Hele være at forandre i det Væsentlige paa samme Maade, som de allerede for Odense Bye ere blevne forandrede ved ovennævnte Rescript.

Saa vel denne Straffeforandring som uogle flere i Anledning af forbemeldte Udvidelse af Odense Tvangsarbeids-Anstalt givne Bestemmelser, have Vi fundet fornødent at bringe til almindelig Kundskab.

Thi byde og befale Vi som følger:

§. 1.

For Fremtiden skal i Fyens Stift Straffen for Vetlerie være Hensættelse til Tvangsarbeids-Anstalten i Odense, første Gang fra 1 til 3 Maaneder, 2den Gang fra 3 til 6 Maaneder, 3die Gang fra 6 Maaneder til et Aar, og siden bliver paa lignende Maade Straffetiden stedse at fordobbe for enhver nye Gjentagelse.

§. 2.

Ligesom Balget mellem den større eller ringere Straf efter §. 1 bliver at bestemme med Hensyn til alle de Omstændigheder, som have Indflydelse paa Betleriets Tilregnelighed, saaledes bør og, naar særdeles skjærpende Omstændigheder ere forbundne med Forseelsen, saasom naar Betleren ved opdigtede Ulykkestilfælde eller ved at fremvise forfälskede Skader, har misbrugt sine Medmenneskers Medlidenshed, eller han, ved særdeles Paatrængenhed eller uforstämnet Tale og Udfærd har søgt at afpresse dem Almisse, som og naar han har streift omkring fra District til District for at øve Betlerie, slikt ei blot komme i Betragtning ved Straffetidens Bestemmelse, men og Straffen yderligere skjærpes ved den Tillægsbestemmelse, at en Deel af Straffen skal afholdes i eensomt Fængsel. Dette bør dog ikke være over en fjerde Deel af den hele Straffetid, og paa eengang kun være 8 a 14 Dage, saa at den Skyldige afveglende og med passende Mellemfrister, alt efter Overtilsynsmandens Bestemmelse, tilbringer Straffetiden, snart i det eensomme Fængsel, snart i Arbejdsstuen. I øvrigt er Overtilsynsmanden bemyndiget til, naar den Indsluttede viser kjendelig Tegn til Fortrydelse og Forbedring, at afforte den Deel af Tiden, som i eensomt Fængsel skulde tilbringes; ligesom og den Paagjældendes svaagelige Logemsforfatning herved kan komme i Betragtning.

§. 3.

Den i Reglementet af 5te Jult 1803, for Kjøbstæderne §. 50, og for Landet §. 67 givne Regel angaaende Forældres og Pleieforældres Straf, naar de holde deres Børn til Vetlerie, eller dog ei derfra afholde dem, bliver i Kraft; hvorhos vedkommende Fattig-Commission er bemyndiget til, i saadanne Tilfælde, at tage Børnene fra Forældrene og sørge for dem paa anden Maade, og Forældrene ere, forsaavidt de dertil have Evne, pligtige at betale Omkostningerne, for hvilke der, efter Commissionens af Amtmanden approberede Beregning, kan gjøres Udpantning hos dem.

§. 4.

Med Børn mellem 10 og 15 Aar, som bette, forholdes der efter Reglementet af 5te Jult 1803, for Kjøbstæderne §. 51, og for Landet §. 68; hvorhos de dog, saafremt de, efter at have udstaaet den der bestemte Straf af Rits, paa nye gjøre dem skyldige i Vetlerie, blive at straffe som for første Gang begaaet Forseelse, efter nærværende Anordnings §. 1, og, i Tilfælde af yderligere Gjentagelse, hvad enten denne skeer, inden eller efter at de have fyldt det 15de Aar, efter bemeldte §§. videre Forrifter.

§. 5.

Ligesom de Almisselemmer i Odense, som Fattig-Commissionen, i Medhold af Placaten af 14de Decbr. 1810, §. 21 og 22, finder Anledning til for

saaledes at fordele, at Landdistricterne, gjennem Stiftets Amts-Repertitionsfonds, tilsvare de $\frac{2}{3}$ Dele og samtlige Stiftets Kjøbsteder, Odense derunder naturligvis indbefattet, $\frac{1}{3}$ Deel, der lignedes mellem Kjøbstederne efter samme Forhold som andre Delinquent; Udgifter.

§. 9.

Da de i Evangsarbeids-Anstalten indsatte Personer ei kunne antages, ved deres Arbeids-Fortjeneste, fuldkommen at dække Udgifterne paa deres Forplejning, saa bliver der for hver Person af vedkommende Commune at svare et Tilskud, som dog ei maa overstige 4 β . Sølv daglig. Dette Tilskud udredes forsaavidt Indsættelsen skeer for Betlerie, paa samme Maade som Omkostningerne ved Sagens Forsølgning, men i de øvrige Tilfælde er det den Fattig-Commission, som benytter Stiftelsen, der har at svare Godtgjørelsen.

§. 10.

Ved Personernes Transport til Evangsarbeids-Anstalten forholdes efter de gjeldende Anordningers Forskrifter, saaledes at Reglementerne af 5te Juli 1803 for Kjøbstæderne §. 55 og for Landet §. 71, ogsaa anvendes i de i denne Anordnings §. 5 og 6 omhandlede Tilfælde.

I det første Aar bliver dog endnu at ligne 398 Rbdlr. 5 Mk. 9 β . S. og L., for nogle eengang for alle gjorte Udgifter.

§. 11.

Skulde nogen indbringes, som er befængt med nogen Smitte, bør den Commune, som har at udrede den i §. 9 fastsatte Godtgjørelse, ogsaa betale de ved hans Cuur og Pleie forarsagede større Bekostninger.

§. 12.

Forsaavidt denne Anordning indeholder en eller anden nærmere Bestemmelse i de i Rescriptet af 11te Junii 1817 givne Forfrister, bliver den og anvendelig i Odense, hvor det især, hvad de Puncter angaaer, som ei i denne Anordning ere affhandlede, forbliver ved Rescriptets Bestemmelser.

Givet, ic.

Blandede Efterretninger.

Ved allerhøieste Resolution af 30te Junii d. N. har Hs. Majestæt angaaende Fordelingen af de til de Skadelidte, ved Oversvømmelsen paa Vestkysten i Jylland, indkomne Bidrag, blandt andet allernaadigst fastsat, at der fortrinligen skulde drages Omsorg for, at de, der uden Understøttelse vilde staae Fare for at forarmes, til Gjenopbyggelse eller fornøden Istandsættelse af deres Boliger, til Anskaffelse af nødvendige Klædningsstykker, Hønsgeraad, Haandværks eller Agerdyrknings Redskaber m. v., kunde erholde saa meget, som maatte være nødvendigt, for at de, saavidt mueligt, igjen kunde sættes i Virksomhed. Senere ind-

sendte den til Collectsummens Fordeling i de skabelidte Amtet i Nørre-Jylland sammentraadte Commission, bestaaende af de respective Amtmænd, en Forestilling, hvori det oplystes, at Fordelingen imellem Amtene ikke kunde skee efter Billighed og de allernaadigst foreskrevne Grundsætninger, i et geometrisk Forhold til Taxationsbeløbene, hvorimod, i Følge Omstændighederne, et andet Forhold eensstemtigen blev af bemeldte Amtmænd anseet passende.

Som et af de Steder, der ved Oversvømmelsen meest havde lidt, var opgivet Agger Sogn i Thisted Amt, hvor den stedfundne Udelæggelse har været total, i det Jordbunden fandtes aldeles bedækket med Steen, Gruus og Slyvesand i en saadan Høide, at man ikke kan vente nogen nye Vegetation i de første 50 til 100 Aar. Commissionen troede derfor, ved at tage Hensyn til den dette Sogn tilføjede totale Udelæggelse, at de over samme optagne Taxationer, hvorved Skaden er ansat til 7612 Rbblr., hellere maatte ansees for lavt end høit ansatte. I denne Anledning behagede det Hs. Majestæt ved allerhøieste Resolution af 30te Aug. d. A. *) allernaadigst at bifalde den af Commissionen foreslaagne og af Cancelliet anbefalede Fordeling af den Nørre-Jylland tilfaldne Andeel af Collectsummen imellem de 4 skabelidte Amtet, hvorefter Thisted Amt tillagdes $\frac{8}{25}$ Deel af den indkomne Sum, hvilket var langt mere end der kun-

*) See Coll. Tid. for d. A. No. 49 og 50, Side 634.

de tilkommet dette Amt efter det geometriske Forhold imellem Taxationsbeløbene for de forskjellige Amt. Efterat i Overeensstemmelse med forommeldte allerhøieste Resolution en Commission er sammentraadt paa Vestervig, for at foretage den specielle Fordeling af 3553 Rbdkr. 3 Mk. rede Sølv, som vare tilstillede Agger Sogns Skadelidte Beboere, har Cancelliet fra Rntmand Faye modtaget et af Herredsfogden, Overauditeur Fischer, paa Commissionens Vegne udkastet Forslag, om den formeentligen meest hensigtsmæssige Anvendelse af en Deel af den Agger Sogn tilfaldne Understøttelse. Man er ved at forene sig om dette Forslag, gaaet ud fra den Betragtning, at den Skade Agger Sogn har lidt, maa anses aldeles uerstattelig for Sognets Beboere, hvad enten Godtgjørelse gives dem ved Understøttelse i Penge eller ved Medfattelse i Skatter, som svares af Hartkornet. Sognet havde nemlig for Vandfloden den 3die og 4de Febr. Græsnings til 148 Fæhveder, samt 6 til 700 Faar, og til denne Jordstrækning, som Tid efter anden, ved Sandflugtens Dærpning, var forbedret, havde Sognet ikke mere end 5 Edr. 4 Skpr. 3 Rdkr. 2 $\frac{5}{7}$ Alb. Hartkorn. Heraf er det indlysende, at endog Skatternes fuldkomne Estergivelse af det hele Hartkorn maatte være en utilstrækkelig Erstatning for det lidte Tab. Men dette Tab kunde ligesaalidet godtgjøres ved en eengang for alle uddeelt Pengesum, eftersom det er umueligt for de Skadelidte, der beboe den

smalle Jordtunge imellem Havet og Liimfjorden, og enten ere omgivne med Vand eller øde Sandklitter, at kunne for Penge forskaffe sig andre Jorder, der ere dem saa nær beliggende, at de deraf kunde høste Nytte. Commissionen antog derfor, at hvis Uddelingen af Collectsummen skulde skee strax, vilde den Aggerboerne tildeelte Hjelp, som de saaledes ikke kunde anvende til nye Jorders Indkjøb, mueligen af mange blandt dem ikke blive anvendt til deres sande Nytte. Det formeentes derfor, at omtrent det Halve af det Enhver tillagte kunde udbetales til dem, der havde lidt Skade paa deres Jorder, men det Hele til dem, der tillige skulle bortflytte deres Huse. Paa denne Maade vilde de Tilbageblivende kunne ansees tilstrækkeligt hjulpsne, da de ved den Understøttelse, der saaledes tildeeldes dem, vilde faae saameget, som behøvedes til deres Fiskeredskabers Forbedring, og hvilket derfor ei saa let vilde misbruges. Naar derimod den anden halve Deel blev samlet og udsat paa Diente til Fordeel for Sognet i paakommende Ulykkestilfælde, maatte denne Sum ansees ikke alene langt bedre anvendt for Agger Sogns nærværende og tilkommende Beboere, men ogsaa meest overensstemmende med Givernes Hensigt og Ønske, som ikke kan have været andet, end det, at understøtte dette af Havet dagligt truede Sogn, paa en Maade der maatte være meest nyttig til at afhjælpe ikke alene den nærværende Skade, men ogsaa de tilkommende Ulykker, som kunne sees

inøde, da Havet stedse arbejder sig dybere ind i Landet, og gjør det aarligen nødvendigt, at eet eller flere Huse maae flyttes tilbage, for ei at styrte i Havet. Fattigdistricter er hidtil ved Sammenfud kommet de Flyttende til Hjelp, men denne Byrde vilde lettes, naar Sognet havde en fast Capital, hvoraf Repterne kunde anvendes til Hjelp fornemmelig for dem, der formes delst Havets Frenitringen see sig nødsagede til at flytte deres Boeliger, eller som ved nye Naturbegivenheder maatte lide Skade paa Bygninger eller Jorder.

Cancelliet kunde, efter Omstændighederne, ikke andet end bifalde Forslaget, der ogsaa af Amtmanden var anbefalet, da den Ulykke, der var overgaaet Agger Sogn, for en stor Deel ikke saa meget var rammet Individerne, med Hensyn til deres sieblikkelige Formue, som Sognet qua Commune.

Efterat Cancelliet i Henhold til det Foranførte havde udbedet sig Hs. Maj. allerhøieste Resolution, har det behaget Allerhøjstamme under 30te Novbr. allernaadigst at bestemme: at Halvparten af de Esstatningssummer, som ved Repartition af de til de Vandlidte indkomne Collectpenge, skulle tilfalde dem af Agger Sogns Beboere, som have lidt Tab paa Jord, uden dog at være i den Nødvendighed, strax at maatte flytte, maa tilbageholdes og gjøres frugtbringende, saaledes at samme indsendes til Cancelliet, for ved dets Foranstaltning paa fordeelagtigst Maade

at anbringes i Kongelige Obligationer, der af Cancelliet blive at bevare, og med behørig Paategning om at de tilhøre Agger Sogn at forsyne; samt, at naar Nenterne af den Sognet saaledes tilhørende Capital, eller endog en Deel af Capitalen maatte behøves til yderligere Understøttelse for de Skadelidte og i Særdeleshed for dem, der i Tiden, formedelst Havets Fremtrængen, maatte komme i den Nødvendighed, at flytte deres Boliger, bliver det Fornødne, paa Amtets Begjæring at tilskille samme, og forsaavidt det er nødvendigt at realisere en Deel af Obligationerne; men forsaavidt Nenterne ei til foransførte Brug behøves, blive de at anvende til ved nye Obligationers Indkjøb at formere Capitalen til Bedste for Sognet i paakommende Tilfælde. Herom er under 6te Decbr. givet Communication til Amtmanden over Thisted Amt.

Hans Majestæt Kongen, som allernaadigst har approberet det igjennem Cancelliet, den 25de s. M. udfærdigede Tillæg til Reglementet af 1ste Junii 1808, har derhos under 22de Maj d. N. behaget at bestemme: at følgende Puncter skulle meddeles den borgerlige Indroullerings-Commission i Kjøbenhavn:

I. S. Henseende til Ansættelsen ved Brandcorpsen bør Indroullerings-Commissionen holde sig de gjeldende Forskrifter efterrettelig, og bør i Almindelighed de mindre Tjenstdygtige ansættes ved dette Corps.

II. Det paalægger den borgerlige Indroullerings-Commission; som en ufravigelig Pligt fremdeles, som hidindtil, ej alene saaledes, som det allernaadigste Rescript af 21de September 1813 anordner, stedsse at holde Livjægercorpset complet, men og tillige for saavidt mueligt, at see saavel Borgervæbningen, som Brandcorpset fuldtalligt, og skulle i Tiden Folkemængden i Kjøbenhavn og dens Forstæder saaledes tiltage, at Overcomplete ved Corpserne kunde finde Sted, da skal den borgerlige Indroullerings Commission være bemyndiget til at ansætte saadanne efter Corpsernes Tarv. Forsaavidt angaaer Mandskabets Ansættelse ved Artilleriecorpset, da haver Commissionen, i Betragtning af at bemeldte Corps saavel bestaaer af Feldtartillexerister, som paa Voldskytsets Betjening indovede Artillerister, at iagttage, at til Feldtartillexerister i Særdeleshed yngre, og mere legemsbequemme Mænd, bestemmes.

III. Commissionen haver fremdeles som forhen, at udsærdige de hidtil brugelige Antagelses-Beviser eller Patenter, hvori Enhvers Alder, Fødested og Hændering nøiagtigen bør anføres, og at lade vedkommende Corpser disse tilfålle med Tilgangsliste over det udsærvne Mandskab.

IV. Commissionen skal ene være bemyndiget til at udsærdige Affæder og Fritagelses-Beviser til de Personer, samme forundes. Saafremt de fritagne Personer staae i noget af Corpserne, bliver Affæderne at tilsende disse, for af vedkommende Compagniechefer at vorde

de Paagjeldende overleverede. Saa tilstiller ogsaa Commissionen Corpserne saavel herover, som over andre ved samme indtræffende Afgang, nxiagtig og af Commissionen underskrevne Afgangs-Lister.

V. Samtlige Corps have den første i hver Maaned skriftligen at opgive til Commissionen deres Styrke, Vacance, tilligemed en Navneliste over deres Afgang i den forløbne Maaned, med Forklaring om Aarsagen til Afgangen; saa indsendes ogsaa med Fortegnelsen over Afgangen, de Afgaaendes Patenter eller Antagelsesbeviser. Fra samtlige Corps erholder Commissionen eengang om Aaret paa den Tid, og saaledes som samme maatte ønske det, en Stamrulle over deres hele Styrke.

VI. Commissionen skal eengang om Aaret, strax efter at Udskrivningen efter Mandtallet er skeet, indsende til det danske Cancellie en summarisk Extract af Corpsernes Styrke, Afgang og Tilgang, samt Antallet af det i det løbende Aar udskrevne Mandskab. Saa bær den og ved hvert Aars Slutning indsende til det danske Cancellie en Fortegnelse over de i det løbende Aar imod en Kjendelse til Borgervæbnings-Fonden fritagne Personer, med Bedtegning om hvormeget enhver af disse have indbetalt for deres Fritagelse. Ligeledes haver samme at indsende en Fortegnelse over de samtlige af andre Aarsager fritagne Personer, med Bedsielse af disse Aarsager, og meddeles Magistraten en aarlig Fortegnelse paa de Personer blandt disse, hvilke i

Følge Commissionens Skjønne de beqvæmme til borgerlige Ombudde.

VII. Commissionen havet omhyggelig at sørge for, at ingen udenfor Borgere ansættes ved samme, med mindre de dertil haver særdeles Tilladelse, eller i Overensstemmelse med de gjeldende Anordninger dertil ere berettigede.

VIII. Den til at føre de for Commissionen fornødne Protocoller, Ruller og Correspondence, ved samme ansatte Secretairs Gage skal for Fremtiden ved forefaldende Vacance bestemmes til 400 Rbd. S. og 100 Rbd. S. for Archivets Opbevaring. Hvorhos Commissionen skal være bemyndiget til paa Hs. Majestæt Kongens nærmere Approbation ved forefaldende Vacance selv at antage en Secretair, der i Henseende til sine Embedspligter aldeles haver at rette sig over den ham af Commissionen meddelende Instrux. Udgjeldes skal Commissionen ogsaa fremdeles, som hidtil, være bemyndiget til at antage et eget Bud med en Løn af 80 Rbd. S. aarlig.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Bang og Thorup Sognekald i Aalborg Stift, 93 Rdlr. Kaldet er iblandt dem, som allernaadigst ere forundte særdeles Lettelse i Skatter. — Dragstrup og Skallerup Sognekald i Aalborg Stift, 156 Rdlr.

Befordringer og Ufgang.

Under det danske Cancellie: Den 21de Decbr.

er Districtslæge ved Kjøbenhavns Sattigvæsen og Læge ved det Kongelige Døvstumme Institut, T. C. Murer, beskikket til Districtsmedicus i Lyngbøe og dens Omegn; Sognepræst paa Anholt, J. Mammen, i Naade entlediget fra bemeldte hans Embede med Pension. Den 23de, Cancellist i Hviesterets Justiscontoir, N. Nellesmann, udnævnt til virkelig Cancelliesecretair.

Under det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie: Den 22de Novbr. er dimitteret Capitain J. S. v. Heboe udnævnt til Branddirecteur i Landskabet Fehmern. Den 29de Novbr., Diaconus og Sarnitsønspræst i Raseborg, C. F. Bischoff, beskikket til Præst i Werkenhien i Amtet Raseborg. Den 20de Dec., Compastor D. A. Schröder i Kaltenkirchen til Præst i Tolk og Mübel i Provstiet Gottorff; Collaborator J. S. Strodtmann, ved den lærde Skole i Husum, til Subrector ved den lærde Skole i Glensborg; Forstander og Lærer ved Døvstumme Institutet i Slesvig, Professor G. W. Pfingsten, Ridder af Dannebrogen, efter Ansøgning i Naade entlediget fra sit Embede.

Under de Deputerede for Sinantserne: Den 10. Dec. er N. C. Stæger udnævnt til Assistent ved Bureauet for udenlandske Betalinger.

Under Landmilitair-Etaten: Den 4de Decbr. er forhen værende Colonial-Adjutant W. Heyliger udnævnt til Capitain a la suite af Armeen, dog uden Rettighed til at indtræde i Armeens Detalle, og uden

at dette skal have nogen Indflydelse paa Millicen i Bestindien; Premierlieutenant ved Kjøbenhavns Brandcorps H. E. Dreholdt, som er ansat ved Soldvæsenet, affædiget i Raade fra bemeldte Corps. Den 10de, Secondlieutenant ved Hs. Majestæts Eget Regiment G. W. v. Døcker, fortsat efter Ansøgning med sin havende Anciennitet til det syenske Regiment lette Dragoner som a la suite, dog uden Gage indtil han efter sin Tour kan indtræde i virkelig Nummer. Den 13de, den ved Nyborg Fæstning ansatte Bagtmesters lieutenant samt Garnisons-Adjutant og Auditeur J. E. W. v. Commer, meddeelt Capitainvagtmeesters Caracteer. Den 14de, den ved Landcadetcorpsset staaende virkelige Cadet, J. G. von der Osten, affædiget fra 1ste Jan. næste Aar af, formedelst Helbredssvaghed, i Raade fra Corpsset som Secondlieutenant og med Pension. Den 17de, ved Hs. Majestæts Livcorps er Commandeersergeant M. P. E. Christensen udnævnt til Secondlieutenant. Den 20de, i Anledning af den ved Landcadet-Corpsset nu afholdte Examen ere følgende Officerer, Cadetunderofficerer og Casdetter afgaaede fra Corpsset saaledes: Secondlieutenant a la suite ved Livregimentet Culrasserer, Cadetcorporal W. v. Haffner, afgaaet til Regimentet med sin havende Anciennitet af 21de Decbr. 1823, dog uden Gage; Secondlieutenant a la suite ved Ingenieurcorpsset, Cadetcorporal W. v. Haffner, afgaaet til Corpsset med sin havende Anciennitet af 21de Decbr. 1823,

dog uden Gage; Secondlieutenant a la suite ved Hs. Majestæts Eget Regiment, Commandeer-Sergeant P. H. G. du Plat, afgaaet til Regimentet som Secondlieutenant i Nummer og Gage med sin havende Anciennitet af 21de Decbr. 1823; Secondlieutenant a la suite ved det sjællandske Jægercorps, Cadetcorporal J. E. M. v. Trepka, afgaaet til Corpsset med sin havende Anciennitet af 21de Decbr. 1823 og Extragage; Cadetcorporal F. v. Sullann udnævnt til Secondlieutenant i Nummer og Gage ved det hollsteenske Infanterie-Regiment med sin havende Anciennitet af 20de Decbr. 1824; Cadetcorporal E. P. v. Volkenheuser udnævnt til Secondlieutenant i Nummer og Gage ved Hs. Majestæts Eget Regiment med sin havende Anciennitet af 20de Decbr. 1824; Secondlieutenant a la suite W. P. v. Pingsel, af Livregimentet Cuirassierer, afgaaet til Regimentet med sin havende Anciennitet af 20de Decbr. 1824, dog uden Gage; Cadetcorporal G. J. H. v. Wenzel udnævnt til Secondlieutenant i Nummer og Gage ved Hs. Majestæts Eget Regiment med sin havende Anciennitet af 20de Decbr. 1824; Cadetcorporal D. S. v. Eastonier udnævnt til Secondlieutenant i Nummer og Gage ved det slyenske Infanterie Regiment med sin havende Anciennitet af 20de Decbr. 1824; Cadet S. E. v. Barth udnævnt til Secondlieutenant i Nummer og Gage ved Hs. Majestæts Eget Regiment med sin havende Anciennitet af 20de Decbr. 1824.

(Fortsættes.)

